

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

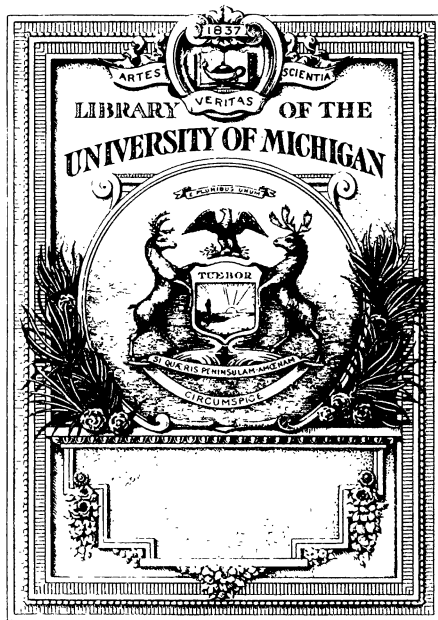
Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

839.33

M512

1805

Meijer, -oedewijk

L. M E T E R S

WOORDENSCHAT,

BEVATTENDE,

IN DRIE DEELEN,

DE VERKLAARING DER BASTERDWOORDEN;
KUNSTWOORDEN, EN VEROUDERDE
WOORDEN;

LAATSTLYK MERKLYK VERBETERD EN VERMEERDERD

DOOR

ERNST WILLEM CRAMERUS,

NU VERDER BESCHAAFD EN VERRYKT, NAAR DE BEHOEFTE VAN
DEN TEGENWOORDIGEN TYD, DOOR DEN ARBEID VAN VER-
SCHEIDEN TAALMINNAARS.

TWAALFDE DRUK.

TE DORDRECHT,
BY A. BLUSSÉ & ZOON,
M D C C C V.

PE
630
M
1805

VOORBERICHT.

Zie hier, waarde Lezer, den twaalfden Druk van dit nuttig Boek. De arbeidzame en taalkundige L. MEYER, in leven Geneesheer te Amsterdam, heeft er voor bijna twee honderd jaaren den eersten grond toe gelegd, verscheiden Uitgaaven van zijn Werk beleefd, hetzelfde tot eene aanzienlijke grootte aangegroeid, en in drie deelen onderscheiden gezien. In de eerste en tweede Uitgaaven bevatte het Boek slechts de verklaring der basterd- en kunstwoorden, en lagen deze twee soorten van woorden, zonder affcheiding, als een verwarde bajert onderengemengd. Doch de Schrijver zag het laatste gebrek ras in, verhielp het in de volgende Uitgaaf, en bragt elk der twee gemelde soorten van woorden onder eene afzonderlijke naamlijst: En, daar hij er onvermoeid op uit was, om deezen *Woordenschat*, ten dienste der Nederlanderen, hoe langer hoe volkomener te maaken, duurde het niet lang of hij voegde er ook, in een derde deel, de verklaring der verouderde woorden bij. Zo had het Boek, reeds ruim anderhalve eeuw geleeden, zijn' tegenwoordigen vorm, maar niet zijne tegenwoordige uitgebreidheid en beschaving. Tot aan zijn' dood heeft de Schrijver zelve steeds aan de verbetering en vermeerdering zijns *Woordenschats* gearbeid. Naderhand is zulks door anderen, bij elken nieuwen druk, gedaan. Daartoe heeft laatstlijk, voor omtrent vijf-en-twintig jaaren, de taallievende Haarlemmer *Ernst Willem Cramerus*, onlangs overleden, niet zonder groote vrucht, zijnen bekenden vlijt besteed. Nu, daar het Werk voor de elfde maal uitverkocht was, en

sedert een geruimen tijd schaars gevonden of te vergeefs gezocht werd, hebben eenige Taalminnaars hunne pogingen vereenigd om deszelfs onderscheiden deelen nogmaals te overzien en het geheel als op nieuw te bewerken, met wegwerping van veel dubbelds of volstrekt overtolligs onder het oude, in woorden en verklaringen, met bijvoeging daarentegen van oneindig meer nieuws, dat in beide opzichten thans ontbrak, en met verdere invoering eener eenparige zuiverheid in de spelling en der meestmogelijke orde in het gansche famenstel. Op deze wijze, door deze twaalfde Uitgaaf, niet minder althans dan de vorigen in der tijd, zo veel men kon, te brengen op de hoogte van de vorderingen der Nederlandsche taalkennis en smaak, zo wel als van de steeds toenemende behoefte van het daarin gezocht onderwijs, heeft men aan dit Boek zijne overoude nuttigheid en achting bij voortduuring willen verzekeren; terwijl men tevens getracht heeft het uitwendige aan het inwendige in waarde te doen beantwoorden, en de gemakelijkheid en aangenaamheid van het gebruik door eene geschiktere en fraaijere uitvoering te bevorderen. Alzò vleit men zich dan ook, dat *Meyers Woordenschat*, twee eeuwen lang met zo veel graagte als voordeel gekocht en geraadpleegd, onder de gunstigste voortekenen eene derde eeuw zal intreeden, en de vraagbaak blijven van alle geleerde en ongeleerde Nederlanderen, wier leeslust of beroepsbezigheden hun het verstand der menigvuldige bas-terdwoorden, kunstwoorden en verouderde woorden onzer taale noodzaaklijk maken.

Den 13. November
1804.

DE UITGEEVERS.

EER-

E E R S T E   D E E L

D E S

WOORDENSCHATS,

WAARIN MEEST ALLE DE

BASTERDWOORDEN,

IN DE WANDUIJSCHESCHRYVEREN
VOORKOMENDE,

E N   D O O R

*H. L. SPIEGEL, D. V. COORNHART, P. C. HOOFT, H. DE
GROOT, C. HUIGHENS, G. A. BREDERODE, S. KOSTER,
J. v. FONDEL, EN VOLGENDE VOORTREFFELYKE
TAALKUNDIGEN, NAAUWKEURIG EN MET
KRACHT VERTAALD,*

BY EEN VERGADERD ZYN.

AB.

Aballiënatie, ontbreëding/
vertreëding.
Aballiënel, ontbreëdbaar/
vertreëdbaar.
Aballiëneren, ontbreëden/
vertreëden.
Abandon, verlaating/verla-
ten staat.
Abandonnement, verlaating/
obergeëbing.
Abandonneeren, verlaaten/
opgeven/begeëben/laaten
baaren.
Abatement, neêrgeflagenheid.
Abbateur, vertroster.
Abbreviatie, afkorting/ver-
korting.
Abbreviature, vertroftel.

AB.

Abbreviëeren, vertrosten.
Abdiceeren, afzeggen/opzeg-
gen/nederleggen
Abdis, kloostermoeder/kloos-
terhoogdes
Abdy, klooster: ook rechts-
gebied van eenen abt.
Abduceren, afleiden/afstrek-
ken/afvoeren.
Abductie, afleiding/afvoering.
Aberratie, afdwaaing.
Aberreeren, afdwaaien/ver-
doelen.
Abhorreeren, afschrik hebben.
Abigeeren, wegdyven/ont-
hoeren/verftoutwen.
Abjeet, vertroppen/veracht.
Abjectie, vertroeping/weg-
wer-

werping / berachting.
 Abjiciëren, wegwerpen/ ver-
 werpen.
 Abjudicatie, afwijzing / ont-
 wijzing.
 Abjudeeeren, afwijzen / ont-
 wijzen.
 Abjunctie, afwijging / af-
 scheiding.
 Abjungeeren, afvoegen / af-
 scheiden / afdeelen / scheiden.
 Abjuratie, afzweering.
 Abjureren, afzweeren / ont-
 zweeren.
 Ablactatie, speenting.
 Ablacteeren, speenen / spaanen.
 Ablatie, ontneming / weg-
 neemng / afdraaging.
 Ablegatie, zending / afzending.
 Ablegeeren, afzenden / weg-
 zenden / afscheld reeben.
 Ablueeren, afwassen / rei-
 nigen.
 Ablutie, afwassing.
 Abmissie, verzending.
 Abmitteeren, wegschikken /
 verzenden.
 Abnegatie, verloochening.
 Abnegeeren, loochenen / ont-
 zeggen / verzaaken.
 Abnorm, ongeschikt / ongerpnd.
 Abnueeren, afwenken / ont-
 zeggen.
 Abnunciatie, afzegging / ont-
 zegging.
 Abnunciëeren, afzeggen / ont-
 zeggen.
 Aboleeren, verdelgen / ver-
 nietigen / te niet doen.
 Abolitie, vernietiging / ver-
 delging.
 Abolitie - brieven, vernietig-
 gings-brieven / waarbij een
 misdad / ontwetende of on-

nozel geschied / kwoptgeschol-
 den wordt.
 Abominabel, gruwlijk / ps-
 lyk / verfoetlijk.
 Abominatie, gruwel / afschrik /
 berfoejing.
 Abomineeren, verfoejen / af-
 schrik hebben.
 Abondant, overbloedig.
 Abondantie, overbloedigheid.
 Abondeeren, overbloejen.
 Abord, aanspraak / aanran-
 ding / aanboozdlegging / aan-
 komst.
 Abordabel, genaaklijk / ge-
 naakbaar.
 Abordeeren, aanranden / aan-
 boozdleggen.
 Abortie, aanranding.
 Abortie. misbaaring / mis-
 bal / miskraam.
 Abortiëeren, misdragt baaren /
 misbaaren / misdraagen /
 misballen / miskraam heb-
 ben.
 Abortif, misdragt / doode
 vrucht / storting / stortge-
 boorte.
 Aboucheren, toespreeken /
 mondgesprek houden.
 Abracadabra, toerwoord /
 gebruikelijk woord om war-
 taal aan te duiden.
 Abradeeren, afschabben / af-
 knaagen / afschaaben.
 Abrasie, afschabbing / afknaa-
 ging.
 Abrégé, verkortsel / kort be-
 grip.
 Abregeeren, verkorten.
 Abrenuntiatie, afzweering.
 Abrenuntiëeren, afzweeren.
 Abreptie, wegzukking / af-
 rukking.

Abri-

- Abripiëeren**, wegrukken/ ont-
 rukken/ schaaken.
Abriteeren, bewaaren/ in be-
 scherming neemen/ beheili-
 gen/ onder dak brengen.
Abrogatie, afschaffing/ tentet-
 doening.
Abrogeeren, afschaffen.
Ab rumpeeren, afbreeken.
Abrupt, plotselyk/ afgezoken.
Abruptie, afbreeking.
Abcedeeeren, afscheiden/ af-
 wyken/ onthouwen.
Abces, ettergezwel.
Abcesie, weggaaning.
Abcindeeren, afspinden/ af-
 houwen.
Abcisie, afspijding.
Abcondeeren, wegduiken/
 ontschuiten/ verbergen.
Abconcie, verberging/ ver-
 schuiling.
Absent, afweezende/ afwee-
 zig/ niet tegenwoordig.
Absenteeren, afzyn/ achter-
 blyven/ zich t'zoeket maaken/
 verhoogen houden.
Absentie, afweezendheid/ af-
 weezigheid/ afzyn/ afwee-
 zen.
Absolut, onbepaald/ platuit/
 voluit/ ronduit/ volstrekt/
 volkomen.
Absolutelyk, volkomenlyk/
 volstrektelyk.
Absolutie, afdoening/ by-
 kenning/ losging/ ontflaa-
 ning/ byspreekking.
Absolveeren, volvoeren/ vol-
 strekken/ bykennemen/ afdoen/
 ontflaan/ lossen/ byspree-
 ken.
Absorbeeren, opstokken/ in-
 sloopen/ verslinden.

- Abstergeeren**, afwaagen/ af-
 wischen.
Absterreeren, afschrikken.
Absterfif, afwaagbaar/ af-
 wischend.
Abstinentie, onthouding/ af-
 houding.
Abstineeren, onthouden/ spee-
 nen.
Abstract, afgetrokken.
Abstractie, afrekkning/ afre-
 trekkenheid.
Abstrahereen, onttrekken/ af-
 trekken.
Abstrudeeren, verstoeten/ af-
 stoeten.
Abstrusie, afstooting.
Absumeeren, verdoen/ ver-
 teeren.
Absumtie, verdoening/ ver-
 teering.
Aburd, ongerpind/ wan-
 schiflyk.
Aburditeit, ongerpindheid.
Abt, kloosterbader/ klooster-
 boogd.
Abuis, abus, misbruik/
 misflag/ bezinning/ wau-
 gebruik/ misbruiking.
Abundant, zie Abondant.
Abuseeren, misbruiken/ mis-
 leiden/ bezinnen/ bergyp-
 pen/ bergissen.
Abusif, abusivelyk, dooz
 misbruik/ by misbrui-
 king/ tegen 't gebruik/ on-
 eigenlyk.
Academie, oppeschool/ land-
 school/ hoogeschool/ hoofd-
 school.
Accablement, overstelping/
 overballing/ verdrukking.
Accableeren, verdrukken/
 overgelpen.

Accaparement, ophooping.
Accapareeren, ophopen / zich van iets meester maken.
Accedeeren, bykoomen / toetreedden.
Acceleratie, verhaasting / bespoediging.
Accelereeren, verhaasten / bespoedigen.
Accendeeren, ontsteeken / aansteeken.
Accenseeren, byrekenen / byrechten / byhouden.
Accensie, aansteeking / ontsteeking.
Accent, woordklank / galm / toezang / byklank / bygalm.
Acceptabel, aanneemlyk.
Acceptant, aanbaarder / aanneemer.
Acceptatie, aanbaarding / aanneeming / schriftelyke belofte van betaling.
Accepteeren, aanbaarden / aanneemen / aannemen te betaalen.
Accepteur, aanbaarder.
Acceptie, ontbanging / aanneeming.
Accerfeeren, dagbaarden / daagen / haalen.
Acces, toegang / afgang.
Accesfeur, bykomer in 't bonntissen / byrechter.
Accessibel, accesfoir, toeganglyk / bykomelyk / bykomende / bykomstig.
Accessie, bykoming / bybal / bykomst.
Accident, toeval / boozval / bybal / aankleef.
Accidenteel, toevallig.
Accideeren, toekallen / boozballen / byballen / gebeuren.

Accyns, tolschatting.
Accynsenaar, tollenaar.
Accinctie, aangording.
Accingeeren, aangorden / ontgorden.
Accipiëeren, ontbangen / aanbaarden.
Acclamatie, toeroeping / toefutching.
Acclameeren, toerdepen / toefutchen.
Accountantie, gemeenzaamheid.
Accollade, omhelzing.
Accolleeren, omhelzen.
Accombeeren, aanliggen / aanzitten / liggen.
Accommodaat, gebouglyk.
Accommodabel, behulpzaam / gerieflyk / gemaklyk.
Accommodabiliteit, behulpzaamheid.
Accomodatie, geriebing / toepassing / schikking.
Accommodeeren, boegen / gerieben / behulpzaam zyn / schikken / toepassen.
Accompagneeren, vergezellen / mede doen / saamstemmen.
Accompagnement, saamstemming met zang of speeltuigen.
Accompleeren, accompliseeren, volbrengen / nakomen.
Accomplisfement, volbringing / voltrekking / vertuiling.
Accord, accoord, verdrag / overeenstemming / vereeniging / overeenkomst.
Accordabel, verdraagbaar / gezeglyk.
Accordatie, overeenkoming / ver-

verbzaaging / vereeniging.
 Accordantie, overeenkomst.
 Accordeeren, verbzaagen /
 overeenkomen / toestemmen /
 vereenigen / toestaan.
 Accoutrement, toerusting.
 Accoutreeren, toestellen / toe-
 toojien.
 Accrescement, aanwas.
 Accrescentie, aangroeiing.
 Accresceeren, aangroeijen / toe-
 nemen / aanwassen.
 Accretie, aangroeiing / aan-
 wasing.
 Accumbeeren, aanzitten / aan-
 liggen / liggen.
 Accumulatie, ophooping.
 Accumulatif, ophoepend / ver-
 samelend.
 Accumuleeren, ophoopen /
 vergaderen.
 Accuraat, nauwkeurig / wel-
 geschikt / bondig.
 Accurreeren, toeloopen.
 Accursie, toeloop.
 Accusabel, beschuldigbaar.
 Accusateur, beschuldiger / aan-
 slaager.
 Accusateur Public, openbare
 aanklager / hoofschoot.
 Accusatie, aanklage / beschul-
 diging.
 Accusatrice, beschuldigster.
 Accuseeren, betichten / aan-
 slaagen / beschuldigen / be-
 rypen / aantypen.
 Acerbe, wazang / zuur.
 Acerbeeren, zuurmaaken /
 scherpen.
 Acerbiteit, wazangheid.
 Aceteus, zuurachtig.
 Acqueste, verkrpging / aan-
 winning.
 Acquesteeren, verkrpgen /

winnen.
 Acquiëscement, berusting /
 toestaaning.
 Acquiëscentie, berustendheid.
 Acquiësceeren, berusten / ge-
 rust zyn / zich gerust stellen.
 Acquireeren, verkrpgen / be-
 komen.
 Acquisiteur, verkrpger.
 Acquisitie, verkrpging.
 Acquite, acquit, kwoptschel-
 ding / kwoptingbrief.
 Acquiteeren, kwopten / kwopt-
 schelder.
 Acre, scherp / bits.
 Acrimonie, scherpte / scher-
 pigheid.
 Acte, blyf / bescheid / kennis /
 kennischryft / bezegeld bon-
 nis / daad / doening / han-
 deling / bedryf / besluit / een
 gedaan werk.
 Acte Notariaal, bescheid van
 een' beambtsschryver.
 Acten en Actiaten, handelin-
 gen en oerhandelingen.
 Acten gearapheerd, kennis-
 schryften.
 Acteur, bedryver / bewerker /
 speeler / pleiter.
 Actie, handeling / werking /
 opspzaak / op te spreken
 hebben / doening / bedryf /
 gerechtigheid / daad / aantal /
 recht / gevecht / aandeel in
 een wisselbank of sommige
 andere gemeenschappen van
 liezen handel voozal.
 — Institueren, opspzaak ma-
 ken.
 — Reëel, aantal op eenig
 goed.
 — Personeel, opspzaak op ee-
 nig persoon.
 3

— Ge-

- Gehypotequeerde Actie, gebeste aantaal.
- Actiën, inschulden/ gerechtigheden.
- Actie-handelaar, handelaar in bank-aandeelen en verzegelen/ wind-handelaar.
- Actie-houder, actionaris, houder van bank-aandelen en verzegelen.
- Actif, werkljk/ werkzaam/ vernuftig/ geestig/ levendig/ onledig.
- Actif burger, stemhebbend burger in een gemeenebest.
- Active, bedrijfljk.
- Activiteit, bedrijvigheid/gaauwigheid/ blugheid.
- Actrice, dingscherpe/ dingtaalvoerster/ bedrijflster/ bewerkster/ speelster.
- Actueel, actueux, werkljk.
- Actum, gedaan/ gemaakt.
- Acueeren, wetten/ spitsen/ scherpen.
- Acut, scherp/ scherpsinnig.
- Adaptatie, toepassing.
- Adapteeren, aanhoegen/ byschikken/ toepassen.
- Addeeren, toedoen/ byhoegen/ aanhechten.
- Addiceeren, toekennen/ toezeggen/ toestaan.
- Addictie, toekeming/ toezegging.
- Additie, toedoening/ vergadering/ optelling/ bydoening/ byvoegfel.
- Additioneel, aanhangend/ aangehangen/ by en toegevoegd.
- Addubitatie, halfwysfeling.
- Addubiteeren, in twyffel hangen.
- Adduceeren, aanleiden/ byleiden.
- Adductie, byleiding/ toeleiding.
- Adduplicatie, verdubbeling.
- Adduplicceeren, verdubbelen.
- Ademptie, beneeming/ ontneening.
- Adept, ingeloyd in geheime wetenschappen.
- Adequaat, ebenmaatig.
- Adequatie, ebenmaatiging.
- Adequeeren, ebenmaatigen.
- Adfriceeren, aanzoeyben/ aantichten.
- Adgredieeren, toegang nemen/ toetreden/ aantreeden.
- Adherent, aanhangend.
- Adherenten, aanhangelingen.
- Adherentie, aanhangung/ aanhangendheid.
- Adhereeren, aanhangen.
- Adheritatie, erbing/ byerbing.
- Adheiteeren, erven/ byerven.
- Adhibceeren, byhouden/ bybrengen/ aanwenden/ bezigen.
- Adhibitie, toebrenging/ bybrenging.
- Adhortatie, aanmaaning.
- Adhorreeren, aanmaanen/ aanstoutwen/ ophitsen.
- Adhorteur, aanmaaner.
- Adiëeren, toegang neemen/ aangaan.
- Adieu, vaar wel/ God geleide u.
- Adigeeren, aandryben/ booztstuwen.
- Adimeeren, beneemen.
- Adimpleeren, voldoen/ volbrengen/ nakomen.
- Adimpletie, verhuulling.
- Adipisceeren, bykomen/ herlypen.

Adi-

- Aditie, toegang/ toegaaning/ toetreding tot de erfens/ erfzaamdaardig.**
Adjectie, toewerping/ bywerping.
Adjectif, toewerpig/ byboegspk.
Adjiciëeren, toewerpen/ bywerpen.
Adjoint, bygeboegd/ toegeboegde/ medgezel.
Adjointeeren, byboegen.
Adjourneeren, dagvaarden/ daagen/ een dag stellen/ opschorten/ uitsellen.
Adjournalment, dagstelling/ opschorting/ uitsel.
Adjouteeren, byboegen/ bydoen.
Adjudicatie, toekemming/ toewijzing.
Adjudiceeren, adjugeeren, toekennen/ toewijzen.
Adjument, hulp/ bystand.
Adjunct, bygeboegd/ byboeg/ aankleef/ byboegsel.
Adjunctie, byboeging.
Adjungeeren, byboegen.
Adjuratie, bezweering.
Adjureeren, zweren/ bezweeren/ aanroepen.
Adjusteeren, richtigmaaken/ gelijkmaaken/ vereffenen/ afpassen/ klieeden.
Adjuteur, helper.
Adjuvatie, helping.
Adjuveeren, helpen.
Adminicul, ondersteunsel/ stutsel/ hulp.
Adminiculatie, ondersteuning/ helping.
Adminiculeeren, ondersteunen/ helpen/ stutten.
Administrateur, bediener/ bewindhebber.
Administratie, bewind/ bediening/ bewindhebbing.
Administratif, besturend.
Administreeren, bewind hebben/ bedienen.
Admiraal, zeeboegd/ blootheer/ opper-zeehoofdman.
Admiraalschap, zeeboogdschap/ blootheerfchap.
Admiraliteit, zeeboegsp/ zeebewind.
Admirabel, wonderbaar.
Admirateur, bewonderaar.
Admiratie, verwondering/ verwondering.
Admirereen, verwonderen/ bewonderen.
Admisceeren, vermengen/ bymengen.
Admissie, toelaating/ toestaan-ning.
Admitteeren, toestaan/ inwilligen.
Admixtie, bymenging/ vermenging.
Admodiateur, pachter.
Admodiatie, verpachting.
Admodiëeren, verpachten.
Admoliëeren, poogen/trachten.
Admolitie, pooging.
Admoneeren, vermaanen/aanmaanen.
Admoniteur, vermaaner.
Admonitie, vermaaning/ aanmaaning.
Admordeeren, toebypen/ aanbypen.
Admorfie, toebyping/ aanbyping.
Admotie, aanbrengring/ aanboering
**Admoveeren, aanboeren/ aanbrengring/ aanstulwen/ toe-
men-**

wonden/ aankeeren.
 Adnavigabel, aanbaarbaar.
 Adnavigatie, aanbaaring.
 Adnavigeeren, aanscheepen /
 aanbaaren.
 Adnecteeren, aanknoopen /
 aanbinden.
 Adnectie, aanknooping.
 Adoleeren, reuk-offeren.
 Adopteeren, aanneemen / aan-
 neemen tot kindschap.
 Adoptie, aanneeming / aan-
 neemng tot kindschap.
 Adoptatie, kinderaanneeming /
 zoonaanneeming.
 Adoptif, aangenomen kind /
 aanneemeling.
 Adorabel, aanbiddelyk.
 Adorateur, aanbiddler.
 Adoratie, aanbidding.
 Adoreeren, aanbidden.
 Adornatie, oppzinking / op-
 smukking.
 Adorneeren, versieren / op-
 schikken / tooijen / oppzinken.
 Adres, aanwyzing / opschyft
 van een' bzief / verhoogschyft /
 aanbeveling.
 Adresse, behendigheit / baar-
 digheit / vernuft.
 Aresferen, schikken / bestellen /
 beschikken / aanwyzen / op-
 schyft schyppen / toezenden /
 toevoegen / verhoegen.
 Adret, net / kuddig.
 Adroit, hehendig / ervaren.
 A-droiture, zie en-droiture.
 Adscribeeren, toeschyppen.
 Adscriptie, toeschypping / be-
 schypping.
 Adsimileeren, adsimuleeren,
 en daarvan afgeleide woor-
 den, zie Assimileeren enz.
 Adsonereeren, toeluiden / toe-

stemmen / toegalmen.
 Adspeet, aanschouwt / gezigt.
 Adspiratie, toeblaazing / aan-
 blaazing.
 Adspireeren, na-trachteu / be-
 jaagen.
 Adstipulatie, bewilliging /
 toestaaning.
 Adstipuleeren, toestemmen /
 toezeggen / toestaan / be-
 willigen.
 Adstrinctie, samentrekking.
 Adstringent, samentrekkend.
 Adstringeeren, toevoegen / ver-
 binden / samentrekken / toe-
 brengen.
 Adstructie, vastmaaking / be-
 vestiging.
 Adstrueeren, vastmaaken /
 bevestigen.
 Adulateur, pluimstryker.
 Adulatie, pluimstryking /
 pluimstrykerp.
 Aduleeren, pluimstryken /
 vleijen.
 Adulter, overspeeler.
 Adulteratie, verbalsching.
 Adultère, overspel / echtbre-
 king / echtbreuk.
 Adultereeren: overspel bedry-
 ven / verbalschen.
 Adumbratie, ontwerp / afscha-
 duwing / afschetsing.
 Adumbreeren, afschaduwen /
 verwerpen / afbeelden.
 Aduneeren, adunieeren, ver-
 eenigen.
 Adunie, adunitie, vereenig-
 ging.
 Advancement, avanceren,
 advans, avantajie, ad-
 vantagieus, zie Avance-
 ment, avanceeren enz.
 Advenant, obereenkomst /
 bp

- by geholg / geboeglyk.
 Adveniëeren, toekomen / aant-
 komen.
 Advent, Adventie, toekomst /
 toekooming.
 Advers, strydig / afkeerig.
 Adversariën, aantekeningen.
 Adversarie, party / tegen-
 party.
 Adversatie, wederstreebig /
 tegendeel / wederdeel.
 Adverseeren, tegenstreeben /
 tegenstaan.
 Adversie, toekeer.
 Adversiteit, tegenspoed.
 Advertentie, waarschuwing /
 bericht / verneeming / ge-
 waarwoording.
 Adverteeren, toekeren / waar-
 schouwen / berichten / bood-
 schappen / beruittigen.
 Advertisement, waarschu-
 wing / vermaaning / bekend-
 maaking.
 — van Rechten, een schif-
 tuur / waarin eenige midde-
 len van rechten bygebragt
 worden.
 Advigilatie, bevlriging / op-
 passing.
 Advigileeren, bevlrigen / be-
 naarstigen.
 Advis, goeddunken / waar-
 schuwung / meening / bericht /
 bescheid / zinnuiting.
 Adviseeren, beraaden / bezin-
 nen / raaden / te kennen
 geeben / oordeelen / laaten
 weten / beruittigen.
 Advocaat, boozspreek / booz-
 spreekker.
 Advocaat-Fiscaal, boozspreek
 van 's lands geldhuys.
 Advocceeren, boozspreken /
 toeroepen / by zich roepen.
 Advolveeren, toerollen / aan-
 rollen / toewentelen / aan-
 wentelen.
 Advolutie, toerolling / toe-
 wenteling.
 Advouëeren, gestand doen /
 toestemmen / bevestigen.
 Advoy, toestemming.
 Advoyeeren, toestemmen / be-
 vestigen / van waarde hou-
 den.
 Aërostat, luchtbol.
 Aërostaat, luchtbolreiziger.
 Afcirkulen, kringen / bekrin-
 gen / afkringen / met krin-
 gen aftekenen.
 Afconterfeyten, afbeelden /
 afmaalen / uitschilderen.
 Afconterfeytsel, afmaaling /
 afschildering.
 Affabel, gespraakzaam / spraak-
 zaam / spreekbaar dig.
 Affabiliteit, gespraakzaam-
 heid / spreekbaarheid.
 Affaire, handel / koopman-
 schap / bekommering.
 Affameeren, verhongeren / uit-
 hongeren.
 Affameur, uithongeraar: ook
 een veroorzaker van gebrek
 door ophoping.
 Affectatie, begeerte / gzaagte /
 nastaaning / gzeetigheid / be-
 pbering / gemaaktheid.
 Affecleren, bepberen / behar-
 tigen / zoeken / vercrischen /
 diktopls doen / benaarstigen /
 bestemmen.
 Affectie, hartstogt / toenei-
 ging / ontroering / aandoe-
 ning / genegenheid.
 Affectioneeren, toeneigen / be-
 minnen.

Affectueux, genegen/ toege-
neigd.
Afficiëeren, aandoen.
Affigeeren, aanhechten/ aan-
plakken.
Affineeren, zuiveren.
Affiniteit, maagschap/ zwa-
gerschap/ verwantschap/
vermaagschap.
Affirmatie, bevestiging/ be-
tuiging.
Affirmatief, bevestigend.
Affirmeeren, bevestigen/ be-
eiden/ verzekeren.
Affix, aangehecht.
Affixie, aanhechting/ aan-
plakking.
Afflictie, kwelling/ droeffenis.
Affligeeren, neêrslaan/kwellen.
Affluëeren, toebloeyen/ over-
bloeyen/ aanbloeijen.
Affluxie, aanbloeijing/ toe-
bloeijing.
Affriceeren, aanwypen.
Affricie, aanwyping.
Affront, verhozting/ hoon/
eerrooing/ eerkwetfing.
Affronteeren, verhozten/ ver-
ongelphen/ hoonen.
Affuit, rofpaard/ roopaard.
Affundeeren, begieten/ befoz-
ten/ befpatten.
Affufie, begieting.
Agent, gezant/ bewindsman/
hofgezant/ zaakvoerder: ook
de gemezen benaming van
de eerfte staats- beampfen in
enige Republieken.
Agentschap, de post of het
comptoir van een agent.
Agglomerereen, hermeerde-
ren/ opfoopen/ vergzooten.
Agglomeratie, hermeerdering/
opfooping/ vergzoring.

Ageeren, doen/ bedypfen/
verhandelen/ bewerken/
aangaan.
Aggravatie, bezwaaring/ over-
laading.
Aggraveeren, bezwaaren/
overlaaden.
Aggreate, behaaging/ toe-
stemming/ goedkeming/
aangenaam-berklaaring.
Aggrediëeren, aanballen/ aan-
randen/ toetreden/ aangryp-
pen/ aanbaarden.
Aggreëeren, behaagen/ belie-
den/ bevoiligen/ toestem-
men/ booz aangenaam ber-
klaren.
Aggregatie, versameling/ toe-
gadering.
Aggregeeren, toegaderen/ ver-
samelen.
Agresfeeren, aanbatten/ aan-
ballen/ aangrypen/ aan-
randen.
Aggresfeur, aantaster/ aan-
baller/ aanrander.
Aggressie, aanbal/ aangryp-
ping/ aantasting/ aanran-
ding.
Aggressif, aangrypend/ aan-
ballend.
Agil, snel/ behendig/ ge-
zwind/ rap.
Agiliteit, behendigheid/ rap-
heid/ gezwindheid.
Agioteur, buil gewin bejager
met handel in geld of fchuld-
byleven.
Agitateur, opfoker of aan-
hitzer van het volk/ beroe-
rer van den ftaat.
Agitatie, dyping/ beroering/
aanfooking/ ontfteltenis.
Agiteeren, dypen/ beroeren.
Ag-

- Agnitie**, hermits/ erkenning.
Agnosceeren, erkennen.
Agnus Dei, een lam Gods/ een beeldken.
Agonifatie, doods/ryd/zieltooging.
Agonifeeren, stryden/ kampen/ zieltoogen.
Agreabel, aangenaam/ bebaaglyk.
Agriculteeren, landbouwen.
Agriculture, landbouw/ landbouwving/ landbouwtoerf/ landbouwning.
Agrimonie, bitterheid.
Aimabel, herminnelyk.
Aife, gemak/ goede fchik/ genoegen.
Aifement, gemaklyk/ lichtdoenlyk.
Aket, twistpropoost/ geleide laagen.
Aketteeren, twistpropoosten hoeren.
Alarm, wapenroep/ wapenkreet/ te wapen.
Alarmist, alarmblazer/ fchreeuwter.
Alarmeren, fchrik verfochten.
Albion, Engeland.
Alchimie, ftoffcheikunde/aarkookery/ fmeltkonst.
Alchimist, ftoffcheider/ metaalhzander/ goudfoker.
Alchimytery, goudfoker.
Algebra, fteelregel.
Aliënabel, verbyzendbaar.
Aliënatie, verbyzending.
Aliëneeren, verbyzenden.
Aliment, alimonie, onderhoud/ voedsel.
Alimentatie, hoeding/ opvoeding.
Alimenteren, worden/ opvoeden/ onderhouden.
Allatratie, aanbafing.
Allatreeren, aanbafsen.
Allée, gang/ heplante weg.
Allegatie, byzenging/ aantrekking.
Allegeeren, verlichten/ ontlasten.
Allegorie, leenfpreek/ zinspreek.
Allègre, lustig/ ras/ gezwind.
Allegueeren, byzengen/ aantreken/ aantreken/ aantreken.
Allevatie, byheuring/ opheffing.
Alleveeren, verligten/ opheffen/ byheuren.
Alliage, vermenging van goud en zilber/ innengfel van mindere waarde.
Alliantie, vereeniging door hulpsverband/ bondgenootfchap.
Alliciëeren, aanlokken.
Allideeren, aanftooten/ ftriden.
Alliëeren, vermengen/ vereenigen door hulps/ verbanden/ verbandmaaken.
Alligatie, aanbinding.
Alligeeren, aanbinden/ te faam verbinden.
Allifie, aanftooting/ aanhooring.
Allocutie, aanfpraak.
Allodiale goederen, onleen-goederen/ oncrystbaar goed/ byz eigene goederen.
Allongatie, verlenging.
Allongeeeren, verlengen.
Alloqueeren, aanfpreken.
Alloy, muntstof/ inwendige deugdfstof.
Alludeeren, aanspeelen/ roog op

- op iets hebben;
Alluëren, aanbloeijen/ aanspoelen.
Allumeeren, ontsteeken.
Allusie, speeling/ aanspeeling/ toespeeling/ schuilzin.
Alluvie, aanbloeijing/ aanspoeling.
Almanach, maandwopzer/ tpdwopzer.
Aloigneren, verlengen.
Altaar, offerplaats.
Alteratie, verandering/ ontsteldheid/ ontzetting/ ontsteltenie.
Altercatie, gekp/ knibbeling.
Alterceeren, lippen/ twisten/ knibbelen.
Altereeren, veranderen/ zich ontzetten/ ontstellen.
Altern, overbeurtig/ overhands.
Alternatie, wisseling/ beurt-houding.
Alternatif, by beurten/beurts-gelops/ over 's hands/ 't een of ander.
Alterneeren, beurthouden/ overhands doen.
Amabel, lief/ heminnelyk/ liefwaardig.
Amalgame, onderceenmenging/ ineensmelting.
Amalgameeren, onderceenmen-gen/ ineensmelten.
Amasfeeren, ophoopen.
Amateur, liefhebber/minnaar.
Ambages, omtoegen/ omreden.
Ambasfateur, gezant/ hofgezant.
Ambasfate, Ambasfaadſchap, bezending/ gezantschap.
Ambidextre, ſlinks en rechts/ ebenhandig.
Ambiëeren, bypen/ begeeren/ na ſtaan/ omgaan.
Ambigeeren, twopfelen.
Ambigu, *adj.* twopfelachtig.
Ambigu, *ſubſt.* eene maaltjd daar het booz- en nagerecht te gelyk wordt opgezet.
Ambiguiteit, dubbelzinnig-heid/ twopfelzinnigheid.
Ambitie, eerzucht/ eergierig-heid/ ſtaatzucht.
Ambitieux, eerzuchtig/ eergierig/ ſtaatzuchtig.
Ambitionneeren, uit eerzucht begeeren.
Ambulance, reizend gashuis booz krygslieden.
Ambulatie, wandeling.
Ambulant, ambulator, gezdurig van plaats veranderen/ van den eenen op den anderen gaande.
Ambuleeren, wandelen.
Ameen, vermaakelyk/ luſtig.
Amende, hoete/ hzeukie/ be-beurte.
Ameniteit, vermaakelykheid.
Ami, amië, vriend/ vriendin.
Amiable, amicabel, lieſlyk/ minzaam/ vriendlyk.
Amicable compoſiteurs, goede mannen/ ſcheidſlieden.
Amiabiliteit, minzaamheid/ vziende'lykheid.
Amice, vriend/ goede vriend.
Amicifime, heſte vriend.
Amicitie, vriendschap.
Amict, kleed/ hoofdekfel.
Amiſſie, verlies.
Amitié, vriendschap.
Amitteeren, verliezen.
Ammunitie, toeruſting/ booz-logsgereedſchap/ krygsſtuig/ krygsbehoefte.

Am-

- Amnestie, vergeeting / algemeene vergeeting.
 Amoderatie, bemiddeling.
 Amodereeren, bemiddelen.
 Amoliëeren, wegdrypen / verdrypen / afwenden / uitrooijen.
 Amolitie, uitrooijing.
 Amortificatie, doodehandstelling.
 Amortificeren, 't goed in doode hand stellen.
 Amortiseren, 't goed in een doode hand stellen / onwandelbaar maaken / uit den omloop hzengen.
 Amortisement, onwandelbaar maaking.
 Amoveeren, weeren / wegdoen / wegnemen.
 Amour, liefde.
 Amoueus, minnend / verliefd.
 Ampel, ample, wijd / breed / ruim / in 't lange.
 Amphibolie, dubbelzinnigheid.
 Amphibologie, dubbelzin / twyffelreden.
 Amphitheater, schouwburg / ronde burg / toneelrond.
 Amplectereen, omhelzen / omvangen.
 Amplexie, omhelzing.
 Ampliatie, uitzeyding.
 Ampliëeren, verbyeden / vermeerden / uitzeyden.
 Amplificatie, uitzeyding / hzeedmaaking.
 Amplificeeren, hzeedmaaken / uitzeyden / vermeerderen.
 Ampulle, kan / kruik / pul.
 Amputatie, affnyding.
 Amputeeren, affnyden / htsnoeijen / knotten.
 Amuseur, tydverdwyper / bezwyger / lanterfant.
 Anabaptist, herdooper / wederdooper.
 Analogie, evenredigheid / gelijkvormigheid.
 Analyseeren, ontbinden / losmaaken / verdeelen.
 Analyse, ontbinding / ontknopping / schets.
 Anarchie, regeeringloosheid / de staat van een land zonder behoorlyke overheid.
 Anarchist, voorstander of zoeker van regeeringloosheid.
 Anathema, bloek / kan.
 Anathematiseeren, verbloeken.
 Anatomie, ontleding / ontledkunde / ontledplaats.
 Anatomiseeren, ontleeden.
 Anatomist, ontledkundige.
 Androgynen, manwvben.
 Anglomaan, Engelschgezinde.
 Anglomanie, Engelschgezindeheid / boozkeurging aan al wat Engelsch is.
 August, naauw / eng.
 Angusteeren, henaauwen.
 Angustie, engte / angstigheid.
 Animadversie, aanmerking / waarschuwing.
 Animadvertentie, aanmerkendheid / waarschuwendheid.
 Animadverteeren, waarschuwen / behartigen / hebroeden / aanmerken.
 Animeeren, aanmoedigen / moed geven / aanzetten.
 Animeux, animeus, moedig / ligt verholgen / aanhittend.
 Animositeit, moedigheid / drift / hoosheid.
 Annalen, jaarboeken.

An-

Annecteeren, annexeeren, aanknoopen / aanhechten.
Annex, aangehecht / bygebonden / aangeboegd.
Annexie, aanknooping.
Annihilatie, vernietiging.
Annihileeren, vernietigen / te niet doen.
Anniversariën, jaarboeken.
Announce, aankondiging.
Announceeren, aankondigen / aandienen.
Annunciatie, berwittiging.
Annunciatif, aankondigend / berwittigend.
Annunciëeren, boodschappen / berwittigen.
Annone, jaarkost / jaarwoonddruft.
Annotatie, aantekening.
Annoteeren, aantekenen.
Annuëeren, toewenken / toeknikken / toestaan.
Annullatie, vernietiging.
Annulleeren, vernietigen / te niet doen.
Annumeratie, toetelling.
Annumereeren, toetellen.
Annunciatie, verkondiging / berwittiging.
Annunciëeren, verkondigen.
Antecedeeren, voorgeaan / overtreffen.
Antecelleeren, uitmunten / overtreffen.
Anteceseur, voorgeaat / voorgeganger.
Antecese, voorgegang.
Antemurale, woorgebest / woorgeburg.
Anteponeeren, voorgestellen / voorgezetten.
Antepositie, voorgestelling / voorgezetting.

Antichambre, voorkamer.
Antichrist, Tegenschijst.
Anticipantie, voorgezinning / voorgezinnomenheid.
Anticipatie, voorgezinning / verzoeging / voorgezinnomenheid.
Anticiperen, voorgekomen / bezwaassen / verhaasten / verzoegen.
Anticiviek, onburgerlyk / betgeen eenen braaven burger niet past.
Anticivil, onbetameljk / ongepast.
Antidateren, de dagtekening verzoegen.
Antidot, tegengift.
Antidotaal, tegengiftig.
Antiek, antieks, oud / smaak.
Antimonie, spitsglas / spiesglas.
Antipathie, afkeer / weerszin / tegenzin / tegenzucht.
Antiphlogistisch, brandigheid beneemend.
Antipoden, tegenboetelingen / tegenboeters.
Antiquarius, oudheidkennet.
Antiqueeren, oudmaaken / wegdoen / afschaffen.
Antiquiteit, oudheid / aaloudheid / zeldzaamheid.
Antirepublikeinsch, dat de gemenebest-regering weerstreeft / strepdig met gemeenebestelpke inrichtingen.
Antifociaal, dat tegen de maatschappelpke orde aanloopt: ook ongezellig.
Anxiëteit, anxiëtude, angst / benaauwdheid / angstvaligheid.
Apart, byzonderlyk / afzonder-

- berlyk / ter zyde / verdeeld /
byzonder / afgebeeld.
- Apartement , afzonderlyk
vertrek / of gemak in een
huis.
- Aperitif, openend / dat magt
van openen heeft.
- Apert, open / openbaar / be-
kend.
- Apertie, opening.
- Apocalypsis, de Openbaa-
ring.
- Apocryph, verhoogen / onre-
gelmatig / niet aangeno-
men / ongerpmd.
- Apologie, verantwoording /
naamscherm / verdediging /
herweerschift / scherm-
schift.
- Apophtegme, hondige spreek.
- Apoplexie, beroerdheid.
- Apostaat, afvallige / verloof-
chenaar.
- Apostasie, afval.
- Apostel, Godsgezant / Gods-
hode / zendbode.
- Apostème, apostumatie ,
zwellling / gestwel / zweer.
- Apostil, feschheid / handteke-
ning / bytekening / afvaar-
diging.
- Apostilleeren, aantekenen /
op de kant aantekenen.
- Apotheek, artsfenwinkcl /
dzooghcreiderp.
- Apotheeker, artsfenmaaker /
artsfenmenger / dzooghbe-
reider / kruidmenger.
- Apozème, kruiddzank / kook-
fel / ziedfel.
- Appaiseeren, bezreedigen.
- Appannage, land of heerlyk-
heid / die vorsten afftaan
voorz hunne jongste zoonen.
- Apparatus, toebasting / toestel.
- Appareil, hereidfel / toerus-
ting.
- Apparent, doogfchynlyk / fchyn-
baarlyk.
- Apparentie, fchynbaarheid /
fchyn.
- Appareeren, verfchynen / be-
reiden.
- Apparitie, verfchyning.
- Appast, aas / betmaakende
fpyss.
- Appel, heroep. Fol appel,
dwaas of kwalyk heroep.
- Appellant, heroeper.
- Appellatie, heroeeping / be-
trek van 't bonnis / hooger
betrek / henoeming.
- Appelleeren, heroeppen / weder
gehooz verzoeken / vooz 't
recht roepen.
- Appendeeeren, aanhangen.
- Appendix, aanhangfel / aan-
hang / byvoegfel.
- Appenement, dag van be-
raad / hedenking.
- Appercu, overzicht / daar-
ftelling / gewaarwoording /
aanblik / kort begrip.
- Appeteeren, begeeren / gzaag
zyn.
- Appetibel, begeerlyk.
- Appetyt, gzaagheid / be-
geerte / trek.
- Appingeeren, aanhoegen /
lymaalen / aanschilderen /
opdichten.
- Appitoyer, tot medelyden be-
wegen of hewogen worden.
- Applaudeeren, verbzolfken /
pypzen / toejuchen
- Applaudisement, toejufching.
- Applicatie, toepassing / toe-
eigening.

Ap-

Appliceeren, toepassen/ toe-
 eigenen/ tot verklaaring te
 pas brengen/ zich ergens
 op toelleggen.
 Appointment, bevestiging/
 uitting/ afvaardiging/ loon/
 bezoldiging.
 Appointeeren, spitsen/ be-
 stemmen/ dagvaarden/
 mikken.
 Apponeeren, huzetten.
 Apportarie, huzenging.
 Apporteeren, huzenging/ toe-
 brengen.
 Apposeeren, huzetten/ huzstel-
 len.
 Appositie, huzetting/ toezet.
 Apposteeren, africhten.
 Apprecatie, toebidding.
 Appreceeren, toebidden/ toe-
 wenschen.
 Appreeciëeren, waarden/ schatten.
 Apprehendeeren, vatten/ bannen/ vasthouden/ be-
 grijpen/ verstaan/ vreezen.
 Apprehensie, aantasting/ vatting/ hechtenis/ geban-
 genis/ heggrip/ schroom.
 Apprehentif, heggrypplk.
 Apprentif, leerling.
 Approbatie, goedkeuring/ toestemming.
 Approbeeren, goedkeuren/ goedachten/ aanneemen/ looden/ van waarde hou-
 den.
 Approche, nadering/ loop-
 gracht/ genaakshans.
 Approcheeren, naderen.
 Appropinquatie, genaaking.
 Appropinqueeren, genaaken/
 naderen.
 Appropriatie, toeëigening.

Appropriëeren, toeëigenen.
 Approximatif, by gis/ om-
 en by.
 Appuy, leuning/ steunfel.
 Appuyeeeren, leunen/ steunen/
 stutten.
 April, grasmaand.
 Apt, nut/ hekwaam.
 Apteeren, voegen/ vlijen/
 passen.
 Aptitude, hekwaamheid/ ge-
 schiktheid.
 Arbitr, scheidsman/ zegman/
 hemiddelaar/ goëman/ ge-
 hooren rechter.
 Arbitraal, beraadzaam/ wil-
 lekeurig/ goeddunkende.
 Arbitraale uitspraak, goëman-
 nen uitspraak.
 Arbitrage, hemiddeling/ goed-
 dunken.
 Arbitrateur, vzedemaker /
 goede man.
 Arbitrateurs, gewillekeurde
 rechters.
 Arbitreeren, hemiddelen /
 raadslaan/ heraadslagen.
 Arceeren, weeren/ afweeren/
 beletten/ indryden.
 Archier, schutter.
 Architect, houwmeester.
 Architecture, bouwkunst.
 Architrave, oberbalk/ opper-
 balk.
 Archiven, handbesten/ staats-
 schyften.
 Arcatie, beklemming/ be-
 naauwing.
 Arcé, eng/ naauw.
 Arcteeren, beklemmen/ be-
 naauwen.
 Ardent, vuurig/ brandig.
 Ardeeren, branden.
 Ardeur, hitte/ dzyft.

Ar-

Argine, afbakting.
 Arguatie, betwisting/hibbeling.
 Arguëeren, betwisten/hibbelen.
 Arzuëring, betwisting/hibbeling/twisting.
 Argument, bewijs/bewijsredenen/hart begrip/inhoud/spreken.
 Argumentatie, twistredening.
 Argumenteeren, twistredenen.
 Argut, loos/scherpzinnig/arglistig.
 Ariditeit, droogte/dorheid.
 Aristocraat, boorstander van de regering der besten of boornaamsten.
 Aristocratie, der besten regering/adelregering.
 Arithmetica, telkunst/rekenkunst/tal- of telkunde.
 Armale, kringcrusting/krygsleger/krygsbloot.
 Armateur, kaper.
 Armatuur, armature, (krygs)toerusting/wapening.
 Armee, heerleger.
 Armeeren, wapenen.
 Aromatiek, welriekend.
 Aromatiferen, welriekend maaken.
 Arquebuse, vuurproer/handbus.
 Arquebuseeren, buschieten/met den kogel straffen.
 Arquebusier, handbuschietter.
 Arrangement, schikking.
 Arrangeeren, schikken/in orde zetten.
 Arrectie, opstrekking/oprechting.
 Arrement, dinggrond/daarop het proces begonnen is/pleitberdediging/pleitbesbatting.

Arrement van 't proces aangevaarden, in de zaak voortgaan/en't proces aanneemen.
 Arreptie, aangrpping.
 Arres, Godspenning/kenpenning/meipenning.
 Arrest, beslag op persoon of goederen/besluit.
 — by arrest wyzen, uiterlyk recht doen/daarop geen hooger beroep balt.
 — arrest violeren, beslag op persoon of goed schenden.
 Arrestant, handoplegger/die beslag legt/gebangene.
 Arresteeren, beslaan/basthouden/haststellen/besluiten/voorneemen.
 Arrideeren, toelagchen.
 Arrière-garde, achterhoede.
 Arrière-pensée, achtergedachte/wat men by 't spreken denkt zonder het te openbaren.
 Arrizeeren, opstrekken/oprechten.
 Arripiëeren, ophatten/aangrypen/aanneemen.
 Arrivement, aankomst/aanlanding.
 Arriveeren, aankomen/aanlanden.
 Arrodeeren, inbypen/knaagen/beknabbelen.
 Arrogant, laardunkend/berwaaten/trots/bermeeten.
 Arrogeeren, berocemen/bermeeten/toefigenen/aanmaatigen.
 Arrofie, inbyping/knaaging.
 Arrofeeren, bespreijen.
 Arsenaal, wapenhuis.
 Arterie, polsader/slagader.
 Articulatie, ontleding/toonbat

- bal in de uitspraak/ aansja-
ling.
- Articulbrief, puntheftes.
- Articule, lid/ hoofdstuk.
- Articuleeren, ontleden/ den
toonval in de uitspraak in
acht neemen/ aanhalen of
noemen.
- Artifice, kunsthandel/ kunst-
greep/ kunst/ kunstenaar/
behendigheid.
- Artificiaal, artificieel, kunstig.
- Artificieus, kunstiglyk.
- Artikel, lid/ deel.
- Artillerie, geschut/ oorlogs-
gereedschap.
- Artilleryhuis, geschuthuis.
- Artillerymeester, geschut-
meester.
- Artisan, werkmán/ bewer-
ker/ bestoker.
- Artist, artiste, kunstenaar /
kunstenaars/ ook schouw-
speler/ schouwspelsler.
- Ascendeeren, klimmen/ op-
gaan/ opklimmen.
- Ascendent, opgaande/ op-
klimmende.
- Ascensie, klimming / op-
vaart/ opstygging.
- Afyl, vryplaats/ schuilplaats.
- Aspect, aanschouw/ sterge-
zigt.
- Aspergeeren, besprengen/ be-
spoeijen.
- Asperiteit, scherphheid/ wjang-
heid.
- Asperneeren, versmaaden /
berachten.
- Asperitie, besprenging.
- Aspicieeren, aanschouwen.
- Aspiratie, toeblaazing/ aan-
blaazing/ uitspraak uit de
keel.
- Aspireeren, na smakken/ na
trachten/bejaagen/ op blam-
men/ aanblaazen/ uit de
keel uitspreken.
- Asfay, asfaijeeren, asfaijeur,
zie esfai, esfaijeeren, es-
faijeur.
- Asfaisonneeren, hereiden /
smaak geven aan spys/
redenen zouten.
- Asfasin, moordenaar.
- Asfaslinaat, moord/ moordery.
- Asfaslineeren, moorden.
- Asfaut, aanval.
- Ascriberen, toeschryben.
- Ascriptie, toeschryving/ by-
schryving.
- Asfecteeren, nabolgen/ najaa-
gen.
- Aslécuratie, verzekering /
beiliging.
- Assecureeren, eenige koop-
manschappen verzekeren.
- Assemblée, vergadering/ sa-
menkomst/ gezelschap /
speelgezelschap.
- Assembleeren, vergaderen.
- Asfentatie, pluimstryking /
bleijing/ toestemming.
- Asfenteeren, falieboutwen /
bleijen/ toestemmen.
- Assentiëeren, medehouden /
toestemmen.
- Assentiment, toestemming.
- Assequeeren, bekomen/ ber-
krygen.
- Asséquutie, berkryging.
- Asfereeren, verbadigen/ ge-
stand doen/ bevestigen /
verzekeren.
- Asferteur, verbadiger/ ber-
zekeraar.
- Asfertie, verbadiging.
- Asfervatie, bewaaring.

As-

Asserveeren, behoeden/ be-
 waaren.
 Assesfeeren, bezitten.
 Assesfeur, bezitter/ bezeg-
 boegde.
 Asserveratie, verzekering.
 Asservereeren, verzekeren/
 vastloft toezegen/ voor de
 waarheid verklaaren.
 Assidu, gestadig/ geduurig.
 Assiduiteit, geduurigheid.
 Assignat, dit is de algemene
 kenaming van het papieren-
 geld/ 't welk in Frankrijk/
 op bevel van het staatsbe-
 stuur/ gedurende de om-
 wenteling verbaardigd/ en
 als gemunt geld in omloop
 is gebracht geweest.
 Assignatie, aanwyzing/ be-
 wozing/ onderwyzing/ schuld-
 overwys.
 Assigneeren, aanwyzen/ over-
 wozen/ schuld overwyzen/
 toedigenen/ toeschryven.
 Assimilateur, vergelyker.
 Assimilatie, vergelyking/ ge-
 lyknaaking.
 Assimileeren, vergelyken.
 Assimulateur, beinzet/ mede-
 beinzet.
 Assimulatie, beinzing/ mede-
 beinzing.
 Assimuleeren, beinzen/ mede-
 beinzen.
 Assises, pleitdagen/ dingda-
 gen/ zitdagen.
 Assistent, medehulper/ by-
 stander.
 Assistentie, onderstand/ hulp/
 bystand.
 Assisteeren, bystaan/ raad-
 geeven/ ondersteunen/ helpen.
 Associatie, verzelling/ ver-

zelschapping/ maatschappij.
 Asfociëeren, zich verenigen.
 Asfommeeren, doodslaan/
 knellen/ overmannen/ op-
 fommen.
 Asfopiëeren, stillen/ in slaap
 wiegen/ zussen.
 Asforteeren, by 't lot uitdee-
 len/ verdeelen.
 Asfortteering, uitzondering/
 verdeeling/ schikking.
 Asfumeeren, byneemen/ aan-
 neemen/ toeneemen.
 Asfumtie, byneeming/ aan-
 neeming/ toeneeming.
 Asfuradur, verzekeraar van
 goederen/ die voor dezelve
 instaat.
 Asfuran, bypozig.
 Asfuranie, verzekering van
 koopwaren of andere goe-
 deren/ bypozigheid.
 Asfureeren, verzekeren/ goe-
 deren verzekeren.
 Astrict, verbonden.
 Astrictie, verbinding.
 Astringent, samentrekkend.
 Astringeeren, toezangen/
 stoppen/ vastmaaken/ aan-
 knoopen/ aantrekken/ toe-
 dzingen/ samentrekken.
 Astrologie sterrekundige/
 sterrekunde/ sterrekun-
 der.
 Astrologist, astroloog, ster-
 rekker/ sterrekundige.
 Astronomie, sterrekunde/ ster-
 reloopkunde.
 Astronomist, sterrekundige.
 Astructie, aanhouding/ aan-
 timmering/ vastmaaking/
 hevestiging.
 Asruëeren, aanbouwen/ aan-
 timmeren/ vastmaaken/
 25 2 be

bevestigen.
 Astutie, schalkheid/ list/ dooz-
 traptheid.
 Astutieux, listig / loos /
 dooztrap.
 Atheïst, godberloochenaar /
 ongodist / godbergeeter /
 goddelooze.
 Atome, ondeelbaar stofken /
 beezelken.
 Atreux, fel / binnig / bits /
 grinnig / woed.
 Atrociteit, strafheid / fellig-
 heid / binnigheid / woed-
 heid / gruwelbaad.
 Attache, aanhechself / of
 schyftelpie toestemming tot
 iets aan enige stukken vast-
 gemaakt.
 Attaché, kamerdienaar / be-
 diende.
 Attacheeren, aanhechten / vast-
 maken / aan zich verbinden.
 Attaque, byandlyke aanval.
 Attaqueeren, aanballen / aan-
 randen.
 Attedieux, berdzietelyk.
 Attempereeren, gehoozzaam-
 men / volgen.
 Attendeeren, toeluisieren /
 waarneemen / opletten.
 Attent, aandachtig / opmer-
 kend / oplettend.
 Attentaat, aanslag / stout be-
 staan / daadelykheid.
 Attenteeren, onderstaan / poo-
 gen / onderwinden / toeleg-
 gen / bedryven / ondernee-
 men.
 Attentie, toeluisiering / aan-
 dacht / opmerkzaamheid.
 Attentief, aandachtig / op-
 merkend / oplettend.
 Attenuëeren, verdunnen / ver-

kleinen.
 Attereeren, aantwyben / ver-
 slyten / vermaalen
 Atterminatie, uitstelling / tyd-
 gunning.
 — Brieven, bzyeben van uit-
 stel van betaaling.
 Attermineeren, uitstellen.
 Attestatie, getuigschyft / be-
 tuiging.
 — de vita, getuigschyft dat
 iemand in leven is.
 Attesteeren, betuigen / tot
 getuige neemen / getuigenis
 geeven.
 Attexeeren, aantweeben / aan-
 boegen.
 Attingeeren, bereyken / aan-
 raaken.
 Attractie, aantrekking.
 Attraheeren, aantrekken / naa
 zich toe trekken.
 Attrappeeren, betzappen / ach-
 terhalen.
 Attribuëeren, toeëigenen / toe-
 schyven / toeboegen.
 Attristeeren, bedroeben.
 Aubade, ochtendzang / mo-
 genspel / eergezang / eerge-
 spel / wochgezang.
 Aubaine, recht des konings
 op 't nagelaten goed van
 een byeemdeling in zyn land.
 Aucteur, authour, auteur,
 maaker / binder / schryver /
 aanraader / vermeerderaar.
 Auctie, hermeerdering / ver-
 hooging / verkooping by op-
 slag.
 Auctioneeren, by opslag ver-
 koopen.
 Audacie, stoutheid.
 Audacieux, stout / onber-
 tzaagd.

Au-

Audi, hoor.
 Audientie, gehoor.
 Auditeur, aanhoorer / toehoorer.
 — militair, regiments-rechter.
 Auditie, verhooring / hooring / toehooring / aanhooring.
 Auditorie, gehoorplaats / vergadering van hoorders.
 Aufereeren, wegdraagen / ontzraagen.
 Aufgeeren, ontblieden / helmelpk ontvluchten.
 Augment, augmentatie, vermeerdering.
 Augmenteeren, vermeerderen.
 Augustus, oogstmaand.
 Austeer, bits / onbziendlyk.
 Authentiek, van echten oorzprong / geloofwaardig.
 Authenticiteit, echtheid.
 Authentificeeren, oorzecht verklaren / als echt kenmerken.
 Autorisatie, magtiging. *
 Autoriseeren, gezag geeven / magtigen / volmagtigen / beroozloben / toeffemmen.
 Autoriteit, gezag / geloofwaardigheid / aanzien / magtgebbing / achtbaarheid / invloed / vermogen / waardigheid / de wettige magt in een land.
 — publieke autoriteit, openbaar gezag / openbare regering.
 — geconstitueerde autoriteiten, aangestelde magten.
 Auroor, dageraad.
 Auscultatie, toelustering.
 Aufculteeren, luisteren / gehoor geeven / toelusteren.
 Austeriteit, wazigheid / stuurigheid / barsheid.

Autographon, autographum, eigen handschrift / oorzprongelyk handschrift.
 Auxilie, hulp / bystand
 Auxiliair, auxiliatie, hulpsaan / die of dat te hulp komt / te hulp genomen.
 Auxiliateur, helper.
 Auxiliëeren, helpen / behulpzaam zyn.
 Avance, winst / gewin / oorzdeel / oorzschot / uitlofsel / aannadering.
 Avancement, bozdering / bezbozdering.
 Avanceeren, bozderen / bezbozderen / boozuitgaan / boozuittrekken / aanrukken.
 Avantageux, boozdeelig.
 Avantage, boozdeel.
 Avantgarde, boozhoede / spits van 't leger.
 Avarye, schadezraaging / op 't water of land
 Avaritie, gierigheid / heblyst / hebzucht / vrekheid.
 Avelleeren, uitrukken / ontrokken.
 Averye, schadezraaging / gemeene schade.
 Aversatie, averlie, afkeer / weezyn.
 Averseeren, versmaaden / een afkeer hebben.
 Averteeren, afwenden / omkeeren / ontwenden.
 Aven, avoy, avoyement, toeffemming.
 Avys, goeदनunken.
 Aviseeren, waarschuwen / bewittigen.
 Aviso, advysbrief, berwoztigingszief.
 Avoceren, afstemmen / ontzraa

raaden / afroepen.

Avouëeren, helpden / toefstemmen / bevestigen / als wet-tig erkennen.

Avoué, erkende rechtsbooz-spraak / boozstander of waarnemer van iemands zaak booz het gerecht in Frankryk.

Avontuur, lotgebal / geluk.

Avontuuren, waagen.

Avonturier, waaghals.

Azuur, hemelsblaauw.

B.

Bacchenalen, bacchanten / stempers / dzinkers / vastenavondhouders

Bacchanaliën, stempdagen / vastenavond / bacchus-dagen.

Bacchanaliseeren, stempen / vastenavondhouden.

Bacchanalist, dzinkehoer / stemper

Badin, nar / gek / potsmaaker.

Badineeren, den gek scheeren.

Bagage, reistuig / gepak.

Bagatellen, beuzelingen.

Bague, kleinood / juweel.

Baillu, landvoogd / landdorst / schout.

Bal, ballet, dansgezelschap / dansspel

Balade, rymgedicht / lied / staatliedje.

Balance, waag / weerschaal / evenaar / slot eener rekening / bergelphende staat van ont-hangst en uitgaaf of van winst en verlies.

Balanceeren, weegen / optoe-

gen / wikkelen / zich bedenk-ken / tusschen beiden staan / zich op de hoozd in even-wigt houden.

Balanceerder, balanceerdster, hoozdebanser / hoozdebanseres.

Balcon, uitstrek van een paleis of groot huis.

Balloen, windbal / bal.

Balsam, verzachtende en wel-riekende zalf of oly.

Balsmiek, zacht en geurig.

Balsmen, een lyk zalven

Banaal, veil booz iederen / laag / gemeen.

Bandiet, gehammene om stecht-heid / landloper / deugentier.

Banderolle, blag / vaan.

Banco, geldbewarend-huis / wisselbank.

— Geld, dat in de bank woordt aangenemen.

Banier, vaan.

Bannissement, uitbanning.

Banqueroutier, bankbezoeker / bankbezoekige.

Banquet, suikergebak / lek-kerp / feestmaal.

Banquetteren, brassen.

Banquier, wisselaar in den wisselhandel.

Baptisatie, dooping.

Baptiseeren, doopen / kerste-nen / naamgeeven.

Baptisme, doop.

Baraterie, misbruik van het rechterlyk gezag.

Baratto, ruiling van koop-waaren.

Baratteeren, koopwaaren ruilen.

Barbaar, woest / ruuw / uit-heemsch.

Barbariseeren, kwaade taal spree-

spreeken.
 Barbier, haardscheerder.
 Baron, bÿzheer / baanderheer / baron.
 Baronie, bÿzheerplakheid / ook magt des barons.
 Barricade, wagenburg / slagboom / afsluiting van straten of wegen.
 Barrière, scheidboom / grensafbakening / verhindering.
 Barrières, Barrière-plaatzen, grens-steden of sterkten.
 Bâse, balis, grond / grondslag.
 Basement, boestuk / grondstuk.
 Basconter, tegengrondstem.
 Basfese, laagheid.
 Basist, een muzikant die de laagste stem houdt.
 Basus, grondstem.
 Bas-reliefs, halfverheben afbeeldsels.
 Bastard, onachteling / speelkind / een ontaarde.
 Bastille, een tot staatsgevangenis dienend blokhuus.
 Bastion, sterke / bolwerk.
 Bastonade, stokslagstraf.
 Bastoneeren, met stokslagen straffen.
 Bataille, slag / veldslag / scheepsstrijd / slagorde.
 Batailleeren, doozlogen / strijden.
 Bataillon, een bende soldaten / ook dezelve in slagorde.
 Bataillon-quarré, een hoop soldaten in vierkante slagorde geschaard.
 Batement, vlugtspel / vlugt.
 Battery, verschansing om geschuut achter te plaatzen.
 Beatifeeren, gelukzalig maaken / zaligen.
 Beatitude, gelukzaligheid.

Befaamd, vermaard / berucht.
 Befaamen, vermaard / berucht maaken.
 Befaaming, beruchtmaaking.
 Bessroy, Belfort, flat / landhuis / bespietoren.
 Belgien, Belgique. de gewezen Oostenryksche Nederlanden.
 Belliqueux, stypbaar.
 Benediceeren, zegenen.
 Benedictie, zegen / zegening.
 Beneficeeren, weldoen / bevoorzeeelen / beschenken / begifstigen.
 Beneficie, weldaad / bevoorzeele / bevoorzrecht.
 — van inventaris, bevoorzrecht van goedelopmaking.
 Benevolent, goedwillig.
 Benevolentie, goedwilligheid.
 Benigniteit, goedertierenheid / gulhartigheid.
 Bercane, inham.
 Berceau, goene belommerde gang.
 Besoigne, werk / bezigheid / raadslaging.
 Besoigneeren, arbeiden / werken / beraadslagen.
 Beestiaal, recht of belasting op het vleesch.
 Bestiaal, dierlijk / beestelijk.
 Bestialiteit, heestachtigheid / beestlijkheid.
 Bibliotheek, boekkamer / boekery / boekkas / boekschat / boekberreik / boekzaal.
 Bienvenu, welkom.
 Bienvenuë, welkomst / welkomstmaal.
 Bigamie, dubbeltolp / tweewyfschap.
 Bigaré, gespenheid.

- Bigarure, vermengzel.
 Bigareeren, . . onderscheiden /
 schakeeren / weerschynen.
 Bigor, lichtgeloobig / oberge-
 loobig.
 Bigoten, lichtgeloobigheid /
 bygeloobigheid
 Billet, bziefsien / cedulle.
 Billetteeren, soldaaten inleeg-
 ren.
 Billioen, afgekeurd of kwaad
 geld.
 Biograaph, levensbeschryber.
 Biographie, levensbeschrybing
 Bifar, bifarre, hoofdig / hoysel.
 Bischop opziener / herkboogd.
 Bybel, verbandboek / gods-
 dienstboek / de heilige schrift.
 Blaffert, ontbangersboek.
 Blame, naamshending / eer-
 blek / schandblek
 Blamabel afkeuringwaardig /
 berispeljk.
 Blamatie, eerrooving / naam-
 shending.
 Blameeren, eerrooven / naam-
 shenden
 Blandiatie, geblei / bleijing /
 liefshooring.
 Blandiëeren, bleijen / liefshoo-
 zen / slijkhoorien.
 Blasoen, heldteken / wapen-
 schild / zinsaal
 Blasphemateur, godslasteraar.
 Blasphematie, godslastering.
 Blasphemeeren, lasteren / ver-
 lasteren.
 Blasphemie, laster / lastering /
 godslastering.
 Blocquade, beschansing / om-
 ringeling / toefluiting.
 Blocqueeren, beschanssen / om-
 ringelen / toefluiten.
 Bocaal, fles / groot drinkglas.
- Bocquet, boschje / bondelken.
 Bombarde, grof geschut / plat
 vaartuig dat hetzelfde voert /
 ook zekere ozzelppp.
 Bombardeeren, beschieten met
 grof geschut.
 Bon jour, goeden dag.
 Bonnet, muts
 Bordeel, hoerhuis.
 Borduuren, naar een' teekening
 bloemen of beelden naaijen.
 Bottelier, schafmeester / kel-
 dermeester.
 Bottelerie, spyskamer / spinde.
 Boucheeren, stoppen / sluiten.
 Bouffon, potsmaaker / gek /
 nar / speelgek.
 Bouget, maal / lederen zak /
 reiszak.
 Bougier, maal / lederen zak.
 Bouillon, vleeschnat.
 Boulevard, bolwerk.
 Bouquet, ruikertje / bloem-
 tuiltje.
 Bouteille, fles.
 Boutique, winkel / kraam.
 Brageeren, prouwen / praalen
 over staat.
 Braselet, armketen / arming.
 Bravade, troisering / winds-
 breekery.
 Braveeren, trotsen / trotsfeeren.
 Brèche, bresle. muurbreuk /
 stozingat / stormbreuk.
 Breviatuur, verkortfel.
 Brevier, verkortfel / kort be-
 gryp / uittreksel / getpboek /
 kleine letter.
 Breviteit, kortheid
 Brigade, bende bygsknechten.
 Brigantyn, roofjagt / roofschip /
 ligt schepje.
 Brigue, kuiperij.
 Brigueeren, bekuipen / prachen.

Bril-

Brillant, glinsterend / sikkere
rend / een ongekloofde ge-
slepen diamant.

Broderie, stikwerk / naaldwerk.

Brouilleeren, verwarran / in
onmin brengen.

Brumaire, nebelmaand / de
tweede der nieuwe Fran-
sche maanden / gedeeltelyk
met onze wynt- en gedeelte-
lyk met onze slachmaand
overeenkomende.

Bruneeren, bruin maaken.

Brunette, bruine vroude.

Brusque, stuursch / barsch /
haastig / wild / wuft

Bruto, onafgehozte waren in
vat of zak zynde.

Brutaal, onbeschoft / beestachtig.

Buffet, aanrechtbank / aan-
rechttafel.

Buffon, bootsemaaker / speel-
gek.

Bulle, brief / pauslyke brief /
brief van aanstelling.

Bust, buste, borstbeeld.

C.

Caap, roof / ook boozge-
hergte / met naam dat van
de goede-hoop.

Caapen, zeerooven / wechnee-
men.

Caaper, zeerooffchip / rooffchip /
gryper / roover.

Caap-verde, groene-kaap.

Cabale, aanhang / factie.

Cabane, hut

Cabas, handdoek.

Cabaret, herberg / kroeg.

Cabinet, geheimschat / ju-
weelkamer / geheimvertrek.

Cachet, zegel.

Cacheteeren, zegelen.

Cachette, schuilhoek / schuil-
plaats.

Cadaver, lyk.

Cadans, cadence, maat der
beweeging in 't dansen.

Cadentie, uedergang / stem-
balling / welluiding.

Cadet, jonger zoon / laatste
gebooren / jonker in den
krygsdienst.

Caduc, berganklyk / hout-
ballig / verballen.

Cahieren, stadgboeken / stads-
lysten.

Cajoleeren, snappen / bleijen.

Cajoleur, snapper / stoeter /
pluimsnyker.

Calamair, pennekoker.

Calamiteit, elendigheid / ge-
kwoel / tegenspoed

Calamiteux, elendig / noodly-
dend.

Calangie, calengie, verklaa-
ging / optyging / betich-
ting.

Calangiëeren, verklaagen /
optygen / betichien.

Calant, hoopbziend.

Calcinatie, verkalking.

Calcineeren, uitzanden / tot
kalk of stof zanden / ver-
kalken.

Calcitratie, achteruitstaaning.

Calcitreeren, achteruitstaan-

Calculatie, rekening / overre-
kening.

Calculeeren, rekenen / over-
slag maaken / narekenen /
overrekenen.

Calcfaciëeren, verwarmen /
koesteren.

Calcfactie, verwarming.

Calendrier, maandwyzer / tyd-
wyzer

wyzer.
 Calfateren, lappen/verhandse-
 len / klutsen.
 Caliber, de mond of wydte
 van grof geschut.
 Calliditeit, doortzaptheid /
 loosheid.
 Calotte, mutse/lederen mutse.
 Calumniateur, lasteraar/ eer-
 dief/ eerroover.
 Calumnie, laster / lastering /
 schandblek.
 Calumniëeren, lasteren/ eer-
 rooben.
 Calumnieux, lasterlyk.
 Cameraat, medgezel / spits-
 boer/ makker.
 Camin, oven/ schoorsteen.
 Campagne, veld/ veldleger.
 Campanen, zjde/ zilveren of
 vergulden kanten/ met kloks-
 jes versierd.
 Campement, legerstand/ le-
 gerplaats.
 Campeeren, veldlegeren / le-
 geren.
 Campioen, bechter / booz-
 bechter.
 Camuis, platneuzig.
 Canaal, waterloop/ goot/huis/
 groef.
 Canaille, jan rap en zyn
 maat/ gespuis/ het gzaauw/
 samenrottend volk.
 Cancelleren, tenietdoen/ uit-
 schabben.
 Cancellery, stadsboekkamer/
 bziefskamer / schryfsaal /
 schryf- boekzaal.
 Cancellier, opperschryber /
 schryftheer.
 Candeur, oprechtheid.
 Candiseeren, vruchten met
 gezuiverde suiker bereiden.

Canon, regel / richtsnoer /
 regelmaat/ wet/ regelstuk/
 grof geschut.
 Canonneer-sloep, sloep met
 grof geschut gewapend.
 Canonneeren, schieten/ be-
 schieten met grof geschut.
 Canonnière, luiggat/schietgat.
 Canoniek, regelmatig.
 Canonisatie, heiliging/ wy-
 ding.
 Canoniseeren, toeheiligen/ in-
 wyden/ heiligen/ in 't gecal
 der heiligen stellen.
 Canonnik, canunnik, geest-
 lyk persoon/ domheer.
 Canons, canjons, scheen-
 kousen/ halstousen.
 Canteur, boozzinger/ zanger.
 Canton, geweest/ onderver-
 deeling van een gewest.
 Cantus, hobenzang.
 Capabel, verhaar/ onthang-
 baar/ hebbende/ begrypelyk.
 Capaciteit, verbaarheid/ be-
 grip.
 Capelline, hoed/ stoochoed/
 hoofdsieraad.
 Capel, vertrek booz zang- of
 godsdienst- oeffening ge-
 schikt.
 — Meester, helwindhoerder
 over de zangkunstenaars.
 Capelet, kroon.
 Capellaan, huisspreker/ hulp-
 prediker.
 Capitaal, hoofdsom/ hoofd-
 penningen.
 Capitaal, capitaalletter, hoofd-
 letter/ groote letter.
 Capitaale misdaad, hoofd-
 misdaad/ doodsmisdaad.
 Capitaale straf, doodstraf.
 Capitatie, hoofdgeld.

Capitoel, hoofdstuk.
 Capitein, hoofdman/hopman.
 Capittel, hoofdstuk/geestelyk
 gesticht of orde.
 Capitulatie, verdrag van over-
 gaaf in den kypg/ verdrag
 tot in-dienst-neming van
 kypgsliden.
 Capitalist, ryke bezitter van
 geld.
 Capituleeren, van overgaaf
 handelen in den oorlog/ een
 verdrag tot overgaaf zeffen.
 Caprice, hoofdigheid/ grill-
 ligheid.
 Capricieux, hoofdig/ koppig/
 grillig.
 Capriol, kuldans/kulpsjong/
 geitesjong
 Capratic, bejag/ vatting/ ach-
 terhaaling
 Capteeren, bejaagen/ vatten/
 achterhaalen.
 Captie, captiuncle, vatting/
 gezochte berisping/ bedrog/
 list.
 Captieux, genegen om te be-
 rispen/ listig.
 Captif, gebangen.
 Captiveeren, vatten/ grypen/
 bangen/ waarnemen.
 Caput, hoofd/ hoofdstuk.
 Carabyn, licht schietgeweer.
 Carabinier, lichtgewapende
 ruiter.
 Caracter, letter/ merkteken/
 aart/gesteltenis/ merkletter/
 zinteken/schryfsbeeld/ print/
 drukfel/ boekstaaf/ uitge-
 drukte beeld.
 Carbonade, roostergebzaad.
 Carcer, gebangenhuis/kerker.
 Carcereeren, gebangen zet-
 ten/ kerkeren.

Cardinaal punt, hoofdpunt.
 Careeren, missen/ ontbeeren.
 Caresse, liefkoozing/ onthaal/
 gestreel.
 Caresseeren, liefkoozen/ stre-
 len/ wel onthalen.
 Carga, laading/ vracht.
 Cargaoen, bezachting/vrachte
 laading/ vrachtwaar.
 Cariteit, duurheid.
 Carmagnole, zeker gezang en
 dans van de inwooners van
 de stad van dezen naam ont-
 leend/ zeer algemeen in
 Frankryk by de oinwoente-
 ling: ook wel een gewa-
 pend Franschman van dien
 tyd.
 Carmen, baars/ rym/ ge-
 zang/ dicht.
 Carneus, bleesig.
 Carnier, bleeschhal.
 Carnificeeren, scherprichten.
 Carnificine, bleeschbank/
 pynbank/richtplaats/moozde-
 toneel.
 Caronje, pyp/ kreng.
 Carpeeren, berispen/ bestraf-
 fen.
 Carquan, halsband/ hals-
 keten/ halsgewaad.
 Carquois, ppskoker.
 Carte blanche, volkomen vol-
 magt/ als eene handteke-
 ning op een wit papier
 Cartel, uitdaagbrieef/ uitdaa-
 ging.
 Carton, bordpapier.
 Carveel, boejer.
 Cas, geval/ gelegenheid.
 — in cas, in geval.
 Cas subject, 't geval waare-
 om 't vershil is.
 Cafematte, stromkat/ moozde-
 hull.

kuil.
 Casquet, stormhoed / helm.
 Casfa, geldkast.
 Casfa-geld, gereed geld.
 Casfatie, afschaffing / vernie-
 tiging / afdanking met
 schande.
 Casfeeren, breeken / afschaf-
 fen / te niet doen / afdanken
 met schande.
 Cassier, ontvanger en uitgee-
 ver van geld.
 Caste, stam / geslacht.
 Casteel, burg / slot / vesting /
 sterkte.
 Castellanus, castelein, slot-
 boogd / herbergier.
 Castigatie, tuchtiging.
 Castigieren, tuchtigen / ver-
 beteren / zuiveren.
 Castiteit, huishouding.
 Castrametatie, legermeeting.
 Castratie, lubbing.
 Castreeren, lubben.
 Casuel, onzeker voordeel /
 byval.
 Casneel, toevallig / by geval.
 Casus, geval.
 Catalogus, naamtafel / naam-
 tebel / naamlyst.
 Catarrhe, zinking / zinkings-
 stof.
 Cataract, de staar of oogvlies.
 Catarrhaal, uit een zinking
 ontstaan / zinkingachtig.
 Catechifant, leerling in 't ge-
 loof.
 Catechifeermeester, geloofs-
 onderwyzer.
 Catechifeeren, in 't geloof on-
 derwyzen.
 Catechismus, mondleer / ge-
 loofsonderwyzing.
 Catechumeen, by de eerste

Christenen een heiden die
 door het onderwys in den
 Christelyken godsdienst tot
 het ontfangen van den doop
 bekwaamd wierd.
 Categorisch antwoord, ant-
 woord met de vraag over-
 eenkomende zonder omwe-
 gen / kort antwoord van
 ja of neen.
 Catheder, stoel / gestoelte.
 Cathedraalkerk, hoofdkerk.
 Catheilen, roerende goederen.
 Catholiek, algemeen / roomsch
 gezind.
 Catif, veracht / verbuuld / elen-
 dig.
 Causae, hoofdzaken.
 Cause, oorzaken / reden.¹
 Causeeren, veroorzaken.
 Causiek, dat eene brandende
 vrucht heeft / gebaarlyk.
 Cautele, voorzichtigheid /
 voorzichtigheid
 Cauteleux, schalk / leep /
 voorzichtig.
 Cauterie, brandwonder.
 Cauterifeeren, inbranden /
 brandmerken / brandtekenen.
 Cautie, hoede / zorg / zorg-
 tocht / zekering / vergoeding.
 Cautionaris, zorg.
 Cavagliere, kat in den bes-
 tingbouw
 Caval, paard.
 Cavalcade, rystaatsie / pacht-
 tige optrekking te paard.
 Cavallery, ruitery
 Cavallier, ruiter / heer.
 Cavallotier, paardetuisscher.
 Caveeren, behoeden / zich
 wachten.
 Cavillateur, kakeelaar / knib-
 belaar / berisper / sporter /
 schim

- schimper / haarkloover.
 Cavillatie, hakelary / knib-
 heling / haarklooverp.
 Cavilleeren, hakelen / knib-
 helen / haarklooven.
 Cedent, afstaaner.
 Cedeeren, wipken / afwipken /
 afstaan / recht geeven of
 bergeeven.
 Cedula, brief / schzift.
 Celatie, verbergging.
 Celebratie, plegtige gedenking /
 viering / grootmaaking.
 Celebreeren, plegtig gedenken /
 vieren / grootmaaken.
 Celeeren, verbergen.
 Celeriteit, haastigheid / snel-
 heid.
 Cellitude, hoogte / hoogheid.
 Cement, steenkalk.
 Cenfeeren, schatten / achten.
 Censeur, bestraffer / tucht-
 meester / boektoetsfer / schat-
 meester / waardeerer.
 Censure, bestzaffing / boek-
 toets.
 Censureeren, bestzaffen.
 Centaurus, paardmensch.
 Cent, honderd.
 Cent per cent, honderd ten
 honderd.
 Centener, honderd pond.
 Centime, nieuwe koperen
 munt in Frankryk / het
 honderdste gedeelte van een
 franc.
 Centraal, middenpuntig.
 Centrum, middelpunt / aspunt.
 Cerebryn, hoofd / koppig.
 Ceremonie, plegtigheid / dienst-
 pleging / kerkdienst / kerks-
 gebaar / kerkgewoont / kerks-
 gewoonte.
 Ceremonieux, dienstplegtig /
 kerkezedig / kerkgewoontelyk.
 Cerneeren, omcingelen.
 Ceroon, smeersalf.
 Certatie, wedstryd / wedding /
 kamp.
 Certain, zeker / gewis.
 Certe-partye, contract van
 bezichtiging.
 Certeeren, wedstryden / wed-
 den.
 Certificaat, wettig getuig-
 schzift.
 Certificat de vie, getuigschzift
 van iemands leven.
 Certificatie, verzekering / ver-
 zekerbrief.
 Certificceeren, certifiëeren,
 zeker maaken / verzekeren /
 vooz de waarheid verklaa-
 ren.
 Certitude, zekerheid / gewis-
 heid.
 Ceruis, loodberf / blanket-
 sel / loodwit.
 Cesatie, afaating / ophouding.
 Cesfeeren, afaaten / ophou-
 den / eindigen.
 Cessie, afstand / overgeebing.
 — Brieven van cessie, brie-
 ven van hoedel-afstand te
 mogen doen.
 Cessionant, cessionaris, af-
 standhouder / de geen by
 wien 't bescheid van afstand
 ophoudt.
 Chagrin, moeilpshheid / ber-
 dziet.
 Chagrineeren, kwellen.
 Chamade, trommelslag van
 belegerden om zich op ze-
 here voozwaardten ober te
 geeven.
 Change, wisseling / ruiling.
 Changeeren, wisselen / ver-
 ruil-

ruffen.
 Chapeau, hoed
 Chaos, verwarde, klomp/
 haier.
 Character, zie Carácter.
 Chargeeren, belasten/laaden/
 aanbullen.
 Chargie, last/amppt/aanbal.
 Charitabel, goed arms/meê
 waarig/meêdogende.
 Chariteit, liefde/mildadig=
 heid/aalmoes.
 Charlatan, kwakzalver.
 Charmant, bekoozlyk/aan=
 zekhelpek.
 Charmeeren, betoveren/ber=
 lokken.
 Charters, staats- of stads=
 papieren.
 Chef, hoofd/opperhoofd.
 Chef-d'œuvre, pzeffstuk/
 meesterstuk/hoofdwerk.
 Chemin couvert, bedekte
 weg/loopgraaf.
 Chevalier, ridder.
 Chicane, bitterp/de kunste=
 naryen der pleitbezoggers.
 Chicaneeren, warrerp zoe=
 ken/krakkeelen.
 Chicanerie, naauwgezetheid/
 deunheid.
 Chicaneur, warvogel/be=
 dillaar/krakkeeler.
 Chimist, scheikundige.
 Chimie, scheikunst.
 Chimère, verdichtfel/hers=
 senschim.
 Chirographe, handschryft.
 Chiromantie, handwaking/
 handwakerp/handwakkunde.
 Chiromantis, handwaker.
 Chirurgie, wondheeling/heel=
 kunst.
 Chirurgyn, wondheeler/heel

meester.
 Chocqueeren, stooten/aan=
 stoot geven.
 Cholère, gal/toozn/gram=
 schap/geele gal/galzucht/
 heerbloedigheid/oplopend=
 heid.
 Choleerisch, haastig/gram/
 oplopend.
 Choor, rei/dzie of meer
 personen by een.
 Chopine, zekere wynnmaat.
 Chouan, roover: by den 2200=
 ten opstand in het westen
 van Frankryk/gedurende
 de omwenteling/wierden de
 opstandelingen aldus ge=
 noemd: oorzprankhelpek een
 Bzetonsche smokkelaar.
 Chorde, koorde/pees.
 Chroniek, jaarboek/tydboek/
 tydshryft.
 Chronologie, tydreckening.
 Ciborie, outwelkas.
 Cicatrice, lidteken/wondteken.
 Ci-devant, eertyds/voorheen.
 — een cidevant, een aanklee=
 ver der oude regeringsvozm
 in Frankryk.
 Cyfer, telletter/getalmerk/
 woordteken/naamteken.
 Cyferen, rekenen met tellet=
 ters.
 Cilinder, zie Cylinder.
 Ciment, steenkalk/tras.
 Cipier, gehangenhouder/stok=
 waarder/stokwachter.
 Circuit, omtrek/ronde om=
 loop/omgang.
 Circul, ring/rand/king.
 Circulatie, omgang/omloop.
 Circuleeren, omzwateren/ronde=
 omgaan/in de wandeling
 zyn.

Cir-

Circumcideeren, besnoeijen /
 rondomspuden / bespuden.
 Circumcisie, besnoeijsing / be-
 spuding / bespudenis.
 Circumdatie, omringing / om-
 heining.
 Circumdeeren, omringen /
 ombangen.
 Circumduceeren, omleiden /
 rondomleiden / misleiden /
 bedziegen.
 Circumductie, omleiding /
 misleiding / bedzog.
 Circumfereeren, omdzaagen /
 omboeren.
 Circumferentie, omgang / om-
 tzeek / rondomloop / rond-
 omtzeek / tzeits / buitenrond.
 Circumflecteeren, ombuigen /
 rondombuigen.
 Circumflectie, ombuiging.
 Circumflue, ombloeijsing.
 Circumfluëeren, ombloeijen /
 rondombloeijen.
 Circumjacentie, omligging.
 Circumjaceeren, rondomlig-
 gen.
 Circumjectie, rondomtoerping.
 Circumjiciëeren, rondom-
 werpen.
 Circumligatie, rondombin-
 ding.
 Circumligeeren, rondombin-
 den.
 Circumlocutie, om spraak.
 Circumloqueren, om spreken /
 om spraak gebzuken.
 Circumuniëeren, toerusten /
 omwallen / ombesten.
 Circumunitie, omwalling /
 ombesting.
 Circumponeeren, omzetten /
 omstellen / rondomzetten.
 Circumpositie, rondomzetting.

Circumradeeren, omschaaben /
 rondomschaaben.
 Circumrasie, rondomschaa-
 ving.
 Circumscribereen, omschry-
 ven.
 Circumscript, omschreeben.
 Circumscriptie, omschryving.
 Circumspect, omzigtig.
 Circumspectie, omzigt / hoor-
 zigt / omzigtigheid / hoor-
 zigtigheid.
 Circumspiciëeren, rondom-
 zien.
 Circumstantie, omstandigheid.
 Circumvallatie, omwalling /
 omschansing.
 Circumvalleeren, omschans-
 sen.
 Circumvideeren, rondomzien.
 Circumveniëeren, ondergaan /
 berstrikken.
 Circumventie, ondergaaning /
 bedzog / berstrikking.
 Ciseleeren, grabbeeren / plaat-
 spuden.
 Cisterne, regenbak / waterbak.
 Citadelle, burg / stads-sterkte.
 Citatie, daaging / roeping /
 dagbaarding / bybrenging /
 aantoging
 — Edictaal, daaging / by af-
 kondiging.
 — Reëel, daaging by aan-
 tasting / handdaadige daa-
 ging.
 — Verbaal, daaging by mon-
 de / mondellinge dagbaarding.
 — Perfoneel, daaging in per-
 soon.
 Citatiebrief, daagbries.
 Citeerde, gedaagde / geroe-
 pene / gedagbaarde.
 Citeerder, daager / dagbaarder.
 Ci-

- Citeeren , daagen / dagbaar-
den / roepen / byzengen /
aantogen.
- Cito , haastlyk.
- Citoyen , burger.
- Citoyenne , burgeres.
- Civil , burgerlyk / heusch /
beleefd.
- Civile zaak , daar lyf noch
bloed aan hangt.
- Civile rechter , wereldlyke
rechter.
- Civiliseeren , beleefd maaken.
- Civiliteit , beleefdheid.
- Civisme , burgerzin / burger-
deugd.
- Clamatie , roeping / schreeu-
wing
- Clameeren , schreeuwen / roepen.
- Clameur , geschreeuw / geroep /
gekrysch.
- Clamiteeren , zeer schreeuwen /
zeer roepen / kryschen.
- Clandestin , heimelyk / ver-
hoolen / verhozen
- huwlyk , dat in 't verhoz-
gen voltrokken wordt.
- Clarëtte , claroen , hoorn /
blaashoorn / trompethoorn.
- Clareeren , verlichten / helde-
ren.
- Clarificatie , klaarmaking.
- Clarificeeren , klaar maaken /
helder maaken
- Classificeeren , verdeelen / rang-
schikken.
- Classis , bloot / scheepstuloot /
hoop / hende / rot / schok /
vergadering / herkelelyke ver-
gadering.
- Claudicatie , hinking.
- Claudiceeren , hinken / mank-
gaan.
- Clause , stotreden / reden.
- Claufulè , besluit / byvoegsel.
— Approbatouir , besluit /
waarby iets voor goed ge-
kend wordt.
- Reservatoir , — waarby
enige macht wordt voor-
behouden.
- van Arrest , — van beslag-
legging.
- van Inhibitie , — verbod
tegen de uitboering.
- Clercq , schryber / schryf-
bediende / een geestelyke / een
kerkelelyke.
- Clerfie , de geestelykheid.
- Clementie , zachtmoedigheid.
- Client , beschermeling.
- Clientele , bescherming.
- Climaat , luchtstreek / gewest /
streek.
- Clisteeren , spuiten / spuiting-
zetten.
- Clisteerer , spuiters / spuitzet-
ter
- Clisteerie , spuitartzeny / spui-
ting / spuitgeneesmiddel.
- Clisteerster , spuitster / spuits-
zetster
- Club , byeenkomst / meest
gebruikt voor / het 30 he-
kende / het 30 geheime /
samenkomsten om te han-
delen over staatkundige on-
derwerpen.
- Clubist , lid van een club.
- Coacervatie , ophooping.
- Coacerveeren , ophoopen / te
saamen ophoopen
- Coactie , dwang / bedwang /
byeendzinking / vergadering.
- Coadjuteur , medehelper / toe-
geboegde in een hoge waar-
digheid.
- Coadjutorie , het ampt van
toe-

- toegeboegde en toekomstige opvolger van een geestelijk vorst.
- Coadjuvatie**, medehelping.
- Coadjuteeren**, coadjuveeren, medehelpen.
- Coagulatie**, stremming / running / samenrunning.
- Coaguleeren**, runnen / stremmen / doen stremmen.
- Coaliseeren**, zich samen verbinden.
- Coalitie**, vereeniging / verbond / voornaamlijk gebruik booz het groote vozstenvorbond tegen de Franse omtwenteling.
- Coarctatie**, verenging / inkrimping.
- Coarcteeeren**, verengen / doen inkrimpen / eng maaken / vernaauwen.
- Cocarde**, strik op den hoed.
- Coquin**, hoef / schabuit.
- Codicil**, erfdeelmaaking / na maaking / openbrieff / bespreekceel / maakbescheid / onvolkomen uiterste-wil.
- Coërceeren**, bedwingen.
- Coërciré**, bedwinging.
- Cogitatie**, peinzing / bezinning / betzaching / gedachte.
- Cogiteeren**, peinzen / bezinnen / betzachten / denken.
- Cognitie**, kundschap / kennis.
- Cognoscement**, vachtbrieff.
- Cognosceeren**, kennis van een zaak nemen / over dezelvé staan.
- Cohabitatie**, bywooning.
- Cohabiteeren**, bywoonen.
- Coherent**, samenhangend.
- Cohereeren**, samenhangen.
- Coherentie**, cohesie, samenhanging.
- Cohibeeren**, bedwingen.
- Cohibitie**, bedwinging.
- Cohier**, schatcedel / uitlegbrieff / schattingbrieff.
- Cohortatie**, aanmaaning.
- Cohorteeren**, aanmaanen.
- Coincideeren**, op 't zelvé uitkomen / op een uitkomen.
- Colère**, haastigheid / oplooppendheid.
- Coleryk**, heetbloedig / galachtig / optloopende.
- Coleur**, verzw.
- Colyk**, colicompas, krimpseel / buikspjn / darmsteeking / darmzucht / darmspjn.
- Collaborateur**, medearbeider.
- Collaboratie**, medewerking.
- Collaboreeren**, medewerken.
- Collateraal**, zijdelingseh / van gelijken trap / evenhoog: ook recht of belasting op zijdelingse erffensissen.
- **Collaterale successie**, zijdelingse erving / zijdelingse opvolging.
- Collatie** vergadering / samenpraak / vergelphing / hyspassing / toehzenging / samenzaaing / begeving.
- Collation**, avondontbpt.
- Collationeeren**, samenbzenggen / samendoen / bypassen / tegen den anderen overzien / vergelphken / avondontbpt houden.
- Collaudatie**, samenlooving.
- Collaudeeren**, samenlooven.
- Collecte**, geldgadering / inzonderheid ten behoeven der armen of van het gemeene land.
- Collecteeren**, verzamelen / ver-

vergaderen.
 Collecteur, inmaaner/ verzamelaar/ vergadelaar.
 Collectie, verzameling.
 Collega, amptgenoot
 Collegialiter, gezamenlyk.
 Collegie, verzameling/ byeenkomst/ gild/ gezelschap/ genootschap/ vergadering/ school/ 's lands leeringhuis.
 Collegiant, collegist, vergaderinggenoot/ lid der vergadering/ Alpbaburger doopsgezinde/ landsleerling/ landsboedeling.
 Collette, bozstlap/ halsdoek.
 Collideeren, samenbotsen/ schokken/ samenstooten.
 Collier, halssteraad.
 Collière, bozstlap/ halsdoek/ halsband.
 Colligeeren, samenbinden/ samengaderen/ samenraapen/ besluten.
 Collisie, samenhooring/ samenbotsing.
 Colligateur, medepleter.
 Collitigeeren, samendingen/ samenpleiten/ mededingen.
 Collocatie, samenplaatfing.
 Colloceeren, samenplaatfen.
 Colloquie, samenspraak.
 Colluctatie, samenwozsteling.
 Collucteeren, samenwozstelen.
 Colludeeren, samenspeelen/ den bal toekaatsen/ heimelyk verstand te samen hebben.
 Colluëren, spoelen/ aanspoelen.
 Collusie, heimelyk verstand/ samenheuling.
 Colluvie, samenbloeiing.
 Colom, yplaar/ styl/ zult.
 Colonel, overste.

Colonie, volkplanting.
 Coloquint, bitterappel/ kwintappel.
 Coloreeren, heberwen/ schoonpraaten.
 Combat, gevecht.
 Combinagie, combinatie, samenboeinging.
 Combineeren, samenboegen.
 Combureeren, verbranden.
 Combustibel, verbrandbaar.
 Combustie, ontsteeking/ brand/ verbranding/ opschudding.
 Comediant, toncelspeeler.
 Comedie, schouwspel/ blyspel.
 Comeet, staartster/ gehairde ster/ ongewoone ster.
 Comitie, landdag/ rpkysdag/ dagvaart.
 Commandeeren, gebieden/ hebeelen.
 Commandement, gebod/ bevel/ krygshelwint.
 Commandeur, hevelhebber.
 Commandeurschap, hevelhebberschap.
 Commemorabel, verhaalenswaardig/ herdenkingswaardig.
 Commemoratie, herdenking/ btering.
 Commemoreeren, herdenken/ gedenken/ verhalen/ bieren.
 Commendabel, commendatie, commendeeren, zie Recommandabel enz.
 Commensaal, dischgenoot/ tafelgast.
 Commensurabel, samenmeetlyk.
 Commensureeren, samenmeeten/ bemeeten.
 Commentarie, verklaaring/ aantekening/ uitlegging/ ge-

- geheugboek / gedachtenis-
boek.
- Commentateur, uitlegger /
verklaarer.
- Commentatie, verklaring /
verziersel.
- Commenteeren, verklaren /
aanteekening maaken.
- Commercie, koophandel /
handteering / gemeenschap.
- Commère, gemoeder / doop-
hefster.
- Commesatie, brassen.
- Commesfeeren, brassen / ban-
ketten / stempen / smullen /
gasthouden.
- Commigratie, verhuizing.
- Commigreeren, verhuizen /
zich nederzetten.
- Comminatie, dreiging.
- Commineeren, dreigen.
- Comminuëeren, kneuzen / ver-
moeselen.
- Comminutie, verkleining /
verbyzeling.
- Commis, hevelhefber / last-
hebber / bewindsman.
- Commisceeren, vermengen.
- Commiseratie, erbarming /
deernis / meêdoogen.
- Commisereeren, erbarmen /
deernis hebben.
- Commisfariaal, gemagtigdplk.
- Commisfaris, gemagtigde /
laage rechter / gezette rechter.
- Commissie, hevel / last / ook
eenige gemagtigden.
- Commitigatie, vermurwing /
verzagting.
- Commitigeren, vermurwen /
verzagten.
- Committé, gemagtigde ver-
gadering.
- Committé generaal, geheime
zitting eener wetgeebende
vergadering.
- Committeerde, zie Gecom-
mitteerde.
- Committent, hevelgeever.
- Committeeren, hevel geeven /
hebeelen / lasten / bedyben /
pleegen / begaan / te bewaa-
ren geeven.
- Committimus, volle magt.
- Commixtie, vermenging.
- Commodatie, leening.
- Commode, bekwaam / voe-
gelyk: een dientafel.
- Commodeeren, leenen.
- Commodieus, gemakkelek / ge-
rypelyk.
- Commoditeit, bekwaamheid /
gemak / gelegenheid / gerp /
gedienstigheid.
- Commonitie, vermaaning /
waarschouwing / herinnering.
- Commotie, beroering / be-
roerte / ontroering / oloop.
- Commovement, betweeging /
heroering.
- Commovereeren, betweegen /
roeren / heroeren.
- Commun, gemeen.
- Communicabel, mededeelbaar.
- Communicabiliteit, gemeen-
zaamheid / mededeelbaar-
heid.
- Communicatie, gemeenschap /
gemeenmaking / beraading /
beraadslaaging / mededeeling.
- Communicatif, gemeenzaam /
mededeelzaam.
- Communicatoir, mededeel-
baar / gemeenmaakbaar.
- Communiqueeren, mededeelen /
te raade neemen / gemeen-
maaken / deelachtig ma-
ken / aan 't heilig nachtmaal
gaan.

gaan.
 Communie, **gemeenschap** / 't heilig **nachmaal**.
 Commutatatie, **verwisseling**.
 Commu'eeren, **verwisselen** / **veranderen**.
 Compact, **verbond** / **verdrag**: **ineengedzongen** / **beknopt**.
 Compagnon, **gezel** / **makker** / **medegenoot** / **medestander**.
 Compagnie, **gezelschap** / **huygshende** / **maatschappij**.
 Compagnieschap, **handelgemeenschap**.
 Comparabel, **vergelijkelijk**.
 Comparaison, **gelijkenis** / **vergelijking**.
 Comparant, **verschnijper**.
 Comparante, **verschnijster**.
 Comparatie, **vergelijking**.
 Comparatif, **vergelijkbaar**.
 Compareeren, **samenkomen** / **verschnijpen** / **vergelijken**.
 Comparitie, **samenkomst** / **hpeenkomst** / **verschnijping**.
 Compas, **passer** / **streekwipzer**.
 Compassie, **medelyden** / **mededoogen** / **deernis**.
 Compateeren, **mededoogen hebben** / **medelyden hebben**.
 Compatibel, **medelydig** / **gevoogzaam** / **overeenkomende**.
 Compatriot, **landsman**.
 Compeer, **compère**, **gebeder** / **doopheffer**.
 Compelleeren, **toedryven** / **aanklaagen** / **aanspreken** / **dwingen** / **benoemen**.
 Compendie, **kort begrip**.
 Compendieus, **beknopt**.
 Compensatie, **vergoeding** / **vergelding** / **vereffening**.
 Compenseren, **vergoeden** / **vergeldden** / **vereffenen**.

Compesceeren, **bedwingen**.
 Competent, **bevoegd**.
 Competente rechter, **dagelyphsche rechter**.
 Competentie, **bevoegdheid**.
 Competeeren, **helsoren** / **aangaan** / **schuldigen zyn** / **toebehooren** / **toekomen** / **voegen** / **medebegeeren**.
 Competiteur, **mededinger**.
 Complaceeren, **helieven**.
 Complacantie, **heliebing**.
 Complainte, **helilag** / **klagte**.
 — Mandement van complainte, **klagte in gebal van nieuwigheid** / **of van iemand wien in eenig bezit hinder aangedaan wordt**.
 Complectceeren, **omhelzen** / **Compleet**, **volkomen** / **voltooid** / **vol**.
 Complementair, **aanbullend**.
 Complementaire dagen, **aanbullingsdagen van het nieuwe Fransche jaar** / **by of zes in getal**.
 Complectceeren, **volkomen maken** / **aanbullen**.
 Complexie, **aart** / **gesteldheid** / **omhelzing**.
 Complice, **medeplichtige**.
 Complimenten, **eerdienstigheden** / **dienstbiedingen** / **plichtpleegingen** / **plichtredenen**.
 Complimenteeren, **plichtpleegen** / **dienstbieden** / **begzoeten**.
 Complot, **samenpanning** / **aanslag**.
 Complotteeren, **samenpannen**.
 Complottery, **samenpanning**.
 Complotteur, **samenpanner**.
 Componeren, **compoelen** / **samenstellen** / **opstellen** / **zangma-**

- maken/ verzoenen/ afmaken.
 Componist, compositeur, zangmaker/ maker.
 Comportement, wandel/ handel en wandel/ gedraaging.
 Comporteeren, gedraagen/ aanstellen/ samendraagen/ beendzaagen.
 Composit, composeur, samensteller/ verzoener/ afmaker.
 Compositie, samenstelling/ samenstelsel/menging/mengsel/ verdrag/ verzoening/ afmaking.
 Compost, zultspys/ sierkost/ lekerup/ mengelspys/ zulting/ zultsel.
 Compoteur, dzinkboer/dzinkmaker/ gelaggenoot.
 Comprehenderen, hebbatten/ hegypen/ verstaan/ omvatten/ inhouden.
 Comprehensie, hebbating/ begyping/ verstand.
 Compres, ineengebongen/ beknopt: wiek van pluksel.
 Compresie, toedrukking/ dzang.
 Comprimeeren, toepersfen/ toedrukken/ bedwingen.
 Comprobatio, goedkeuring.
 Comprobeeren, goedkeuren.
 Compromis, toezegging/ verblyfbelofte.
 Compromittent, verblyfver.
 Compromitteren, toezeggen/ verblyven/ beloozen/ zich bloot geven/ zich in meejewijheid wikkelen.
 Comptabel, aanspreekelyk/ die rekening schuldig is.
 Comptant, in gereden gelde.
- Comptoir, rekenkamer/ reken tafel/ schryfkamer
 Compulsie, samendryft/ toedryping.
 Comptoir, aanmanend met gezag.
 — Mandement comptoir, hebel tegen een geweigerd recht en geleiden overlast/ dwangbrieff.
 Compulsoriën, dwangbrieven.
 Computatie, rekening/ samenrekening.
 Computeren, rekenen/ aanrekenen/ achten/ schatten.
 Concedeeren, toestaan/ bewilligen/ toelaaten/ verleenen/ gummen.
 Concept, ontwerp.
 Conceptacle, verhelpplaats.
 Concerneeren, betreffen/ behooren/ aangaan.
 Concert, overeenkomst/ onderhandeling: ook samenstemming van speeltuigen/ met of zonder zang.
 Concertatie, styding/ samenstyding.
 Concerteeren, styden/ redenhabelen/ handelen/ overleggen/ heraadzen.
 Concessie, toelaating/ betwillinging.
 Concideeren, neerballen/ vergaan/ verderben.
 Conciërge, hofbewaarder/ stadhuishbewaarder/ gevangenshewaarder.
 Conciliatie, bevrediging/ verzoening.
 Conciliatoir, geschikt tot bemiddeling: een bemiddelend voorstel.
 Concilie, raadsvergadering/

landdag / landraad / kerke-
vergadering
Concilïeren , beziedigen /
berzoenen.
Concurreeren , sieren / samen-
voegen / toestellen / toerus-
ten
Concinniteit , welschikplek-
heid / welgeschiktheid.
Concupiscereen , bezynnen / ont-
werpen.
Concis , beknopt.
Concise , doorsnyding.
Concitereen , aanvoeren / op-
rooijen / aanprikkelen / aan-
maanen.
Conclave , kamer / vertrek /
de vergaderplaats of de ver-
gadering der kardinaalen
om een paus te verkiezen.
Concludeeren , besluiten
Concludeeren in rechten ,
het besluit opmaken en
recht verzoeken
Conclusie , besluit / slot.
— in rechten . korte stelling
en grond / waar op 't proces
wordt aangelegd.
Concoctie , kooking / verdu-
wing / verteering.
Concomitantie , verzeeling.
Concomiteeren , verzellen.
Concoqueeren , verteeren
Concordaat , verdrag / over-
eenkomst tusschen ene we-
reldlyke magt en den paus-
lyken stoel over kerkeleke
zaaken.
Concordantie , samenstem-
ming / overeenstemming.
Concordeeren , overeenstem-
men / eens zyn / overeen-
komen.
Concordie , eenstemmigheid /

eendragt / eendragtigheid.
Concorporatie , helpving / be-
lichaaming.
Concorporeeren , belichaa-
men / helpen.
Concreatie , medescheppling /
samen-scheppling.
Concreëeren samen-scheppen /
medescheppen
Concrepeeren . uitbarsten.
Concubine , byzit / hoel / by-
wyf
Conculcatie , vertzeeding / ver-
tzepping.
Conculceeren , vertzeeden / ver-
tzeppelen.
Concupiscentie , hegeerplek-
heid.
Concupisceeren , begeeren.
Concurrent , die mededeelt /
ook mededinger.
Concurrentie , samen-deeling /
mededeeling / samenloop /
samenkooming / mededin-
ging.
Concurrereen , samenloopen /
mededeelen / mededingen.
Concurrie , samenloop.
Concusie , schokking / samen-
horing / geldafschijning /
geldafpersing / knevelary.
Condemnabel , veroorzdelings-
waardig.
Condemnatie , veroorzdeeling.
Condemneeren , veroorzdeelen /
bertorpen.
Condensatie , verdikking.
Condenseeren , verdikken.
Condependent , medeafhan-
gend / samenafhangend.
Condependentie , samenhang /
medeafhangig.
Condependeeren , samenhan-
gen / samenafhangen / mede-
af-

afhangen.
 Condescendentie, inwilliging/
 toestemming.
 Condescenderen, inwilli-
 gen/ toestemmen.
 Condiceeren, belooven/ toe-
 zeggen/ ontbieden/ aanzeg-
 gen/ booz het recht daa-
 gen/ wederreisfchen/ in-
 zekken.
 Conditie, wederreisfching/
 ontbieding/toezegging/aan-
 zegging/daaging/intzekking.
 Condiscipel, schoolgezel/ me-
 deleerling.
 Conditeur, fcheyper/ maa-
 ker/ flichter.
 Conditie, beding/ boozwaar-
 de/ hefprek/ staat/ stand/
 aart/ gelegenheid.
 — Onder conditie, onder een
 mits.
 Conditioneel, boozwaardelyk/
 met beding.
 Conditioneeren, hefpreken/
 bedingen.
 Condoleantie, leedbeklaaging/
 rouwklagt/rouwbeklaaging.
 Condoleeren, leedbeklaagen/
 rouwbeklaagen/ mededoe-
 zig zyn.
 Condonatie, vergeebing.
 Condoneeren, vergeeven/ toe-
 geeven/ fchenken.
 Conducteur, leidfman/huur-
 man/ ook afleider van den
 klrem.
 Conductie, huur/berhuuring.
 Conduite, geleide/ beleid/
 gedrag.
 Conduplicatie, wederhaaling/
 herduhbeling.
 Conduplicceeren, verdubbelen.
 Confabulatie, famenzooting/

klapping.
 Confabuleeren, praaten/ faa-
 menpraaten.
 Confectie, fuikerkoft/ fuiker-
 werk/ doozfuikering/ toe-
 maaking/ opmaaking/ vol-
 bzenging/ volmaaking/toe-
 bereidfel/ toemaakfel.
 Confectioneeren, verbaardf-
 gen/ toebereiden.
 Confederatie, verbondmaa-
 king/ bondgenootfchap.
 Confedereeren, verbond maa-
 ken.
 Conferentie, famenzpraak/
 redenwiffeling/ mondge-
 fprek.
 Confereren, redenwiffelen/
 mondgefprek houden/ op-
 dzaagen/ bergelyken/ toe-
 bzengen/ famenzbengen.
 Confesfant, belyder/ bekemer.
 Confesfeeren, helpden/ beken-
 nen/ biegten.
 Confesfeur, biegtvader/ biegt-
 teling.
 Confessie, helpdenis/ biegt/
 bekentenis.
 Confesfoir, bekemmende/ be-
 lydende.
 Conficeeren, conficiëeren,
 volmaaken/ voleinden/ af-
 baardigen
 Confident, hertzouweling/
 bymoedig.
 Confidentie, vertzouwelyk-
 heid/ onbertfaagdfheid.
 Confideeren, conficiëeren, be-
 trouwen.
 Confidentiëel, hertzouwelyk.
 Configeeren, doozrygen/ fa-
 menhechten.
 Configuratie, famenfaltung/
 gelykfaltung.

Configureeren, gelykfalti-
 gen.
 Confyt, in suiker ingelegde
 vruchten.
 Confyten, doozsukeren
 Confineeren, bepaalen / geban-
 gen zetten.
 Confinement, gevangenis.
 Confirmatie, bevestiging /
 versterking.
 Confirmeeren, bevestigen /
 versterken.
 Confiscatie, verbeurdverklaa-
 ring / aanslaaning.
 Confisqueeren, verbeurdver-
 klaaren / aanslaan.
 Confiteeren, helpden / beken-
 nen / biegeten.
 Confiture, suikerwerk / sui-
 kergebak / gesuikerd ooft.
 Conflagratie, verbranding.
 Conflagreeren, verbranden.
 Consaaren, samenblaazen / sa-
 menrukken.
 Conflict, samenstyd / kamp /
 gevecht / slag.
 Confligeeren, kampen / sa-
 menstydten.
 Confluentie, samenbloeiing.
 Conflueeren, samenbloeiien.
 Confoir, verwarmtest / ta-
 feltest.
 Confondeeren, verwarren /
 beschaamen.
 Conform, gelykboezig / over-
 eenstemmend.
 Conformatie, gelykboezing.
 Conformeeren, gelykboezmen /
 naar schikken / instemmen.
 Conformiteit, gelykboezig-
 heid / overeenstemmigheid.
 Confort, versterking / troost /
 verfrissching.
 Conforteeren, versterken /

maedigen / troosten.
 Contrater, spitsbroeder / me-
 debroeder / gebroeder.
 Confreerie, broederschap / gily-
 broederschap.
 Confringeeren, verbzeeken.
 Confrontatie, tegen elkaer
 stelling / vergelyking / over-
 eenzenging.
 Confronteeren, tegen elkaer
 stellen / samen vergelyken /
 overeenzengen.
 Confugeeren, toevlucht nee-
 men.
 Confugie, toevlucht.
 Confundeeren, vermengen /
 verwarren / beschaamen.
 Confus, verward / beschaamd /
 ontfeld.
 Confusie, vermenging / ver-
 warring / beschaaming.
 Confutatie, wederlegging.
 Confuteeren, wederleggen.
 Congé, verlof / oozlof.
 Congelatie, beziehung.
 Congeleeren, stezinnen / stol-
 len / beziezen.
 Congereeren, samenzaagen /
 samenzengen, samenhoopen.
 Congerie, stapel / roffel.
 Congessie, samenhooping /
 samenzenging.
 Congratulatie, begroeting.
 Congratuleeren, begroeten /
 gelukwenschen.
 Congregatie, verzameling.
 Congregeeren, verzamelen /
 vergaderen.
 Congrueren, saamboegen /
 overeenkomen.
 Congruent, gevoegelyk.
 Conhentie, congruiteit, ge-
 voegelykheid / overeenkomst.
 Conjecture, gissing / raadfel /
 raa-

- raaming.
 Conjectureeren, gissen/ raaden/ raamen.
 Conjugatie, voorbeeld van de verbuiging van een werkwoord in alle zijne tyden en wyzen.
 Conjugeeren, werkwoorden verbuigen.
 Conjungeeren, samenboegen.
 Conjunct, saamgeboegd.
 Conjunctie, samenboeging.
 Conjunctif, gezamentlyk.
 Conjecture, samenboeging/ gesteldheid/ loop des tyds.
 Conjurateur, samenzweerer/ vloekgenoot/ eedberwand/ eedgenoot.
 Conjuratie, bezweering/ samenzweering/ eedgespan.
 Conjureeren, bezweeren/ vermaanen/ samenzweeren.
 Connecteeren, samenknopen/ samenhechten.
 Connexie, samenknopping/ aaneenbinding/ verband.
 Conniventie, oogluiking.
 Conniveeren, oogluiken/ doo de vingeren zien.
 Connotatie, medebetekening.
 Connoteeren, medebetekenen.
 Conquadratie, vierkanting.
 Conquadreeren, vierkant maaken/ overeenkomen.
 Conquereeren, beklaagen/ kilaagen.
 Conquest, verovering.
 Conquesteeren, veroveren/ verkrpgen/ winnen.
 Conquesteur, veroveraar/ overwinnaar/ verkrpger.
 Conrector, medeschoolvoogd/ onderschoolvoogd.
 Consecratie, toewijding.
- Consecreren, toewijzen/ heiligen/ wyden/ toewyden.
 Consalutatie, medegezoeting.
 Consaluteeren, begzoeten/ medegezoeten.
 Con sanguiniteit, bloedzyndeschap/ maagschap/ bloedverwantschap.
 Conscendeeren, klimmen.
 Conscientie, geweten/ gewisfe.
 Conscientieus, godsdienstig/ vroom/ oprecht/ naauwgezekt.
 Conscindeeren, doorsnyden/ doozhouwen/ doozhakken.
 Conscribeeren, schryben/ beschryben/ opschryben.
 Conscriptie, geschrift/ beschrybing/ opschrybing.
 — Militaire conscriptie, opschrybing tot den krygsdienst.
 Conscrit, opgeschriebene tot den krygsdienst.
 Consecratie, zie consecratie.
 Consectateur, aanhanger/ nabolger.
 Consecutie, verbolg.
 Consent, bewilliging/ toestemming/ oozlof/ verlof.
 Consentement, bewilliging/ overeenstemming.
 Consenteeren, bewilligen/ toestemmen/ verlof geeven.
 Consentieeren, samenstemmen/ overeenstemmen.
 Consequent, volgende/ gelph aan zich zelven: diesvolgens.
 Consequentie, gebolg.
 Consequereen, vervolgen/ achtervolgen/ verkrpgen/ achterhalen.

Conservatie, behaaring/onderhouding/behouding/behoeding/goedhouding.
 Conservatoire, bewaarplaats/ook kweekschool van kunst.
 Conserve, conferf, dik gemaakt moes of sap van vruchten/van bloemen/van kruiden/van wortelen.
 Conserveeren, bewaaren/behouden/beschutten/goedhouden/behoeven/onderhouden.
 Considerabel, aanmerkelyk.
 Consideratie, bedenking/eer.
 Confidereeren, inzien/in aanmerking nemen/eeren.
 Consigne, de last aan eenen schildwacht gegeven.
 Consignatie, onder-recht-legging/verzegeling.
 Consigneeren, onder recht leggen/verzegelen/verzekereren.
 Confiliatie, raadpleeging.
 Confilie, raadslag/raadbesluit.
 Confilieeren, raadslaan/raadpleegen.
 Consistentie, vast bestand/bestendigheid.
 Consisteeren, bestaan.
 Consistorie, kerkenraad/kerkenraads kamer.
 Consolatie, vertroosting/troost.
 Consoleeren, vertroosten.
 Consolidatie, heeling/wondheeling/vermenging van twee gerechtigheden/versterking/verdikting/samen-dichting/vestiging van staatschulden.
 Consolidereeren, samenhechten/genezen/heelen/samen-

heelen/staatschulden bestigen.
 Consonantie, boeiending/verbulling/voltrekking.
 Consonneeren, boeinden/verbullen/voltrekken.
 Consonant medeklinker/medeklinkletter/medeluidende.
 Consonantie, medeklink/samenklank/eenstemmigheid.
 Consonneeren, medeklinken/medeluiden/toestemmen.
 Confort, medestander/makker/medegenoot.
 Conspicue, aanschouwing/beschouwing.
 Conspicieren, aanschouwen/zien.
 Conspicue, klaarblykelyk.
 Conspirateur, samenspanner/samenzwoerer/eedgenoot.
 Conspiratie, samenspanning/samenzwoering/eedgespan.
 Conspireeren, samenspannen.
 Constant, standvastig/bestendig.
 Constantie, standvastigheid/bolharding.
 Constapel, buschjeter.
 Constellatie, gesternte/sterrenbeeld.
 Consteeren, bestaan/blyken/standhouden.
 Consternatie, ontsteltenis/ontroering/schrik/verbaasdheid.
 Consterneeren, ontstellen/ontroeren/verschrikken/verbaasd maaken.
 Constituant, belegger/insteller/magtgeever/lastgeever/inkomstoverdrager.
 Constituante, belegster/insteller/lastgeeffter/inkomst-

- komstoberdijngster.
 Constitueren, stellen / instellen / beleggen / magtig maaken / inzetten / in zyn plaats stellen.
 Constitutie, stelling / instelling / gesteltenis / staatsregeling.
 Constitutioneel, overeenkomstig de staatsregeling.
 Constrictie, bedwang.
 Constringeeren, bedwingen / dwingen / noodzaaken.
 Constringibel, bedwingelyk.
 Constructie, houtwing / beleid / samenstelling.
 Constructeur, bouwmeester.
 Constrüeren, bouwen / beleggen / samenstellen.
 Consuetude, gewoonte.
 Consul, raadsherr / hurgemeester: gewettigde zaakwaarneemer van den koophandel eener vreemde natie in een zee- of handel-stad / in de Fransche Republiek de eerste / tweede en derde magistratspersoonen.
 Consulent, raadgheber.
 Consuleeren, beraaden / raaden / raad geeben / raad vraagen.
 Consult, wys / welberaaden.
 Consulta, consulte, Italijsch raadslighaam of raadsbergadering.
 Consultatie, consulte, consult, raadgheving / raadpleeging / beraadslaging.
 Consulteeren, raadpleegen / raaden / raadslaagen / raad begeeren / raad vraagen.
 Consumeeren, verdoen / versippen / verteeren / doorbren-
 gen.
 Contummatie, consummeeren, zie consummatie, consummeeren.
 Consumtie, verteering.
 Contagie, besmetting.
 Contagieus, besmettelijk.
 Contaminatie, besmetting / beblekking.
 Contamineeren, besmetten / beblekken.
 Contant, gereed / loopend / in gereed geld.
 Contemneeren, versmaaden / verachten.
 Contemplatie, overpeinzing / bespiegeling / beschouwing / opmerking / aanschouwing.
 Contempleeren, overpeinzen / beschouwen / bespiegelen / opmerken.
 Contemptie, versmaading / verachting.
 Contenance, gelaat / houding.
 Contendent, twistster / kraakeler / dinger / gedingsaanlegger.
 Contendeeren, twisten / kraakelen / lippen / pleitaanleggen / eischmaaken.
 Content, te vrede / vergenoegd.
 Contentement, vergenoeging / vergenoegdheid.
 Contenteeren, vergenoegen / te vrede stellen.
 Contentie, twist / strydreden.
 Contentieus, kraakelig / twistig / twistziek.
 Contenu, inhoud.
 Contereeren, vermozzelen.
 Conterfeiten, namaalen / namaaken / uitschilderen / afschilden.
 Conterfeitel, afbeeldsel / nabbeeld-

heeldfel.
 Contestatie, betuiging/ mede-
 debetuinging/ twist.
 Contesteeeren, betuigen/mede-
 betuigen/ betwisten.
 Conthorale, bedgenooten /
 echtgenooten.
 Contigue, aanrakende/ aan-
 grenzende.
 Contiguiteit, aanraking /
 aangrenzing.
 Continent, onthoudende /
 maatic / ingetoogen.
 Continent, het vaste land.
 Continentaal, tot het vaste
 land behoarende.
 — In continenti, terstond/
 aafstonds/ op staande voet.
 Continentie, onthouding/ in-
 getoogenheid.
 Contineeren, bevatten/ be-
 guppen/ vatten/ inhouden/
 onthouden.
 Contingent, gebeurlyk: ook
 aandeel.
 Contingentie, gebeurlykheid.
 Contingeeren, gebeuren/ be-
 zessen/ raaken/ aanroeren.
 Continuaat, geduurig.
 Continuatie, voortduuring /
 aanhouding / volharding /
 verbolg / voortzetting.
 Continuë, inhoud.
 Continuë, continueel, ver-
 knocht/ geduurig: steeds.
 Continueeren, voortduuren/
 aanhouden/ volharden/ ver-
 volgen/ voortzetten.
 Contorqueeren, wriingen /
 ombwringen/ in een wriin-
 gen/ omdraaijen.
 Contorfie, ombwringing.
 Contra, tegen.
 Contrabalance, tegenwigt.

Contrabalanceeren, tegenwee-
 gen/ tegen-op-weegen.
 Contrabande, verboden han-
 del: verbodene goederen.
 Contrabandeeren, tegenaan-
 spannen.
 Contract, overeenkomst/ ver-
 drag/ bergelyk.
 — nuptiaal, huwelijksvoor-
 waarde.
 Contractant, die een overeen-
 komst aangaat of aange-
 gaan heeft.
 Contracteeren, overeenkomen/
 verdraagen/ onderhandelen/
 handelen.
 Contractie, samentrekking.
 Contra-debat, tegenbestrijding/
 tegenwederlegging.
 Contradiceeren, tegenzeggen/
 tegen of wederstryeken.
 Contradictie, tegenspraak.
 Contraheeren, overeenkomen/
 samenthandelen/ verkorten/
 intrekken/ samentrekken.
 Contraineeren, dwingen.
 Contrainte, dwang.
 Contra-interrogatorien, te-
 genānderbzaagingen.
 Contramandaat, tegengebod/
 tegengebieding.
 Contramandeeren, tegenge-
 bieden/ afzeggen.
 Contramine, tegengzacht/ te-
 genmyn/ tegenwerking.
 Contramineeren, tegenmynen/
 tegenwerken.
 Contrapresentatie, tegenāan-
 bieding.
 Contrapresenteeren, tegen-
 āanbieden.
 Contrapunct, tegenspijs.
 Contraremonstrant, tegenbe-
 tooner.

Con-

- Contrarevolutie, tegenomwenteling.
 Contrarevolutionair, eene tegenomwenteling bedoelende.
 Contrarie, tegendeelig/ stypdig/ tegenstypdig/ tegenstypdende: het tegendeel.
 Contrariëeren, tegenstreeven/ wederstreeven.
 Contrariëiteit, tegenheid/ stypdigheid/ ongeluk/ rechtstypdigheid/ tegenstypd.
 Contrarol, tegenboek.
 Contrarolleeren, tegenboekhouden.
 Contrarolleur, tegenboekhouder.
 Contra-scedul, tegenbrief.
 Contrast, onderscheidene selsing der heelden in een schilderij/ tegen elkander overgestelde zaken/ stypdigheid.
 Contra-tenor, tegenmiddelstem.
 Contratestatie, tegenbetuiging.
 Contratesteeren, tegengetuigen/ heroeppen op getuigen.
 Contraveniëeren, tegenkomen/ overtreedden/ tegenāangaan/ tegendoen.
 Contraventie, overtzeeding/ tegenkomst.
 Contraventeur, tegenstreeber/ overtzeeder.
 Contrebalance, zie contra-balance.
 Contrebande, zie contra-bande.
 Contrebrieff, tegenbrief.
 Contreborg, tegenborg.
 Contrecarreeren, tegenstreeben/ tegengaan/ tegenstaan.
 Contrefort, steunspil/ tegensterkt.
 Contrefosse, middelgacht/ tegenggacht.
 Contrei, landstreek/ gewest.
 Contreman, tegenman/ tegenstaander/ wederstaander/ tegenstreeber.
 Contremine, tegenmyn/ tegengrabing/ tegenwerking/ tegenpartij.
 Contremineeren, tegenmynen/ tegenāangraben/ tegenwerken.
 Contrepoint, tegenpits/ tegenpunt/ tegengeluid.
 Contrepoids, tegenwigt.
 Contrequareeren, contrequareeren, zie Contrecarreeren.
 Contrerol, contrerolleeren, contrerolleur, zie Contrarol enz.
 Contrefcharp, holwerk/ tegenschoeffel/ halvbanaan/ binnenschans.
 Contreventeur, zie Contraventeur.
 Contrezegel, tegenzegel/ tegenmerk.
 Contribuabelen, schattingsschuldigen.
 Contribuëeren, ophzengen/ toehzengen/ mededeelen.
 Contributie, ophzenging/ schatting/ mededeeling/ medegeebing/ verponding/ lands-last.
 Contristatie, hedzoebing.
 Contristeeren, hedzoeben.
 Control, controlleeren, controller, zie Contrarol enz.
 Controvers, betwist.
 Controverse, reedenstypd/ geschil/ geding/ twistzaak.
 Con-

Controverteeren, twisten /
in geschil trekken.
Contubernaal, woongenoot /
huisgenoot.
Contumaceeren, wederspan-
nig zyn / veilig zyn.
Contumacie, woebel / hard-
nekkigheid / wederspannig-
heid / ongehoorzaamheid /
gerichtsberachting / veilig-
heid.
Contumax, wederspannig.
Contumelie, schamperheid /
laster / smaad / schimp.
Contumelieus, schamperach-
tig / smadelijk / spottig.
Contundeeren, kneuzen.
Conturbatie, verwarring /
ontroering.
Conturbeeren, heroeren / ver-
warren.
Contusie, kneuzing / stooting /
huil.
Convalescentie, gezondwor-
ding / gezondheid.
Convalesceeren, gezond wo-
den / kracht houden / bestaan.
Convalideeren, stand houden.
Convelleren, samenrukken /
wechrुकken / nederbellen.
Convenabel, hoegelyk / ge-
schikt.
Convenant, verdrag.
Convenibel, dagvaardelyk /
voorz recht betrekkeelyk / aan-
spreekelyk.
Convenient, overeenkomen-
de / hoegelyk.
Convenientie, overkomst /
aanspraak / overeenkomst /
verding / voorwaarde / voeg-
zaamheid / meeste gemaakt
of voordeel.
Conveniëeren, overkomen /

overeenkomen / passen / boe-
gen / schikken / voor recht
daagen / eischjen / dagbaar-
den
Convent, klooster / samen-
wooning.
Conventicule, vergaaringen-
ken / samenrotting / sluip-
vergadering / smuikverga-
dering.
Conventie, samenkomst / over-
eenkomst / verdrag / eisch /
voorz recht daaging / voor
recht betrekking / aanspraak.
— Nationaale Conventie,
vergadering van volksge-
magginden het algemeen be-
stuur uitoeffenende / in de
Fransche omwenteling.
Conventioneel, besproken /
bedongen.
— Conventioneele troepen,
Conventioneelen, de krggs-
magg der Fransche Natio-
naale Conventie, derzelver
aanhangers.
Convers, omgekeerd.
Conversatie, omgang / ver-
keering.
Converseeren, omgaan / ver-
keeren.
Conversie, bekeering / omkeer /
bertwiffeling.
Converteeren, omkeeren / ver-
keeren / bertwiffelen.
Convex, holrond.
Convicie, schelding / toenaam /
schamperheid / verwt.
Convictie, oertuiging.
Convieeren, noodigen.
Convinceeren, oertuigen.
Conviva, gast / genoode.
Conviveeren, samen-eeten / sa-
men-gastmaal houden / be-
lee-

- leeben.
 Convocatie, samenroeping.
 Convoceeren, samenroepen.
 Convolveeren, ombwentelen/
 samenwinden/ inwikkelen/
 bewinden.
 Convolutie, ombwenteling.
 Convooi, geleide/ vppgeleide/
 geleigeld/ geleitol.
 Convooiër, geleidschp.
 Convooiëeren, geleiden.
 Convooi-geld, verlofgeld/
 geleigeld.
 Convooi-meester, ontbanger
 der geleigelden.
 Convooi-schip, geleidschp.
 Convoqueeren, zie convo-
 ceeren.
 Convulsie, kramp/ samen-
 rukking.
 Coöperatie, medewerking.
 Coöpereeren, medewerken/
 samenwerken.
 Coor, zie Choor.
 Coördinaat, samengesteld.
 Coördinatie, samenordening/
 gelphichthikking.
 Coördineeren, samenschikken.
 Copie, afschzift/ uitschzift/
 nasschzift.
 Copieeren, uitschzypen/ af-
 schzypen/ nasschzypen.
 Copieus ruim/ rpkelyk/ ober-
 bloedig/ hreed.
 Copiïst, copist, afschzypber/
 nasschzypber/ uitschzypber.
 Copulatie, koppeling.
 Copuleeren, koppelen/ samen-
 boegen/ bergaderen.
 Coquet, tedel/ wellustig.
 Coquette, tedele juffer.
 Cordaat, rechtschapen/ moe-
 dig.
 Cordage, touwwerk.
 Cordegarde, zie Corps de
 garde.
 Cordelier, een Francistaaner
 monnik.
 Cordiaal, hartelyk/ openhar-
 tig/ gulhartig/ hartferkende.
 Cordialiteit, openhartigheid.
 Cornel, ritmeester.
 Cornet, baandzigt te paard:
 krommen hoozn/ kromme
 sluit.
 Corniculair, hooznachtig.
 Corporaal, rotmeester/wacht-
 meester.
 Corporeel, lichaamelyk.
 Corps de garde, hzpgswacht/
 wachthuis.
 Corpulent, lpbigt/ dik/ grof.
 Corpulentie, lpbigheid/ zwaar-
 lpbigheid.
 Corpus, lpf/ lichaam.
 Corpus Juris, Romeinsch
 werboek/ rechtboek.
 Corradeeren, samenschabben.
 Corrasie, samenschabbing.
 Correct, goed/ volkomen/
 verbeterd.
 Correctie, verbetering/ be-
 straffing.
 Correctioneel, verbeterend.
 Corrector, verbeteraar.
 Correptie, berisping/ toe-
 rukking.
 Correspondent, samenhan-
 delaar/ hziefschzypber.
 Correspondentie, overeen-
 komst/ samenbestand/ sa-
 menhandl/ onderhandeling/
 hziefwisseling.
 Correspondeeren, overeenko-
 men/ samenbestaan/ sa-
 menhandelen/ hzieven wis-
 selen.
 Corridor, bedekte weg.

Cor-

Corrigeeren, verbeteren/ bestraffen.
 Corripiëeren, rukken/ toerukken/ berispen/ heggen/ happen.
 Corriyaal, medeminaar/ medevyer/ medeboel.
 Corroboratie, versterking.
 Corroboreeren, versterken.
 Corrodeeren, beknaaagen/ beknabbelen.
 Corrogeeren, alzins bidden en hegeeren.
 Corrompeeren, verderben/ schenden/ omkooopen.
 Corrosie, beknaaaging/ beknabbeling/ ineeting.
 Corrosief, bytend/ scherp/ ineetende.
 Corruereen, nederstozten/ instozten/ omballen/ verballen/ nederballen/ vallen.
 Corrumpeeren, verderben/ met giften verleiden/ omkooopen.
 Corrupteelen, verderffelen/ omkooptingen.
 Corruptie, verderbing/ omkoopting.
 Corruptibel, verderffelph/ omkooptbaar.
 Corfelet, borstsharnas/ borstwapen.
 Corsjet, jufferslyfjen zonder walvisheenen.
 Cortelas, houtwer/ sabel.
 Cortine, gordyn.
 Cosmographie, wereldbeschypving/ wereldkunde.
 Cosmopoliet, wereldburger/ iemand die zich niet als burger van een byzonder land/ maar van de gansche wereld/ beschouwt.

Cosmopolitismus, wereldburgerfchap.
 Costumen, gewoonten/ oude herkoemen.
 Costy, à costly, ten uwent/ by u/ in uwe stad.
 Cotteeren, randen/ veranderen/ kantschypoen.
 Coucheeren, nederstellen/ stellen/ liggen.
 Couleeren, blieten.
 Couleur, verkw.
 Couleuren, verkwen/ verf geeben.
 Coupabel, schuldig/ misdadig.
 Coupel, paar/ twee.
 Cour, hof.
 Courage, moed/ moedigheid.
 Courageus, moedig.
 Courant, gereed/ loopend/ gangbaar/ gewoon: ook nieuwspapier.
 — geld, dat in de daagelyksche betaaling aangenomen wordt.
 Courier, looper/ renhoode.
 Cours, loop/ gangstreek/ gezhuik: dagelyksche prys van het geld of van staatschulden.
 Courfier, looppaard/ oorlogspaad.
 Courtagie, maakelaardy/ loon/ hoeting.
 Courtier, maakelaar.
 Courtisan, hoveling/ hofjonker.
 Courtisane, hofnyffer/ hoere.
 Courtiseeren, onderhouden/ byzoph praaaten/ den byerspeelen/ liefkoozen.
 Courtois, hoofsch/ heusch/ heelefd.
 Courtoisie, heelefdheid.

Cou,

Cousin, coufyn, neef.
 Cousins-germains, volle nee-
 ven / zusters en hoofters-
 kinderen.
 Cousinage, neeffchap / maag-
 fchap.
 Cousine, nicht.
 Coutelas, kotte houtwer.
 Couvert, overdekt / gedekt /
 een gedekt bord aan tafel.
 Couverture, deksel / verdek /
 omflag.
 Coyon, fchelm / eerloos mensch.
 Coyonnerie, lomperp.
 Crasfeus, breklig / inhelig.
 Creancie, geloofbaarheid /
 infchuld.
 Creancier, fchuldeiffcher.
 Createur, fchepper.
 Creatie, fchepping.
 Creature, fchepfel.
 Credentiaalen, geloofsbriefen.
 Credentie, geloofbaarheid.
 Credentie-brieven, geloofs-
 brieven.
 Credentfer, boozproeber / proe-
 ver.
 Credibel, geloofbaar / ge-
 looflyk / waarfchynlyk.
 Credit, (hy of zy) geloof of
 borgt: het geen geborgd is.
 — Brieven, geloofsbriefen.
 Crediteeren, gelooben / hoo-
 gen / vertzoutwen / leenen.
 Crediteur, uitbozger / fchuld-
 eiffcher.
 Creditrice, uitbozger / fchuld-
 eiffcheresse.
 Creduliteit, lichtgeloobigheid.
 Credunt (zy) geloben of bozgen.
 Creëeren, fcheppen / maken.
 Crepeeren, fplten / barften /
 vergaan.
 Crepuseul, fcheinerlicht.

Crescendo, (in de Mufiek)
 in fterkte toenemende / al
 harder.
 Creveœur, hartzeer / fpyt.
 Creveeren, barften / vergaan.
 Crimen de lese majestaté, mis-
 daad van gekwetste hoog-
 heid.
 Criminatie, betichting / fchel-
 ding / befchuldiging / aan-
 klaagting.
 Crimineel, misdaadig / ftraf-
 waardig / ftraffchuldig /
 ftrafbaar / lpfzaakig / hals-
 zaakig.
 — Proces, lpfrecht / hals-
 recht.
 Crimineele justitie, lpfgerecht /
 halsgerecht.
 — Zaak, lpfzaak / halszaak.
 Crimineeren, betichten / fchel-
 den / befchuldigen / aanklaa-
 gen.
 Critifeeren, naautokeurig on-
 derzoeken / ook hekelen.
 Cronyk, tydfehrift / tydboek /
 jaarboek.
 Crotle, bisfehopffstaf / opzie-
 nersstaf.
 Croupier, ftaartriem / paar-
 deftaartriem.
 Crucifigeren, aan 't kruis
 hechten.
 Crucifix, gekruiste / een kruis
 waaraan een Christus-
 heeldje is gefecht.
 Crucifixie, kruishechting.
 Crudeel, wreed.
 Crudeliteit, wreedheid.
 Cruditeit, raauwigheid.
 Cruël, bloedgierig / wreed /
 hard.
 Cruënt, behloed / bloedig.
 Crustatie, pleiftering / behor-
 fting.

king.
 Crypten, onderaardsche holen /
 overmetsde huilen / onder-
 aardsche gangen / gzaftee-
 den
 Cubiculaire, kamerling.
 Cubitus, elleboog / elle / an-
 derhalf voet.
 Cubicq, taarling.
 Cuirasle, pantfier / bozsthar-
 nas.
 Culpabel, strafbaar / schul-
 dig.
 Culpatie, hettelching / beschul-
 diging / berisping.
 Culpe, schuld.
 Culpeeren, betigten / beschul-
 digen / berispen
 Cultiveeren, behoutwen / aan-
 kweeken / beoeffenen / be-
 schaben.
 Culture, heldhoutw / oeffe-
 ning / beschabing / be-
 schaaftheid.
 Cumulatie, ophooping / sa-
 menhooping.
 Cumuleeren, samenhoopen /
 ophoopen.
 Cunctatie, draaling.
 Cuncteeren, draalen.
 Cupiditeit, begeerlykheid.
 Curabel, geneesbaar / ge-
 neeslyk.
 Curasfier, zwaar gewapend
 ruitcr / wapenruitcr.
 Curateele, bezozging / red-
 ding / toezicht / bewind /
 boogdp.
 — In curateele, onder cura-
 teele, onder toezigt van
 een ander gesteld.
 Curateur, bezozger / bezoz-
 ger / toezender.
 Curatie, bezozging.

Curatrice, bezozgster / toe-
 zienster.
 Cure, zoog / geneezing / hee-
 ling / bewind / boogdp.
 Cureeren, bezozgen / genee-
 zen / heelen.
 Curieus, zoogbuldig / naauw-
 keurig / nicotogierig / zeld-
 zaam.
 Curieusheid, nettigheid.
 Curieusiteit, curioliteit, zoog-
 buldigheid / naauwkeurig-
 heid / nieuwsgierigheid /
 zeldzame zaak.
 Custodie, bewaaring / wacht /
 hoede.
 Custos, hofster opziener / hoe-
 der / wachter.
 Cylindre, ronde polaar / zuil /
 rolsteen / rolwerk
 Cynofure, leidfcar / vastge-
 stelde regel waaraan zich te
 houden.

D.

Dame, vrouw / juffrouw.
 Damuabel, veroorzdeelenwaar-
 dig.
 Damnatie, veroorzdeeling.
 Damneeren, veroorzdeelen.
 Damnificatie, schadeboening.
 Danger, gevaar.
 Dangereux, gevaarlyk.
 Dateeren, dagtekenen.
 Datum, Date, dagtekening /
 tyd: gegeven / verleend: ge-
 geven of bekende zaak ont
 het onbekende te vinden.
 Deambulatie, wandeling.
 Deambuleeren, wandelen.
 Debandeeren, ontspannen /
 los laten / ontslaan / onthin-
 den / uit een-en weeg lopen.
 De-

- Debarqueeren , ontlaaden /
ontsteeven.
- Debat , bestrijding / wederleg-
ging / twistreden.
- Debattant , wederspreeker /
tegenspreeker / wederlegger.
- Debatteeren , bestrijden / be-
rechtten / wederspreken / be-
redeneeren / bepleiten.
- Debauchant , stemper / spill-
penning / die ongeregeld is
van leven.
- Debaucheeren , stempen / moof
weer speelen / verwilderen /
verleiden / omkopen.
- Debet , (hy of zy) is schuldig.
- Debent (zy) zyn schuldig.
- Debil , zwak / krank.
- Debilitéit , zwakheid / krank-
heid.
- Debilitéeren , herzwakken /
krenken.
- Debiet , vertier / omzetting.
- Debiteur , schuldenaar / schuld-
plichtige.
- Debitrice , schuldenaresse.
- Deblóqueeren , de insluiting
eener stad opheffen.
- Debonnaire , goedertieren.
- Debordeeren , overvloeyen.
- Debrouilleeren , ontwarren.
- Decade , tydvak van tien da-
gen in de fransche tydrecke-
ning.
- Decadentie , verval.
- Decadi , de tiende dag eener
Decade.
- Decantatie , beroeming / lof-
roeming.
- Decanteeren , beroemen / lof-
roemen.
- Decapiteeren , onthoofden.
- Decedeeren , afgaan / weggaan /
sterven.
- Decént , betaamelyk / geboes-
gelyk.
- Decentie , betaamelykheid /
geboegelykheid / geschikt-
heid.
- December , wintermaand.
- Deceptie , bedrog.
- Deceeren , betaamen voegen.
- Decerneeren , bestemmen / be-
sluiten / keuren / boortemmen.
- Deceslie , afgaaning / wech-
gaaning / wyking / dood.
- Decharge , ontlasting / schot.
- Dechargeeren , ontlasten / ont-
laaden / affchieten.
- Decineeren , beslechten / be-
stiesfen / vormesfen / wyzen /
uitspreken.
- Decifereeren , ontfperren / af-
schijderen.
- Decipiëeren , bedriegen / uit-
steyen.
- Decitie , beslechting / vormis /
uitspraak / gewoysde.
- Decisif , beslissend.
- Declamateur , reedenaar / uit-
spreeker van een hertog.
- Declamatie , uitsprekking van
eene reede.
- Declaratie , verklaaring / reke-
ning.
- debatteeren , rekening tes-
genfpreken of wederfpreken.
- Declaratif , verklaarende.
- Declareeren , verklaaren / uit-
leggen.
- Declinatie , buiging / buiging
van een naamwoord / af-
wyking / afheiling / afschil-
wing / ontblieiding / afwen-
ding / afkeering.
- Declinatoire exceptie , he-
hulpmiddel om van den
rechter af te gaan.

Declineeren, buigen / afneigen / afstopken / daalen / vermpden / afbuigen / schuiven / vlieden / afwenden / afkeerren.
 Decoctie, afhooking.
 Decollatie, onthalzing / onthoofding.
 Decolleeren, onthalzen / onthoofden.
 Decoqueeren, afhooken.
 Decor, eer / luister.
 Decoratie, versiering / versierfel / oppronking / optoofjing.
 Decoreeren, versieren / oppronken / optoofjen.
 Decourageeren, den moed benemen.
 Decouragement, flapmoedigheid.
 Decreet, besluit / laft / gebod / boozneemen / rechtsgebod.
 Decrement, afneemting / vermindering / verbaal.
 Decreteeren, besluiten / goedkeuren.
 Decretatie, goedkeuring / besluiting.
 Decresceeren, afneemen / afgaan / verminderen.
 Decrescent, afneemende / afgaande verminderende.
 Decriëren, uitkrpten.
 Dedecoratie, ontsiering.
 Dedecoreeren, ontsieren / onteeren.
 Dedicatie, toewyding / toeëigening / opdragt / opdragging.
 Dediceeren, toeëigenen / toewyden / opdragen.
 Dedignatie, berontwaardig-

ging / versmaading.
 Dedigneeren, berontwaardigen / versmaaden.
 Deditie, opgeëving.
 Dedoceeren, ontleeren / afteeren / uit de gedachten brengen.
 Dedommagement, schaadeloosstelling.
 Dedommageeren, schaadelooshouden / schaadeloosstellen.
 Deduceeren, verhaalen / ontdektopzen / herichten / voortbrengen / voordzaagen / verklaaren / beuopen / afleiden / ontzekken.
 Deductie, verhaal / bericht / verhandeling / zaaksvoordragt / verklaring / beuoyzing.
 Defailliance, ontbreking / mangel.
 Defaillant, berzuimer / bankheroetier / bankbrecker.
 Defailliëeren, missen / ontbreken / bankeroet spelen / in gebreke blyben.
 Defalcatie, aftrekking / afkorting.
 Defalqueeren, aftrekken / afkorten.
 Defameeren, eerloos verklaren / betichten / beschuldigen.
 Defarroucheeren, bezadigen / temmen.
 Defatigatie, vermoeijing.
 Defatigeeren, vermoeijen / afmatten.
 Defaveur, wangunst / ongunst.
 Defavoriseeren, in ongunst brengen / ongunst toonen.
 Default, defect, ontbreking / gebrek / misfing / mangel / berzuim / rechtsberzuim.
 De-

- Defectie, afval / afstand / ont-
bzeeking / misfing.
- Defect, defectif, defectueus,
gebreklyk.
- Defendeeren, verweeren / ver-
deedigen / beschermen / be-
schutten / verantwoorden /
handhaben.
- Defensie, verweering / verdee-
diging.
- Defenseur, beschermmer / be-
schutter / verweerder / ver-
antwoorder / verdediger.
- Defensie, verweering / ver-
dediging / bescherming / af-
keering.
- Defensif, beschermend / ver-
dedigend.
- Defensif en offensif, beschut-
tend en beschadigend / ver-
dedigend en aanvallend.
- Deferentie, aanbzinging / ver-
klikking / inschiklykheid.
- Defereeren, aanbzingen / ver-
klikken / opdraagen / over-
draagen / toegeeven
- Defi, uittarting / uitdaaging.
- Defiance, wantrouwen / mis-
trouwen.
- Deficiëeren, ontzeken / mis-
sen / afballen / in gebreke
blyven / verlaaten / afwijken.
- Defiëeren, wantrouwen / mis-
trouwen / uittarten / uitda-
gen.
- Defiguratie, mismaakting.
- Defigureeren, mismaaken.
- Definibel, omschryfbaar / be-
paalbaar.
- Definiëeren, omschryven / be-
paalen / afschetsen / ontwerpen.
- Definitie, omschryving / be-
paaling.
- Definitif, bepaald / uitge-
spookten.
- vonnis, etdbonnis / slot-
bonnis.
- Deflecteeren, afwijken / af-
wenden.
- Deflectie, afbuiging / helling.
- Defloratie, maagdenschennis.
- Defloreeren, eene maagd
schenden / ontteeren.
- Defluëeren, afbloetjen.
- Defluxie, afbloeiing / zinking.
- Deform, leelyk / mismaakt /
afzigtig.
- Deformeeren, leelyk maaken /
ontsieren / mismaaken.
- Defroyement, vergoeding van
kosten.
- Defrayeeren, kostbaar houden /
byphouden / kosten vergoe-
den.
- Defraudatie, verkozting / be-
drog.
- Defraudeeren, bedziëgen / ver-
kosten.
- Defricheeren, land ontgin-
nen / onbeboud land
bruikbaar maken.
- Degusteeren, verderben.
- Degeneratie, onttaarding.
- Degenerereeren, onttaarden.
- Degout, afkeer / walging.
- Degoutant, tegenstaande / wal-
gelyk.
- Degouteeren, afzuppen / af-
leken / ook tegenstaan / af-
keer baren.
- Degradatie, afzied / vernede-
ring / herlaging van rang.
- Degradeeren, vernederen / van
rang verlagen.
- Deguileeren, vermommen.
- Degusteeren, pzoeben / smaa-
ken.

Dehortatie, afmaaning.
 Dehorteren, afmaanen.
 Deis, Godheid.
 Dejectie, afwerping / neber-
 werping / afuang / aelgang.
 Dejiçieren, afwerpen.
 Dejouëren, listige streken
 verpdelen of ontmaskeren.
 Deken, oberman van een gild.
 Delabeeren, afzagen / zakkien /
 vallen / verhalten / ontvallen.
 Delay, uitstel / vertraaging.
 Delayeeren, uitstellen / ver-
 traagen.
 Delateur, oberdzaager / aan-
 bzenger / verkliaer.
 Delatie, oberdragt / opdragt /
 aambzenging / verkliaing /
 heilapping.
 — van eede, deeling van eede.
 Delectabel, bermadhelik.
 Delectatie, verlustiging / ver-
 maak.
 Delecteeren, verlustigen.
 Delectie, verliesing.
 Delegatie, beveling / ober-
 zetting / onmaaking / last-
 geving / hebelgeebing / be-
 zending / gezantschap / schuld-
 oberkopzing.
 Delegeeren, hebel geeben /
 afzenden / schuld oberkopzen.
 Deliberatie, beraading / be-
 zinning / opzet / overleg.
 Deliberato, niet opzet.
 Delibereeren, beraaden / raad-
 staan / bezinnen / oberwee-
 gen.
 Delicaat, teer / zach / lekker.
 Delicatesse, tederheid / ten-
 gerheid / lekkerny.
 Delicieux, lekker / aange-
 naam.
 Delict, misdaad / wandaad /

oberzeding.
 Delieëren, onthinden.
 Deligeeren, bekiezen / uit-
 leezen.
 Delineatie, ontwerp / aff-
 ning.
 Deliniëren, afmeeten / afte-
 kenen / affmen.
 Delinquant, misdaadiger /
 overzeder.
 Delinqueeren, misdoen / ober-
 zeden.
 Deliratie, raaskalling / my-
 nering / bufsenpoorigheid.
 Delireeren, raaskallen / zin-
 neloos zyn / fussen / myne-
 ren.
 Delivrançie, bebröding.
 Delivreeren, bebröden.
 Delogeeren, verhuizen / doen
 verhuizen / verplaatfen.
 Deloyal, trouwloos.
 Deluvie, zie Diluvie.
 Demandatie, hebeeling.
 Demandement, bebel / bebee-
 ling.
 Demandeeren, hebeelen.
 Demantleeren, ontmantelen /
 ontwallen / ontbesten.
 Demannüeren, voortblieten /
 verbloeyen / uitlekken.
 Demarcatie, afperking / af-
 bakening / afscheiding.
 Demarches, poogingen / stap-
 pen.
 Demeleeren, ontwarren / ont-
 mengen / scheiden.
 Demembrement, ontleding /
 afscheuring / afscheurzel.
 Demembreeren, ontleeden / af-
 scheuren.
 Dementi, togenbertopt.
 Dementie, dwaasheid.
 Demigratie, verhuizing.
 Des

Demigreeren, verhuizen.
 Demissie, afzetting / afsan-
 king / ontslag / vplaatng.
 Demitteeren, afzenden / afzet-
 ten / afsdanken / omstaan /
 vplaatnen.
 Democratie, volksregeering /
 volksheersching / volksheer-
 schapp.
 Democraat, voorstander der
 volksregeering.
 Demoiselle, jonkvrouwe / juf-
 fer.
 Demoliëeren, verdelgen / af-
 breeken / uitrooijen.
 Demolitie, verdelging / uit-
 rooijing.
 Demonetiseeren, eene geld-
 munt of papieren-munt buit-
 ten geldswaarde stellen.
 Demoniacque, bezetene.
 Demonstratie, herooring / bet-
 toog / betooging / heloos.
 Demonstratif, betooglyk / aan-
 wyzend.
 Demonstreeren, betoonen / be-
 wyzen.
 Demoveeren, verplaatsen /
 afkeeren / ontwoenden / betwee-
 gen / verzetten / verhoeren.
 Deuto, uitgezonderd / uitge-
 nomen / behalven.
 Denegatie, ontzegging.
 Denegeeren, ontzeggen / af-
 zeggen.
 Deni, weigering / loehening.
 Denieeren, ontzeggen / loeh-
 nen.
 Denigreeren, zwart maaken /
 bekladden.
 Denombreeren, tellen / optel-
 len.
 Denominatie, noeming / naam-
 noeming / afnoeming.

Denominatif, met name.
 Denomineeren, afnoemen / be-
 noemen.
 Denonceeren, zie Denonci-
 ëeren.
 Denonciatie, aankondiging /
 aanzegging / verbodiging /
 aanklagte / opzegging.
 Denonciëeren, aankondigen /
 aanzeygen / verbodigen /
 aanklagen / opzeggen.
 Denotatie, betekening.
 Denoteeren, beduiden / bete-
 kenen.
 Densiteit, dichtheid.
 Densitude, digtheid / gedou-
 genheid.
 Dentitie, tandkapping.
 Denumerabel, aftelbaar.
 Denumeratie, astelling.
 Denumereeren, afteekenen /
 astellen.
 Denunciatie, denunciëeren,
 zie Denonciatie, denoncië-
 ren.
 Departement, afdeling / ge-
 west: ook staats-ampt of
 staats-kantoor b. v. van
 oorlog / van zeezaaken.
 Depecheren, afvaardigen /
 afdoen / verhaasten.
 Depêches, afvaardigingen /
 staatsbrieven.
 Depelleeren, verdryben.
 Dependent, afhankelijk.
 Dependentie, afhankelijkheid.
 Dependeeeren, afhangen / aan-
 hangen / aankleeben.
 Depenseeren, uitgave doen /
 verspillen.
 Depense, uitgave / verspilling.
 Depensier, spijziek.
 Depictie, affchildering.
 Depingeeren, affchuderen.

Deplaisant, onbermaakelyk / onbehaagelyk.

Deplaisir, onbermaak / onbehaagen.

Deplorabel, beschreijenswaardig.

Deplorarie, betweening / beschreijing.

Deploreeren, betweenen / beschreijen.

Deponent, getuige / overgeever.

Deponeren, in eene getrouwe hand stellen / nederzetten / te bewaaren geeven / onder recht leggen / in recht verklaren.

Depopulariseeren, van de gunst van het volk herooten.

Deportatie, deportement, afzetting / uitbanning / wegvoering in ballingschap.

Deporteeren, afzetten / bannen / wegvooeren in ballingschap.

Deposant, deposante, man of vrouwe die een getuigenis of verklaring afleggen / ook die iets onder recht leggen of in een vertrouwde hand te bewaaren geeven.

Deposeeren, getuigen / verklaren / onder recht leggen / in vertrouwde hand stellen.

Depositaris, dépositaire, de geen onder wien iets berust.

Depositie, getuigenis / afgelegde verklaring / onderrechtlegging / afgifte in eene vertrouwde hand.

Deposito, à deposito, als neergelegd of in bewaaring gesteld.

Deposedeeren, uit het bezit stooten / uit het bezit zettē / weeren.

Depost, afgelegd.

Depravatie, berstemming / berergering / verbastering / heberf.

Depraveeren, berstemmen / berergeren / verbasteren / bederven.

Depricateur, middelaar / tusschenspreker / afbidder / hebidder.

Depréciatie, afbedding.

Depreceeren, afbidden / hebidden.

Depredatie, rooving / plondering.

Depredeeren, rooven / plonderen.

Deprehendeeren, hegrppen / gewaarwoerden / batten / vangen.

Deprehensie, hegrpp / gewaarwoording / bating / vangst.

Depressie, verdrukking / onverdrukking.

Deprimeeren, verdrukken / onderdrukken.

Deputati, gezondenen / afgezondenen: bevelhebers / afgezanten.

Deputatie, gezantschap / hezending.

Deputeeren, afzenden / gelastigden stellen.

Derangement, ongesteldheid / wanorde.

Derideeren, uitlagchen: ook ontzonden / verbzopken.

Derisie, uitlagchen / bespotten.

Derivatie, afleiding / afspuiting / afzekking.

Deriveeren, afleiden / afspuitē /

- ten / afzekken.
- Derogatie, afkœuring / affchaf-
fing / ontzekking / afzek-
king / uitzondering / tekort-
doening.
- Derogeeen, afkeuren / affchaf-
fen / ontzekken / afzekken /
uitzondering maken / te kort
doen.
- Desabuseeren, uit een dwaal-
ling helpen / beter onder-
richten.
- Desanimeeren, ontmoedigen.
- Desarmatie, ontwaapening.
- Desarmeeren, ontwapenen.
- Desaster, rampspoed / onheil.
- Desastreus, rampspoedig.
- Desavantage, nadeel.
- Desaveu, afstamming / lo-
schening.
- Desavoueeen, affstemmen /
lochenen / ontkennen / han-
geener waarde houden.
- Descendeeren, nederdaalen /
afftammen / afkomen.
- Descendent, afstammeling /
afgaande maagschap.
- Descendentie, afstamming.
- Descensie, nederdaaling.
- Desconfolatie, wantzoosting.
- Desconfoleeren, wantzoosten.
- Describeeren, affschryben / be-
schryben.
- Descriptie, beschryving / uit-
schryping / opschryping.
- Desereeren, verlaaten.
- Desert, verlaaten / eenlijk / gru-
welijk : wildernis / woestyn.
- 't Appel desert, als 't
hooger heroep verloopt / en
binnen zyn tyd niet ver-
volgd is.
- Deserteeren, verlaaten / weg-
loopen / overloopen.
- Deserteur, verlaater / looper /
overlooper.
- Desertie, verlaating / weg-
looping / overlooping.
- Desespereren, wanhoopen.
- Desespoir, wanhoop.
- Deshabilleren, ontkleeden.
- Deshabillé, ochtendkleed.
- Desheredatie, ontërving.
- Desheredeeren, ontërben.
- Desidereeren, hegeeren / ver-
eischen / gemist worden.
- Designatie, aftekening / be-
duiding / aanwyzing.
- Designeeeren, aftekenen / be-
duiden / aanwyzen.
- Desireeren, verlangen / he-
geeren / eischen.
- Desireux, hegeerig.
- Desisteeren, afftaan / afflaaten /
ophouden.
- Desobligeeren, van een ver-
plichting ontslaan / ondiens-
t doen.
- Desobservatie, desobservan-
tie, nalaaing / verwaar-
lozing / onbzuik.
- Desobserveeren, nalaaen /
kwaalk waarneemen / ver-
waarlozen / verzuimen.
- Defolaat, verlaaten / onge-
redderd / verwoesst / zoos-
teloos.
- Defolatie, verlaatenheid / ver-
woestheid / zoostloosheid.
- Desordre, wanorde.
- Desorganiseeren, in wanorde
hengen / ontbinden.
- Desorganisatie, ontbinding /
wanorde.
- Despage, zeerrechtomnis gee-
ven.
- Despect, verachting / smaad.
- Desperaat, wanhoopig.

Desperatie, wanhoop.
 Despereeren, wanhoopen.
 Despicieeren, vermaaden /
 verachten / bestemmen / be-
 noemen.
 Despoot, hofstreckte gebieder /
 overheerscher / dwingeland.
 Despotiek, overheerschend /
 gewelddadig.
 Despotisme, overheersching /
 dwingeland.
 Desacratie, onthelting.
 Desacreeren, ontheiligen.
 Desaifeeren, ontblooten / ont-
 neemen.
 Dessein, opzet / hoornemen /
 toelag.
 Desfert, nagerecht.
 Desin, teekening.
 Destinatie, schikking / ke-
 stemming / bestelling.
 Destineeren, schikken / bestel-
 len.
 Destituëeren, ontzetten / be-
 rooven / verlaaten / verste-
 ken.
 Destituut, beroofd / verste-
 ken.
 Destitutie, verlaating / ont-
 zetting.
 Destructie, verdelging / ver-
 nieling / verwoesting.
 Destructif, verdelgend / ver-
 woestend.
 Destruëeren, verdelgen / ver-
 nielen / herwoesten.
 Desunieeren, van een schei-
 den / in onnin brengen.
 Detacheeren, losmaaken / af-
 scheiden / afzenden.
 Detachment, losheid van of
 onverschilligheid omtrent
 enige zaak: afgezonden hoop-
 kypgsliden.

Detectie, ontdekking.
 Detegeeren, ontdekken.
 Detenteeren, onthouden / op-
 houden / houden.
 Detentie, ophouding / vast-
 houding / gevangenhouding /
 beslag / handoplegging.
 Deterioratie, verergering / ver-
 stimmering.
 Deterioreeren, verflimmeren /
 verergeren.
 Determinatie, afpaaling / be-
 sluit / bepaaling / afsteeksel.
 Determineeren, afpaalen / be-
 sluiten / bepaalen.
 Deterreeren, verbaard ma-
 ken / afschrikken.
 Detestabel, verfoeilijp / ver-
 doemelyk.
 Detestatie, afschrik / verfoei-
 jing / afzwoering / bloek.
 Detesteeren, afzwoeren / ver-
 foeljen / van gzuwen.
 Detineeren, ophouden / af-
 houden / onthouden / bekom-
 meren / vasthouden / hand-
 opleggen / beslaan.
 Detorqueeren, omwenden /
 omkeeren / berdzaitjen.
 Detorsie, omkeering.
 Detour, dzaat / omweg.
 Detourneeren, afleiden / af-
 wenden.
 Detractie, aftrekking / ont-
 trekking / achterklap / op-
 spzaak / serrooving / hozing.
 — der Falcidie portie, Fal-
 cidische maakhozing.
 — der Trebellianique portie,
 Trebellische oberhandshoz-
 ting.
 Detraeteeren, detraheeren,
 aftrekken / onttrekken / ach-
 terklappen.

De-

- Deturbatie, beroering / ber-
warring / afwerping / ver-
stooring.
- Deturberen, beroeren / ber-
warren / afwerpen / ver-
stooren.
- Devalifeeren, ſlecht toefſtellen /
uitschudden / uitplonderen.
- Devalleeren, nederlaaten / af-
zinken / zakken.
- Devanceeren, boozgaan / booz-
komen.
- Devancier, boozganger / booz-
zaat.
- Devastatie, verwoesting.
- Devasteeren, verwoesten.
- Deviatie, afwiking / afwaak-
ling.
- Devieeren, afgaan / afwijken.
- Devis, zinſpreuk.
- Devifeeren, houten / pzaaten /
geſprek houden.
- Devoileeren, ontmaskeren.
- Devoir, plicht / plichtſchuld /
naarſtigheid / vlyt.
- Devolatie, afvliegving.
- Devoleeren, afvliegen.
- Devolveeren, afwentelen / af-
rollen / ontwinden / afwin-
den / verballen of overgaan
van den enen op den anderen.
- Devolutie, ontwinning / af-
koming.
- Devoot, aandachtig / eerbie-
dig / godsdienſtig.
- Devoratie, opſlokking / ver-
ſtinding.
- Devoreeren, verſtinden / op-
ſlokken / verzwelgen.
- Devotie, aandacht / eerbied /
godsdienſtigheid.
- Devouëeren, wipden / toewip-
den / opofferen
- Devouëment, toegewiptheid.
- Devoveeren, toewenſchen / toe-
wipden / opofferen.
- Dexteriteit, behendigheid / ge-
zwindheid.
- Diabel, duivel / laſteraar /
beſchuldiger / aanklaager.
- Diadème, diadeem, konings-
kroon : hoofdſieraad.
- Diaken, armenbezorger / ker-
kendienaar / dienaar.
- Diakonie, dienaarſchap / ar-
menbezorgerſchap.
- Dialect, wyze van uitſpraak /
taaluitſpraak.
- Dialectica, redenkonſt / re-
denkabeling.
- Dialogus, ſamenſpraak.
- Diameter, middenlijn.
- Dictamen, boozzegging om
op te ſchryven / inſpraak.
- Dictator, opperheer / opper-
gezaghebber / die booz een
tyd met een buitengewone
magt in een gemenebeſt be-
kleed iſt.
- Dictatorſchap, ampt of re-
gering van een Dictator.
- Dictatoriaal, dat tot den poſt
van een Dictator behoort.
- Dictatuur, de Cancellery van
den zphsdag te Regensburg.
- Dicteeren, boozſtellen / booz-
zeggen om op te tekenen
of na te ſchryven.
- Dictionaire, dictionaris, booz-
denhoek / boozdenſchat.
- Dictum, ſpreuk / zegwoord /
ſpreekwoord / 't gewoosde /
't geſtreeken bonnis.
- Diët, eetregel / leefmaat.
- Diëteeren, eetregel houden.
- Diffamateur, naamſchender /
eerroover.
- Diffamatie, eerrooving / naam-
ſchen-

schennis.
 Diffameeren, eerrooben/ont-
 eeren/achterklappen/faam-
 rooben.
 Different, verschillend: ver-
 schil.
 Differentie, verschil/ onder-
 scheid/ verscheidenheid.
 Differeeren, verschillen/ uit-
 stellen.
 Difficil, zwaar/ moeijelyk.
 Difficulteit, zwaarigheid/
 moeijelykheid.
 Difficulteren, zwaarigheid
 maaken.
 Diffident, mistrouwend.
 Diffidentie, mistrouwen.
 Diffideeren, mistrouwen.
 Difform, leelyk/ mismaakt.
 Difformiteit, leelykheid/ mis-
 maaktheid.
 Diffringereen, verzeeken.
 Diffugeeren, ontblieden/ ont-
 bluchten.
 Diffundeeren, vergieten/ plen-
 gen/ uitspreiden.
 Diffusie, plenging/ uitsprei-
 ding/ vergieting.
 Diffuus, weidloopig/ wyd-
 utgespreid.
 Digereeren, verteeren/ ver-
 kropsen: in orde brengen.
 Digeste, verzameling van ko-
 meensche rechtsuitspraken op
 bevel van keizer Justiniaan
 saamgevoegd.
 Digestie, spysverteering.
 Digniteit, waardigheid/ waar-
 dy/ aanzien/ staat.
 Digresie, huiltend/ uitstap/
 uitweiding.
 Dijudicatie, onderscheiding/
 onderkenning/ beoordeeling.
 Dijudiceeren, onderscheiden/

keozdeelen/ uitmaken.
 Dilabeeren, vergaan/ verballen.
 Dilai, uitstel/ oponthoud.
 Dilaiëeren, uitstellen/ slepen-
 de houden.
 Dilapidatie, verkwisting/
 landsdieberp.
 Dilapideeren, verkwisten/
 doozhengen/ ook en inzon-
 derheid met toepassing op
 's lands geld.
 Dilateeren, uitspannen/ wyd-
 maaken/ verruimen.
 Dilatie, uitspanning/ wyd-
 maaking: uitstel/ opschorting.
 Dilatoire, uitstellende.
 Dilatoire exceptie, behulp-
 middel om de zaak uit te
 stellen.
 Dilectie, liefde/ keuze/ ver-
 kezing.
 Diligent, naastig/ blytig/
 wakker: zich van zyn plicht
 kloptende.
 Diligentie, naarstigheid/ blyt/
 wakkerheid: plichtklopting.
 Diligenteeren, bemaarstigen.
 Diligeeren, liefhebben/ be-
 minnen.
 Diliratie, dilireren, zie Deli-
 ratie, delireeren.
 Diluëeren, affpocien/ ober-
 spoelen/ oplossen.
 Diluvie, overspoeling/ onder-
 bloeiing/ waterbloed/ zond-
 bloed.
 Dimensie, afmeting/meeting.
 Diminuëeren, verkleinen/ ver-
 minderen.
 Diminuendo, (in de Musiek)
 in sterkte afnemende/ al
 zachter.
 Diminutie, verminderting.
 Diminutif, verkleinwoord/ ver-

- verklefnaam: verklefende.**
 Dimissie, dimitteeren, zie
 Demissie, demitteeren.
 Dimotie, verdypping / af-
 twending.
 Dimoveeren, verdyppen / af-
 twenden.
 Diphong, tweeflank.
 Diplomaat, gezant / onder-
 handelaar: ook kenner van
 staats-verbonden en betrek-
 kingen.
 Diplomatie, de wetenschap
 van staats-verbonden en be-
 trekkingen.
 Diplomatisch, diplomatiek,
 tot staatsonderhandelingen
 betrekkelijk.
 — Corps diplomatique, li-
 chaam van vreemde gezan-
 ten aan een hof.
 Direct, directelyk, recht-
 weegs / regelrecht / recht
 uit / recht toe / rechtstreeks /
 lynrecht / aanstonds.
 Directeur, bestierder / bewind-
 hebber: lid van het Direc-
 toire.
 Directie, bestiering / beleid /
 richting: bestuur.
 Directoire, directoire-execu-
 tif, uitvoerend bewind /
 staatsbestuur in verscheiden
 landen gedurende den om-
 wentelings tyd.
 Direptie, ontrukking / plon-
 dering / rooving.
 Dirigeeren, bestuuren / stuu-
 ren / beleiden / richten.
 Dirimeeren, scheiden / afschei-
 den / ontdoen.
 Diripieeren, ontrukken / plon-
 deren / herooven / steelen.
 Disaffectie, ongunst.

- Disavantafie, nadeel.
 Disaveu, disavouëeren, zie
 Desaveu, desavouëeren.
 Discant, bobenzang.
 Discanter, bobenzang-zinger.
 Disceptatie, krakkeel / reden-
 twist.
 Discepteeren, krakkeelen / re-
 dentwisten.
 Discerneeren, onderscheiden /
 onderkennen.
 Discernement, oordeel des
 onderschets.
 Discerpeeren, verscheuren.
 Discindeeren, doozynnen /
 ontleeden.
 Discipel, leerling / scholier.
 Discipline, leering / onder-
 wops / oeffening / onderwop-
 zing: tucht / inzonderheid
 in den kyggsdienst.
 Disciplineeren, in tucht hou-
 den / aan tucht gewennen.
 Discommodatie, ontriebing.
 Discommodeeren, ontrieben.
 Discontinuatie, afzueking /
 uitscheiding.
 Discontinuëeren, afzueken /
 uitscheiden.
 Discorde, tweedragt / once-
 nigheid / tweespalt / vershil.
 Discordantie, twiststemming /
 wanstemming / vershil.
 Discordeeren, vershillen /
 twisten.
 Discourageeren, moed benee-
 men / ontmoedigen.
 Discouragie, mismoedigheid.
 Discoureeren, redeneeren / re-
 denboeren.
 Discours, redenboering / re-
 deneering / reden / praatsen.
 Discourtois, onheusch / on-
 beleefd / boersch.

Dis-

Discourtoisie, onheuschheid / onbeleefdheid / boerschheid.
 Discredit, wan geloof / wanbetroouwen.
 Discreet, bescheiden.
 Discrepantie, verschil / verscheidenheid.
 Discrepeeren, verschilden.
 Discretelyk, bescheidelyk / wyslyk / voorzigtiglyk.
 Discretie, bescheidenheid / onderscheiding / verstandigheid.
 Discretif, scheidende / kenmerkende.
 Discussie, bepleeting / ooben weder spraak.
 Discutiëeren, bepleeten / ooben weder bespreken.
 Difert, bespraakt / wel sprekende / openbaar.
 Disgratie, ongunst / ongenade.
 Disgratiëeren, in ongunst brengen.
 Disjunct, verdeeld / gedeeld / los.
 Disjunctie, scheiding / verdeeling.
 Disjunctif, verhitte.
 Disjungeeren, ontkoppelen / schiften / scheiden.
 Dislocatie, onplaatsing / verstuiking.
 Disloqueeren, verplaatsen / ontplaatsen.
 Disordre, wanorde / verschil / verwarring.
 Dispareeren, verdwynen.
 Disparitie, disparritie, verdwyning.
 Dispariteit, ongelykheid / onpaartigheid.
 Dispensatie, uitdeeling / heideeling / ontslag / bypgeving.
 Dispenseeren, bypgeeven / uit-

deelen / schikken / ontlaan.
 Dispensier, schaftmeester / uitdeeler.
 Dispergeeren, verspreiden.
 Dispersie, verspreiding.
 Despiciëeren, zie Despiciëeren.
 Displieeren, misnaagen.
 Dispoliatie, plondering.
 Dispoliëeren, plonderen / herrooven.
 Disponeeren, schikken / beschikken / stellen / voorbereden / bestellen / beboegen.
 Disponibel, daar men ooberschikken kan / ter beschikking gerced.
 Dispoost, wel gesteld / gezond / wel te pas.
 Dispositie, schik / schikking / bevel / beschik / gesteltens / oozdening / stelling.
 Dispositif, het eigenlyk gewoosde van een wet of besluit.
 Disproportie, ongelykheid / onevenredigheid / wan schapenheid / wanstaltigheid.
 Disputatie, verhandeling / redenslyp / twistreden / twist.
 Disputeeren, heredereeren / redentwist voeren / zintwisten / twisten.
 Disreputatie, disrespect, verachting / kwade naam.
 Dissemineeren, verschooijen / verspreiden / uitschooijen.
 Dissentie, dissentie, verschil / styd / tweedragt / oneenigheid.
 Distenter, die niet van de heerschende godsdienstparty is.
 Dissentiëeren, oneens zyn / verschilden.
 Disserceeren, redeneeren / redendend.

Disfabelen.
 Disfertatie, redeneering/ver-
 handeling.
 Disfidie, twist/ tweespalt/
 oneentigheid.
 Disfimil, ongelyk.
 Disfimilitude, ongelykheid.
 Disfimileeren, ongelyk maa-
 ken.
 Disfimulateur, ontbeinzer.
 Disfimulatie, ontbeinzing/
 beinzing.
 Disfimuleeren, ontbeinzen/
 verbloemen.
 Disfipateur, verkwister/door-
 bzenger.
 Disfipatie, verftrooijing/ver-
 kwisting.
 Disfipeeren, verftrooijen/ver-
 spreiden/ verdoopen/ ver-
 kwisten.
 Disfoluut, ongebonden/ los.
 Disfolutie, ongebondenheid/
 losheid/ ontbinding/ ont-
 knooping.
 Disfolveeren, ontbinden/ los-
 maaken/ ontknoopen.
 Disfonant, wanlustbende.
 Disfonantie, wan geluid/wan-
 klank.
 Disfoneeren, wanlustden/wan-
 klinken.
 Disfuadeeren, ontraaden/af-
 maanen.
 Disfuafie, ontraading.
 Disfuafif, ontraadende/ftrek-
 kende tot ontraaden.
 Distantie, tusfchenkopde/af-
 stand.
 Distenteeren, uitfpannen/
 uttzekken.
 Distentie, uitfpanning.
 Distemperantie, onmaatig-
 heid.

Diteeren, afgelegen zyn.
 Distillateur, waterzander/
 gehand watermaaker.
 Distillatie, afzyping/watec-
 hzanding.
 Distilleeren, afdoopen/afzyp-
 pen/ waterbranden.
 Distinct, onderscheiden.
 Distinctie, onderscheiding.
 Distingueeren, onderscheiden.
 Distorqueeren, ombuigen/
 verdoaaiten.
 Distorfie, verdoaaiting.
 Distort, verdoaid/ gehoo-
 gen.
 Distract, afgetrokken/ van
 een getrokken.
 Distractie, afzekking/ van
 een zekking/ verkoopning/
 fcheiding/ afleiding/ ver-
 ftrooijing van zinnen.
 Distraheeren, afzekken/ van
 een zekken/ verkoopen/schei-
 den/ afleiden/ verftrooijen.
 Distribuant, omdeeler.
 Distribuëeren, omdeelen/ ver-
 deelen/ uitdeelen/ verfpren-
 den.
 Distributeur, omdeeler/ uit-
 deeler.
 Distributie, verdeeling/ om-
 deeling/ uitdeeling/ verfpren-
 ding.
 District, begrip/ rechtsmagt/
 beftek/ ring.
 Disturbatie, verftooring/ont-
 roering.
 Disturbeeren, verftooren/ont-
 boeren.
 Dito, dezelve/ hetzelfde/ van
 hetzelfde/ gezegd/ als bo-
 ren/ als boven.
 Divagatie, afzwerping/ om-
 zwerping.

Di-

Divageeren, afzwerben / omzwerben.
 Divers, ongelyk / onderscheiden / verscheiden.
 Diverfelyk, verscheidenmaal / veelvoudig / verscheidenlyk.
 Diversie, afwendig / verandering / verscheidenheid.
 Diversimode, op verscheiden manieren.
 Diversiteit, verscheidenheid.
 Diversificeeren, diversifiëeren, veranderen / verscheiden maaken.
 Diverteeren, afwenden / ontwenden / afleiden / verbzopen / vermaaken.
 Diverfifement, verlustiging / verpoozing / uitspanning.
 Divideeren, diviseeren, scheiden / schiften / deelen / verdeelen / scheuren.
 Divin, goddelyk.
 Divinatie, waarzegging.
 Divineeren, waarzeggen / gissen / raaden.
 Diviniteit, goddelykheid / godheid.
 Diviseur, deeler.
 Divisie, scheiding / schifting / deeling / verdeeling / verdeeldheid / scheuring.
 Divoorceeren, uit den echt scheiden.
 Divortie, echtscheiding.
 Divulgatie, ruchtbaarmaaking / boorzegging / gemeenmaaking.
 Divulgeeren, gemeen maaken / ruchtbaar maaken / verpreiden / verpreiden.
 Doceeren, leeren / leeraaren / onderwyzzen / doen blyken.

Docent, byzonder onderwyzzer.
 Docil, leerzaam.
 Dociliteit, leerzaamheid.
 Doctor, leeraar / onderwyzzer / die aan een Hogeschool tot het meesterfchap in enige wetenfchap bebozverd is / in het byzonder arts / artzengeleerde.
 Doctoraal, meesterlyk.
 Doctrine, leer / leering / tucht / onderwyzing.
 Document, bewys / bewysfuk.
 Dodane, fteenen beer.
 Dogme, leerfuk.
 Dogmatiek, leerftellige godgeleerdheid.
 Dogmatifeeren, boorzleeren / leerlingen maaken.
 Doleancier, beklager.
 Doleantie, treuring / bezwoefheid / weeklacht / beklacht.
 Dolent, boezdig / treurig : klagger.
 Doleeren, treuren / klaagen / klachtinzengen / beklagen.
 Doleur, boezfheid / fmert / pyn.
 Doleus, loos / listig.
 Damage, fchade nadeel.
 Domeinen, heerlykheden / heeren goederen / landsgoederen.
 Domestiek, hehuisd / huislyk / iemand in het byzonder aangaande : huisbediende.
 Domicilie, woonplaats / woonning.
 Dominateur, heerscher.
 Dominatie, heerschappy.
 Dominé, myn heer / predikant / latynfche leermeester.
 Domineeren, heerschen.
 Dominiaal, heerlyk.

Do-

Dominie, gebied / eigendom.
 Donateur, geeber / beschenker.
 Donatie, gift / schenking.
 Doneeren, schenken / beschen-
 ken.
 Dorseeren, achteropschryben.
 Dorso (in), op den rug.
 Dos, dote, douarie, hzuid-
 schat / huwelijksgoed.
 Dose, dosis / artzennmaat / art-
 zenngift.
 Dorseeren, achteropschryben.
 Doteeren, hegiftigen / hzuid-
 schat geeven.
 Douarie, weduwbezit / we-
 dufgift / lefzigt.
 Douagien, weduwe en boe-
 delhoudster.
 Douagiere, douairiere, bzucht-
 trekkende weduwe.
 Douagiëeren, weduwbzucht-
 trekken.
 Double, afschzift / gras.
 Doubleeren, verdubbelen.
 Douceur, zagtheid / zoetig-
 heid / verbaal.
 Douleur, pijn / smert.
 Doux, dous, zacht.
 Doufain, twaalf / twaalfstal /
 dozyn.
 Dragant, hoksdoozn.
 Dragee, suikergebakk / dzal-
 suiker.
 Dragme, vierendeel loods.
 Dragon, slaugkruid.
 Draperie, lakenhandel / laken-
 werk / lakenmaakerp.
 Drapier, wolweeber / laken-
 weeber.
 Drapieren, lakenmaaken / wol-
 leweeben.
 Dresseeren, toerechten / op-
 stellen / toestellen / oprich-
 ten / afrechten.

Dressoir, aanrichtbank.
 Droiture, oprechtheid.
 — En droiture, rechtstreeks.
 Dubitabel, twyffelbaar.
 Dubitatie, twyffeling.
 Dubiteeren, twyffelen.
 Dubieus, twyffelachtig.
 Duc, hertog.
 Duël, tweegeecht.
 Duëlleeren, tweegeecht hou-
 den.
 Duo, twee / gezang van twee.
 Duplicaat, dubbeld stuk.
 Duplicatie, berdubbeling.
 Dupliceeren, dubbelen / twee-
 voudmaaken / dubbel ant-
 woorden / ten tweeden ant-
 woorden.
 — In rechten, als de ber-
 weerder antwoord op het
 wederantwoord van den
 aanlegger van een pleitge-
 ding.
 Dupliciteit, dubbelzinnigheid/
 dubbelhartigheid.
 Dupliek, wederantwoord /
 dubbelantwoord / tweede ant-
 woord / nalweer.
 Durabel, duurzaam.
 Duratie, duuring.
 Dysenterie, doozloop / roode
 loop / bloedgang.

EB.

Ebriëteit, dzonkenschap.
 Ebullieëren, uithooken / uit-
 zieden / opkoochen / overkoo-
 ken.
 Ebullitie, uithooreling / oher-
 kooking / uitzieding / op-
 kooking.
 Ecclesiastiek, kerklipk / geest-
 lipk.

E

Ec-

- Ecclesie, kerk/ gemeente.
 Echappade, ontsnapping/ ontduiking/ uitvlucht.
 Echappeeren, ontblieden/ ontsnappen/ ontglippen.
 Echauffeeren, verwarmen/ verhitten.
 Echo, weërgalm/ weërklink/ weërgeluid.
 Eclaircisfeeren, verklaaren/ ophelderen/ inlichten.
 Eclaircisement, verklaaring/ ophelpering/ inlichting.
 Eclairceeren, verlichten.
 Eclatteeren, uitblinken/ uitschijnen: ruchtbaar worden.
 Eclipseeren, verduisteren/ doen verdwynen/ verduisterd worden/ taanen.
 Eclipsis, verduistering/ mangel/ gebzek/ taaning/ lichtgebzek/ zonduisster/ maan-
 duister.
 Economie, huishoudkunde/ huishoudelykheid/ goed-
 oberleg/ spaarzaamheid.
 Economiesch, huishoudelyk.
 Ecouleeren, bloeijen/ blieten/ uitbloeijen/ wegbloeijen.
 Edeeren, uitgeeben/ gemeen-
 maaken.
 Edict, gebod/ ban/ weez-
 gebod/ afkondiging/ be-
 vel.
 Edifiant, stichtelyk.
 Edificant, bouwver.
 Edificatie, bouwving/ stich-
 ting.
 Edificeeren, timmeren/ hui-
 sen bouwen.
 Edificie, gehouw/ timme-
 ring/ gesticht.
 Edificeeren, stichten.
- Editeur, uitgeber/ gemeenma-
 ker/ verspreider.
 Editie, uitgaaabe/ dzuk/ ge-
 meenmaaking/ verkondig-
 ging.
 Educatie, opboeding.
 Educeeren, uitleiden.
 Eductie, uitleiding.
 Effaceeren, uitveegen/ uit-
 wisslen.
 Effaroucheeren, berschrikken.
 Effect, daad/ werk/ gewoecht/
 maaksel: volmaakting/ vol-
 hzenging/ voleinding: uit-
 werksel/ werkbzucht.
 Effectie, uitwerking.
 Effectif, werkselyk.
 Effective, effectivement, ef-
 fectueel, met 'er daad.
 Effectueeren, te weeg hzen-
 gen/ uitwerken.
 Effeminatie, verwoyning.
 Effemineeren, verwoyben.
 Efficacie, kracht/ werking.
 Efficacieus, krachtadig.
 Efficientie, uitwerking.
 Efficiëeren, te weeg hzengen/
 maaken/ uitwerken.
 Effitie, verdzichting/ verzie-
 ring.
 Effigie, afbeeldsel/ naaboot-
 sing/ uitbeeldsel.
 Effingeeren, verdzichten/ ver-
 zieren.
 Efforceeren, onderwinden/
 poogen.
 Effort, pooging/ inspanning
 van alle hzagten.
 Effractie, hzeeking/ uitbzak.
 Effrayeeren, effroyeeren,
 berschrikken/ herbaazen.
 Effringeeren, uitbzeeken/ dooz-
 bzeeken/ hzeeken.
 Effugeeren, ontvluchten/ ont-
 looz-

- loopen.
 Effugie, ontvluchting.
 Effundeeren, uitgieten/ plengen.
 Effusie, uitstozting/ plenging.
 Egaal, ebengelyk.
 Egaleeren, egaliseeren, ebengelyk maaken/ ebenen/ eben naaren.
 Egalité, egaliteit, ebengelykheid/ gelykheid.
 Egayement, verbzopking.
 Egayeeren, verbzopken.
 Egeeren, ontzoecken/ behoeven.
 Egoïsimus, eigenbelangzucht.
 Egoïst, eigenbelangzoeker.
 Egoïstiesch, eigenbelangzoekend.
 Egrediëeren, uitgaan/ te buiten gaan.
 Egresfie, uitgang.
 Ejaculatie, uitwerping/ uitschietsing.
 Ejaculeeren, uitwerpen/ uitschietsen.
 Ejectie, uitwerping/ uitwerpsel.
 Ejiciëeren, uitwerpen/ verwerpen.
 Elaboratie, uitwerking/ be-
 arbeiding.
 Elaboreeren, uitwerken/ be-
 arbeiden.
 Elabeeren, doozflippen/ ont-
 flippen.
 Elargeeren, verwpden/ uit-
 breiden.
 Elatie, verheffing.
 Electie, verkiezing.
 Electriciteit, aantrekkings-
 kracht: de aanwending der-
 zelve in de proefonderbin-
 delijke natuurkunde en in
 de geneeskunst.
 Electriek, aantrekkend.
 Electrifeeren, een schok ge-
 ven.
 Electuarie, lekternp/ sikkge-
 neesmiddel.
 Elegant, aartig/ fraaf.
 Elegante, eene zich in fraaf-
 jen toot boozdoende juffer.
 Elegantie, aartigheid/ fraaf-
 heid.
 Elegie, treurzang/ treurlied/
 klagt.
 Element, hoofdstof/ begin-
 sel.
 Elementair, hoofdstofstyk: tot
 de eerste gronden van een
 wetenschap betrekkelek/ booz-
 heginnenden.
 Elevatie, verheffing.
 Elève, kwoeckeling/ leerling.
 Eleveeren, verheffen: opboe-
 den.
 Eliciëeren, uitlokken/ uit-
 binden.
 Elideeren, insmelten/ eene
 letter op het papier of in
 de uitspraak uitlaaten.
 Eligeeren, uitkiezen/ verkie-
 zen/ uitleezen.
 Elisie, insmelting/ uitlaating
 van eene letter.
 Elocatie, verhuuring/ uit-
 besteeding.
 Eloceeren, verhuuren/ uit-
 besteeden.
 Elocutie, uitspraak/ bewoos-
 ding.
 Eloge, lof/ lofreen/ lof-
 schrift.
 Eloigneeren, verwpderen/
 verbreenden.
 Eloqueeren, uitspreken.
 Eloquent, welsprekend.

- Eloquentie, welsprekendheid.
 Elucidatie, verklaring/ op-
 heldering.
 Elucideeren, verklaren/ op-
 helderen/ inlichten.
 Eludeeren, te leuc stellen/
 ontlophen.
 Eluëeren, afspoelen/ uitwas-
 schen.
 Elusie, hespottag.
 Elusif, ontlopend/ verdraat-
 jend.
 Elutie, afwasching/afspoeling.
 Email, emailjeertel, dooz-
 blamsel/ bzandschilderij/
 bzandberlo.
 Emaillereen, doozblammen/
 bzandschilderen.
 Emanatie, uitbloeiing.
 Emancipatie, bypstelling.
 Emancipeeren, bypmaaken/
 bypstellen.
 Emaneeren, uitbloeijen/ uit-
 komen/ uitgeeven/ uitbaar-
 digen.
 Emballage, pakgoederen.
 Emballeeren, inpakken.
 Embaras, verwarring/ woe-
 ling/ omflag.
 Embarasfeeren, verwarran/
 moeite baaren.
 Embarquement, inscheeping.
 Embarqueeren, inscheepen.
 Embarreeren, doozrpgen/dooz-
 steeken.
 Embaucheeren, bezoldigde
 kuzgsknechten dooz geld of
 overreeding verleiden om
 hunnen dienst te verlaten.
 Emblème, zinspeuk/ teken-
 beeld.
 Embrafeeren, ontsteeken/ ont-
 venken/ in bzand steeken.
 Embrasfeeren, omarmen /
 omhelzen.
 Embrouilleeren, verwarran/
 belemmeren/ besommeren.
 Embuscade, hinderlaag.
 Emendatie, verbetering.
 Emendeeren, verbeteren.
 Emergentie, opwelling.
 Emergeeren, opwellen/ op-
 zwemmen.
 Emersie, opzweemming/ op-
 welling.
 Emigrant, uitgewekene/ die
 zyn vaderland verlaten
 heeft.
 Emigratie, landverlating.
 Emigré, zie Emigrant.
 Emigreeren, het land verlaa-
 ten/ uitlophen.
 Eminent, uitsteekende/ ver-
 heben.
 Eminentie, uitsteekendheid/
 dooztreffelykheid: eernaam
 van een kardinaal.
 Emineeren, uit teeken/ uit-
 muntan/ overtreffen.
 Emisaris, uitgezondene/ ge-
 heime zendeling.
 Emisfie, afvaardiging/ af-
 zending: uitgeebing (in de-
 zen zin meest gebruikt van
 papierrengeld.)
 Emitteeren, afzenden/ afbaar-
 digen: uitgeeven.
 Emollieeren, verzachten/ week-
 maaken.
 Emollitie, verzagting/ week-
 maaking.
 Emolument, genot/ gewin/
 baat/ nut/ bzucht/ boozdeel.
 Emotie, ontfeltenis/ beroering.
 Empaleeren, met paalen be-
 zetten: ook een misdadiger
 een paal van anderen op
 dooz 't byf slaan (worcede
 straf)

- strafoeffening by de Turken in gebruik.)
- Empareeren, bemagtigen / zich ergens van meester maaken
- Empechement, beletsfel / verandering.
- Empecheeren, beletten / verhinderen.
- Empêcheur, beletter.
- Emphafe, nadruk / kragt.
- Empiëteeren, ergens inbreuk op doen.
- Emplooi, besteeding / aanlegging / aanwending / dienstgebruik / bezigheid / post / ampt.
- Employé, amptenaar.
- Employeeren, hesteeden / aanleggen / aanwenden / bezigen / in het werk of in dienst stellen.
- Emportatie, outboering / wechhanging.
- Emportement, dziftverboering.
- Emporteeren, ontboeren : zich dziftig maken.
- Emptie, koop / koopving.
- Emulateur, naaryberaar.
- Emulatie, naaryber / volgzucht.
- Emuleeren, naaryberen.
- Emundatie, reiniging / zuivering.
- Emundeeren, reinigen / zuiveren.
- Enarratie, vertelling.
- Enarreeren, vertellen / verhaalen.
- Encadreeren, inbatten in een raam / in eene lyst insluiten.
- Enclaveeren, insluiten / aanhechten.
- Encourageeren, aanmoedigen.
- Endorsement, endosfement, achteropfchypving.
- Endosfeeren, achteropfchypben / achteropstellen / op den rug tekenen.
- En-droiture, rechtstreeks.
- Endureeren, verdraagen / dulden / lyden.
- Energie, kragt / nadruk / inspanning van kragten.
- Enervatie, ontzenuwing.
- Enerveeren, ontzenuwen / krachteloos maaken.
- Enfileeren, bestryken met gefchut.
- Enfin, eindelyk
- Enfreinte, verbyrecking.
- Engageeren, verpanden / inwikkelen / overreeden / iemand zyn woord doen geeven.
- Engien, werktuig / gereedschap / holtwerk / best.
- Engineur, zie Ingenieur.
- Enleveeren, ophffen / fchaaften / wechneemen.
- Ennui, verbeeling / langetoef.
- Ennuyeeren, verbeelen.
- Ennuyant, ennuyeux, verbeelend.
- Enodatie, ontknooping.
- Enodeeren, ontknoopen.
- Enorm, wanftaltig / onmaatig groot.
- Enormiteit, buitengemeene groothed of zwaarte.
- Enquestie, onderzoek.
- valetudinair, onderzoek / 't hooren van getuigen / die oud / ziek / of in levensgebaar zyn.
- Enquesteeren, onderzoeken / onderzagoon.
- Enrolleeren, optekenen / op

- de rol zetten: werben of
aanneemen (voornaamentlijk
voor den kuygsdienst.)
- Entameeren, ontginnen/ be-
ginnen/ aanhangen
- Entenaille, inwendige stryk-
hoek.
- Enterinement, gestadiging /
goedkeuring.
- Enterineeren, gestadigen /
goedkeuren.
- Enthusiasme, geestdzybery /
geestdzyft.
- Enthusiast, geestdzyber / pbe-
raar.
- Entoureeren, entourneeren,
omringen/ omsingelen.
- Entraveeren, in den weg leg-
gen/ belemmeren/ verhin-
deren.
- Entrécours, tussehenhandel/
onderhandeling / tussehen-
loop.
- Entree, intrede/ toenadering.
- Entremets, tussehgerecht.
- Entreprenant, stout in 't on-
dernemen.
- Entrepreneeren, by de hand
neemen/ onderneemen/ zich
onderwinden.
- Entrepreneur, onderneemer /
uitboerder van een stout
bedryf.
- Entreprise, onderneeming /
aanslag.
- Enudatie, ontblooting.
- Enudeeren, ontblooten/ ont-
dekken.
- Enumeratie, optelling.
- Enumerereeren, optellen/ toe-
tellen.
- Enunciatie, uitpraak.
- Enunciëeren, openbaaren /
uitspreken/ uitten.
- Enveloppeeren, inwinden/ in-
wikkelen.
- Enveloppe, briefomslag.
- Envie, ijd/ wangunst/ haat.
- Environ, omtrent.
- Environneeren, omringen /
omsingelen.
- Environs, ommestreekten.
- Envoi, bezending.
- Envoyé, gezant.
- Envoyeeren, toezenden/zenden.
- Epargne, besparing/ spaarpot.
- Epargneeren, bespaaren/ be-
zuinigcn/ spaaren/ ontzien.
- Epaule, schouder.
- Epaulette, rangteeken van
kuygslieden op den schouder.
- Epigramma, epigraphe, op-
schryft/ puntedicht/ byschryft.
- Epilepsie, ballende ziekte.
- Epiphanie, dzyckoningendag/
verfchyning.
- Episcopaal, hisschoppelyk:
dus wordt de in Engeland
heerschende kerk byge-
naamd.
- Episcopaalen, die van den
in Engeland heerschenden
godsdienst zyn.
- Epistel, zendbryef.
- Epitaphe, grafeschryft.
- Epitome, verkortsel/ korte
begrip.
- Eplucheeren, uitpluizen.
- Epulatie, gastmaaling.
- Epuleeren, bressen/ gast-
maalen.
- Epureeren, zuiveren/ schif-
ten.
- Epuratie, zuivering / schif-
tary.
- Equal, ebengeljk.
- Equaliteit, ebengeljkheid/ge-
lykheid/ebenheid/billjkheid.
- Equa-

Equanim, gelykmoedig.
Equanimitéit, gelykmoedig-
 heid.
Equatie, ebengelyking / vere-
 vening / ebening.
Equeeren, effenen / gelykmaa-
 ken.
Equinoctiaal, nachtebening-
 kring.
Equinoctie, nachtebening.
Equipagie, bezetting of volk
 van een schip: gevolg van
 ruytigen en bedienden / een-
 loets.
Equipagie-meester, uitrust-
 meester booz den zeedienst:
 hofmeester.
Equiparatie, bergelyking.
Equipareeren, bergelyken.
Equipeeren, uitrusten / uit-
 redden.
Equipollent, gelykmagtig.
Equipollentie, gelykmagtig-
 heid.
Equipolleeren, gelykmagtig
 zyn.
Equitabel, billijk.
Equitatie, te-paard-ryding.
Equiteeren, te paard ryden.
Equiteit, billijkheid.
Equivalent, gelykwaardig /
 evenwaardig / evenwichtig.
Equivalentie, gelykwaardig-
 heid.
Equivaleeren, gelyk gelden/
 evenwaardig zyn / tegen op
 haalen.
Equivocatie, woordspeling /
 gelyke benaaming.
Equivoceeren, woordspelen.
Equivocq, dubbelzinnig.
Equum, recht / billijk.
Eradicatie, uitrooiing.
Eradiceeren, uitrooijen / ont-

woztelen.
Ere, ydrekening.
Erect, opgericht / recht.
Erectie, oprichting.
Eremiet, kluzenaar.
Eremitagie, kluzenaary /
 kluzenaarshut.
Ereptie, ontrukking.
Ergo, derhalven / zoodan.
Erigeeren, oprichten / ophef-
 fen.
Eripeeren, uitrusten / ont-
 rukken / ontnemen.
Erodeeren, uitknaagen / er-
 fen.
Erogatie, uitdeeling / uitgee-
 ving.
Erogeeren, uitdeelen / uitgee-
 ven / besteeden.
Erosie, uitknaagting.
Erraten, misflagen.
Erreeren, missen / dwaalen.
Erreur, dooling / misging /
 dwaaling.
Erroneus, dwaalende / dooz-
 lende.
Eruideeren, ondertopzen.
Eruditie, beschaaftheid / ge-
 leerdheid.
Eruëeren, opdelven.
Eruptie, uitbarsting / uitbal-
 uittogt.
Escalade, ladderaanflag / be-
 klimming / beladderding.
Escharpe, beschoeiing / bes-
 schoeisel / suter / veldteken.
Esclandre, oneer / eerkwets.
Escorte, geleide.
Escorteeren, geleiden.
Espargne, espergne, ver-
 spaaring / zuinigheid / spaar-
 pot.
Esquader, hoofdgeleide van
 oorzonschepen.

- Esquadron, hende ruiters.
 Esquinantie, keetziekte.
 Esfay, proef/ muntproef.
 Esfyeeren, proeben/ beproe-
 ben/ munt proeben of toet-
 sen
 Esfateur, munt proeber of
 toetsfer.
 Esfe, weezen.
 — In esfe zyn, zyn zo als het
 behoort
 Esfentie, weezen/ weezendlyk-
 heid.
 Esfentieel, weezendlyk.
 Estiem, achting/ waarde.
 Estimabel, achtingswaardig.
 Estimatie, achting/ waarde-
 ring.
 Estimateeren, achten/ waar-
 deeren/ schatten.
 Estrapade, wipping/ wip-
 straffe.
 Eterniteeren, bereeuwigen/
 eeuwigmaaken.
 Eterniteit, eeuwigheid.
 Ethiopiën, Moordenland.
 Euangelie, 3te Evangelium.
 Eucharistie, dankmaal/nacht-
 maal.
 Euphonie, zoetluidendheid/
 welluidendheid/ welklank.
 Evacuatie, lediging/ uitbaa-
 ging/ uitrusting/ ontrui-
 ming.
 Evacuëeren, ledigen/ ontle-
 digen/ ontruimen.
 Evadeeren, ontgaan/ ont-
 snappen.
 Evagatie, uitweping/ uit-
 weiding.
 Evageeren, uitwippen/ zwer-
 ven/ uitzwerben/ uitweiden.
 Evaluatie, waardeering.
 Evaluëeren, waardeeren.
 — Gevalueerd geld, gauty-
 baar geld.
 Evanesceeren, verdwyn ne.
 Evangelier, bloedingszinger/
 blydehoedschapzinger.
 Evangelist, blydetspdingfchry-
 ver.
 Evangelium, blyde tydning/
 blyde boodschap.
 Evangelizeeren, blyde boods-
 chap bzingen.
 Evaporatie, uitwaasseming.
 Evaporeeren, uitwaassemen/
 uitdampen.
 Evalie, ontsnapping/ ontko-
 ming/ ontbluchring.
 Evalief, uitbluchtszekend.
 Evelleeren, uittrekken/ uit-
 plukken.
 Evenement, boorzbal/ gebeur-
 tenis/ uitkomst.
 Evenieeren, gefchieden/ ge-
 heuren/ overkomen/ boorz-
 ballen.
 Eventilatie, uitwanning.
 Eventileeren, uitwannen/ uit-
 snuffelen.
 Everfie, omkeering/ berwoes-
 ting
 Everieeren, omkeeren/ ber-
 woesten.
 Evertuëeren, poogen/ zyn
 best doen/ oefenen.
 Evictie, uitwinning/ afwin-
 ning/ betwyzing.
 Evident, klaarblykhelpk.
 Evidentie, fchynbaarchheid/
 klaarblyklykheid.
 Evinceeren, afwinnen/ uit-
 winnen/ overtuigen/ be-
 wyzen.
 Evitatie, fchuwning/ mypding.
 Eviteeren, mypden/ fchuwten.
 Evocatie, uitroeping/ ber-
 daa-

- daaging / oberdaaging / trekking booz hooger recht.
 Evoceeren, uitroepen / beroepen / onthieden / booz hooger recht trekken.
 Evolveeren, ontrollen / ontwinden / doozleezen.
 Evolutie, ontbouwing / ontwindung / ontrolling : kypgs oeffeningen.
 Evomeeren, uitspuoen / uitzhaaken.
 Evomitie, uithaaking.
 Evullie, uitrukking / uittrekking.
 Ex-, (gebruikt booz eenigen tytel) boozheen / gewezen / boozmaals.
 Exact, doozwozcht / naauwkeurig.
 Exacte, gaauw / naauwkeurig / doozwozcht.
 Exacteur, schatter / schattinge: eischjer / geldafpersjer.
 Exactie, afeisching / schatting / onrechtmaatige schatting / geldafpersing / eisch / afeisching / uitzybing / verjaaging.
 Exactioneeren, schatten / af eischjen / afpersjen / ober schatten.
 Exaggerateur, vergrooter.
 Exaggeratie, vergrooting / ophooping.
 Exagereeren, vergrooten / ophoopen.
 Exagitatie, oeffening / kwelling.
 Exagiteeren, oeffenen / omledjen / kwellen / gramtoorig maaken.
 Exaltatie, verhooging / verheffing / pryzing / opgewondenheid.
 Exalteeren, verhoogen / verheffen / pryzen / opwinden.
 Examen, examinatie, uitzoysching / pzoef / onderbraaging / onderzoek / toets.
 Examinateur, onderzoeker / onderbraager / naborscher / toetsjer.
 Examineeren, uitzoyschen / ondertasten / toetsen / onderzoeken / bepyzoeben / onderbraagen.
 Exasperatie, verbittering / bergramming / ontsteeking / ophitsing / scherpmaaking / zuurmaaking.
 Exaspereeren, bergrammen / bergrimmen / verbitteren / ontsteeken / ophitsen / seijerp maaken / ruw maaken.
 Exauceeren, exaudiëeren, uithooren : verhooren.
 Exauditie, uithoorung : verhooring.
 Excandescentie, bergramming / gloeiing.
 Excandescereen, tooznig woorden / zich bergrammen / ontsteeken / gloeiend woorden.
 Excedeeren, te boben of te huiten gaan.
 Excellent, uitnemend / uitzteekend / booztreffelyk.
 Excellentie, booztreffelykheid / uitzteekendheid : cernaam van eerste staats-ampenaars / gezanten en legerhoofden.
 Excellereen, uitzteeken / ober treffen / uitmunten.
 Except, uitgenomen / uitgezonderd.
 Exceptie, uitzondering / uitzblucht.

- blucht.
 — declinatoir, tot ontgaaning des gerechtswangs.
 — dilatoir, tot uitstel.
 — peremptoir, tot vernietiging van de zaak.
 — van incompetentie, van onbevoegdheid des rechters.
 — van litiscontestatie, van voldding.
 — van litisfinitie, van afgedaane zaak.
 — van renvoy, van overwijzing.
 — van transactie, van verdrag.
 Excerneeren, uitziften/ uitzoeken/ uitzonderen/ ziften/ teemfen.
 Excerpeeren, uitneemen/ uitplukken/ uittrekken/ uitleezen: by wijze van uittrekfel opschrijven.
 Excerpta, hozte aantekeningen/ uittrekfels.
 Exces, overdaad/ overmaat/ buitenspoorigheid.
 Excessif, overdaadig/ onmaatig.
 Excideeren, uithouwen/ uitsnyden/ uitballen/ te huiten gaan.
 Excys, zie Accyns.
 Excysenaar, zie Accynsenaar.
 Excipient, die een uitzondering of uitblucht maakt in rechten
 Excipiëeren, uitzonderen/ uitblucht maken.
 Excipiëerde, dien van een ander enige uitzondering of uitblucht in rechten voorgesteld wordt.
 Excitatie, opwekking/ prik-

- keling.
 Exciteeren, opwekken/ aanzeggen.
 Exclamatie, uitroeping.
 Exclameeren, uitroepen.
 Excludeeren, uitsluiten/ uitsloeren.
 Exclus, exclusif, uitgesloten/ onbegreepen/ uitgezonderd: uitsluitend/ by uitsluiting.
 Exclusie, uitsluiting/ verstek.
 Excogitabel, uitdenkelyk.
 Excogitatie, uitdenking.
 Excogiteeren, bezinnen/ bezinnen/ uidenken.
 Excoleeren, oeffenen.
 Excommunicatie, ban/ kerksban/ uitsluiting uit de gemeente.
 Excommunicereen, uitsluiten/ bannen/ in den ban doen.
 Excoriatie, billing/ schending.
 Excoriëeren, billen/ het bel afzékken/ schenden.
 Excrement, uitwerpsel/ builigheid.
 Excrescentie, uitwas.
 Excresceeren, uitwassen.
 Excretie, uitwerping.
 Exculpatione, ontschuldiging.
 Exculpeeren, ontschuldigen/ verschoonen.
 Excurrereen, nitloopen.
 Excursie, uitloaping/ uitbal/ stropery: holt geschryft.
 Excusabel, verschoonbaar.
 Excusant, verschooner/ ontschuldiger.
 Excusatie, excuse, ontschuldiging/ verschooning.
 Excuseeren, ontschuldigen/ verschoonen.

Excuseur, ontschuldiger / ver-
schooner.
Excusie, afdwinging / af-
persing.
Excutiëeren, afdwingen / af-
persen / uitschudden / uit-
slaan.
Execrabel, afgypslpk / ver-
foeijslk.
Execratic, afgypzing / verfoei-
jing.
Execreeren, in afgypzen heb-
ben / verfoeijen.
Executabel, uitvoerbaar.
Executeeren, uitvoeren / rech-
ten.
Executeur, uitvoerder.
— Testamentaire executeur,
erfuitter / uitvoerder van
semand's uitersten wil.
Executie, uitvoering / straf-
oeffening / rechterlyke ver-
oorzdeeling.
Executif, uitvoerlyk / uit-
voerend.
Executoriaal, uitvoerlyk /
uitvoerend.
Executorie, uitwinningsbrief.
Exempel, voorbeeld / voor-
schift / bybeeld / byspel /
staal / afschift.
Exemplaar, afschift / afdruk-
sel / naschift / voorbeeld.
Exemplaarlyk, ten voorbeeld
van anderen.
Exemplair, voorbeeldlyk / ten
voorbeeld strekkende.
Exempt, hebypd / byp / uitge-
nomen.
Exempteeren, hebyden / uit-
zonderen.
Exemptie, hebyding / byp-
dom / uitzondering.
Exequereen, volbrengen / ver-

richten / uitvoeren / uitrich-
ten / volvoeren / uitvoeren.
Exerceeren, exerciteeren,
oeffenen / handhaaben / on-
derhouden / handelen: den
wapenhandel oeffenen.
Exercitatie, exercitie, oeffe-
ning / onderhouding / han-
deling: wapenoeffening.
Exhalatie, uitwaasfening /
damp.
Exhaleeren, uitwaasfemen.
Exhauriëeren, uitputten / uit-
mergelen / uitzinken / uit-
scheppen.
Exhaustie, uitputting.
Exhereditatie, ontërving.
Exheredeeren, ontërben.
Exhibeeren, daarstellen / op-
werpen / uitleveren / vertoe-
nen / te voorschyn brengen /
overleveren.
Exhibitie, daarstelling / op-
wyzing / uitlevering / ver-
tooning / te voorschyn bren-
ging / overlevering.
Exhibitum, herdoend.
Exhortatie, aanmaaning.
Exhorteeren, aanmaanen.
Exigentie, vereisching / eisch.
Exigeeren, vereischen / afzo-
deren / uitjaagen / volmaa-
ken / volbrengen.
Exigue, gering / klein.
Exileeren, banen / balling-
zyn.
Exilie, uitbanning / balling-
schap.
Exiliëeren, uitspyngen.
Eximeeren, uitkooopen / byp-
kooopen / hebyden / uitzon-
deren / uitschdingen.
Existeeren, bestaan / in we-
zen zyn / daadlyk zyn.

Exis-

Existentie, aanzyn/ weezend-
 lphheid.
 Exitiaal, doodslph/ verderflph.
 Exitie, einding/ ondergang/
 uitgang.
 Exodus, uittogt.
 Exondatie, overbloeying/ uit-
 bloeying.
 Exondeeren, overbloeyen/ uit-
 bloeyen.
 Exoneratie, ontlasting/ ont-
 laading.
 Exonereeren, ontlasten/ ont-
 laaden/ lossen.
 Exorabel, verbiddeflph.
 Exoratie, verhidning.
 Exorbitant, uitfpoorig.
 Exorbitantie, uitfpoorigheid.
 Exorbiteeren, 't fpoor byfter
 zyn/ uit 't fpoor gaan.
 Exorcisme, duivelhan/ dui-
 velhaming/ hezweering.
 Exorcist, bezwoerder/ uit-
 hanner/ duiveljager.
 Exorde, begin/ aanvang/
 voozreden/ inleiding.
 Exordeeren, beginnen/ aan-
 heffen.
 Exordie, aanvang/ inleiding/
 voozreden.
 Exoreeren, verhidden.
 Exornatie, verfiering/ op-
 pzonking.
 Exorneeren, verfieren/ op-
 pzonken.
 Expandeeren, uitfpannen/
 uitfpreiden/ ontbouwen.
 Expansie, uitfpanning.
 Expatriëeren, het vaderland
 verlaten.
 Expectatie, verwachting/ ver-
 befding.
 Expecteeren, verwachten/ ver-
 beiden.

Expectoratie, uitboezeming.
 Expectoreeren, uitboezemen.
 Expediënt, afgerecht/ baar-
 dig/ boorzdelig: uitfomst/
 redmiddel.
 Expediëntie, verbaardiging/
 afbaardiging.
 Expeditieur, die hoopmans-
 goederen ontbengt en ver-
 zendt.
 Expediëeren, afhandelen/ af-
 doen/ afbaardigen/ afzen-
 den/ uitzenden.
 Expeditie, berriehing/ af-
 handeling/ afbaardiging:
 krygstogt.
 Expeditionair, tot een' krygs-
 togt behorende.
 Expelleeren, uitzynen/ uit-
 ftooten/ verftooten.
 Expendeeren, overweegen/
 betaalen/ hekostigen.
 Expense, kosten/ uitgaaf.
 Experientie, onderbinding/
 eruaarenheid.
 Experiëeren, onderbinden/
 erbaaren.
 Experiment, pzoef/ pzoefne-
 ming.
 Experimenteeren, onderbin-
 den/ hezoeven.
 Expert, erbaaren/ kloek:
 onderzocht/ bevoegd.
 Expiateur, verzoener.
 Expiatie, verzoening.
 Expiëeren, verzoenen/ boeten.
 Expilatie, plondering.
 Expilereeren, uitrooben/ plon-
 deren.
 Expiratie, einde/ verloop/ uit-
 gang/ dood.
 Expireeren, eindigen/ ver-
 ftrecken zyn: den geest ge-
 ven.

Ex-

Explicatie, ontbouwning / uit-
legging / verklaring.
Explicieeren, ontbouwen / uit-
leggen / verklaren.
Exploitee, berichting / togt.
Exploiteeren, uitwerken /
uitvoeren.
Exploiteur, uitvoerder.
Exploitatief, dat men zich
ten nutte kan maaken / na-
mentlijk om zyne bergoe-
ding daaruit te vinden.
Exploiteeren, uitvoeren / be-
werken.
Explorateur, hepzoeber / on-
derzoeker / navozscher.
Exploratie, hepzoeving / on-
derzoeking / navozsching.
Exploreeren, hepzoeben / on-
derzoeken / navozschen.
Exponeeren, uitleggen / ver-
klaaren / boozdoen.
Exportatie, uitzaaging: uit-
voer buiten 's lands.
Exporteeren, uitzaagen / naar
buiten uitvoeren.
Exposé, kortte boozdragt eener
zaak.
Exposeeren, uitleggen / ver-
klaaren / boozdoen: te bon-
deling leggen.
Expositie, uitlegging / ver-
tooning.
Expostulatie, beklaging.
Expostuleeren, beklag doen /
zich beklagen / boozscrepen.
Expres, expresstelyk, uit-
drukkelek.
Expresse, byzondere hoode.
Expresseeren, uitdrukken.
Expresibel, uitdrukkebaar.
Expresie, uitdrukking.
Exprimeeren, uitdrukken.
Exprobratie, verhoopt.

Exprobreeren, verhoopen.
Ex-profesfo, openlyk / met
boozdacht / opzettelyk.
Expropriéeren, iemand uit
zyn eigendom zetten.
Expugnabel, winbaar.
Expugnateur, herwinbaar.
Expugnatie, beberchting / ont-
weldiging.
Expugneeren, afstinnen / af-
stomen / ontweldigen / be-
berchten.
Expulseeren, uitstooten / uit-
drijven.
Expulsie, uitdrijving.
Expurgatie, uitzuivering /
zuivering / reiniging.
Expurgeeren, uitzuiveren /
reinen / zuiveren.
Exquireeren, boozzoeken / uit-
boozschen.
Exquis, exquisit, uitgelezen /
uitgekipt / naauwkeurig.
Exquisite, boozzoeking / uit-
boozsching.
Exlereeren, boozdoen.
Extase, extasie, verrukking
van zinnen.
Ex-tempore, booz de buist /
op staande voet.
Extemporaal, in tyd / gezwind.
Extendeeren, uitspannen /
rekken / uitrekken / uitsprek-
ken / uithreiden.
Extensibel, uitbreidbaar.
Extensie, rekking / uitsprek-
king / uitspanning / uithrei-
ding / uitgebreidheid.
— In extensio. in zyn geheel.
Extensif, uitgespannen / uit-
gebreid.
Extenuatie, verkleining / ver-
mindering.
Extenuéeren, verkleinen / ver-
min-

minderen.
 Exteeren, booz handen zyn /
 bestaan / te binden zyn.
 Extereeren, uitwerpen / uit-
 slyten.
 Extergeeren, uitwisschen.
 Exterieur, uitwendig.
 Exterminateur, uitrooijer /
 verdelger / uitdwyber.
 Exterminatie, uitrooijing / ver-
 delging / uitdwybing.
 Exterminereen, uitrooijen /
 verdelgen / uitdwyben.
 Extern, uitwendig.
 Exterfie, uitwissching.
 Extinctie, uitblusching.
 Extingueeren, uitbluschen /
 dooven.
 Extirpateur, uitrooijer.
 Extirpatie, uitrooijing.
 Extirpeeren, uitrooijen.
 Extolleeren, verheffen / ver-
 hoogen.
 Extorqueeren, afpersen / ont-
 wzingen.
 Extorsie, afpersing / ont-
 wzinging.
 Extra, buitengemeen / buiten-
 gewoon / daarenboven.
 Extract, uittrekfel / hoort begrip.
 Extractie, uittrekking / uit-
 zeyding / afkomst / geslacht.
 Extradeeren, uitgeeven / ober-
 leeveren.
 Extraditie, uitgeebing / ober-
 leevering.
 Extrahereen, uittrekken / uit-
 breiden.
 Extrajudiciël, buiten rechten.
 Extraordinaris, ongewoon /
 ongemeen / buitengewoon.
 Extravagant, uitspoorig / hoog-
 loepend / uitbundig / uit-
 heemsch / hooggaande.

Extravagantie, uitspoorigheid.
 Extravageeren, uit het spoor
 slaan / te buiten gaan / uit-
 spatten / uitspoorig zyn.
 Extreem, uiterste / uit der
 maaten / boven maaten.
 Extremitieit, uiterste.
 Extriceeren, ontwarren / red-
 den.
 Extrudeeren, uitstooten.
 Extructie, opbouwning.
 Extrüeren, timmeren / op-
 bouwen.
 Extrusie, uitstooting.
 Exue, ufgang / uittogt / uit-
 togtgeld.
 — 't Recht van Exue, eene
 schatting / die betaald wordt
 by de burgers eener stad /
 eer zy naar eene andere stad
 mogen vertrekken.
 Exul, balling / banneling.
 Exuleeren, balling zyn.
 Exulceratie, uitzweering.
 Exulcereeren, verzwereen /
 uitzweeren.
 Exultatie, opspringing / ver-
 blyding.
 Exulteeren, opspringen / hup-
 pelen.
 Exundatie, zie Exondatie.
 Exundeeren, zie Exondeeren.

F.

Faam, gerucht.
 Fabel, vertelling / bercht-
 sel / klucht / versierfel / sprook.
 Fabrica, timmering / bouwning /
 gebouw.
 Fabricage, bouw / timmering.
 Fabricatie, timmering / ver-
 ztering / berchtiging.
 Fabricateur, verzinmer.

Fa.

- Fabriceeren**, timmeren/ber-
zieren/verdiechten/bereiden/
verbaardigen.
Fabriek, bereidryp/verbaar-
digplaats.
Fabrikant, fabrikteur, berei-
der/verbaardiger.
Fabryk, werkmeester/rooi-
meester/bouwmeester.
Fabuleus, heuzelachtig/ver-
dicht.
Face, gezigt/aanschyn/aan-
gezig.
Facetieus, hoertig.
Facheeren, kwellen/berdziet
aandoen.
Facheus, ongemaklyk/moei-
selyk/berdzietig.
Facil, ligtdoenlyk/gemakke-
lyk/handelbaar.
Facilitarie, ligtmaking.
Faciliteit, ligtdoenlykheid/
gemakkeghheid/handel-
baarheid.
Faciliteeren, verligten/ligt
maaken.
Facit, maakt/komt uit:
uitkomst.
Facteur, zaakvoerder/gemag-
tigde/koopmans-handel-
dwyer.
Factie, oproerige staatspartij.
Factieus, oproerig.
Factoor, zie Facteur.
Factum, daad:gebaan.
Factura, factuur, een reken-
ning van waaren vooz een
ander ingekocht.
Faculteit, vermogen/magt/
kracht: de leeraars of leer-
lingen van denzelfden tak
van wetenschap aan een
hoogeschool.
Faculteeren, magt geeven.
- Facund**, welspreekend.
Facunde, welspreekende.
Facundie, welspreekendheid.
Failleeren, ontbrecken/mis-
sen/bankroetspeelen.
Faillissement, ontbrekking/
bermiffing/bankroet/ban-
kroetspeeling.
Fait, daad/daadlykheid/be-
dyf.
Falcidie, afstooting/afspu-
ding.
Fallacie, valscheid/bedrieg-
lykheid.
Fallentie, bedrieging.
Falsaris, valschaart/bedrie-
ger/verbalscher.
Falsificatie, verbalsching.
Falsificeeren, falsificeeren,
verbalschen/verbasteren.
Fameus, berucht/naamschen-
dig/bekend/ruchtbaar
— libel, eerroobend schrift/
naamschendend schrift.
Familiaar, gemeenzaam.
Familiariteit, gemeenzaam-
heid.
Familie, gezin/huisgezin.
Fanatiseeren, dweeppachtig of
bygeloobig maaken
Fanatismus, dweeppzucht/by-
geloof.
Fanfaron, blaashalg/pog-
cher/groetspreekter.
Fanfarounade, pogcherp.
Fantaseeren, de gedachten
zwerben laten.
Fantafie, verbeelding/in-
beelding/eigenzinnigheid/
zwerfgedachte.
Fantasme, fantome, inbeel-
ding/harsfenschin.
Fantastyk, grillig/eigenzin-
nig.

Far-

- Farce, klucht: blanketsel: opbulsel.
 Farceeren, blanketten: opbullen.
 Farceerfel, blanketsel: opbulsel.
 Farouche, woest/ baloorig.
 Faschinen, takkebossen om gzagten te bullen.
 Fascinatie, betovering.
 Fascineeren, betoveren.
 Fastidie, walging/ afkeer.
 Fastidiëeren, walgen/ verbeelen.
 Fastidieux, walgachtig/ verdzietig/ moeijeljk.
 Fataal, noodlottig/ doodeljk.
 Fataliën, dingdagen/ pleidagen/ paaltjden/ rechtvdagen.
 Fataliteit, noodlottigheid.
 Fatigabel, vermoefbaar.
 Fatigatie, fatigue, vermoefjing/ vermoeftheid.
 Fatigueeren, vermoefjen.
 Fatras, hzabbeling.
 Fatsoen, gestalte/ bozm/ gedaante/ leest: staat
 Fatsoeneeren, bozmen/ gestalte geeven.
 Fatum, noodlot/ nooddwang.
 Faute, gebzek/ feil/ verzuim.
 Faufebraje, walging/ laageval.
 Faufeporte, heimeljkhe uitgang/ fluijpdour.
 Fauslet, gemaakte stem/ veranderde stem.
 Fauteur, begunftiger.
 Fauxbourg, boozftad.
 Faveeren, begunftigen.
 Faveur, gunst/ hulp/ boozdeel.
 Favorabel, gunstg/ goedgunstg/ op het ruimfte.
 Favorifeeren, begunftigen.
 Favorifeur, begunftiger.
 Favorit, gunsteling.
 Febre, koozts.
 Febricitant, kooztsfg.
 Febriciteeren, kooztsfg zyn/ de koozts hebben.
 Februarius, spzokkelmaand.
 Feacialen, koningsboden/ kypgsboden/ kypgsberkondigers.
 Fecond, bzuchtbaar.
 Feconditeit, bzuchtbaarheid.
 Fecondeeren, bzuchtbaar maaken.
 Federalismus, bondgenootfchap: staatsregeling by wyze van onderlinge verbinenis tusfchen onderscheiden gewesten.
 Federalist, boozftander van het federalismus.
 Federatie, verbintenis/ bondgenootfchap.
 Feit, daad.
 Feiten, fchziftuuren inhoudende 't geen men bekwypen wil.
 — In feiten, in daadingen.
 Felicitatie, gelukwensching.
 Feliceit, welbaart/ boozspoed/ geluk.
 Feliciteeren, gelukwenschen.
 Felonie, leenftrof/ leenschuld/ ontrouw.
 Felonnie, fellheid/ wreedheid.
 Feminyn, bzoutwyljk/ verwoyfd.
 Fensalia, allerzielendag.
 Fendeeren, flpften.
 Fenyn, zie Venyn.
 Feodaal, zie Feudaal.
 Feriën, vierdagen/ byre tyd.
 Ferme, bast/ bondfg.
 Ferment, zuurdeeg/ gist.
 Fermenteeren, gisten/ opgisten.
 Fer-

Fermeeren, sluiten.
 Ferociteit, woestheid/wreed-
 heid/berwaatenheid.
 Feroos, moest/wreed/ber-
 waaten.
 Fertil, vruchtbaar.
 Fertiliiteit, vruchtbaarheid.
 Ferveur, hitte/yzift.
 Festinatie, haasting/spoeding.
 Festineeren, haasten/spoeden.
 Festoen, loofwerk.
 Festoyeeren, onthaaalen/kost-
 blyhouden.
 Festyn, groote maaltyd.
 Feteeren, bieren/werk van
 iemand maaken.
 Feudaal, leenroerig.
 Feudaalgoed, leen/leengoed.
 Feudale materiën, leenzaaken.
 Feuilleteeren, doozbladeren.
 Fiantie, trouw/vertrouwen.
 Fiat, het geschiede/ 't is goed.
 Fictie, verzierring/berdichting.
 Fidecommis, erfbeveeling/
 erfbetrouwing/trouwver-
 laat/over de hand maa-
 king/erfuis over de hand/
 erflaating over de hand.
 Fidecommisfaris, erfgenaam
 over de hand/erfgenaam
 met last van overgifte.
 Fidejusie, bozgtogt/bozgt-
 blyping.
 Fidejusor, bozgt.
 Fidel, getrouw.
 Fideliteit, getrouwigheid.
 Fiducie, vertrouwen.
 Fiëeren, betrouwen.
 Fier, trots/opgeblazen/laat-
 dunkend.
 Figeeren, hechten.
 Figment, verziersel.
 Figuraal, zangtrant.
 Figuraat, heeldbops.

Figurant, stomme persoon
 op het toneel.
 Figure, gestalte/afbeeldsel/
 verbeelding/prent/spreek-
 wys/geschapenheid.
 Figureeren, afbeelden/ver-
 heelden.
 Fileeren, spinnen/dooztrekken.
 Filiatie, zoonfchap/kinfchap/
 afftammung/ondergefchikt-
 heid van het eene gezelfchap
 aan het andere.
 Filosoof en daarvan afge-
 leide woorden, zie Philo-
 sooph enz.
 Filtreeren, doozzygen.
 Fin, einde.
 Finaal, finalyk, eindelyk/
 glad af.
 Financier, fchat/penning-
 of rentemeester/beftuurder
 en helegger van geld.
 Finantie, inkomifen/fchat/
 geldmiddelen.
 Finesse, loofheid/lijft/bond.
 Fingeeren, verziieren/ber-
 dichten.
 Finiëeren, eindigen.
 Finitie, eindiging/bepaaling.
 Fiole, ronde fles.
 Firmament, sterrenhemel/uit-
 fpanfel/hemelgetwelf.
 Firmeeren, bebestigen.
 Fiscaal, gzaafpikheids verzo-
 ger/ 's lands rechtsbevo-
 deraar/ 's lands fchatbe-
 waarder.
 Fisc, 's lands fchatkist.
 Fistel, gemaakte opening in
 arm of heen tot lozing van
 fcherpe bochten.
 Fix, vast/gehecht.
 — domicilie, vaste woon-
 plaats.

F

Fla-

- Flagellatie, geesseling.
 Flagelleeren, geesselen.
 Flagitieux, schelmachtig.
 Flambeau, fakkel/ toorts.
 Flanq, zyde/ verband.
 Flanqueeren, van ter zyden
 stormen of bechten/ in ver-
 band staan.
 Flanqueering, zydelingsche
 bozstweering.
 Flattant, bleijende/ strelende.
 Flatteeren, bleijen/ streelen.
 Flatterie, bleijery/ pluitmsry-
 kery.
 Flatteur, bleijer.
 Flebotomie, zie Phlebotomie.
 Fleete, buiging.
 Fleeteeren, buigen.
 Flegma, slegmatiek, zie Phleg-
 ma, phlegmatiek.
 Flerecyn, sicht/ ledentwee.
 Fleur, bloem/ kloesfel.
 Flexibel, buigzaam/ buiglyk.
 Floreäl, bloeimaand/ de agt-
 ste der nieuwe Fransche
 maanden/ gedeeltelyk met
 onze gras- en gedeeltelyk met
 onze bloeimaand overeenko-
 mende.
 Floreeren, bloeijen/ welba-
 rende zyn.
 Floryn, gulden.
 Florisfant, bloeiende.
 Fluctuatie, bloeiing/ dyping/
 onzekerheid.
 Fluctuëeren, bloeijen/ dypen/
 in twyffel hangen.
 Fluctueux, bloeiend.
 Fluïde, bloeibaar/ vocht.
 Fœcund, vruchtbaar.
 Fœcunditeit, vruchtbaarheid.
 Fœminin, vrouwlyk/ wyfelyk.
 Foible, krank/ zwak.
 Foiblesse, zwakheid.
- Foy, geloof/ betrouwen.
 — Bonne foy, goed geloof.
 Foire, jaarmarkt/ markt.
 Fol appel, dwaas hooger-be-
 roep/ kwalph beroep.
 Foliant, boek in Folio.
 Foliëeren, bladtekenen.
 Folie, aartigheid/ dwaasheid.
 Folio, foly, bladzyde.
 — In Folio, zie Formaat.
 Foment, stooffel.
 Fomentatie, stoving.
 Fomenteeren, hoestren/ stoo-
 len.
 Fonctionnaire, publick amp-
 tenaar.
 Fondament, grond/grondvest.
 Fondamenteel, bondig/ gron-
 dig/ tot grond liggende.
 Fondateur, grondlegger/ stich-
 ter.
 Fondatie, grondlegging/ grond-
 besting/ stichting/ instelling.
 Fondeeren, grondbesten/ ves-
 tigen/ stichten/ instellen.
 Fonds, grond: liggend land/
 geld/ of rentegebend papier.
 Fontanel, zie Fistel.
 Fontein, bron/wel/springader.
 Force, geweld/ magt.
 Forceeren, bemagtigen/ over-
 weldigen/ verwoyngen/ kneu-
 zen.
 Forcluis, uitgestooten.
 Forclufie, verftooting/ uit-
 sluiting.
 Foreest, bosch/ woud.
 Forfait, ondaad/ euveldaad.
 Formaat, boym/ omtrek
 Formaat, grootte en klein-
 te van boeken.
 - in folio, het vel tot 2 | bladen
 - in quarto, — tot 4 | gebou-
 - in octavo, — tot 8 | wven.

- in duodecimo, — tot 12 | bla-
 - in decimo-octavo, tot 18 | den
 - invigesimo-quarto, tot 24 | ge-
 - in trigesimo-secundo, 32 | bou-
 wen.
 Formaliteit, gedaante / ge-
 stalte: plechtigheid: booz-
 ziening.
 Formalyk, plechtiglyk / met
 inachtneming der gebrui-
 ken / volkomen.
 Formalitatie, tegenkanting /
 tegenaankanting.
 Formaliseeren, tegenaankan-
 ten.
 Forme, boorn / gedaante.
 Formeel, ganschelyk / volko-
 men.
 Formeeren, maaken / toefsel-
 len / gedaante geeven / boz-
 men.
 Formidabel, breezlyk / ont-
 zaglyk.
 Formoir, groefruzer.
 Formule, formulier, booz-
 schrift.
 Fornicatie, hoerern.
 Forniceeren, hoereeren.
 Fort, sterkte / slot.
 Forte, hard / sterk.
 Forte-piano, zeker staand
 speeltuig.
 Fortificatie, vestingbouw :
 sterkte.
 Fortificeeren, versterken / bes-
 tingbouwten.
 Fortissimo, zeer hard / zeer
 sterk.
 Fortitude, sterkte.
 Fortresse, sterkte / slot / sehans.
 Fortuit, toevallig.
 Fortune, geluk / kans / abon-
 tuur: haabe / goed / bezit-
 ting.

Fosse, gracht.
 Fossette, middelgracht.
 Fou, zot / nar.
 Foule, gedrang / hoop volks.
 Fouleeren, vertreeden.
 Fournuis, steenen kook-recht-
 bank.
 Fourneeren, ophzengen / ver-
 schaffen / leberen / stofseeren.
 Fournisement, ophbrengst /
 lebering.
 Fournisseur, leberaar.
 Fourniture, lebering / gele-
 herde waar.
 Fourrage, voeder.
 Fourragier, fourrier, bezoz-
 ger van levensmiddelen.
 Foveeren, hoesteren / hake-
 ren / stooben.
 Fractie, fracture, breeuk.
 Fragiliteit, broosheid.
 Fragment, afbreeksel / brok /
 stuk.
 Frayeur, schrift.
 Franc, nieuwe Fransche hoofd-
 munt / waardig byna 9½ st.
 Holl. / geldende de drie dooz-
 gaans 56 groten of 28 st. D.
 Franco, postby.
 Franquement, betaald post-
 geld.
 Franqueeren, hzieben postby
 maken.
 Franje, zoom / hoordfel: ver-
 sierfel / oppzonking.
 Frangeeren, hzieken.
 Fraternaliseeren, verbroederen.
 Fraternaliteit, broederschap.
 Fraudateur, bedzieger / smok-
 kelaar.
 Fraudatie, bedrog / smokke-
 lary.
 Fraude, bedrog / smokkelaar:
 arglistigheid.

Fraudeeren, bedziegen/ smok-
 kelen.
 Fraudulent, frauduleus, be-
 dzieglyk.
 Fraudulentie, bedzieglykheid.
 Fregat, jacht/ jachtschip/
 snelzeilend oorlogschip.
 Frenesie, krankzinnigheid.
 Frenetyk, krankzinnig.
 Frequent, veelvuldig: dik-
 wyls.
 Frequentatie, gedurig bezoek
 of gebruik/handel en wandel.
 Frequenteerden, dikwyls be-
 zoeken of gebruiken.
 Frère, broeder.
 Fricadel, vleesch- of vischbal.
 Fricasfeeren, fruiten.
 Frimaire, rppmaand/de derde
 der nieuwe Fransche maan-
 den/ gedeeltelyk met onze
 slacht- en gedeeltelyk met
 onze wintermaand overeen-
 komende.
 Friseeren, hair krullen.
 Frivool, heuzelachtig/ iedel/
 slecht.
 Frons, boorzhoofd.
 Frontieren, grenzen/ grens-
 steden.
 Frontespice, boorzegel.
 Fruclidor, vruchtmaand/ de
 twaalfde of laatste der nieu-
 we Fransche maanden/ ge-
 deeltelyk met onze oogst- en
 gedeeltelyk met onze herfst-
 maand overeenkomende.
 Fructueux, vruchtrijk/ booz-
 delig/ nuttig.
 Frugaal, zuinig/ spaarzaam/
 matig.
 Frugaliteit, zuinigheid/spaar-
 zaamheid/ matigheid.
 Fruitie, genieting.

Frustratie, teleurstelling/ ver-
 iedeling.
 Frustra, te vergeefs/ vrucht-
 teloos.
 Frustreeren, te leur stellen/
 veriedelen.
 Fuge, vlucht.
 Fugeeren, vluchten/ blieden.
 Fugitif, vluchtig: vluchteling.
 Fugitive debiteur, booztvluch-
 tige schuldenaar.
 Fulmineeren, bliksemen/woer-
 lichten/ raazen/ woeden/
 uitbulderen/ tieren.
 Fumeeren, rooken.
 Fumeus, rookig: opstygend/
 geestryk.
 Functie, ampt/ bediening.
 Fundament, fundamenteel,
 fundateur, fundatie, fun-
 deeren, zie Fondament enz.
 Fungeeren, dienst doen.
 Fureur, furie, uitzinnigheid/
 razerny / veldryftigheid/
 woede/ verwoedheid.
 Furieux, uitzinnig/ razende/
 woedende.
 Furneeren, zie fourneeren.
 Fufee, buurppl.
 Fufil, snaphaan/ roer.
 Fufillade, snaphaanbuur.
 Fufilleeren, met den kogel
 straffen.
 Futil, snapagtig/ heuzelach-
 tig/ nietig.
 Futiliteit, heuzeling/ heuzel-
 achtigheid.
 Futuur, toekomstig.

G.

Gabe, boert.
 Gabelle, tol/ ongeld/ waag-
 geld.

Ga-

- Gabion, schanskozf.
 Gabuleeren, uitzonderen / uitziften.
 Gage, wedde / bezolding / loongeld / huurgeld.
 Gageeren, bezoldigen / beloonen.
 Gaillard, wolph.
 Gaillarde, kluchtige dans.
 Gaillardise, wolpheid / blydschap / lustigheid.
 Galant, rechtschapen / geestig / knipsch: byper / opwachter.
 Galei, roeifchip.
 Galery, wandelgang.
 Galimathias, onzin / wartaal.
 Galjoen, oorlogfchip / koringfchip / hoofdfchip / de boofsteeben.
 Galjoot, zeejacht.
 Gallomaan, Franschgezinde.
 Galop, ren / tzed / dzaf.
 Galopeeren, reimen / dzaaben.
 Galvaniesch, tot het Galvanisme betrekkefph.
 Galvanisme, nieuwe electriciteit door den Italiaanfchen Geleerden Galvani uitgebonden.
 Galvanifeeren, het galvanisme aanwenden.
 Gangrene, koudbuur / kanker.
 Gangreneeren, inēeten / inkankeren.
 Garandeeren, verzekeren / bozghyphen / bypwaaren.
 Garandeur, verzekeraar / bozgh.
 Garant, waarbozgh: verhaal.
 Garantie, verzekering / bozghstelling / bypwaaring / hebyping.
 Garbeleeren, uitzonderen / ziften.

- Garbeleur, uitzonderaar / uitzifter.
 Garboille, gerucht / getier.
 Garde, bewaaring / wacht / lpfwacht.
 Gardeeren, bewaaren / inacht neemen.
 Garderobe, kleeckas / kleecklift.
 Gardiaan, bewaarder / wachter / opziender / kloosterbewaarder / kloosterwachter.
 Garneeren, garnieeren, boezren / omzetten / stoffeeren / toerusten.
 Garnifaire, soldaat by den burger tot straf of dwang ingelegerd.
 Garnifoen, bezetting.
 Garniture, uitstoffering.
 Gaudeeren, verbyden.
 Gauge, batmaat / pking / batpking.
 Gaugeeren, de vaten meeten of pken.
 Geaffecteerd, gemaakt / pronkende: heftend.
 Geaffectioneerd, toegeneigd.
 Geaggreēerd, bezachtigd / toegeftaan / overfengekomen.
 Gearresteerd, vastgefteld / hefloten: in beflag of in hechtenis genomen.
 Gearresteerde, gegyzelde / gevangene.
 Geasifteerd, bygeftaan.
 Geavouēerd, toegeftaan / heleden / aangenomen.
 Gecasfeerd, bezvoken / bernietigd / afgezct / weggejaagd.
 Gecommitteerde, gelastigde / gemagtigde.
 Gecondemneerde, berwezene / veroordeelde.

Geconsolideerden of geconsolideerde fondsen, gevestigde staats-schulden.
 Gecorrigeerd, verbeterd.
 Gedecreteerd, besloten.
 Gedelegeerde rechter, een hui tengewone / voór een bijzondere zaak of zaken gestelde rechter.
 Gederogeerd, ontkrachtigd / afgeschast.
 Geëligeerde, gekoorene.
 Geëndosseerd, op den rug beschreeben / overgewezen.
 Geëxcipeerd, hui tenregelig / uitgezonderd / uitgenomen.
 Geëxcommunicéerd, verlaten / verbannen.
 Gegraduëerd, aan eene hogeschool tot het meesterschap bevoorderd.
 Geëdigneerd, berontwaardigd.
 Geïnteresseerde, deelfhebber.
 Geïnterineerd, bevestigd.
 Geïsoleerd, op zich zelve staande.
 Getaxeerd, geschat.
 Gelei, dik gekookt nat.
 Geleeren, briezen.
 Geminate, verduubeling.
 Gemineeren, verduubelen.
 Gendarme, soldaat: in Frankrijk een gewapend bediende der politie.
 Gendarmerie, krijgsvolk: in Frankrijk het lichaam der gewapende bedienden van de politie.
 Genealogie, geslachtsafkomst / geslachtsboom / geslachtsrekening.
 Generaal, gemeen / algemeen. — conto, hoofdrekening.

Generaal, heldheer. — en chef, opperheldheer / opperbevelhebber.
 Generabel, teelbaar.
 Generaliteit, algemeenheid / algemeenschap: algemeenregeering der Vereenigde Nederlanden.
 Generatie, teeling: geslacht.
 Genereeren, teelen.
 Genereus, grootmoedig / edelmoedig.
 Generositeit, edelmoedigheid.
 Genet, Spaansch paard.
 Genie, vernuft: bestingshoudskunde.
 Genitoires, deeldeelen.
 Geniture, teelsel / zaad.
 Genomineerd, benoemd.
 Genuin, aangebooren / natuurlijk.
 Gentil, hupsch / geestig / aartig / fraai.
 Gentilesse, hupschheid / aartigheid.
 Geographie, aardbeschrijving / aardrykskunde.
 Geometrie, aardmetting / meetkunst / meetkunde.
 Gearapheerd, bygetekend.
 Gepasioneerd, vooringenomen / met drift bezielde.
 Gepoliceerd, beschaafd.
 Gepretendeerde, gewaande.
 Geprivilegieerde, bevoorzrechte.
 Geprorogeerd, verschooven / uitgesteld.
 Gerallineerd, gezuiverd door koking: afgerecht / doozsleepen.
 Gereforméerd, herboord.
 Germaïen, Duitschland.
 Germinal, spuitmaand / de zebende der nieuwe Fransche maan

- maanden/ gedeeltelyk met onze lente- en gedeeltelyk met onze grasmaand overeenkomende.
- Gerequireerde, verweerder/ tegen wien een verzoek gedaan wordt.
- Gesten, gebaarden.
- Gesticulatie, gebaardemaking.
- Gesticuleeren, gebaarden maken.
- Gestie, beheering/ maniere van doen.
- Giro, af- en aanschrybing in de wisselbank.
- Giro-bank, wisselbank.
- Gladië, zwaard.
- Gladiateur, schermer.
- Globe, kloot/ bol: aardkloot/ aardbol.
- Gloriatie, beroeming/praaling.
- Glorie, lof/ roem/ heerlijkheid/ luister.
- Gloriëeren, roemen/praalen.
- Glorieux, lofsyk/ roemzyk/ heerlijk: fier/ trots/ laatdunkende.
- Glorificatie, verheerlyking/ heerlykmaaking.
- Glorificeeren, roemen/ heerlijk maaken/ verheerlyken.
- Gloriole, een kleine armharige roem/ praaling/ beschlyke grootpraak.
- Glosse, uitlegging/ verklaring: gispyn.
- Glosseeren, uitleggen/ verklaren: gispyn.
- Gobelet, beker/ kroes/ kelk.
- Gonfleeren, zwellen.
- Gourmand, braat.
- Gourmandeeren, aufzig zyn.
- Gourmandise, aufzigheid.
- Gouvernante, landboogdes:
- zedeboogdes/huisonderwyster.
- Gouvernement, landsbestuur/ staatskewind/ regering/ plaatsboogdp.
- Gouverneeren, bestuuren/ beheerschen.
- Gouverneur, landboogd/ plaatsboogd: zedeboogd/ huisonderwyzer.
- Graad, trap: waardigheid/ staat: lid in maagschap.
- Gradatie, overstapping/ gang van trap tot trap/ trapopklinning/ klimming.
- Graduëeren, tot het meesterchap in eene wetenschap bevoorden.
- Grammatie, byzemd gebaar/ gzylle.
- Grammatica, spraakkunst.
- Grammaticus, letterkundige/ taallectaar.
- Grammatist, schryfmeester.
- Grammatica - schryfkunst.
- Gramme, eenheid der nieuwe Fransche gewigten/ byna 19 greinen.
- Grandesle, grandeur, grootheid/ grootsheid.
- Grandiloquentie, pronkreden/ grootpraak.
- Grand merci, grooten dank.
- Grasatie, staatschending/ woeding.
- Grasleeren, staatschenden/ roeben/ gaan weiden/ weeden.
- Gracie, godgunstigheid/ genade/ dankzegging/ klopsekelidma/ verguening/ gunstgeving/ strafvoertigheit/ zloter/ fraathigheid.
- Gratieus, goedgeunstig/ lief-

taalig / heballig.
 Gratificatie, weldaadbetow-
 zing / geschenk.
 Gratificeren, gratifiëeren,
 begunstigen / beschenken.
 Gratitude, dankbaarheid.
 Gratulatie, dankzegging / ge-
 lukwensching.
 Gratuleeren, dankzeggen / ge-
 luk wenschen.
 Gravamen, bezwaaring / be-
 zwaarnis.
 Gravatie, bezwaaring.
 Graveeren, bezwaaren / be-
 laaden: kwetsen / beledi-
 gen: etzen / in enig hout of
 metaal snijden.
 Graveur, snijder in hout of
 metaal.
 Graviteit, deftigheid / staa-
 tigheid.
 Griffie, gedingstukkamer /
 schyffkamer.
 Griffier, hofschyffer / gerecht-
 schyffer.
 Grifons, Draakhunders.
 Gros, 't geen uit het eerste
 ontwerp in 't bzeede en in
 het net gesteld wordt.
 Gros, twaalfmaal twaalf
 stukken.
 — En gros, in het gros,
 in het groot: in het algemeen.
 Grosleeren, in 't net schy-
 ven / uitschyven: by ver-
 grooting spreken / vergroten.
 Groslier, grootshandelaar.
 Groslo modo, zonder orde
 of onderscheiding / voetstoets.
 Grotte, hal / aardkuil.
 Guarandeeren, guarandeur,
 garant, garantie, zie
 Garandeeren enz.
 Gubernateur, bestuurder.

Gubernatie, bestuuring.
 Gubernatrice, bestuurster.
 Guberneeren, bestuuren.
 Gubernium, bestuur.
 Guide, leidzman / wegwijzer.
 Guidon, klein vaandel / doo-
 logsteken.
 Guillotine, straftuig met een
 opgehangen byl voorzien /
 in Frankryk gedurende de
 ombwenteling ingevoerd en
 sedert behouden om ter dood
 beroozdeelden te onthoofden.
 Het deersyk misbruikt straf-
 tuig ontleent zynen naam van
 den uitbinder / den Parsyschen
 arts Guillotin.
 Guillotineeren, iemand dooz
 de guillotine met den dood
 straffen.
 Guirlande, krans / bloem-
 krans / roozenhoed / boben-
 krans.
 Guisarme, pyl / werpspies /
 steekspies.
 Gurgitatie, opsurping.
 Gurgiteeren, slokken / slikken.
 Gustatie, proebing.
 Gusteeren, proeven / smaaken.

H.

Habil, handig / behendig /
 bekwaam / geschikt.
 Habilitéit, handigheid / be-
 hendigheid / bekwaamheid /
 geschiktheid.
 Habilitereen, bekwaam maa-
 ken.
 Habillé, gekleed.
 Habit, faced / kleeding.
 Habitabel, woonbaar.
 Habitation, woonstede / woo-
 ning.

Ha-

- Habituaatie, kleeding/bekleeding / gewoening.
 Habitude, habitus, hebbelpkheid / gewoonte / bekwaamheid / geschiktheid.
 Habitueeren, bekleeden / gewennen.
 Hachée, kapsel / snijpsel van vleesch / gekakt.
 Hacquenei, telle.
 Hallucinatie, dwaaling / feitsing.
 Hallucineeren, dwaalen/misstaan.
 Halte, stilhouding.
 Hamai, boozpootje.
 Hanteeren, handelen / mede omgaan.
 Harangue, bertooq / reden.
 Harangueeren, een reden houden / eene aanspraak doen.
 Harangueur, redenaar.
 Harasleeren, afmatten.
 Harceleeren, krakkeelen: vermoeijen / kwellen.
 Hardi, stout / onbersaagd / onverschrokken.
 Hardiëse, stoutheid / bypmoedigheid.
 Harmonie, welluidendheid: eenstemmigheid / obereenstemming / samenstemming.
 Harmonieus, welluidende: eenstemmig.
 Harniceurs, wagensmeeders.
 Harquebuse, harquebuseeren, harquebusier, zie Arquebuse enz.
 Haurieeren, putten / haalen.
 Havarye, zie Avarye.
 Hazard, lot / avontuur / kans / gebaar.
 Hazardeeren, waagen.
 Hemisphère, halfrond / halfkloot / de helft van den aardbol.
 Hepaticq, leberzuchtig.
 Heraut, wapenzager / schildvoerder / kypgshode / doozlogsaanzegger.
 Herbarist, kruidleezer / kruidplukker / kruidkenner.
 Herbarium, kruidboek / kruidschat.
 Herbarizeeren, kruidlezen / kruidplukken.
 Heredeeren, herediteeren, erben.
 Hereditair, erflyk.
 Hereditieit, erfgoed / erfdeel.
 Herediteur, erfgenaam.
 Heremiet, heremitage, zie Eremiet, eremitage.
 Heresie, kettery / wangelooft.
 Hereticq, ketter: sch: ketter.
 Heritage, erfgoed / erfdeel.
 Heriteeren, erben.
 Hermaphrodit, mantwysf.
 Heroicq, braaf / dapper.
 Hesitatie, twyffeling / besluiteloosheid / hapering.
 Hesiteeren, twyffelen / besluiteloos zyn / haperen / steeken stypben.
 Heureux, gelukkig.
 Hideux, gruwzaam / afschietig.
 Hiërarch, kerkhoogd.
 Hiërarchie, kerkhoogdy.
 Hiëroglyphisch, beeldspreekig.
 Hilariteit, vrolykheid
 Historie, geschiedenis / verhaal.
 Hoofd-Officier, eppereschout.
 Homage, hulde / onderdanigheid.
 Homicide, doodslaager.
 Homicidie, doodslag.

Homiletisch, *gespreksgelovs*.
 Homilie, *gesprek/rebeneering*.
 Homologatie, *bekentenis/ be-
 lipdenis/ toestemming/ goed-
 kenning/ goedkeuring*.
 Homologeeren, *goedkennen/*
goedkeuren.
 Honeur, *eer*.
 Honorabel, *eerlyk/verterende*.
 Honoratie, *vertering*.
 Honoratiores, *lieden vanaan-
 zien*.
 Honoreeren, *ereen/verteren*.
 Horizon, *gezichtender/ him/
 gezichtring*.
 Horizontaal, *lynrecht/ wa-
 terpas*.
 Horologie, *nurwerk/ zonne-
 wyzer/ nurwyzer*.
 Horreeren, *schrikken/gruven*.
 Horreur, *schrik/ afgryzing*.
 Horribel, *schrikkellyk/ gru-
 welyk*.
 Hortatie, *horteeren, zie Ex-
 hortatie, exhorteeren*.
 Hospes, *waard/ gastheer*.
 Hospitaal, *herbergzaam/*
gastwv: gasthuis.
 Hospitaliteit, *huishesting/*
*herbergzaamheid/ gast-
 wvheid*.
 Hostie, *offer/ offerhande*.
 Hostil, *vandig*.
 Hostiliteit, *vandschap/ v-
 andelykheid*.
 Hotel, *aanzienlyk huis/ open-
 baar gezicht/ herberg*.
 Humain, *menschlyk/ beleefd/
 heusch*.
 Humaniteit, *menschlykheid/
 menschlievendheid/ heusch-
 heid/ beleefdheid: mensch-
 heid/ menschelyk geslacht*.
 Humble, *nedzig/ deemoedig*.

Humectatie, *bebochtiging*.
 Humecteeren, *bebochtigen*.
 Humefactie, *bebochtiging/
 bochtmaaking*.
 Humeeren, *inzuigen/ opslur-
 pen*.
 Humeur, *vocht/ eigen aart/
 zialykheid*.
 Humide, *vochtig*.
 Humiditeit, *vochtigheid*.
 Humiliatie, *vernedering*.
 Humiliëeren, *vernederen*.
 Humiliteit, *nedzigheid/ oot-
 moedigheid*.
 Humorist, *iemand die eigen-
 zinnig/ bei linnen is*.
 Hybernïe, *Ierland*.
 Hyde, *waterslang/ monster*.
 Hydromantie, *toverkunst*.
 Hydrosifie, *waterzucht/ wa-
 terziekte*.
 Hymne, *lofsang/ lofsied*.
 Hypocras, *kruidwv/ hancel-
 wv*.
 Hypocrisie, *gebeinsdheid/
 schynheilichheid*.
 Hypocryt, *huichelaar/ ge-
 beinsde: schynheilig*.
 Hypotheek, *onderpand/ te-
 genpand/ grondpand/ pand*.
 Hypotekeeren, *tot onderpand
 stellen/ booz pand verbin-
 den*.

I.

I
 I deaal, *denkbeeldig: verzierd
 heeld*.
 Ideën, *denkbeelden/ schetzen*.
 Idioot, *ongeleerde leek/ onge-
 letterde/ gemeen mensch/
 weetniet*.
 Idolater, *afgodisch*.
 Idole, *afgod/ afgodsbeeld*.
 Ido-

- Idolatrie, afgodery/ beelden-
 dienst.
 Idoon, geschikt/ bekwaam/ bevoegd.
 Ignobel, onedel.
 Ignominie, naamschending/ schandblek/ schande/ onêr/ eerschending/ berispaadheid.
 Ignominieux, schandelyk/ smaadelyk/ naamschendig/ eerloos.
 Ignorant, onkundig: weetniet.
 Ignorantie, onkunde/ onwetenschap.
 Ignoreeren, onkundig zyn/ niet weten.
 Illabeeren, insluipen/ inballen.
 Illachrimeeren, betweenen.
 Illatie, inbrenging/ inboering: gebolgtrekking.
 Illatif, inbrengelyk/ inbrengbaar: by gebolgtrekking.
 Illegality, onwettigheid.
 Illegitime, onwettig/bastaard.
 Illiberaliteit, onnuldzaamheid/ toekheid.
 Illicite, ongeoorloofd.
 Illideeren, instooten/ tegenstooten.
 Illiquide, onklaar/ oneffen/ onafgerekend.
 Illisie, tegenhooring/ tegenaanstooting.
 Illudeeren, bespotten/ begoochelen.
 Illuminatie, verlichting.
 Illuminaaten, illuminees, nieuwwetse verlichters/ onderling in het geheim verbonden.
 Illumineeren, verlichten.
 Illusie, bespottling/ sekeris/ begoocheling.
 Illuloir, bespottelyk/ belachelyk/ iedel/ te vergeefs.
 Illustratie, opheidering/ vermaardmaking.
 Illustre, doozluchtig/ edel/ vermaard.
 Illustreeren, ophelderen/ vermaard maken.
 Illuvie, inblaeying.
 Image, beeld/ gelykenis.
 Imaginabel, verzinbaar.
 Imaginair, ingebeeld.
 Imaginatie, inbeelding.
 Imagineeren, verzinnen/ inheelden.
 Imbecil, zwak/ onnozel.
 Imbecilliteit, zwakheid/ onnozelheid.
 Imbuëeren, instoeten/ inscherpen.
 Imbutie, instoeting/ ingeefing.
 Imitabel, navolglyk/ nabolgbaar.
 Imitateur, navolger/ nabootser.
 Imitatie, nabolging/ nabootsing.
 Imiteeren, nabolgen/ nadoen/ namaaken.
 Immateriaal, onstoffelyk/ stofloos.
 Immatriculatie, inschryving/ optekening.
 Immatriculeeren, inschryben/ optekenen.
 Immatuur, onryp.
 Immaturiteit, onrypheid.
 Immediaat, onmiddelyk.
 Immediatelyk, zonder tussekomst/ eensklaps/ opstaande voort.
 Immedicabel, ongeneeslyk.
 Immemoriaal, boven menschen geheugen/ van onbeuglyke yden.

Im-

Immense, onmeetlyk.
 Immensiteit, onmeetlykheid.
 Immeuble, ontilbaar / onbe-
 weeglyk / onroerende; vast
 goed.
 Imminentie, genaaking.
 Immineeren, hoven 't hoofd
 hangen / genaaken.
 Imminuëeren, verkleinen / ver-
 minderen / kneuzen.
 Imminutie, vermindering.
 Immisceeren, innengen / on-
 dermengen.
 Immiscibel, onmengbaar.
 Immisfie, inzending / inlaating.
 — in de posesfie, inleiding
 in 't bezit.
 Immitteeren, inzenden / toe-
 zenden / inlaaten.
 Immobil, ontilbaar / onbe-
 weeglyk / onroerlyk.
 Immoderate, onmaattig.
 Immoderatie, onmaattigheid.
 Immodest, onzedig / ontuch-
 tig / ongeschikt.
 Immodestie, onzedigheid / on-
 tuchtigheid / ongeschiktheid.
 Immolatie, opoffering / slag-
 ting.
 Immoleeren, opofferen / slagten.
 Immonditeit, onzuiverheid /
 onreinigheid.
 Immoraliteit, zedeloosheid.
 Immoreel, zedelaos.
 Immoreeren, by stilstaan.
 Immortalifeeren, onsterflyk
 maaken.
 Immortaliteit, onsterflykheid.
 Immortel, onsterflyk.
 Immuabel, immutabel, on-
 wisselbaar / onberanderlyk.
 Immun, byp / onbelast.
 Immunditeit, zie Immonditeit.
 Immunitieit, bypdom.

Immutabiliteit, onberander-
 lykheid.
 Impalpapel, ontastbaar.
 Impar, onëven / ongelyk / on-
 paarig.
 Impariteit, onëvenheid / onge-
 lykheid / onpaarigheid.
 Impartiaal, onpartydig.
 Impartialiteit, onpartydig-
 heid.
 Impartibel, ondeellyk / ondeel-
 baar.
 Impartiëeren, mededeelen.
 Impasfibel, ongeboelig.
 Impatibel, ongedoogzaam /
 onlydlyk / onberdzaamlyk.
 Impatient, onlydzaam / on-
 geduldig.
 Impatientie, onlydzaamheid /
 ongeduldigheid / ongeduld.
 Impediëeren, verhinderen /
 beletten.
 Impediment, belet / verhin-
 dering.
 Impelleeren, aansfukwen / dyp-
 ven / voortstooten.
 Impenetrabel, ondoordring-
 lyk.
 Impenitent, onboetvaardig.
 Impenitentie, onboetvaardig-
 heid.
 Imperateur, keizer / veldheer /
 gebiedder.
 Imperceptibel, onbegryplyk /
 onbevatlyk / onmerkbaar.
 Imperatif, gebiedende.
 Impereeren, gebieden / beveelen.
 Imperfect, onvolmaakt / on-
 volkomen.
 Imperfectie, onvolmaaktheid /
 onvolkomenheid.
 Imperiaal, keizerlyk / gebie-
 dende.
 Imperieux, gebiedende / heersch-
 zucht

zuchtig.
 Imperfoneel, onpersoonlyk.
 Imperfuasibiliteit, ongezeglyk-
 heid / onobertuigbaarheid.
 Impertinent, onbescheiden /
 byppostig.
 Impertinentie, onbescheiden-
 heid / byppostigheid.
 Impetitie, eisch / eischging.
 Impetrant, herwerber / ver-
 kryger.
 Impetrante, berkrygster / ver-
 werfster.
 Impetratie, berkryging / ver-
 werbing.
 Impetreeren, herwerben / ver-
 krygen.
 Impetueux, onstuiinig / heftig.
 Impetueusiteit, onstuiinig-
 heid / hebigheid.
 Impiëteit, godloosheid / on-
 godbzuchtigheid.
 Impiëteeren, zondigen / god-
 loos maaken.
 Impingeeren, aantoppen /
 opleggen.
 Impitoyabel, onbarmhartig.
 Implacabel, onberzoenlyk.
 Impleeren, verbullen.
 Impletie, verbulling.
 Implicatie, inwikkeling / in-
 winding.
 Impliceeren, impliqueeren,
 inwikkelen / intrekkelen.
 Imploratie, aanroeping.
 Imploreeren, aanroepen.
 Imployabel, onbuiglyk.
 Imponeeren, opleggen / in-
 leggen / inzetten.
 Importabel, ondraagbaar /
 onberdzaaglyk.
 Important, gewigtig.
 Importantie, gewigtigheid /
 belang.

Importatie, inboer.
 Importeeren, belangen / be-
 dzaagen / inboeren.
 Importuin, lastig / onbe-
 schaamd.
 Importuneeren, lastig val-
 len / onbeschaamd aanthouden.
 Importuniteit, oberlast / moei-
 lykheid / oberdzinging.
 Imposeeren, opleggen / te
 last leggen.
 Impositie, verhandmaaker.
 Impositie, oplegging / schat-
 ting / belasting / inlegging.
 Imposibel, onmooglyk.
 Impossibiliteit, onmooglyk-
 heid.
 Impost, tol / schatting.
 Imposteur, bedrager.
 Imposture, bedrog.
 Impotent, onmagtig.
 Impotentie, onmagt.
 Imprecatie, toewensching /
 vloek / kwaadwensching.
 Impreceeren, toewenschen /
 vloeken / kwaadwenschen.
 Impregnatie, bevruchting / be-
 zwangering.
 Impregneeren, hebzuchten /
 hezwangeren.
 Imprenabel, oberkryglyk /
 ontwinbaar.
 Impresie, dzuk / afdzuk / in-
 dzuk.
 Imprimeeren, indzukken / in-
 pzenen.
 Imprimeur, dzukker.
 Improbabel, onbewysbaar /
 ontwaarschynlyk.
 Improbabiliteit, onbewys-
 baarheid / ontwaarschynlyk-
 heid.
 Improbeeren, afkeuren / wcaa-
 len.

Im.

Improbiteit, onbyzoornigheid /
 ondeugd.
 Improprüe, oneigen / onbeg-
 lph.
 Imprudent, onbops / onbooz-
 zigtig.
 Imprudentie, onbopsheld / on-
 boozzigtigheid.
 Impudent, onbeschaamd.
 Impudentie, onbeschaamd-
 heid.
 Impudicq, onkuisch / onêr-
 baar.
 Impudiciteit, onkuischheid /
 onêrbaarcheid.
 Impugnateur, bestryder / be-
 wechter.
 Impugnatie, bebechting / te-
 genstryding.
 Impugneeren, bebechten / be-
 stryden.
 Impuisfant, onmagtig / krach-
 teloos.
 Impulseur, aanstooker / aan-
 dzyper.
 Impulsie, aandzyding / aan-
 dzift.
 Impunibel, onstrafbaar.
 Impunitieit, ongestraftheid /
 strafsloosheid / strafloosheid.
 Imputatie, aantpyging / toere-
 kening.
 Imputeeren, wpyten / aantpy-
 gen / toerekenen / te last
 leggen.
 Inaccessibel, ontoeganglph /
 onbeganglph / onbphomelph /
 ongenaaklph.
 Inadequaat, onevenmaatig.
 Inadmissibel, ontoelaatlph /
 onaanneemlph.
 Inadvertentie, onbedacht-
 zaamheid / roekeloosheid /
 achteloosheid: onbewittigd-

heid.
 Inaliënabel, onberbzeemdbaar.
 Inalterabel, onberanderlph.
 Inanitie, iedelheid / ledigheid /
 ontlediging: bezwpming.
 Inapplicabel, ontoepaslph.
 Inartificiaal, kunsteloos.
 Inauguratie, inheiliging / in-
 zegening / inwpying / inhul-
 diging.
 Inaugureel, tot eene inwpying
 betrekkelph.
 Inaugureeren, inheiligen / inze-
 genen / inwpyen / inhuldigen.
 Incapabel, onbevatlph / onbe-
 kwaam / buiten staat.
 Incapaciteit, onvatbaarheid /
 onbekwaamheid.
 Incarceratie, gevangenis / ge-
 vangenzetting.
 Incarcereeren, kerkeren / ge-
 vangen zetten / in hechtenis
 zetten.
 Incarnaat, rood / hoogrood.
 Incarnatie, bleschwozding /
 menschwozding: tydshyft /
 talschyft.
 Incarneeren, bleschwozden /
 hebleeschen.
 Incendeeren, aansteeken.
 Incensie, aansteking.
 Incentif, aanstookfel.
 Inceptie, begin / aanbang.
 Incertein, onzeker.
 Incertitude, onzekerheid.
 Incesfament, onophoudelph /
 aanfonds.
 Inceste, bloedschande.
 Incesteeren, bloedschande be-
 gaan.
 Incident, tusshenbal / booz-
 bal / gebeurtenis.
 Indentie, tusshenballing / in-
 balling.

- Incilleeren, inspanden/ opspanden/ rfen: tusschenballen/ inballen/ doozballen.
 Incipiëren; beginnen/ aanbvangen.
 Incisie, inspandug/ doorspandug/ opspandug.
 Incitateur, aanstoker.
 Incitatie, aanstooking.
 Inciteeren, aanstookken/ opstookken/ aanbuuren.
 Inciviek, onburgerlyk.
 Incivil.onburgerlyk/onheusch/onbeleefd.
 Inciviteit, onburgerlykheid/onheuschheid / onbeleefdheid.
 Incivisme, onburgerlykheid.
 Inclement, ongenadig/ streng.
 Inclementie, ongenadigheid/ strengheid.
 Inclinatione, toeneiging/neiging.
 Inclineeren, toeneigen/neigen.
 Includeeren, insluiten.
 Inclus, ingeslooten/ mede begrepen.
 Inclusie, insluiting.
 Inclusif, insluitlyk/ ingeslooten.
 Incogitabel, ondenklyk.
 Incoherent, onfamenhangend.
 Incoherentie, kwade samenhang.
 Incolumiteit, ongeschondenheid/welstand/ gezondheid/ welbarendheid.
 Incomiteeren, bergeselschappen.
 Incommensurabel, onmeetlyk/ ongemeten.
 Incommodatie, ontryding.
 Incommode, ongemaklyk.
 Incommodeeren, ontrieuen/ ongelegenheid maaken/ hinderlyk zyn.
 Incommoditeit, ongelegenheid/ ongemak/ ongerpff.
 Incommunicabel, onmededeelbaar.
 Incomparabel, onbergelyklyk.
 Incompatibel, onberdaaglyk/ dat niet kan samen gaan.
 Incompetent, onbevoegd.
 Incompetente rechter, onbevoegde rechter/ onder welken men niet behoort.
 Incompetentie, onbevoegdheid/ ononderhoorigheid.
 Incompleet, onvolkomen/ gebrekkig/ onverbuld.
 Incomprehensibel, onbegrypelyk.
 Incomprehensibiliteit, onbegrypelykheid.
 Incongruïteit, wanschlykheid/ ongeboeglykheid.
 Inconsiderant, onbedachtzaam/ roekeloos.
 Inconsiderantie, onopmerking/ onbedachtzaamheid/ roekeloosheid.
 Inconsideratie, onbezonnenheid/ roekeloosheid.
 Inconstant, onstandvastig/ wispeltuurig/ ongestadig.
 Inconstantie, onstandvastigheid/ wispeltuurigheid/ ongestadigheid.
 Inconstitutiönel, wat stydig is met de staatsregeling of landswet.
 Incontestabel, onbetwistbaar/ onwederspreklyk/ ontegenzeglyk.
 Incontinentie, lustbolging/ wulpsheid/ onmatigheid/ oningetogenheid.
 Inconvenient, ongeval/ ongeluk:

luk: kwalijk van pas / niet
 overeenkomstig.
 Inconveniëntie, ongelegen-
 heid / ongemakkelijkheid:
 onovereenkomst / stypdig-
 heid.
 Incorporatie, inlyping.
 Incorporeel, onlichaamlyk.
 Incorporeeren, inlyven: in-
 nemen.
 Incorrect, onverbeterd / on-
 nauwkeurig / gebrekkig.
 Incorrectie, onverbeterdheid /
 gebrekkigheid.
 Incorrigeibel, onverbeterlyk.
 Incorruptibel, onverderlyk.
 Incoupabel, onstrafbaar / on-
 beschuldigbaar.
 Incredibel, ongelooflyk.
 Incredibiliteit, ongelooflyk-
 heid.
 Incredul, ongelooftig.
 Increduliteit, ongelooft / onge-
 loovigheid.
 Increment, opzving / aanwas-
 sing / aangroeying / toeneem-
 ing.
 Increpatie, bekyving / bestraf-
 sing.
 Increpeeren, bekyven / be-
 straffen.
 Incrimineeren, beschuldigen /
 betichten.
 Incriminatie, beschuldiging /
 betichting.
 Inculcatie, inscherping.
 Inculpabel, zie Incoupabel.
 Inculpatie, beschuldiging.
 Inculpeeren, beschuldigen.
 Inculqueeren, inscherpen.
 Incumbeeren, opliggen / op-
 steunen / op toelaggen / voor-
 hebben.
 Incurabel, ongeneeslyk.

Incurreeren, inloopen / heloos-
 pen / in vervallen.
 Incurfie, optogt / aanbal / in-
 bal / stropen.
 Incusatie, beschuldiging / aan-
 klagt / betichting.
 Incuseeren, beschuldigen / aan-
 klaagen / betichten.
 Indagatie, nabozsching / op-
 spooring / onderzoeking.
 Indageeren, nabozschen / op-
 spooren.
 Indecent, onbetamelijk.
 Indecentie, onbetamelijkheid.
 Indeclinabel, onbuiglijk / on-
 buigbaar / onafwendbaar.
 Indemneeren, schadeloos hou-
 den / byz houden / onthefsen.
 Indemniteit, schadeloosheid /
 byzhouding / schadevergoe-
 ding / schadeloosstelling.
 Indemonstrabel, onbetoogbaar.
 Independent, onverhonden /
 onafhanklyk / van niemand
 afhangerende.
 Independentie, onafhanklyk-
 heid / onverhondenheid / on-
 ahanging.
 Index, aanwyzzer / bladwyz-
 zer / register.
 Indice, kenteken / bewyzen.
 Indiceeren, aanwyzzen / aan-
 zeggen / gebieden.
 Indicibel, onuitsprekelyk.
 Indictie, aanzegging / tydge-
 bod.
 Indifferent, eenerlei / onver-
 schillig: eben eens / zonder
 onderscheid.
 Indifferentie, onderschillig-
 heid.
 Indigenat, geboorterecht.
 Indigene, inboozling.
 Indigent, behoeftig.

- Indigentie, behoeftigheid.
 Indigeeren, behoeven.
 Indigestie, kwade spysvertee-
 ring: wanschikkelijkheid /
 verwarring.
 Indigiteeren, met den vinger
 aantippen / te knuen gee-
 ven.
 Indignatie, eubelneeming /
 berontwaardiging.
 Indigneeren, berontwaardi-
 gen / kwalijk neemen.
 Indirect, dooz ombwegen.
 Indiscreet, onbescheiden.
 Indiscretie, onbescheidenheid.
 Indifert, onbespzaakt.
 Indispoost, ongesteld / onge-
 zond.
 Indispositie, ongesteldheid /
 ongezondheid.
 Indisolubel, onontknoopbaar /
 onoplosbaar.
 Indisolubilitieit, onontknoop-
 baarheid / onoplosbaarheid.
 Indistinct, niet onderscheiden /
 verward: zonder onderscheid.
 Indistinctelyk, zonder onder-
 scheid.
 Indistinctie, verwardheid.
 Indivisibel, ondeelbaar.
 Indociel, onleerzaam / onge-
 zeglyk / weerbarstig.
 Indocilitieit, onleerzaamheid /
 ongezeglykheid / weerbar-
 stigheid.
 Indole, inhoest / aart.
 Indomptabel, ontembaar.
 Indubitabel, ontwisselbaar.
 Induceeren, inboeren / inlei-
 den / aanraaden / wysmaa-
 ken / onderwijzen / aanlok-
 ken.
 Inductie, inboering / inboe-
 ging / gebolgtrekking / aau-
- rading / ingeeving.
 Indulgent, gedoogzaam / toen-
 latende / toegeevende.
 Indulgentie, gedooging / toe-
 laating / bygeeving / af-
 laat.
 Indulgeeren, gedoogen / toen-
 laten / toegeeven.
 Induratie, verharding.
 Indureeren, verharden.
 Industrie, byt / naarstigheid /
 vernuftigheid / sneedigheid.
 Industrieux, vernuftig / snee-
 dig.
 Ineffabel, onuitspreeklyk.
 Ineffabiliteit, onuitspreeklyk-
 heid.
 Inefficace, inefficacicus, krach-
 teloos / onbolvoende.
 Inegaal, oneffen / ongelijk.
 Inegaliteit, oneffenheid / onge-
 lykheid.
 Inept, ongerymd / onbekwaam /
 onhebbelyk / dwaas.
 Ineptie, ongerymdheid / on-
 bekwaamheid / dwaasheit.
 Inequaal, ongelijk / oneffen.
 Inequaliteit, ongelijkheid / one-
 effenheid.
 Inertie, vadfigheid / traag-
 heid.
 Inestimabel, onschatbaar /
 onwaardbeerbaar
 Inevitabel, onvermydelijk.
 Inexcusabel, onverschoonlijk.
 Inexecutie, niet-uitvoering.
 Inexisteeren, inzyn.
 Inexorabel, onverhiddelyk.
 Inexorabiliteit, onverhiddelyk-
 heid.
 Inexpert, onverzacht / onbe-
 proefd / ongeoeffend.
 Inexperientie, gebrek aan on-
 derbinding / ongeoeffendheid.

Inexplicabel, onverklaarbaar.
Inexpugnabel, onwinbaar / onbetwispel.
Inextricabel, onontwikkelbaar / onredbaar.
Infaam, eerloos.
Infallibel, infaillibel, onbedrieglijk / onfeilbaar.
Infallibiliteit, infaillibiliteit, onbedrieglijkheid / onfeilbaarheid.
Infameeren, eerrooven/schandvlekken.
Infamie, schandvlek / eerrooving.
Infantie, kindsheid / onmondigheid.
Infanterie, kuygsvolk te voet.
Infatigabel, onbermoedig.
Infecond, onvruchtbaar.
Infeconditeit, onvruchtbaarheid,
Infect, sinkende / besmet.
Infecteeren, besmetten.
Infectie, besmetting.
Inferereeren, invoeren / indringen: ergens gevolgen uit trekken.
Inferieur, minder / laager: onderhorige / onderdaan.
Inferioriteit, lagerheid / minderheid.
Infernaal, helsch
Infertil, onvruchtbaar.
Infestatie, kwellend / onbelegmaking / besprijnging
Infesteeren, kwellen / onveilig maken / besprijngen
Infidel, ontrouw / trouwloos / ongeloobig
Infideliteit, ontrouw / trouwloosheid / ongeloobigheid / ongelooft.
Infirm, onsterk / zwak / ziekelijk.

Infirmereen, verzwakken.
Infirmierie, ziekenhuis / gasthuis.
Infirmiteit, onsterkheid / zwakheden / ziekelijkheid
Inflammabel, inflammatoir, brandbaar / ligt vuur vatende.
Inflammatie, ontsteeking.
Inflammeeren, ontsteken.
Inflatie, opblaazing / zwellend.
Infleeren, opblazen.
Infleeteeren, ombuigen / buigen.
Infectie, onhuizing.
Inflexibel, onbuiglijk.
Infligatie, infligatie, toepassing van eene straf.
Infligeeren, aandoen.
Influentie, invloed.
Influereen, invloed hebben.
Influenceeren, door geheimen invloed beïnvloeden.
Influxie, invloeding.
Inform, gedaanteloos / gestalteloos / vormloos / ruw.
Informatie, kennis / bericht / bescheid / kennis / vernemen / onderrichting.
Informereen, kennis nemen / kennis doen / berichten / ondertypen.
Infortuin, rampspoed / ongeluk.
Infracteur, overtreder / inbreker.
Infractie, inbreuk.
Infrangibel, onbreikbaar.
Infrequent, zelden.
Infringeeren, breeken / overtreeden / overtreeden.
Infructueus, vruchteloos.
Infundeeren, instorten / instorten.

In-

Infusie, infuozing/ingfeting/
 doozgfteting.
 Ingenerabel, onteelbaar.
 Ingenieur, beftinghouwkun-
 dige.
 Ingenieus, zinnepk/verftandig.
 Ingenuïteit, bypmedigheid/
 openhartigheid/oprechtheid.
 Ingereeren, indraagen/ in-
 dzingen/ inmengen/ inftee-
 ken.
 Ingraat, ondankbaar.
 Ingratitude, ondankbaarheid.
 Ingrediënt, ftof/ inmengfel.
 Ingrediëeren, intzeeden.
 Ingresfie, intzeeding/ ingang.
 Inhabil, onhandig/ onbe-
 kwaam.
 Inhabilitieit, onhandigheid/on-
 gekwaamheid.
 Inhabitabel, onbetoonbaar.
 Inherentie, aankleef.
 Inhereeren, aankleeven/ in-
 blyven.
 Inhesie, aankleaving.
 Inhibeeren, verbieden/ hin-
 deren/ opfchorten/ beletten.
 Inhibitie, verbod/ verhinde-
 ring/ opfchorting.
 Inhonest, eerloos/ oneerbaar.
 Inhospitaliteit, ongaslypheid/
 onherbergzaamheid.
 Inhumain, onmenschlyk/ on-
 beleefd/ onheusch.
 Inhumaniteit, onmenschlyk-
 heid/ onbeleefdheid/ on-
 heuschheid.
 Inicq, onrecht/ onrechtmaa-
 tig/ onrechtvaardig.
 Inimicitie, byandschap.
 Inimitabel, onnavolglyk.
 Iniquiteit, onrechtigheid/
 onbillykheid.
 Initiatie, inwoyng.

Initiëeren, inwoyē.
 Injectie, inwoyng.
 Injunctie, inwoyng: bebec-
 ling/ bebel.
 Injungeeren, inwoyng: bebec-
 len/ opleggen.
 Injurie, ongelyk/ onrecht/
 hoon/ laster/ belediging.
 — verbale, met wooyden.
 — reale, met daaden.
 Injuriëeren, berongelphen/
 hoonen/ lasteren/beledigen.
 Injurieux, smaadelyk/ laster-
 lyk/ beledigend.
 Injuste, onrechtvaardig.
 Injustifiabel, onberdedigbaar.
 Injustitie, onrechtvaardigheid/
 ongerechtigheid.
 Innavigabel, onbetoonbaar.
 Innocent, onnozyl/ fchulde-
 loos/ onzondig.
 Innocentie, onnozylheid/ on-
 fchuld.
 Innovatie, vernieuwing/ ver-
 andering/ nieuwigheid.
 Innoveeren, vernieuwen/ ver-
 anderen/ nieuwigheden in-
 voeren.
 Innumerabel, ontelbaar.
 Innumerabiliteit, ontelbaar-
 heid.
 Inöbedient, ongehoorzaam.
 Inöbedientie, ongehoorzaam-
 heid.
 Inondatie, overvloeying/ over-
 looping/ overftrooming.
 Inondeeren, overvloeyen/ over-
 loopen/ overftroomen.
 Inopinabel, onmeenlyk/ on-
 waanbaar.
 Inornaat, ongefierd.
 Inprovise, onvoorzien.
 Inquartieren, foldaaten inle-
 geren.

Inquartiering, inlegering van soldaaten.

Inquiereeren, ontrusten / berstooren.

Inquiereatie, inquietude, ontrusting / onrust.

Inquinatie, besmetting.

Inquineeren, besmetten.

Inquireeren, onderzoeken / doornuffelen / navorschen.

Inquisiteur, onderzoeker / onderzoekmeester / kertermeeſter / geloofs- / onderzoeker.

Inquisitie, onderzoek / naspooring / onderdraaging / geloofs- / onderzoek.

Infanabel, ongeneeslyk.

Infanie, dolligheid.

Infatiabel, onverzadelyk.

Infatiabiliteit, onverzadelykheid.

Inscribeeren, inschryven / opschryven / toeschryven.

Inscript, ingeschreeven.

Inscriptie, opschrift / inschrijving.

Inscrutabel, ondoorzondelyk / ondoorzochelyk.

Insensibel, ongevoelig.

Infeparabel, onafscheidelyk.

Infequereeren, herbolgen.

Inferereeren, plaats geven / inboegen / inlypen / tusſchenboegen / tusſchenstellen.

Infertie, inboeging / inlyping / tusſchenboeging.

Inserveeren, bedienen / dienen.

Insidie, belaaging / schuilhoek / list.

Insigne, merkteken / kenteken / veldteken.

Inſimulatie, betichting / beschuldiging.

Inſimuleeren, betichten / aan-

klagen.

Inſinueren, waarschuwer / ber-
kondiger / berwittiger: in-
dzinger / inblyer / inſchijver.

Inſinuant, indringende

Inſinuante, waarschuwer.

Inſinuatie, inſchuiding / te-
kennen-geeving / aanmel-
ding / waarschuwing / be-
kendmaking.

Inſinueren, te kennen gee-
ven / aanmelden / berwitti-
gen / verkondigen / bekend
maken: indringen / inbly-
en / inſchuiden.

Inſipient, zot / dwaas.

Inſipientie, zothed / dwaasheid.

Inſiſteeren, volharden / aan-
houden / daar by blyven.

Inſociabel, ongezellig.

Inſolent, onbeſcheiden / hat-
dadig.

Inſolentie, onbeſcheidenheid /
hatdaadigheid.

Inſolide, onduidelik / onvast /
zonder genoegzamen grond.

Inſoliditeit, onvastheid / on-
geezondheid / zwakheid.

Inſolubel, onoploslyk / onont-
bindbaar.

Inſolvent, onvermogen om te betaalen.

Inſolventie, onvermogenheid
tot betaalen / ongenoezzaam-
heid tot betaalen.

Inſouciance, zorgloosheid /
onbekommerdheid.

Inſouciant, zorgloos / onbe-
kommerd.

Inſpecteeren, ſchouwen / be-
zichtigen.

Inſpectie, beſchouwing / ſchou-
wing / bezigtiging.

Inſpicieeren, bezien / beſchou-
wen.

wen.
 Inspiratie, inblaazing/ingee-
 bing.
 Inspireeren, inblaazen/aan-
 blaazen/ingeeven.
 Instabel, wankelbaar/onbe-
 stendig.
 Instabiliteit, onbestendigheid/
 onstevigheid/wankelbaar-
 heid
 Installatie, bevestiging/plech-
 tige instelling in een ampt.
 Installeeren, bevestigen/plech-
 tig in een ampt stellen.
 Instantelyk, oogenbliklyk/ter-
 stond: met aandrang.
 Instantie, aanhouding/vol-
 standigheid/geduurigheid/
 rechtsverbolg.
 Instauratie, herstelling/op-
 rechteering/vernieuwing/we-
 deroprechteering.
 Instaurereen, oprichten/ver-
 nieuwen/herstellen.
 Insteeeren, aanhouden/vol-
 harden: genaaken.
 Instigateur, opstooker.
 Instigatie, opstooking/aan-
 dyping.
 Instigereen, opstooken/aan-
 dypen.
 Instillatie, indzuiping.
 Instilleeren, indzuispen.
 Instinct, eigen dzyft/aange-
 horen neiging.
 Instituëeren, inzetten/instel-
 len/onderwerpen/leeren.
 Institut, instelling/aeffen-
 school.
 — Nationaal Institut, (van
 konsten en wetenschap-
 pen,) uitgebreid genoot-
 schap van allerlei geleer-
 den en kunstenaars dee

Fransehe Republiek / op
 openbaar gezag te Parys
 gevestigd.
 Institutie, inzetting/instelling/
 leering/onderwijzing.
 Instruēt, wegerust.
 Instructie, onderrichting/be-
 richt/booschzift/onderwys.
 Instructief, leerzaam.
 Instruëeren, onderrichten/be-
 richten/van booschzift
 boozzien/onderwijzen.
 Instrument, werktuig/gereeds-
 schap/geschzift.
 Instrumenten, verbandbzielen.
 — van guarantee, bzielen van
 bypwaaring.
 — Publique instrumenten,
 openbaare verbandbzielen.
 Insufficiēt, ongenoegzaam.
 Insufficiētie, ongenoegzaam-
 heid.
 Insultatie, beschimping.
 Insulteeren, beschimpen
 Insuperabel, onbertwinlyk/
 ondbertzefbaar.
 Insupportabel, onberdzaaglyk.
 Insurgeeren, opstaan tegen
 de regering.
 Insurgent, opstandeling.
 Insurmontabel, onoverkome-
 lyk/onbertwinlyk.
 Insurrectie, opstand tegen de
 regering.
 Integraal, geheel/volkomen.
 Integraal calcul, ongebozken
 optelling.
 Integreeren, heelen/heel maa-
 ken.
 Integreerend, tot het geheel
 behoorende/daarvan onaf-
 scheidenlyk.
 Integriteit, oprechtheid/loy-
 terheid/ongekrenktzheid /
 ge

geheelheid.
 Intellect, vernuft / verstand / kennis.
 Intellectie, kennis / begrip.
 Intelligentie, hondschap / verstandhouding / verstand / kennis.
 Intelligibel, verstaanlyk / verstaanbaar.
 Intemperant, onmatig.
 Intemperantie, onmatigheid.
 Intempestif, ontydig / voorbarig.
 Intendeeren, beoogen / voorhebben / natrachten / inspansenen / verstyben.
 Intendit, eischschyft / eischbewyschryft.
 Intensie, inspanning / verstyving.
 Intenteeren, onderstaan / onderneemen / aanleggen / aanwenden / dzeigen.
 Intentie, oogwit / oogmerk / opzet / woornemen / meening / eisch / begeerte.
 Intentatie, aanlegging / aanwending.
 Intercalatie, tusfschenstelling / inboeging van enige dagen in het jaar / tydboeging / jaarsteutel.
 Intercalleeren, tusfschenboegen / inlasfschen.
 Intercapedo, tusfschenbegryping / tusfschenbeidenheid / tusfschenbegrip.
 Intercedeeren, tusfschenfspreken / bemiddelen.
 Intercesfeur, bemiddelaar / tusfschenfspreker / tusfscheninkomer.
 Intercesfie, bemiddeling / tusfschenkomst / tusfschenfspraak.

Intercideeren, verballen / te niere gaan.
 Intercipiëeren, onderscheppen.
 Interdicent, verbieder.
 Interdicente, verbiedster.
 Interdicereen, verbieden / verbod doen.
 Interdict, verbod.
 Interdictie, verbieding.
 Interesfeeren, in een zaak inwikkelen / belang doen hebben / belang stellen.
 Interesfenten, belanghebbers.
 Interest, belang / voordeel / geldgewin / rente / verloop.
 Interficiëeren, dodden / omhengen.
 Interjectie, tusfschenwoerpsel / tusfschenstelling / inwoerping / inhenging.
 Interjecteeren, interjiciëeren, inwerpen / tusfschenwerpen / inhengen.
 Interieur, inwendig / innerlyk.
 Interim, ondertusfschen / onderwoelen.
 — Ad interim, tusfschenfsprek.
 Interinement, gestanddoening.
 Interineeren, voor goed nemen.
 Interlocutie, tusfschenfspraak / tusfschenfspreking.
 Interlocutoire sententie, tusfschenoordeel / tusfschengebysde.
 Interloqueeren, tusfschenfspreken.
 Intermisfie, afsaating / verfpoozing / tusfschenkomst.
 Intermitteeren, ophouden / afslaaten / verfpoozen.
 Interpellatie, infpraak / tusfschenfspraak / aanspraak.
 Interpelleeren, infpreken / tusfschenfspreken / verfpoeken / ver-

bergen/berhinderen.
 Interpolatie, inboeging/ in-
 lasching/ vervalsching.
 Interposeren, inboegen/ in-
 laschen/ vervalschen.
 Interposeren interposeren,
 tusfchenstellen / tusfchen
 beide komen.
 Interpositie, tusfchenstelling/
 tusfchenkomst.
 Interpretatie, uitlegging/ber-
 klaaring/ vertolking/ ver-
 taaling.
 Interpretieren, uitleggen /
 verklaren.
 Interpunctatie, plaatsing van
 zinspindings-tekenen.
 Interpunctieren, zinspindings-
 tekenen plaatsen.
 Interrogatie, onderzaging.
 Interrogatorien, vraagstukken.
 Interrogeeren, onderzagen.
 Interrumpeeren, tusfchenin-
 vallen/ in de rede vallen/
 afbreken.
 Interrupt, afgebroken.
 Interruptie, afbreking/ tus-
 fcheninballing.
 Interturbeeren, verstooren.
 Interval, tusfchenruimte/ tus-
 fchenruimte/ tusfchenplaats/
 tusfchenp/d/ ophomend toe-
 val.
 Intervenient, tusfchenkomer/
 gedingoverneemer.
 Intervenieren, tusfchenko-
 men/ tusfcheninkomen/ 't
 geding overnemen.
 Interventie, tusfchenkomst/
 gedingsoverneeming.
 Intestin, darm/ ingewand:
 inwendig.
 Intimatie, aankondiging/ont-
 biding/ te-kennen-zeebing/

recht-dagflegging.
 Intime, binnenst.
 Intime vriend, hartebeziend/
 boezembziend.
 Intimeeren, ontbieden/ aan-
 kondigen / dagbaarden /
 recht-dag leggen.
 Intimedieren, bertzaagen /
 breef aanjaagen.
 Intitulatie, eernaamgeving.
 Intituleeren, henoemen met
 eennamen.
 Intolerabel, onberdzaaglof.
 Intolerantie, onberdzaagzaam-
 heid.
 Intoneeren, boozingen/ op-
 heffen/ aanheffen/ verfhiz-
 ken.
 Intractabel, onhandelbaar/
 onrekhelof.
 Intrepiditeit, onbertzaagdeheid.
 Intricaat, verward/ verfhikt/
 ingewikkeld.
 Intricatie, verwarring/ ver-
 fhikking/ ingewikkeldheid.
 Intriceeren, intriqueeren, ver-
 warren/ verfhikken/ in-
 wikkelen.
 Intrigant, listig/ inftekende/
 overal mede bemoeiende.
 Intriguen, listen/ heimelofke
 handelingen/ aanlagen.
 Intrinsique, innerlof/ inboer-
 diglof.
 Introducereeren, inboeren/ in-
 leiden/ inhzengen/ binnen-
 leiden.
 Introduceur, inboerder/ in-
 leider/ inhzenger.
 Introductie, inboering/ inle-
 ding/ binnenleiding.
 Intromitteeren, inlaaten/ in-
 zenden.
 Intrudeeren, inftooten.

- Intrusie, instooting.
 Intuïtif, aanschouwende
 Intuït, opzigt/aanblik/inzigt.
 Inundatie, inundeeren, zie
 Inondatie, inondeeren.
 Inutil, onnut.
 Inutiliteit, nutteloosheid.
 Invadeeren, aanballen/ in-
 ballen.
 Invalide, onsterk/ onkrachtig/
 krachteloos/ niet geldende:
 een uitgediend soldaat.
 Invaliditeit, onsterkheid/ on-
 krachtigheid/ krachteloos-
 heid/ ongeldigheid.
 Invariabel, onberanderlyk.
 Invasie, aanbal/ inbal.
 Invectif, lastering/ uitschel-
 ding/ doozstykling.
 Inveheeren, inboeren/inbren-
 gen/ uitbaren.
 Invenerunt, (3p) hebben uit-
 gebonden of ontworpen.
 Invenit, (1p of 3p) heeft uit-
 gebonden of ontworpen.
 Inventariënt, hoedelschzift-
 geeber.
 Inventariënte, hoedelschzift-
 geeffter.
 Inventariëeren, inventarifee-
 ren, beschryven/ hoedelöp-
 schryven.
 Inventaris, inhoud/ lyst/ be-
 schryving van goederen/
 staatbeschryving/ hoedel-
 schzift/ staataantekening/
 hoelbebinding/ hoedelöp-
 schryping.
 Inventeeren, binden/ uitbinden.
 Inventeur, binder/ uitbinder/
 ontwerper
 Invenie, binding/ bond/ uit-
 binding.
 Inventif, bindinglyk/ vernuftig.
- Inversie, omkeering.
 Inverteeren, omkeeren/ ber-
 draajen.
 Investiëeren, in bezit van
 ampt/ waardigheid of leen
 zetten of stellen: omringen/
 insluiten/ berennen.
 Investigatie, nabozsching.
 Investigeeren, naspooren/ na-
 bozschjen.
 Investiture, instelling/ aan-
 baarding/ leengift/zief/ leen-
 hulddiging.
 Inveteratie, verouding.
 Invetereeren, verouden.
 Invincibel, onwinbaar.
 Inviolabel, onschendbaar.
 Invisibel, onzichtbaar.
 Invitatie, noodgiging.
 Inviteeren, noodigen/ aan-
 zetten.
 Involveeren, intwikkelen/ in-
 wentelen.
 Involontair, involuntair, on-
 willig.
 Involutie, intwikkeling/ in-
 wenteling/ strikking.
 Invoceeren, aanroepen.
 Invocatie, aanroeping.
 Iracundie, gramschap/ toorn.
 Ironie, schimpreken/ scherts/
 spotspreuk/ schertsing.
 Ironisch, schimpig/ spottig/
 schertsend.
 Irradiatie, instraaling.
 Irradiëeren, instraalen/ in-
 schynen.
 Irraisonnabel, onredelyk/ on-
 billyk.
 Irrationaal, redeloos.
 Irreceptibel, onontvanglyk.
 Irreceptibiliteit, onontvang-
 baarheid.
 Irreconciliabel, onderzoenlyk.

- Irrecuperabel, onwederkerp-
 lyk.
 Irrefragabel, onberwerplyk /
 onwederfpreeklyk.
 Irregulier, onregelmatig / on-
 geregeld / ongefchikt.
 Irrelevabel, onopzigtbaar / on-
 herftelbaar.
 Irreparabel, onherftelbaar /
 onbergoodbaar.
 Irreprehensibel, onkerisplyk.
 Irrefistibel, onwederftaanbaar.
 Irrefolubel, onlosbaar / onop-
 loslyk.
 Irrefolutie, beftuiteloosheid.
 Irreverentie, onêrbedigheid.
 Irrevocabel, onherroepelyk.
 Irrideeren, belagchen / bespot-
 ten / beschimpen.
 Irrisïe, belagching / bespottig /
 beschyming.
 Irritatie, terging / aanzetting.
 Irriteeren, tergen / aanzetten.
 Ifagoge, inleiding.
 Isfuë, uitgang / uittogt: nita-
 gangrecht / verplaatsgeld.
 Item, desgelyk / insgelyk /
 noch zo ook.
 Iteratie, herbating.
 Iteratif, meermaals: herbat /
 herhaald.
 Itereeren, herbatten / her-
 haalen.
- J.
- J**aceeren, liggen.
 Jacobyn, medelid van zeker
 getwezen volksgenootfchap
 in de Franfche ontwenteling:
 doofzigtig boozftander der
 byzheidsleere.
 Jactantie, jactantie, beroeming /
 grootfpraak.
- Jacteeren, jactiteeren, beroe-
 men / grootfpreken.
 Jacture, berlies.
 Jaculeeren, werpen.
 Jalours, naarperig / min-
 perig / minnpdig / belgziek /
 wangunzig / wdig.
 Jalousie, naarper / minper /
 minnempd / argwaan / waan-
 gunst / npd.
 Januarius, Iontomaand.
 Javelyn, spiesken / werpschicht.
 Joli, geestig / fraat.
 Joncture, bogging / gelid / ge-
 wozicht.
 Journaal, daglyst / dagboek:
 tydfehyft / nieuwspapier.
 Jubilé, juichjaar.
 Jubileeren, verheugen / juichen.
 Judicature, vonnis / rechts-
 pleeging / rechtsfchap / recht-
 teramp.
 Judiceeren, oordeelen / rechten /
 wyzen.
 Judicial, judiciël, gereecht-
 lyk / rechtspreeklyk / recht-
 terlyk.
 Judiciëus, oordeelkundig.
 Juge, rechter / oordeelaar.
 Juge de paix, vrede-rechter.
 Jugement, oordeel / recht / ge-
 richt.
 Jugeeren, rechten / oordeelen.
 Julep, koeldrank.
 Julius, Jooimaand.
 Juncture, zie Joncture.
 Jungeeren, boegen / byboegen.
 Junius, zomernaand.
 Jurement, eed / eedzweering.
 Jurement voloutair, bywil-
 lige eed.
 Juratie, bywillige eedzwee-
 ring.
 Juratorie, by eede / onder eede.

— Cautie juratoir, bozgtocht met belofte by eede van 't getuysde te voldoen.

Juré gezworene by een rechterlyk onderzoek.

Jureeren, zweeren.

Jurisconsulte, jurist, rechtsgeleerde

Jurisdicctie, rechtspraak / rechtsdwang / rechtsgebied / rechtsmagt.

— fundeeren, bank - vast maaken.

Jurisprudentie, rechtskunde / rechtsgeleerdheid.

Jury, lichaam der gezworenen by een rechterlyk onderzoek: ook konstbierfchaar.

Justeeren, effen maaken / gelijk maaken.

Justicier, gerechtsdienaar / rechter / wethouder / schout.

Justificateur, rechtvaardiger / rechtvaardigmaaker / bryspreeker.

Justificatie, rechtvaardigmaking / rechtvaardiging / bryspreekking.

Justificeeren, justifiëren, rechtvaardigen / bryspreeken.

Justitie, gerecht / gerechtigheid / rechtvaardigheid / recht.

Justitiëren, recht doen.

Juvarie, helping.

Juveeren, helpen.

Juweelen, kleinooden / kostelyke gesteenten.

L.

Labefacteeren, berzwaakken / wegzakken.

Labour, arbeid.

Labil, zwak.

Laboratorium, stookhuis / werkhuis der scheikundigen.

Laboreeren, arbeiden / werken.

Laborieus, arbeidszaam / arbeidsbol / meitebol.

Labyrint, doolhof.

Laceratie, verscheuring.

Lacereeren, verscheuren.

Lache, flap / moedeloos / bloode bloodaart.

Lacheteit, flapheid / bloosheid.

Lachrymatie, weening / schreijung / huling.

Lachrymeeren, weenen / schreijen.

Lakonisch, kortkondig / korte en zinnpke schryfstrant of styl.

Lakei, looppjonge / volghknecht.

Lambriis, heshot.

Lambriiseeren, beschetten.

Lamentatie, gekerm / jammerklagt / weeklaaging.

Lamenteeren, kermen / jammeren / weeklaagen.

Lampet, waschbat / handwaschbat.

Lampion, klein lampje.

Lancet, blym / laathlym.

Lancie, speer.

Laps, val / misfing / berloop van tyd.

Lardeeren, doozprekken.

Lardeer-priem, spekpriem.

Large, ruim / breed.

Lascif, wulpsch / broeddzonken / bartel / ontuchtig.

Lasciviteit, wulpschheid / broeddzonkenheid / bartelheid / ontuchtigheid.

Lastagie, ballast.

Lateraal, zydelings / van ter zyden.

Latitatie, verschuiling / berging.

La-

- Latiteeren, wegschillen / zich
 't zoek maaken.
 Latitude, wydte / breedte.
 Lato, wyd en breed.
 Lattoen, koper.
 Latus, 3de.
 Laudatie, looving / pryzing.
 Laudemia, heergewaaden /
 leengiften / leengeschenken.
 Laudeeren, looben / pryzen.
 Lavement, wassching / baa-
 ding / spuiting / spuitartseny.
 Laveeren, rechts en links
 tegen den wind voortzeilen.
 Lavoir, waschbat / bekken.
 Lazuur, blaauw / hemels-
 blaauw.
 Lavatie, loozing / lossing / slaa-
 king / opening.
 Laxeeren, loozen / lossen / ope-
 nen.
 Lecteur, lezer / boozlezer.
 Lectie, leezing / les.
 Lecture, leezing.
 Ledicant, veldbedde / veld-
 bedstede / losse bedstede.
 Ledeeren, kwetsen.
 Legaal, wettig / wettelyk.
 Legale onderzetting, stilzwy-
 gende onderzetting dooz de
 wet.
 Legaat, afgezant / hofgezant:
 erfmaaking / maaking / erf-
 gaaf / erfgift / maahgeschenk.
 Legaat a latere, pauslyk ge-
 zant van den eersten rang.
 Legaliteit, wettigheid / wette-
 lykheid.
 Legataris, erfgenaamte / maa-
 kingbeurder.
 Legateeren, maaken / bespre-
 ken / erfspreken / maaken
 by uttersten wil.
 Legateur, erfvoeler / erfmaa-
 ker / erfbespreker.
 Legatie, afzending / bezending /
 gezantschap.
 Legende, verhaal / vertelling.
 Legioen, kragtseir / kragt-
 hoop / keurbende.
 Legislatateur, wetgeever.
 Legislatie, wetgeving.
 Legislature, wetgebende magt.
 Legitimatie, wettiging / wet-
 tigmaaking.
 Legitime, wettig.
 Legitime, legitime portie,
 wettig gedeelte / rechtlyk
 deel uit een boedel.
 Legitimeeren, wettigen / wet-
 tig maaken.
 Legumes, peulbzychten / pluk-
 bzychten.
 Leniteit, zagtheid / saphheid /
 gedwoehheid / rekkephheid.
 Lenitif, verzachtende: ver-
 zachtend middel.
 Lepreux, kproos, melaatsch /
 lazarissh / zeerig / zweerig /
 schuyst.
 Lesie, kwetsing.
 Lese majesteit, hoogste-magt-
 schending.
 Letaal, doodlyk.
 Letargie, slaapzucht / slaap-
 koozts / slaapziekte.
 Letteren requisitoriaal, ge-
 rechtlyke verzoekbrieven.
 Letitie, hlyschap.
 Levant, het oosten: de oostlyke
 havens in de middelandische
 Zee.
 Levee, afbaking / dam / dyk:
 ligting van kragtvolk.
 Levee, lever, het opstaan
 van een koning.
 keninglyk moogen-gesheet.
 Levenheit, ligbaardigheid /
 ligt.

- ligtheid.
 Lias, snoer / rypfnoer.
 Liasfeeren, snoeren/aanrygen.
 Libel, gefchzift/gedingschzift/
 eifch: fchandschzift.
 Libella, richtfnoer/maatflok/
 weegfchaal / dieploot.
 Libelleeren, duidlyk aanschyn-
 den / te boek fchryben.
 Liber, byp / byank / los.
 Liberaal, mild / gulhartig :
 bypwoedig / openhartig :
 verdraagzaam / rekkelyk :
 edel.
 Liberaliteit, mildheid/gulhar-
 tigheid / milddaadigheid :
 verdraagzaamheid / rekkelyk-
 heid: eadheid.
 Libérateur, verlosser / bebyr-
 der.
 Libération, verlossing / bebyr-
 ding.
 Libérer, verlossen / bebyr-
 den.
 Liberté, bypheid.
 Liberticide, bypheids-moor-
 denaar.
 Libertinage, lichtmifsery.
 Libertyn, bypgeest / licht-
 mis: bypgemaakte knecht/
 ontflaafde / bypgelatene.
 Libery, boekwinkiel/boekkas/
 boekkamer / boekzaal.
 Libidineeren, welluft pleegen.
 Libidineux, welluftig /
 wulpsch / dartel.
 Libre, zie Liber.
 Libry, zie Libery.
 Licent, verlosgeld: geoorlofd /
 toegelaten.
 Licentiaat, gehengde / toege-
 latene.
 — in de rechten, toegela-
 tene in de rechten.
- Licentie, verlof / oorlof / toe-
 laating / bypgeebing / byp-
 fpraak.
 Licentiëren, toelaaten / byp-
 geeven / gehengen/afdoanken.
 Licentieux, byp / byppostig/
 loshandig.
 Licitation, openbaare gerecht-
 lyke of gedwongene ver-
 koopning aan den meestbied-
 enden van iets dat aan
 verfehiedene eigenaars be-
 hoozt.
 Lieutenant, stedehouder/stad-
 houder / onder-hoymaan.
 Ligament, ligature, bindfel/
 band.
 Ligue, verbinding/eedgefpaan.
 Limitatie, bepaaling / afpaa-
 ling.
 Limite, paal / grenspaal.
 Limiten, landpaalen / land-
 fcheydingen.
 Limiteeren, bepaalen.
 Limpide, klaar / helder.
 Linage, afkomst / ftam.
 Linaget, afkomeling/gemaag-
 fchapte / erfgenaam.
 Linea recta, regelrecht.
 Lineaal, regelmaat.
 Lincamenten, trekken des
 aangezichts.
 Lingière, lynwaattierfter/lyn-
 nenwinkelfterfter.
 Linie, lyn / ftreep.
 — recht, regelrecht.
 Liniëren, lynen / aflynen /
 afftreepen.
 Liquidatie, afrekening / effe-
 ning.
 Liquide, week / effen / klaar /
 blykbaar / afgerekend.
 Liquideeren, week maaken /
 effenen / afrekenen.

Lit

- Lit de repos, rustbedde.
 Lit de camp, bedbedde/veld-
 bedstede/ledekant.
 Litère, draagbedde.
 Litigatie, twist/ twistings/
 krakkeel/ gekpf/ kping.
 Litigeeren, krakkeelen/ple-
 ten/ twisten.
 Litigieux, krakkeelig/ ding-
 taalig.
 Litiscontestatie, rechtsplee-
 ging/ gedingvestiging/ vol-
 dinging.
 Litiscontesteeren, rechtsplee-
 gen/ voldingen.
 Litishuitie, gedingseinde /
 pleiteindiging.
 Litispendentie, twisthanging/
 gedinghanging.
 Litterator, taalgeleerde/ taal-
 leeraar.
 Litteratuur, taalgeleerdheid.
 Liturgie, gemeene dienst in
 de kerk.
 Locaal, plaats/ gebouw:
 plaatslyk.
 Localiteit, plaatslyke gele-
 genheid.
 Locatie, verhuuring/ pacht.
 Locceeren, verhuuren
 Locupletatie, verrpking.
 Locupleteeren, verrpken.
 Locus, plaats/ stede.
 — In loco, op de plaats.
 Locutie, wyze van spreken.
 Loge, kamertje/ huisje: byp-
 metselaars kamer.
 Logement, herberg: herber-
 ging/ huisvesting.
 Logeeren, huisvesten/ her-
 bergen/ r'huus liggen.
 Logica, redenkunst/ betoys-
 kunst.
 Logicaal, logiesch, reden-

- kunstig/ behoupskunsig.
 Logies, logys, huisvesting/
 herbergging.
 Logogriphe, raadsel.
 Logomachie, woordenstryd.
 Loi, wet.
 Loyaal, wetsyk/ trouw/ op-
 recht.
 Loyaliteit, trouw.
 Lombard, bank van leening.
 Lombardier, leentafelhouders/
 pandbeleener.
 Longeur, langheid/ langbo-
 lligheid.
 Longitude, lengte.
 Loquaciteit, praatachtigheid.
 Louange, lof/ prys.
 Loyauté, zie Loyaliteit.
 Lubricq, glibberig/ glad.
 Lubriciteit, gladheid/ glib-
 berigheid.
 Lucratif, grote winst gebe-
 de/ boozdeelig.
 Lucteeren, woystelen.
 Luctueux, rouwig/ droevig.
 Lugubre, droevig/ treurig.
 Luitenant, zie Lieutenant.
 Lumineus, lichtende/ verlich-
 tende/ helder.
 Lunatic, maanzuchtig/ by-
 zinnig.
 Luster, glans/ luister.
 Lustratie, reiniging/ wping/
 zuivering.
 Lustreeren, reinigen/ wpen/
 verlichten/ bezien/ onder-
 zoeken/ nabozieken.
 Luteeren, zie Lucteeren.
 Lutte, woysteling/stryd/kamp/
 gevecht.
 Luxurie, dardelheid/ wellus-
 tigheid/ weeldrigheid.
 Luxurieux, dardel/ wellustig/
 weeldzig.

M.

Machinaal, werktuiglyk.
 Machinatie, kwaadstooking /
 geheime laag.
 Machinateur, kwaadstooker /
 heestooker.
 Machine, werktuig / kunst-
 werk.
 Machineeren, kwaadstooken /
 berokkenen.
 Maculatie, bekladding.
 Maculature, maculatuur,
 scheurpapier / misdruk /
 omslag van een boek.
 Maculeeren, beblekken / be-
 kladden.
 Madame, meyzout.
 Mademoiselle, mejuffer.
 Magazyn, boorzaadschuur /
 pakhuys: verzameling van
 boekbezoozdeelingen of let-
 terkundig mengselwerk.
 Magie, toberkunst / geest-
 handel: wysheid.
 Magister, meester.
 Magistraal, meesterlyk / mees-
 terachtig.
 Magisterie, meesterschap.
 Magistraat, overheidsampt /
 overheidsperfoon / regering.
 Magnanime, grootmoedig /
 groothartig / edelmoedig.
 Magnaniniteit, grootmoedig-
 heid.
 Magnaat, noozdsteen / zeilsteen.
 Magnificentie, heerlykheid /
 pracht.
 Magnificq, heerlyk / grootseh.
 Magnitude, grootheid.
 Mainteneeren, handhaben /
 beschermen / onderhouden.
 Maintenuë, handhaving / be-
 scherming.

Maire, eerste overheidsper-
 soon eener gemeente.
 Maitre, meester.
 Maitresse, meestres.
 Majesteit, hoogheid / hoog-
 magtigheid / opperheerlyk-
 heid / grootachtbaarheid /
 hoogachtbaarheid: eernaam
 van een keizer of koning /
 van een keizerin of koningin.
 Majestueux, heerlyk / hoog-
 achtbaar / verheben / hoog-
 dzavende.
 Majoor, opper-hoymman /
 wachtmeester.
 Majores, boozouders.
 Majus, florinaand.
 Malade, ziek.
 Mala fide, ter kwoader trouw.
 Malaïse, ongemaklyk.
 Malcontent, onbergenoegd / te
 onbzedden: misnoegde.
 Malcontentement, onverge-
 noegdheid / ontebzeddenheid /
 misnoegen.
 Malcontenteeren, ongenocgen
 geben / misnocgd maken.
 Malediceeren, bloeken / kwoad-
 spzeeken.
 Malediclie, bloek / kwoad-
 spzeking / lastering / ver-
 bloeking.
 Malefide, zie Mala fide.
 Malevolent, kwoadwillig.
 Malevolentie, kwoadwillig-
 heid.
 Malheur, ongebal / ramp.
 Malheureux, rampspoedig /
 ongelukkig.
 Maligniteit, boosaartigheid.
 Malitie, boosheid / kwoad-
 heid / kwoadwilligheid.
 Malitieux, kwoadwillig /
 boosaartig.

Mal-

- Malplaisant, ondermaaklyk / onaatyig.
- Mancipatie, eigendoms overgeefing.
- Mancipeeren, overgeeven in eigendom.
- Mandaat, bevel / gebod / lastgeefing / lastaanbaarding.
- Mandataris, bevelhefber / lastaanbaarder / lastaanneemer.
- Mandateur, bevelgeever / lastgeever.
- Mandement, bevel / beveling / daagbryf / verlof.
- van cesie, om zyne inschulders te mogen dagen.
- van relief, om herstelling te mogen verhooren.
- Manducatie, eeting / hantwing.
- Maniabel, handelbaar.
- Maniement, handeling.
- Manie, dolheid / razerny.
- Manier, wyze / zede / gebruik.
- Maniëeren, handelen / behandelen.
- Manufacturier, koopman in stukgoederen
- Manufacture, geterkt goed: ook de plaats waar het bewerkt wordt.
- Manifest, openbaar / blykbaar: verklaarschryft.
- Manifestatie, openbaaring.
- Manifesteeren, openbaaren / een verklaarschryft uitgeeven.
- Manipularie, bearbeiding.
- Manna, hemelsbrood.
- Manœuvre verrichting / daad / beweging / huygverrichting / huygsoeffening.
- Manœuvreeren, huygsoeffe-
- ningen houden.
- Manqueement, ontzoeeking.
- Manqueeren, ontzoeeken.
- Manueet, zachtmoedig / tam.
- Manuetude, zachtmoedigheid / tamheid.
- Manuaal, handboek: handeling van het geweer / werktuiglyke behandeling van eene zaak.
- Manuement, zie Maniement.
- Manufacture, manufacturier, zie Manufacture, manufacturier.
- Manumisie, ontslag / byplaatting / bymaakting van een' slaaf
- Manumitteren, byplaatden / bymaaken / ontslaan van slaaverny.
- Manuscript, met de hand geschreeven: handschryft.
- Mappemonde, wereldkaart.
- Maquerelle, koppelaarster.
- Marchand, koopman.
- Marchandeeren, koopen / dingen / handel doen.
- Marchandise, koopmanschap.
- Marche, togt / optogt / aantogt.
- Marcheeren, aantrekken / uittrekken / in optogt zyn.
- Marecage, marescage, moeras / modderland / slykland / hockland.
- Mareschal, heldoverste.
- Marge, kant / bladrand / boord.
- Margineel, aan den kant staande.
- Marinier, zeeschipper / zeeman / zeesoldaat.
- Mariage, huwlyk.
- Mariolyne, moederkruid / brandkruid.

Ma.

- Marode, *strooper/ rooherp*
 der krigsknechten.
 Marodeeren, *stroopen/ roo-*
ben in den oorlog.
 Marodeur, *stroopende soldaat.*
 Marmelade, *doozuikerd moes-*
ban vruchten.
 Marque, *teken/ merk.*
 — *Lettres de marque, hzie-*
ben voer kapers ter zee om
zekere schepen te neemen/
kaper-vruchten.
 Marqueeren, *tekenen/ mer-*
ken.
 Marragon, *roode leliebloem.*
 Marquis, *markgraaf.*
 Marquifaat, *markgraaffchap.*
 Martiaal, *krigshafzig.*
 Martius, *lentemaand.*
 Martyrie, *bloedgetuignis /*
mishandeling om 't geloof.
 Masculin, *mannelijk.*
 Ma-seur, *myn zuster.*
 Masque, *monnaazigt/ mom-*
kleed/ mom/ vermond per-
soon.
 Masquerade, *monnendans/*
monnenoptogt.
 Masqueeren, *vermommen/*
mommen.
 Masfacre, *moozd moozderp.*
 Masfacreeren, *vermoorden/*
moozden.
 Masfa, *masfe, klomp/ menig-*
te.
 Masfepain, *sukkerbrood.*
 Masfif, *dicht/ hecht/ vast/*
louter.
 Masfiviteit, *zwaarte.*
 Materiaal, *stoffelijk.*
 Materie, *stof/ zaak/ etter.*
 Maternel, *moederlijk.*
 Mathematica, *mathesis, wisk-*
kunde/ wiskunst.
 Mathematicus, *wiskundige.*
 Matinade, *ochtendzang/ moz-*
genspel/ ochtend-eerzang/
eerspel/ wehzang.
 Matineus, *die vroeg op staat.*
 Matrice, *baarmoeder/ wif-*
moeder: matrys of gietvoorn
der drukletters.
 Matriculatie, *opfchrybing/*
naamopfchrybing.
 Matriculeeren, *opfchryben/*
naam opfchryben.
 Matrimoniaal, *moederlijk/*
hutoelphisch/ dat op het
hutoelph ziet.
 Matrimonie, *hutoelph/ echt:*
moedersgoed.
 Matrone, *huismoeder/ huis-*
houdster/ deftige vrouw.
 Matteeren, *moede maaken.*
 Matureeren, *ryp worden/ ryp*
maaken.
 Maturiteit, *rypheld.*
 Matutin, *mozenftondig/ ueh-*
tendftondig.
 Matuur, *ryp.*
 Maxime, *grondregel/ grond.*
 Maximum, *het hoogste/ hoog-*
ste bepaaling van yps.
 Mechant, *ondeugend/ kwaad.*
 Mechanice, *mechanicq. werk-*
tuiglijk/ werktuigkundig.
 Mechanicus, *ambachtsman/*
handwerker/ werktuigkun-
dige.
 Mechanifeeren, *handwerk*
doen/ zich met de werk-
tuigkunde bezig houden.
 Mecontent, *mecontentement,*
mecontenteeren, zie Mal-
content enz.
 Medaille, *pronkenning/*
potstuf/ gedenkpenning/
legpenning.

Medailleurs, stempelmaakers.
Medaillon, groote gedenkpenning / gedachtenis-rond.
Mediaan, middelader.
Mediateur, middelbaar.
Mediatie, bemiddeling.
Medicament, geneeskruid / geneesmiddel / artseny / geneesdrank.
Medicinaal, heelzaam / geneezende.
Medicineeren, geneesmiddelen gebruiken / geneezen / heelen.
Medicyn, arts / geneesmeester.
Medicynen, geneesmiddelen / artseny: geneeskunde.
Mediëren, middelen / halveeren / bemiddelen.
Medioere, middelmaatig / middelbaar.
Melioriteit, middelbaarheid / maatigheid / middelmatigheid.
Medifant, achterklappende / lasterende.
Meditatie, betrachtting / bezinning / overleg / bedenking / overdenking.
Mediteeren, betrachten / overweegen / bezinnen / bedenken / overdenken
Melancolie, zwaarbloedigheid / zwaarmoedigheid / zwartgalligheid.
Melancolicq, zwaarmoedig / zwartgallig / zwartbloedig.
Meliorament, gedaane kostten / verbetering.
Melioratie, verbetering.
Meliorereen, verbeteren.
Melodie, zoet geluid / zoetluidendheid.

Melodieux, zoetluidend.
Membrane, blies.
Membrum, lid
Memorabel, gedenkwaardig.
Memoriaal, kladboek / geddenkboek / onthoudboek / gedenkteken.
Memorie, geheugenis / onthouding / gedachtenis.
Memorie-briefken, gedenkbrieven.
Menace, dreigement / bedreiging.
Menaceeren, dreigen / bedreigen.
Menage, huisraad / huishouding / huisgezin / huiszorg / zuinigheid.
Menager, huishouder / huisbezoeger.
Menagere, huishoudster / huisbezoegster.
Menageeren huishouden / met omzigt en maat gebruiken / zuinig zyn / te raade handden / overleggen / spaaren / bespaaren / ontzien.
Menagement, bezuiniging / spaaring / verschooning.
Menagerie, wildbaan.
Mendicant, bedelaar.
Meneën, trekken.
Menstrue, maanfond.
Mensure, maat.
Mensureeren, meten.
Mentaal, inwendig / gemoedelyk / dat innerlyk of in de gedachten geschiedt.
Mentie, melding / gewag.
Mentionneeren, melden / gewaagen / gewagmaaken.
Mercantil, dat betrekking tot den koophandel heeft.
Mercantist, mercateur, koopman.

- man.
 Mercatie, koopmanschap.
 Mercature, koopmanschap /
 koophandel.
 Mercenair, dienstbaar / huur=
 knechtlyk / koopbaar.
 Mercuriale cuur, geneezing
 dooz de kwik.
 Meridiaan, middags / mid=
 daglyk / middaggrond / mid=
 dagkring.
 Meridie, middag / het zuiden.
 Merite, verdienste.
 Meriteeren, verdienen.
 Merlone, tand.
 Merveille, wonder.
 Merveilleux, wonderlyk / won=
 derbaar.
 Mefestime, minachting.
 Mesfage, booschap.
 Mesfager, mesfagier, hode.
 Mesias, Zaligmaaker / ge=
 zalfde.
 Mesidor, oogstmaand / de
 tiende der nieuwe Fransche
 maanden / gedeeltelyk met
 onze zomer- en gedeeltelyk
 met onze hooimaand over=
 eenkomende.
 Mefure, maat.
 Mefureeren, meeten / afpassen.
 Mefüs, misbruik / verzuim.
 Mefuseeren, misbruiken.
 Mefufen, mislaagen / mis=
 bruiken.
 Metaal, bergwerk / bergstof.
 — schuim, onzuiverheid der
 bergstof.
 Metamorphose, gedaanteber=
 wisseling / herschepping.
 Metarmorphoseeren, verbor=
 men / herscheppen.
 Metaphylica, overnatuur=
 kunde.
- Methode, leertops / leertweg /
 schiklyk beleid / oorde.
 Methodiek, met oorde / oorden=
 lyk.
 Metropolitaan, hoofdstads=
 bischop / aartsbischop.
 Metropool, hoofdstad.
 Meubelen, tilbaare of roe=
 rende goederen / inboedel /
 huisraad.
 Microscop, bergzootglas.
 Mignardise, liefkoozing / aan=
 minugheid.
 Mignon, troetelkind.
 Migraine, scheele hoofdyn.
 Migratie, verhuizing.
 Migreeren, verhuizen.
 Militair, tot den oorlog of
 krygsstaat behorende: een
 krygsman.
 Militaire rechters, krygs=
 raaden.
 Militeeren, stryden / oozlogen /
 ergens booz pleiten.
 Militie, krygsdienst / krygs=
 volk.
 Millioen, tien honderd duizend.
 Mimesis, na-aping.
 Miniatuur, schildering in 't
 kleine in fyne waterverf.
 Mine, gelaat / gebaarde.
 Mineraal, mynwerk / berg=
 werk / bergstof.
 Mineeren, mynen / ondermy=
 nen.
 Mineur, mynmeester / myner /
 ondermyner.
 Minimum, het minste / minst=
 bepaalde prys.
 Minister, dienaar / staatsdie=
 naar.
 Ministeriaal, ministeriël,
 tot het staatsdienaars-amp
 behorende.

Mi-

- Ministerie, bediening / dienst:**
 de staatsdienaars eens konings: de bedienaars eener kerk.
- Minoriteit, minderjaartigheid / onmondigheid.**
- Minuëeren, verminderen.**
- Minute, ontwerp / kladder.**
- Minuteeren, ontwerpen.**
- Miraculeus, wonderbaarlyk.**
- Mirakel, wonderwerk / wonderdaad.**
- Misanthrope, menschhaatende: menschenhaater / menschenbypand.**
- Misanthropie, menschenhaat.**
- Mise, onkoste / uitgaaf.**
 — van justitie, onkosten van het gerecht.
- Miserabel, ellendig / deerlyk / jammerlyk.**
- Miseratie, erbarming / deernis / ontferming.**
- Misereeren, ontfermen / erbarmen.**
- Misereere mei, ontferm u myner.**
- Misericorde, barmhartigheid.**
- Misericordieus, barmhartig / mededoogzaam.**
- Miserie, ellende / jammer.**
- Mislie, zending / last.**
- Mislive, zendbrieff / brief.**
- Misterie, verborgenheid / geheim.**
- Misterieus, geheimzinnig.**
- Mistik, verholen / verhoogen: tot overdreven geesteliken godsdienst betrekkelek: een overdreven geestelyk-godsdienstige.**
- Mistikery, overdrevenheid in geesteliken godsdienst.**
- Mitigatie, verzachting.**
- Mitigatif, verzachtende.**
- Mitigeeren, verzachten.**
- Mitridaat, tegengift.**
- Mixte, gemengd.**
- Mixtie, mixture, mengsel / menging / vermenging.**
- Mobil, mobilair, roerlyk / beweeglyk.**
- Mobiliteit, beweeglykheid.**
- Mode, wys / zede / manier.**
- Model, voorbeeld / schets / ontwerp / toonbeeld.**
- Moderaat, gemaatigd: een die gemaatigd denkt.**
- Moderantismus, gemaatigdheid in staatkundige denkwysze.**
- Moderateur, middelaar / tusschenspraak.**
- Moderatie, bemiddeling / maatiging.**
- Modereeren, middelen / maatigen.**
- Modern, hedendaagsch / van deezen tyd.**
- Modest, zedig.**
- Modestie, zedigheid.**
- Modificatie, maatiging / bemiddeling.**
- Modificeeren, maatigen.**
- Modulatie, maatzinging / maatzang.**
- Moduleeren, op de maat zingen.**
- Molest, overlastig / verbeelende: overlast / moejenis.**
- Mol, zacht / murw.**
- Molestatie, kwelling.**
- Molesteeeren, moejen / overlast aandoen.**
- Molestie, overlast / lastigheid / verbeeling / kwelling.**
- Moliëeren, voorhebben / zoecken daartestellen / kroeten.**

Moment, oogenblik / gewigt.
 Momus, spocter / nydigaart.
 Monachus, monnik / munnik.
 Monarch, alleenheerscher.
 Monarchaal, tot de alleenheersching betrekkelijk of dezelve gunstig.
 Monarchie, alleenheersching.
 Monarchist, koningsgezinde.
 Mondatie, zuivering.
 Mondeeren, zuiveren / reinigen.
 Mondificatie, zuivering.
 Mondificeeren, zuiveren.
 Moneeren, vermaanen.
 Mon-freer, myn broeder.
 Monitie, vermaaning.
 Monodie, lphgezang.
 Monogram, ontwerp.
 Monomachie, eengebecht.
 Monopolie, boozkoop / opkoop / alleenkoop / uitsluitende handel.
 Monopoliëeren, monopoliseeren, boozkooopen / opkooopen / by uitsluiting handel drijven.
 Mon-peer, myn vader / myn geestelyke vader / myn priester.
 Monsieur, myn heer.
 Monsterheer, wapenschoutwer / heirschoutwer.
 Monstering, wapenschoutwing / heirschoutwing.
 Monster, staal / toonsel / proef: ondiër / misgeboozte / wanschepfel / schrikdiër / gedrogt.
 Monstren, toonen: wapenschoutwen / heirschoutwing doen.
 Monstrantie, vertooning.
 Monstreus, wanschapen / gedrochtelyk.
 Montagne, de bergpartij / eene

zeer heilige partij in de Fransche omwenteling.
 — Montagnard, de bergpartij toegebaan.
 Monteeeren, opklimmen / hezvaagen / toerusten / stygen.
 Monteeering, toerusting / uitrusting / kleding van krygsholk.
 Monture, montuur, opklimming / toerusting / kleding der krygsknachten.
 Monument, gedenkteken / graf.
 Moraal, moreel, zedelyk / zedig.
 Moralist, zedeleeraar.
 Moraliseeren, iemand zyn plicht boozhouder / tuchtigen.
 Moraliteit, zedelykheid / zedelyk geboel.
 Morcelleeren, brokkelen / verdeelen.
 Morion, helm / stormhoed.
 Morisque, moorin.
 Morose, hezzel / kwaad.
 Morositeit, hezzelheid / gemeenlykheid.
 Mors, dood.
 Mortaliteit, sterfslykheid.
 Mortel, doodlyk / sterfslyk.
 Mortier, steenbrzjel.
 Mortificatie, doodding / tenietdoening: grieving / bedroefing.
 Mortificeeren, dooden / uitdoen / te niet doen: grieven.
 Mortifiëeren, dooden.
 Moteur, beweeger / boozsteller / aanstooker.
 Motie, roering / beweging: boozstel in eene vergadering.
 Motif, beweegfel / beweegreden.
 Motionnaire, boozsteller.
 Motiveeren, met redenen hezle-

kleeden/ zyne gronden op-
geven.
Mouſtache, knebel.
Mouvement, movement, be-
weeging/ beroering.
Moveeren, roeren/ beweegen.
Mulcte, boete/geldboete/bzenk.
Mulctceeren, beboeten/ met
geldboete straffen.
Multiplicatie, vermenigvul-
digen/ vermeerdering.
Multipliceeren, vermenigvul-
digen/ vermeerderen.
Multitude, menigte/ veelheid.
Mumie, gehalfemd lph.
Mundatie, mundeeren, mun-
dicatie, mundificceeren, zie
Mondificatie enz.
Municipaal, ſtadsch/ ſtede-
lph: ook lid der ſtedelyke
regering.
Municipaliteit, ſtedelyk be-
ſtuur.
Municipiëeren, burgerrecht
geeven.
Muniëeren, bebesten/ ver-
ſterken/ boorzien.
Muniment, verſterking/ be-
wopſiuk.
Munificentie, milddaadigheid.
Munitie, verſterking/ toe-
ruſting.
Munus, ampt.
Murmuratie, mozing.
Murmureeren, mozen.
Mufette, ruiſpyp.
Muscadin, 3te Petit mattre.
Muscadine, zie Elegante.
Muscle, ſpier/ muis/ ze-
nithuuiſt.
Musculus, ſpierig/ſpierryk.
Muſeum, bewaarplaats van
oude en nieuwe gedenk-
waardigheden van weten-

ſchap en kunst.
Muficant, zanger of ſpeler op
de maat/ zang- of ſpel-
kunſtenaar.
Muſiceeren, zingen of ſpelen
op de maat.
Muficq, zangkunſt/ ſpeel-
kunſt.
Musquet, roer/ bus.
Muſquettier, ſchutter/ roer-
ſchutter/ buſſchietcr.
Muſqueton, 3pderoer/ reis-
roer.
Mutatie, verandering/ wiſ-
ſeling.
Muteeren, wiſſelen/ veran-
deren.
Mutilatie, verminking.
Mutileeren, verminken.
Mutin, oprocmaker/ mutter/
muittemaaker/ mutteling.
Mutinatie, oproer/ muttery.
Mutineeren, oproer maaken/
muitten.
Mutuatie, ruiling.
Mutuëeren, ruilen/ wiſſelen/
ontlenen.
Mutuël, onderling/ weder-
3pdsch/ ober en weder.
Mysterie, mysterieus, mys-
tyk, myſtykery, zie Miſ-
terie enz.
Mythologie, uitlegging van
fabelen/ fabelkunde.

N.

Najaden, ſtroomgodinnen.
Nauptſatie, te horde bren-
ging/ in bewaarders hand
ſtelling.
Nauptſceeren, te horde bren-
gen/ in bewaarders hand
ſtellen.

- Namptisement, handbulling/
te hofde brenging/opbren-
ging.
- Narrateur, verteller.
- Narratie, vertelling.
- Narratif, verhaaling / 't geen
men in het flot tot zyn be-
wysreden neemt.
- Narreeren, vertellen, ver-
haalen.
- Natie, volk / inboozlingen.
- Natif, geboren: inboozling.
- Nationaal, aan het volk of
het land hefhorende.
- Nationaale domeinen, na-
tionaale goederen, hezit-
tingen van het volk of land /
inzonderheid byzondere ei-
gendommen in Frankryk
gedurende de omwenteling
aan het algemeen verballen
verklaard.
- Nativiteit, geboorte.
- Naturalifatie, recht van in-
boozlingschap / erkenning
booz inboozling.
- Naturalifeeren, het recht van
inboozlingschap mededeelen/
tot inboozling maaken / booz
inboozling erkennen.
- Naturalist, natuurkundige /
natuurkennër: ook verwer-
per van de openbaring.
- Natuur, ingeboren aart.
- Natuurlyk, oprecht geboren.
- kind, hastaard.
- Naturel, natuurlyk: ook na-
tuur / aart / neiging.
- Natureeren, naaarten.
- Naufrage, fchiphreuk.
- Navaal, fchepfch.
- Navigabel, bezellbaar / be-
baarbaar.
- Navigatie, fchepvaart / zee-
vaart.
- Navigeeren, vaaren / te fchep
vaaren.
- Nebuleux, nebelachtig / duif-
terachtig / miftig.
- Necesfaire, noodig / noodwen-
dig / noodzaaklyk.
- Necesfiteit, noodwendigheid /
noodzaaklykheid.
- Necesfiteeren, noodzaaken.
- Necromantie, tobery / dooden-
waarzeggerij / zwartekunst.
- Necteeren, hechten / knoopen.
- Negatie, lofhening / ontkerning.
- Negatif, negatoir, ontkennend.
- Neger, zwarte.
- Negeeren, lofhenen / ontkennen.
- Negligent, onachtzaam / acht-
loos / nalaatig.
- Negligentie, verzuim / ver-
waarloozing / achtloosheid /
onachtzaamheid / nalaatig-
heid.
- Negligeeren, verzuimen / ver-
waarloozen / veronachtzaam-
men / verachtellozen.
- Negotiant, handelaar / koop-
man.
- Negotiateur, onderhandelaar.
- Negotiatie, onderhandeling :
gebleening.
- Negotie, handel / koophandel.
- Negotieeren, handelen / han-
del dryven / onderhandelen /
geld leenen.
- Negromantie, zie Necroman-
tie.
- Nequitie, fieltery / quiterij.
- Nerveux, zenuwachtig / ze-
nueurlyk / krachtig.
- Netto, net / effen.
- Neuter, neutraal, onzpydig.
- Neutralifeeren, onzpydig ma-
ken.

Neu-

- Neutraliteit, onzijdigheid.
 Nexus, verband / samenhang.
 Nigromantie, zie Necromantie.
 Nihil, niets / niet met al.
 Nihilipendeeren, verasmaaden / niet achten / voor niets rekenen.
 Nimpf, zie Nymph.
 Nivelleeren, als waterpas gelijk maaken.
 Nivôse, sneetomaand / de vierde der nieuwe Fransche maanden / gedeeltelyk met onze winter- en gedeeltelyk met onze loutomaand overeenkomende.
 Nobel, edel / bzaaf / adelyk.
 Nobili, Italiaansch edelman.
 Nobiliair, adelyk / tot den adel behoorende.
 Nobiliteit, zie Noblesse.
 Nobiliteeren, veredelen / edel maaken: tot den adel verheffen.
 Noblesse, edelheid: adel.
 Number, getal.
 Nombreeren, met talletters merken / talmerken.
 Nombreux, talryk / veel in getal.
 Nomenclator, nomenclatuur, naamnoemer / woordennoemer / naamlyst / woordenlyst.
 Nominatie, benoeming / benoemlyst.
 Nomineeren, noemen / benoemen.
 Nonchalant, onachtzaam.
 Non-emigratie, niet-verhuizing / niet-uittocht.
 Nonpareil, onbergelyklyk / zonder weergade.
 Norme, maat / voorbeeld / regel.
- Nota, merk op / let op.
 Nota bene, merk wel / let wel.
 Notabel, merklyk / aanzienlyk.
 Notable, aanzienlyk burger.
 Notaris, beampstschryver.
 Notarischap, beampstschryverschap.
 Noratie, betekening / naamduiding.
 Note, teken / merk / kenteken.
 Noteeren, aantekenen / letten.
 Notificeeren, notificeren, doen weten / te kennengeeven / verzoewigen.
 Notificatie, verzoewiging / bekendmaking.
 Notionaal, kennelyk.
 Notitie, aantekening / handschap.
 Notoir, kennelyk / kenbaar / merkelyk / blykelyk / blykbaar.
 Notule, aantekening.
 Nourriture, voedsel.
 Nouvelles, nieuwiggheden / nieuwtystdingen.
 Novalien, nieuwwaangevoenen landen.
 Novateur, vernieuwer / zoecker of vziend van nieuwiggheden.
 Novatie, vernieuwing / verandering / invoering van nieuwiggheden.
 Nouvelles, 3te Nouvelles.
 November, slagomaand.
 Noviteit, nieuwigheid.
 Nubileus, wolckachtig / nevelachtig.
 Nuliteit, naaktheid / blootheid.
 Nugatie, hoering / beuzeling.
 Nugeeren, beuzelen / boerten.
 Nut, niets.

Nulliteit, nietigheid/krach-
teloosheid.
Numeratie, telling.
Numereeren, tellen.
Nunciatie, verkondiging/aan-
zegging/hoodschap.
Nunciëeren, verkondigen/
aanzeggen/hoodschappen.
Nuncupatie, noeming.
Nuncupeeren, noemen.
Nundine, markt/jaarmarkt.
Nundineeren, markten/jaar-
markt houden
Nuratie, wankeling/schudding/
overhelling/knikking.
Nuteeren, wankelen/schud-
den/knikken/wenken.
Nutritie, voeding.
Nymph, maagd/halve godes.

O.

Oambulatie, omwande-
ling.
Obambuleeren, omwandelen.
Obedient, gehoorzaam/on-
derdaanig.
Obedientie, onderdaanigheid/
gehoorzaamheid.
Obediëeren, gehoorzaamen/
onderdaanig zyn.
Obfirmatie, verstokking.
Obfirmereeren, verstokken/vast
houden.
Obiter, ter loops/in't hooz-
lygaan.
Object, hoozwerp/grond/stof/
inzigt/ doel.
Objecteeren, hoozwerpen/
optwerpen/tegenwerpen.
Objectie, tegenwerping.
Objiciëeren, zie Objecteeren.
Objurgatie, bekyping.
Objurgeeren, bekypen.

Oblatie, offerhande/offer/
aanbieding/aanbod/opdragt.
Oblectatie, verlustiging/ber-
maak/berheuging.
Oblectereen, verlustigen.
Obligatie, verband/verbins-
ding/schuldkenmis:schuld-
bzief/verbinten/s hand-
schzift/verplichschzift/
schuldverband/verpliching.
Obligereen, verbinden/ber-
plichen.
Oblique, scheef/schuins.
Obliquiteit, scheefheid.
Oblivieux, vergeetachtig.
Obnubilatie, benebeling.
Obnubileeren, benebelen.
Oboriëeren, ontstaan.
Obreptie, insluiping.
Obreptif, ter sluip.
Obrogatie, tegenzegging/te-
genspreeking/wederspre-
king.
Obrogeeren, tegenzeggen/te-
genspreken/wederspreken.
Obsceen, onkuisch.
Obsceniteit, onkuischheid.
Obscuratie, verdonkering.
Obscureeren, verdonkeren/
berduisteren.
Obscuriteit, duisterheid/don-
kerheid.
Obscuur, duister/donker/
geheim/onbekend/ongeacht.
Obscraatie, smeeking.
Obscreereen, smeeken/bidden.
Obsqueeren, onderdaanig
zyn/gehoorzaamen/gediens-
stig zyn.
Obsquentie, onderdaanig-
heid/dienstbieding/ge-
dienstigheid/dienstvaardig-
heid.
Observabel, onderhoudende.

Ob.

- Observantie, gebzukt/ ge-
 woonte/ eerbiedigheid.
 Observatie, waarneming /
 opmerking/ in-acht-neming.
 Observateur, onderhouder /
 waarneemer.
 Observatorium, sterretoren /
 sterreplaat.
 Observeren, waarneemen /
 gadeslaan / aanmerken /
 onderhouden.
 Obsidie, belegering / neleg.
 Obsignatie, verzegeling.
 Obsigneeren, verzegelen.
 Obsistereen, wederstaan / te-
 genstaan.
 Obstacel, hinderpaal / hinder-
 nis.
 Obsteeren, in den loeg slaan /
 verhinderen / tegenstaan.
 Obslinaat, hardnekkig / stf-
 zinnig / toebelmoedig.
 Obstinate, hardnekkigheid /
 stfzinnigheid / wrebelmoe-
 digheid.
 Obstructie, verstopping.
 Obstrueeren, stoppen / ver-
 stoppen / toefluiten.
 Obtemperatie, gehoorzaa-
 ming / nakoming.
 Obtemperereen, gehoorzaa-
 men / nakomen.
 Obtentie, verwoebing.
 Obtestatie, betuiging.
 Obtesteeren, betuigen.
 Obtineeren, verwerpen / he-
 houden / verkrpgen / beko-
 men.
 Obtingeeren, verkreegen wo-
 den / te heurt vallen / ge-
 heuren.
 Obtrectatie, lastering.
 Obtrecteeren, lasteren / schel-
 den.

- Obtrudeeren, opdzingen.
 Obtrusie, opdzinging.
 Obumbratie, beschaduwing.
 Obumbreeren, beschaduwen /
 overschaduwten.
 Obveniëeren, tegenkomen /
 te ontmoet konen / oberka-
 men / toekomen / gebeuren /
 geschieden.
 Obventie, tegenkomst / ont-
 moeting.
 Occasie, gelegenheid / booz-
 bal.
 Occasioneeren, veroorzaken.
 Occident, het westen.
 Occidentaal, westwaardsch /
 westeresch.
 Occludeeren, toefluiten.
 Occlusie, toefluiting.
 Occultatie, verbergging.
 Occulte, verbergen.
 Occulteeren, verbergen.
 Occupatie, inneeming / be-
 zetting: bezigheid / beko-
 mering.
 Occupeeren, innemen / be-
 zetten: bezig houden.
 Occurrentie, ontmoeting /
 gelegenheid.
 Occurreeren, boozkomen / be-
 jegenen / ontmoeten.
 October, wynmaand.
 Octrooi, verleenig / bergun-
 ning / gunst / verlof / gunst-
 hrief.
 Octrooieeren, verleenen / ver-
 gunnen.
 Oculair, oogschynlyk / oog-
 zienlyk: met eigen oogen.
 Ode, eerdicht / zang / lofzang.
 Odeur, reuk.
 Odieus, haatlyk / verdzietig.
 Oeconomie, huishouding /
 huishoudkunde.

- Oeconomiesch, huishoudelyk.
 Oeconomist, huishouder/
 huishoudkundige.
 Offendeeren, leed doen/ kwet-
 sen/ beschadigen/ verongelap-
 ken/ beledigen.
 Offendeeren, stooten/ mis-
 doen/ ergeren.
 Offendicule, ergernis/ aan-
 stoot.
 Offentie, leed/ kwetsing/ aan-
 stooting/ verstooring/ hel-
 ding/ zonde/ misdaad.
 Offensif, beschadigend/ aan-
 ballend.
 Offereeren, aanbieden/ toe-
 dienen/ opdraagen.
 Officie, ampt/ plicht.
 Officier, amptman/ ampte-
 naar/ schout.
 Officier militair, krygsbevel-
 hebber.
 Officieuus, plichtig/ plichtelyk/
 gebedienstig.
 Offre, aanbieding.
 Oligarchie, regeering van
 weinigen/ regeering van
 den adel.
 Oligo trigo, mengelpys/ men-
 gelmoes.
 Olympiade, tydperk van vier
 jaaren by de Grieken.
 Ombrage, schaduw/ achter-
 denken/ argwaan/ omslag.
 Ombre, schaduw/ argwaan.
 Ombre, l'ombre, zeker kaart-
 spel voor drie personen.
 Ombrageeren, beschaduwen/
 overschaduwen/ zorg ha-
 ren.
 Ombrageux, schaduwig/ ach-
 terdochtig/ van veel om-
 slag.
 Omen, boozteken.
- Omineux, boozspellende.
 Omisfie, bergeeting/ nalaa-
 ting/ berzuim.
 Omisiteeren, overslaan/ nalaa-
 ten/ berzufen.
 Omnipotent, almogende/ al-
 magtig.
 Omnipotentie, almogendheid/
 almagtigheid.
 Omnipresent, oeraltegen-
 woordig/ alomtegenwoor-
 dig.
 Omnipresentie, alomtegen-
 woordigheid.
 Omniscient, alwetend.
 Omniscientie, alweetenheid.
 Onctie, zalving/ stichting.
 Onctueux, zalvende/ stichtelyk.
 Ondeeren, golven.
 Ondulatie, golving.
 Onduleeren, golven.
 Operatie, belading/ belas-
 ting.
 Onereeren, beladen/ belas-
 ten.
 Onereux, lastig/ bezwaar-
 lyk/ gewigtig.
 Ongecivilizeerd, onbeleeft/on-
 behoutwen/ ruw/ onbe-
 sctnaafd.
 Ongecorrigeerd, onverbeterd.
 Unguent, zalf.
 Opaac, duister/ schaduwryk.
 Opera, zang-toneelspel.
 Opera, werken/ geschziften.
 Opera omnia, alle de werken
 (van een schryver.)
 Operateur, werkmeester/
 heelmeester/ tooneelspeeler.
 Operatie, werking heelkun-
 dige kunstbewerking
 Operatif, werkende/ werk-
 zaam.
 Opereeren, werken/ arbei-
 den/

- den/ eene heilkundige be-
werking doen.
- Opercus, arbeidzaam/werk-
lyk.
- Opificie, ambacht/handwerk.
- Opinatie, waaring.
- Opinabel, waanlyk.
- Opineeren, opiniëeren, zyn ge-
woelen uiten/van mening zyn.
- Opiniatre, stypzinnig.
- Opiniatreeren, onberzetlyk
byblyven/halsstarrig zyn.
- Opiniatreiteit, hardnekkigheid.
- Opiniatriseeren, styp by zyn
meening blyven.
- Opinie, gewoelen/meening/
gedachte/verwachting.
- Opinieus, verwaand.
- Opituleeren, helpen/bystand
doen.
- Oppignoratie, verpanding.
- Oppignoreeren, verpanden.
- Oppilatie, verstopping.
- Oppileeren, verstoppen/stop-
pen.
- Opportun, gelegen/bekwaam.
- Opportunitieit, bekwaamheid/
gelegenheid.
- Oppofant, opponent, tegen-
streeker/tegenwerper/te-
gendinger.
- Oppofante, opponente, te-
genstreefster/tegenwerpster/
tegendingster.
- Opposeeren, opponeeren, te-
genstellen/tegenzetten/tegen-
werpen/wederstaan.
- Oppositie, tegenspraak/te-
genstelling/wederstand/te-
genweer: tegenpartij/in En-
geland de bertschers van het
werkelyk staatsbestuur.
- Oppresfeeren, verdukkien/
onderdukkien.
- Oppresseur, onderdukker/
verdukker.
- Oppressie, verdukking/on-
derdukking.
- Oppressief, onderdukkend.
- Opprimeeren, zie Oppressee-
ren.
- Opprobre, schande.
- Oppugnateur, hebechter/be-
strijder.
- Oppugnatie, hebechting.
- Oppugneeren, hebechten/be-
strijden.
- Optatie, wensching.
- Opteeren, hegeeren/wenschen.
- Optica, schouwkunst/gezigt-
kunde.
- Optie, keus/verkiezing.
- Optie-jaar jaar van huur of
pacht/keiwelk de huurder
of pachter in kan treden of
niet naar verkiezing.
- Opulent, ryk.
- Opulentie, rykdom/overbloed.
- Opuscul, werksken.
- Orakel, godspreek/waagbaak.
- Orage, storm/onweder.
- Orageux, stormachtig/on-
stuimig.
- Orateur, reedenaar/spreker.
- Oratie, reedevoering/vertoog/
gebed.
- Orbiculaire, rond.
- Ordinaris, ordinair, gewoon-
lyk.
- Ordinantie, ordinatie, ge-
schiktheid/schikking/ber-
oedening/oedening/schik/
beleid.
- Ordineeren, beschikken/be-
stellen/in orde schikken.
- Ordonnantie, inzetting/keur/
schikking/hebel: ook be-
velschryft tot betaling.

Or-

Ordonneeren, schikken / instellen / bevelen.
 Ordoyeeren, huil maken.
 Ordre, orde / schikking: orde / broederschap: orde / bevel / last.
 Ordre du jour, dagrolle: orde of schikking van de raadspleegingen van den dag in raadsvergaderingen: orde of bevel van den dag in den krygsdienst.
 Ordure, vuiligheid.
 Oreilletten, oorzinnen.
 Oreillon, schutsel.
 Oreeren, een redevoering houden / redeneeren / bidden.
 Organisateur, in-werking-bringer.
 Organisatie, regeling / in-werking-brenging.
 Organiseeren, in werking brengen / regelen.
 Orgueilleus, hobaardig / trots / hoogmoedig.
 Orient, het oosten.
 Oriëntaal, oostwaarts / oosters: iet byzonders: byzonderling.
 Orifice, mondgat.
 Origine, oorsprong.
 Origineel, oorspronglyk.
 Oriren, spuiten / rypen / ontsputten.
 Orizon, zie Horizon.
 Ornament, versiering / sieraad.
 Orneeren, versieren / snuutken / optooijen.
 Orthodox, rechtgeloobig / rechtzinnig / rechtleerig.
 Orthodoxie, rechtgeloobigheid / rechtzinnigheid.
 Orthographie, spelling / rechte

schryfwyze / standtekening / platte lysbeelding.
 Ostendeeren, vertoonen / toonen.
 Ostensibel, toonbaar / vertoonbaar.
 Ostensie, tooning / vertooning.
 Ostentatie, beroeming / pochzing / pdele vertoning.
 Ostenteeien, beroemen / pochen / stoffen.
 Otage, pand / opzeling: opzelaar.
 Otager, opzelaar.
 Otieus, ledig / pdel.
 Oubliant, vergeetachtig.
 Oubliantie, vergeetelheid.
 Oubliëeren, vergeeten.
 Oui, ja.
 Outrage, leed / spyt / overlast.
 Outrageeren, leed aandoen / beledigen.
 Outrageant, overlastig / besledigend.
 Ouverture, opening.
 Ouvrage, werk.
 Ovaal, efrond / langwerpig rond.

P.

Pacificatie, bezediging.
 Pacificceeren, verdraagen / bezedigen / overeenbrengen.
 Pacificq, breedzaam.
 Pacquet, bondel / pak.
 Pactie, verdrag / verbond / overeenkomst.
 Pactioneeren, verdraagen / overeenkomen.
 Pagadoor, betaalsheer / penningmeester.

Pa

Pagie, bladzyde: zpdienaar/
volgdienaar / zpdganger/
edelknaap / edelmecht / hof=
dienaar.

Paiceren, betaalen.

Paiement, betaaling: klein
geld beneden een zeshalf.

Paifibel, byeedzaam.

Paix, byede.

Paleis, prinsenhof / hofstent=
hof / koningshof.

Palfrenier, stallmecht.

Palinodie, wederroeping / af=
tegt.

Palisade, hofstweering / paal=
werk / stozmpaal.

Palleeren, palliëeren, oppzon=
ken / opsmukken: bemaan=
telen / bedekken.

Palloen, bal / windbal.

Palpabel, tastbaar.

Palustre, broekland.

Panurze, loos / dooztrap /
albeschik / moeiäl.

Parabel, gelykenis / zinnebeeld.

Parade, optooifsel / oppzon=
king / glimp / vertooning:
byeenkomst van soldaaten.

Paradeeren, vertoonen: op=
trekken.

Parade plaats, plaats van
samenkomst der soldaaten.

— Koets, staatsie-koets.

Paradox, wonderfpreuk: won=
derspreukig.

Paradys, lusthof.

Paræmia, fpreekwoozden.

Paralifeeren, verlammen.

Paragon, doozbeeld / staal.

Paragonneeren, vergelyken/
gelykmaaken / effenen.

Paragraphe, befchrybing / on=
derschrybing / afdeeling/
kanttekening.

Parallel, ebenwoyd / tegen el=
kander staande / gelykwoy=
dig.

Paralyfie, lammigheid / be=
roertheid.

Paralytieq, beroerd / geraakt.

Parapet, hofstweer.

Paraphe, merk / aantozying.

Parapheeren, merken/tekenen.

Paraphernale goederen, bui=
tenhulwoylksgoederen.

Paraphrafe, uitbyeiding / om=
fchrybing.

Parapluie, regenscherm.

Parafol, zonnefcherm.

Parate executie, haastige
rechtsbozdering / daadlyke
uitwinning.

Pardon, vergifnis.

— debatteeren, brieven van
vergifnis wederfpreeken.

Pardonnabel, vergeeflyk.

Pardonnement, vergeeving/
vergifnis.

Pardonneeren, vergeeben.

Pareil, gelyk / ebengelyk / dier=
gelyk.

Parenthese, tuffchenreden /
inreiding / tuffchenftelling /
inblyping / inzetting.

Parenteeren, vermaagfchap=
pen.

Pareeren, fieren / oppzonken/
tooyen / opwooyen: gefwoz=
zaamen: den ftoot afkeeren/
ontduiken.

Pareersel, fierfel / tooifsel.

Paresfe, luftheid / traagheid.

Parfum, reukwerk / ruikend
goed.

Partumeeren, met reuk ver=
bullen / doozrooken / be=
rooken.

Parfumeur, reukmenger /
reuk

- reukmaaker.**
 Pariteit, ebenheid.
 Parlement, hoograadshof / pleitshof / gerechtshof / 's lands raadsvergadering / staatsvergadering / rijkshofvergadering: in Engeland het lichaam der beide wetgebede kamers / die der edelen die der vertegenwoordigers van de gemeenten.
 — adjourneeren, in Engeland het parlement tot zekeren dag toe opschorten / 't welk dooz de leden zelve geschied / wordende zulks dooz geene nieuwe zittinge gehouden.
 — prorogueeren, in Engeland het parlement vooz eenigen tyd uitsstellen / 't welk dooz den koning geschiedt / wordende de zitting daar dooz geïndigd.
 Parlementen, bulderen / tieren.
 Parlemeuteeren, van overgaaf spreekken.
 Parochiaan, kerspelpriester.
 Parochie, kerspel / buurt.
 Parquet, perk.
 Parlimonie, spaarzaamheid.
 Part, deel.
 Partage, deeling.
 Partageeren, deelen.
 Partenier, zie Partisan.
 Parterre, zit- of staanplaats in den schoutoburg / een schouttoneel.
 Partiaal, zydig / eenzydig.
 Partialiteit, eenzydigheid.
 Participant, deelhebber / deelgenoot.
 Participatie, mededeeling / medegenteting / deelachtigheid /
- deelhebbing / deelgenootschap.
 Participe, deelwoord eens werkwoords.
 Participeeren, mededeelen / deelachtig zyn / deelgenoot zyn.
 Particulariseeren, byzonder maaken / in byzonderheden treden.
 Particulariteit, byzonderheid / nader bericht.
 Particulier, byzonder: afgedeeld / stukswys.
 Partisan, medestander / makker.
 Partitie, verdeling / deeling.
 Partitiëeren, deelen / verdeelen.
 Partuur, gade / wederga.
 Parture bekleeding.
 Party, byand / twistster / dinger: deel / gedeelte.
 Party advers, tegendinger.
 Partyen, wederdingers.
 Partyschap, eenzydigheid / verdeeldheid.
 Pas, stap / schrede / tred.
 Pas de charge, stap om storm te loopen.
 Pasigraphie, de kunst om met tekenen / een soort van algemene taal uitmakende / te schryven.
 Paspoort, zie Pasfeport.
 Pasquil, schimpshrift / steekshrift / schootshrift / schimpdicht.
 Paslabel, bydruk / taamlyk / dat dooz kan gaan.
 Pasfage, reisgeld.
 Pasfage, weg / doozgang / doozweg: spreuk / aanmerkelyk deel van een reden of boek.

hoek.
 Pasfagier , reiziger / dooztrek-
 ker.
 Pasfant , boozbyganger : booz-
 bygaande.
 Pasfaatwind , wind / dooz-
 gaans uit zekeren hoek
 waaiende.
 Pasfato verlopen / boozleeden/
 boozgaande.
 Pasfement , lint / hoortfel.
 Pasfementier , bozduurwerker.
 Pasfemese , anderhalve stap.
 Pasfeport , byzief / byze
 reizief / byzeleizief / af-
 fcheidfchift / affcheid.
 Pasfeeren , doozgaan / voorby-
 gaan : dooz de vingeren
 zien : overtreffen / te boven
 gaan.
 Pasfetemps , tydverdypf.
 Pasfie , het tyden : zucht / dzift/
 verrukking / ingenomen-
 heid / hartstogt.
 Pasfif , tydelyk.
 Pasfioneeren , verrukken / in-
 neemen / versfingeren.
 Pastoor , pastorel , herder /
 pziester / predikant.
 Pastoraal , pastorel , herder-
 lph : herderwerk : herder-
 spel / herders toneelfpel.
 Pastorie , herderstaat / herk-
 meeſterſchap / herſpel / des
 leeraars wooning.
 Patas , jacht.
 Patent , open hzief / plakkaat/
 hebel / bul : open / open-
 ſtaande.
 Patenten , hebelbrieven / opene
 brieven van de hooge obe-
 righeid.
 Paternel , vaderlyk.
 Patro-noster , gebedfetting /

't vader-ons : handhoeien.
 Patheticq , beweeglyk.
 Patient , tyder / zieke
 Patienteeren , tyden / dulden/
 gedogen.
 Patientie , geduld / tydzaam-
 heid / gedoogzaamheid : hof-
 zuuring / zaazuuring
 Patientig , geduldig / tydzaam/
 gedoogzaam.
 Patientiglyk , tydzaamlyk / ge-
 duldiglyk
 Patres , oudvaders / kerckleer-
 aars der vier eerſte eeuwen
 na Christus gehooyte.
 Patria , vaderland.
 Patriarch , aartsvader.
 Patriarchaal , aartsvaderlyk.
 Patrimoniaal , vaderlyk / va-
 dererlyk.
 Patrimoniale goederen , byze
 erf-goederen / erfhave.
 Patrimonie , vaders erf / va-
 ders goed.
 Patriot , vaderlander / liefheb-
 ber van 't vaderland.
 Patrocineeren , boozſtaan / ver-
 dedigen / boozſpreken.
 Patronage , patronaatschap ,
 boozſtanderſchap / huisva-
 derſchap.
 Patroon , boozſtander / huis-
 vader / boozſteeld : een ſaam-
 gepakte laading buſkzuid.
 Patrouille , nachtwacht / wacht
 die ergens de ronde doet.
 Patrouilleeren , de ſtraaten
 hewaaken / de ronde doen.
 Pauſe , poos / ruſt.
 Pauſeeren , verpozen / ruſten.
 Paviljoen , tent / bed / kajuit.
 Pax , pays , byede.
 Peccadille , kleine miſſlag.
 Peccereen , zondigen / miſdoen.

Pecuniëel, geldelyk.
 Pecuniëele straf, geldstraf/
 straf in de beurs.
 Pedaal, gedeelte van een orgel
 of ander speeltuig / met de
 voeten bespeeld of bestuurd
 wordende.
 Pedagoge, pedagoog, tucht-
 meester / leermeester / huis-
 lyk leermeester.
 Pedagogie, opvoedings-kunst.
 Pedant, halfgeleerde / wys-
 neus: verwaand mensch.
 Pedanterie, waanwysheid /
 neustopsheid.
 Pedel, hoogschool-bode.
 Pedestal, voetstuk van een
 stpl / van een zult of heeld.
 Pelgrimagie, bedevaart.
 Pellegrim, bedevaartreiziger /
 bedevaartganger.
 Pelletier, peltier, bontwerker.
 Peloton, zie Ploton.
 Peltery, hontbereidery: he-
 reide hont.
 Penaal, straflyk / strafwaardig.
 — Bevelen penaal, straflyke
 bevelen.
 Pendant, weergade.
 Pendanten; oozhangfels.
 Pendeloque, oozbel: starde
 aan geschuurde klederen
 hangende.
 Pene, straf / boete.
 — extraordinaar, buitenge-
 woone straf.
 — ordinaar, gewoone straf.
 Penetrabel, doozdringbaar.
 Penetrant, doozdringend.
 Penetratie, doozdringing.
 Penetreeren, doozdringen /
 doozzien.
 Peniteeren, berouw hebben.
 Penitent, boeteling.

Penitente, boetvaardige trouw.
 Penitentie, herouw / leedwo-
 zen / boete.
 Penitet, boetedoening.
 Pensif, vol gedachten / peir-
 zende.
 Pensioen, loon / wedde / he-
 looning / bezolding / dienst-
 gaaf / vertering / eergift.
 Pension, kostschool.
 Pensionnaire, kostganger.
 Pensionaris, bezoldigd raads-
 man van stad of land.
 Peragratie, reizje / doozreizje.
 Peragreeren, reizen / doozreizen.
 Per-cento, ten honderd.
 Perceel, gedeelte / stuk.
 Percepteur, ontfangen / gaar-
 der.
 Perceptie, begrypping / bebat-
 ting: ontvangning / genie-
 ting / ontvangst.
 Perceeren, doozhooren.
 Percipiëeren, ontvangen / ge-
 nieten: bevatten / begryppen.
 Percolatie, doozkleinsing.
 Percoleeren, doozkleinsen.
 Perditie, verlies / kwisting /
 verderf.
 Perdu, verlooren.
 Perdurabel, geduurig / duur-
 zaam.
 Peregrinatie, reizje / uitlan-
 digheid.
 Peregrineeren, reizen / buiten-
 's lands reizen.
 Peremptie, vernietigting / te-
 niet doening.
 Peremptoir, eindelyk / voldm-
 gend / vernietiglyk.
 Perfect, volmaakt / volkomen.
 Perfectibiliteit, volmaakbaar-
 heid.
 Perfectie, volmaaktheid / vol-
 ko-

komenheid.
 Perfectioneeren, volmaaken/
 volkomen maaken.
 Perfidie, ontrouw/ trouw=
 loosheid.
 Perforatie, doorbooring.
 Perforeeren, doorbooren.
 Parfum, parfumeeren, perfu=
 meur, zie Parfum enz.
 Perfundeeren, overstozten/
 doorzieten.
 Perfusie, overstozing/ over=
 gieting.
 Pericliteeren, waagen/ in
 gebaar stellen/ gebaar loo=
 pen.
 Periculeux, gebaarlyk.
 Perikel, gebaar/ nood.
 Perimeeren, sbergaan/ noo=
 digen/ vernietigen.
 Periode, tydloop/ tydbak/
 volzin van een reden.
 Peripherie, ommetrek.
 Periphrase, korte omspraak
 of omschryving.
 Periphraseeren, met korte
 omspraak boozstellen/ om=
 schryven.
 Periphraze, omschryver/ uit=
 legger door omschryving.
 Perisfabel, verganklyk.
 Perjurie, eedbreking/ mein=
 eed.
 Perjureeren, meined doen.
 Permanent, vast/ bestendig/
 blyvende.
 Permanentie, berlypend=
 heid/ voortdurendheid.
 Permis, schriftlyke vergun=
 ning.
 Permissie, toelaating/ ver=
 lof.
 Permissif, toelaatlyk.
 Permitteeren, toelaaten.

Permotie, heroering/ bewe=
 ging.
 Permoveeren, beroeren/ be=
 wegen/ overreeden.
 Permutatie, wisseling/ rui=
 ling.
 Permuteeren, wisselen/ ver=
 ruilen.
 Pernicieux, schadelyk/ ver=
 derlyk.
 Peroratie, besluiting/ of be=
 sluit van een reden.
 Peroreeren, de reden flui=
 ten.
 Perpendicular, rechtstandig/
 loodrecht/ waterpas/ recht
 op en neer.
 Perpetrant, bedrjver.
 Perpetratie, bedrjving.
 Perpetreeren, bedrjven.
 Perpetueel, altydduurend/
 geduurig.
 Perpetuiteit, geduurigheid/
 altydduurendheid.
 Perpetuum mobile, het geen
 zich altyd beweegt.
 Perplex, verbaasd/ raade=
 loos/ bedzemmeld.
 Perplexiteit, verbaasdheid/
 raadeloosheid/ bedzemmeld=
 heid.
 Perquireeren, doozzoeken/
 doozsnuffelen.
 Perquisitie, doozzoeking.
 Perruque, paraik, gemaakt
 hoofdhair.
 Persecuteeren, verbolgen.
 Persecutie, verbolging.
 Persequeeren, verbolgen/
 achterbolgen.
 Perseverant, volhardend/ vol=
 standig.
 Perseverantie, volharding/
 volstandigheid.

Persevereeren, volharden.
 Perficarie, persiënkruid.
 Perfico, sterken drank van
 brandewyn en persiënpit-
 ten.
 Persistentie, volharding / aan-
 houding.
 Perfilteren, aanhouden / vol-
 harden / hpblyven.
 — hinc inde voor replicq
 en duplicq, blyven aan
 weerzjden by 't geen ge-
 zegd is booz tegenweer en
 naweer.
 Personage, persoon: rolspee-
 ler / kamerspeeler.
 Personeel, in persoon / hoofd
 voor hoofd.
 Personeele actie, opspzaak-
 recht / persoonlyke opspzaak.
 — executie, persoonlyke uit-
 winning.
 Perfoon, lieden / luiden.
 Perspectie, doozziening / dooz-
 kyking.
 Perspectief, vergezicht / ver-
 schiet.
 Perspectivé, doozzigtig.
 Perspiciëeren, doozzien / dooz-
 kyken.
 Perspicuïteit, duidlykheid /
 doozzigtigheid / klaarheid.
 Perstringeeren, bedwingen /
 doozhaalen / doozstryken.
 Persuadeeren, aanraaden /
 oberreeden / overtuigen.
 Persuasibel, aanraadlyk.
 Persuasie, aanraading / ober-
 reeding / overtuiging.
 Pertendeeren, boozgeeven.
 Pertinacie, hardnekkigheid /
 halssterrigheid.
 Pertinax, stug / styfzinnig.
 Pertinent, behoorzlyk / naar

den eisch.
 Pertinentie, geschiktheid /
 schiklykheid.
 Pertineeren, behooren / toe-
 behooren / aanbehooren.
 Perturbateur, heroerder / ver-
 stoorder.
 Perturbatie, heroering / ver-
 stoorring / ontsteltenis.
 Perturbeeren, heroeren / ver-
 stooren.
 Pervers, verkeerdt.
 Perversie, omkeering.
 Perversiteit, verkeertheit.
 Perverteeren, omkeeren / be-
 derben.
 Pesant, zwaar / gewichtig.
 Pestilent, berderslyk / dood-
 lyk.
 Petard, stormstuk / klapper /
 muurbzeeker / springbus /
 klapbus.
 Peter, doophesser.
 Petit, klein.
 Petitie, verzoek / begeerte /
 eisch / schyft daartoe strek-
 kende: boozdragt van staats-
 behoesten.
 Petitionair, verzoeker.
 Petit-maitre, pronkertje.
 Petitoir, eischend / verbolg-
 lyk.
 Petitioire actie, een zaak / die
 in den grond en ter hoofdzak
 verbolgd moet worden.
 Petulant, dartel / brooddzon-
 ken.
 Petulantie, dartelheid.
 Peupel, gespuis / 't grauto.
 Phantasia, zie Fantasie.
 Phantasme, phantome, zie
 Fantasme, fantome.
 Phenomenon, phenomeen,
 ongetwoon verschynsel.

Phi-

- Philosooph, wysheids bemint-
naar / liefhebber der wys-
heid / wyshegeerige / wys-
geer / wereldwysze.
- Philosopheeren, wysheid zoe-
ken.
- Philosophie, wysheids lie-
ving / wysheids beminning /
wysheids zucht / wyshe-
geerte / wereldwysheid.
- Philosophist, een gewaand
wysgeer.
- Philosophismus, gewaande
wyshegeerte.
- Phiole, zekere fles: speeltuig
met snaaren.
- Phisonomie, gelaatkunde.
- Phyisionomist, gelaatkundige.
- Phlebotomeeren, aderlaaten.
- Phlebotomie, aderslating /
adersopening.
- Phlegma, slym / slymigheid:
ook aangename manier van
spreken.
- Phlegmatik, slymig / houd-
vochtig.
- Physica, natuurkunde.
- Physica experimentalis, proef-
onderbindelpke natuurkunde.
- Physicq, natuurkundig.
- Physicus, natuurkundige.
- Physique amusante, natuur-
kundige proeven tot louter
vermaak.
- Pianissimo, zeer zacht.
- Piano, zagtkens.
- Picadelle, kleinigheid / bod-
derp.
- Picant, steekelig / scherp / spits /
steekachtig / neetelig.
- Picantig, wijdig / bits.
- Pictura, schilderkonst.
- Piedestal, zie Pedestal.
- Piëteit, godvuchtigheid.
- Piëus, godvuchtig.
- Pigmeën, dwergges.
- Pilaar, zuil.
- Pillage, roof / huilt.
- Pilleeren, plonderen / rooben /
stroopen.
- Pillulae, pillen.
- Piloot, lootsman.
- Pilorie, de kaak.
- Pinas, spiegelstip.
- Pinnant, muurstip / tusschen-
muur.
- Pinseel, hair of bozstelpen der
schilders.
- Pinxit, (hp) heeft geschilderd.
- Pionier, schansgraver / leger-
werker.
- Piquant, steekende / stekelig.
- Piqueeren, steeken.
- Piqueur, paardeberpder.
- Pigure, steek.
- Piraat, zeeroover.
- Piraterie, zeeroberp.
- Piramide, naald / grafnaald.
- Pistool, rproer / handbus.
- Pitoyabel, deerlyk.
- Pituite, slym.
- Pituiteus, slymachtig.
- Pittoresque, schilderachtig.
- Placcaat, plakschijf / bebel /
aangeplagen bebel.
- Placcaten, bevelen van 's lands
hoofden.
- Plain, plein, effen / gelyk:
open plaats.
- Plainte, klagt.
- Plaisantie, plaisir, genoeg-
lykheid / vermaaklykheid /
vermaak.
- Plaisant lustig / vrolyk / ge-
noeglyk / vermaaklyk.
- Plaisanteeren, scherpsen / boer-
ten / kortstaplen
- Plaisanterie, scherpsen / boert /
kortstaplen

- hooftstapl.
 Plaifier, plaisir, lust / vro-
 lykheid / vreugd / vermaak.
 Plaifieren, vermaak neemen /
 zich verlustigen / vermaak
 aandoen
 Plan, ontwerp / schets / platte
 grond.
 Planeet, zweef-ster / dwaal-ster.
 Planeeren, schaaben / effenen /
 flechten / vlakmaaken.
 Planum, plat.
 Platfond, geschilderde zolde-
 ring.
 Plaudeeren, handklappen.
 Plausibel, pryslyk.
 Plaveien, platte vierkante ste-
 nen.
 Plaveien, bloeren / hebloeren
 met stenen.
 Plebeüs, plebaan, een man
 van geringe soorte.
 Pleidooi, geding / gedingtaal.
 Plenipotentiaris, gebolmag-
 tigde.
 Plenipotentie, volmagt.
 Plenitude, volheid.
 Pleuris, zpdwoe / steekende
 zpdppn.
 Ploton, een samengevoegd ge-
 tal soldaaten / die te gelyk
 afbuuren.
 Pluraliteit, meerderheid.
 Pluviöse, regenmaand / de
 vyfde der nieuwe Fransche
 maanden / gedeeltelyk met
 onze loutw- en gedeeltelyk
 met onze sprokkelmaand
 overeenkomende.
 Pneumatica, geestkunde.
 Podagra, boeteubel / boetjicht.
 Podagrist, jichtig mensch.
 Poëme, gedicht.
 Pœnaal, pœne, pœniteeren,
 pœnitent, pœnitente, pœ-
 nitentie, pœnitet, zie Pe-
 naal, pene, peniteeren enz.
 Poësie, dichtkunst.
 Poëet, dichter.
 Poëisfeeren, dichten.
 Poignard, een dolk.
 Poinson, hairpziem / hair-
 kzuller.
 Point, punt / stip / spits /
 scherpte: ook verhandelstuk.
 Police of polis van asuran-
 tie, verzekerbzief.
 Poliëeren, schaaben / effenen.
 Poliet, net / glad / geslepen /
 beschaafd.
 Politesse, fraaiheid van ze-
 den / heelefsheid / heusheid.
 Politica, regeerkunde / staat-
 kunde.
 Politicq, regeerkundig / staat-
 kundig: doozslepen / listig.
 Politicus, geoeffende in 's lands
 zaken en belangen / regeer-
 kundige / staatkundige: ook
 een doozslepen / een listig
 mensch.
 Politie, burgerlyke regeering /
 landbestiering / staatsbestie-
 ring: inzonderheid het toe-
 bozzicht op de openbare
 orde en heiligheid.
 Pollicitatie, belofte.
 Polliciteeren, beloooven.
 Polluëeren, besmetten / be-
 vlesken.
 Pollutie, besmetting / beblek-
 king.
 Pols, aderflag.
 Poltron, bloodaart.
 Polygamie, veelwyfshap.
 Polysten, slyppen / gladmaaken.
 Polytechnique (ecole,) school
 daar allerlei kunsten in ge-
 leerd

- leerd worden
 Pomade, welriekend smeersel.
 Pompe, pracht/ pzaal.
 Pompeux, prachtig.
 Ponderatie, weeging/ oberweeging.
 Pondereren, weegen/ oberweegen
 Pondereux, gewichtig.
 Poneeren, stellen/ zetten.
 Pontificaal, pauslyk/ Hoge= priesteryk.
 Pontons, blikken of koperen huzgen.
 Popelly, geraaktheid.
 Populair, gemeenzaam/ by het volk aangenaam/ naar de batbaarheid van het volk geschikt.
 Populariteit, bemindheid by het volk.
 Populatie, bevolking.
 Populeeren, beholken.
 Populeux, volkryk.
 Port, haben: byngloon.
 Portant, schraagbreid/ draagheeld.
 Portatif, draagbaar/ heknoot.
 Porteeren, draagen/ byngen.
 Portie, deel/ gedeelte/ aandeel.
 Portier, deurwachter.
 Portionaris, deelgenoot.
 Portrait, afbeeldsel.
 Portuur, zie Partuur.
 Poseeren, zetten/ stellen.
 Positie, stelling/ stand.
 Positif, gesteld/ stellig: klein orgel/ windspeeltuig.
 Posito, gesteld/ genomen.
 Possesfeur, bezitter.
 Possessie, bezit/ bezitting.
 Possessif, bezittend.
 Possesfoir, bezittelyk.
 Possibel, mooglyk.
 Possibiliteit, mooglykheid.
 Possideeren, bezitten.
 Post, byschode.
 Post-scriptum, (P. S.) naschryft.
 Posteriteit, nakomelingschap.
 Postille, korte uitlegging/ verklaring.
 Postillion, byschdzaager/ byschd= overbrenger.
 Posthumus, (kind) na het overlyden der moeder geboren/ (geschryft) na den dood van den schryfter openbaargemaakt.
 Postponeeren, achterstellen.
 Postpositie, achterstelling.
 Postulatie, afeyssching/ af= bozdering/ bezoek.
 Postulant, eyscher/ afeysscher/ bezoeker/ voorszpraak in rechten.
 Postuleeren, afscheiden/ eyschen/ afbozderen/ begeeren/ aanklaagen/ bespuldigen.
 Postuur, gestalte.
 Potage, potsops.
 Potent, magtig/ vermogende.
 Potentaat, magthebber/ magt= tige/ moogenheid.
 Potentie, vermogen/ magt.
 Poudre, stof/ syn stof.
 Poudre de sympathie, stof van samenlyding/ stof van onderlinge trek en gemeenschap.
 Pourloite, verbolg/ navolging/ verbolging.
 Pourtrait, afbeeldsel/ schildery.
 Pousfeeren, aansluiten/ aandynen.
 Pover, arm/ gebzelyk.
 Practicaal, dat tot de beoeffening

ning behoort of leidt.
 Practicabel, uitvoerbaar /
 gebruikelyk.
 Practyk, oefening / bewer-
 king / uitwerking / onder-
 neming / handgreep / list.
 Practifeeren, in 't werk stel-
 len / uitwerken / bewerken /
 onderwinden / doen.
 Practizyn, rechtsbevozderaar /
 rechtsoeffenaar.
 Prairial, weidemaand / de ne-
 gende der nieuwe Fransche
 maanden / gedeeltelyk met
 onze bloef- en gedeeltelyk
 met onze zommermaand ober-
 eenkomende.
 Pragmaticus, rechtspleeger.
 Praxis, daad / oefening.
 Prealabel, boozaf / eerst: booz-
 afgaande.
 Prealable questie, boozaf-
 gaande of boozloopige vzaag.
 Prealablement, eerstlyk / booz-
 af.
 Prebende, inkomste / booz-
 deelgelden.
 Prebeeren, verschaffen / uit-
 reiken.
 Prebitie, uitreiking.
 Precario, by vergunning / by
 toestaaning / tot wederop-
 zegging toe.
 Precatie, bidding / bede.
 Precautie, boozbesoedmsddel.
 Precaveeren, behoeden / booz-
 komen.
 Precedent, boozgaande.
 Precedeeren, boozgaan.
 Precelleeren, te hoven gaan /
 uitmunten / overtreffen.
 Precept, gebod / leer / leerstuk.
 Precepteur, meester / leer-
 meester.

Preceptie, bebel / onderwop-
 zing / gebod.
 Precesfeur, boozganger / booz-
 zaat.
 Precies, juist / slyt / naauw-
 gezet.
 Precieux, kostelyk / dicrbaar.
 Precipiëeren, gebieden / be-
 veelen.
 Precipitant, haastig / booz-
 hartig.
 Precipitantie, boozhartigheid.
 Precipitatie, oberpling / ver-
 haasting.
 Precipiteeren, oberplen / ne-
 derstozten / van hoven ne-
 derwerpen.
 Precipitie, steilte.
 Precognitie, boozkennis.
 Predecesfeur, zie Precesfeur.
 Predefiniëeren, boozbepaalen.
 Predefinitie, boozbepaaling.
 Predemnatie, boozverboozdee-
 ling.
 Predemneeren, boozverboozdee-
 len.
 Predestinatie, boozbeschik-
 king / boozbestemming.
 Predestineeren, boozbeschik-
 king / boozbestemmen.
 Predicant, leeraar / pzeeker /
 verkondiger.
 Predicatie, boozleering / leer-
 reede / pzeek / verkondiging.
 Prediceeren, boozzeggen.
 Predictie, boozzegging.
 Preëminent, uitsteehende / booz-
 trefflyk.
 Preëminentie, uitsteehendheid /
 booztrefflykheid.
 Preëminceren, uitsteehen / ober-
 treffen.
 Prefatie, boozreede.
 Prefect, oberheer / booz / op-
 pcr-

perboogd / landboogd.
 Prefecture, drossfchap / opperboogdschap / landboogdp.
 Preferentie, voortrekking / boozkeur / boozrang.
 Preferereen, booztrekken / meer achten / verkiezen.
 Precificeren, iemand ergens ober stellen.
 Prefigeeren, boozhechten / boozbepaalen / boozbestemmen.
 Prefinitie, boozbepaaling.
 Prefix, boozgehecht / boozbestemd.
 Prefixie, boozhechting / boozbestemming.
 Pregnant, dzingende / wigtig.
 Prehendeeren, gypen / vangen / batten / aantasten.
 Prehensie, grepping / batting / banging / aantasting.
 Prejudiciabel, schadelijk / hinderlijk.
 Prejudicie, nadeel / achterdeel.
 Prejudiciëeren, beschadigen / benadeelen.
 Prejugé, boozoordeel.
 Prejugeeren, van voren heoorzdeelen / benadeelen.
 Prelaat, kerkboogd.
 Prelatie, boozstelling / bovenstelling / boozzetting.
 Prelature, kerkboogdp.
 Prelegaat, boozuitmaaking.
 Prelegateeren, boozuitmaaken.
 Preliminair, boozuitgesteld / boozafgaande.
 Preliminairen, boozloopige bredespunten.
 Preludium, boozspel.
 Prematuur, te vroeg ryp / onrypdig / zeer vroeg.
 Premeditatie, boozbedenking / boozbepinzing / boozoverleg.

Premediteeren, boozbedenken / boozbepinzigen / boozoverleggen.
 Premie, wedde / loon / pyp / bereering / verzekergeld.
 Premiëeren, beloonen / bereeren / begiften.
 Premisen, boozafzendingen / boozafgaande stellingen.
 Premitteeren, boozzenden / boozheenzenden / boozafzenden.
 Premoneeren, te vooren vermaanen.
 Premonitie, boozbermaaning / waarschuwing.
 Prenotie, boozkenis.
 Prenunciatie, boozboodfchap / ping / boozfelling.
 Prenunciëeren, boozboodfchappen / boozfellen / boozzeggen.
 Preoccupatie, boozkomstig / boozinneming / boozbezit.
 Preoccupeeren, boozkomen / boozinneemen / boozbezitten.
 Preordinatie, boozbeschikking.
 Preordineeren, boozbeschikken.
 Preparatie, boozberriding / toefel / hereidsel.
 Preparatoir, boozhereidend : hy boozraad.
 Prepareeren, boozhereiden.
 Preposé, overgestelde.
 Proposeeren, ergens ober stellen.
 Prepositie, boozstelling / boozzetting : boozzetfel.
 Preposteratie, verkeerddoeming.
 Prepostere, verkeerd / 't achterste booz.
 Prerogatif, boozdeel / boozrecht /

recht / booztreffelykheid.
 Presbyter, ouderling.
 Presbyteriaal, dat tot den post van ouderling behoort: de byboeglyke naam van het niet heerschende gedeelte der herboznde kerk in Engeland / hetwelk dooz ouderlingen bestuurd woordt / terwoyl het heerschende gedeelte bishoppen aan het hoofd heeft en van daar den naam van Episcopaal of bishoppelyk draagt.
 Prescientie, boozwoetenschap / Prescribeeren, boozschryuen / hebeelen.
 Prescript, boozschryft.
 Prescriptie, bebel / boozschryving: verjaaring of verlies van recht dooz tydverloop
 Present, tegenwoozdig: geschenk.
 Presentabel, toonbaar / aanzienlyk.
 Presentatie, aanbieding: vertoning.
 Presenteeren, aanbieden: vertonen.
 Presentie, tegenwoozdigheid / hysyn.
 Preservatie, verhoeding / bewaaring.
 Preservatif, boozbehoedende / bewaarende: boozbehoedemiddel.
 Preservatoir, boozbehoedende / hefchermende.
 Preserveeren, behoeden / behouden / beschutten / bewaaren.
 Preses, president, boozzitter / raadshoofdman / opperste /

boozste.
 Presidentie, boozzitting.
 Presideeren, boozzitten.
 Presidiaal, tot den post van boozzitter behorende.
 Presomptie, zie Presumptie.
 Presant, dringend.
 Presenteeren, boozuit geboeelen.
 Presentiment, boozgeboel.
 Presfeeren, drukken / dringen / dryben / boozdryben.
 Prestantie, overtreffing / booztreffelykheid.
 Prestatie, volboering / volbrenging.
 — van evictie, uitwinning: hebzpyding.
 — van indemniteit, schade: looshouding.
 Presteeren, hetoonen / te weegbrengen / volboeren / bewyzen / volbrengen / nakomen / doen.
 Presumeeren, vermoeden / waanen.
 Presumptie, presumtie, vermoeding / waan / laetdunkhenheid / waanvermoeding.
 Presumtif, vermoedelyk.
 Presumptive succesfeur, waarschylykhe of naaste opvolger.
 Presumtueux, berwaand / vermeet / laetdunkend.
 Presupponeeren, vast stellen / boozuit bedingen / boozonderstellen.
 Presuppositie, vaststelling / boozbeding / boozonderstelling.
 Pretendent, dinget / die ergens naar staat / dinget naar een kroon / vrper.
 Pretendeeren, bereisfchen / booz

- hoorden / boozgeeben / boozwenden.
- Pretensie, bereisfching / bozdering / eisch / boozgebing / boozwending.
- Preteritie, boozbpgaaning.
- Preteriëeren, boozbpgaan.
- Pretermisfie, achterlaating / bergeeting / verzuiming.
- Pretext, defifel / boozwending / boozgebing / fchyn.
- Onder pretext, tot een defikmantel / onder boozwendfel.
- Pretieus, kostlyk / dierbaar.
- Preuve, pzoef / hetwys.
- Prevaleeren, overtreffen / te hoben gaan / hobendzpyben / van meerder waarde zyn / fterker zyn / de oberhand hebben.
- Prevaricateur, overtreeder / bergrypper / tweezydige hebdienr.
- Prevaricatie, overtreeding / bergrypping.
- Prevariceeren, te buiten gaan / zich bergryppen.
- Preveniëeren, boozkomen : boozinnemen.
- Preventie, boozkoming : boozingenomenheid.
- Prevideeren, boozzien.
- Previsie, boozziening.
- Prevoost, zedeftraffer / tuchtboogd / tuchtmeester / dzost geweldiger : gebangenis boozkzpgslieden.
- Primaat, opperkerkboogd.
- Prima plare, voltallig hoofdmansrot.
- Primatie, opperkerkboogdy : opperbekwint.
- Primitif, eerste / oozspronglyk.
- Primo, in de eerste plaats.
- Primogeniture, eerstgeboozte.
- Primus, eerste / boozfte.
- Prieur, principiant . beginner.
- Prieur, eerste / oberfte / hoofd van een klooster / of van sommige andere gemeenschap van geesteliken / of van een geestelyk goed.
- Prins, boozst / landboogd.
- Principaal, booznaamfte : de geen op wiens last of booz wiens rekening men iets onderneemt.
- Principe, beginfel.
- Prioor, zie Prieur.
- Prioriteit, boozrang.
- Prifatie, waardeering / opprysstelling.
- Prife, batting / grypping / neemning : prys / verobering.
- Prifeeren, waardeeren / fchateten.
- Prife de corps, gebangenneemning / batting / recht op iemands perfoon.
- Prifeur, waardeerer.
- Privaat, afgezonderd / byzonder : gemak / beste-kamer.
- Privatie, ontneming / ontbeering / heroofing.
- Privatif, by uitsluiting / eigendommelyk.
- Privé, byzonder.
- Priveeren, ontnemen / ontzetten / berooben.
- privilegie, boozrecht / handbest / bypdom.
- Privilegiëeren, boozrecht geeven / beboozrechten.
- Pro anno, booz een jaar.
- contant, booz gereed geld.
- rato, naar gelange / naar gerade / naar behoozte / naar aan-

aandeel.
 Probabel, betwyslyk / waar-
 schynlyk.
 Probabiliteit, betwyslykheid /
 waarschynlykheid.
 Probatie, beproeving / proef /
 proebing / betwyzing.
 Probatum, beproefd / betoe-
 wezen goed te zyn.
 Probeeren, beproeben / vooz
 goedkennen / betwyzen.
 Problematik, betwistbaar /
 onzeker / onbeslist / twy-
 felachtig.
 Probleme, vragstuk / leer-
 beeld / vertoog / voozstel.
 Procedeeren, voortgaan / voort-
 haaren / dingen / pleiten /
 dingtaal voeren: voortko-
 men / afkomen.
 Procederende perfoonen,
 dingluiden.
 Procedure, voortgang / ding-
 taal / pleithandel / beplei-
 ting.
 Proces, geding / twistzaak /
 rechtspleeging.
 Procesie, voortkomst: heek-
 lyke opgang.
 Proclamatie, afkondiging.
 Proclameeren, uitroepen / om-
 roepen / afkondigen.
 Procreatie, teeling / voorttee-
 ling / voortbrenging
 Procreëeren, teelen / voorttee-
 len / voortbrengen.
 Procurarie, voozvoz / volmagt /
 last / volmagt-brief.
 — ad lites, last om een ge-
 ding te herβάλgen.
 — ad negotia, last om alle
 zaaken buiten de rechtbank
 te verrichten.
 Procurator, gemagtigde / ge-

volmagtigde / pleitbezor-
 ger / gedingbezorger.
 Procureeren, bezorgen / ver-
 zorgen.
 Procureur, bezorger / pleit-
 bezorger / gedingbezorger.
 — generaal, 's lands geding-
 bezorger.
 — van justitie, gerechtsver-
 zorger
 Prodigaal, betwistende.
 Prodigaliteit, betwisting.
 Prodige, wonder / wonderte-
 ken.
 Prodigious, naar een wonder
 gelykende.
 Prodigue, twistpenning /
 doozbzenger.
 Prodigueeren, betwisten /
 verdoen / doozbzengen.
 Produceeren, voortbrengen /
 te herde brengen / vertonen.
 Product, uitkomst / 't vooz-
 gebragte.
 Productie, voortbrenging /
 beztoning.
 Produifant, voozbzenger /
 beztoner.
 Profaan, onheilig / wereldsch /
 godloos / ongodsdienstig.
 Profanatie, ontheiliging.
 Profaneeren, ontheiligen /
 ontwopen.
 Profet, zie Propheet.
 Profecye, zie Prophetie.
 Profereeren, uitspreken /
 uiten / voortbrengen.
 Profes, die eene kloosterge-
 loste heeft gedaan.
 Profesie, helpdenis / voozgee-
 ving / betrachtig: beroep /
 nering / handteering.
 Profesfo (ex,) openlyk / met
 voozdacht / opzettelyk.

Pro

- Profesfor, **hoogleeraar**.
 Profesoraat, **hoogleeraar=**
amp.
 Profeteeren, **zie** Propheteeren.
 Profetie, **zie** Prophetie.
 Profyt, **voordeel/ winst**.
 Profil, **omtrek/ omkring**.
 Profitabel, **voordeelig**.
 Profiteeren, **voorzeden/ voor=**
deel doen/ winnen: helpen.
 Profligatie, **nederflaaning/ ne=**
derwerping.
 Profligeeren, **nederflaan/ ne=**
derwerpen.
 Profluctie, **voortbloeiing**.
 Profluëeren, **voortbloeijen**.
 Profuge, **toeblugt**.
 Profugiëeren, **toeblugt nemen**.
 Profund, **diep**.
 Profundeeren, **uitgieten/ ver=**
plengen.
 Profusie, **verkwisting/ over=**
baad.
 Progeneratie, **voortteeling**.
 Progenereeren, **voortteelen**.
 Progenie, **geslacht/ afkomst**.
 Prognostic, **prognosticatie,**
voorzegging/ voorspelling.
 Prognostiqueur, **voorzegger**.
 Prognostiqueeren, **voorzeggen**.
 Programma, **bekendmaking**
cener aanstaande openbaare
reedeboering.
 Progrediëeren, **voortgaan**.
 Progres, **progresie, voortgaan**.
 Prohibeeren, **verbieden**.
 Prohibitie, **verbod/ verbieding**.
 Proje, **buit/ roof**.
 Project, **ontwerp**.
 Projecteeren, **ontwerpen**.
 Projectie, **wegwerping**.
 Projiciëeren, **wegwerpen /**
voortwerpen.
 Prolatie, **voortbrenging**.
 Proletaire, **tot de armste volks=**
soort behorende.
 Prolix, **woydloopig**.
 Prologe, **voorzeden**.
 Prolongatie, **verlenging**.
 Prolongeeeren, **verlengen**.
 Promenade, **wandeling**.
 Promissie, **belofte/ toezegging**.
 Promittent, **beloover**.
 Promitteeren, **toezeggen/ he=**
looben.
 Promotie, **hebozdering/ voort=**
zetting.
 Promoteur, **aandryver/ he=**
bozderaar.
 Promoveeren, **hebozderen /**
voortzetten.
 Prompt, **baardig/ gezwind**.
 Promptitude, **baardigheid**.
 Promulgateur, **berkondiger /**
afkondiger.
 Promulgatie, **berkondiging /**
afkondiging.
 Promulgueeren, **berkondigen /**
afkondigen.
 Prononciatie, **pronunciatie,**
uitspraak/ uitspreekking.
 Prononciëeren, **pronuncië=**
ren, uitspreken.
 Pronostic, **prognosticatie, pro=**
nostiqueeren, pronostic
queur, zie Prognostic enz.
 Propagatie, **voortplanting /**
voortspuiting/ uitbreiding /
verbreiding.
 Propageeren, **voortplanten /**
voortzetten/ uitbreiden/ ver=
breiden.
 Proper, **klein/ dun/ net: eigen**.
 Propheet, **gods tolk/ voort=**
bode/ voorzegger/ voorspel=
ler/ berkondiger/ leeraar.
 Propheteeren, **voorzeggen /**
voortboodschappen/ verkon=
di=

digen/leeren.
 Prophetesfe, boozzegster/berkondigster
 Prophetie, boozzegging.
 Propice, goedgegunstige/toegebaan.
 Propinquitie, nabysheid.
 Proponent, boozsteller
 Proponeeren, boozstellen/boozhouden.
 Propoost, boozneemen/gesprek.
 Proportie, ebenredigheid/gefijkmaatigheid/ebenmaatigheid.
 Proportioneel, ebenredig/gefijkmaatig.
 Proportioneeren, ebenredigen/gefijkmaken.
 Propos, reede/gesprek.
 — A propos, van pas/te dezzer zake/ter zake of by gelegenheid van.
 Proposeeren, boozstellen.
 Propositie, boozfel/boozstelling.
 — van erreur, boozfel van een misflag in een getuysde.
 Propriétaire, propriëtaris, efgenaar/gegoed ingezet.
 Proprieteit, eigenschap/efgendom.
 Propugnateur, boozvechter/boozstander.
 Propugnatie, boozvechting/bescherming/boozstaaning.
 Propugneeren, boozvechten/boozstaan.
 Propulleeren, booztdrypen/te rug drypen.
 Propullie, booztdryping/wegstoting.
 Pro rato, naar geïange/naar gerade/naar aandeel/naar ebenredigheid.

Prorogatie, uitsfel/berlensging/uitstrekking/opfchozting.
 — van jurisdictie, obergifte van rechtsdwang.
 Prorogeren, verlengen/uitstrekken/verschuiven/opfchozten.
 Proscindeeren, affnyden.
 Proscribereen, verbannen.
 Proscriptie, ban/verbanning.
 Prose, rymloos/onberpmd/onrym/in proza.
 Proscutie, hervolging/boozzetting.
 Prosequereen, herbolgen/boozzerten.
 Prospect, uitzigt.
 Prospectie, uitziening.
 Prospectif, uitzigtig.
 Prospereeren, welbaren/boozspoed hebben.
 Prosperiteit, boozspoed/welvaart.
 Prospiciëeren, boozzien/uitzen.
 Prosterneatie, nederwerping.
 Prosterneeren, nederwerpen.
 Prostitueeren, tot schande maaken/aan schande blootstellen.
 Prostitutie, blootstelling aan schande.
 Prostratie, nederwerping.
 Protectie, bescherming.
 Protecteur, beschermmer/schutshier.
 Protegeeren, beschermen/beschutten.
 Protest, boozbetuiging/wederspraak/tegenbetuiging/heklag/rechtbewaaring/rechthoudings-boozbeding.
 Protestant, tegenfpreker/tegenbetuiger/boozbetuiger:
 on

- onroomsch Christen.**
 Protestatie, tegenpraak / on-
 schuldtuiging / bybetuiging /
 rechthoudings-voorzetting.
 Protesteeren, weder spreken /
 berispen / tegenbetuigen /
 recht bevaaren.
 Protexie, bescherming.
 Protocol, schryfboek / schryf-
 rol.
 Protocolleeren, te boek stellen.
 Provent, provenue, inkomst.
 Proverbe, spreekwoord / spreek-
 wys / spreuk / byspreuk.
 Proviand, voorraad.
 Provident, voorzientig.
 Providentie, voorzientigheid /
 voorzigt.
 Provideeren, voorzien.
 Provinciaal, landschaplyk.
 Provinciale raad, landschaps
 raad / landraad.
 Provincie, landschap / win-
 gewest / berheerd landschap.
 Provisie, voorziening: voor-
 raad: makelaars loon.
 — van nauptislement, hand-
 vulling.
 Provisioneel, by voorraad /
 middelertwyl / ondertusschen.
 Provocatie, uitdaaging: be-
 roep / hooger betrek.
 Provoost, gebangenbevaar-
 der by het kypsvolk te wa-
 ter en te land: ook de ge-
 bangenis voor kypgslieden.
 Provoqueeren, provokeeren,
 uitdaagen: beroepen / uit-
 eischen / voor hooger recht
 roepen.
 Prudent, voorzigtig.
 Prudentie, voorzigtigheid / be-
 dachtzaamheid.
 Psalm, zanglied / snaargezang.
 Psalmist, snaarzanger.
 Publicatie, afkondiging / open-
 baarmaaking: verbeurd-
 maaking.
 Publiceeren, afkondigen / af-
 leezen / openbaar maaken /
 verkondigen: verbeurdmaa-
 ken.
 Publycq, openbaar / gemeen.
 Publicque functie, openbaare
 bediening / openbaar ampt.
 Pudicq, schaamachtig / kuisch /
 eerbaar.
 Pudicitie, schaamte / kuisch-
 heid / eerbaarheid.
 Pueril, kinderachtig.
 Pueritie, kindsheid.
 Pulluleeren, opschieten / uit-
 spruiten.
 Pulpit, lessenaar.
 Pulver, stof / buskruid.
 Pulveriseeren, vermorselen /
 tot stof maaken.
 Punct, stip / hoofddeel.
 Punctie, steeking.
 Punctuatie, zinspding eener
 reede door zintekens.
 Punctuëel, geschiktelyk / net.
 Punctuëlyk, van stu' tot
 stuk / strikt / juist / striptelyk.
 Punctuëeren, de zin eener reede
 aftekenen of afstippen.
 Puniëeren, straffen.
 Punisfabel, strafbaar.
 Punitie, straffing / straf.
 Pupil, wees.
 Pupillariteit, onmondigheid /
 minderjaargheid.
 Puriteit, zuiverheid.
 Puritein, zuiver / zuivergeest.
 Purgatie, purge, zuivering:
 buikzuivering / zuiverdrank-
 je: ontschuldiging.
 — crimineel, daagbrieff om
 zich

zich te ontschuldigen van een aangereigde misdad.

Purgeeren, zuiveren: loozen/ reinigen: ontschuldigen/ verschoonen.

Purificatie, reiniging/ zuivering.

Purificeeren, zuiveren.

Purulent, etterachtig.

Pusillanimitieit, kleenmoedigheid/ slaphartigheid.

Putatif, achtender wys/ vermeniph.

Putein, hoer.

Putrefactie, verrotting.

Putrificeeren, verrotten.

Puur, zuiver/ helder/ rein/ onschuldig.

Pygmeen, dwergjes.

Pyramidaal, spitsloopende.

Pyramide, grasnaald.

Q.

Quadraat, vierkant/ vierhoek.

Quadragesime, vasten/ veertigdaagse vasten.

Quadrant, vierde deel van een kring.

Quadrature, vierkanting/ vierkantmaking van iets.

Quadreeren, vierkant maken/ boegen/ passen.

Quadruplicatie, verdubbeling/ verdubbeldmaking/ viervoudigmaking.

Quadruplicceeren, vierhoudig maken/ tweede na meer doen.

Quadruple, verdubbeld/ vierhoudig.

Quadruplicq, na weers bevestiging/ tweede na meer.

Qualificatie, bevoegdmaking/ bevoegdverklaaring: eer-naamgeving.

Qualificeeren, bevoegd maken of verklaaren: tytel geben.

Qualificeert persoon, man van aanzien en staat.

Qualiteit, hoedanigheid/ gedaante/ staat/ aanzien/ waardigheid.

Quantiteit, grootheid/ menigvuldigheid/ menigte/ hoe-grootheid/ hoeveelheid.

Quarantaine, veertigdaagse vasting: afzondering tyd boozschepen/ booz goederen of personen/ komende uit besmette of aan besmetting blootgestelde landen.

Quart, vierde deel.

Quartaal, een vierde deel jaars.

Quartein, derdendaagse koozts.

Quartier, vierdedeel/ werk/ gewest: ipfsgenade/ lossing.

Quartiermaaker, afgezondene van het koozsvolk om boozde inlegering te zorgen.

Quartiermeester, wophmeester: ook by het koozsvolk in gebruik.

Quateremper, viergetp.

Querele, geklag/ beklag/ klagt.

Querelle, krakkeel/ twist.

Querelleeren, krakkeelen.

Querelleux, krakkeelig/ twistig.

Quereeren, beklagen/ klaagen.

Questeeren, verzoeken/ opzoeken.

Questie, geschil/ vraagstuk/ boozstel.

Ques-

Questioneeren, onderbraagen.
 Quidam, kwant/ vent.
 Quid pro quo, wat in plaats
 van dat/ 't een in plaats
 van 't ander.
 Quiëscereen, berusten/rusten.
 Quiëtude, gerustheid.
 Quinquanelle, vyfjaarig uit-
 stel.
 Quintal, een centener/ hon-
 derd pond gewigt.
 Quintessentie, de hoogste
 kragt/ het fynste/ het zu-
 berste van iets.
 Quitantie, kwopting/ kwopt-
 bytief/ kwoptfchelding/ kwopt-
 tingbzief.
 Quiteeren, kwopten/ verlaa-
 ten/ ontslaan/ kwoptfchelden.
 Quohier, rekenboek/ register.
 Quote, hoeveelheid/ aandeel.
 Quoteeren, aantekenen/ te-
 kenen.
 Quotient, de uitkomst.
 Quotifatie, fchatting/ waar-
 deering/ aandeels-eisch.
 Quotifeeren, fchatten/ aandeel
 eifchen/ aandeelen.
 Quotiteit, hoeveelheid.

R.

Raar, pl/ dun/ zeldzaam/
 ongemeen.
 Rabat, afkwopting/ afflag: ook
 een hef.
 Rabatteeren, afkwopten/ afflaan.
 Racommodeeren, herftellen/
 herftellen: weder in orde
 brengen: berenigen/ he-
 bredigen.
 Race, afkomst.
 Racine, wortel.
 Raconteeren, vertellen.

Racoutreeren, vermaaken/
 verftellen/ vernieuwen.
 Radiatie, ftraaling: doozha-
 ling/ doozfpraaking/ uit-
 fchrapping.
 Radicaal, worteltig/ gewo-
 teld/ doozfpronglyk/ grondig:
 de grond van wettigheid.
 Radiceeren, wortelen/ inwo-
 telen.
 Radieus, glinfcerende.
 Raffineeren, zuiveren.
 Ragouts, opftooffels/ fterk
 gekruide en eetlust verwek-
 kende fpyzen of fauzen.
 Raiëeren, uitschrappen/ uit-
 doen/ doozhaalen.
 Raillant, gekkende/ boertende/
 spottende.
 Raillieren, gekken/ boerten.
 Raillerie, gekkerny/ boert.
 Railleur, spotter.
 Raifonabel, redelyk.
 Raifonneeren, redeneeren.
 Raifonnement, redeneering.
 Ramasfeeren, opraaen/ faamt-
 rapen/ vergaderen.
 Ramificatie, dooztbrenging
 van takken: uitbreiding/
 takken.
 Rampart, zie Rempart.
 Rang, rei/ orde/ stand.
 Rangeeren, in orde fchikken/
 blyen.
 Rantzoen, verloffing/ ver-
 zoening/ lospyts.
 Rantzoeneeren, losfen/ by-
 kopen.
 Rapaciteit, roofzugtigheid.
 Rapiamus, mengelmoes.
 Rapide, snel/ snelloopend/
 gezwind/ fchielph.
 Rappel, herroeping/ terugroe-
 ping.

Rap-

- Rappelleeren, herroepen/ terug roepen: in het geheugen terug roepen/ herinneren.
- Rappier, schermdegen.
- Rapport, aanbrenging/ verslag/ bescheid/ bericht: overeenkomst/ gelijkenis.
- Rapporteeren, aanbrengen/ overbrengen/ verslag doen/ bescheid brengen/ berichten: in betrekking brengen/ ergens betrekking op hebben.
- Rapporteur, overbrenger/ herichter.
- Rapsodie, mengelmoes.
- Rapt, schaaiking/ roof.
- Rarefactie, verpling/ verdunning.
- Rareficeeren, verplen/ verdunnen.
- Rariteit, zeldzaamheid.
- Raseeren, vernielen/ slechten/ scheeren.
- Rassemblement, verzameling/ samsenscholing.
- Rate, rato, behoorte/ aandeel.
- Ratificatie, bekrachtiging/ van waarde houding.
- Ratificeeren, bekrachtigen/ van waarde houden.
- Ratiocinatie, redeneering/ redening.
- Ratiocineeren, redeneeren.
- Rationaal, redelyk.
- Rau-actie, rauwe rechtsvoordering/ eerste aanspraak in rechten.
- Ravageeren, ravage, rooving/ vernieling/ geweld/ rooven/ plonderen.
- Ravalleeren, stinken/ zakken.
- Ravelyn, bolwerk/ halve maan.
- Ravestisfement, onderlinge maaking tusschen man en vroude.
- Ravisfant, berrukkend.
- Ravisfeur, roober/ wegneemer.
- Ravisfement, berrukking.
- Reaccusatie, tegenbeschuldiging/ wederklagt.
- Reaccuseeren, tegenbeschuldigen/ wederbeschuldigen.
- Realifeeren, tot wezenlykheid brengen: goed in geld verwisfelen.
- Realisatie, te-gelde-maaking.
- Realiteit, zaaklykheid/ daadlykheid.
- Reaudiëeren, verhooren/ openen/ verhooren/ wederhooren.
- Reauditie, verhooring/ overhooring/ wederoverhooring. — verzoeken. na 't getuysde van den raadshier op de rolle zittende/ verzoeken verhooring aan den vollen raad.
- Rebel, wederspanning/ muiteling/ oproertige.
- Rebelleeren, wederspanning/ tegenspannen/ muiten.
- Rebellie, wederspanning/ muitery.
- Rebours, averechts/ verkeerd.
- Recapitulatie, korte herhaling/ wederhaaling der hoofddeelen.
- Recapituleeren, kort herhaalen/ de hoofddeelen optellen.
- Recedeeren, aarzelen/ teruglophen.
- Recenseeren, overrekenen/ optellen/ narekenen: opnemen:

men: boeken beoordeelen.
 Recensent, boekbeoordeelaar.
 Recensie, optelling/ narekening/ overrekening/ opneming: boekbeoordeeling.
 Receptise, ontvang/ontvangceel/ ktopthzief/ ontvangbekentenis.
 Recept, ontvanging/ inneemsel/ inneembzief/ artsenybzief.
 Receptabel, ontvanglyk.
 Receptacle, vertrek/ verblyfplaats/ schuilplaats.
 Receptie, ontbanging/ inneeming/ wederkyping/ wederneeming.
 Reces, afscheid/ uitspel/ wederkomst: ook het boek der besluiten eener raadsbergaadering gedurende ene zitting derzelve.
 Recesseeren, in rechten boorzagen.
 Recesie, afwiking/ aarzeling/ affstand/ wechgaaning/ afscheyding.
 Recevabel, ontvangbaar.
 Recherche, onderzoek.
 Rechute, wederinstorting.
 Rechercheeren, onderzoeken/ opzoeken.
 Recidive, wedervallend/ wederinstortend/ herhaald: wederinstorting/ herhaling.
 Recipe, neem/ ontvang: inneembziefje/ artsenybziefje.
 Recipiëeren, ontvangen/ aanneemen/ wederkypen.
 Reciprocatie, wederkerige behandeling.
 Reciproce, ober en weer/ van beide yden/ by beurten.
 Reciproceeren, op dezelfde wyze wederkerig behande-

len: ook wederantwoorden.
 Reciproque, wederzids/ wederkerig/ heen en weer/ ober en weer.
 Recisie, afspijding.
 Recit, verhaal.
 Recitatie, verhaaling/ opleezing.
 Reciteeren, verhaalen/ opleezen/ opzeggen.
 Reclamabel: wederroeplyk/ weder spraaklyk.
 Reclamant, wederspreeker/ tegenroeper.
 Reclamatie, tegenroep/ weder spraak/ wederroeping.
 Reclameeren, tegenroepen/ weder spreken/ weder eis-schen.
 Reclinabel, afbuiglyk.
 Reclinatie, afbuiging/ afwiking/ nederlegging/ nederbuiging/ nederhelling.
 Reclineeren, afbuigen/ afwijken/ nederbuigen.
 Recognceeren, erkennen/ bekennen/ beloven/ herkennen/ weder overzien/ opnemen/ bespreken.
 Recognitie, recognoissance, erkentenis/ erkenting/ belovenis/ uithering/ herkentenis/ herkenmis/ wederoverzining/ opneming/ hespieding.
 Recollatie, wederbergespking.
 Recollement, overhooring/ wederhooring/ wederoverzining.
 — van rekening, herrekening.
 — van getuigen, als dezelve hun gegeven getuigenis bevestigen.

‡

Re-

Recolleeren, oberhooren/ herhooren.
 Recolligeeen, weder erkennen/ weder te binnen brengen.
 Recommandabel, pypstyk/ aanpypstyk.
 Recommandatie, aanbeëling/ aanpypzing/ boozschyping/ gebiedens.
 Recommandeeren, aanbeëlen/ aanpypzen.
 Recompens, vergelding.
 Recompensabel, bergeldbaar.
 Recompensatie, vergelding.
 Recompenseeren, vergelden.
 Reconciliabel, verzoenbaar.
 Reconciliatie, verzoening/ vereeniging/ vredemaaking.
 Reconciliëeren, verzoenen/ vereenigen.
 Reconfortatie, vertroosting/ versterking.
 Reconforteeren, versterken/ vertroosten.
 Reconveniëeren, weder samenkomen/ weder aanspreken/ weder eisichen/ tegeneisch doen/ tegeneisichen/ weder aanspraak om recht doen.
 Reconventie, weder samenkomst/ weder aanspraak/ weder eisiching/ tegeneisch/ weder rechtvoordering.
 Recordatie, herdenking/ herinnering.
 Recorderen, herdenken/ herinneren.
 Recours, toelucht.
 Recouvrement, wederkryping/ verhaaling.
 Recouvreeren, wederkrypen/ verhaalen.
 Recreantie, wederbertrou-

wing/ toevertrouwing.
 Recreatie, vermaak/ verlustiging/ verkwikking/ verberfching.
 Recreatif, vermaaklyk/ verkwikkend.
 Recreedentie, toevertrouwing/ wederbertrouwing.
 Recreedentie-brieven, brieven waarby de geloofs brieven van een gezant worden ingetrokken.
 Recreëren, vermaaken/ verlustigen.
 Recruit, pas aangevozen soldaat/ nieuwtling.
 Recruteeren, aantwerpen.
 Rectificatie, rechtmaaking/ verbetering.
 Rectificeeren, rechtmaaken/ verbeteren.
 Rectitude, rechtheid.
 Rector, schoolhoofd/ schoolhoofd.
 — magnificus, landschoolhoofd/ hogeschoolhoofd.
 Recueil, verzameling.
 Recueilleeren, inzamenen/ inoogsten/ verzamelen/ iets in 't hozt herhaalen/ nadenken/ herinneren.
 Reculeeren, aarzelen/ achteruitgaan.
 Recuperabel, wederkryglyk.
 Recuperatie, wederkryping.
 Recuperereeren, wederkrypen.
 Recusant, onwillig/ weigerend: onwillige/ weigeraar.
 Recusatie, weigering/ wraaking.
 Recuseeren, weigeren/ afstaan/ wraaken.
 Redacteur, samensteller/ schryver.

Re-

Redarguëren, wederleggen.
 Redargutie, wederlegging.
 Redemptie, verlossing / vrykoop.
 Redempteur, verlosser.
 Redevabel, schuldig.
 Redhibeeren, redhibitie, redhibitoir, zie Redhibeeren enz.
 Redigeeren, maaken / stellen / schikken / in orde brengen / schrijven.
 Redimeeren, verlossen / vrykopen / aflossen.
 Redintegratie, weder in 't geheel brengen / herstelling.
 Redintegreeren, weder in 't geheel brengen / hervatten / herstellen / hermaaken.
 Redite, herzegging / wederzegging / herhaling.
 Reditus, wederkomst / inkomst.
 Redondabel, overbloeijsk / terugkerend / neerkomend.
 Redondatie, overbloeijsing.
 Redondeeren, overbloeijsen / terugbloeijsen / terugkomen / neerkomen.
 Redoneeren, wedergeeven.
 Redoublement, verdubbeling.
 Redoubleeren, verdubbelen.
 Redres, herstelling.
 Redresfeeren, herstellen.
 Redresfeur, hersteller.
 Reducent, beroeper / die iemand van een uitspraak van goede maanen booz 't recht trekt / herleider / weeromleider / afklozter / aftrekker.
 Reduceeren, wederleiden / herleiden / te rechtbrengen / herbrengen / afklozten / aftrekken / verminderen / van een uitspraak beroep doen.

Reductie, herbrenging / herleiding / aftrekking / vermindering.
 Reduit, wachburgken / kleine wijkplaats.
 Redundabel, redundatie, redundeeren, zie Redondatie enz.
 Reduplicatie, verdubbeling.
 Redupliceeren, verdubbelen / dubbelmaaken / tweevoudig maaken.
 Reël, daadlyk / waarlyk / zaaklyk.
 Refactie, refectie, herdoening / boeding / verfrisching / verstelling / vermaaking.
 Refectorium, refectoire, eetzaal in een klooster.
 Referendariën, overbrengers / verhaalers.
 Refereeren, verhaalen / brengen / aandragen / hebrekken.
 Reficiëeren, hermaaken / vermaaken / verstellen / verberschen / verheugen / verbliden.
 Reflecteeren, verhuigen / omhuizen / weerkaatsen / opmerken / aanmerken.
 Reflexie, verhuiging / weerflag / weerhuiging / afskeering / weerstem / opmerking / aanmerking.
 Reformant, beroeper / beroeper van klaaring.
 Reformateur, herbozmer / hersteller.
 Reformatie, herbozming / zuivering / klaaring / beroep van klaaring.
 Reformeeren, herbozmen / zuiveren / herstellen : verzoeken

- door een hooger rechter ver-
heterd te hebben het bonnis
van een laager rechter.
- Refractair, weerstrebend / boe-
teschuldig; weerstreever / ober-
treeder.
- Refractie, weerstreefing / ver-
breeking.
- Refrenabel, betoomplijk.
- Refrenatie, betooming.
- Refreneeren, betoomen / be-
teugelen / breidelen.
- Refresche, verbersching.
- Refrescheeren, verberschen.
- Refriceeren, weder ophorp-
ben / weder ophalen / her-
batten / op nieuw by de hand
nemen.
- Refrigeratie, verkoeling.
- Refrigeratif, verkoelende.
- Refrigerereen, verkoelen.
- Refringeeren, verbreeken.
- Refriqueeren, zie Refricceeren.
- Refuge, toeblyt.
- Refugié, geblugte / uitgewe-
kene: inzonderheid blugte-
ling om den godsdienst.
- Refugiëeren, blugten / een
land ontloopen.
- Refuigeeren, weerschynen.
- Refundeeren, vergelden / op-
brengen / wederber(s)chaffen /
gieten / storten.
- Refus, weigering.
- Refuseeren, weigeren / afslaan.
- Refutabel, wederlegbaar.
- Refutatie, wederlegging.
- Refuteeren, wederleggen.
- Regaal, koninglyk.
- Regaliën, koningrechten /
hoogdrechten / heerschaps
voorzrechten / koningsgoede-
ren.
- Regard, opzigt / aanzien / aan-
schouwen.
- Regardeeren, aanzien / aan-
schouwen / betreffen.
- Regeneratie, wederbaaring /
wedergehoorte.
- Regenereeren, wederbaaren.
- Regent, bestierder / hoogd.
- Regente, regentes, bestier-
ster / hoogdes.
- Regime, regiment, beheer-
sching / bestier.
- Regiment, hoop kuygsvolk /
kuygsbende.
- Register, bladtopzer / blaffert/
tafel-rol / lyst / aanteken-
boek.
- Registratie, opschryving.
- Registreeren, opschryben.
- Reglement, schikking / rich-
ting / voorszrift of regel
- Reglementair, het geen door
een reglement bepaald is
of bepaald moet worden /
dikwyls in tegenöberstelling
van het geen het onderwerp
is van hogere beslissing
door staatsregeling of wet.
- Regleeren, schikken / boegen.
- Regneeren, heerschen / bestie-
ren.
- Regrediëeren, te rug treden /
agteruit gaan.
- Regres, terugtred / schae-
verhaal.
- Regret, herouw.
- Regretteeren, leeddragen / be-
rouw hebben.
- Regulair, regulier, geregeld /
geschikt / regelmatig.
- Reguleeren, schikken / rege-
len / sturen.
- Rehabiliteeren, weder he-
kwaam maaken.
- Rehibeeren, wedergeeven / weer-

weeromgeeven.
 Rehibitie, wedergeëbing/ wederovergeëbing
 Rehibitoir, wedergeëftok.
 Rehibitoire actie, aanspraak tot wederomgeëbing van geëocht geëd.
 Reine, koningin.
 Reine-mere, koningin moeder.
 Reine-regente, regerende koningin.
 Reinviteeren, wedernoedigen.
 Reiteratie, herhaaling.
 Reitereeren, herhaalen/ herbatten.
 Reï vindicatie, rechtsuitboëring/ uitdwinning/ zaak eigen aantal.
 Rejeëteeren, berwerpen.
 Rejeëtie, berwerping.
 Rejiciëeren, berwerpen.
 Relacheeren, berflappen/ laaten flappen/ loslaaten.
 Relas, verhaal/ vertelling.
 Relais, postpaardhuis/ wisselplaats van paarden/ ook wisselplaats van honden op de jagt: span van wissel paarden.
 Relateeren, vertellen/ verhalen/ zyn wederbaaren zeggen.
 Relatie, vertelling/ verhaal/ onderlinge betrekking/ betrekking of vriend.
 Relatif, betrekkelijk/ opzigtlijk.
 Relaxatie, loswoëding/ loslating/ ontslag/ slaaking.
 Relaxeeren, losser woëden/ los laten/ ontslaan/ ontspannen.
 Rele gaat, hanneling/ balling.
 Relegateeren, wedermaaken/ wederbespreken.

Relegatie, hanning/ weder-
 spzeeking/ wedermaaking.
 Relegeeren, banen/ uitbannen/ verbannen.
 Relevabel, wederopheëftok.
 Relevatie, opheëffing/ wederopheëffing.
 Relevementen, wederopheëffingen.
 Releveeren, opheëffen/ opbeuren/ verheëffen/ ontheëffen/ herstellen.
 Relieëtie, agterlating.
 Relief, opheëffing/ verligting/ opbeuring/ herstelling/ herstelzief/ in 't geheel stelling.
 — tegen indebite verheëffing, herstelling in zyn geheel tegen de onbehoërljke berhopping van een daagzief.
 — tegen de indebite interieëctie van de appellatie, herstelling tegen onbehoërljke indzenging des beroeps.
 — tegen de indebite exploeteering van de appellatie, herstelling in zyn geheel tegen de ontpdige bekenndmaking des beroeps.
 Reliëvement, ontheëffing.
 Religie, godsdienst/ godsdienstigheid: ook goede trouw.
 Religieus, godsdienstig/ naauloëzet: geestlijk.
 Religieule, geestlijke dochter.
 Reliqua, oberblijffel/ onbetaald slot van een rekening.
 Reliquatie, schuldighyëping.
 Reliquiën, oberblijffelen/ inzonderheid der Heiligen.
 Remarque, aanmerking.
 Remarqueeren, aanmerken.
 Rembourseeren, teruggeëben/

- weerbetaalen.
- Remedie, hulpmiddel/ heelmiddel/ tegennmiddel.
- Remediëeren, heelen/ genezen/ weder te recht brengen.
- Rememoriëeren, herdenken/ erinneren.
- Reminiscentie, herdenking.
- Remis, slap.
- Remise, overmaking/ geldovermaking: overgemaakt geld/ wissel.
- Remisen, hoetshuis/ stalling.
- Remisibel, vergeefsch.
- Remissie, vergiffenis/ vergeeving/ verslapping/ kwijtschelding/ overwyzing.
- Remittent, wisselbriefs verzender/ wisselbriefs terugzender.
- Remitteeren, overzetten/ overmaaken/ kwijtschelden/ wederzenden/ vergeeven.
- Remonstrant, vertooger/ tegenhetooner/ vertooner/aanwzizer: lidmaat van zekere kerkeijke gezindheid.
- Remonstrantendom, zekere kerkeijke gezindheid.
- Remonstrantsch, tot het remonstrantendom behorende.
- Remonstrantie, vertoog/ verzoening.
- Remonstreeren, vertoonen/ vertoogen.
- Remors, knaaging/ wzoeging.
- Remotie, wegdoening/ afzetting/ ontzetting.
- Removeeren, wegdoen/ uit den weg ruimen/ afzetten/ ontzetten.
- Rempart, wal/ holwerk.
- Remplaceeren, vervangen/ in de plaats stellen/ in de plaats komen.
- Remuëeren, roeren/ verroeren/ kweegen.
- Remunerateur, belooner/ vergelder.
- Remuneratie, belooning/ vergelding.
- Remunereeren, beloonen/ vergelden.
- Rencontre, ontmoeting/ besegening/ wederbaaring.
- Rencontreeren, ontmoeten/ besegenen/ wederbaaren.
- Rendant, rekeninghouder.
- Rendeeren, geeven/opbzengen.
- Rendez-vous, afgesproken plaats van hpeenkomst/ vergaderplaats.
- Renegaat, verlochenaar van zyn godsdienst.
- Renforceeren, versterken.
- Renfort, versterking.
- Renieeren, verlochenen/ ontkenen/ verzaaken/ verzweeren.
- Renommée, vermaardheid.
- Renommeeren, vermaardmaaken.
- Renonceeren, ontzeggen/ opzeggen/ verzaaken/ afftaan: wederhoofschappen/ verhoondigen/ verklaaren.
- Renonciatie, ontzegging/ opzegging/ afftaaning: verhoondiging/ verklaaring/wederhoofschapping.
- Generale renonciatie, afzgemeene afstand.
- Renovatie, vernieuwing.
- Renoveeren, renouvelleeren, vernieuwen.
- Renunciatie, renuncieeren, zie Renonciatie, renonceeren.

Ren-

Renvers, omkeer / onthzachtiging.

Renverfaal, onthangbelyp.

Renverfaal-brieven, onthzachtigingbrieven / tegenblykzichten / wederbrieven.

Renverfeeren, verkeeren / omkeeren.

Renverfie, omkeering.

Renvoy, verzending / wederzending.

Renvoyeeren, verzenden / wederzenden / terugzenden.

Reorganisatie, herstel van de orde van zaaken.

Reorganifeeren, de orde van zaaken herstellen.

Repandeeren, fozten / verspreiden / verschooren.

Reparabel, herstelbaar / vergoedbaar.

Reparateur, vermaaker / versteller.

Reparatie, vermaakning / vergoedning / herstelling.

Repareeren, vermaaken / vergoeden.

Repartitiëeren, verdeelen.

Repartitie, verdeling / hedeeling / aandeel.

Repasfeeren, weder doozgaan.

Repatriëeren, naar 't vaderland terug keeren.

Repelleeren, verdrjyben / terugdrjyben.

Repercussie, terughaating.

Repercussief, terughaatzend.

Repeteeren, herhaalen / wederhaalen / wederreisfchen.

Repetitie, herhaaling / verhaaling.

Repignoratie, pandlossing.

Repignoreeren, pandlossen.

Repletie, verbulling.

Repleeren, verbullen.

Replicate, antwoozdijf / weerhoudijf.

Replicatie, ontbouting / herhouting / herhaaling / tegendeel / tegenweer / wederantwoozd.

Repliceeren, wederzeggen / wederantwoozden / tegenweeren / tegenweer doen / wederleggen / ontboutwen / verboutwen.

Replicq, wederzegging / weder antwoozd / verantwoozding / tegenweer.

Repondant, antwoozder / verantwoozder / fozg.

Repondeeren, antwoozden / herantwoozden / verantwoozden: passen / gelyk zyn / overfekenomen.

Reponeeren, herstellen / wederstellen / tegenstellen.

Repoos, rust.

Reposeeren, rusten / verpoozzen / heruften.

Reponsfeeren, terugdrjyben / verfooten.

Reprehendeeren, berispen / berispen.

Reprehensibel, berispelyk.

Reprehensie, berisping / berisping.

Reprefailje, wederneeming / fchaadeverhaaling / bergelding op zyn vband.

Representant, vertegenwoozdiger.

Representatie, vertooning / plaatsbulling / vertegenwoozdiging.

Representeeren, vertoonen / plaatsbullen / verbeelden /

afbeelden / vertegenwoordigen
 Repressief, bedwingend / tegenhoudend.
 Repressie, bedwang.
 Reprimande, bedwang / bestraffing.
 Reprimandeeren, bestraffen / doozstraffen / hskelen.
 Reprimeeren, te onder houden / bedwingen.
 Reprise, herbatting.
 Reprifeeren, herschatten.
 Reprobacie, verwoezping / wzaaking.
 Reprobeeren, verwoezpen / wzaaken.
 Reprochabel, afskeurenswaardig.
 Reprochant, verwoezter / getuigen-wzaaker.
 Reproche, berisping / verwoezping / getuigenwzaaking.
 Reprocheeren, berispen / verwoezpen / getuigenwzaaken.
 Reproductie, wederdooztbezenging / wederbertooning.
 Reproduceeren, wederdooztbezengingen / wederbertoonen.
 Repromissie, wederbelaste / tegenbelaste.
 Repromitteeren, weder- of tegenbelooben.
 Reprouveeren, afskeuren / wzaaken.
 Republicanisme, republicanismus, gemenebestgezindheid.
 Republiek, gemenebestgezinde of doozstander eener gemeenbestelike regeeringsdoozm: ook ingezeten van een gemenebest.
 Republiek, gemenebest.

Republikeinsch, gemenebestelikh.
 Repudijabel, verstoofplikh.
 Repudiatie, verlaating / verstoofing / echtbezeking.
 Repudie, verstoofing / echtscheiding / echtbezek / trouwbeloftebezeking.
 Repudiëeren, verstoofen / verlaaten / echtbezeken.
 Repugnant, tegenstyoedig / tegenstaande / tegen de doozst stotende.
 Repugnantie, tegenheid / tegen- of weerstreebenheid.
 Repugneeren, tegenstaan / tegen de doozst sloten / weerstreeben.
 Repuls, afflag / weigering.
 Repulsie, verdoezping / afweering.
 Reputabel, achtbaar.
 Reputatie, achtting / achtbaarheid.
 Reputatieus, achtbaarplikh.
 Reputeeren, achten.
 Requant, achter.
 Request, verzoek / verzoekschrift / smeekschrift.
 Request civil, heusch verzoek.
 Requesteeren, verzoeken.
 Requirant, eischcher / verzoeker / hegeerer.
 Requireeren, verzoeken / eischen / vereisichen: naarstplikh zoeken.
 Requisit, vereisichte / 't verzochte / 't hegeerde.
 Requisitie, verzoek / eisch: gedwongen ligting van manschappen tot den kroygsdienst: ook gedwongen oobbrengst van gelden of goederen tot oozlagsgebruik.

Re-

- Requisitoriaal, **verzoeking** :
 verzoekende.
 — Lettereren requisitoriaal,
 gerechtelepke verzoekbrieven.
 Requisitorien, **verzoekbrieven**.
 Res private, **byzonder belang**.
 Res publicque, **algemeen belang**.
 Rescindeeren, **afsnijden / afbreken / vernietigen**.
 Rescisie, **afsnijding**.
 Rescontre, **ontmoeting / wederbaaring / afrekening**.
 Rescontreeren, **ontmoeten / wederbaaren / afrekenen / bereffenen**.
 Rescontre-boek, **maandboek**.
 Rescribeeren, **antwoozden / wederfchryven**.
 Rescript, **rechtsverzoek / antwoozd**.
 Rescriptie, **fchryft / wederfchryving / antwoozd**.
 Refeceeren, **afsnijden**.
 Reservatie, **behouding / boozbehouding**.
 Reserve, **boozbehouding**.
 Reserveeren, **behouden / boozbehouden / bewaaren**.
 Resident, **verblyver / plaatsfynder / zaakgelastigde ener regeering by eene andere met vast verblyf**.
 Residentie, **verblyf / zitting / woning / tynzonderheid van een boozt of regeering**.
 Resideeren, **verblyven / ziten / woonen**.
 Resignatie, **overtopzing / overlaating : ondertoerping**.
 Resigneeren, **overtopen / overlaaten / onderwerpen**.
 Refiliatie, **affhand**.
 Refiliëeren, **affhand doen**.
 Refipifcentie, **hoetvaardigheid / hekeering**.
 Relistentie, **wederstand / tegenstand**.
 Relisteeren, **wederstaan / tegenstaan**.
 Refistibel, **weerstandlyk**.
 Refolubel, **oplosbaar**.
 Resolut, **lustig / bypostig / zonder fchroom**.
 Resolutie, **boozneemen / opzet / befluit : oplossing / ontbinding / ontknooping / verblijting / versmelting**.
 Resolveeren, **boozneemen / befluiten / oplossen / ontbinden**.
 Resonantie, **klankluiding / weerklank**.
 Respect, **gezag / aanzien / ontzag / eerbiedenis : betrekking / opzigt**.
 Respeeteeren, **eerbiedigen / ontzien / eerbewyzen**.
 Respectif, **onderling / byzonder / byzonderlyk**.
 Respyt, **uiffel / tydgunning**.
 Respiratie, **ademhaling**.
 Respireeren, **ademhaalen / ademscheppen**.
 Respondent, **antwoozder**.
 Respondeeren, **antwoozden**.
 Responfabel, **verantwoozde-lyk**.
 Responfie, **antwoozd**.
 Resfenteeren, **geboelig zyn / betaald zetten**.
 Resfentiment, **geboeligheid**.
 Resfort, **dyfbeer / geheim middel : beftek / bak : gebied / rechtsgebied**.
 Resforteeren, **behooren / onderhoorig zyn**.
 Resfource, **hulpmiddel / hulpbron**.

hzon / hoop tot redding of uitkomst.
 Rest, overschot / 't overige.
 Restabiliëeren, weder oprichten / herstellen.
 Restant, overschot / overblyfsel.
 Restauratie, oprichting / wederoprichting / vernieuwing / verbetering.
 Restaurateur, hok by wien allerlei verbeteringen te beaomen zyn.
 Restaureeren, oprichten / wederoprichten / herstellen / vernieuwen / verbeteren.
 Resteren, overblyven / overschieten.
 Restipulatie, wederbeloofing.
 Restipuleeren, wederbelooven / tegenbelooven.
 Restituëeren, herstellen / wedergeeven / teruggeeven.
 Restitutie, herstelling / wedergeefing / vergoeding.
 Restoir, overschot / overblyfsel: vergoeding / wedergeefing.
 Restrict, verbonden / bepaald.
 Restrictie, inbinding / bepaling.
 Restringeeren, inbinden / eng maaken / bepaalen.
 Resultaat, uitkomst.
 Resultatie, weerspringing / opspzong / opstand / ontstaaning.
 Resulteeren, weerspringen / opspringen / ontstaan / ontspringen.
 Resumeeren, herhaalen / herbatten / herneemen / weder opneemen.
 Resumtie, herhaaling / herbatting / herneeming / we-

der opneeming.
 Resurgeren, wederopstaan / herpzen.
 Resurrectie, herpzenis / wederopstanding.
 Resuscitatie, wederopwekking.
 Resusciteeren, herwekken / wederopwekken.
 Retablisëeren, herstellen / wederoprichten.
 Retablisement, herstelling / wederoprichting: ook herstel van gezondheid.
 Retardatie, vertröbbing / verachtering.
 Retardeeren, vertröben / omhouden / verachten / wachten.
 Retardement, vertröbbing / ophouding.
 Retentie, onthouding / aanhouding / vasthouding.
 Retenue, weerdhouding / inhoudendheid.
 Reticentie, verzwöpping.
 Retineeren, onthouden / hehouden / weerdhouden / aanhouden / vasthouden.
 Retireeren, terugtrekken / vertrekken / afzonderen.
 Retorica, enz., zie Rhetorica, enz.
 Retorqueeren, verdraaijen / verkeeren / te rug dypven / weerkaatsen.
 Retorsie, omdraaijing / omwending / terugdyping / weerkaatsing.
 Retour, weerkeer / weder omkeer / terugkomst.
 Retouren, weder overgezonden hoopmanschappen.
 Retourneeren, weerkeeren / re-

- terugkeeren.
- Retract, naasting/benadering.
- Retractabel, herroeplyk / wederroeplyk / herdoenlyk
- Retractatie, herroeping / herdoening.
- Retracteeren, herroepen / herdoen.
- Retraite, wijkvertrek / wijkplaats / schuilplaats
- Retranchement, besnoeiing / afsnijding / schuilwal / boogstweering / bescransing.
- Retrancheeren, afsnijden / besnoeijen / bescransen.
- Retraacte, booggedaane berhandeling / berhandelde onderhandeling / nedergaande dingtaal / te vooren gehouden dingtaal.
- Retrogradatie, het achterwaards gaan.
- Retrogradeeren, achterwaards gaan.
- Reünie, wederbereening.
- Reünieeren, weder vereenigen.
- Reüsfeeren, gelukken / uitballen.
- Reüsflite, uitflag / goede uitflag.
- Revalescentie, wedergezondwording.
- Reveille, opwekking / ontwaaking : ochtend-trommelflag.
- Reveilleeren, opwekken / ontwaaken.
- Revelatie, openbaaring / ontdekking.
- Reveleeren, openbaaren / ontdekken.
- Revenge, wraak / weerwraak.
- Revengeeren, wrecken.
- Revenuë, inkomst van goederen.
- Reverberatie, weerkaatsing.
- Reverbereeren, weerkaatsen.
- Reverentie, eerbiediging / eerbiedigheid / eerbelovs.
- Revereeren, ontzien / eeren / eerbelovzen.
- Revers, muntzyde / tegenzyde.
- Revideeren, reviseeren . overzien / herzien / wederoverzien.
- Reviseur, overziener.
- Revisie, herziening / wederoverziening.
- Revocabel, herroeplyk.
- Revoceeren, wederroepen / herroepen.
- Revocatie, herroeping / intzekking.
- Revolte, afval / oploop / opstand.
- Revolteeren, afballen / opstaans tegenstaan / afgryzen inboezemen.
- Revolutie, omwenteling / omwenteling / onloop / ontzaking.
- Revolutionair, wat betrekking heeft tot eene staatsomwenteling / omwentelingsgezind : omwentelingsbriend / dolzigtige byzheidswoestander.
- Revolutionneeren, tot eene omwenteling bereiden / omwentelen.
- Revolveeren, omwinden / ontwinden / omloopen / omwentelen / onrollen.
- Revoqueeren, zie Revoceeren.
- Rhetorica, redencphunst / welspreekendheidskunst.
- Rhetoryker, rhetorizyn, redencphier.
- Rhetorizeeren, redencphien.

Rhumatiek, koud/ vochtig/
nat/ vloeibaar/ zinking-
achtig.
Rhumatisme, zinking-ziekte.
Riant, hzolph/ aangenaam.
Ribaud, hoef.
Ridicule, ridiculeus, belach-
lyk.
Rigueur, strafheid/ strengheid.
Rigoureux, streng.
Rioler, goot/ verlaat.
Risiko, gebaar.
Risiqueeren, risqueeren, waa-
gen.
Rival, medeminnaar/ tegen-
byster/ mededinger/ tegen-
dinger.
Rivaliseeren, wetsyeren.
Roboratie, sterkling/ verster-
king.
Roboreeren, sterken/ ver-
sterken.
Robust, sterk.
Rodomontade, gezwets/ snoz-
kerp/ snoeberp/ windmaa-
kerp.
Roman, verdichtfel/ verzon-
nen geschiedenis/ vertelsel.
Roturier, onedel/ niet van adel:
gemeen man.
Rouleeren, rollen/ boortloopen.
Route, weg.
Royaal, koninglyk.
Royalismus, koningsgezind-
heid.
Royalist, koningsgezinde.
Royalistiesch, koningsgezind.
Royeeren, uitdoen/ uitschzay-
pen.
Rubryk, aftekening/ rood-
schryft/ roode aarde/ twtel/
opschryft van een hoofdstuk
der rechtsboeken.
Rude, hard/ ruw/ onbeschaaft/

onerbaren.
Rudesse, hardigheid/ strafheid.
Rudiment, beginsse/ ont-
werp/ schets.
Ruditeit, ruwheid/ onbe-
schaaftheid.
Ruïne, vernieling/ nederstoz-
ting/ houbval.
Ruïneeren, vernielen/ neder-
slaan/ te gronde werpen/
verwoesten.
Ruineux, vernielende/ ver-
woestende.
Rumatiek, rumatisme, zie
Rhumatiek, rhumatisme.
Ruminatie, herkaaubwing.
Rumineeren, herkaaubwen.
Rumoer, gerucht/ getier.
Rumpeeren, hzeeken.
Ruptie, hzeeking.
Rupture, hzeuk.
Ruse, loosheid/ list.
Rustier, boer/ landhouwer.
Rusticq, landlyk/ boersch.

S.

Sabbath, rustdag.
Sabbatharis, rustdagsonder-
houder/ rustdagdyber.
Saccage, plondering.
Saccageeren, plonderen/ he-
rooven/ afstroomen.
Sacerdotaal, priesterlyk.
Sacrament, eedbond/ heilte-
ken/ verbondsteken/ bond-
zegel.
Sacramenteel, eedbondlyk.
Sacratie, heiliging/ wping.
Sacreeren, heiligen/ wyden.
Sacrificateur, offeraar/ offer-
priester.
Sacrificatie, heiliging/ toehei-
heiliging.

Sa-

- Sacrificeeren, offeren / toeheiligen.
 Sacrificie, wehelliging / heiliging / offerhande.
 Sacrilegie, kerkroof / kerkdiefery.
 Sacristie, heiligdomsplaats.
 Saifeeren, saïfiseeren, batten / aantasten / aangrypen / aanbaarden.
 Saïfie, grypping / aantasting: genieting / bezit.
 Saïfoen, jaargetp.
 Saldeeren, effenen / rekening sluiten.
 Saldo, slot / slot van afrekening.
 Salariëeren, bezoldigen / loonen.
 Salaris, wedde / loon / bezolding / werkhloon / huurloon.
 Saluade, groetenis.
 Saluatie, begroeting.
 Saluëeren, begroeten.
 Salut, heil / zaligheid / welbaaren / groetenis / groete met kanonschooten.
 Salutar, heilzaam / zaligmaakend.
 Salutatie, groetenis / groeting / begroeting / heilwensching.
 Saluteeren, groeten / begroeten.
 Salvatie, bewaaring / beschutting / behouding.
 Salveconduct, bygeleibrief.
 Salveeren, bergen / in heiligheid brengen / hebeiligen / behouden / bewaaren.
 Salvo-schieten, goedereis- of eer-schot doen.
 — In salvo, in behoudenis / in behouden haven / behouden.
 Samblant, 3te Semblant.
 Sanctie, heerscheging.
 Sanctificeeren, heiligmaaken / heiligen.
 Sanctificatie, heiligmaaking / heiliging.
 Sanctimonie, sanctiteit, heiligheid.
 Sanctioneeren, hehachtigen.
 Sanglant, bloedig.
 Sanguin, bloedryk.
 Sanguinair, bloedgierig.
 Sanguinocratie, bloedregering.
 Sans-culotte, broekloose / bynaam in de Fransche omwenteling aan derzelver voorstanders gegeven.
 Sansculottismus, de geest welke in het hevigste tyd van der Fransche omwenteling heerschte.
 Santé, gezondheid.
 Sapientie, wysheid.
 Sappe, ondergraaving.
 Sappeeren, ondergraaven.
 Sappeur, menwerker in den oorlog.
 Satire, snechdicht / hekeldicht.
 Satisfactie, genoegeengeving / hooggstelling.
 Satisfactie, valdoening / genoegevoening.
 Satisfait, voldaan.
 Saucier, schotelken / tafelboorden.
 Saufconduct, bygeleibrief.
 Sauvegarde, bescherming / beschutting / hoede / bygeleide / bygeleibrief.
 Savant, geleerd / wys.
 Sbirre, Italiaansche gerechtsdienaar.
 Scabel, bank / bochtbank.
 Scabreux, ruw / ruig / schabbig / schurft.
 Scandaal, aanstoot / ergernis.
 Scan-

Scandaleus, ergerlyk/ aans-
 footlyk.
 Scandalisatie, aansfootgee-
 ving/ schending.
 Scandaliseeren, ergeren/ aans-
 foot geeven/ schenden.
 Scarificatie, scherping.
 Scarificeren, scherpen.
 Scedule, handschzift/ teel/
 briefken/ rolleken.
 Sceleraat, scelereus, schelm-
 achtig.
 Scene, tooneel.
 Scepter, koningsstaf/ ryls-
 staf.
 Schacheraar, woekeraar.
 Schacheren, woekeren.
 Schavot, halschouwtoneel.
 Schema, gestalte/ voorstel.
 Schismaticq, scheuringver-
 wekkend/ scheurzuchtig:
 scheurmaker.
 Schisme, scheuring/ twee-
 spalt.
 Scholarch, schoolopziener/
 schoolhoofd.
 Scholasticq, schoolsch/ leer-
 jongenachtig.
 Scholasticque doctoren,
 schoolgeleerden.
 Schole, leerplaats.
 Schrifture, schzift/ rechtstuk/
 pleitstuk.
 Sciatica, heuppen/ heuppijcht.
 Scientie, wetenschap.
 Scintillatie, glinstering/ tin-
 teling/ vonking.
 Scintilleeren, tintelen.
 Scopus, wit/ doel/ oogmerk.
 Scortatie, hoereering/ hoe-
 rery.
 Scortteeren, hoereeren: hoere-
 loopen.
 Scriptie, schryping.

Scrupule, steentje van twint-
 tig greinen: bekomme-
 ring/ schroom/ angst.
 Scrupuleus, angstig/ achter-
 houdend/ schroomachtig/
 naautogezet.
 Scrupuleusheit, beschroomd-
 heid/ naautogezetheid.
 Scrutatie, nazoeeking/ dooz-
 gponding.
 Scruteeren, doozsnuffelen/ na-
 zoeken/ doozgronden/ onder-
 zoeken.
 Scrutin, geheime wyze van
 stemmen in een vergadering.
 Sculptit, (hy) heeft gegrabeerd.
 Sculpteur, beeldsnijder/ beeld-
 houtwer.
 Scurre, guit/ fielt
 Scurril, fieltachtig/ guitachtig.
 Scurriliteit, fieltery/ deug-
 nieterp/ laage boerterp.
 Secedeeren, afwyken/ ter-
 zyde wyken.
 Secesie, afwyking.
 Secludeeren, afsluiten/ uit-
 sluiten/ buitensluiten.
 Secluis, uitgeslooten.
 Seclufie, afsluiting/ uitslui-
 ting.
 Secondflancq, stykplaat.
 Seconde, tweede.
 Secondeeren, bystaan/ on-
 derbangen/ helpen.
 Secourabel, behulpig/ be-
 hulpzaam.
 Secoureeren, te hulp komen.
 Secours, bystand/ hulp.
 Secretet, geheim/ verhoegen.
 Secretariaat, ampt van eenen
 Secretaris.
 Secretaris, raadshyber/ ge-
 heimschyber/ gerechtschy-
 ber/ stadshyber.

Se-

- Secretarie, geheimschryfka-
 mer/ stadschryfkamer.
 Secretelyk, geheim/ heimlyk.
 Secreteeren, verbergen/ ge-
 heim houden/ verstoppen.
 Secte, aanhang/ gezindheid.
 Sectaris, aanhanger/naboolger.
 Sectie, snyding/ deeling.
 Secularisatie, wereldlykma-
 king.
 Seculariseeren, onthopen/ van
 geestlyk wereldlyk maaken.
 Seculier, wereldlyk.
 Securiteit, veiligheid/ onbe-
 kommerdheid/onbeschroomd-
 heid/ gerustheid/ zorgeloos-
 heid/ zekerheid.
 Secuur, zorgeloos/ onbekom-
 merd/ veilig.
 Seditie, oproer.
 Seditieus, oproerig.
 Seduceeren, verleiden/afleiden.
 Seducteur, verleider.
 Seductie, verleiding/afleiding.
 Seduifant, verleidelijk/ weg-
 slepende.
 Seduifeeren, verleiden/ weg-
 slepen.
 Segment, affsnijfel.
 Segregatie, afscheiding.
 Segregeeren, afscheiden.
 Seigneur, heer.
 Seigneuriaal, heerlyk/ am-
 bachtsheerlyk.
 Seigneurie, heerlykheid.
 Sejour, verblyf/ verblyfplaats.
 Sejourneeren, verblyven/wo-
 nen.
 Sejunctie, onderscheiding/ af-
 zondering.
 Sejungeeren, afzonderen/schei-
 den.
 Selectie, uitzetting/verkiezing.
 Seligeeren, uitziezen/verkiezen.
 Semblant, schyn/ boozhomen.
 Sembleeren, schynen/ gelijken.
 Seminarium, kweekschool/
 inzonderheid van roomsche
 priesters.
 Semiplene probatie, hetwys
 ten halben.
 Senaat, raad/ broedschap/
 raadsvergadering.
 Senateur, raadsheer.
 Senatoriaal, raadsheerlyk.
 Senior, de oude.
 Seniores, de oudsten van enig
 ligchaam.
 Sensibel, gevoelig.
 Sensibiliteit, gevoeligheid.
 Sensitif, gevoelig.
 Sententie, bomis/ oordeel/
 't getwysde/ zinspreuk/
 spreuk/ gevoelen.
 — definitif, eindoordeel.
 — interlocutoir, bpoordeel/
 tusschengetwysde.
 — provisioneel, boozlopig
 getwysde.
 Sententiëeren, bomissen/
 oordeel vellen/ twysen.
 Sententieus, zinspreukig/
 zinryk.
 Sentiment, gevoeligheid/ ge-
 voelen/ oordeel.
 Sentinel, schildwacht.
 Separatie, scheiding.
 Separabel, onderscheidenlyk/
 scheidbaar.
 Separeeren, scheiden.
 Sepiment, tuin/ tuining/
 heining/ schutting.
 Seponeeren, wegleggen/ ter
 zyde leggen.
 Sepositie, weglegging/ ter zy-
 de legging.
 September, herfstmaand.
 Septembriseerea, moosden op
 de

de wyze als in September
1792. in Frankryk heeft
plaats gehad.
Septentrie, 't noorden.
Septentrionaal, noozdlyk /
noozdsch.
Sepulcre, graf.
Sepulture, begraafnis / graf.
Sequele, gevolg.
Sequeeren, volgen / nabolgen.
Sequester, bewaarder / hy
in wiens handen een twis-
tige zaak ter bewaaring
gesteld woedt / een vertrouwd
persoon.
Sequestratie, herschilgoedbe-
waaring / in bewaarderhand
stelling.
Sequestre, scheidsman / krah-
keelgoedverzorger of bewaar-
der / zegsman.
Sequestreeren, in bewaaring
stellen.
Serail, hof of paleis van den
Turkschen keizer.
Serenade, avondzang / avond-
lied / avondspel / avond-
cer-
zang.
Serenissime, doozluchtigste.
Sereniteit, helderheid.
Sergeant, gerechtsbode / hoofd
van een rot soldaten.
Seriëus, ernstig.
Sermocinatie, redeneering.
Sermocineeren, redeneeren /
redenboeren.
Sermoen, leerreden / vermaa-
ning / reden / spraak.
Serpent, slang.
Servante, dienaressse: dienst-
maagd.
Servateur, behoeder / behou-
der.
Serveeren, dienen.

Servet, handboek / boozlaken.
Servil, slaafsch / slaafachtig.
Serviteur, dienaar.
Servitude, dienstbaarheid.
Servitude, servitut, last op
een persoon of op enig goed
gelegd.
Sessie, zitting.
Seurete, zie Sureté.
Seveer, gestreng.
Severiteit, hardigheid / streng-
heid.
Sexe, geslacht / vrouwdlyk ge-
lacht / kunnē.
Sfeer, klot / bol : kreits /
kring.
Sicaire, moozdenaar.
Sicaneeren, haatzuchtig zyn.
Sicanerie, haatzuchtigheid.
Sicaneur, haatzuchtige.
Signaal, teken.
Signaleeren, bekend maaken/
tekenen.
Signalement, beschryving van
iemand's persoon.
Signature, tekening / onder-
tekening.
Signet, zegelring / merkring.
Significant, duidlyk / nadruk-
lyk.
Significantie, betekening / na-
druk.
Signifiëeren, betekenen / aan-
duiden.
Silentie, stilzitten.
Sileeren, zwypen.
Simonie, amptchooping / koo-
ping van een geestlyk ampt.
Simpel, enkel / eenboudig /
onnozel.
Simpliciteit, eenboudigheid /
onnozelheid.
Simulateur, beinzer.
Simulatie, beinzing / betwist-
pc

peling.
 Simuleeren, beynzen / bewim-
 pelen.
 Sincer, oprecht.
 Sinceriteit, oprechtheid.
 Singulariteit, bijzonderheid.
 Singulier, bijzonder / zonder-
 ling.
 Sinister, finksch / valsch /
 van kwade beduidenis.
 Sinisterlyk, valschlyk / met
 bedrog.
 Sinus, een hoek in de drie-
 hoekmeeting.
 Sir, heer (in 't Engelsch.)
 Sire, eernaam van koningen
 en keizeren.
 Sisteeren, ophouden / stil doen
 staan / in recht stellen.
 Situatie, stand / gelegenheid.
 Situeeren, stellen / nederstel-
 len / gelegen zyn.
 Sober, nuchter / zuinig / spaar-
 zaam / schaarsch / schraal.
 Sobereeren, spaaren.
 Sobrieteit, nuchterheid / spaar-
 zaamheid / matigheid.
 Sociaal, gezellig.
 Sociëteit, gezelschap / gemeen-
 schap / genootschap / maat-
 schappyn.
 Soldaat, krygsknecht / krygs-
 man.
 Solemneel, feestlyk / plecht-
 lyk / plechtig.
 Solemniseeren, vieren / feest-
 vieren / hoogtyd houden /
 plechtig maaken.
 Solemniteit, hoogtyd / hoog-
 tydfeest / feest / plechtig-
 heid.
 Solidum; — als borg in soli-
 dum, elk voor zich en voor
 het geheel.

Sollicitant, verzoeker / aan-
 zoeker.
 Sollicitatie, verzoek.
 Solliciteeren, verzoeken / aan-
 zoeken.
 Solliciteur, aanzoeker / ver-
 zoeker.
 Solide, louter / dicht / hecht /
 hard / vast / lichaamplyk /
 volkomen / bondig / geves-
 tigd / wel in zyn zaken staan-
 de.
 Soliditeit, louterheid / dicht-
 heid / hechtheid / hardheid /
 vastheid / lichaamplykheid /
 volkomenheid / bondigheid /
 gevestigdheid / gezondheid.
 Solitair, eenzaam.
 Solitude, eenzaamheid.
 Solstitie, zonnestand / zonne-
 keer / zomewending.
 Solutie, oplossing / lossing /
 betaaling / ontbinding.
 Solutiën, boldaeningsschrift.
 Solvabel, solvent, betaal-
 baar: goed voor zyne schul-
 den.
 Solveeren, oplossen / lossen /
 betaalen.
 Solvit, (hy of zy) heeft be-
 taald.
 Sombre, beschaduwde / bedekt /
 treurachtig / afelig.
 Somma, kort begrip / inhoud /
 geheel.
 Sommatie, inhoud / kort be-
 grip / optelling.
 Sommatie, opeisssching / op-
 roeping / maaning / vermaa-
 ning.
 Sommeeren, afeissschen / af-
 bozderen / uiteissschen / op-
 eissschen / optellen / maa-
 nen / vermaanen.

I

Som-

- Sommier, ontwerp / kort be-
grip / balk / dwarsbalk /
perhamenen raam.
- Sommierlyk, by kort oberflag.
- Somnambule, slaapwandelaar.
- Somnambuleeren, in den slaap
wandelen.
- Somtueux, kostelyk.
- Somtueusiteit, kostelykheid.
- Sonate, zeker muziekstuk.
- Sondeeren, peilen / ondertasten.
- Sonnet, klinkdicht / klinkrym.
- Sophist, muggezifter / hair-
kloober / wooydbitter.
- Sophistry, muggezifter /
hairkloober / wooydbitte-
ry.
- Sophistifeeren, muggeziften.
- Sort, lot / noodlot.
- Sortabel, gevoeglyk / voeg-
zaam.
- Sortement, allerlei voorraad
van winkelwaaren.
- Sorteeren, uitzonderen / uit-
schieten.
- Effect sorteeren, uitwer-
king doen / het doel berei-
ken / tot stand komen.
- Sortie, uitbal.
- Sottise, zotheid / dwaasheid.
- Souci, zorg / kommer.
- Sans souci, huiten zorg /
zonder zorg.
- Soudeeren, samenhoegen.
- Souffleeren, aanblazen / in-
blazen.
- Soufflet, klap / slag.
- Souffleur, aanblazer / ooybla-
zer / ook die den schouwspel-
leren hun rol voorleest.
- Soulaas, verlichting.
- Soulageeren, verlichten.
- Soulagement, troost / troos-
ting / vertroosting.
- Soupe, sop / soep / bleesch-
nat.
- Soupé, avondmaal.
- Souteneeren, ondersteunen.
- Souverain, oppermagtig: op-
perhoofd / opperste / hoofd-
voogd.
- Souverainiteit, oppermagt /
opperhoofdigheid / hoofd-
voogdy.
- Spahie, Turksche ruiter.
- Spanceeren, gaan wandelen.
- Spargeeren, verspreiden / uit-
strooien.
- Spasme, kramp / zenuw-
krimpung.
- Spatie, wyde / ruimte / le-
dige plaats.
- Spatieus, ruim / wyde.
- Speceryën, droogeryen / krui-
den / droge kruiden.
- Speciaal, zonderling / byzon-
der.
- Speciale procuratie, byzon-
dere last.
- Specialyk, inzonderheid / by-
zonderlyk.
- Specialiteit, byzonderheid.
- Specie, gedaante / slag / soort:
klinkende munt.
- In specië, in 't byzonder/
afzonderlyk.
- Specieus, ter zake / treffend /
ook schoonschynend.
- Specificatie, benoeming /
stukswyze opstelling.
- Specificeeren, specificëeren,
in het byzonder uitdrukken.
- Spectabel, aanzienlyk.
- Spectakel, schouwspel / schouw-
burg.
- Spectantie, opmerking / he-
spouring / bespieding / be-
schouwing.

Spec-

Spectateur, aanschouwer / toes-
 pker.
 Spectatie, aanschouwing / toes-
 pking.
 Specteeren, aanschouwen / be-
 spken.
 Speculateur, opmerker / he-
 spieder / diepzinnige beschou-
 wer.
 Speculatie, opmerking / he-
 speuring / bespieding / be-
 schouwing / bespiegeling.
 Speculatief, opmerkend / be-
 schouwende / opmerkelyk.
 Speculeeren, bezinnen / bespeu-
 ren / bespieden / bezeffen /
 beschouwen / bespiegelen.
 Spelonk, aardkuil / kuil / hol.
 Spendeeren, bekostigen / ver-
 spillen / te koste leggen.
 Sphere, zie Sfeer.
 Sphinx, een verdicht wange-
 drocht dat raadsels opgaf
 en verscheurde die het niet
 kon oplossen.
 Spineux, doornachtig / stee-
 kelachtig.
 Spion, verspieder.
 Spirituel, geestlyk / geestig /
 aartig.
 Splendeeren, glinsteren / blin-
 ken.
 Splendeur, klaarheid / glans /
 schynfel.
 Splendide, wydlustig / blin-
 kend / heerlyk / kostlyk.
 Spleniticq, mildzuchtig / mild-
 ziek.
 Spoliatie, berooving / plon-
 dering.
 Spolie, roof / geroofd goed.
 Spoliëeren, herooven / plon-
 deren / stroopen / afzetten.
 Spongienx, schuimachtig /

zwamachtig / sponsachtig.
 Squinancie, keelontstekking /
 keelgezwel / keelziekte.
 Stabiliëeren, vaststellen / vast-
 tigen.
 Stabiliteit, bestendigheid.
 Stafette, buitengewoon post-
 ryder: ook brief door den-
 zelfden overgebracht.
 Standaard, veldslag.
 Stateeren, doen staan blyven /
 staan houden / opschorten.
 Statue, beeld / standbeeld.
 Statuëeren, instellen / vast-
 zetten / bepalen.
 Stature, lysgrootte / lysge-
 stalte.
 Status, staat / hoofdzak.
 Statuten, instellingen / oorde-
 ningen / inzettingen / land-
 wetten / stedewetten / keuren.
 Stereotype, nieuw uitgebon-
 den drukkunst met vaste en
 blyvende vormen.
 Steril, onbuchtbaar.
 Steriliteit, onbuchtbaarheid.
 Stilo novo, naar de nieuwe
 tydrekening / nieuwe styl.
 Stimulatie, aansprikking.
 Stimuleeren, aansprikken.
 Stipendie, belooning / bezol-
 ding / jaarwedde.
 Stipulatie, toezegging / woords-
 geebing / handbellosten / be-
 lofte / eisch / maaning / be-
 ding / braag.
 Stipuleeren toezeggen / be-
 looden / eischen / eddingen /
 braagen / bepalen.
 Stronachaal, maagsterkende.
 Strangulatie, woeging.
 Stranguleeren, woegen.
 Strapasf-eren mishandelen /
 plaagen / afrossen.

Stratageme, arglistigheid/looze trek/loosheid/krpgelist.
 Strict, stricte, bepaald/nautu genomen.
 Structure, timmering/gebouw/hout.
 Student, boekoeffenaar/oefenaar/ geleerdheids oeffenaar/ leerling op een hogeschool.
 Studeeren, benaarstigen/oefenen/ leeren/ geleerdheid oeffenen.
 Studeerkamer, oeffenkamer/leerkamer.
 Studie, vlyt/oeffening/leeroeffening/ geleerdheids oeffening.
 Studieus, naarstig/vlytig/leerzuchtig.
 Stupide, plomp/bot/dom.
 Stupiditeit, plomphheid/botigheid.
 Suadeeren, raaden/aanraaden/ overreeden.
 Suasie, aanrading/overreeding.
 Subaltern, ondergeschikt/onderhoorig.
 Subalterne rechters, laagere rechters/ die onder een hooger rechter staan.
 Subalternatie, onderschikking.
 Subalterneeren, onder elkaander stellen.
 Subdivideeren, onderschiften/onderdeelen.
 Subdivisie, onderdeeling.
 Subduceeren, afrekken/onderuitrekken.
 Subductie, afrekking.
 Subhastatie, stokverkoop/ stokheiling/ verkoop by uitroep.
 Subhasteeren, by stok veilen/

ophellen.
 Subiet, snel/terstond/gezwind/schielijk.
 Subject, onderwerpen: onderwerp/ grondzaak/ rond.
 Subjectie, onderwerping/onderdanigheid.
 Subjiciëeren, onderwerpen.
 Subjugatie, teonderbrenging.
 Subjugeeren, teonderbrengen/onderdaanig maaken.
 Subjunctie, onderboeging.
 Subjungeeren, onderwerpen/onderboegen.
 Sublevatie, opheffing/opbeuring/ ophelping.
 Subleveeren, opheffen/opbeuren/ ophelpen.
 Sublim, hoog/ verheben.
 Sublimaat, (in de scheikunst) iets dat hoog gedreeven is.
 Sublimatie, (in de scheikunst) opdriving/ opjaaging van drooge ligchaamen.
 Sublimeeren, verhoogen/verheffen.
 Sublimateit, hoogheid/ verhevenheid.
 Sublunair, ondermaansch.
 Submergeeren, verdrinken.
 Submersie, verdrinking.
 Subministratie, booztbrenging.
 Subministrereeren, booztbrengen.
 Submissie, onderwerping.
 Submitteeren, onderwerpen.
 Subordonneeren, onderschikken.
 Subornatie, bestekking.
 Suborneeren, besteecken/ uitmaaken/ omkooopen/ verhoeren.
 Suborneur, besteecker/ uitmaaker/ omkoooper/ verleider.
 Su-

Subrept, **steelswojs/ ter sluip.**
 Subreptie, **onreiking/ onderkruiping/ ontfutfeling.**
 Subreptif, **onderkroopen/ ter sluip/ steelswojs/ ingefloopen.**
 Subreptif en obreptif, **door allerlei zwoegen.**
 Subrideeren, **meesmullen.**
 Subriſie, **meesmulling.**
 Subrogatie, **plaatsvulling.**
 Subrogeeren, **in de plaats van een ander ſtellen.**
 Subſcribeeren, **onderschryben/ ondertekenen.**
 Subſcript, **onderschryeben/ ondertekend.**
 Subſcriptie, **ondertekening.**
 Subſequent, **navolgende.**
 Subſequentie, **navolging.**
 Subſidie, **onderſtand**
 Subſidiëeren, **onderſteunen/ onderſtand verlenen.**
 Subſignatie, **ondertekening.**
 Subſigneeren, **ondertekenen.**
 Subſiſtentie, **heſtaanplijkheid/ heſtaan/ onderhoud.**
 Subſiſteeren, **ſtandhouden/ heſtaan/ leven.**
 Subſtantie, **wezendijkheid/ zelfſtandijkheid.**
 Subſtantiël, **ſubſtantiëus, hondig/ zelfſtandig/ eigenkrachtig.**
 Subſtantif, **zelfſtandig naamwoord.**
 Subſteeren, **3te Subſiſteeren.**
 Subſtituëeren, **in de plaats ſtellen.**
 Subſtitueerde erfgenaam, **erfgenaam die in de plaats van een ander geſteld is.**
 Subſtituut, **in de plaats geſteld/ toegevoegd/ onderge-**

ſchikt amptenaar.
 Subſtitutie, **in de plaats ſtelling/ verbaanging/ erfonderſtelling.**
 Subſtractie, **aftrekking.**
 Subſtraheeren, **aftrekken/ ontrekken.**
 Subtendeeren, **onderspannen.**
 Subtenſie, **ondersparning.**
 Subterfugie, **ontwophing.**
 Subterfugiëeren, **ontwopen.**
 Subtil, **ſpitsbindig/ ſcherpzinnig/ fyn/ ſnebig/ ſpits/ ſchrande/ dun/ klein.**
 Subtiliſeeren, **hairklooven.**
 Subrilitieit, **ſpitsbindijkheid/ ſcherpzinnijkheid**
 Subſtractie, **aftrekking/ ontrekking.**
 Subſtraheeren, **aftrekken/ ontrekken.**
 Subveniëeren, **boozkomen/ te hulp komen.**
 Subventie, **onderſtand/ hulp.**
 Subverſie, **omkeering.**
 Subverſief, **tot omkeering ſtrekkende/ verwoeſtende.**
 Subverteeren, **omkeeren/ verwoeſten/ vernielen.**
 Subvirguleeren, **onderſtreepen.**
 Succedeeren, **opvolgen/ nabolgen/ nakomen/ wel ſlaagen/ gelukken.**
 Succes, **gelukkig.**
 Succesſie, **opvolging/ erffenis.**
 Succesſie ab inteſtato, **erffenis van rechtſwege buiten uiterſten-wille.**
 Succesſeur, **nabolger/ nakomer/ nazaat/ erfgenaam.**
 Succesſif, **achterbolgende.**
 Succinct, **heknopt.**
 Succumbeeren, **onderleggen/ de nederlaag hebben.**

- Succurrentie, *te hulp koming*.
 Succurreeren, *te hulp komen*.
 Sufficiëeren, *genoegzaam zpn*.
 Sufficient, *genoegzaam*.
 Sufficientie, *genoegzaamheid*.
 Suffisant, *genoegzaam / sterk*.
 Suffocatie, *verstikking*.
 Suffoqueeren, *verstikken*.
 Suffragant, *plaatsvervuller*.
 Suffragie, *keur / stem / toe-
stemming*.
 Suggereeren, *ingeeben / in-
luisteren*.
 Suggestie, *ingeebing*.
 Suggillatie, *befmetting / schand-
blek / eerroofing*.
 Suggilleeren, *lasteren / eer-
rooven*.
 Suicide, *zelfmoord: zelfmoor-
denaar*.
 Suicideeren, *de handen aan
zpn eigen leven slaan*.
 Suite, *stoet / gebolg / nasleep*.
 Sujet, *onderdaan / onderwerp /
inhoud*.
 Sulfureus, *zwavelachtig*.
 Summa, *kozt begrip / inhoud*.
 — In summa, *met een woord*.
 Summatim, *summierlyk, al-
les kozt te samen genomen /
hoofdzakelyk*.
 Summarie, *kozte inhoud / kozt
ontwerp*.
 Sumtueus, *koztbaar*.
 Sumtueufiteit, *koztbaarheid*.
 Superabondant, *overvloedig*.
 Superabondantie, *overbloed /
overbloedigheid*.
 Superabondeeren, *overbloei-
jen*.
 Superarbitr, *oberman / op-
permiddelaar / oppergoede-
man*.
 Superatie, *overtreffing*.

- Superbe, *hoogmoedig / trots /
hovaardig*.
 Superbiteit, *hoogmoedigheid /
trotsheid / hobaardp*.
 Supereeren, *te boben gaan /
overtreffen*.
 Superficie, *opperblak / blak /
blakte*.
 Superficiëel, *uiftwendig / op-
perblakig*.
 Superflu, *overbloedig / ober-
tollig*.
 Superfluëeren, *overbloeijen*.
 Superfluiteit, *overbloedigheid*.
 Superieur, *te boben gaande /
overtreffende / hoger in rang
of gezag: meerdere / overge-
stelde*.
 Superieuren, *kleine letters /
die by verkorte woorden bo-
ben de regels gezet worden*.
 Superintendent, *oppervoogd /
opziener over een stad of oord*.
 Superioriteit, *meerderheid*.
 Superiüs, *bobenzang*.
 Superlatif, *overtreffende: ober-
treffende trap der byvoegly-
ke naamwoorden*.
 Supernaturel, *bobennatuurlyk*.
 Supernumerair, *overtallig /
boben 't getal*.
 Superfcribeeren, *bobenop-
schryben*.
 Superscript, *opgeschreeben /
bobenopgeschreeben*.
 Superscriptie, *opschryft*.
 Superfedeeren, *aflaaten / na-
laaten / stil zitten*.
 Superfolute, *oberbetaaling*.
 Superstitie, *bygeloof / wan-
geloof / waangelooft / ober-
geloof / keurheiligheid*.
 Superstitieus, *bygeloobig*.
 Superstruct, *bobenopgebouwd*.

Su-

- Superstructie, hoboopbouw-
 toing.
- Superstruëeren, hoboopbouw-
 men/ op gronden.
- Suppeditatie, verschaffing /
 mededeeling.
- Suppediteeren, verschaffen /
 mededeelen.
- Supplanteeren, iemand den
 voet ligten/ iemand doen
 vallen/ iemands plaats in-
 neemen.
- Suppleant, plaatsvervanger.
- Suppleeren, vullen/ verbul-
 len/ aanvullen.
- Supplement, suppletie, bul-
 ling/ aanbulsel.
- In supplement, ter aan-
 ulling.
- Supplementair, aanbullende.
- Suppliant, smecker/verzoeker.
- Suppliante, smeekster.
- Supplicatie, smeeking/ smeek-
 schrift/ ootmoedig verzoek.
- Supplice, straf/ lpfstraf.
- Suppliceeren, suppliëeren,
 smeeken/ ootmoedig ver-
 zoeken.
- Supponeeren, onderstellen/
 boozonderstellen/ onderschui-
 ven.
- Suppoost, onderstelde/ on-
 derhoorige.
- Support, steunsel/ stut/ stut-
 sel/ onderstand.
- Supportabel, verdraaglyk.
- Supporteeren, ondersteunen/
 onderschraagen/ draagen/
 verdraagen.
- Supposeeren, ondersteeken/
 onderstellen/ toestellen/ ver-
 zieren.
- Suppositie, boozonderstelling/
 onderschubbing.
- Suppresie, verdrukking/ on-
 derdrukking/ verbod/ dem-
 ping/ vernietiging.
- Supprimeeren, verdrukken/
 onderdrukken/ verbieden/
 dempen/ vernietigen.
- Suppuratie, verzwearing /
 herettering.
- Suppureeren, verzwieren /
 heretteren.
- Supputatie, optelling.
- Supputeeren, optellen.
- Surabondant, overbloeiende/
 overbloedig.
- Surabondantie, overbloedig-
 heid.
- Surabondeeren, overbloeiën /
 overbloedig zyn.
- Suranneeren, overjaaren/ ver-
 jaaren.
- Surcharge, overmaat van
 last.
- Surchargeeren, hobo maten
 belasten.
- Sureté, veiligheid/ zeker-
 heid/ onderpand.
- Sureté de corps, brpgeleide /
 brpgeleidebrief/ lpfverzee-
 kering.
- Sureteit, zie Sureté.
- Surface, blakite/ opperblakite.
- Surintendant, opperopziener.
- Suriteit, zie Sureté.
- Surmonteeren, surpasseeren,
 te hobo gaan/ overtreffen.
- Surplus, overrycht/ overblyf-
 sel.
- Surprenant, verassende/ ver-
 hazende.
- Surpreneeren, betrappen/
 verrassen/ verhasen.
- Surpreneur, betrappcr.
- Surprise, verrassing/ ver-
 wondering.

- Surrept, ter sluip/steelswng.
 Surreptie, aastrooning/ ont-
 futseling/ onderkruiping/
 onttrekking/ wegneming
 Surreptif, by onderkruiping.
 Surripiëeren, ontnemen/ af-
 troonen.
 Surrogatie, in de plaats stel-
 ling.
 Surrogeeren, in de plaats
 stellen/ plaatsbullen.
 Surfaut, besprizing/ op-
 springing.
 Surfeance, schozving/ opschoz-
 ving/ uitstel.
 Surveillance, waakzaamheid.
 Survivance, overleeving/ tse-
 zegging om na iemands
 dood in zyn ampt te ko-
 men.
 Survivant, overleevende.
 Survivantie, overleeving.
 Susceptibel, vatbaar.
 Susceptibiliteit, vatbaar-
 heid.
 Susceptie, opneeming/ by-
 behandtating.
 Suscipiëeren, by de hand
 neemen/ opneemen.
 Suscitatie, opwekking.
 Susciteeren, opwekken/ ver-
 wekken.
 Suspect, verdacht.
 — de fuga, van voozbluch-
 tigheid verdacht.
 Suspecte debiteur, verdach-
 te schuldenaar.
 Suspecteeren, herdenken/
 achterdocht boeden
 Suspectie, berdenking.
 Suspenderen, ovschozten/
 affstellen/ uitstellen/ han-
 gen/ ophangen.
 Suspens, opgeschozt/ in twyfel.

Suspensie, opschozving/ schoz-
 ving/ twyfel/ onzekerheid.

Suspicie, achterdocht/ arg-
 waan/ achterdenken/ ber-
 moeden.

Suspiciëeren, berdenken/ ber-
 moeden.

Sustentatie, onderhoud/ on-
 derhouding.

Sustenteeren, staande hou-
 den/ onderhouden/ onder-
 stutten/ geduldlyk lyden/
 verdraagen.

Sustenue, betweering/ mee-
 ning.

Sustineeren, staande houden/
 betweeren/ bermeenen/ on-
 derschragen/ geduldelyk ly-
 den/ verdraagen.

Syllabe, woordgreep/ letter-
 greep/ bondel.

Syllogisme, sluitreden.

Symbole, waarteken/ veld-
 teken/ geloofsteken.

Symmetrie, evenredigheid.

Sympathie, medeneiging/ ora-
 derlinge trek/ gelyk gevoel.

Sympathiseeren, van eenrelei
 aart of geneidheid zyn.

Symphonie, samenstemming
 in spel of zang.

Synagoge, vergadering/ by-
 eenkomst/ vergaderplaats/
 Joden-kerk.

Syndic, raadsman/ raadsheer/
 gemagtigde.

Syndicaal, raadsheerlyk.

Synodaal, kerkvergaderlyk.

Synode, kerklyke vergadering/
 kerkvergadering/ opper-
 kerkvergadering.

Symbool, van eenrelei be-
 tekenis.

Syntaxis, woordschikking.

Sys-

Systema, stelsel/ leerstelsel/
samenstelsel eener wetens-
schap.

T.

Tabellaris, tabellioen, be-
amptschypber / bondschyp-
ber / openbaarschypber.
Tabernakel, tent/ hut/ veld-
hutte.
Tabiditeit, teering / uitdoo-
ging.
Tablet, tafelboekje.
Tabouret, stoel zonder leuning.
Tachygraphie, de kunst om
300 rasch te schypben als
een ander be woorden uit-
spreekt / of door verkorting
der woorden of door tekens.
Tacite, stil / heimlyk / stil-
zwygende.
Tactie, raking.
Tactiek, regels der kypgskunde.
Tailje, gestalte.
Tailloor, snybord / dischbord /
tafelbord.
Talud, beschoefsel.
Tangeeren, raaken/aanraaken.
Tangibel, tastbaar / aauraak-
lyk.
Taliter qualiter, zo wat heen.
Tapyt, pzonkkleed / gestikt
kleed om bloeren of wanden
mede te bedekken.
Tapisfery, vloerkleed- en be-
hangsel-werk: ook herei-
plaats of winkel daarvan.
Tapisfeur, behanger.
Tardatie, vertoebing / uitstel/
draaling.
Tardeeren, vertoeben / uit-
stellen / dzaalen.
Tardif, traag / langzaam.

Tarra, onrein / onzuiver: af-
korting daarboor.
Tautologie, herhaaling van
't zelve.
Taverne, herberg / kzoeg.
Tavernier, waard/herbergier.
Tax, gezette pyp.
Taxatie, schatting / waarde-
ring.
Taxateur, taxeerder, schat-
ter / waardeerer.
Taxeerster, schatster / waar-
deerster.
Taxeeren, schatten / waar-
deeren / op pyp zetten / be-
rispen / lasteren.
Tediens, berdzietig.
Teinture, herwing / herw.
Telegraaph, 3ie Thelegraaph.
Telle quelle, zo wat heen.
Temerair, roekeloos / stout /
vermeedel.
Temeriteit, liefwaardigheid /
roekeloosheid.
Tempeest, onweer / storm.
Tempel, kerck.
Temperament, gesteltenis des
lichaams.
Temperantie, matigheid.
Temperature, maat van hitte
of koude.
Temperen, tempereeren, ma-
tigen.
Tempestif, tydig.
Tempestueus, stormachtig.
Tempo, op zyn tyd.
Tempore (ex), voor de duist /
op staande beet.
Temporeel, tydlyk.
Temptatie, kwelling / aan-
bechting.
Tempteeren, kwellen.
Tenants, tenants, schilts-
houders in de wapenkunde.

Tendresse, tederheid.
 Tenebreus, duister/ donker.
 Teneur, inhoud/ trant.
 Tenor, laagstem/ middelstem.
 Tent, veldhutte.
 Tentament, beproeving.
 Tentatie, beproeving/ bezoe-
 king/ bekooring/ aanbech-
 ting.
 Tenteeren, beproeben/ bezoe-
 zoken/ bekooren/ aan-
 bechten.
 Tepide, laauw.
 Tepiditeit, laauwheid.
 Tergiverfatie, aarzeling/ uit-
 blucht/ achteruitdeinzing.
 Tergiverfeeren, aarzelen/ ach-
 teruitdeinzen/ sleepende hou-
 den.
 Term, woord.
 Termen, hoofsche woorden/
 breemde woorden/ kunst-
 woorden.
 Termyn, gezette tyd.
 Termyn houden, gezette ding-
 tyd houden.
 Terminatie, einde/ uiteinde/
 uitgang/ eindiging/ bepaal-
 ling.
 Termineeren, eindigen/ be-
 paalen/ uitmaaken.
 Terrassen, verheven plaatten
 in lusthoven/ platten ho-
 ven op huizen.
 Terrein, ruimte/ vlakke plaats/
 grond.
 Terreur, schrik.
 Terreur panique, schrik zom-
 der grond.
 Terribel, schriklyk/ verbaarlyk.
 Terrine, aarden schotel/ soep-
 schotel/ kom of kommetje.
 Territoriën, landpaalen/
 rechtsgebieden.

Terrorismus, schrikbewind in
 de Fransche omwenteling.
 Terrorist, deelgenoot van het
 Fransche schrikbewind.
 Testament, uiterste-wil/ laat-
 ste wil/ laatste begerete/
 erfstelling/ verbond.
 — nuncupatif, mondelinge
 uiterste wil.
 Testamentair, by uiterste wil.
 Testamenteur, uiterste-wil
 uitboerder.
 Testateur, uiterste wil maa-
 ker/ erflaater.
 Testatrice, uiterste-wil-maak-
 ster/ erflaatster.
 Testeeren, erfmaaken/ ge-
 tuigen.
 Testificatie, getuiging.
 Testificeeren, testifiëeren,
 getuigen.
 Testimonie, getuignis.
 Text, inhoud.
 Textuëel, woordelyk.
 Texture, weeffel/ weebing.
 Theater, theatre, schouw-
 plaats/ schouwspelplaats/
 toneel/ schouwburg.
 Thelegraaph, bergzichthop-
 zer/ een nieuw uitgebonden
 werktuig om dooz tekenen
 op eenen verre afstand in
 weinig tyds berichten mede
 te deelen.
 Thema, boozstel/ onderwerp
 eener reedeboering/ opstel.
 Theologant, godgeleerde/
 schijftgeleerde.
 Theologie, godgeleerdheid/
 schijftgeleerdheid.
 Theoreticus, die eene zaak
 in de beschouwing of be-
 spiegeling/ maar niet in de
 beoeffening verstaat.

The

- Theoretiesch , beschouwendende / bespiegelende.
- Theorie , beschouwing of bespiegeling eener kunst of wetenschap.
- Thermidor , hittemaand / de elfde der nieuwe Fransche maanden / gedeeltelyk met onze hoof- en gedeeltelyk met onze oogstmaand obereenhokomende.
- Thefaurie , schatkamer / schatkist.
- Thefaurier , schatmeester / penningmeester.
- Thesis , stelling / korte stelling.
- Threfoor , schat.
- Threforie , zie Thefaurie.
- Threforier , zie Thefaurier.
- Tiare , koningshoed / tulband / muts der oostersehe volkeren.
- Timide , bloode / vreesachtig / beschroomd.
- Timiditeit , kloofheid / vrees / vreesachtigheid / beschroomdheid.
- Timpaan , 't trommelblies in 't ooz / het raam eener dzukpers.
- Tincture , verking / uittreksel.
- Tiran , dwingland / geweldenaar.
- Tirannie , dwingelandy / geweldenaar / geweldpleeging.
- Tiranniseeren , wreedlyk handelen / geweld pleegen / dwingelandy oeffenen.
- Titillatie , kitteling.
- Titilleeren , kittelen.
- Titule , opschyft / bynaam / benaaming / eernaam / bezitnaam.
- Titulair , in een titel bestaande.
- Tituleeren , bynaam / eernaam geven.
- Tolerabel , verdraaglyk / verdraagzaam.
- Tolerantie , verdraagzaamheid.
- Tolereeren , verdraagen.
- Tolleeren , opheffen / wegnemen / weeren.
- Tombe , graf.
- Tome , boekdeel.
- Torment , pijn / pyniging.
- Tormenteeeren , pynigen.
- Torqueeren , wenden / draafen / heeren / wyngen.
- Torture , pyniging / pynbank.
- Tortureeren , pynigen.
- Tory , naam / dien men in Engeland geeft aan de tegenstanders van het thans regerend huis van Hanover.
- Totaal , geheel en al / gansch.
- Touchant , treffende.
- Toucheeren , raaken / aanraaken / treffen / aandoening geven.
- Toupet , haarlokje / blokje / kuisje.
- Tourment , tourmenteeren , zie Torment , tormenteeeren.
- Tournelle , het oppergerecht in halszaaken.
- Tourneeren , draafen / wenden.
- Tournooi , steekspel / spiegelsgebecht.
- Tractaat , handeling / verhandeling / verdrag.
- Tractaat van treves , bestands handeling / bestandverdrag.
- Tractabel , handelbaar / reukelyk.
- Tractament , onthaal / behandeling / wedde.

Trac

Tractant, onthaaler/gastheer.
 Tractatie, behandeling/ver-
 handeling.
 Tracteeren, handelen/behan-
 delen/onthaalen.
 Tradeeren, leberen/oberlebe-
 ren.
 Traditie, oberlebering/lebe-
 ring/opdragt.
 Traduceeren, overzetten/overs-
 haalen/erkehladden/dooz-
 strphen/oberdzaagen.
 Traducteur, oberzetter/ober-
 bzenger/vertaaler/tolk.
 Traductie, oberzetting/eer-
 bekladding/doozstrphing.
 Traficq, koophandel
 Trafiqueeren, koophandel
 dypen.
 Tragedie, treurspel.
 Tragicomedie, treurblyspel/
 blyeindend treurspel.
 Tragique, treurig/droebig/
 noodlottig.
 Trajn, sleep/gevolg.
 Traineeren, sleepen/sleepende
 honden.
 Traiter, traître, berraader.
 Trancheën, sneden/ook loop-
 graben.
 Trancheeren, snyden/affny-
 den/afsnouten.
 Tranquil, stil/gerust.
 Tranquilliteit, stilheid/gerust-
 heid.
 Transactie, verdzaaing/ober-
 geeving/afhandeling/ober-
 eenkomst/verdzag/willig
 verdzag/bziendelpke schei-
 ding.
 Transbordeeren, van het eene
 boord of schip op het andere
 overzetten.
 Transcendeeren, overklim-

men.
 Transcensie, overklimming.
 Transcribeeren, overschryben/
 afschryben.
 Transcriptie, overschryping/
 uitschryping.
 Transfereeren, oberdzaagen/
 oberboeren/oberbzengen.
 Transfigeeren, doozrygen/
 doozhechten.
 Transfiguratie, verbozming.
 Transfigureeren, verbozmen.
 Transformatie, verbozming.
 Transformeeren, verbozmen.
 Transgresseeren, ober treden.
 Transgresseur, ober treden.
 Transgressie, ober treding.
 Transicieren, obergaan/dooz-
 gaan/boozhpgaan.
 Tranfigeeren, overeinkomen/
 verdzaaen/willig verdzaa-
 en/voleinden/volbzengen/
 volboeren.
 Transitie, ober tred/af tred/
 obergang.
 Transitoir, oberganglyk/booz-
 hpgaande.
 Translaat, vertaaling/ober-
 zetting.
 Translateeren, overzetten/ver-
 taalen.
 Translateur, oberzetter/ver-
 taaler/tolk.
 Translatie, overzetting/ober-
 dzagt/oberboering.
 Translucide, doozschynende.
 Transmarin, oberzeesch.
 Transmigratie, verhuizing.
 Transmigreeren, verhuizen.
 Transmissie, oberzending/
 oberboering/oberdzagt/
 obermaking.
 Transmitteeren, overzenden/
 oberboeren/doozlaaten/ober-
 dzaag

- draagen/achterweege laaten/
 achterlaaten.
 Transmutatie, verwisseling.
 Transmuteeren, verwisselen.
 Transponeeren, overstellen/
 bezetten.
 Transport, verhoering/ ook
 het geen verhoerd wordt:
 overbrenging van eenig
 goed op eens anders naam:
 lutm/ geneigdheid.
 Transportatie, overdraaging/
 overhoering.
 Transporteeren, overdraagen/
 overhoeren.
 Transporteur, overdraager.
 Transposereeren, zie Transpo-
 neeren.
 Transpositie, verstelling/ ver-
 zetting.
 Transcribereeren, transcrip-
 tie, zie Transcribereeren,
 transcriptie.
 Transameeren, overnemen.
 Transamtie, overneming.
 Transubstantiatie, verzelf-
 standigting.
 Transubstantiëeren, verzelf-
 standigen.
 Travail, arbeid.
 Travailleeren, arbeiden/ kwel-
 len/ moeite aandoen.
 Travers, dwars/ kruisweegs.
 Traverseeren, kruisfen/ dwars-
 hoemen.
 Trebellianique portie, vierde
 deel van eene overhandsche
 erfuis.
 Tregie, nagericht/ zuikerge-
 hak.
 Tremblant, heebende.
 Trenchee, loopgraaf/ woer-
 schans/ afspding.
 Trepaan, hoofdscheelwoer.
 Trepaneeren, de hoofschan
 doerhooren.
 Trepidatie, schudding/ wag-
 geling/ heebing.
 Tresoor, tresorie, tresorier,
 zie Thresoor, enz.
 Treves, bestand/ stilstand van
 wapenen.
 Triangel, driehoek.
 Triangulair, driehoekig.
 Tribuëeren, toeschrijven/ ver-
 leenen.
 Tribulatie, verdziet/ gekwel/
 wederwaardigheid.
 Tribuit, tribut, tol/ schatting.
 Tributair/ tolplichtig/ cyns-
 haar.
 Tribun, lid van het Tribunat,
 Tribunal, dingstoel/ rechter-
 stoel.
 Tribunat, een der raadsber-
 gaderingen in Frankrijk/
 die meewerken tot het daar-
 stellen der wet.
 Tribune, spreekstoel/ spreek-
 gestoelte: ook de zit-
 staanplaats der toehoorders
 in eene openbare vergade-
 ring/ of soms de toehoor-
 ders zelven.
 Tricolor, driekleurig of drie-
 vertwigt (van de drie kleuren
 van de vlag der Fransche
 Republiek gebruiklyk.)
 Triniteit. Drieseenheid/ Drie-
 heid/ Drieuldigheid.
 Trio, muziekstuk van drie
 partjen.
 Triumph, triomphant, tri-
 ompheeren/ zie Trium-
 phant, enz.
 Tripartite, dat in drie deelen
 verdeeld is.
 Triplicq, natuereg wederleg-
 ging/

ging / derde tegenweer.
 Triplicatie, driedubbeling /
 driehoudigmaaking.
 Tripliceeren, driedubbelen /
 tegenweer doen / de natweer
 wederleggen.
 Trist, treurig / droefdig.
 Tristesfe, tristitie, treurigt-
 heid / droefvigheid.
 Triumphant, zegepraalende:
 zegepraaler.
 Triumphe, zegepraal / zege-
 vrucht.
 Triumpheeren, zegepraalen.
 Triumviraat, driemanschap.
 Triviaal, gemeen / slecht.
 Trocqueeren, tuischen/rutten.
 Trompeeren, bedriegen.
 Trompet, blaastuig.
 Tropheën, zegetekenen.
 Trotteeren, dwaaben.
 Troubel, beroerd / onklaar.
 Trouble, beroerte / onsteltenis.
 Troubleeren, beroeren.
 Troup, kudde / hoop / bende /
 krygshoop.
 Truculent, wreed / straf.
 Tuillerie, tighelhof / tighel-
 oben.
 Tumide, opgeblazen.
 Tumiditeit, opgeblazenheid /
 zwelling.
 Tumult, oproer / oploop / ge-
 raas.
 Tumultueeren, muiten / op-
 roerig zyn.
 Tumultueus, oproerig.
 Turbateur, beroerder / ontrus-
 ter.
 Turbatie, beroering / verwar-
 ring / stooting.
 Turbe, bende / menigte / schaar.
 Turbeeren, beroeren / ver-
 warren / stooren.

Turbulent, onstuimig / beroerd.
 Turpe, leelyk / oneerlyk / schan-
 delyk.
 Tutelaar, behoedend / bescher-
 mend.
 Tutela, voogdy / momberschap.
 Tuteur, voogd / mombier.
 — testamentair, voogd by
 utterste wiff.
 Typographie, boekdrukkery /
 boekdrukkunst.
 Tyran, dwingeland / gewel-
 denaar.
 Tyrannie, dwingelandy / ge-
 weldenary / geweldpleeging.
 Tyranniseeren, wreedlyk han-
 delen / dwingelandy oefenen /
 geweld bedryven / geweld
 pleegen.

U.

Ubi, waar.
 Ubiquiteit, overaltheid.
 Ulceratie, zweer / zweering.
 Ulcere, gezweer / gezwel.
 Ulcereeren, zweeren.
 Ultimo, ten laaften.
 Ultramarin, van overzee /
 overzeesch.
 Ultramontain, dat ober het
 gebergte is.
 Ultrarevolutionair, allerbol-
 dziftigst ombwentelingsge-
 zinde.
 Umbrage, schaduw.
 Umbrageeren, beschaduwten.
 Unanim, eenmoedig / eendzachtig.
 Unanimiteit, eenmoedigheid /
 eendzagt.
 Unctie, zalving / smeering.
 Ungeeren, zalven / smeeren.
 Unguent, zalf / smeersel.
 Uniq,

Unicq, eenig.
 Unie, eenigheid / vereeniging.
 Uniëeren, vereenigen.
 Uniform, eenvozmig.
 Uniformiteit, eenvozmigheid.
 Uniteit, eenheid.
 Unitie, vereeniging.
 Universaliteit, algemeenheid.
 Univerfeel, algemeen.
 Univerfiteit, landfchool / hoozgefchool / algemeen fchool / algemeenheid.
 Urbaan, fteedsch / burgerachtig / deftig / helcefd / befchaafd.
 Urbaniteit, burgerlykheid / deftigheid / befchaafdeheid.
 Urgeeren, dzingen / dwingen / boozwenden / aandzingen / op aan houden.
 Urgence, aandzang / onberwilde noodzaaklykheid.
 Urgent, dzingende.
 Urinaal, pijsglas.
 Usantie, ufage, gebzuik.
 Ufeeren, gebruiken / verfpoten.
 Ufo, uitfeldagen om wiffels te betaalen.
 Ufuaal, ufuëel, gebruikelijk.
 Ufucaptie, gebruikneeming / eiegening / behoming dooz gebruik of bezit.
 Ufufrukt, lpfogt / bzuichtgebruik / bzuichttrekking.
 Ufuftructuaris, bzuichtgebruiker / lpfogtenaar / bzuichttrekker.
 Ufure, woeker / gebzuik / genieting / gewin / geldgewin / geldwinft / winftpenning.
 Ufurier, woekeraar.
 Ufurpateur, bezitter tegen recht.
 Ufurpatie, gebzuik / bezitnee-

ming / inneeming / gebzuik / king / dwanggebzuik.
 Ufurpeeren, bezit neemen / gebruiken / inneemen / misbruiken / bertweldigen.
 Ufus, gebzuik.
 Uteeren, gebruiken / bezigen.
 Util, nut / boozdeelig.
 Utiliteit, nuttigheid / nutbaareheid / dienst / bzuicht / boozdeel.
 Ut supra, als boven.

V.

Vacant, ledig / onberbuid.
 Vacantie, ledigheid / onberbuidheid / biertyd / gerechtesftilftand.
 Vacatie, ledigheid / onberbuidheid / tyd-gebing of befteding tot eens anders dienst.
 Vaccinatie, inenting der koepokken.
 Vaccine, koepokken.
 Vaccineeren, met koepokkoff befmetten dooz inenting.
 Vaceeren, ledig zyn / zich berledigen.
 Vacillatie, waggeling / wispeltuurigheid / wankeling / fchudding.
 Vacilleeren, waggelen / wankelen / fchudden.
 Vacuatie, lediging.
 Vacuëeren, ledigen.
 Vacuiteit, ledigheid.
 Vagabond, landlooper.
 Vagabondeeren, zwerben / landloopen.
 Vageeren, zwerben / zwermen.
 Vagus, zwerbend / onbepaald.
 Vaillantie, vaillantife, kloekheid /

- heid / hoenheid.
 Valabel, waardig.
 Valei, dal.
 Valetude, gezondheid.
 Valetudinair, ziekijsk / zwak.
 Valeur, waarde / prijs.
 Valeureus, kloek / dapper.
 Valide, sterk / krachtig.
 Valideeren, gelden.
 Valise, maal / reiszak.
 Valitude, zie Valetude.
 Valuatie, waardering / gelding.
 Valuta, prijs of waarde der
 wisselbrieven.
 Valvasfeur, onderleenman /
 leensleenman / achterleen-
 man.
 Vengeance, vangeeren, zie
 Vengeance, vengeeren.
 Vaniteit, ydelheid.
 Vanteeren, heroemen.
 Vanterie, heroeming / snoe-
 ving / poehing.
 Vanteur, heroemer / pocher.
 Vapeur, waassem / damp.
 Vaporeeren, waassem maa-
 ken / waassemen.
 Vaporeus, dampig / waas-
 semig.
 Vaqueeren, zie Vaceeren.
 Variabel, veranderlijk.
 Varianten, verschillende ber-
 klaaringen / verschillende
 leezingen.
 Variatie, verandering.
 Variëeren, veranderen / ver-
 scheiden zjn.
 Variëteit, verandering / ver-
 scheidenheid.
 Vafen, uitgeholde of gegooten
 vaten.
 Vafal, leenman / smalleer /
 leengoedontbanger.
 Vafalage, leenmanschap /
 smalleerschap.
 Vaticinatie, boorzegging.
 Vaticineeren, waarzeggen /
 boorzeggen.
 Vavasfeur, zie Valvasfeur.
 Vegetaal, dat tot de plantge-
 wassen behoort / of dat
 wast of groeit.
 Vehement, hevig / heftig /
 geweldig.
 Vehementie, hevigheid.
 Velociteit, rasheid / snelheid /
 gezwindheid.
 Venaal, veil / omkoopbaar.
 Venaifoen, wildzaad.
 Vendange, wynoogst.
 Vendemiaire, wynmaand in
 de nieuwe Fransche ydre-
 kening / met den 23. of 24.
 van onze herfstmaand aan-
 vangende / zynde de eerste
 van de twaalf maanden des
 Franschen jaars.
 Vendeur, verkoper.
 Vendicatie, toefigening / by-
 maaking.
 Vendiceeren, toefigenen / efs-
 schen / bejyden.
 Venditie, vendu, verkooping.
 Vendumeester, verkoop-
 meester.
 Venerabel, eerwaardig.
 Veneratie, eering / eerbieding /
 eerbiedigheid / eerbewooring.
 Venereeren, vereeren / eer-
 biedigheid betoonen.
 Vengeance, wraak.
 Vengeeren, wreeken.
 Veniël, bergcefsk.
 Vente, verkoop.
 Venten, te koop bieden.
 Ventilatie, wanning / waar-
 deering der goederen in een
 stershuis.

Ven-

- Ventileeren, waanen/ reden-
ziften/ waardeeren.
- Ventôse, windmaand/ de zes-
de der nieuwe Fransche
maanden/ gedeeltelyk met
onze sprokkel-en gedeeltelyk
met onze lentemaand ober-
eenkomende.
- Ventoliteit, wonderigheid.
- Venu-en-cour, daag-brief /
komt ten hobe vooz den
rechtter.
- Venyn, bergift.
- Veraciteit, waarachtigheid/
waarheid in getuignis.
- Verbaal, verhaal.
- Verbaalyk, woordelyk.
- Verbalifeeren, mondeling ber-
haalen.
- Verboliteit, woordenrykheid.
- Verdict, de uitspraak eener
Jury in Engeland.
- Verecundie, eerbaarheid /
schaamte.
- Verger, groene hof/ groene
tuin/ boomgaard.
- Verificatie, waarmaaking.
- Verifiëeren, verificeeren, waar-
maaken/ waartuigen.
- Verifunil, waarschyntlyk.
- Verifimilitude, waarschyntlyk-
heid.
- Veritabel, waarachtig.
- Vermiljoen, bergrood.
- Verfatil, veranderlyk/ wan-
kelbaar.
- Verfatileit, veranderlykheid/
wankelbaarheid.
- Verfeeren, verkeeren/ oeffe-
nen.
- Versie, overzetting/ vertaa-
ling/ omzetting/ ozaaijing/
wending.
- Verteeren, keeren/ omkeeren/
overzetten/ vertaalen
- Vertige, duizeling/ zuizeling.
- Vertigineus, met duizeling
gekweid.
- Vertu, deugd/ kracht.
- Vertueus, deugdzaam.
- Vesper, avondstond/ avond-
dienst/ avondzang/ avond-
getp.
- Vesper-brood, avondbrood.
- Vespertin, avondsondig.
- Vestige, spooz/ boestap.
- Vestiture, kleeding
- Vexateur, kweller/ plaager.
- Vexatie, kwelling/ moeite.
- Vexatoir, kwelend / dwal-
kend.
- Vexa, zie Vexatie.
- Vexeeren, kwellen/ plaagen.
- Vicariaat, vicarie, stadhou-
derschap/ stedehouderschap.
- Vicaris, plaatshouder/ stede-
houder.
- Vice, mangel/ gebrek/ on-
deugd.
- Vice-admiraal, onderbloot-
heerschap
- Vice-regent, onderregent.
- Vice-roi, onderkoning.
- Vicieux, ondeugend/ gebrek-
tig.
- Vicin, nabuur.
- Viciniteit, gebuurschap
- Vicissitude, verandering /
lotwisseling.
- Vicomte, ondergraaf/ buzg-
graaf.
- Victime, slachtoffer.
- Victorie, overhand/ overwin-
ning/ zege.
- Victorifeeren, zegelyzen.
- Victorieus, zegelyk/ over-
win-

winnend.
Victualie, voedsel/ leefstogt.
Victualier, zoetelaar.
Victualieeren, boeden/ sup-
zen/ van leefstogt voozzien.
Vide, videte, zie/ ziet.
Vidimeeren, 't afschijft met
het oorzpzungspke vergelp-
ken.
Vidit, heeft gezien.
Vigeeren, kracht hebben/
bloeijsen.
Vigour, sterke/ kracht.
Vigilant, wakker.
Vigilantie, wakkerheid.
Vigileeren, wakker zyn/waa-
ken.
Vigilie, waak/ hooge avond.
Vignetten, loofwerk.
Vigourens, sterk/ krachtig/
fetsch.
Vil, slecht/ gering/ onacht-
baar/ ontwaard.
Vilain, gultachtig/ gult.
Vilainie, guiterp.
Vilipendie, verachting/ klein-
achting.
Vilipendeeren, verachten/ver-
smaaden.
Vindemie, wpyntyd/ wpynt-
oogst.
Vindicatie, wzeeking/ elge-
ning/ aantal/ bevyding/
bzymaking/ eisfching.
Vindicatif, wzaakgierig/
wzaakzuchtig.
Vindiceeren, bzymaaiken/ver-
lossen/ bevyden/ bzybech-
ten/ redden/ eighenen/wzee-
ken/ straffen.
Vindicte, vindicte, wzaak/
straffing.
Vinolent, dzonken.

Vinolentie, dzonkenschap.
Vinositeit, wprigheid.
Violateur, fchender/ verkrach-
ter/ verbreeker.
Violatie, fchending.
Violent, geweldig.
Violentie, geweld/ fchemnis.
Violeeren, verkrachten/ fchen-
den/ verbreeken/ berderben/
geweld doen.
Violoncello, hal-bedel.
Viool, bedel.
Viool de gamba, kniebedel.
Virginiteit, maagdom.
Viril, manlyk.
Viriliteit, manlykheid.
Virtueus, zie Vertueus.
Virtuit, zie Vertu.
Virtuose, Italiaansch zanger
of zangeres/ booznaam zan-
ger of zangeres.
Vifage, aangezigt.
Vifeeren, dooz zyne hande-
kening in zyne amptshoe-
dantigheid ters van kracht
maaken.
Vifibel, zigtbaar/ zienlyk.
Vifie, gezigt/ zicning.
Vifier, gezichtspunt/ gedeelte
eens helms
Vifir, Tuzfche staatsdie-
naar.
Vifioen, gezigt/ berfchyning/
fpoohgezig.
Vifitatie, bezoeking/ doozzet-
king/ fchouw.
Vifite, bezoek.
Vifiteeren, bezoeken/ dooz-
zoeken/ fchouwen.
Vitaal, lebendig.
Vitie, ondeugd/ mangel/ ge-
bzeft.
Viteeren, berffimmren/ ber-
er.

ergeren / bederven.
 Vitieux, gebrekkig / gebrekkig /
 ondeugdzaam / ondeugend.
 Vitriool, koperroot.
 Vituperabel, versmaadlijk /
 verachtlijk.
 Vituperatie, versmaading / ver-
 achtiging.
 Vitupereeren, lasteren / ver-
 achten / versmaaden.
 Vivaciteit, levendigheid.
 Vivandier, zoetelaar.
 Vivificant, vivifiant, levend-
 maakende / berlevendigende.
 Vivificatie, levendmaking /
 berlevendiging.
 Vivificeeren, vivifiëeren, le-
 vendmaaken / berlevendi-
 gen.
 Vivres, lustogt / leefogt.
 Vocaal, klinker / klinkletter.
 Vocabel, woord.
 Vocabulair, woordenboek.
 Vocatie, beroep.
 Voceeren, roepen / beroepen.
 Vociferatie, schreeuwing.
 Vocifereeren, schreeuwen.
 Vogue, zwang / zwier.
 Voix, voys, stem / wijze.
 Volage, lichtvaardig.
 Voleeren, berooven.
 Voleur, roover.
 Volontair, getuillig: byptoll-
 lig hysman.
 Voltigeeren, paardspzngen.
 Volumen, boekdeel / boek-
 band.
 Voluntaris, byptuillige / ge-
 willige / willige.
 Voluptas, wellust.
 Voluptueus, wellustig / dar-
 tel.
 Vomeeren, hzaaken.

Vomitif, hzaakende: hzaak-
 middel.
 Vomitorie, spuwdrank / hzaak-
 drank.
 Vonnis, rechterlijke uitspraak.
 Voraciteit, gulzigheid.
 Voreeren, opflokken / ver-
 stinden / inzwelgen.
 Voteeren, stemmen / stem gee-
 ven / toestemmen.
 Votum, stem / toestemming.
 Vouëeren, wvden / toewvden.
 Vourageeren, boeder halen.
 Vourageurs, boederhaalders.
 Voyage, reis.
 Voyageeren, reizen.
 Voyageur, reiziger.
 Vuideeren, onledigen / beslech-
 ten.
 Vulgair, gemeen / slecht.
 Vulgatie, gemeenmaking.
 Vulgeeren, gemeen maaken /
 berhzeiden.
 Vulkaan, een brandende of
 buurspuwende berg.

W.

Wig, naam dien men
 geeft aan een koningsge-
 zinden in Engeland die 't
 huis Hanover voozstaat:
 ook een Presbyteriaan.

Y.

Ynea, inka / naam dien
 men gaf aan de koningen
 van Peru.
 2 Yvoir,

Yvoir, elpenbeen.

Z.

Zelateur, feberaar.
Zèle, feberzucht / ieber.

Zenith, kruinftip / toppunt.

Zephyr, westewind.

Zero, een nul in de roffers-
kunft.

Zodiak, taanrond / teken-
kring.

Zone, riem / gordel.

Zoophyte, plantdier.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.

T W E E D E   D E E L
D E S
W O O R D E N S C H A T S ,
W A A R I N M E E S T A L L E D E
K U N S T W O O R D E N ,

U I T   D E

G O D G E L E E R D H E I D , R E C H T S G E L E E R D H E I D ,
W Y S B E G E E R T E , W I S - , O N T L E E D - , K R U I D - ,
K R U I D M E N G - , S C H E I - , G E N E E S - , H E E L - ,
V R O E D - E N S P R A A K K U N D E ,

D O O R

S. STEVYN, DE KAMER IN LIEFDE BLOEIENDE, H. DE GROOT,
J. A. VAN, V. F. PLEMP, DE VERTAALERS VAN KEKKER-
MAN, RANJUS, EN MOLTN, A. L. KOK, T. STAFFARD, EN
LAATERE NEDERLANDSCHE GELEERDEN, NAAUW-
KEURIG EN MET KRACHT VERTAALD,

B Y E E N V E R G A D E R D Z Y N .

A.

A die in diem, van dag tot dag.

A legatariis, van maaking-
heurders.

— parte ante, van den kant
van vooren.

— parte post, van den kant
van achteren.

— parte rei, van den kant
des schuldigen.

— parte Dei, van den kant
van God.

— priori, van vooren.

— posteriori, van achteren.

Ab alterâ statione, van eenen
anderen kant / van eene an-
dere rekening.

Abalienare, verbzeemden / ont-
bzeemden.

Abalienatio, verbzeemding /
ontbzeemding

Ab intestato, by versterf /
zonder uitersten wil te maa-
ken / buiten uitersten wil.

Ab intestato mortuus, zonz-
der uitersten wil gestorven.

Ab intestato hæres, erfge-
naam by versterf.

3

Abac-

Abactor, beedief.
Abacus multiplicationis, tafel van hermenighuldiging.
Abamita, oudobergrootvaders zuster / oudobergrootmoede.
Abannatio, jaarballingschap.
Abaptista, abaptiston, trepaan- of panboor by de Deelmeesters.
Abavia, oudobergrootmoeder.
Abavunculus, oudobergrootmoeders broeder / oudobergrootoom.
Abavus, oudobergrootvader.
Abba, vader.
Abbas, kloosterbader / kloosterhoogd.
Abbatisia, kloostermoeder / kloosterhoogdes.
Abdicatus filius, een onderfde en herftooten zoon.
Abditamentum, aftrekking.
Abesfe, afwezen / afzyn / niet tegenwoordig zyn.
Abdomen, onderbuik.
Abies, witte denneboom / mastenboom.
Abiga, heidcypres / hoe langer hoe liever.
Abigeatus, heedieffal / heediebery / beestendiebery.
Abigere, hee steelen / beesten steelen.
Abigeus, beedief.
Abjudicatio, afwopzing / ontwopzing.
Ablactatio, speening / spaaning.
Ablativus, neemder / de zesde naamval der naamwoorden.
Ablativus, ablatorius, wegneemende / afneemende / ontneemende.
Abmatertera, overgrootmoeders zuster / overgrootmoede.

Abnepos, achternaneef / naachterkindszoon.
Abnepotes, abnepotes, broeders en zusters naachterkindskinderen.
Abneptis, achternanicht / naachterkindskindsvachter.
Aborvus, abortio, abortivum, abortus, mishzaam / misdragt / misbal.
Abpatruus, overgrootoom.
Abrogare, afschaffen / afzetten / tenietdoen.
Abrogatio, afschaffing / afzetting / afbrekking / tenietdoening.
— legis, afschaffing eener wet / afzetting eener wet
Abrotanum, aberuit / aberoone.
Abfcesus, ryp gezwel / ettergezwel / zweer.
Absens, afwezende / afzynde.
Absentia rei publicæ causâ, afwezen om het algemeen belang of om 's lands zaak.
Absinthium, alssem.
— Romanum, Ponticum, Roomsche alssem / wozmkruid.
— marinum, seriphium, zeealssem.
— Santonicum, Santonische alssem.
Abis, radgrond / bykzing.
Aboluta & separabilis, los en scheidbaar.
Abolute, volstrektelyk.
Abolute spectatus, volstrektelyk aangemerkt.
Abolutio, ontslag / byplaatting / byspreekking.
— instantiæ, ontslag van rechtsvervolg.
Abolutus, (gewoonlyk) vol-ein-

- rindigd/bolbragt/bolkransen.
Abolutus, (*Wysgeerte*) on-
 bepaald/ volstrekt.
 — a termino, van paalteken.
 — a causa, — oorzak.
 — a subjecto, — onderwerp.
 — a modo externo, — uit-
 wendige wys.
 — a materia, — stof.
 — a relatione, — betrekking.
 — secundum quid, — naar iet.
Abolutus, (*Rechtsgeleerd-
 heid*) ontslagen.
Absonus, wanluedig/ mis-
 luidend/ ongeremd.
Aborbentia, dus worden de
 geneesmiddelen genoemd
 die met hunne aardfche
 droogte het zuur en de fcherp-
 heid van de fappen van
 ons ligchaam verteeren en
 gelyk als indzinken.
Abtentio, erfgoeds-onthou-
 ding/ wederhouding van 't
 aangaan eener erfenisfe.
Abtractivus, aftrekking.
Abtractus, afgetrokken.
 — secundum rem, afgetrok-
 ken naar de zaak.
 — — definitionem, — naar
 de uitbeelding.
 — — esse, — naar zyn.
 — per existentiam, — dooz
 de wezendlykheid.
 — — indifferentiam, — dooz
 onverschilligheid.
Abusio, misbruiking.
Abusive, oneigentlyk/ tegen
 het gebruik.
Abusus, misbruik/ misbrui-
 king.
Abuti, misbruiken/ kwalph
 gebruiken.
Acacia Germanica, fceppruin-
- boom**.
Acantha, doorn/ graat/ rug-
 gegraat.
Acanthium, witte wegdistel.
Acanthus Germanicus, geze-
 gende distel.
 — fativus, heerenklaauto.
Accentus, galm/ woordklank/
 toezang/ byklank/ bygalm/
 klankteken.
 — acutus, fcherpe klank of
 teken daarvan.
 — gravis, zwaare klank of
 teken daarvan.
 — circumflexus, omgebo-
 gen klank of teken daarvan.
Acceptans, acceptator, aan-
 neemer/ aanbaarder.
Acceptare, ontbangen/ aan-
 neemen.
Acceptilatio, kooptfchelding
 by gefchenk/ plechtige koopt-
 fchelding.
Acceptio personarum, per-
 soonaanneeming.
Accesio, natrekking of ei-
 gendoms-bekoming.
Accessorius, bykomstig/ by-
 komende.
Accesus & recessus maris,
 eb en bloed.
Accedere, naderen/ toegaan.
Accidens, toeval/ aankleef/
 byval.
Accidentalis, accidentarius,
 toeballic/ by toeval.
Accidenteitas, toeballicheid,
Accipitrina, habikshruif.
Accrementum, groeifel/ aan-
 groeifel.
 — notum, bastaardgroeifel.
Accretio, aangroeiing/ aan-
 wasing van erfenis.
Accumulative, ophooperder
 wyze

wyze/ by opstapeling.
 Accusatio, beschuldiging/aan-
 klaaging/ aanklachte.
 — internecini, aanklacht van
 ombrenging of doodslag om
 erffenis te bekomen.
 Accusativus, aanklaager/ bter-
 de naamval der naamwooz-
 den.
 Accusativus rectus, de he-
 heerschte aanklaager.
 Accusator, beschuldiger/aan-
 klaager/ betichter.
 Acedia, walging/ luiheid/
 arbeidsaamloosheid.
 Acephalis, hoofdeloos.
 Acer, ahorn/ erleboom/ hal-
 derboom/ maashout/ maas-
 houtenboom.
 — major, luitenhout.
 — minor, booghout.
 Acetabulum, (*gewoonlyk*) bos-
 je/ kopje/ pannetjen.
 Acetabulum, (*Kruidkunde*)
 venusnabelkruid.
 Acetofa, zuuring/ zurek.
 Acetofella, schaapezuuring/
 schaapezurek.
 Acetum mullum, honigazyn/
 honig-eek.
 — florum anthos, rosemayn-
 bloessem-azyn.
 Achilla, Jakobskruid.
 Achillea, duitzendblad.
 Achimilla, zymantw/ onzer-
 byouwenmantel.
 Achores, haarbourin.
 Achras, wilde peerenboom.
 Acinaria marina, zekwoogst.
 Acnasticus, stilstaande/ op-
 zyn hoogst zynde.
 Acme, stilstand/ top/ hoogste
 trap der zichte.
 Acolocus, toozsdaager/ na-

bolger.
 Aconitum, wolfswoztel/mon-
 nikshapkens.
 Acopum, verfrischzalf/ zalf
 booz vermoedheid.
 Acorna, ebentwoztel.
 Acorum, acorus, welriekend
 liësch/ kalmug.
 Acquisitio hæreditatis, beko-
 ming van een erffenis.
 Acquisitio hæreditatis directa,
 erffenisbekoming uit de
 hand.
 Acquisitio hæreditatis fidei-
 commissariæ, erffenisbeko-
 ming ober de hand.
 Acquisitivus, verkzyglyk.
 Acquisitor, verkzyger/ beko-
 mer.
 Acræpalum, dzonkersdzankje.
 Acrobystica, boozhuid.
 Acrochordon, een wzat/hang-
 wzat.
 Acroamaticus, toelufserend.
 Acromion, uitscechfel/ schou-
 dertop.
 Acromphalon, midnabel.
 Acronychus, tydloos/onrydig.
 Acta, (*gewoonlyk*) daeden/
 handelingen.
 Acta, (*Rechtsgeleerdheid*)
 pleitstukken/ dingfchryften.
 Acta publica, openbare fchryf-
 ten; als wetten/ boozrech-
 ten/ keuren.
 — privata, byzondere fchryften.
 — coram iudicibus deputatis,
 feu commissariis, eene mon-
 delinge boozstelling der twis-
 zaake dooz afgebaardigden.
 Actio, (*Wysbegeerte*) doening/
 werking.
 Actio arbitraria, (*Op 't stad-
 huis*) naar 's rechters goed-
 vin-

- binden.
- Actio beneficiaria, uit eenig vergund recht.
- chirographaria, uit verbintnisse van handschrift.
- Actio (*Rechtsgeleerdheid*)
- rechtsmiddel/ pleitstukken/ dingtaal/ eisch/ aantal/ aanspreeking
  - cesla, afgegaan/obergegeven recht.
  - empti, kooprecht.
  - venditi, verkooprecht.
  - forensis, dingrecht.
  - funeraria, ljk- of rouwrecht.
  - feudalis, leenrecht.
  - hypothecaria, onderpandrecht.
  - inlitoria, koophandelrecht.
  - interrogatoria, onderzraagrecht.
  - noxalis, schaderecht.
  - in personam, personalis, recht op de persoon.
  - in rem, een aanspraak op eenig goed.
  - calumniae, recht uit hoofde van lastering.
  - cautionis, recht van borgtocht.
  - condictiois, condictitia, recht van wedereischting.
  - ex constituto, recht by opstelling.
  - ex stipulatu, recht uit bedding of belofte.
  - emphyteuticaria ad praestationem rei emphyteuticæ, recht van den eigenaar of heer om zyn erfpachtgoed wederom te hebben.
  - decreti, recht tegen die/

- welke boozgeeben aanspraak op eenig goed te hebben.
- Actio dispositi directa, recht uit bewaargeebing aan de zjde van den betraargeeber/ om t zelbe goed wederom te hebben.
- dispositi contraria, recht uit bewaaraanneeming/ an de zjde van den bewaaraanneemer/ om de onkosten/ aan t goed gedaan/ wederom te hebben.
  - exercitoria, recht uit redeurpe.
  - finium regundorum, recht uit verbintnisse om te godogen/ dat de oude scheidung/ belending of landscheidung/ verklaard worden/ zo veel zulks kan geschieden.
  - injuriarum ad palinodiam & reparationem utilem & honorificam, recht uit hoer of lastering tot herroeping daarvan/ en genoegdoening met hoordeel en eer.
  - judicati, recht van getygsde/ tegen een die een getygsde tot zyn nadeel heeft.
  - locati & conducti, recht uit huur en verhuuring.
  - locati inter magistrum & nautas, recht uit huur tusschen een schipper en zyne scheepsgezellen.
  - locati inter magistrum & exercitores, recht uit huur tusschen een schipper en zyne reders.
  - negatoria, een ontkennend recht.
  - negatoria servitutis, ontkenning dat zyn land of huis dienst
- M 5

- dienstbaarheid schuldig is.
Actio negatoria usus & habitationis. ontkenning van 't recht van gebruik of bewooning.
- negotiorum gestorum directa, aanspraak uit hoofde van bestuur van zaken tegen den bestuurder.
  - negotiorum gestorum contraria, aanspraak uit hoofde van bestuur van zaken / tegen den eenen die 't bestuur aangaat
  - percipiendi decimas, eisch om de tiende te ontfangen.
  - petitionis hæreditatis ab intestato aanspraak waarby een erfrens by versterf ge-eischt woꝝdt.
  - petitionis hæreditatis ex testamento, erfrenseisfching uit kracht van uitersten wil.
  - petitionis hæreditatis fidei-commisfariæ, eisfching van eene erfrens over de hand.
  - quærelæ inofficiosi testamenti, klagt tegen onwettigen uitersten-wille.
  - subsidiaria, 't behulpzame recht / dat een wees op zyn voogd of horgen heeft.
  - ambulatoria, recht dat van den een op den ander overgaat.
  - beneficii descriptionis bonorum, aanspraak om te hebben recht van hoedelbeschyping.
  - civilis, geding ober gemeene twistzaaken.
  - confessoria, bekennend recht.
  - confessoria servitutis, een

dienstbaarheid bevestigend recht.

- Actio confessoria usus fructus,** bevestigend recht tot bekoming van 't byzuchtgebruik.
- confessoria usus vel habitationis, tot bekoming van enig gebruik of huisvesting.
  - criminalis, geding in strafzaaken.
  - dativa, een gegeven rechtsmiddel.
  - æstimatoria, de æstimato, recht tot de waardp.
  - ingrati, geding des ondankbareen.
  - internecini, geding van doodslag.
  - iudicii, recht van 't gewoꝝde.
  - jurisjurandi, geding van eedzweeren.
  - de alendis & educandis leberis, recht om kinderen te onderhouden en op te voeden.
  - de cogendo tutore, recht om een voogd te dwolngen tot het bekwind van de voogdp.
  - de conditione dotis, nuptiis non secutis, wedereisfching van den bruidfchat / als 't huwlfph niet volgt.
  - de divortio, geding van huwlfphfcheiding dooꝝ echtfbreuk.
  - de dolo, aanspraak ober bedrog.
  - de donatione propter nuptias, geding om een gefchonken gift / ten einde daar dooꝝ tot een huwlfph te kw

- komen/ met aanspraak om
dezelve wederom te hebben/
als 't huwlyk niet geschiedt.
- Actio de donationibus inter
virum & uxorem, geding
om gift tusſſchen man en
vrouw.
- de filiâ dotandâ, geding
om een dochter huwlyksgoed
te geeven.
  - de indemni aliquo habendo, geding om van een
hozgtogt ſchadeloos gehou-
den te worden.
  - de operis.novi nuntiatione,
iemand te verhteden een
nieuw werk of getimmer te
maken.
  - de pactis dotalibus, recht
uit de huwlykſche voor-
waarden.
  - de petendâ uxore, ſi ab alio
detineatur, recht om zyne
vrouw weder te eifchen/ als
zj van een ander opgehou-
den wordt.
  - de poſito aut ſuſpenſo,
quod nocere poſſit, recht
tegen de geenen/ die iets
heeft uitgeſteld of gezet/ of
iets hangende heeft/ 't welk
ſchade zou kunnen doen.
  - de privilegio dotis, aan-
ſpraak op het voorrecht van
ingebragt huwlyksgoed.
  - de recepto adverſus nau-
tas, caupones, ſtabularios,
aanspraak op iets 't geen in
bewaaring aangenomen is/
tegen ſchippers/ herbergiers
en ſtalhouders.
  - de repetitione dotis, ſoluto
matrimonio, recht tot we-
dereiſching van 't huwlyks-
- goed/ by 't breeken van 't
huwlyk.
- Actio de ſecundis nuptis,
geding uit een tweede huw-
lyk ontſtaan/ tegen den
langſtlevenden/ wegens 't
goed van den overledenen.
- de ſponſalibus, geding
uit trouwbeloſten.
  - de ſuſpecto tutore remo-
vendo, aanspraak om een
voogd/ waarop bedenkljk-
heid valt/ van zyne voogdpe
ontſlagen te hebben.
  - de tabulis testamenti ex-
hibendis, aanspraak om
den oorzprijngljkien uiterſten-
wil te vertoonen.
  - de communi dividundo,
recht om de gemeenſchap te
verdeelen.
  - de conſtitutâ pecuniâ,
recht uit beloofde betaaling.
  - decreti, recht tegen de
voorzgeeverſ van aanspraak
op eenig goed te hebben.
  - de damno infecto, aan-
ſpraak over gebreeste/ en
nog niet gedaane ſchade.
  - de deſecto, aut effuſo,
recht tegen die iets afwer-
pen/ of uitgieten.
  - de in rem verſo, aanspraak
om terug te hebben 't geen
ten nutte van temands goed
heſteed is.
  - de paraphernis, recht van
eene vrouw op de goederen/
die zj byz heeft.
  - de præſcriptis verbis, recht
uit voorzgeſchreeven woorden.
  - ex cambio contra accep-
tantem litteras, recht uit
een wiſſelbrief tegen den
aan-

- neemer deszelfven.
- Actio ex communione confuetudinaria**, recht uit gemeenschap van goederen.
- **ex empto reditu**, recht uit koop van een jaarlijkse inkomste van geld / dat op een stad of vast goed staat.
  - **ex inofficioso testamento**, aanspraak uit een onwettigen uitersten wil.
  - **ex libro mercatoris iuramento firmato**, recht uit een koopmansboek met eede gesterkt.
  - **ex donatione mortis causa**, recht uit gifte ter zake des doods.
  - **ex pacto**, recht uit verdrag of overeenkoming.
  - **ex praescriptione**, recht uit verjaaring.
  - **ex protestu contra principalem**, recht uit verwering eens wisselbrieves tegen den trekker.
  - **ex scripta obligatione**, recht uit een geschreeven verhandbrijf.
  - **ex societate classis navalis**, recht uit een gemaakte scheepsmaatschappye.
  - **ex stipulatione fideiusforum**, recht uit belofte van zich te hebben verbonden voor een ander borg te blijven.
  - **ex stipulatione pro dote exigenda**, recht uit belofte om 't huwelijksgoed te vorderen.
  - **ex transactione**, recht uit daad of verdrag.

- Actio ex testamento**, recht uit een uitersten wil.
- **ex lege Aquilia**, aanspraak tot vergoeding van te onrecht aangedaane schade.
  - **ex lege diffamati**, aanspraak om iemand zyne opspraak te doen instellen.
  - **ex lege Rhodia**, aanspraak uit scheepschadedezaging.
  - **familiae eriscundae**, recht ter erfvoeling.
  - **feudalis**, ex feudo, aanspraak uit leenrecht.
  - **funeraria**, aanspraak om de lyksonkosten / of doodschulden.
  - **in factum**, aanspraak over 't bedreefene.
  - **Pauliana**, of Paulina revocatoria, recht op het weggegeven goed des schuldenaars.
  - **pignoratitia**, recht tot pandlossing.
  - **quanti minoris**, recht tot het geen te weinig betaald is.
  - **quanti plurimi**, recht tot het geen te veel betaald is.
  - **retractionis feudi ex feloniam**, recht tot wederintrekking des leens uit ontrouw en versmaadheid.
  - **instantiae**, aanspraak van rechtsvervolg.
  - **ad averfionem damni ex assecuratione**, recht tot schade-aftweering uit hoofde van verzekering.
  - **ad commissum**, recht tot erfspachtbetaling.
  - **ad collationem bonorum**, recht

recht tot indrenging der goederen.

Actio ad compositionem homicidii adversus homicidam, opspreek tot afmaakting des doodslags tegen den doodslager / van wege de naaste vrienden des nedergeslagenen.

— ad ducendam vel dotandam stupratam, recht op iemand die een byster ontveerd of beslagen heeft / om dezelve te trouwen of huwlyksgoed te geven.

— ad fructum inaedificato, recht om te gebruiken dat iemand op een verhuurden grond getimmerd heeft.

— ad legata ex testamento, recht tot de maaktingen by uitersten wil.

— ad legitimam ejusque supplementum, recht om 't wettig gedeelte en desselvs verbulling te bekomen.

— ad partem hæreditatis, recht om zyn deel der erffensse te bekomen.

— ad perceptionem fructuum, recht om de vruchten te mogen trekken van erfpachtgoed.

— ad præstandam cautionem legatorum & fidei-commisforum nomine, recht om borg te stellen ter zaak van maaktingen uit de hand of over de hand.

— ad præstationem feudi & fructuum, recht tot bezetting van 't leen en 't gebruik der vruchten.

— ad petendam bonorum

descriptionem, rechtsmid-
del om te eischen hoedelbe-
schyping.

— ad præmium ex assecuratione, recht tot bekoming van 't behoofde geld ter zaak van verzekering.

— ad reddendum chyrographum cancellatum, recht om een handschrift vernietigd en doorgeshaald wederom te hebben

— ad rescindendum contractum, recht tot vernietiging van een voltrokken handeling.

— ad revocandam donationem, recht tot herroeping van een geschenk.

— ad traditionem rei donatæ, recht tot overlevering van geschonken goed

— ad solvendas litis expensas, recht om de kosten des gedings te doen betalen.

— ad dorem, recht tot huwlyksgoed.

— ad edendum, recht om afschift te hebben.

— ad falsitiam, recht van den erfgenaam op de maaktingheurders / tot 't vierde deel der erffensse

— ad ratiocinia, recht tot rekening.

— ad solutionem canonis, recht tot betaaling der jaarlyksche erfpacht.

— ad solutionem census, recht tot betaaling der jaarlyksche inkomst.

— ad reditum, recht tot betaaling der jaarlyksche winpenningen.

Ac.

Actio ad Trebellianicam, recht van den erfgenaam uit de hand / op den erfgenaam over de hand / tot het vierde deel der erffentisse.

— ad ufuras in stipulatum deductas, recht tot besproken geldwinst.

— tutelæ, aanspraak over voogdyschapsrecht.

— petitoria, eischrecht.

— pignoratitia, pandrecht.

— pœnalis, pœnaria, strafrecht.

— popularis, volksrecht.

— posesforia, bezitrecht.

— prætoria, schoutenrecht.

— in rem, realis, zaakrecht.

— redhibitoria of rehibitoria, wedereschaffingsrecht.

— receptitia, ontfangrecht.

— Serviania, verpandrecht.

— ariticiaria, landbouwrecht.

— vectigalis, bracht of huurrecht.

— pro socio, recht tegen een medgezel.

— ex sponso, recht uit het heloafde.

Actio, (Spraakkunst) werking.

Activa, werkende.

Active, bedrppendlyk.

Activitas, bedrppigheid / werklpheid.

Activus, bedrppig / bedrppende.

Actor, aanklaager / eischer / daager / aanlegger / dagbaarder

Actrix, eischeresse / aanlegster / aanklaagster / daagster.

Actu, in der daad.

Actualis, bedrpplyk / daadlyk.

Actualitas, bedrpplykheid / daadlykheid / werklpheid.

Actualiter, daadlyk / bedrpplyk.

Actuare, tot der daad brengen.

Actuarius, schypber / bondschypber / openbaar schypber.

Actuosus, werkzaam / bezig.

Actus, (Wysgeerte) bedrpp / daad.

— signatus, getekend bedrpp.

— exercitus, geoeffend bedrpp.

— elicitus, uitgelokt bedrpp.

— imperatus, geboden bedrpp.

— examinis, daad van heproebing.

— consecrationis, daad van inloping.

— ordinationis, daad van ordening.

Actus, (Rechtsgeleerdheid) handeling / daad / bedrpp.

— conditionalis, voorwaardelyke handeling.

— legitimus, wettige handeling.

— necesarius, noodzaaklyke handeling.

— privatus, byzondere handeling.

— publicus, openbare handeling.

— voluntarius, bytwillige handeling.

— forensis, gerechts- of dinghandeling.

— extraneus, buiten-handeling.

— agentium, werk der dingtaalhoerders.

Actus litigantium, daad der dingers.

Aculeus, doorn.

Acurangulus, scherphoekig.

Acurologia, oneigenfpraak/oneigenreden

Acus, hechtmaald.

Acusticus nervus, gehoozzenuw.

Acutella, stalkzuid / pjangwoztel.

Acynus sylvestris, wilde bafilikon

Ad aquam appulfus, 't recht om in eens anders water zyne beesten te dzenken.

- commune dividendum, om uit de gemeenfchap te fcheiden.
- compositionem caufæ, tot afmaakning eener zaak.
- dandum, verhintenis van geeven.
- effectum, tot volhzenging/ tot voleinding.
- exhibendum, om te boozfchyn te hzengen.
- extra, na buiten.
- faciendum, verhintenis om tets te doen.
- intra, na binnen.

Adarces, bloem van zee-zout.

Adæquate, evenmaattigpk.

Adæquatio, evenmaattiging.

Adæquatus, evenmaattig

Addicere, een koop toekennen/ toeftaan.

Addictio, toekennung/ toefslag.

Additamentum, hpbuoegfel/ 't hpbloemde.

Additionalis, hpbuoegbaar.

Additamenta, additionales, (*Rechtgeleerdheid*) hpbuoegfelen van rechtsmiddelen.

Adductivus, hpbrengtrig/ hpbrengende.

Adeps, smeer/ bettrigtheid.

Adibat, kntkzilver.

Aditio, 't aangaan van de erffenis.

Adesentia, hpbwoezendheid.

Adhærentia, aanhangendheid.

Adhæfive, aanhangendpk.

Adhæfivus, aarhangig/ aanhangende.

Adiabrochia, bloedsommaat.

Adiameterus, ommiddellynig/ ongelphmiddellynig

Adiantum, fteenuit/ vrouwenhair.

Adiaphorus, onverschillig.

Adiapneustia, onuitwaasfeming.

Adiastasia, onafflandigheid/ onafftaaning.

Adipofus, smeerachtig/ betachtig.

Adiplia, dozflootheid/ ondozftigheid.

Aditio hæreditatis, erffenis-aangaaning/ aanbaarding van erfgoed

Adjacentia, hpblyggendheid/ hpblygging.

Adiectivus, hpbuoeglyk/ hpbwerpig.

Adjectorius, hpbdoende/ hpbwoegende/ hpbwerpende.

Adjicialis, hpbwerpelpk.

Adjudicialis, toetwzigtig.

Adjunctum, hpbuoegfel/ aankleef/ aankleeffel.

Adjunctus, hpbgeboegde/ die zich met den eisfcher of gevaagden voegt.

Adjutorium, behulpfchryft/ behulpmiddel.

Administrare, bewind hebben.

Ad-

Administratio betoindhebbing/
 Administrator, betoindhebbber.
 Admiratio, hebwondering.
 Admirationis signum, ver-
 wonderingsteken.
 Admissio, toelaating/ verlof.
 Admissionalis, hamerling/
 deurtwaarder.
 Ad primam, den eersten recht-
 dag.
 Adonium, hasneboet met een
 roode bloem.
 Adoptatitius, de zoon van een
 aangenomen kind.
 Adoptatio, adoptio, kinder-
 aanneeming.
 Adoptator, kindaanneemer.
 Adoptatus, adoptitius, adop-
 tivus, aangenomen kind.
 Ador, adoreum, spelt/ slecht
 koozen.
 Adpromissor, bozge/ heloo-
 ber/ toezegger.
 Adrantum, vrouwenhair/ ve-
 nushair.
 Adrogatio, kinderaanneeming.
 Adrogator, kindaanneemer.
 Adrogatus, tot kind aange-
 nomen.
 Adscitius, aankomstig.
 Adscriptitius, bygeschreeven/
 bygezet/ aangeschreeven/aan-
 schrybeling.
 Adsesor, (gewoonlyk) by-
 zitter.
 Adsesor, (Rechtsgeleerdheid)
 bygeboegde raadsheer
 — glebæ, landeigen slaaf/
 een landvaste.
 Adsignificans, medebeteke-
 nende.
 Adsignificatio, medebeteke-
 ning.
 Adstipulari, toestaan/ bewil-

ligen/ van eene mening of
 gevoelen met iemand zyn.
 Adstipulatio, bevoillinging/toe-
 staaning.
 Adstipulative, mede willende.
 Adstipulator, bevoilliger/ toe-
 staaner.
 Adstrictoria medicamenta,
 stoppende geneesmiddelen.
 Adulterare, adulterari, over-
 spel doen/ echtzoecken/ ver-
 valschen/ verderben.
 Adulterium, overspel/ echt-
 breeking/ verbalsching.
 Adulter, adulterator, over-
 speler/ echtbreeker/ ver-
 valscher.
 Adventitius, aankomstig.
 Adverbialis, bywoordig.
 Adverbium, bywoord.
 — primitivum, grond-by-
 woord.
 — derivativum, afgeleid by-
 woord.
 Adversaria, aantekenboek.
 Adversarius, tegendinger/ die
 tegen een ander een geding
 voert.
 Adversativus, wederstreebig/
 wederstreebende.
 Advocatus, boozsprak/ rechts-
 vorderaar/ boozspreeker.
 — fisci, 's lands boozsprak/
 boozsprak van 's lands
 geldkist.
 Adynatos, onmooglyk.
 Ædificatoria, bouwkunst/
 bouwkunde.
 Ædiles, laage rechters/ sche-
 penen.
 Ædilis cerealis, byftogtbe-
 zorger.
 — curulis, gebouwmeester/
 wyk- of buurtmeester.
 Ædi-

- Æditimus, ædituus, kerkmeester.**
Ægilops, (Geneeskunst) oogzwacer.
Ægilops, (Kruidkunde) gebarde ebene/ dzabik.
Ænigma, raadsel.
Ænigmatographia, raadselbeschrijving/ raadselschryfkunde.
Ænobarbus, roodbaard/ roosbaard.
Æquabilis, bereffenbaar.
Æqualis, eben/ evengroot/ gelph.
Æqualis ætate, ebenoud.
Æqualitas, ebenheid/ eben-grootheid/ gelphheid.
Æquanimitas, gelphmoedigheid.
Æquario, bergelphing/ ber-ebening/ ebening.
Æquator, evenaar.
Æquicruris, ebenheemig.
Æquidialis circulus, dag-ebeningcirkel.
Æquidicus, gelphzeggende.
Æquidistans, ebenber.
Æquidistantia, ebenberheid.
Æquilatio, ebenber uitrekking.
Æquilaterus, ebenzvdig/ gelphzvdig/ ebengelphzvdig.
Æquilibris, eben; waartwigtig/ ebenwigtig.
Æquilibrium, eben; waartwigtigheid/ ebenwigt.
Æquimanus, ebenhandig/ rechts en linksch.
Æquimultiplex, ebenveelboudig.
Æquinoctialis, nachtebenig.
Æquinoctium, nachtebening/ als nacht en dag eben lang zen.
- Æquinoctium autumnale, herfstnachttebening.**
— vernale, lentenachttebening.
Æquiparantia, ebengelphheid.
Æquiparare, ebenmaatigen.
Æquipollens, gelphmagtig.
Æquipollentia, gelphmagtigheid.
Æquiponderantia, ebenwigtigheid.
Æquiterminus, ebenpaalig.
Æquivalens, ebenwaardig.
Æquivoca, æquivocalia, gelphknaamige.
Æquivocantia, gelphknoemende.
Æquivocata, gelphkgenoemde.
Æquivoce, gelphknaamiggh.
Æquivocus, gelphknaamig.
— casu, gelphknaamig by gebal.
— consilio, — by heraad.
Æquivocatio, dubbelsinnigheid/ woordspeeling.
Æra, aanvangstyd/ tydwoortel/ tydhegryp.
Ærologium, luchtwoerzer.
Æromeli, hemelhonig/ lucht-honig.
Ærugo æris, spaansch groen/ kopergraen.
Æsalienum, uitschuld/ schuld.
— nostrum, inschuld.
Æschylus, mispelboom.
Æstimatio, de waarde.
Æstimativus, achtende.
Æstuosus, kloppende/ onstuimig.
Ætas pupillaris, eerste minderjaarigheid/ kindsheid/ als de weezen by de Romeinen onder boogden stonden/ de jongens tot heertien/ en de meisjes tot twaalf jaars

- jaaren/waarnaar curators
of verzorgers kregen.
- Ætas minor**, tweede minder-
jaargheid / jongelingschap /
welke is van twaalf of veertien
tot twintig of vyfentwintig jaaren.
- Ætëma**, bereisfching.
- Æternitas**, eeuwigheid.
- Ætites lapis**, arenfteen.
- Affabilitas**, gefpraakzaamheid.
- Affectio**, aandoening.
- Affectio cœliaca**, afgang van
onvolkooke geft.
- **hypochondriaca**, mild-
zucht / mildziekte.
- **hysteriaca**, opftopping.
- Affectus**, (*Geneeskunst*) ziekte.
- **colicus**, kronkelbar mppn.
- **nephriticus**, nierppn / nier-
ziekte.
- Affectus**, (*Zedekunde*) harts-
toegt / genegenheid.
- Affirmativus**, bevestigende.
- Affixa**, aanhangfels / nagel-
vast.
- **inseparabilia**, onfcheidba-
re aanhangfels.
- Agalactia**, zogsonbzuchtbaar-
heid / zogloosheid.
- Agallochum**, paradyfhout /
aloëfhout.
- Agens**, doender.
- Agere**, doen / dingtaal voe-
ren / rechtspreeken.
- Ager**, houdland.
- **novalis**, dzies-land / dres-
land.
- Agglomeratio**, ophooping.
- Aggregatio**, famenhooping.
- Aggregatum**, 't versamelde.
- Agibilis**, doenph / doenende.
- Agio**, oppgeld.
- Aglaephotis**, peante.
- Agma**, bzeuk / byzeling.
- Agmata**, bloedbriendin van va-
ders 3pde.
- Agnatio**, maagschap van va-
ders 3pde.
- Agnatus**, maag of bloedbriend
van vaders 3pde.
- Agnus-castus**, huisfchboom /
Abrahamsboom / zeewilge /
huisfchlamm / fchaapsmuul.
- Agonia**, raadeloosheid.
- Agonothesia**, ftrpbinftelling.
- Agonotheta**, ftrpbinfteller.
- Agraphus**, onfchyzfmaatig.
- Agresta**, berjuis.
- Agricultura**, landbouw / land-
houwing / landhouwerp /
landwinning.
- Agriofolium**, hulft / fteekpalm.
- Agriocastanum**, wilde kass-
tanje / aardnoot / aarda-
ker.
- Agrimonia**, leberkruid.
- **silvestris**, zilberkruid / blifk.
- Agriion**, agriophyllum, ver-
kensvenkel.
- Agriofelinum**, haamehoet.
- Agrostis**, lidgras / peen /
hondsstand / knopgras.
- Agrypnia**, ftaapeloosheid.
- Agyrta**, kwoakzalver.
- Aimodia**, tandendoofheid.
- Aitëma**, bereisfching.
- Aitiologia**, oozaakzeggung /
oozaakkunde.
- Ajuga**, veldppres / hoe lan-
ger hoe lieber.
- Alabastri**, bloemknoppen /
groene bloembladen.
- Alæ**, knebels.
- Alæ narium**, neuswiekfchens /
neusblaaskens.
- Alalia**, fpraakloosheid / stom-
heid.

Alan-

Alantoides, buutenblies van de vuzcht.
Alberga arabum, lufskuid.
Albergaria, maaltyd-fchattin-gen
Albucum, affodille.
Albuga, oogentwit.
Album, wit.
 — **græcum**, witte hondsdrek.
 — **nigrum**, mufsdrek.
 — **oculi**, wit in 't oog.
Alcæa, zigmaartskuid.
 — **vulgaris**, wilde maluwe.
Alcibiæcum, wilde ofsetong/
 flangenhoofd.
Alchimilla, zynnauto/ onzer-
 voubwemantel/ leeuwenvoet.
Alchitrum, jeneverolp/ bloet-
 baar hars.
Alcyonium, zeeschutm.
Alchymia, stoffcheidkunde.
Alcohol, fyn stof.
Alea, tufchpel.
Alecterolophos, haanekam.
Alembicus, afzpyhelm/ helm.
Alephia, zinneloosheid.
Alexipharmacum, alexiteri-
 um, tegengift.
Alga, waier.
Algebra, ftelregel/ ftelkunft.
Algebraïcus, ftelregelig: ftel-
 kundige.
Algorithmus, rekenkunde.
Alica, gozt.
Alidada, luyfregel.
Aliëni juris, eens anders magt
 onderwoopen.
Aliëtas, toebeforing aan een
 ander.
Aliënare, verbzeemden.
Aliënatio, verbzeemding.
Aliënatus, verbzeemd.
Aliënator, verbzeemder.
Aliformis, bleugelsgetops/

bleugelachtig.
Alimenta, onderhoud/ kost
 en klederen.
Alimentarius, dien iets tot
 lpfstogt gemaakt is/ lpfstog-
 tenaar.
Alipasma, zweetftoppoeier.
Alipra, zalber/ smeerer/ woof-
 ftelaars smeerer
Aliquantus, zogroote.
Aliquotus, zobeelde.
Alkarva, purgeermooten.
Alkekengi, krieken over zee/
 winterkersfen.
Allantoides, woofstgelph blies.
Allaudium, bypgoed/ onleens-
 goed.
Allegationes, bybzengingen/
 aanhalingen.
Allegoria, byfpzaak/ byfpreek/
 gelykfpreek.
Allegoricus, byfpreekig.
Allegorice, byfpreeklyk.
Alleluja, koekoeksbroad/ zuur-
 re klaberen.
Alleluchia, famenhanging.
Aliabarus, wit erts.
Alliaria, alliaris, loof zonder
 loof.
Alli caput, nucleus, kluis-
 ken/ bollefen loof.
Allium, loof/ knaftloof/ knor-
 loof/ knoefloof.
 — **urfinum**, beerloof/ dag-
 loof.
 — **angustum**, fiergloof.
Allodium, bypgoed/ onleens-
 goed.
Alloiofis, berandering.
Alluvio, aanspoeling/ aan-
 werp van ftyk.
Almagestum, groot famenftel.
Almucantharath, hoogftelrin-
 gen/ getwefttringen/ top-
 kring

kringen.
 Alnus, elzenboom / elst.
 — nigra, spookelhout / ppl-
 hout / hondesboom.
 Alogistes, redenloos redenaar.
 Alogus, redenloos / buiten
 reden.
 Alopecia, hoofzucht / haar-
 uitvalling.
 Alopecurus, vossestaart.
 Alfine, muur.
 Alta jurisdictio, hoog gericht /
 oppergericht / halsgericht.
 Altavela, pinrternaaken.
 Alterabilis, veranderlijk.
 Akeratio, verandering.
 Altercari, kypen / twisten.
 Altercatio, kyping / twisting.
 Altercator, twistster / kypver.
 Altercum, billenkruid / dol-
 kruid.
 Alternatio, beurttwisteling.
 Alternus, beurtelingsch.
 Alterutrumbes, een van beide
 schaduwige.
 Althæa, heemstwortel / witte
 maluwe.
 Altifonus, hoogdrabende / hoog-
 klinkende / hoogluidente.
 Altus, hoog / bobenzang /
 hoogstem.
 Alus gallica, waalwortel.
 Alvei, droog geworden gron-
 den / als een bloed verloopt.
 Alvi retentio, hardlopigheid.
 — fluxus, buikloop.
 — hientericus, afgang van
 onverteerde spys en drank.
 — coeliacus, afgang van on-
 volkookte gpt.
 — criticus, afscheidige buik-
 loop.
 — symptomaticus, toeballige
 buikloop.

Alvi sanguineus, bloedloop /
 roode loop.
 — chylosus, gelloop / gpt-
 afgang.
 — colliquativus, smeltige
 buikloop.
 — hepaticus, leverbuikloop.
 Alpum, madelief.
 Amalgama, barmengsel van
 metaal met kwikzilver.
 Amalgamatio, doozpating met
 kwikzilver / berkalking door
 kwikzilver.
 Amanuensis, handschryver.
 — servus, een slaaf / die ge-
 bruikt wordt om te schryven.
 Amantilla, speerkruid / St.
 Joriskruid.
 Amaracus, majorein, mari-
 cleus, moederkruid / mater.
 Amaradulcis, amarodulcis,
 alfsranke.
 Amaranthus, flutweelbloem.
 Amaurosis, keekeblindheid /
 oogenduijsterheid.
 Ambages, omtoegen / omreden.
 Ambasator, gezant.
 Ambervalia, kruisdagen.
 Ambidexter, evenhandig /
 rechts en links.
 Ambiguitas, dubbelzinnigheid.
 Ambiguus, dubbelzinnig / twop-
 felachtig / twopfelzinnig / dub-
 helduidig.
 Ambitio, eerzucht / staatzucht /
 eergierigheid.
 Ambitus, omtrek / ombang /
 omgang.
 Amblygonius, plomphoekig.
 Amblyopia, oogenschemer-
 ring / kwaadzienigheid /
 hotzienigheid.
 Ambra, amber.
 — nigra, zwarte amber.

Am-

- Ambra grisea**, witte amber.
Ambubeia, paerdebloem / kankerbloem.
Ambulatorius, wandelende / zwerbende / vergaande.
Ambulones, dwaalbuurtjes.
Amellum, hyenblad.
Amellis flos, sterrekruid.
Ametria, wangemetenheid.
Amicitia, vriendschap.
Amita, vaderszuster / moef.
 — magna, oudmoei / grootvaderszuster.
 — major, overoudmoei / overgrootvaderszuster.
 — maxima, hetoveroudmoei / oudovergrootvaderszuster.
Amitini, broeders en zusters kinderen / neven en nichten.
Ammiraldus, zeevoogd / bloot heer.
Amnesia, ongelukkig vergeting.
Amnios, binnenblies van de vrucht.
Amor, liefde.
 — unionis, — der vereeniging.
 — complacentiæ, — des welbehagens.
 — benevolentiaë, — der goedwilligheid.
 — amicitiaë, — der vriendschap.
 — concupiscentiaë, — der begeerlijkheid.
 — beneficentiaë, — der weldaadigheid.
Ampeloleuce, witte wongaard / alfpaape / hwaartelbejen.
Ampeloprasum, wild look.
Amphiblestroïdes, nerboznig / netachtig.
Amphibolia, dubbelzinnigheid.
Amphibologia, twyffelreden /
- twyffelzin / dubbelzinnigheid / dubbelspraak / dubbelszin.
Amphidæum, hoofd van den mond der lipmoeder.
Amphiscii, tweezijdsthaduwtige.
Amphitheatrum, schouwburg / ronde burg.
Amphitheton, omstel / rondomstel.
Amphitropion, heen en wederreis verzekering.
Ample, hzedeljk / wjd / vreed.
Ampotis, et en bloed.
Ampulla, glaazen flesch.
Amuletum, aan den hals hangend geneesmiddel.
Amurca, droessem.
Amusis, richtsnoer / regel / richtlood.
Amusus, zanglooze / ongeleerde in 't zingen.
Amygdala, keelamandel / amandelklieren / keelklier.
Amygdalus, amandelboom.
Amylum, styffel.
Ana, ebenbeel / wederom.
Anabaptista, herdooper / wederdooper / doopsgezinde.
Anabasis, aangroeiing / toeneeming.
Anabrochismus, afbinding / afbindsel.
Anacatharsis, (Geneeskunst) zuivering / afdrpving.
Anacatharsis, (Godgeleerdheid) bspyzekuitlegging / verklaring van oneigenlyke redenen.
Anachoreta, kluzenaar.
Anaccenosis, beraading / beraadslaaging.
Anacollema, lymfel / booz 't boozhoofd gebonden genees-

middel.
Anacrisis, waagonderzoek.
Anadiplosis, verdubbeling.
Anadoche, hoogtocht / hoog-
 blipping.
Anadochus, gebader / hoog.
Anadosis, overvoering.
Anæmia, bloedeloosheid.
Anæsthesia, gevoelloosheid.
Anagallis, guichelkruid / guic-
 helheit.
 — aquatica, waterpungen /
 heekpungen
 — silvestris, halfsmuil / halss-
 neus.
Anaglyptus, heeldsnijder /
 heeldhoutwer.
Anagoge, verhoogztheid / diep-
 zintigheid.
Anagogicus, verhoogzthin-
 nig / beschouwende.
Anagramma, anagrammatis-
 mus, ebenletterfpreuk / let-
 terkeering / naamsletter-
 keer.
Anagraphe, goedopfchrijving.
Anagyrus, boomklader.
Anakephalosis, hertelling /
 herhaaling der hoofdpun-
 ten
Analoga, gelijkluozmige.
Analogatus, gelijkluozmd /
 gelijkluozmig.
Analogia, ebenredendheid / ge-
 lijkluozmigheid.
Analogicus, analogus, ge-
 lijkluozmig.
Analogice, analogoos, ge-
 lijkluozmiglyk.
Analogismus, besluit uit grond
 van gelijkluozmigheid.
Analogista, waogden die
 geen rekening behoeven te
 doen.

Analogistica, gelijkluozmig-
 heidskunde.
Analysis, ontbinding / ont-
 knooping / ontleding.
Analyticus, ontknoopende /
 ontledende: ontbouwer.
Anamnesticus, indachtigmaa-
 kende / erinnerende.
Anaphora, boozberhaal / zelf-
 woozdigheid.
Anapologesia, anapologia,
 onverschoonbaarheid.
Anarchia, regeeringloosheid.
Anafarca, waterzucht / sym-
 zucht over 't geheele lichaam.
Anastoecheiosis, oplossing der
 hoofdstoffen.
Anattomosis, (*Ontleedkunst*)
 bereening.
Anastomosis, (*Geneeskunst*)
 weijing / verbwijing.
Anattomaticus, ontfoppen-
 de / openende.
Anastrophe, ombdraap.
Anathema, bloekt / bloektbe-
 fluit / ban / verbloeking.
Anathymiasis, uitwaasse-
 ming / waasseming.
Anaticus, ebengelylk / eben-
 zwaar.
Anatropé, omkeering.
Anatocismus, winstpemin-
 gen / winstbeding van de
 winpenningen / winpennin-
 gen tot de hoofdsomme te
 voegen in rechten verboden.
Anatomasis, inboeging.
Anatomia, ontleding / opspu-
 ding / ontleedkunde.
Anatomeice, ontleedkundiglyk.
Anatomici, ontleeders / ont-
 leedkundigen.
Anatomicus, ontleedkundig:
 ontleedkundige.

Anau-

Anauidia, spraakloosheid.
 Anblatum, aanblad.
 Anceps, tweesupbig / twof-
 felachtig.
 Anchoriformis, ankerachtig /
 ankergeplk.
 Anchusa, ossetong / wilde
 ossetong.
 Anchyloblepharum, oog-
 scheelsamenroeiing.
 Anchytoides, ankerboezing.
 Ancon, punt van een elleboog.
 Ancyloglasium, spanader.
 Ancyloglossus, van den tong-
 riem niet gesneden / met den
 tongriem helemmerd.
 Ancylosis, tongriem.
 Androguni, manlyven / men-
 schen die beide de teelleden
 hebben.
 Androgynus, mantwof.
 Androface, zee-nabelkruid.
 Androsomon, mansbloed.
 Aneclogisti, boogden die geen
 rekening behoeven te doen.
 Anecoia, hooreloosheid.
 Anemone, klapperroozen.
 Anethum, dille.
 — silvestre, tortuofum, beer-
 wortel.
 Aneurisma, slagadergezwoel /
 slagaderbreuk.
 Angelographia, engelbeschry-
 ving / engelkunde.
 Angelus, geest / engel / gods-
 bode.
 Angina, halszweer / keel-
 ziekte / keelgezwoel / keel-
 zwelling / ontsteking in de
 keel / halsstreng.
 Angina lini, wange schorste.
 Anguitemens, slangedring.
 Angulus, hoek / winkel.
 — incidentiae, contactus,

ractiois, raakhoek.
 Angulus decussationis, kruis-
 hoek / hoek der kruisling.
 — opticus, visionis, hoek
 der ziening / gezichthoek.
 — sectionis, snijhoek.
 — obtusus, botte / stompe /
 plompe hoek.
 — acutus, scherpe hoek.
 — complementi, verstell-
 hoek.
 Anguria, citrullen / kircheren.
 Angustifolius, smalbladig.
 Animalis, dierlyk.
 Animastice, zielstofs / ziellyk.
 Animatus, beziend.
 Ani procidentia, uitschieting
 des lyfs / uitsakking des
 aarsdarms.
 Aniscalptor, aarskrabber.
 Anifum, anys.
 Anisum stellatum, steranys.
 Annexum, aangeknoopt / aan-
 gebonden / bygevoegd.
 Annihilatio, vernietiging.
 Annona, jaarkost / teerkost.
 Annus, jaar.
 — civilis, burgerlyk jaar.
 — platonicus, 't groot Pla-
 tonsch jaar.
 — sabbathi, rustjaar.
 — jubilæus, jubeljaar.
 — solaris, zonnejaar.
 — lunaris, maanjaar.
 — bissextilis, schrikkeljaar.
 — climactericus, trap- of
 lilyjaar.
 Annuus, jaarlyklyk.
 Anobmia, reukontbeering /
 reukloosheid.
 Anodynus, pijnstillende / smer-
 berdyvende.
 Anoiconometon, misplaatfing
 Anomalia, ongelukvoornighheid.

Anomalus, ongelijkvoornig / onzijdelijk / uitregelig.
Anomia, ontzettelijkheid / overtreedend der wet.
Anomolometes, ongelijkaartig.
Anonis, pjangwoortel / stal-kruid.
Anonymus, naamloos / zonder naam
Anonymos, paapenhout.
Anorexia, hongerloosheid / walging / eetensonlust.
Anormelis, bloeddriftigheid.
Anserina, zilberkruid / hlik.
Antanaclasis, wederflag / dubbelwoord.
Antapoplectica, middelen tegen de herderheid.
Antarcticus, zuider / tegen 't noorden overstaande.
Antarthricum, middel tegen de jigt.
Antarthmatica, middelen tegen de aamhoestigheid.
Antebrachium, boozarm.
Antecedens, boozgaande / boozstuk.
Antecedenter, boozganglijk.
Antecedentes, boozgaanden.
Ante moram, boozverloop / boozde betaaling / boozde vertoebing.
Ante litis contestationem, booz begonnen rechtspleeging.
Antecessor, boozganger / boozzaat.
Antepenultimus, booz de naastlaatste / naastboozlaatste.
Anthelix, tegenlangtrek.
Anthemis, kamille / kamilleblaemen.
Anthera, bloemtoppen / bloem

middelspitsen / hoofde der helmstijpjes.
Anthologia, bloemkunde : bloemenlesing.
Anthora, heilzaame wolfswoortel.
Anthos, rosmarijn.
Anthrax, negenoog / kool / pestkool.
Anthriscum, kerbel.
Antinephritica, middelen tegen de nierzucht of het graebel.
Antiphrasica, antiphrasica, middelen waarvoor de al te driftige liefde tot de vrouwelijke kunne gematigd wordt.
Anthropographia, menschbeschrijving.
Anthropologia, menschkunde.
Anthropomorphitæ, die Gode menschlijke ledemaaten toeschrijven.
Anthropopathia, menschgeleijkvoornigheid / menschlijding.
Anthropopathos, menschgeleijkvoornigheid.
Anthropophagia, menschecting.
Anthropophagus, menscheneter.
Anthyllis, bastaardvueldeipjes / geele haazschlaver.
Anthyrium, halfsmuil.
Antypophora, tegenbenging / tegenstel.
Antix, boozhair / bles.
Anticardium, 't harteputje.
Anticategoria, wederbeschuldiging / tegenbeschuldiging.
Antichresis, tegengebruik / zuchttrekking van verpand goed /

- goed / in plaats van win-
nemingen van 't geld / daar
't goed booz verpand is.
- Anticipare, de gezette tyd
eens rechtsdags verhooren /
boozhomen / verrasschen.
- Anticipatio, boozhoming / ver-
boezing / verkozing.
- Anticopa, tegenkerf.
- Antidicus, tegenspreker / te-
genpartij.
- Antidotalis scriptura, een ver-
zoek by verzoekschrift ten
hobe gedaan / om niet on-
gehoord te worden bezwaard.
- Antidorum, wedergaaf / te-
gengeschenk.
- Antidotum, tegengift / tegen-
vergift.
- Antigraphæus, tegenboekhou-
der.
- Antigraphus, tegen de schrift
strydig / schriftstrydig.
- Antimeria, deel booz deelsre-
ling.
- Antimetabole, omstel / ver-
wisseling.
- Antimonium, spiegelglas.
- Antinomia, tegenwertigheid /
wetstrydigheid.
- Antipathia, afkeer / weerzin /
tegenzin.
- Antipelargia, ondervoeding.
- Antipestasis, tegenzang.
- Antipherna, tegenjubelwys-
goed / huidegomschat.
- Antiphona, tegenstemming.
- Antiphora, tegenverhaal / te-
geninzending.
- Antiphraasis, tegenwoozding /
tegenzegwys.
- Antipocha, verbindschrift /
handschrift.
- Antipodes, tegenpoetelingen.
- Antipraxis, antipraxis, te-
genwerking.
- Antiptosis, bal / boozbal / stel-
ling.
- Antirrhinum, brand / halfs-
muil / halfsneus / knaptan-
dekens-kruud.
- Antistropha, tegenlist.
- Antithesis, tegenstelling.
- Antitheon, tegenstel.
- Antitragus auris, oors tegen-
oerboek.
- Antitypus, tegenbeeld.
- Antlia pneumatica, lucht-
pomp.
- Antæci, tegenoverbooners.
- Antoniana, St. Antoniskruud.
- Antonomasia, vernoeming /
tegenbenaming.
- Anthophylli, kruidnagels.
- Antrum buccinosum, vorige
stribeen.
- Anumbres, schaduwlooze.
- Aorta, groote slagader.
- Apallage, verandering / bezp-
ding eener zekere.
- Apanthropia, menschen-
schuldigheid.
- Aparine, klier / kleeftuud.
- Apella, besnedenen.
- Apepsia, onverteering / ver-
teerloosheid.
- Apex, tittel.
- Aphace, kankerbloem / paar-
debloem.
- Aphæresis, boozaan-aflaating /
boozafhozing.
- Aphelium, eerste zonnepunt.
- Aphis, plantluis.
- Aphonia, stemmeloosheid /
spreekloosheid.
- Aphoria, teelschozing / ont-
vangnis opschozing.
- Aphorismus, scheiregel / hoze-
bon.

bondige spreek.
Aphorme, boorzbeveeging / eerste beveeging.
Aphthæ, mondgezweer / spoutw.
Aphya, anchovis.
Aphyllon, bladerloos koraal-
 kruit.
Apiastellum, haaneboet / wa-
 terhaaneboet.
Apiastrum, melisse / citroen-
 kruit.
Apios, knobbelachtige wolfs-
 melk.
Apium, eppe / jussoutmerk.
 — rifus, haaneboet
 — palustre, waaterhaane-
 boet / hooheppe / jussout-
 merk / hoereneppe.
 — dulce, fetrie.
 — hortense, hoeseppe / pieter-
 selie.
 — hæmorrhoidarum, speen-
 kruit.
Apncea, ademloosheid.
Apocalypsis, openbaring.
Apocatartasis, herstelling cener
 ziekte.
Apocha, (Tydrekenskunde)
 aanvangtyd / tydwaetel.
Apocha, (Rechtsgelertheid)
 kwptschelding.
Apocope, afhapping / suael-
 jing / nalaating.
Apocrisia, apocrisis, schif-
 ting / bloedschifting.
Apocrisarius, bischops ste-
 behouder.
Apocrusticus, terugdybbende /
 wederomdybbende.
Apocryphus, verhoogen / lui-
 tenregels.
Apodecta, byachtrechter.
Apodeixis, betooging.

Apodemica, reiskunde.
Apodicticus, betoogend.
Apodioxis, verwerping.
Apodosis, toepassing.
Apogæum, afaardig of berste
 punt.
Apogonus, nakomeling / na-
 neef.
Apographa, goedopschrywing.
Apographum, afschryft / uit-
 schryft / naschryft.
Apolæti, de geheimste raad /
 geheimraad / heeren van den
 geheimen raad.
Apolis, balling.
Apollianaris, bitzenkruit.
Apologia, verantwoording /
 verdediging / verweerschrift.
Apologistica, kluchtvertel-
 kunde / verweerschriftkunde.
Apologus, klucht / blyspel /
 vertelling / verdichtsel.
Apophlegmatismus, mond-
 spoelsel / kloplartzenp.
Apophlegmatizans, stymas-
 trekkende.
Apophthegma, gedenkspreuk.
Apophysis, uitsteeksel / uitwas /
 aantwas.
 — pterygoïdes alaria, bleu-
 gelsgetops uitsteeksel.
 — mammillaris, tepelachtig
 uitwas.
 — styloïdes, priemachtig uit-
 was.
Apoplecticus, beroerde / ge-
 raakte / die met beroerdheid
 gekweld is.
Apoplexia, lichaamsberoerd-
 heid / geraaktheid.
Apopsychia, onmagt / slaute-
 te / van zich zelf balling /
 slaauwigheid.
Aporia, twyffeling.

Apo-

Aposcema, oberzetting/ ber-
plaatfing.

Apositia, afkeer van eeten/
hongerloosheid.

Aposiopelis, berztopping.

Apospasma, vaneenscheuring.

Apostafia, afhaal.

Apostafion, berfchootbzief.

Apostafis, uitzwoering.

Apostata, afballige.

Apostema, ettergezwell/ ge-
zweer.

Apostolus, godsgezant.

Apostrophe, afwendig/ af-
keer.

Apostrophus, uitlaating/ let-
teruitlaating/ afwendig.

Apotelesma, (*Godgeleerdheid*)
godmenschljk werk/ uit-
werking.

Apotelesma, (*Wiskunst*) ge-
hoorzetterekhzacht.

Apotelesmaticus, uitwerkjljk/
verbullend.

Apotome, affnipding/ t oberige.

Apotychia, teleurfelling.

Apozema, afzicdfel/ afkoolfel.

Apud acta. aan eenig gerecht/
booz eenig gerecht.

— *sequestrem*, in hetwaarder-
hand/ in een derde hand.

Apparentia, verfehpnfel/fehpn-
baarheid.

— *caelestis*, aëria, luchtber-
fehpnfel.

Apparitor, gerechtsbode/hofs-
bode/ fteehode/ deurwaar-
der.

Apparitura, deurwaarder-
fchap/ fteehoofefchap.

Appellare, heroeppen/ hooger
betrekken.

Appellatio, heroepping tot hoo-
ger recht.

Appellatio frivola, kwalijk
heroepp/ onrecht heroepp.

— *cum claufula suspensiva*,
heroepp met berboeging van
opfchorting van t gewpdae.

Appellationis introductio, in-
brenging van een heroepp/
aantekening van een heroepp.

Appellans, appellator, be-
roeper.

Appellatus, beroepen tot hoo-
ger recht.

Appendix, aanhangfel/ by-
voegfel.

Appendicula, byboegfeltje/
aanhangfeltje.

— *vermiformis*, wozmachtig/
wozmgeljk aanhangfel.

— *styloïdes*, belenoïdes, gra-
phioïdes, pziemgeljk aan-
hangfel.

Appetentia, begeerte.

— *canina*, hondshonger/ on-
natuurljke honger.

Appetibilis, begerbaar/ be-
geerljke.

Appetibilitas, begerbaarheid.

Appetitio, begeering.

Appetitivus, begerende.

Appetitus, hegerete/ trek/
eetlust.

— *caninus*, hondshonger/
onnatuurljke honger.

Applicatio, toefigening/ toc-
paffing.

Apprehensio, (*Natuurkunde*)
bevatting.

Apprehensio, (*Rechtsgeleerd-
heid*) aantasting/ geban-
genneeming.

Apprehensivus, hevatljke/ be-
geerljke.

Appretiative, by waardeering.

Appromissor, bybeloover.

Ap-

Aptitudinalis, bekwaam / ges-
 chikt.
 Aptus, bekwaam / nut.
 Apyrexia, buitenkoozigheid /
 koozsontheering.
 Apyrothium, leebendige zwa-
 bel.
 Aqua mulsa, meede.
 — fortis, sterkwater.
 — vitæ, bzandetwyn.
 Aquagium, waterdijft / wa-
 terloop / watergoot / water-
 loozing.
 Aqualiculus, onderste huid /
 onderhuid.
 Aquarius, waterman.
 Aquæductus, waterleiding.
 Aquæ haustus, waterhaling.
 Aquifolia, aquilenta, hulst /
 steekpalm.
 Aquilegia, aquileia, aquilina,
 akleel.
 Aquilex, waterleider / water-
 meester.
 Aquila, waterblaasje / water-
 puist.
 Arabarches, pachmeester /
 tollenaar.
 Arachus, krok.
 Aracus, kleene platte erweten.
 Aræofyncritus, helder van
 lichaam.
 Aræoticus, plmaakende / ver-
 plende.
 Araiosis, uitwaasfening / ver-
 pling.
 Aratia, dooznachtige angelika.
 Arbitrator, gekoozen rechter.
 — honorarius, gekoozen
 raadsheer.
 Arbitramentum, goedemannen
 uitspraak.
 Arbitrarius, goeddunkig.
 Arbitrator, goedeman / zgs-

man.
 Arbitrio boni viri, naar 't
 oordeel van een verstandig
 man.
 — judicis, naar 't oordeel
 van den rechter.
 Arbitrium, beliepen / goed-
 denken / meening / oordeel.
 — liberum, vrye wil.
 — servum, slaafschte wil.
 Arbor judæ, Judasboom.
 — Jovis, eikenboom.
 — sapiens, moerhezeboom.
 — ex florida, sassefrag.
 — fetida, elzenboom.
 — ligni merde, bzeekhout-
 boom.
 Arbore-triste, treurboom.
 Arbore-nain, dwergboom.
 Arbutus, haagappelboom.
 Arca fœderis, kist des ver-
 bonds / bondkist.
 Arcarius, 's lands geldbeaar-
 der / opziener van 's lands
 geldkass.
 Archaismus, verouderde spreek-
 wyse.
 Archangelus, aartsengel / op-
 perengel.
 Archeologia, beginselkunde.
 Archeologia, oudheidkunde.
 Archetypus, opperbeeldig /
 opperboorbeeldig / oorzpiong-
 lph: eerste boorbeeld.
 Archiater, opperarts / opper-
 genesmeester / bozfenarts.
 Archicapellanus, opperkape-
 laan.
 Archidiaconus, opperarm-
 berzooger.
 Archididasculus, oppermees-
 ter.
 Archidux, aarts Hertog.
 Archiepiscopus, aartsbis-
 chop /

- fchop / opperbisfchop.
 Archiëunuchus, opperkamer-
 ling.
 Archigeroon, opperouderling.
 Archigrammateus, kanselier.
 Archigubernius, blootheer /
 blootboogd.
 Archimagister, oppermeester /
 aartsmeester.
 Archimagisterica, oppermees-
 terkunst.
 Archimandrita, aartsheerder /
 opperheerder.
 Archimimus, oppernabootfer.
 Archiphilosophus, aartstops-
 geer / oppertopsgeer / hoofd-
 topsgeer.
 Architectonica, architectura,
 bouwkunst.
 — hydraulica, waterbouw-
 kunde.
 — militaris, krygsbouw-
 kunst.
 Architectus, bouwmeester.
 Architrabs, architrave, balk
 boven de deur of venster.
 Archiva, fchiftzameling.
 Archivarius, fchiftzamelaar
 of helwaarder.
 Archænochus, opperfchenker.
 Arcitenens, fchutter / hoog-
 draager.
 Arcium, groot kliffenfkruid.
 Arcticus, noorder.
 Arcualis, hoogachtig.
 Arcus, boog.
 — complementi, verfehflboog.
 — verticalis, zenitalis, top-
 boog.
 Ardeſia, ardofia, let.
 Are, dit is de benaming booz
 de eenheid van maat / in het
 nieuwe Franſche ſtelſel van
 maten en gewigten.
- Area, (gewoonlyk) plaats /
 dozſchbloer.
 Area, (Wiskunst) binnenruim /
 bouwgrond / inhoud.
 Area, (Geneeskunst) haccute
 balling.
 Area, (Landmeekunst) in-
 houd / binnenruim.
 Area, (Rechtsgeleerdheid) leeg
 erf / bouwgrond.
 Area horti, kruidbedde / tuin-
 bedde.
 Arenifodina, zandymn.
 Areola pappillaris, tepelring.
 Aretalogus, wyſhol / ſchoon-
 ſpreker.
 Aretologia, deugdkunde.
 Argallicum, maalkwzfel.
 Argemone, zilberkzuid / blik.
 Argentarius, argurologus,
 zilberopzener.
 Argentarius, wiſſelaar / zil-
 berſmid.
 Argentilla, argentina, gan-
 ſer / ganſcrik / zilberkruid /
 blik.
 Argema, oogzwcer.
 Argilla, potaarde / leem.
 Argo navis, 't ſchipverfernte.
 Argumentativus, betwifende.
 Argumentum, betwifreden /
 betwif / inhoud / kozt begrip.
 Argus, honderdoozige / booz-
 zigtig toezener.
 Argutive, beſluitloſ / booz
 beſluit.
 Argyritis, zilberzlid.
 Aries, ram / muurſpreker /
 ſtozmkat.
 Arilli, kozen.
 Arinca, amelloozn / roomſche
 tartw.
 Aristocratia, der beſten reg-
 ring / adelregeering.

Aris.

Aristocratie, *besterheerschtig*
lyk.
Aristocraticus, *besterheers-*
chtig / als eenige der vooz-
naamsten de regeering des
lands in handen hebben.
Aristolochia, *hoolwoztel / oos-*
terlusie.
— Saracenicā, *Zarazyns-*
kruid.
Arithmetica, *telkunst / reken-*
kunst / tal- of telkunde.
— elementaris, *beginfel tel-*
kunde.
— regularis, *regel-telkunde.*
Arithmologia, *getalkunde.*
Armamentarium, *armarium,*
wapenhuis / krygspekthuis /
tuighuis.
Arma defensionis, *bescherm-*
wapenen.
— offensionis, *aanval-wa-*
penen.
Armeniaca malus, *abzikoos-*
boom.
Armeria, *hoepelbloem.*
Armilustrum, *wapenschou-*
wing.
Arnoglossa, *arnoglossum,*
lamstong / hondscrib / klei-
ne weeghzer.
Aromata, *specerpen / kruiden-*
pen.
Aromatarius, *aromatopola,*
kruidenier / drogist.
Arquatus, *geelzucht / geel-*
zuchtig.
Arsenicum, *rottekruid.*
Arrha, *welkomgeld / gods-*
penning.
Arrhabo, *onderpand / gyzelaar.*
Arresta bovis, *prangwoztel /*
stalkeruid.
Arrestans, *die beslag doet /*

handoplegger.
Arrestare, *bekommeren / be-*
staan.
Arrestatus, *beslagen.*
Arrestatio, *arrestum, beslag /*
handoplegging.
Arrogare, *tot kind aanneemen.*
Arrogatio, *kindaanneeming.*
Arrogator, *kindaanneemer.*
Arrogatus, *tot kind aange-*
nomen.
Ars, *kunst.*
— liberalis, *lype kunst.*
— saltatoria, *danskunst.*
— scriptoria, *schryfkunst.*
— piscatoria, *vischbang-*
kunst.
— venatoria, *jaagkunst.*
— typographica, *drukunst.*
— cantoria, *zingkunst.*
— ædificatoria, *huisbouw-*
kunst.
— architectonica, *huisbouw-*
kunst.
— cœlatoria, *graveerkunst.*
— sculptoria, *snid- / gzever-*
of beeldhouwkunst.
— fusoria, *gieterkunst.*
— pictoria, *schilderkunst.*
— ponderaria, *weegkunst.*
— mechanica, *handwerkk-*
kunst.
— nautica, *scheepbaarkunst.*
— histrionica, *gochelkunst.*
— militaris, *krygskunst.*
Artantia, *berkensbrood / aard-*
appel.
Artemisia, *bynaet / St. Jans-*
kruid.
Artemon, *kraan.*
Arteria, *slagader / hartader /*
ademader.
— aspera, *luchtpyp / strot /*
strotpyp / luchthead / adem-
ader /

- ader / ademgat.
 Arteria cœliaca, buikslagader.
 — mammaria, mamslagader.
 — epigastrica, opperbuikslagader.
 — umbilicalis, navelslagader.
 — levis, polslagader.
 — hæmorrhoidalis, speen-
 slagader.
 — mesenterica, scheel-
 ader.
 — splenica, miltslagader.
 — spermatica, zaadslagader.
 — hypogastrica, onderbuik-
 slagader.
 — phrenica, middelriestslag-
 ader.
 — carotis, hooft- of slaap-
 slagader.
 — lopalalis, slaapslagader.
 — axillaris, okselslagader.
 — coronaria, hooft- of hooft-
 slagader.
 — coronaris, hooft- of hooft-
 slagader.
 — venosa, aderlyke / ader-
 achtige slagader.
 — subclavia, onder 't sleu-
 telbeen gelegen slagader.
 — intercostalis, tusschen-
 ribbige slagader.
 — pulmonalis, longslagader.
 — cervicalis, halsslagader.
 — humeraria, humeralis,
 schouderslagader.
 — juguralis, keelslagader.
 — thoracica, hooftslagader.
 — gastrica, maagslagader.
 — vertebralis, werbelslag-
 ader.
 — scapularis, schouderblads-
 slagader.
 — muscula, spierslagader.

- Arteria gastrepiploïca, maag-
 en netslagader.
 — epiploïca, netslagader.
 — lumbaris, lendenslagader.
 — iliaca, heup- of echenis-
 slagader.
 — sacra, heilige slagader.
 — cruralis, beenslagader.
 — pudenda, schamelheids-
 slagader.
 — poplitæa, knieschep-
 ader.
 — suralis, hantslagader.
 Arteriosus, slagaderlyk.
 Arteriotomia, slagaderinsnijding/
 slagaderopening / slagader-
 laating.
 Arthanita, berkenzucht.
 Arthemisia, hooft.
 Artheticus, zenuwsterkende /
 ledensterkende.
 Arthriticus, ledenzuchtige /
 jichtige.
 Arthritis, ledenkrankheid / le-
 denzucht / jicht.
 Arthrosis, articulatio, gele-
 ding.
 Articularis, hooftbloemen /
 sleutelbloemen.
 Articularis morbus, jicht /
 streef.
 Articularius —, jicht / streef-
 fen.
 Articulate, onderscheidelyk /
 van lid tot lid.
 Articulus, geleed / met le-
 den onderscheiden.
 Articuli, lidwoorden.
 Articuli fidei, geloofstuk-
 ken.
 Articulus, lid / leden / ge-
 lid / lidwoord.
 Articulus definitivus aut pro-
 prius, bepaalend of eigen-
 lyk

- Ipk lidwoozd.
 Articulus indefinitivus aut
 improprius, niet bepaalend
 of oneigenlyk lidwoozd.
 Artifi, bokſhaard.
 Artificialis, artificioſus, kun-
 ſtig.
 Artus, ledemaaten.
 Arum, halfſboet / papenkul-
 lekeug.
 Arundo, riet.
 Arvum, zaailand.
 Arytænoidei musculus, byſ-
 de paar der luchtpieren.
 Arythenoïdes, trechterſtop-
 ze / tuitig / trechterachtig.
 Arythmus, ongeregelde pols/
 ongerpind.
 Afarum, manſooz / hazelwooztel.
 Asbestos, pluimaluin.
 Aſcalonia cepa, thalor.
 Ascarides, aarſwoozmpjes.
 Ascendentes, opgaande maag-
 gen of vrienden / opgaan-
 de maagtol / opgaande maag-
 ſchap.
 Aſcenſio in cœlum, hemel-
 vaart.
 Aſcenſorius, ophlimmende.
 Aſceterium, klooster.
 Aſcetrica, nonne.
 Aſchematicus, geſtalteloos.
 Aſcites, waterzucht / water-
 ziekte / 't water.
 Aſciticus, waterzuchtige.
 Aſclepias, zwaluwwooztel.
 Aſcyron, hertshooi.
 Aſemos, tekenloos.
 Aſiria, dooztloozſheid.
 Aſpalathus, wilde galigaan.
 Aſparagus, aſperſie / koraal-
 kruid.
 Aſpectus, aanzicht / aanz-
 ziening / ſtergezigte.
- Aſpergula, aſperula, kleef-
 kruid / klyſ.
 — odorata, leberkruid / wal-
 meeſter.
 Aſperugo, kleefkruid.
 Aſphaltus, joodenlym.
 Aſphodelus, affodille.
 Aſphyxia, aderſlagsontbe-
 ring / wechſeloping / zwep-
 meling / hartbang.
 Aſpiratio, geblaas.
 — aspera, hard geblaas.
 — lenis, zacht geblaas.
 Aſplenium, ſteenbaren / mild-
 kruid.
 Aſprella, rouwkruid / groo-
 te paerdeſtaart.
 Aſſa dulcis, henjoin.
 — ſœtida, foufa / duvels-
 dreef.
 Aſſecurare, hoopmanſchap-
 pen enz. verzekeren.
 Aſſecuratio, verzekering van
 hoopmanſchappen enz.
 Aſſecurator, verzekeraar van
 hoopmanſchappen enz.
 Aſſecuratoriæ literæ, ver-
 zekerbzieſ.
 Aſſecuratorius, verzekerende.
 Aſſenſus, toeftemming.
 Aſſeverare, verzekeren / vas-
 telyk toezeggen.
 Aſſignatio bonorum, aanwep-
 zing van goederen.
 Aſſimilatio, gelykmaaking.
 Aſſis, pond.
 Aſſumtibilitas, aanneemlyk-
 heid.
 Aſſumtio, aanneeming.
 Aſteismus, hoerding.
 Aſter Atticus, ſterckkruid.
 Aſterias, hazelhaaie.
 Aſterisma, geſternte / hemel-
 teken.

As-

- Asterition, meesterwortel.
 Asthma, hoestademigheid/engbozstigheid / kuch.
 Asthmaticus, engbozstig / aëmbozstig.
 Astrabismus, oogencramp.
 Astragalus, koot: (*Bouwkunst*) hielrond / half rond.
 Astringentia, meesterwortel.
 Astroites, sterresteenen.
 Astrolabium, plathloot / sterreplathloot / sterrehoogtemeeter.
 Astrologia, sterrekphkunde / sterrekrachtkunde / sterreboozzegkunde.
 Astrologus, sterrekphker / sterrekrachtkenner.
 Astromantia, boozzeggende sterrekunde.
 Astronomia, sterreloophkunde / hemelloophkunde.
 Astronomicus, sterrekundig / sterreloophkundig.
 Astronomus, sterreloophkenner / sterrekundige.
 Astrum, gesternte / ster.
 Asyla, vogelkruid.
 Asyria, kerkbozpdom / outerbozpdom.
 Asylophilia, onontvangsing / onbzuchtbaarheid.
 Asymbolus, onvertwant: die byz gelag heeft.
 Asymmetria, onebenmaatig / onebenmeetbaar / niet samenmeetbaar.
 Asymmetria, onebenmaatigheid / onebenmeetbaarheid.
 Asymptotus, nooit samenkomende.
 Asyndeton, ontkoppeling.
 Atabulus, warme / bzandende wind.
- Atavia, betoudobergzootmoeder.
 Atavus, betoudobergzootvader.
 Ataxia, wanozder in de wilseldagen.
 Atecia, onbzuchtbaarheid / zaadgebrek.
 Athanasia vulgaris, woymkruid.
 Atheismus, godloochening.
 Atheologia, godloochening.
 Atheologus, ongodgeleerd.
 Athera, meelpap / moes / zupen.
 Atheroma, een bypuijt / byzgezwel.
 Atheus, godloochenaar / godverzaaker / godlooze.
 Atlas, 't eerste hoofdbzaggende werbelbeen.
 Atmosphæra, dampgewest / dampkring.
 Atreus, betachternanceef / betna-achterkindszoon.
 Atneptis, betachternanicht / betna-achterkindsdochter.
 Atnepotes, atnepetes, betna-achterkindskinderen.
 Atocia, haarloosheid.
 Atomus, ondeelbaar bezeltje.
 Atonia, magtloosheid.
 Atrabilaris, zwartgallig.
 Atractylis, wild bastaardsafkraan.
 — hirsuta, harde benedict / gezegende distel.
 Atriplex, atriplexum, melde.
 Atrociter, wreedlyk / moedwilliglyk / felllyk / zwaarlyk.
 Atrophia, boedeloosheid.
 Atrox injuria, lasterlyke hoonspzaak.
 Atta, die de aarde schroomt te raaken.

At-

Attelabus, zeker bleugeloos
spinkhaan.

Attentata, daadlosheden.

Attingentia, aanraakendheid.

Attractio, aantrekkling.

Attributio, toewijening.

Attributum, eigenschap / toe-
wijening.

Auctio, verkooping by opslag.

Auctio, vermeerdering.

— per juxtapositionem, ver-
meerdering door bystelling.

— per intusumptionem, ver-
meerdering door inneeming.

Auctor, stichter / aanlegger.

Auctor Latinus, Latynsch
schryver.

— **Ecclesiasticus**, kerkschry-
ver.

Augmentum syllabicum, let-
tergreepig byvoegsel.

Auctoramentum, huurloon.

Auctorifatus, gemagtigd / mag-
tig gemaakt.

Auctoritas, geweld / gezag /
hebel.

— **tutoris**, gezag des voogds
over zyne weezen.

Auctorifatio, magtiging / mag-
tigmaking.

Auditio, toehooring / aan-
hooring.

Auditor, toehoorder / aanhoor-
der.

Auditorium, gehoorplaats /
ook het gehoor of de toehoor-
ders.

Auditorius nervus, gehoor-
zenuw.

Auditum os, gehoorbeen.

Auditus, gehoor

Augurista, waarzegger / toelhe-
laar.

Aurantium, oranjeboom.

Aureus numerus, gulden ges-
tal.

Aurichalcum, geelkoper.

Auricolla, gaudium.

Auricomum, haanehoor.

Auricula, oorzen.

— **Judae**, Judasoor.

— **urfi**, beerensoor.

— **leporis**, haazensoor.

— **muris**, muizenoor.

Auriginosus, geelzuchtig.

Auripigmentum, geel rotte-
kzuid.

Auris, 't oor.

— **tympanum**, oortrommel-
vlies.

— **labyrinthus**, oordoolhof.

— **cochlea**, oorflakkenhuis.

— **malleus**, oortamer.

— **incus**, ooraanbeeld.

— **stapes**, oorstegeelreep.

— **concha**, oorschulp.

— **ansa**, fibra, oorlapje.

— **pinna**, oortop.

— **meatus**, oorgat.

— **vermiculans**. **verminosa**,
oor bol wormen.

Aurium tarditas, doofachtig-
heid.

— **rinnitus**, oorruiseling / oor-
tuiting / oorsuizing.

— **sibilus**, oorruiseling / oor-
tuiting / oorsuizing.

Aurora, dageraad.

Aurora borealis, noorderlicht.

Autarkia, vernoeging / genoe-
ging / zelfgenoegzaamheid.

Authenticare, krachtig maa-
ken.

Authenticon, krachtig / mag-
tig / goedgebonden.

Authenticus, eigengeloofwaar-
dig / uit zich zelf geloofwaar-
dig / goedgekeurd.

Au-

Autocheiros, eigenzèlfmoedig.
 Autographum, handschrift / schrift van eigener hand / eigenschrift / eigen handschrift / grondtekst.
 Automaton, zelfbewegsel / zelfroersel.
 Automato poiëtica, zelfbewegselmaakkunde.
 Autonomia, eigenwettigheid / zelfwettigheid.
 Autopsia, zelfzienting / eigenzienting.
 Autofophus, eigentwos.
 Aux, bykrings afaardig / inronds berste punt.
 Auxesis, vergrooiting / aangroeiing / toeneeming.
 Avancia, nagelkruid.
 Avellana, hazelnoot.
 — Indica, areek / kachou.
 — purgatrix, novi orbis, buikzuiverende noot.
 Avena, haver.
 — sterilis, wilde haver.
 Averforius, afwendende.
 Avia, grootmoeder.
 Aviaria, vogelblugt.
 Avornus, pplshout.
 Avunculus, oom / moedersbroeder.
 — magnus, oudoom / grootmoedersbroeder.
 — major, oberoudoom / obergrootmoedersbroeder.
 Avunculus maximus, het oberoudoom / oudobergrootmoedersbroeder.
 Avus, grootvader.
 Axilla, oksel.
 Axillaris, okselig.
 — arteria, okselslagader.
 — vena, okselader.

Axioma, gelooffpreek / gemeene kennis / zinreden / gemeene regel.
 Axiomaticus, gelooffpreekig.
 Axis, as / spil.
 — opticus, zigkundige as / gezigtas.
 — mundi, werelbas.
 Axangia, renzel.
 Azemena, berzwastrappen.
 Azerolus, wilde mispelboom.
 Azimuth, tophoog / streek.
 Azygus, ongepaard / gadeloos.
 Azymus, ongezuurd / ongeveessend / ongercezen.

B.

Bacca, hepe / bezien.
 Bacchabundus, bezeten.
 Bacharis conyza, muggekruid.
 Baculum Jacobi, Jacobsstaf / graadhoog.
 Bahouri, bafpboom.
 Balanus, (Kruidekunde) akker / ekel.
 Balanus, (Geneeskunst) zetpil.
 Balanus marinus, zee-aker.
 Balbus, flamelaar / flamerhout / tatelaar.
 Balbuties, flamering.
 Baleuca, ongezuiverd goud.
 Balivus, landhoogd.
 Balotte, zwarte malrotie / stinkende andoren.
 Balneum, bad / badstooft.
 — maris, water-bad of badstooft.
 — Mariæ, zee-bad of badstooft.
 — vaporis, damp-bad of badstooft.
 — vaporosum, damp-bad of badstooft.

Balneum vacuum, leege bad-
stoof.

— siccum, drooge badstoof.

Balsamina, balsemmappel / ge-
krulde balssem.

Balsamita, balssem / kost.

Balsamum, balssem.

— album Ægyptiacum, bal-
ssem van Æthië.

— Brasiliense, Brasiliaan-
sche balssem.

— Peruvianum, balssem van
Peru.

— Tolutanum, balssem van
Tolu.

Bannum, ban / ballingschap.

Baphe, vertoefel.

Bapheus, vertoer.

Baphia, vertoer.

Baptismus, doop.

Baracocca, acrikoozboom.

Barba-Aäron, halfsboet.

Barba capræ, geitenbaart.

— hirci, bokshaart.

— Jovis pulchri lucens, don-
derbaart.

Barbara, hasterdmoorden.

Barbara lectio, hasterdleezing.

Barbarismus, taalwoestheid /
wantaal.

Barbarum seculum, onbe-
schaafde eeuw.

Barbarus, taalwoest / wan-
taalig.

Barbicapra, kamerkruid.

Bardana, klisfen / groote klis-
fen.

Baro, byzheer.

Barones, byzheeren / met hoog- /
middelmaatig- en laag
rechtsgebied in hunne heer-
schapen.

Barycoia, doofachtigheid /
kwaadhoortigheid / hardhoo-

rendheid.

Baryödmia, moetspakeid in
't ruisken.

Baryphonia, zwaarbespraakt-
heid / zwaarsprekking / grof-
stemmigheit.

Basiglossum, grondtongespier /
grondtong.

Basilica, leverader.

Basilicum, hondhengskruut.

Basilare os, grondbeen.

Basis, grond / grondbest.

Basus, grondstem.

Bastagiarius, pakkeboerder /
reitsuijgboerder.

Baticula, zeevenkel.

Batifocula, kooznbloem / rog-
gebloem.

Betrachium, haaneboer.

Batrochioïdes, boterbloem-
achtig.

Becabunga, waterpungen /
heekpungen / heekhoen.

Bechicus, hoeststillende.

Bechium, hoefvladeren / paards-
klaauwen / brandlatouw /
St. Katrinskruid / St.
Quirynskruid.

Beculo, ipetacuanha.

Belenoïdes, priemgelp / priem-
achtig.

Benedicta, nagelkruid.

Belladonna, nachtschade.

Bellis, matelief / kersfouw /
margriete.

Bellum offensivum, aanbal-
lende oorlog.

— defensivum, verweerende
oorlog.

Beneficium, welbaad / booz-
deel / vergunning / gunst
van de overheid.

— ordinis, boozdeel van aan-
sprekkinge.

Be-

Beneficium excussionis, vergunning van uitschubbing of goedverkoop.

— **divisionis**, vergumting van schuldsplijting.

— **cedendarum actionum**, boozdeel van rechtbergeering / van den schuldeijsscher aan de bozgen.

— **inventarii**, vergumting van boedelbeschryping.

— **juris**, boozdeel dat 't recht vergumt.

— **senatusconsulti Vellejani**, de vergumting des Vellejaanschen raadsbesluits: dat is het boozdeel of recht der vrouwen / bozgen booz een ander wozynde; of het vergumt recht of boozdeel van onaanspreeklykheid der vrouwen / uit zaake van bozchtogte.

Berberis, sausseboom / zuurboom.

Berula, waterpungen / beekpungen.

Beta, hiete.

— **silvestris**, wintergroen / ptola.

Betonica, betonie.

— **altilis**, angelieren.

— **aquatica**, beekschuim / waterbetonie.

— **Pauli**, eerempyys.

— **superba**, kleine angelieren / pluimkeng.

Betula, berkenboom.

Biarthus, **biarceus**, lpfogt / hoopst / lpfogtberzooger.

Bibenella, steenzee / hebernaart / hebernelle.

Bibitorius musculus, drinkwier.

Bibliotheca, boekkamer / boekkerp / boekvertrek / boekzaal.

Biblus Ægyptia, papietriet van den Äpl.

Biceps, tweehoofdig / misgeboozte.

Bicornis, tweehoornig.

Bicubus, teerlings teerling.

Bidellus, schoolbewaarder / hoogeschoolbewaarder.

Bifolium, tweeblad / basterdstandellkruid.

Biformis, tweehoornig.

Bigamia, tweetopffchap / als een man twee vrouwen heeft.

Bigamus, tweetopfig.

Biliofitas, galachtigheid / galigheid.

Biliofus, gallig / galachtig.

Bilis, gal.

— **vitellina**, dojerachtige gal.

— **porracea**, vieslookachtige gal.

— **æuginosa**, koperroestachtige gal.

— **ifatodes**, meedächtige / weedächtige gal.

Bimembris, tweeleedig.

Binominis, tweenaamig.

Biographia, levensbeschryping.

Bipartitus, tweeleedig / in twee gedeeld.

Bipenula, steenzee / hebernaart / hebernelle.

Biquadratus, vierkants vierkant.

Bilingua, tongeblad / keelkruid / taphenskruid.

Bismalva, witte malua / witte heumst.

— **silvestris**, zigmaartskruid.

Bifolidus, lichaams lichaam.

Bisextilis, schrikkeljaar.

Bisfextio, tweefyding.
 Biumbris, tweefchaduwig.
 Bisyllabus, tweelettergreepig.
 Bistorta, hertstong.
 Bitumen, jodenlym.
 Bixa americana, roukoe.
 Blæfiras, hzyng / lizing.
 Blæfus, lisper / lispelaar.
 Blasphemare, schande na-
 fpreken / lasteren.
 Blattaria, mottekruid.
 Blaveolus, koozbloem / rog-
 gebloem.
 Blenna, fnot.
 Blepharides, ooghaartjes.
 Blitum, maaijen / moofjen.
 Boa, roodbonk / mazelen.
 Bocia, afzpyglas.
 Bolus, byk.
 — Orientalis albus, gezege-
 lde aarde van Temnus.
 Bombyx, boomwool / katoen.
 Bona, goederen / hoedelgoe-
 deren.
 — avita, fanggoederen / booz-
 oudenlyke goederen.
 — caduca, aan den bozst
 verhallen goederen.
 — cenfita, tynsgoederen.
 — dotalia, hutolpksgoederen.
 — ecclesiastica, geestlyke
 goederen.
 — ereptitia, ontnomen erf-
 goederen.
 — emphyteutica / erfzyns-
 goederen.
 — feudalia, leengoederen.
 — hereditaria, erfgoederen.
 — illata, ingezagte goederen.
 — indivifa, ongedeelde goe-
 deren.
 — locata, verpachte goederen.
 — paterna, vaderlyke goe-
 deren.

Bona publica, ftds gemeene
 goederen.
 — uxoris, der gchutode
 vrouws goederen.
 — allodialia, onleengoederen.
 — immobilia, ontilbaare of
 onroerende goederen.
 — mobilia, tilbaare of roe-
 rende goederen.
 — usufructuaria, betogte goe-
 deren.
 Bonifacia, tongeflad.
 Bonorum feparatio, hoedel-
 fcheyding.
 — defcriptio, hoedelbefchry-
 ving.
 Bonus Henricus, algoede /
 lammetjeskruid / goede hèn-
 dzik.
 Boötes, ofsedyber / roeper.
 Bonum & æquum, recht en
 billik.
 Bonum publicum, 't gemeene
 beft / 't algemeen belang.
 Borago, vernafie.
 Borbarygmus, rommeling.
 Botanica, kruidkunde.
 Botanicus, kruidkeimer.
 Bothor, oogblaartjes / oog-
 puifstjes / gezwel.
 Botium, fpeine / fpeene / keel-
 gezwel / keelfcheurfel.
 Botrys, dzulvenkruid / piment.
 Brabduta, infsteller / aantpyzer.
 Brabium, zegeppys / pps /
 zegeloon.
 Brachæus, armig / armpppig.
 Brachiale, boozhand.
 Brachylogia, afbzeking / kozt-
 fpreeking.
 Brachypnia, koztflaperigheid.
 Bradypepsia, traage vertee-
 ring / langzaame vertearing.
 Branca urfica, beerenklauwt.
 Braa-

Branca Germanica, valsche
beerenklaauw.

Branchus, heerschheid.

Brasfica, kool.

— vulgaris, groote rookkool.

— sativa, groote rookkool

— rubra, groote rookkool.

— levis, groote rookkool

— cumana, groote rookkool.

— rubra capitata, roode sluit-
kool.

— Pompejana, bloemkool.

— Apiana, krul-kool.

— Sabellica, krul-kool.

— crispa, krul-kool.

— felinoides, gefakkelde kool.

— capitata, habuiskool.

— imperialis, habuiskool.

— tritiana, habuiskool.

— Sabauda, favoorkool.

— lacuturia, favoorkool.

— cauliflora, blaemkool.

— caule rapum gerens, raap-
kool.

— nigra, bruine kool.

— silvestris, hoere kool.

— rustica, hoere kool.

— marina, zeevinde/ zee-
of meer-kool.

Bregma, 't opperhoofd.

Brephotrophium, bondelings-
huis.

Breviarium, kort begrip/ge-
tyboek.

Breviculum sententiae, kort
begrip van 't getytsde/ of
't bonnis.

Brevitas, kortheid.

Britannica, lepelkruut/ lepel-
bladen.

Bromus herba, fedel haver.

Bronchia, longepypjes.

Bronchocele, heetgezweel/ spei-
ne/ wrene/ heelscheursel.

Bronchus, longpyp.

Broncus, tuitmuil

Brontia, dondersteen/ donder-
kloot.

Bruscus, steekpalm/ mie-
doorn/ stikpalmboom/ keer-
hesen.

Brya silvestris, heide.

Bryonia, witte wyngaard/
alfpape/ kwartels hepen.

Bryonia nigra, zwarte alf-pape.
Bubo, klierontsteeking/ liesch-
ontsteeking/ liesch-klieront-
steeking.

— pestilens, pestkool.

— venetus, klapooz.

Bubonium, sterckkruid.

Bubonocoele, darmiaschcheur-
sel/ lieschbzeuk.

Bucca, kinnebak/ de kaak.

Buccinator, kinnebakpiper.

Bucco, bucculentus, wyde-
bek/ grootmuil/ dikbek.

Buccula, onderkin.

Bufonites, paddesteen.

Buglossum, bernaste/ ossen-
tong

Bugula, senegroen/ ingroen.

Bulbocastanum, aardnooten/
wilde kastanjen/aardaherd.

Bulbonac, pemingbloemen/
paaschbloemen.

Bulbus leucanthemus, belde-
ajuin.

— vomitorius, kzaaktoeztel/
narcisse.

— agrestis, tydelooze.

Buleuta, raadsheer.

Bulimia, bulimus, raazende
honger/ bonds-honger/ bzeet-
zucht.

Buphthalmum, hoedille/ hoer-
oog/ rundsoog.

Buplevrum, deurmasc.

Burfa pastoris, heursjeskruid/
tasjeskruid.
Butomon, rietgras.
Buxus, buksboom/palmboom.
Byne, mout.

C.

Cabala, verhozen kunst/
geheimkunde.
Cabalistæ, geheimkundigen.
Cachecticus, wangedaane.
Cachexia, wangedaanheid /
wanstal / wangedaante.
Cacoeholia, kwaadgalligheid.
Cocochymia, wangedaane in
de gyl/wangpligheid/kwaad-
gpligheid.
Cocochymia, kwaadhoed-
zaamheid / kwaadvochtig-
heid/onreinigheid des bloeds/
kwaadbloedigheid.
Cacodæmon, booze geest.
Cacodoxus, onrechtzinnig /
kwaadleerende.
Cacoëthes, kwaadaartige ver-
zweering.
Cacoëthia, kwaadaartigheid /
kwaadwilligheid.
Cacoïdria, kwaadweijtigheid.
Cacomelancholia, kwaade
zwartgalligheid.
Cacopneæ, wanāasfeming/
kwaade aasfeming.
Cacosphyxia, wanāaderflag /
kwaade aderflag.
Cacotocia, kwaade haring /
wanbarsing.
Catrophia, wanvoeding /
kwaade voeding.
Cadaver, spk.
Cadentia, stemballing / we-
luidendheid.
Caduceator, vzedegezant.

Caducus morbus, de ballen-
de ziekte / St. Jans eubel.
Cælatoria, snpkunst/grabeer-
kunst.
Cænotaphium, nieuw graf.
Cærullum montanum, berg-
blaaub.
Cæsius, katsoogig.
Calabrina, grachtbaren.
Calamagrostis, riet-gras.
Calamentum, calamintha,
kalament / schoone munt.
Calamus, riet.
— aromaticus, welriekend
lisch / kalmus.
Calcaneum, de hiel / hielbeen.
Calcatrippa, ridderspooren.
Calcitrappa, sterredistel / zon-
nedistel.
Calceolus sacerdotis, paape-
schoen.
— divæ Mariæ, paapeschoen.
— Marianus, paapeschoen.
Calcifraga, steenbaren.
Calcinatio, kalkmaakling /
berkalking.
Calculus, (Penningkunde)
legpenning.
Calculus, (Geneeskunst) de
steen.
Calculus, rekening en oberflag.
— Salvo errore calculi, be-
houdens dat misrekenen
niet benadeelt.
Calendarium, (Tydrekenkun-
de) almanak / maandtopzer /
dagtopzer.
— emendatum, verbeterde
almanak.
— Gregorianum, Gregori-
aansche almanak.
— Judaicum, Joodsche al-
manak.
— Julianum, Juliaansche al-
ma-

- manak.**
 Calendarium, (*Rechtsgeleer-*
heid) *winstboek*/ *rekenboek*.
 Calendula, *goudsbloem*.
 Calidum nativum, *innatum*,
insitus, *natuurlijke warmte*.
 Caligo, *oogenduissterheid*.
 Callitrichon, *bzoutwenstair*.
 Callion, *krieken ober zee*.
 Callosus, *eeltachtig*.
 Callus, *weer/ eelt*.
 Calor, *warmte*.
 — vitalis, *levens warmte*.
 — insitus, *ingeboren warmte*.
 — putredinalis, *rottige*
warmte.
 Caltha, *goudsbloem*.
 — palustris, *hooterbloem*.
 Calva, calvaria, *de pan van*
't hoofd/ hersenschaal/ 't
behekeneel/ hersensbekken/
hersensvat/ hoofdschedel.
 Calvities, *kaalhoofdigheid/*
kaalkoppigheid.
 Cambio di ricorsa, *lopende*
wissel.
 Cambium, *wisseling/ wiss-*
selbrief/ geldwisseling.
 — commune, *gemeene wiss-*
sel/ of kassiers rekening.
 — reale, *koopmans wissel*.
 Campana lazura, *lazuure*
klokjes.
 — cærulea, *blauwe klokjes*.
 Campanella, campanula, *klok-*
bloem/ klokkruid/ winden-
klokjes.
 — arvensis, *bzoutwenspiegel*.
 — autumnalis, *duizend-schoon/*
blauwe lelietje.
 — silvestris, *vingerhoed*.
 Campfor, *wisselaar*.
 Canabis, *hemep/ kemp*.
 Canalis, *goot/ pyp*.
 Canalis cysticus, *des gal-*
blaazen uitloop.
 — bilarius, *de galpyp*.
 Cancellaria, *'s erks schryf-*
kamer/ kanselary/ 's lands
briefkamer/ schryfzaal/
schryfbochzaal.
 Cancellarius, *kanselier/ op-*
perlandschryver/ werke-
schermmer/ weethouder/ bes-
zoekmeester/ schryftheer.
 Cancer, *koudbuur/ hanker*.
 Canchricula, *waterruiter's*
kruid/ krabbenklaaut.
 — forficula, *waterruiter's*
kruid/ krabbenklauto.
 Candela regia, *wolkekruid/*
wolblad/ tozsenkruid.
 Candelaria, *wolkekruid/ wol-*
blad/ tozsenkruid.
 Candidatus, *amptverzoeker*.
 Candisatio, *inlegging*.
 Canella, *kancel*.
 Canna, *riet*.
 Canna major, *de groote pyp*.
 — minor, *de kleine pyp*.
 Cannabis, *hemep/ kemp*.
 Canon, (*Wysgeerte*) *regel/*
wet.
 Canon, (*Rechtsgeleerdheid*)
erfpachtuur/ erfpachtgeld/
jaarlijkse erfpacht.
 Canonica, *of Musica/ zang-*
kunde.
 Canonica, *of Didactica, on-*
derwyskonde.
 Canonicus, (*zelfstandig naam-*
woord) *regelvoeder*.
 Canonicus, (*Wysgeerte*) *ge-*
regeld.
 Canonicus, (*Godgeleerdheid*)
regelmatig.
 Canonicus, (*Rechtsgeleerd-*
heid) *geestlik*.

C nonicus, (*Toonkunst*) zang-
kundig.
Cantabrica, angelier.
Cantata, een stuk in de zang-
kunst / met ondergemengde
herhaalingen.
Cantharis, goudgroene boom-
worm / spaansche vlieg.
Cantherium, zwarte andoren.
Canthus, een hoek.
— oculi, de ooghoek.
Cantilena figuralis, gedjaatd
lied.
— choralis, koorlied.
Cantoria, zangkunst.
Cantus, hovenzang.
Capacitas, begreepigheid.
Capella, kapel.
Capellanus, kapellaan / beurts-
preker / des preekers be-
vanger.
Capere, vangen / heuren.
— hereditatem, erf heuren.
Caphura, kamfer.
Capillaris vena, eindel-ader.
Capillus Veneris, vrouwen-
of Venushaar.
Capitaneus, hoofdman.
Capitatio, hoofdgeld.
Capitellum, helm.
Capito, groothoofd.
Capitulum, godshuis.
Capitulum Martis, kruisdis-
tel / eindeloot / meerwortel.
Capnomantia, rookwaarzeg-
gerp.
Capparis, kapperboom.
Caprificus, wilde hygenboom.
Caprifolium, menmetjes
kruid / geitelblad.
Capricans, springende / hup-
pelende.
Capsicum, brazilliepeper.
Capsula, zaadhuisje.

Capsula atrabiliaria, zwarte
galblaasjes.
Captiose, bedrieglyk / schalk-
lyk.
Captatorius, gunstzoekende.
Captura, vangenis / aanvas-
ting.
Caput, een hoofd / hoofdstuk.
— mortuum, doode oberfchor.
Caracter, zie Character.
Carbo, vuurige puist / negen-
oog / bloedvijn / bloedzweer.
Carbunculus, vuurige puist /
negenooog / bloedvijn / bloed-
zweer.
— pestilens, pestkool.
Carcer privatus, heimlyk
gevangenhuis.
— publicus, algemeen ge-
vangenhuis.
Carcinoma, kanker / houd-
vuur.
Cardia, krop van de maag.
Cardiaca, hartsgespan.
Cardiacus, hartsterkende.
Cardialgia, harteppn / pyn
boaz 't hart / hartenwee /
hartzeer / hartzweer / hart-
gespan.
Cardiognus, hartgesteek.
Cardo, windwyk.
Cardopatum, ebertwortel.
Carduus, distel.
— altis, aartsgokken.
— Mariae, onzer Vrouwen
melkdistel.
— lacteus, onzer Vrouwen-
melkdistel.
— sphaerocephalus, bolhoof-
dige distel.
— ericephalus, wolhoofdige
distel.
— chrysanthemus, gulde /
goudsbloemige distel.

Car-

- Carduus stellatus**, sterre distel.
 — **onopordon**, Slaboenſche witte wegdistel.
 — **aconos**, Slaboenſche witte wegdistel.
 — **leo**, leeuwendiſtel.
 — **ferox**, leeuwendiſtel.
 — **afininus**, ezelsdiſtel.
 — **fullonum**, haarden/haar=denkruid/ voldershaarden/ droogſcheerders haarden.
 — **Veneris**, haarden/haar=denkruid/ voldershaarden/ droogſcheerders haarden.
 — **benedictus**, harde benedikt/ gezegende diſtel/ boznootel/ hontwortel.
Carentia, derbing/ ontbeering.
Careum, witte kompn/ harkwei.
Carex, helm/ duinhelm/ duinkruid.
Carica, knob belachtige wolfsmelk.
Carica, byg.
Caries, opeeting door de myt/ vermping.
Carlina, evertwortel.
Carolina, evertwortel.
 — **silvestris**, drypdistel/ wilde veldſaffraan.
Carminativus, windbzeekende/ windloſſende.
Carneolus, kornalenſteen.
Carnofus, vleeschtig.
Caroba, St. Janshooft.
Carotta, peen/ wortelen.
Carotis arteria, ſlaap- of kropslagader.
Carpelium, baſtaardpeper.
Carpus, voozhand/ gewerf van de hand.
Carthamus, wilde ſaffraan/ baſtaard ſaffraan.
Cartilagineus, kraakbeenig/ kraakbeenachtig/ anars=beenig.
Cartilago, anarsbeen/ kraak=been.
 — **ensifformis**, hartendekſel/ harteblad : zwaardgelyk/ zwaardachtig of ſpits kraak=been.
 — **xyphoides**, hartendekſel/ harteblad : zwaardgelyk/ zwaardachtig of ſpits kraak=been.
 — **mucronata**, hartendekſel/ harteblad : zwaardgelyk/ zwaardachtig of ſpits kraak=been.
 — **scutiformis**, hartendekſel/ harteblad : zwaardgelyk/ zwaardachtig of ſpits kraak=been.
 — **scutalis**, ſchildgelyk kraak=been.
 — **clypealis**, ſchildgelyk kraak=been.
 — **peltalis**, ſchildgelyk kraak=been.
 — **thyroides**, ſchildgelyk kraak=been.
 — **annularis**, ringsgetops kraak=been.
 — **circoïdes**, ringsgetops kraak=been.
 — **arythenoides**, trechterſgetops/ tuitgelyk achterſte krophkraak=been.
 — **gurtalis**, trechterſgetops/ tuitgelyk achterſte krophkraak=been.
Caruncula, vleesſchiklompje/ vleesſchiklontertje/ vleesſch=heubeltje/ vleesſchig uit=wasch/ klierkje.
 — **papillaris**, tepelſgetops of te

tepelachtig bleeschklompje.
Caruncula myrtiformis, mirt-
 geluk bleeschklompje.
 — *lachrymalis*, traanbleesch-
 klompje.
Caruum, karkwei / witte ko-
 mpn.
Carus, ongeboeltge slaapzucht.
Caryocatactes, nootekraaker.
Caryophyllata, nagelkruid.
Caryophyllæa, genoffelnagel /
 nagel.
Caryophyllus, genoffelnagel /
 nagel.
Caryophylleus flos, genoffel-
 bloemen.
Caryophyllon coronarium,
 hoepelbloem.
Cascara de Loxa, kina-kina.
Cassia, kaneel.
 — *fistularis*, pyppkaneel.
Castanea, kastanjeboom.
 — *aquaticus*, waternoot/mink-
 pzer.
Casutha, wrange / bildkruid /
 donderkruid / schozste / zpd-
 kruid / silkruid / duivels
 naaigaren.
Caslythe, wrange / bildkruid /
 donderkruid / schozste / zpd-
 kruid / silkruid / duivels
 naaigaren.
Castoreum, bebergell / bever-
 ztopn.
Castrangula, groot speenkruid.
Castrametatio, legermeeting /
 legermeethuude.
Casusticus, gewetensgebal-
 lig.
Casus, gebal / naambal.
Casus recti, rechte naambal-
 len.
 — *obliqui*, gebogen naambal-
 len.

Catachresis, misbruiking.
Catadromus, looppaats /
 renperk.
Catagma, breuk / brpzing.
Catagmaticus, beenbreukbe-
 lende.
Cataleptis, ledenberstping /
 slaapende berstping / slaap-
 zucht.
Catalogus, naamtafel / naam-
 ceel / naamlyst.
 — *contentorum in lite*, ko-
 te aantpzing van de stuf-
 ken of geschyften van een
 geding.
Cataphora, slaapzucht.
Cataplasma, pap / papsel / ber-
 zachtende pleister.
Catapotium, pille.
Cataputia major, wonder-
 boom / mollekruid / kruis-
 boom.
 — *minor*, springkruid / spo-
 rie / spurgie.
Cataracta, schemering / oog-
 schel.
Cataria, kattenkruid / nept /
 nippe.
Catarrhus, zinking / tand-
 zucht.
Catasta, stabemarkt.
Catechelis, geloofsondertop-
 zing.
Catechismus, geloofsonder-
 zing.
Catecheticus, ondertopzig /
 geloofsondertopzig / kozt
 ondertopzig.
Catechista, geloofsondertop-
 zer.
Catechu, kachou.
Catechumeni, geloofsleerlin-
 gen.
Catagorema, bediedsel / uit-
 spreek

fpreekfel / gezegde.
 Categoriaticus, hebiedig / hebiedende.
 Categoria, zegwoord / braagwoord.
 Categoriicus, zegwoordig / hebiedig.
 Cathæreticus, wegeetende / doozhytende / buil bleesch wegneemende.
 Catharsis, zuivering / afdring.
 Catharticus, zuiverende / afdringende / afzettende / afzaagende.
 Cathecus, een lyn getrokken uit het middenpunt tot aan 't midden eener 3pde.
 Cathetium, een lyn getrokken uit het middenpunt tot aan 't midden eener 3pde.
 Catheter, uitgeholde onderzoeker.
 Catholicus, algemeen / alzins waar.
 Cathypnia, bastflapendheid.
 Catoche, ledenberstping.
 Catochus, slapende berstpingheid.
 Catoptrica, spiegelshoutkunde / spiegelkunde / spiegelzigtkunde.
 Cattaria, katekruid / nippe.
 Cauda draconis, draakestaart.
 — equina, paardestaart.
 — murina, kleene donderhaard.
 — muris, muizenstaart.
 — vulpina, bosfenstaart.
 Cauda pecorina, steenzaad / paardenkruid.
 Caudex, steel / stam.
 Causa, (Wysgeerte) oorzak / reden.

Causa per se, oorzak dooz zich.
 — per accidens, oorzak dooz toeval.
 — sine qua non, oorzak zonder welke niet.
 — cognoscendi, oorzak van kennen.
 — esfendi, oorzak van 3yn.
 — in potentia, oorzak in vermogen.
 — in actu, oorzak in bedryf.
 Causa, (Rechtsgeleerdheid) hoofdzak / pleit / gerechtzaak / geding / zaak.
 Causa, oorzak / een waardom / zaak.
 — civilis, gemeene twistzaak.
 — criminalis, strafbaare zaak / misdaads zaak.
 — fontica, gewichtige zaak.
 — ordinaria, gewoonlyke zaak.
 — cadere, 't geding verliezen.
 — extraordinaria, buitengewoone zaak.
 Causæ composicio, afmaking van geding.
 Causalis, oorzaklyk.
 Causalitas, oorzaklykheid.
 Causaliter, oorzaklyk.
 Causare, veroorzaaken.
 Causatio, veroorzaaking.
 Causatum, 't veroorzaakte.
 Causidicus, boozspreek / boozpleiter.
 Causticus, brandende.
 Causus, brandende hooyt.
 Cauterium, branding / brandartsens.
 Cauterizans, brandende.
 Cautio, booztogt / zekering.
 — de dolo, zekering van niet ter kwaader trouwe te hande.

delen.
Cautio damni infecti, zekerheid van geen schade aan te doen.
 — **legatorum**, zekerheid van betaaling der maakingen.
 — **rem salvam fore pupillo**, zekerheid dat een voogd zonen wees zal onbeschadigd houden.
 — **rem ratam haberi**, zekerheid van bekrachtiging van iets.
 — **indicatum solvi**, zekerheid van 't getwysde te voldoen.
 — **defensum iri**, zekerheid van verantwoording in eens anders plaats.
 — **de restituendo**, zekerheid van wederleveren.
 — **de demoliendo**, zekerheid van een getimmerte af te werpen.
 — **de non offendendo**, zekerheid van den gedzeigden niet te beschadigen.
 — **de iudicio sisti**, zekerheid van in rechten te zullen verschynen.
 — **sufficiens**, genaegzaame verzekering.
 — **juratoria**, zekering onder eede.
 — **Mutiana**, zekering / dat de maakingbeurder niet doen zal tegen het indien, waar onder hem iets gemaakt is.
Cautior, voorzigtig.
Cavere de rato, zeker doen / zeker stellen.
Cavillator, spotter / bedzeger / snapper / schimper.
Cavitas, holligheid.
Cedrus, cedarboom.

Celeri Italorum, seker.
Celtis, lotusboom.
Celeusma, scheepszang / schippersdeuntje.
Cementare, met stof verkalken.
Cementatio, verkalking dooz hystend stof.
Cementatorius, verkalkstof.
Cementum, verkalkstof.
Centoraphium, gedenkgraf / praalgraf.
Census, schatting / schattingrecht / grandrente / grondinkomst / cysrecht.
Centangularis, honderdhoekig.
Centaurium, centaurea, sanctorie.
Centauroides, godsgeade.
Centaurus, paardmensch.
Centimorbia, duizendkruid.
Centinodia, kreupelgras / berkensgras.
Centrobarica, middelpuntzwaarstekunde.
Centrum, middelpunt.
 — **gravitatis**, zwaartepunt.
 — **magnitudinis**, grootheidsmiddelpunt.
Centumcapita, kruisdistel / meertvoztel / eindeloos.
Centumnodia, barkensgras / kreupelgras / duizendknoop.
Centumviralis, honderdmanng.
Centunculus, roodmeltzoenkruid.
Centuria, honderdhoop.
Cepa, ajuin.
 — **Ascalonica**, thalotte / sauslook.
Cepæa, waterpungen / beekboom.
Cephalalgia, cephalæa, hoofdwee / hoofdweer / hoofdopen.
 Ce-

Cephalicus, hoofdsterkende.
 Cephalolaringæus, hoofd-
 keelspier.
 Cerafus, herseshoorn.
 Cerarhoglossum, hooztonges-
 pier.
 Ceratois, hoozni/hoornachtig.
 Ceratonia, St. Jansbrood-
 boom.
 Ceratum, waszalf/ smeer-
 zalf/ ceroen.
 Ceranium lapis, dondersteen/
 blixemsteen.
 Cercis, ratelaar/ soort van
 populierboom.
 Cerebellum, achterbrein/mid-
 derbrein/ byhersenen/ by-
 zain.
 Cerebri pelvis, hersenbek-
 kentje.
 — ventriculi, hersengroef-
 jens.
 — torcular, hersenpersbak.
 — choane, hersentrecht.
 Cerebrum, hain/ hersenen/
 hersenmerg.
 Cerefolium, kiertel.
 Ceremonia, herkgewoonte/
 herkgelzuik/ hergzede.
 Ceremonialis, naar herkges-
 woonte/ herkgelzuikloft.
 Ceritus, dol/ onzinnig.
 Certi condictio, wederelching
 van iets zekers/ aanspraak
 op het zekers.
 Cernuus, nedezigtig/ luum-
 oot/ hanghoofd.
 Cernibrare, verzekeren/ ze-
 kerder maken/ bekend maa-
 ken/ verbittigen.
 Cervæ, wonderhoorn/ kruis-
 hoorn/ mollekruidboom.
 Cervi boletus, hertszwamme.
 Cervicalis, halzig/ neklig.

Cervicalis arteria, halsslag-
 ader.
 — vena, halsader/ nekader.
 Cerumer, oozsmeer.
 Cerusa, loodwit.
 Cesfam lucrum, winstder-
 ving/ winstophouding.
 Cesfatio, ophouding.
 — negativa, beneenige op-
 houding.
 — per contrarietatem, op-
 houding door stypdigheid.
 Cesfio, afstand/ overlaating.
 — foro, bankroetspeeling/
 bankbreuk.
 — honorum, afstand van
 goederen/ boedelafstand.
 Cesfionarius, afftaaner/rechts-
 verkroger/rechtsaameemer.
 Ceterachus, steubaren/ mild-
 kruid.
 Chærophyllum, chærophy-
 llum, chæryphyllum, herbef.
 Chalacticus, verdunnende/
 verzachtende.
 Chalactica, verdunnende of
 verzachtende geneesmidde-
 len.
 Chalcographia, plaatdrukke-
 rp/ plaatspreep.
 Chalybs, staal.
 Chamæacte, adik/adikboom.
 Chamæbalanus, aardaker/
 aardnoot.
 Chamæbatus, bramboezen.
 Chamæcysfus, aardveel/honds-
 draf.
 Chamædaphne, ingroen/bink-
 oorde/ maagdepalm.
 Chamædrys, kruidende hat-
 hengel/ laage eike/ gaman-
 derlyn.
 — asfurgens, staande hat-
 hengel.

Cha.

Chamæiris, laag klesch.
 Chamælea, laage olpfoom.
 Chamæmelium, eisschenkruid.
 Chamæmelum, kamille/ kamillebloemen.
 Chamæpytis, veldcypres/ hoeslanger-hoe-lieber.
 Chamæfyce, laage duibelsmelk.
 Chaos, verwarde klomp/ bajert.
 Character, zinteken/ merkteken/ schryfbeeld/ pyn/ merk/ merkteken/ druksel/ uitgedrukt beeld/ boekstaaf.
 Character dicendi, wys van spreken/ spreekwyse/ wys van zeggen/ zegwyse.
 Characteristica, als een af-druksel.
 Characteristicus, afzientig/ afbeeldig/ verbeeldig.
 Charantia, halfemappel.
 Charientismus, gescheuring.
 Charima, genadegift.
 Charistia, genade.
 Charisticon, genadeloon.
 Charta geographica, wereldkaart.
 Chartophylacium, papierbewaarplaats.
 Chartularius, boekhouder.
 Chasma, kloof/ spleet.
 Cheirembolium, handoplegging.
 Chelodonium, helmkruid.
 — majus, stinkende gouwe/ groote gouwe/ goudwortel/ schelkruid.
 — minus, speenkruid/ kletne gouwe.
 Chemosis, zwaare oogontsteking/ ooggaaping/ oogkloof.
 Chenopodium, ganzeboet.

Cherefolium, cheryphyllum, kervel.
 Chervillum, sukkertwortel.
 Chiliarcha, duizendleider/ hopman ober duizend.
 Chiliarchia, hopmanschap ober duizend.
 Chilias, duizendhoop.
 Chiliogonalis, duizendhoekig.
 Chiliogonum, duizendhoek.
 Chilo, diklip/ grootlip.
 China radix, Chineseche pokwortel.
 Chiragra, handeubel/ handjigt.
 Cirographarius, handschrijfgaever/ handschrijftig.
 — debitor, handschrijftgaever/ schuldenaar door handschrijft.
 — creditor, handschrijftnemer/ schuldeisscher door handschrijft.
 Chirographum, handschrijft.
 Chiromantia, handspijkunde/ handwaarzeggerij.
 Chiromantis, handspijker/ handwaarzegger.
 Chironius, kwaabgeneeslyk.
 Chironomia, gochelerij.
 Chironomus, gochelaar.
 Chirosophus, handgeleerde/ handwyse.
 Chirothesia, handoplegging.
 Chirotonia, handtoezegging.
 Chiropalæstrica, handschermkunst/ handwortelkunst.
 Chirurgia, Chirurgica, heeskunst/ wondheeskunst/ uitoewendige geneeskunst.
 Chirurgice, heeskunstelyk/ heeskundiglyk.
 Chirurgicus, wondheeskunstig/ wondheeskundig.
 Chirurgus, wondheeler/ heesmeester.

meester.
 Choana, trechter.
 Choëras, kropzweer / kiltgergezwel.
 Cholagogus, galloozende / galafzettende.
 Cholazium, oogscheefhagel.
 Cholera, Cholericus passio, geele gal / verbrande gplzwerwing / 't bozt / de koozts.
 Cholericus, geelgallig.
 Choledocus, galblaasje.
 Chondrilla, chondzille.
 Chorda, snaar / pees / koozd.
 Chorea, danslied.
 Chorion, des vrucht's buitenslies.
 Chorographia, landschaps beschryving.
 Choroïdes, nettebozmig / netgelyk.
 Chraëopia, geberod gezigt.
 Chrismia, olpsel / olpbalsam / balsemolij.
 Christophoriana, St. Krijstoffelkruid.
 Christus, gezalfde.
 Chronicum, tydboek / tydscrift.
 Chronicus, (Genceskunst) langduurig.
 Chronicus ortus, avondopgang.
 — occasus, avondondergang.
 Chronologia, tydreckening / tydreckenkunde.
 Chronostichon, tydscrift / tyddicht.
 Chrysanthemum, bokelaar / geele ganzbloemen / hondsröfen.
 — latifolium, wondbloem / hreebladige bokelaar.
 — Peruvianum, zonnebloem.

Chrysanthemus, goudsbloemig.
 Chrylites, Lydius lapis, toetssteen.
 Chrystitis, goudglit.
 Chryfocolla, goudzoudeerfel.
 Chryfulia, sterkwater / scheidwater / goudscheidwater.
 Chylificatio, chylosis, gplmaaking.
 Chylofitas, gplachtigheid.
 Chylofus, gplachtig.
 Chylus, gpl / maagfap.
 Chymia, metaalkookkunde / stoffeikunde / scheikunst.
 Chymiatria, metaalgeneeskunde.
 Chymicus, metaalkooker / stoffeideur / scheikundige.
 Chymificatio, fapmaaking / gplmaaking / boedfapmaaking.
 Chymofitas, sappigheid / gplachtigheid / boedzaamheid.
 Chymus, fap / boedfel / boedfap.
 Chyrographum, handschrift / verbintenischrift.
 Cibarius, spyzig.
 Cicatrisans, liederkenende.
 Cicer, kleine platte erwten.
 — sativum, duifboonen.
 Cicerbita, gansedistel / haazestruik / daaubdistel / konkruid / melkwoep / haazekool.
 Ciccucula, platte erwten.
 Cichorium, stikerp / cichorse.
 Cicuta, scheerling / dulle kerbel / dulle pieterfelle / winterling / pppkruid / hardersoppen.
 Cicuturia, wilde kerbel.
 Cilia, ooghaartjes / oogfellehaartjes.

- haartjes.
 Cilo, spitskop.
 Cimeliarcha, schatbewaarder/
 schatopziener / bewaarder
 der godsdienstige giften.
 Cimeliarchium, schatbewaar-
 plaats / bewaarplaats der
 geheiligde geschenken.
 Cimelium, schat / godsdiensti-
 ge gift.
 Cinara, aartissjokken.
 Cincinnalis, vrouwenhaar /
 pzerhart / pzerkruid.
 Cinefactio, aschmaaking.
 Cineralia, aschdag / asch-
 woensdag.
 Cineraria, aschkruid.
 Cinnabar, bermiljoen / berg-
 rood.
 Cinnamomum, cinnamum,
 kaneel.
 Ciphra, talletter / talmerk.
 Circinus, passer.
 — proportionalis, evenredi-
 ge passer.
 Circularis, rond / kringrond /
 kringachtig / omringende.
 Circulatio, (*Ontleedkunde*)
 omloop / rondomloop.
 — sanguinis, bloedomloop.
 Circulatio, (*Scheikunst*) rond-
 omdypping.
 Circulatorius, omboerende.
 Circulatorium, omdyppglas.
 Circulus, ring / rond / hring.
 — meridianus, middagkring.
 — horizontalis, zigteinder-
 kring.
 — lacteus, melkbogkring.
 — musicus, zangkreitskring.
 — verticalis, tophoog / top-
 kring.
 Circumdicere edictum, de
 boozrecht-berisiking te niet
 doen; t. w. als de eidschee
 zelve in rechte niet herschijnt
 en de gedaagde wel.
 Circumductio, omleiding.
 Circumferentia, omtrek / ron-
 de omloop.
 Circumincessio, rondomgang.
 Circumlocutio, omfpraak.
 Circumnutans, rondomkank-
 kende.
 Circumscriptio, omschrijving.
 Circumscriptivus, omschryp-
 vend.
 Circumstantia, omstandigheid.
 Circumstantialis, circumstan-
 tionatus, omstandig.
 Circumcisio, hespding.
 Circumumbres, rondomscha-
 dutwige.
 Cirfocele, klootadergezwell.
 Cistophorus, kasdrager.
 Cistus, hondsgroos.
 Citago, regelbloemen / hoorn-
 roozen.
 Citatio, daaging / daaging
 booz recht / dagbaarding.
 — edictalis, inleiding / dag-
 baarding by klokluiding
 of by afkondiging.
 — realis, handdaadige daa-
 ging.
 — verbalis, mondelijke daa-
 ging.
 Citator, daager / dagbaarder.
 Citatus, gedaagde / gedagbaarde.
 Citois, schulpreek / klimtrek.
 Citrigo, confilie de grein.
 Citrangua, citroenboom.
 Citrullus, kircher / kiger ap-
 pel / groene aardappel.
 Civis adscriptivus, aangewo-
 men burger.
 Claretum, hypocras / kruid-
 wijn / hancelwijn.

- Clarificatio, klaarmaaking.
 Clasmatica, sijnkunde.
 Clasmaticus, breekbaar / sijn-
 kundig.
 Clasis, schok / hoop / rot /
 bloot.
 Clausula, byvoegsel / besluit-
 sel / streden.
 — codicillaris, byvoegsel
 van onvolkomen uitersten
 wil.
 — derogatoria, byvoegsel
 van tenietdoening of ver-
 nieriging.
 — arresti, byvoegsel van be-
 slag.
 — autorisationis, byvoegsel
 van magtiging.
 — edictalis, byvoegsel van
 buitenlandse dagvaarding.
 — iustificatoria, byvoegsel
 van rechtvaardiging.
 — pœnalis, byvoegsel van
 straffe of boete.
 — salutaris, byvoegsel van
 oozdeel.
 — suspensiva, byvoegsel van
 opschorsing.
 — inhibitionis, byvoegsel
 van opschorsing.
 Clava Herculis, pompen / zee-
 bloem / waterroos / meer-
 bladeren.
 Claviculæ, kropbeenderen /
 steutelbeenderen.
 Clavus, likdoorn / eksteroog.
 Clematis, klim
 — daphnoides, maagdepalm /
 maagdekruid / vinkooze /
 ingroen.
 Clematitis, hedelaarskruid.
 Clepsydra, wateruurglas.
 Clericus, klerk / geest'lijk
 beaante.
- Clerus, klerkschap / klerk-
 dom / kleresp.
 Cliens, meester daar de booz-
 spraak booz pleit / beschera-
 meling.
 — fiduciarius, leenman / smal-
 heer.
 Clientes, beschermden / brye
 lieden / welke zich bega-
 ven onder magtigen; ho-
 men byna overeen met de
 tegenwoozdige leenman-
 nen.
 Clientela, bescherming / hoede.
 Clientelæ literæ, bescherm-
 brief / hoedbrief.
 Climactericus, trapachtig /
 klimmende.
 Climas, trapspreek / opklim-
 ming.
 Clitoris, kittelaar / byouwe-
 lyke roede.
 Clonicus, roerig / betweegloek.
 Clonus, ledenpyn / beroering /
 betweeging.
 Clysmata, spuitartseny.
 Clyster, artsenyspuit.
 Cnicus, wilbe saffraan / bas-
 terd saffraan.
 Cnisofoegia, spysverbran-
 ding in de maag.
 Coactio, dwang / bedwang /
 hœendzinging / samenzyt-
 ting / vergadering.
 Coactivus, dwingende.
 Coadjutor, medehelper.
 Coagulatio, samenstroming /
 verdikking.
 Coalescentia, samengroeying /
 samenlooping.
 Coæternus, gelykeuwig / sa-
 menewig.
 Coccenella, kocheruelje.
 Coæquatio, samenevening.

Coævus, eentpidig / tydgenoot /
gelyktydig.
Coccyx, het staartbeen.
Cochlea, flakkenhuisken /
flakkenhuisgelyke hol.
Cochlearia, lepelkruid / lepel-
bladen.
Cochlearis, schoefstypzig /
wenteltrapachtig.
Cochlostatica, schoefstunde.
Cocles, zenoog.
Codicillus, erfdeelmaaking /
namaaking / opene brief /
onbolkomen uiterste-wil /
stukstypze uiterste-wil.
Coctio, kooking / zieding.
Codium, geele tydlooz-
zen.
Cæcum intestinum, de slok-
darm.
Cœliaca affectio, raauwe gyl-
bloed / afgang van raauwe
gyl.
Cœliaca arteria, buikslagader.
Cœliacus, buiksch / buikig.
Cœlibatus, echteloozheid / ech-
telooze staat.
Cœlitos, hemelsdaauwgras.
Cœlophthalmus, holoogig /
holoogd.
Cœna, avondmaal / nacht-
maal.
— Domini, 's Heeren avond-
maal.
Cœnans, avondmaal hou-
dende.
Cœnotaphium, gedenkgraf.
Coërcitio, intooming / be-
dwinging: kastyding / straf-
sing / wffstraf.
Coëxistens, te gelyk zynde /
te gelyk wezende.
Coëxistentia, tegelykwezen-
heid / het samen zyn of be-

staan.
Cogygria, vertuloof.
Cogitativus, denking / den-
kende.
Cogitatum, inbal / bedenking.
Cognata, verwante / bloed-
vriendinne.
Cognatio, verwantschap /
maagschap / bloedvriend-
schap.
Cognatus, bloedvriend / neef.
Cognominis, gelyknaamig.
Cognoscitivus, kennende.
Cohæres, medefrgenaam.
Cohærentia, samenhangend-
heid.
Cohæsiō, samenhanging.
Cohobatio, wederafzyping /
wederoverhaaling / weder-
aftrekking / wederopgieting
en aftrekking.
Coïncidere, op een en 't zelve
uitkomen.
Coïnexistens, sameninzynde.
Coïnexistentia, samenwezen-
heid.
Colatio, kleinzing.
Colatorium, kleinstuig.
Colatura, 't gekleinsde / klein-
sel.
Colchicum, tydlooze / herfst-
bloem.
Coleus, hlos / hloot.
Colica passio, colicus dolor,
holpk / kronkeldarmypn.
Colicus, kronkeldarmig.
Colla, vischlym.
Collactaneus, zuiggenoot.
Collaterales, zydemaagen.
Collatio bonorum, inzyn-
ging van goederen; t. w.
die men te boren heeft ge-
nooten.
— dotis, inzynging van hulo-
lyksgoed by de gemeene erf-
fe

fenis.
Collectanea, versamelde stoffe.
Collectarius, versamelaar.
Collective, gezamenlijk.
Collega, amptgenoot.
Collegatarius, medemaaking-
 beurder / medemaking /
 maakinggenoot.
Collicicus, heelende / samen-
 hechtende / samenkomende.
Collibertus, medegevoerde
 slaaf.
Colligantia, samenbinding /
 samenbindendheid.
Colligare, samen dingen /
 mede dingen / 't welk ge-
 schiedt in behoeging van een
 derde.
Colliquatitius, colliquativus,
 smeltig / smeltende.
Colludere, heimlijk verstand
 met een ander hebben.
Collusio, heimlijk verstand /
 bedrog.
Collybista, wisselaar.
Collybistica, wisselbief.
Collybus, wisseling.
Collyrium, oogwatertje / oog-
 artsenye.
Collum, de hals.
Coloboma, oogvermindtheid.
Colocasia, Egyptische koom-
 wortel.
Colocyntha, kaulwoerde.
Colocynthis, koloquint / quint-
 appel / bitterappel.
Colon, lid.
Colon, (*Spraakkunst*) twee-
 lingstip.
Colona, landwof / landbouw /
 hoerin / hovenster.
Colonarius, verschi geplante
Colonia, volkplanting / volks-
 uitzetting.

Colonus, hovenier / hoer /
 landman / landhouwer / ak-
 kerman
 — **parriarius**, huchttrekkend
 landman / halwijn / halve-
 naar / die land aanneemt te
 behouden voor zeker deel.
 — **adscriptorius**, landvaste
 hoer / landdienstschuldige
 hoer.
Colophonias, dikke harst.
Color, verwo.
 — **apparens**, schynverwo.
Coloratus, geberwd / gedzaafd.
Coloutea, colutea, lombaar-
 sche lensen / senphoom.
Colubrina, witte wyngaard /
 alspape / kwartelbeien.
Colybrinus lapis slangesteen.
Colum, kleinsdoek.
Columbaris, pzerkruid.
Columella, de huijg / 't adem-
 tongskien.
Colum intestinum, de kron-
 heldaarn.
Columnatio, pplaaring.
Colurus, kruisling.
Colus, kleinzet.
Coma, slaapzucht.
Comatofus, slaavzuchtig.
Combinatio, samenboeging /
 verdubbeling.
Comitativus, vergezelschap-
 pende.
Comitialis morbus, ballende
 ziekte / St. Jans eubel.
Comœdia, blyspel.
Comœdus, blyspeeler.
Comma, snede / zinsnede /
 streep / snipsel.
Comma cum puncto, stip-
 snede.
Commanum, haauwartsenye.
Commater, hefmoeder / ge-
 moe-

moeder.
Communifurabilis, **famenmeet-**
lyk / famenmeerbaar.
Communifurabilitas, **famen-**
meetlykheid.
Communifuratio, **famenmee-**
ting / medemeeting.
Commentarienfis, **rekenmees-**
ter / handopfchryber / fiok-
bewaarder / gebangenhoeder.
Commentarius, **berklaaring /**
gefcheghoek.
Commentator, **berklaarder /**
uitlegger.
Commiferatio, **erbarming.**
Commiffarius, **gemagtigde.**
Commiffum, **een misdadaad /**
berbeurd berklaard goed of
koopmanschap.
Commiffum, **erfpachtverftek /**
erfpachtverbal.
Commiffura, **famenboegfel /**
famenboeging / uitlegging.
Committimus, **wy beveelen**
of belasten; 't welk gefchiedt
van opperfte aan laager
rechters.
Commodare, **bzuikleen.**
Commodario, **commodatum,**
bzuikleening / uitleening.
Commodatus, **bzuikgeleend.**
Commodatarius, **bzuikleen-**
aanneemer.
Commune dividendo, **met**
uit de gemeenfchap te fchei-
den.
Communicabilis, **mededeel-**
baar
Communicabilis ut quod,
mededeelbaar als welk.
— ut quo, **mededeelbaar**
door welk.
Communicabilitas, **mededeel-**
baarheid / gemeenbaarheid.

Communicans, **deelgenoot /**
mededeelende.
Communicatio, **mededeeling.**
— prædicationis, **mededeel-**
ing der uitspraak.
— eſſentiæ, **mededeeling van**
eigen wezenheid.
— naturæ, **mededeeling van**
eigen natuur.
— aſſumtibilitatis, **mededeel-**
ing van aanneemlykheid.
— ſuperioris ad inferius,
mededeeling van 't hooger
aan 't laager.
— ſubjecti ad formam, **mede-**
deeling van 't onderwerp
aan de bozm.
— formæ ad ſubjectum, **mede-**
deeling van de bozm aan
't onderwerp.
— partis ad totum, **mede-**
deeling van 't deel aan 't
geheel.
Communicativus, **mededeelig.**
Communicare, **mededeelen /**
gemeennaaken / deelachtig
zyn.
Communio, **gemeenfchap.**
— bonorum, **gemeenfchap**
van goederen.
Communis dividuus mini-
mus, **de allerkleinfte ge-**
meene deelbare.
Communis diviſor maximus,
de allergrootſte gemeene
deeler.
Communitas, **gemeenheid.**
Commutativus, **berwiſſe-**
lende.
Comparatio, **bergelyking / ber-**
grooming.
Comparativus, **bergelykend:**
de bergelykende trap van de
lypwoegelyke naamwoorden /
(b. v.

- (h. u. grooter/ nuttiger.)
Comparative, vergelykender
 wys.
Comparens, comparitor, ver-
 schyner.
Comparitio, hveenkamst/
 samenkomst/ verschyning.
 — **perio lis**, persoonlijke
 verschyning/ zelfverschyn-
 ning/ verschyning in eigen
 handen houdde
Comparitio, oorlof van den
 lichte d i onslag van de
 boozrechter betrekking/ t welk
 de gedaagde krygt als die
 booz den rechter haant en de
 dagbaarder niet.
Compascuus, weidegenoot.
Compasus nauticus, zekhom-
 pas.
Compter, geefvader/ geba-
 der.
Compensiosus, beknopt.
Compensatio, vergelyking/
 berekening.
 — **expensarum litis**, bereve-
 ning van de onkosten des
 gedings.
Compensativus, vergeldig/
 verwisfelig.
Comperendinatio, dagbaar-
 ding op obezmoegen.
Compernis, scheefbeen.
Competens, onderhoorig/ be-
 hoorlyk.
 — **judex**, onderhoorige rech-
 ter.
Competenter, behoorlyk.
Competentia, behooren/ be-
 hoorlykheid.
Competitor, medegegeerder.
Complacencia, welbehagen.
Complementalis, completi-
 vus, verbullig.
- Complementum**, hulpsel.
Compleus, volkomen/ vol-
 maakt.
Complexio, (*Redeneerkunst*)
 samenboeging.
Complexio, (*Geneeskunst*)
 aart/ gesteldheid.
Complexionaliter, complexi-
 ve, saamgeboeglyk.
Complexus, saamgezet/ saam-
 geboegd/ saamgeblochten.
Complicative, samenboudig-
 lyk.
Componista, zangmaaker.
Compositio, samenstelling/ sa-
 menzetting/aaneenlassching.
Compositio, (*Redeneerkunst*)
 koppeling.
Compositores, goede mannen/
 breemaakers: zekters op
 een boekdrukkerij.
Compositum, het saamgezette.
Compositus, saamgezet.
Compossibilitas, saamenmoog-
 lykheid.
Comprehensivus, begryppig.
Comprobare, booz goed hou-
 den/ bekrachtigen.
Comprobatio, goedbinding/
 booz goed houding.
Comprobatus, booz goed ge-
 houden/ bekrachtigd.
Compromissio, verblyving.
Compromissum, samenbelof-
 te/ verblyf.
Compromittens, verblyber.
Componere, afmaaken/ een
 bergryp of overtreeding af-
 maaken booz geld.
Compulsivus, aandryvig/
 aandryvende.
Compulsorialis, aandryvig/
 aandryvende.
Computator, rekenaar.

Computus, tydrekening.
Conarium, pynappelkiltertje.
Concameratio, welving/ gewelfde kamer.
Concavus, hol/ holronde.
Concentrare, byeenpersen/ in een middenpunt samen drypen.
Concentratio, samenbrenging in een middenpunt.
Concentricus middenpuntig/ eenmiddenpuntig.
Concentus, samenhang.
Conceptio, ontfanging.
Conceptus, begrip/ ontwerp.
Concessio, (*Wellsprekenheidskunst*) toestaan.
Concessio, (*Redeneerkunst*) toegeefing.
Concessivus, toelaatig/ toegelatende.
Conchis, ongepelde gekookte boonen.
Conchois, schulptrek/ klimtrek.
Concilium, herlyke vergadering/ herlybergadering/ landsvergadering/ volksvergadering.
 — oecumenicum, algemeene kerkvergadering.
 — provinciale, landschaps kerkvergadering.
Conclavatio, spylertwyse inboeging.
Conclusio, slot of besluit in rechte.
Conclusive, besluitende.
Concomitans, verzellende/ medeverzellende.
Concomitantia, verzelling/ medeverzelling.
Concordia, eendracht.
Concordia, agrimonie/ leber-

kruid.
Concorporare, inslypen.
Concreatus, meêgesthapen/ saamgesthapen.
Concretio, samengroeiing.
Concretum, saamgegroeide.
Concretus, samengegroeid.
Concubina, byzit/ bywof.
Concubinatus, byzitschap/ bywofschap.
Concupiscentia, begeerte/ begeerlykheid.
Concupiscibilis, begeerig/ begeerlyk.
Concurfus, samenloop/samenkomst/ samenlooping.
Concusio, breea-aanjaaging/ ontroering des gemoeds.
Condensatio, verdikking.
Condictio, toezegging/ intrekking/ wederreisfching/ ontbeding/ aanzegging/ daagging/ dagvaarding/ rechtsaanspraak.
 — certi, wederreisfching van iets zeker.
 — dati, causa non secuta, wederreisfching van 't gegebene/ de oorzak niet gevolgd zynde.
 — furtivi, wederreisfching van gestolen goed.
 — indebiti, wederreisfching van onrechte betaaling.
 — promissi sine causa, intrekking van belofte zonder oorzak.
 — dati sine causa, wederreisfching van 't gegebene zonder oorzak.
 — triticaria, aanspraak op iets/ dat ingen geld bestaat.
 — ob turpem, wederreisfching om een schandelyke of ongerecht-

rechte oorzak.
 Condictitius, wedererfſchende.
 Conditio, boozwaarde / be-
 ding / gelegenheid / ſtaat /
 boozſlag
 — sine quâ non, boozwaarde
 zonder welke niet.
 — facti, gelegenheid der daad.
 — juris, gelegenheid des
 rechts.
 — absoluta, volkomen booz-
 waarde.
 — relata, boozwaarde of be-
 ding met opzigt ergens op.
 — casualis, een indien, dat
 geheel van het geval afhangt.
 — impossibilis, een indien,
 dat onmogelyk is.
 — potestativa, een indien,
 't welk in de magt van den
 erfgenaam is.
 Conditionalis, met boozwaar-
 de / met beding / boozwaar-
 delyk.
 Conditionaliter, boozwaar-
 delyk / onder boozwaarde /
 met beding.
 Conditionatus, boozwaarde-
 lyk.
 Conditionis oblatio, aanbie-
 ding van eenige boozwaar-
 de / of boozſlag.
 Conditionem offerre, een
 aanbieding doen / een booz-
 ſlag doen.
 Conditionem prædicere, booz-
 waarde maaken / beſpreeken.
 Condyloma, ppulpk gezwel /
 ppulpk uitwas / brandge-
 zwel / ſpeene.
 Conditura, inlegging.
 Conditum, inlegſel / inmaakſel.
 Conductor, huurder.
 Conductum, 't gehuurde.

Conductor, huurder.
 — navis, ſcheepsbezachter.
 Condeplatio, weerhaaling /
 verdubbeling.
 Confarratio, trouwoffer.
 Confectio, confectum. booz-
 ſukering / omsukering.
 Confessio, helpdenis / geloofs-
 helpdenis / biegt / bekentenis.
 — Augustana, Augsburgſche
 geloofshelpdenis.
 — auricularis, ooztlegt.
 — plenaria, volkomene be-
 kentenis.
 — minus plena, minvolko-
 mene bekentenis.
 Confessoria actio, bekennen-
 de opſpraak / bevestigende
 opſpraak.
 Confessorius, helpdende / be-
 kennende.
 Confæjusfor, medeborg.
 Configuratio, ſamenſtelling /
 gelphſtaltiging.
 Confirma major, waalkwozfel.
 Confirmatio, bevestiging.
 Confiscatio, verbeurdmaa-
 king van goederen
 Confædasti, bondgenooten.
 Confæderare, verbondmaaken.
 Confæderati, bondgenooten.
 Confæderatio, verbondmaa-
 king / bondgenootſchap.
 Conformabilis, gelphbozm-
 baar.
 Conformabilitas, gelphbozm-
 haarheid.
 Conformare, gelphbozmigen /
 gelphbozmig maaken
 Conformatio, geſchapyenheid /
 maakſel / bozming.
 Conformis, gelphbozmig.
 Conformitas, gelphbozmig-
 heid.

Confortativus, versterkende.
 Confusio, barmenging: (*Goud-
 flokery*) wanneer twee vloei-
 ende stoffen onscheidbaar
 worden.
 Conitutatio, wederlegging.
 Congenitus, medegeboren/
 meêgeboortig.
 Congregatio, verzameling.
 Congregativus, verzamelig.
 Congruentia, overeenkomend-
 heid.
 Congruitas, overeenkomst.
 Conicus, kegelschijf.
 Conisectio, kegelsnijding.
 Coniunctio causæ, kort begrip
 van de zaak/ geschrift dat
 in 't kort den inhoud van
 de gansche zaak begriipt.
 Coniecturalis, gissing/ gis-
 sende.
 Coniugatio, (*Spraakkunst*)
 verboeging/ tydvoeging.
 Coniunctio regularis, gelph-
 vloeiende of geregelde tyd-
 voeging
 — irregularis, ongelphvloei-
 ende of ongeregelde tydvoe-
 ging
 Coniugatio, (*Redeneerkunst*)
 eenaartigheid
 Coniugata, (*Redeneerkunst*)
 eenaartige.
 Coniugatus, (*Meetkunst*)
 saamgejukt.
 Coniugium, huwelyk/ huw-
 elyke staat.
 Coniunctus pro conjuncto,
 een heboegde voor zyn ge-
 boegde
 Coniux, een gehuwde/ 't zy
 man of vrouwe.
 Coniuncta persona, een he-
 boegde/ die zich met den aan-

legger of verweerder in 't
 gebing voegt.
 Coniunctio, (*Spraakkunst*)
 koppelwoord.
 Coniunctio, (*Wysgeerte*) sa-
 menvoeging.
 Coniunctiones copulativæ,
 samenbindende woegwoor-
 den.
 Coniunctive, gezamenlyk.
 Coniunctivæ, (*Spraakkunst*)
 samenvoegende.
 Connexum, het samenge-
 hechte.
 Connotare, medebetekenen/
 samenbetekenen.
 Connotatio, medebetekening.
 Connotativus, medebetekening.
 Connotatus, medebetekend.
 Conoïis, kegelsnede/ kegelsch.
 — parabolica, bzander/bzand-
 snede.
 Conquestio, beslaaging/
 beslag.
 Conianguinei, bloedvrienden/
 maagen/ bloedverwanten.
 Conianguinitas, bloedverwant-
 schap/ bloedvriendschap/
 maagschap.
 Coniunctanea, coniectanea, ge-
 volgen/ gevolgtrekkingen.
 Coniunctio existendi, naa-
 volging van in wezen te
 zyn.
 Coniunctive, nabloegendlyk.
 Coniunctivus, nabloegendlyk.
 Coniensus, gemeenschap/ ober-
 eenstemming/ toestemming/
 bewilliging.
 Conientaneus, gelphvoornig/
 overeenstemmig/ geboeglyk.
 Conisequens, nabloegende.
 Conisequenter, nabloegendlyk.
 Conisequentia, gevolg.

Cor.

- Consequentia rei, zaaks ge-
 volg.
 Conferva, suikerfel.
 Confervativus, onderhouden-
 de / bewarende.
 Confervisatio, maakng van
 suikerfel of suikerrooft.
 Consignata pecunia, 't onder-
 recht gelegde geld.
 Consignatio, onderrechtleg-
 ging.
 Consignificare, meebetekenen.
 Consignificatio, meebeteke-
 ning.
 Consignificativus, meebete-
 kenig.
 Consiliarius, raadsman/raads-
 heer / raadgeber.
 — curiæ prædialis, raads-
 heer van 't hof.
 — curiæ supremæ, raadsheer
 van den hoogen raad.
 Consiligo, vierkruid / wyan-
 gekruid.
 — tenuifolia, zwart nieskruid
 van Hippokrates.
 Consistentia, bestaaning / be-
 stand.
 Confobrina, nig / moeders-
 zustersdochter.
 Confobrinus, neef / moeders-
 zusterszoon.
 Confoceri, medeschoonbaders.
 Confolida major, waaltwoz-
 tel / smeertwoztel.
 — Saracenicæ, Heidensch
 wondenkruid.
 — regalis, ridderspooren.
 Consolidatio, vermenging van
 twee gerechtigheden.
 Consonans, medeklinker / me-
 deklinker / meeluidende.
 Consonantia, meeklank / sa-
 menklank / eenstemmigheid.
- Confors litis, medebingsges-
 noot.
 Confortes thalami, bedgenoo-
 ten of echtgenooten.
 Conspiratio, bloekverwant-
 schap / samenzwering / eed-
 genootschap.
 Consponsor, medeborg.
 Constellatio, gesternte.
 Constitutio, instelling.
 Constitutive, stelligpik.
 Constituens, magtgeber / last-
 geber.
 Constitutiones politicæ, land-
 wetten / inzettingen.
 Constitutio redditus, inkomst-
 beschrybing.
 Constitutivus, stellig / samen-
 stellig.
 Constitutus, gemagtigde.
 Constitutor reddituum, in-
 komstbeschryber.
 Constructio, (*Wiskunst*) be-
 werking.
 Constructio, (*Spraakkunst*)
 samenboeging / samenstel-
 ling / samenstikking.
 Consubstantialis, medezelf-
 standig.
 Consubstantiatio, medezelf-
 standiging.
 Consulere, raaden / raadgee-
 ben / raadneemen.
 — aliquem, by iemand te
 raade gaan.
 — alicui, aan iemand raad
 geven.
 Consultatio, raadpleeging.
 Consultum, raadgebing.
 Consummans, voleindigend.
 Consummatus, voleindigd.
 Contactus, raaking / samen-
 raaking / aanroering.
 — suppositi, raaking des

onderfels.
 Contactus virtutis, **raaking der kragt.**
 — molis, **raaking der klomp.**
 Contages, contagio, conagium, **besmettelijke ziekte / besmetting.**
 Contemporaneus, **van denzelfden tyd: tydgenoot.**
 Contentario, **bergenseging.**
 Contentio, **herwisting.**
 Contentum, 't **bezreepene / de inhoud.**
 Contestatio, **samengeruiging / medegeuiging / heruiging.**
 Conticinium, **boornacht / naarnacht.**
 Continentia, (*Zedekunde*) **ingetoogenheid.**
 Continentia, (*Redeneer- en Bovennatuurkunde*) **begripenheid.**
 Continens, **begreppende.**
 Contingens, **gebeurlijk.**
 Contingentia, **gebeurlijkheid.**
 Continuans, **verknochtende.**
 Continuare, **geduurigmaaken.**
 Continuatio, **geduurigmaaking / verknochting.**
 Continuativus, **verknochtende / volhardende.**
 Continuitas, **verknochtheid.**
 Continuum, 't **verknochte.**
 Contorsio, **verdraaijing / verstuiking.**
 Contractus, **obereenkomst / verdrag.**
 — pignoris, **pandaanbaaring / verpanding.**
 — colonarius, **erspachverdrag.**
 — emptiois, **verdrag van koop.**
 — venditionis, **verdrag van**

verkoop.
 Contractus feudalís, **leengift / leenverdrag.**
 — fauciarius, **vertrouwelijk verdrag.**
 — emphyteuticarius, of emphyteuticus, **erfpachtverdrag / erfpachtegunning.**
 — astenoptialis, **hulwilsche boozwaarden.**
 — quasi contractu, **obereenkomst gelijkende naar een verdrag.**
 Contradicens, **tegenzeggende / tegenzegglijk / wederleggende: tezenspreker.**
 Contradicentia, **tegenzeggjing / tegenzeggendheid.**
 Contradictio, **tegenzegglijkheid / tegenzeggjing / tegenspreuk / tegenspraak / tegenspreeking / wederlegging.**
 Contradictorius, **tegensprekend / wederspreekend.**
 Contradistinctus, **tegenonderscheiden.**
 Contradistinguere, **tegenonderscheiden.**
 Contrahissura, **tegenscheur / tegensloof.**
 Contrahere negotium, **eenige last of bewind aanneemen.**
 — emptioem, **koop maaken / koop aangaan.**
 Contra-interrogatio, **tegenondervraaging.**
 Contrapasio, **gelijking / tegenlijking.**
 Contrapositio, **tegenstelling / tegenoverstelling.**
 Contraria, **tegenstrijdige.**
 Contrarietas, **tegenstrijdigheid.**
 Contrarius, **tegenstrijdig.**
 Contra-yerva, **tegenstrijdig.**

- Controversia, geschil/verschil/
 redenstrijd/ twistzaak.
 Contumacem esse wederspan-
 nig/ halfsterig zpn.
 Contumacia, verachting/ ber-
 smaading/ wederspannig-
 heid/ gerichtsverachting.
 — dubia, twoffelachtige we-
 derspannigheid of gerichtsv-
 erachting.
 — evidens, haarblyflike we-
 derspannigheid of gerichtsv-
 erachting.
 — praesumpta, vermoedelyke
 wederspannigheid of ge-
 richtsverachting.
 — vera, waare wederspannig-
 heid of gerichtsverachting.
 — manifesta, openbare we-
 derspannigheid of gerichtsv-
 erachting.
 Contusio, kneuzing.
 Contutor, medevoogd.
 Conus, kegél.
 — opticus, zigtkundige kegél.
 Convalescentia, gezondwoor-
 ding.
 Convena, samenkomeling.
 Convenibilis, aanspraaklyk/
 daarbaar/ woort recht be-
 trekkellyk.
 Convenientia, overeenkomst.
 Conventiculum, stuipverga-
 dering.
 Conventio, samenkomst/
 overeenhooring/ vereening/
 aanspraak.
 Conventionalis, besproken/
 bedongen/ samenkomstig.
 Conventus imperii, rylsver-
 gadering.
 — coram iudice, byeenkomst
 woort een raadsheer.
 — sub spe compositionis,
- byeenkomst op hoop van
 verdrag.
 Convenientia, overeenkomst.
 Conversio, (*Wysgeerte*) om-
 keering/ berkeering/ ber-
 andering.
 Conversio, (*Redeneerkunde*)
 omkeer.
 Conversio, (*Godgeleerdheid*)
 bekeering.
 Convertibilis, omkeerlyk.
 Convertibilitas, omkeerlyk-
 heid.
 Convolvulus, (*Kruidkunde*)
 winde/ wrange/ klokjes-
 winde/ klokbloem/ klok-
 kruid.
 — marinus, zeewinde.
 — niger, zwarte winde.
 — caeruleus, blaauwe klok-
 jes winde.
 Convolvulus, (*Geneeskunst*)
 darmkink/ darmstinger/
 builigheidspuwing.
 Convoti, geloftegenooten.
 Covulsio, samentrekking der
 zenuwen/ kramp/ stuipen.
 — tonica, styve leden-samen-
 trekking.
 — clonica, roerlyke leden-
 samentrekking.
 Conyza, donderkruid.
 Coöperatio, medewerking.
 Coördinatio, samenordening/
 samenstelling.
 Coördinatus, saamgeschikt/
 saamgevoerd.
 Cophosis, doofheid.
 Coprophoria, gedwongen buff-
 maaking.
 Coproptasia, hardblyftheid.
 Copula, koppelwoort/ koppel.
 Copulativus, koppelig/ kop-
 pelende/ klinkende.

Copulatum, 't gekoppelde.
 Coracochoyoides musculus, **rabensbekgelpke tongebeens-**
speer.
 Coracoïdes, **rabensbekkig /**
rabensbekachtig.
 Coralina, coraline, **koraal-**
kruid.
 Corallites undulatus, **water-**
koraal.
 Coralloïdes, **koraalschijzig.**
 Corallum, **koraal.**
 Corchorus, **guichelheil.**
 Cordialis, **leberkruid / wal-**
meester.
 Cordis basis, **de grond van 't**
hart.
 — radix, **de wortel van 't hart.**
 — caput, **het hoofd van 't**
hart.
 — vertex, **de top van 't hart.**
 — mucro, cuspis, apex, 't
spits van 't hart.
 — ventriculus, **de holligheid**
van 't hart.
 — systole, **opening of uit-**
heiding van 't hart.
 — diastole, **toesluiting of sa-**
mentrekking van 't hart.
 — perisystole, **stilstand van**
't hart.
 — fovea, of scrobiculus, 't
harteputje / de kolk van 't
hart.
 Coriandrum, **korianderkruid.**
 Cornalina, corneolus, **koro-**
lynssteen.
 Cornicularis, **hooznig / hoozn-**
achtig.
 Cornu cervi, **hertshoorn /**
grabinnekruid.
 Cornus, **hoornoeljeboom / wiel-**
boom / wplboam.
 Cornuta, (*Scheikunst*) on-

gedjaaide holf.
 Corolla, **kroon eener plant.**
 Corollarium, **toegift / toe-**
maat.
 Corona terræ, **onderhalbe /**
aardveil / laage veil honds-
draf.
 — regia, **dooznappel / mal-**
loot.
 Coronarius, coronalis, **kroo-**
ning / kranstijg.
 — coronalis arteria, **kroon-**
slagader.
 — coronalis vena, **kroonader.**
 Corone, **spits / punt.**
 Coronis, **aanhangsel.**
 Coronopus, **kraajenboet /**
hartshoorn / vogelnest / gra-
binnekruid.
 Corporare, **belichaamen.**
 Corporatura, **belichaaming.**
 Corporeitas, **lichaamlykheid.**
 Corpus juris, **wetboek / recht-**
boek.
 — juris canonici, **geestlyk**
of kerchlyk wetboek.
 — juris civilis, **burgerlyk of**
wereldlyk wetboek.
 — juris civilis Romanorum ;
Roomsch burger wetboek
 Corrago, **osfetong / bernasie /**
brumasie.
 Correlatio, **meebetrekking.**
 Correlativus, **meebetreklyk.**
 Correlatum, **het meebetrok-**
kene.
 Corregiola, **barkensgras / duz-**
zendlinoop / kreupelgras
 Correüs, **medeschuldige / schuld-**
genoot / meehanddaadige.
 Correüs criminis, **medeschul-**
dige aan een misdad.
 — debendi, **medeschuldige**
in geld of ander goed.

Cor-

- Corrogatus, afgeperst.
 Corrosio, doozbpting / dooz-
 eeting.
 Corrosivus, wegeetende / dooz-
 bptende.
 Corruptivus, verderfelijk / ver-
 derbende.
 Corruca, aspersie / koraal-
 kruid / wilde aspersie.
 Corrudago, wilde aspersie.
 Cortex, schors.
 — aromaticus Peruvianus,
 kasharilla.
 — Peruvianus, kina-kina.
 Corylus, hazelaar / hazelno-
 tenboom.
 Coryphe, vingertip.
 Coryza, verkoudheid.
 Cos, wetsteen / sloopsteen.
 — ædificialis, zandsteen.
 Cosmicus, wereldsch.
 — ortus, morgen opgang.
 — occalus, morgen onder-
 gang.
 Cosmographia, wereldbeschry-
 ving / aardrijksbeschrijving /
 wereldkunde.
 Cosa, stelregel.
 Cosicus, stelregelig.
 Cosius, rimpelig / vol rimpel-
 len.
 Costa, ribbe.
 Costæ nothæ, spuria, adul-
 terina, of illegitima, onech-
 te ribben
 — vera, genuina, of legitima,
 echte ribben.
 Costæ retortæ, verdraaide
 ribben.
 — solida, harde of vaste
 ribben.
 — pectorales, borstribben.
 Costus hortensis, balsam /
 koste.
- Coticula, toetssteen.
 Cotinus, bertwloof.
 Cottonæus, cotonea, kwee-
 boom.
 Cotoneum, katoenplant
 Cotula foetida, paddebloemen/
 stinkende kamille.
 — non foetida, koddille / koe-
 ooge.
 — alba, koddille / koeooge.
 Cotyle, (Meetkunst) vierling.
 Cotyle, (Ontleedkunst) diepte/
 kuff.
 Cotyledon, (Kruidkunde) na-
 belkruid.
 Cotyledones, (Ontleedkunst)
 busjes / knopjes / bptvoegfels.
 Coxa, heup.
 Coxendix, (Ontleedkunst)
 heup.
 Coxendix, (Geneeskunst)
 heupsicht.
 Coxarius morbus, heupsicht.
 Cracca, krok.
 Cranium, bekkeneel / de pan /
 hersenpan.
 Crapula, stemperp / ongesteld-
 heid daardooz veroozzaak.
 Crama, crasis, vermenging /
 samentrekking.
 Crasula, smeerwoztel / he-
 melsteutel.
 Crater jovis, zonnebloem.
 Cratines, vygenboom.
 Creatio, schepping.
 Creativus, scheppende.
 Credentia, geloofsbrief.
 Credentiarius, pzoever / dooz-
 pzoever.
 Creditativus, geloobig / ge-
 loobende.
 Creditor, schuldeischer / in-
 schulder.
 Creditrice, schuldeischeres-
 sche /

sche/schuldbescherter/inschuldster.
 Creditum, inschuld.
 Cremaster, opschozter/ophanger/ klosaderken.
 Cremor, room/ gpl.
 — tartari, room van wopsteen.
 Crepanella Italorum, tandekenskruid.
 Crepusculum, schemering/tweelicht.
 — matutinum, dageraad/mozgenstond.
 — vespertinum, schemering/avondstond.
 Creta marina, zeebenkel.
 Cretio, erfaanbaardings be-raadryd.
 Cribratio, zifting.
 Cribriformis, cribrifus, zeefachtig/zeefvozmig/teemsvozmig.
 Cricoarythenoides, ringtrechterachtig.
 Cricoides, ringswys.
 Cricothyroides, ring- en schildgelyk.
 Cribrum benedictum, gezegende zeef.
 Crimen, een misdaad/ een schelmstuk/ zonde/ laster.
 — læsæ majestatis, misdaad van gekwetste hoogheid.
 — perduellionis, misdaad van landberradery.
 Criminalis, misdaadig/ halszaakig/ lyfstrafwaardig.
 Criminaliter, halszaaklyk/ lyfzaaklyk/ lyfstrafwaardiglyk.
 Crimones, wurmen.
 Crines, paardehair/ maanen.
 Crisis, (Spraakkunst) taal

ooydeel/ spraakzifting.
 Crisis, (Geneeskunst) afschietding/ schielijke ziekteberandering.
 Crista galli, haanekammetjes.
 Crithe, gerstekoozn.
 Crithamus, chrithamum, zeebenkel.
 Critica, ooydeelkunde.
 Criticus, (Wysgeerte) spraakoozdeelig: spraakoozdeeler/ kunstrechtter.
 Criticus, (Geneeskunst) afscheidende.
 Criterium, kenteken.
 Crocus, saffraan/ saffraankruid.
 — hortensis, of Saracenicus, wilde saffraan/ bastaard saffraan.
 Crotaphites, hoofdslaapig.
 Cruciata, kruiswoztel/ kruiszette.
 Crucibulum, smeltkroeg.
 Cruralis, beenig/ dybeenig/ schenkelig.
 — arteria, beenslagader.
 — vena, schenkelader.
 Crureus, beenig/ schenkelig.
 Crus, de schenkel.
 Crusta lactea, schurft op 't hoofd.
 Crustacea animalia, schaaibyschen.
 Crypsis, bedekking/ berberging.
 Crystallifatio, kristalmaakking.
 Crystalloïdes, kristalachtig/ kristalnachtig.
 Crystallus, kristal.
 — montana, bergkristal.
 — rupea, rotskristal.
 Cubare, teerlingen/ teerlingmaak

- maaken.
 Cubatura, *teerlingmaaking*.
 Cubebe, *basterdpeper*.
 Cubicubus, *teerlingsteerling*.
 Cubicus, *teerlingsch*.
 Cubiformis, cuboides, *teerlingbovig / teerlingachtig*.
 Cubitus, (*Hoekkunst*) *elle / anderhalvoet*.
 Cubitus, (*Ontleedkunst*) *elle / boog / de groote armppp*.
 Cubus, *teerling*.
 Cubus cubi, *teerlings teerling*.
 Cucullaris, *monnikskapwopze*.
 Cucumer, cucumis, *komkommer*.
 — erraticus, anguinus, asinus, silvestris, of agrestis, *wilde ezels komkommer*.
 Cucupha, *kruidmusje*.
 Cucurbita, (*Kruidkunde*) *kaantwoerde*.
 — silvarica, *coloquint / quintappel / bitterappel*.
 — anguina, *lange kaantwoerde*.
 Cucurbita, (*Scheikunst*) *holf / zppglas*.
 — incurva, *kromme holf*.
 — retorta, *omgedzaaide hoif*.
 Cucurbitifera arbor Americana, *Amerikaansche halabasboom*.
 Cucurbitularis, *heldcipres / hoe langer hoe liever*.
 Culmus, *horenhaln / stoppel*.
 Culpa, *misdad / verzuimschuld*.
 Cum definitione mensuræ, *op zekere roe-talen met bepaaing van de maat*.
 Cuminum, *kompen*.
 — silvestre, *ridderspooren*.
 Cupressus, *cipresenboom*.
 Cuneiformis, *heitelbovig / wiggetopzig / wigachtig*.
 Cunila, *hofsiume / keule*.
 Cunila bubula, *orego*.
 Cura, *betwint of opzigt van een' boogd*.
 Curatio, *geneezing*.
 Curativus, curatorius, *geneezende*.
 Curator, *boozspreek*.
 — ad lites, *een boozspreek in rechte*.
 Curia, *stadhuis / raadhuis*.
 — praesidialis, *het hof*.
 — suprema, *de hooze raad*.
 — non defert, *'t hof verleent niet / 't hof laat niet toe*.
 Curcuma officinarum, *kurkuma*.
 Curiales, *hofsampyelingen / rechtsampyenaaren / hofsraadsheeren*.
 Curvilineus, *kromlyng*.
 Cuticula, *opperste helleken / opperhudeken / opperhuid*.
 Cuscuta, *worange / schoofte / duibeis naaigaren / silkruid / zpdkruid / bildkruid / wizingkruid*.
 Custos, *'t laatste woord van een bladzyde / waarmede de volgende bladzyde wederom begint*.
 Cyanus, *koornbloem / roggebloem*.
 Cyclamen, cyclaminus, *berkenshooch / aardhooch / aardappel*.
 Cyclometria, *kringmeeting / kringmeethunde / rondmeeting*.
 Cyclotriangulometria, *rondziehoekmeeting / kringziehoekmeethunde*.

Cyclus, kring.
 — solaris, zonnekring.
 — lunaris, maankring.
 Cydonia, cydonium, kwee-
 boom.
 Cydonomeli, kweehonig /
 kweehonigtroon.
 Cylindrus, (Geneeskunst)
 rolle.
 Cylindrus, (Meetkunst) ron-
 de pplaar / zuil.
 Cymbalaria, nabelkruid.
 Cynanthemus, paddebloemen.
 Cynocephalus, knaptande-
 kenskruid.
 Cynocropus album Græcum,
 witte hondsdzef.
 Cynoglosa, cynoglossum,
 hondstong.
 Cynomorium, zomerwoztel /
 koejenkruid.
 Cynorrhodon, eglantier.
 Cynorexia, hjaat-zucht/honds-
 honger.
 Cynorchis, hondskullekens.
 Cynofura, regelmaat.
 Cyparisus, cypresenboom.
 Cyperus, cypitus, wilde ga-
 ligan.
 Cysteolithos, sponssteen.
 Cystica vena, galleblaasader.
 Cysticus ductus, galleblaas-
 pip.
 Cytinus, tamme granaat-
 boom.
 Cystus fellis, galblaasje.

D.

Dactylitheca, ringkoker/
 ringkas.
 Dactylus, dzieling / dadel.
 Damnatorius, verdoemende.
 Damni infecti, toezegging dat

de ene gebeur den anderen
 dooz een getimmer niet zal
 beschadigen.
 Damnum culpa datum, alle
 berzuzm/waar dooz iemand
 wozt verbonden in stuk
 van doodslag.
 Daphnoïdes, helderhals.
 Dardanarius, woekeraar /
 koopkruiter.
 Dare possessionem contra
 lignum, de bezitting aan
 iemand geven of suruimen
 tegen den uttersten wil.
 Darts, bleefchtig blies.
 Darius, gistaanneemer.
 Datio, geebing.
 Dativus, (Spraakkunst) gee-
 ber / derde naamval in de
 buigting der naamwoorden.
 Dator, geeber die iets aan een
 ander geeft.
 Daucus, vogelnest / kroon-
 tjes kruid / karoot.
 Dæmonolatria, duibelbedienst.
 Dæmonologia, duibelbeschr-
 ving.
 Dæmonomania, bezetenheid.
 De demoliendo, van een ge-
 timmer af te breken.
 — dolo, van niet ter kwa-
 der trouwe te handelen.
 — facto, op der daad.
 — novo, op nieuwt.
 — non offendendo, van niet
 te beledigen.
 — quota litis, van een ge-
 deelte des gedings.
 — rato cavere, zeker maken /
 zeker stellen.
 — restituendo, van terug te
 geven of te herstellen.
 Deastri, zetgoden.
 Debita individua, onspplits-
 baar.

baare schulden.
 Debitor, schuldenaar / schulds-
 plichtige.
 — principalis, hoofdschulde-
 naar.
 — forensis, uitheemsch schul-
 denaar / buitenschuldenaar.
 Debitum, schuld / uitschuld.
 — liquidum, klaare schuld.
 — illiquidum, onklaare schuld.
 — individuum, onsplitshaare
 schuld.
 Debitrix, schuldenaares.
 Decachordus, tiensnaarig.
 Decadicus, tientallig.
 Decagonum, tienhoek.
 Decalogus, de tien geboden.
 Decanatus, dekenſchap / rot-
 meeſterſchap.
 Decantatio, (*Scheikunst*) af-
 gieting.
 Decanus, deken / tiendeman /
 rotmeeſter.
 Decaproti, decemprimi, de
 tien eerſten / ontvangers der
 ſchattingen.
 Decas decennarius, tienling.
 Decemprimatus, ontvanger-
 ſchap der ſchattingen.
 Decemviri, tienmannen.
 Decemviratus, tienmannſchap.
 Decempeda, tienboetige maat-
 ſtok.
 Decima, tiende.
 — personalis, perſoontjende.
 — prædialis, landtjende.
 — mixta, kryptende tiende.
 Declaratio, rekening.
 Declarationi contradicere, een
 rekening tegenspreken.
 Declinatio, buiging.
 Decoctum, afkookſel.
 Decretum, beſluit / rechtſpre-
 ſluit / laſt / rechtſgebod.

Decretum voluntarium, een
 overdzagt van goed / die 't
 hof doet / na voozgaande
 dagbaardingen.
 Decumanus, een tiendenaar /
 die tienden moet geeven.
 — ager, tiende-land.
 Decuria, tienhoop.
 Decurio, hoofd van tien
 man.
 Deditio, overgeeebing.
 Dedititi, overgeeebelingen.
 Defectivæ, ontbeerende.
 Defectus, onmaat / gebrek /
 berzuim / mangel / rechts-
 berzuim.
 Defensio reipublicæ, land-
 weer.
 Defensum iri, toezegging dat
 de zaak zal verantwoord
 worden.
 Deferre, verkliffen / aanbren-
 gen / beklappen.
 — jusjurandum alicui, iemand
 den eed opleggen.
 Definitio, beſchrybing / be-
 paaling.
 Definitum, 't bepaalde / 't
 uitgebeelde.
 Defioculus, eenoogig / eenoog.
 Deslorare, de bloemen afreke-
 ken / ſchenden / verderben.
 — virginem, een maagd
 ſchenden of ontferen.
 Desloratio, ontfering / ſchen-
 ding.
 Deipara virgo, Godsmoeder /
 Godbaarende maagd.
 Delachrymatio, dragt in de
 oogen.
 Delatio juramenti, oplegging
 des eeds.
 Delegatus, gemagtigde / af-
 gezondene / afgezant.

Deleteria, doodlyke vergiften.
 Deliberativus, beraadende /
 beraadslaagende.
 Deliquium, afcruipling.
 Delphinium, ridderspooren.
 Deltoïdes, driehoekig.
 Demagogus, volksbleijer.
 Democratia, volksregeering /
 volksheersching.
 Demonstratio, (*Rechtsgeleerd-*
heid) naam / aanwyzing.
 — falsa, verkeerde aanwyzing.
 Demonstratio, (*Wysgeerte*)
 hetooging / bewys.
 Demonstratio a priori, hetoog
 van vooren.
 — a posteriori, hetoog van
 achteren.
 — a causâ, hetoog uit de
 oorzak.
 — ab effectu, hetoog uit 't
 gewooscht of de uitwerkselen.
 — quod res sit, hetoog dat
 een zaak zy.
 — cur res sit, hetoog waarom
 een zaak zy.
 Demonstrativus, hetoogende.
 Denderites, boomsteenen.
 Dendroachates, boomagaat.
 Denominans, afnoemende.
 Denominatio, (*Spraakkunst*)
 afnoeming: (*Redeneerkunst*)
 henoeming.
 Denominativus, afnoemende.
 Denominativa, naamstammige
 woorden / naamwoordige.
 Denominative, afnoemiglyk.
 Denominativus, afnoemig.
 Denominatum, spzuiteling.
 Denominatus, afgenoemd.
 Dens, tand.
 — tomicus, of incisor, booz-
 ste / hater- of slyptand.

Dens caninus, ocularis, of col-
 lumellaris, oog- / honds- of
 hoortand.
 — molaris, of maxillaris,
 kies- / bak- of maaltand.
 — gnomon, wyzende tand.
 — sapientia, wysheids tand.
 — exertus, slag tand.
 — genuinus, of intimus,
 achterste tand.
 Dens caballinus, bilfschruid.
 — elephantis, olifants tand /
 iivoor.
 — leonis, rapenzuid / kan-
 sierbaccinen / hondsgroozen /
 schozstblscmen / paardebloe-
 men.
 Dentaria, haanehoet / koraal-
 kzuid.
 — orobanche, bladerloos
 koraalkzuid.
 Dentellaria, tandekenskruid.
 Dentifricium, tandwysffel.
 Dento, hangtand.
 Denunciativus, boodschap-
 pendende.
 Dentitio, tandklyping.
 Deöppitulans, ontsloppende /
 zuiberende / zuibermaakende.
 Depectio, schandelyke ver-
 bondmaking.
 Depektor, schandelyk verbond-
 maaker.
 Depectum, schandelyk verbond.
 Dependenter, afhanklyk
 Dependencia, afhanklykheid.
 — in essendo, afhanklykheid
 in zyn of bestaan.
 — in causando, afhanklyk-
 heid in veroorzaaken.
 — in conservando, afhank-
 lykheid in onderhouden.
 Deperditivus, verliezende.
 Dephlegmatico, ontslyming /
 slym

symmasscheiding.
 Depilatorius, haarloosmaakende/ haalmaakende.
 Deportatus, afzettingen/ afgezetten.
 Depositarium, bewaaraanneemer.
 Depositio, getuigenisgeving.
 — pecuniæ in iudicio onder recht legging van geld.
 Depositor, bewaargeeber.
 Depositum, bewaargeeving/ bewaaraanneeming: het te bewaaren gezevne.
 Deputare, afzenden/ magtigen of bevel geeven om iets te verrigten
 Deputatus, afgezant/ afgezondene/ bevelhebber.
 Depygis, smalbil/ die geen billen heeft.
 Derivatio, afleiding/ afspuiting/ afrekkung.
 Derivativa, woorden van anderen afkomstig of afgeleid.
 Derivativus, afkomstig.
 Derivatorius, afleidende.
 Derogare, eensdeels te niet doen/ ten deele afschaffen/ afrekken/ verminderen.
 — legi, een wet ten deele afschaffen/ of te niet te doen.
 Derogatio, afschaffing ten deele/ stukswyze afschaffing.
 Derma, de huid.
 Descendentes, afstammelingen.
 Descensorius, nederdalende.
 Descriptio, beschryving/ uitschryving/ afschryving.
 — bonorum, boedelbeschryving/ goedopschryving.
 Descriptivus, beschryvende.
 Descriptum, afschryft.

Descriptum authenticum, geloofswaardig/ eigengeloofswaardig of uit zich zelfs geloofswaardig afschryft
 Desertio, verlaating van een aangehangen hooger beroep.
 Desperatio, wanhoop.
 Despumatio, schuiming/ afschuiming.
 Destillatio, (Scheikunde) afzuyving/ afduyving/ afrekkung.
 — descensoria, nederdalende afrekkung.
 — ascensoria, opklimmende afrekkung.
 — ad latus, zydelingsche afrekkung.
 — proflatoria, vooztblaazende afrekkung
 Destillatio, (Geneeskunde) zinking/ oogduyving.
 Destillatoria, afspinkunst/ afhoekkunst/ afrekkunst.
 Destinatio, bestemming.
 Destinatum, 't bestemde.
 Detentio, hekammering/ beslag/ handoplegging/ handsluiting/ vasthouding.
 — personæ, persoons beslag.
 — rei, zaak's beslag.
 — renovata, nieuw beslag/ bezwaaring.
 Detentor, vasthouder/ handoplegger.
 Detentus, vastgehouden.
 Deteriorare, verslimmeren.
 Deterioratio, verslimmering/ berergering.
 Determinabilis, bepaalbaar.
 Determinatio, bepaaling.
 Determinativus, bepaalende.
 Detonatio, knappende kalking/ vzaakende kalking.

- Detractio, afstrekking/ af-
 korting.
 — Falcidiæ, maakingkorting
 van 't vierde gedeelte der
 erffenis.
 — Trebellianicæ, oberhand-
 sche erffenis korting/ erf-
 korting van het vierde ge-
 deelte eener oberhandsche
 erffenis.
 Detractorius, afstrekken-
 de.
 Deuteropathia, nalpding /
 tweede lpdng.
 Devirginatus, ontmaagd/ ge-
 schonden.
 Diabetes, pisbloed.
 Diaclysmata, mondspoeling /
 mondspoelsel.
 Diadoche, overneeming/ na-
 volging.
 Diadocus, nazaat/ nabolger.
 Diadosis, oberboering/ mede-
 deeling.
 Diæresis. (Sprakkunst) schei-
 teken: gewoonlyk twee stp-
 jes/ ook wel een dwars
 streepje boven een letter.
 Diæresis. (Geneeskunst) scheu-
 ring/ syping/ uitscheuring.
 Diætetica, eetregelkunst.
 Diætetice, eetregelkundig.
 Diæteticus, eetregelkundig.
 Diagnosticus, onderkennen-
 de.
 Diagramma, voorszijst/ af-
 heelding/ vorm.
 Diakinema, verhaaling.
 Dialæctica, redenkunst/ reden-
 kaveling.
 Dialæcticus, redenkunstenaar/
 redenkaveler.
 Dialæctus, spraakwys/ tongval.
 Dialogus, tweespraak.
 Dialysis, spouwing/ spalling.
 Diallyton, ontkoppeling.

Diameter, msdbellyn/ midden-
 streep.

— visualis, gepphoek.

Dianoëticus, verstandig/ re-
 deneerkundig.

Dianoia, volgrede/ meening.

Diapedesis, doozyping.

Diapensia, santkel.

Diapente, vfstoon/ vfsting.

Diapason, achtoon/ achting.

Diaphanus, doozschynend/ dooz-
 luchtig/ doozlichtig.

Diaphoreticus, luchtmaaken-
 de/ ontlossende/ zweetber-
 wekkende.

Diaphragma, msddelschot /
 middelrist.

Diaphora, bloedrotting.

Diaphysis, kloobe/ spleet /
 tusfschenscheiding.

Dialapsis, gestalte/ gedaante.

Diapyticus, ettermaakende.

Diaria, blieg van een' dag/
 oeberaas.

Diaria febris, koozts van een'
 dag.

Diarius, van een' dag/ eenen
 dag durende.

Diarium, dagboek.

Diarrhoea, buikbloed/ afgang
 van de uitwerpselke voch-
 tigheden/ buikloop.

Diarthosis, afgeleding.

Diastole, verlenging/ uittrek-
 king/ opening/ uitbreiding.

Diafyrmus, beschepping.

Diatesaron, bfertoon/ vierling.

Diathesis, schik.

Diaticus, verhandeling.

Diatribe, verhandeling.

Diatripsis, voorszelding/ sa-
 menpraak / breenkomst/
 lpdkorting/ ommeegang.

Dicæocrisia, rechtvaardige

ooydeelbelling.
 Dicæocritica, rechtooydeel-
 kunde.
 Dicæodocia, rechtgeeyning /
 rechtfpreeking.
 Dicæodotica, rechtfpreek-
 kunde / rechtgeefkunde.
 Dicæologia, pleitkunde.
 Dicæologus, pleitkundige booz-
 spraak / rechtfpreeker.
 Dichotomia, tweefcheiding /
 tweefpalting / tweedeeling /
 halveering.
 Dicrotus, tweemaalftaande.
 Dictamnus, dictamnus creti-
 cus, dictamnium, diptam /
 esfchekruud.
 Dictator, opperheer / hoogge-
 zaghebber / oppergezagheb-
 ber / opperbevelhebber.
 Dictatorius, opperheerlyk /
 opperbevelhebberlyk.
 Dictatura, opperheerfchapp /
 opperbevelhebberfchap.
 Dictionarium, wooydenboek /
 wooydenfchat.
 Dictum, fpreuk / zegwooyd /
 fpreekwooyd.
 Dictum simpliciter, eenbou-
 diglyk gezegd.
 — fecundum quid, naar iet
 gezegd.
 Didactica, onderwyskunde.
 Didacticus, didascalicus, on-
 derwyzende.
 Didascalus, onderwyzer.
 Didypomia, dubbelziendheid.
 Diem dicere, een' dag van
 rechten leggen.
 Dies sacri, heilige dagen.
 — festi, vierdagen.
 — dominicus, de dag des
 Heeren.
 — cœnæ dominicæ institutæ,

de dag van des Heeren in-
 gefteeld avondmaal.
 Dies critici, ooydeeldagen.
 — indices, aantwyzende da-
 gen.
 — interidentes, of interca-
 lares, tusfchenballende da-
 gen.
 — vacui, ledige dagen.
 — præstitutus, gezette / he-
 stemde dag of tyd.
 — factus, rechtsdag / ge-
 dingsdag.
 Dies harmonica, minfte
 halve toon.
 Diæxodicus, wydbloopig.
 Differentia, onderscheid.
 — specifica, een onderscheid
 in foort.
 Diffidatio, uitdaging.
 Diffinitio, 3te Definitio.
 Difformis, ongelykboormig.
 Difformitas, ongelykboormig-
 heid.
 Difformiter, ongelykboormig-
 lyk.
 Diffusio, verspreiding.
 Digamia, tweewyfifchap.
 Digamus, tweewyfig.
 Digastricus, tweebuikig.
 Digestio, (Scheikunst) wets-
 king.
 Digestio, (Geneeskunst) ver-
 teering.
 Digitalis, bingerhoedkruid.
 — minima, gods genade.
 Digitus, een binger.
 — pollex, de duim.
 — salutaris, index, of de-
 monftrator, de wyzer.
 — medius, de middelste bin-
 ger.
 — impudicus, infamis, ver-
 pus, of famofus, de on-
 rei

refne binger.
 Digitus annularis, of medicus, de ring- of hartbinger.
 — auricularis, of minimus, de pink / ooz- of kleine binger.
 — pedis, een toon.
 Dilatorius, uitsteltende.
 Dilemma, strikreden / verstrikk- besluit.
 Diluculum, morgenstond / dag- geraad / ochtend.
 Dimensio, afmetting / meeting.
 Dimensivus, afmeetende.
 Dimetiens, middenlyn.
 Dimidiatio, halverring.
 Dimidiatus, gehalveerd.
 Diminutiva, verkleinmaamen.
 Diminutio, vermindering / verachtering.
 — capitis, staatverandering / staatverkleining.
 Diminutivus, verkleinende.
 Diœcesis, bisdom.
 Diœcetes, bischop / opzener.
 Dionysia, hasienabond: (ei- genlyk) Bacchusfeest.
 Dioptra, hoogte- en wydte- meeter.
 Dioptrica, verrekephkunde.
 Dioptron, zichtgaaten / zicht- spleetken.
 Diosanthos, kleine genoffelen / pluimpjes.
 Diphongus, tweeklanis.
 Diploma, (Rechtsgeleerdheid) hulle / bzief / magtbzief.
 Diploua, (Scheikunst) dubb- elhart / Mariabadschoof.
 Diplocoïdes, haardachtig / haardenkruidachtig.
 Dipfacus, (Kruiddkunde) haars- den / haardenkruid / volberg- haarden / draagfcheerders-

haarden / haardenigstel.
 Dipfacus, (Geneeskunst) dzink- lust / zuiplust / razende dozt.
 Directa hæreditas, erffenis uit de hand.
 Directe, rechts-woegs.
 Directivus, bestuurende / richt- tende.
 Disamor, onlicfde.
 Dischilagonalis, tweeduizend- hoekig.
 Disciplina, tucht.
 — ecclesiastica, kerkephke tucht.
 — militaris, kygstucht.
 Discontinuus, onsamenshan- gende.
 Disconvenientia, onovereen- komst.
 Discretio, hetscheidng / bes- scheidenheid / onderscheiding.
 Discretive, toegeevende.
 Discretivus, scheidende.
 Discretus, verdeeld / onder- scheiden.
 Discursivus, redeneerende.
 Discursus, redeneering / re- denkaveling.
 Discus, een schyf.
 Discutere, uitdruyben / ver- druyben / verstoeten / weg- stoeten / weg doen gaan / affchudden / oplossen.
 — causam, een zaak booz- draagen / een zaak onder- zoeken.
 — rem bene, de zaak wel ondertasten.
 — materiam, een zaak onder- tasten / een zaak oplossen.
 Disjapason, zcstientoon / zcs- tienting.
 Disjunctive, verscheidenlyk.

Dis-

Disjunctivus, *schiftende*.
 Disjunctus, *verdeeld / geschild*.
 Disparatio, *verschillendheid*.
 Disparatus, *verschillende*.
 Dispensatio, (*Kruidmeng-*
kunst) *toebereiding / gereed-*
making.
 Dispensatio, (*Godgeleerdheid*)
beveeling / ontslag / bypgee-
ving.
 Dispensator, *kostverzorger*.
 Dispœa, *wanaaaseming / be-*
naauwdheid in 't ademen.
 Dispositio, *schikking / schik*.
 — *secundum potentiam*,
schikking naar 't vermogen.
 — *speciem*, *schikking naar*
de gedaante.
 — *locum*, *schikking naar de*
plaats.
 Dispositivus, *schikkende*.
 Disquiparantia, *onebengelpk-*
heid.
 Dislentaneus, *verschillende /*
stypdig.
 Dissepimentum thoracis, *mid-*
delfschot.
 Distimularis, *ongelpkaartig /*
ongelpkflachtig / meerflach-
tig.
 Dissimilitudo, *ongelpkheid*.
 Disolutio, *oplossing*.
 Dissonantia, *wanluidendheid*.
 Distantia, *tusschenruimte /*
tusschenopdte / afstand.
 Distillatio, *zie Destillatio*.
 Distinctio, *onderscheiding*.
 — *in scriptione*, *schryfsonder-*
scheiding.
 — *realis*, *zaaklyke onder-*
scheiding.
 — *rationalis*, *onderscheiding*
der reden.
 — *ratiocinantis*, *of ratioci-*

natae, *onderscheiding der*
redeneering.
 Distinctivus, *onderscheidende*.
 Distortio oris, *mondkramp /*
mondverdraaijing / mond-
scheefheid.
 Distractio capti pignoris,
verkoopning van 't gena-
men pand.
 Distrahere, *afstrekken / ver-*
zweemden.
 — *negotium*, *last of bekwind*
afleggen.
 — *emptionem*, *koop bezeeken*.
 Distributivus, *uitdeelende /*
verdeelende.
 Distriachiasis, *dubbele wink-*
hzaauwen omkzulling.
 Ditio, *een heerschappij / een*
gebied / heerschappij / ambacht.
 Ditonus, *tweetoon : twee-*
toonig / dubbeltoonig.
 Diureticus, *afzettende / water-*
loozende.
 Diurnum, *dagboek*.
 Diveriformis, *verscheiden*
van gedaante.
 Diversitas, *verscheidenheid*.
 Diversivocus, *verschildnaamig*.
 Dividendus, *te deele*.
 Dividere commune, *goederen*
der gemeenschap deelen.
 Dividuus, *deelig*.
 Divisibilitas, *deelbaarheid*.
 Divisio, (*Spraakkunst*) *ver-*
deeltaken.
 Divisio, (*Redeneerkunst*) *de-*
eling / schifting / scheiding.
 Divisivus, *verdeelende / schif-*
tende.
 Divisor, *deeler / schijfer*.
 Divortium, *echtscheiding*.
 Do, *ut des*, *ik geef / op dat*
gy weder iets geeft.

Do, ut facias, ik geef/ op dat gy weder iets doet.
 Docides, halk.
 Doctrinalis, ondertopzende.
 Dodecaëdron, twaalfgrondig lichaam / twaalf-oppelhoek- grond.
 Dodecagonalis, twaalfhoekig.
 Dogma, leerstuk / grondleer.
 Dogmatici, ondertopschryvers / ondertopzers.
 Dogmatistæ, ondertopschryvers / ondertopzers.
 Dolichus, Roomfche boonen.
 Dolo malo, kwaad bedrog / om iemand te verhozen.
 Dolor, pyn / smert / wee.
 Dolor algens, koude pyn.
 — ardens, heete pyn.
 — continuus, gedurige pyn.
 — contundens, verpletterende pyn.
 — frangitivus, breekende pyn.
 — gravatorius, drukkende pyn.
 — lacerans, verscheurende pyn.
 — mixtus, gemengde pyn.
 — nocturnus, nachtelijke pyn.
 — post partum, smerte na de kinderbaring / naweeën.
 — punctorius, stekende pyn.
 — pulsatorius, kloppende pyn.
 — tensivus, opspannende pyn.
 — vagus, vliegende pyn.
 — colicus, kronkelbarm-pyn.
 — iliacus, dunnedarm pyn.
 — ventricus, maagpyn.
 — nephriticus, nierpyn.
 Domicilium, woonplaats.
 — eligere, woonplaats kiezen.
 — fixum tenere, vaste woonplaats hebben.
 Dominium, eigendom.

Dominium plenum, volkomen eigendom.
 — minus plenum, onvolkomen eigendom.
 — utile, boozdeelgeevende eigendom.
 — Quasi), eigendoms gelijk / gebzekeijde eigendom.
 Dominus, heer / eigenaar.
 — feudi, leenheer.
 — directus, rechte of volkomene eigenaar.
 — utilis, nuttrekkende eigenaar.
 — Quasi), eigenaars gelijk / gebzekeijde eigenaar.
 Donarium, donativum, geschenk / gift.
 Donatarius, geschenkenaanneemmer.
 Donatio, schenking / gift / geschenk.
 — inter vivos, schenking by leebenden lyde.
 — causa mortis, gift ter zaake des doods.
 — honoris causa, gift ter zaake van eerberkyping.
 — ante nuptias, gift booz de huiloft.
 — post nuptias, gift na de huiloft.
 — propter nuptias, gift ter zaake des huilofts / moezengaaf.
 — sponsalitia, huilofchat / huiloftsgift.
 — onerosa, bezwaarde gifte.
 Donativus, schenkende.
 Donator, schenker.
 Donax, aangekweekt riet.
 Doradulla, mildkruid.
 Dormidera, kruidje roermy-nier.

- Doronicum**, scorpioentwoztel.
Dos, hufwplsgoed van de hruid/ hruidschar.
Dosis, artsenymaat/ artseny-gift.
Dotalidium, dotarium, we-
 dulwgift of leefgift.
Drachma, een vierde deel loods.
Draco, draak.
Draco herba, dragon.
Draco arbor, draakenboom.
 — marinus, pieterman.
 — sylvestris, nieskruid.
Draconites, draakensteen.
Draconthema, draakenbloed.
Dracontia, dracontium, dra-
 conculus, speerwoztel of
 slangenkruid.
 — hortensis, of acetariorum,
 dragon.
Dropax, hairpleister/ klee-
 pleister.
Drosera, drosium, leeuwen-
 voet of onzerbyzoudenmantel.
Drosomeli, hringdaarw.
Dualis, tweebond/ tweeboudig.
Dualitas, tweeheid/ tweebou-
 digheid.
Dubbellel, dubellatum, etter-
 gezwel.
Ductus, weg/ gang/ ppp.
 — felleus, de galppp
 — bilarius, weg der gal.
 — cysticus, weg naar buiten.
 — hepaticus, weg van de
 lever.
 — communis, gemeene weg
 of doozgang.
 — naturalis, natuurlyke weg
 of doozgang.
 — præternaturalis, buiten-
 natuurlyke weg of doozgang.
Dudaim, musa, banaanboom.
- Duelli provocans**, uitdaager
 van den tweestryd.
 — acceptans, aanbaarder
 van den tweestryd.
Duellum, tweegebecht/ twee-
 kamp/ tweestryd.
Dulcamara, alsrank/ bitter-
 zoet.
Dulciaris panis, zoete hoek.
Dulcichinum, zoete galigaan.
Dulcis radix, zoethout.
Dunamis, vermogen.
Dunaton, mooglyk.
Duodenum, maagdarms /
 twaalfvingerdarm.
Duplicatio, wederantwoord/
 nalweer/ het tweede of laat-
 ste zeggen des berweeters.
 — cum mediis & probationi-
 bus, nalweer met middelen
 en hetopzen.
 — interdici, tegenberbe-
 doenting.
Duumviratus, tweemanschap.
Duumviri, tweemannen.
 — capitales, halsrechtelyke
 mannen.
 — curatores viarum, dyk-
 graaben.
 — municipales, onderrecht-
 ters/ stadsoverheeren.
 — navales, scheepsuitrust-
 meesters.
Dyacosogonialis, tweehon-
 derdhoekig.
Dyafurmus, beschimping.
Dydimus, tweeling.
Dyscrasia, waanmenging.
Dyscoelia, kwaadheerigheid/
 doofachtigheid/ doozering.
Dysenteria, roedeloop/ bloed-
 gang.
Dysentericus, die de roede-
 loep heeft.

Dy-

Dysepuloticus, kwaadgenees-
lyk.
Dysolmia, wanruiking/kwaad-
de ruiking.
Dyforexia, verminderde hon-
ger.
Dybaesia, wanteering/kwaad-
de verteering.
Dysphonia, kwaadstemmig-
heid.
Dysphoria, onberdzaamlyk-
heid/onlydelijkheid.
Dyspnoea, wanaasfeming/
moetlyke aasfeming/kuch.
Dysfocia, moetlyke haaring.
Dysuria, moetlyke waterloos-
zing.
Dytypnia, zwaarflaperigheid.

E.

Ebenus, ebbenhout.
Ebulus, hadig/adilk/adik-
hoom/laage of wilde blter.
Ebur, ivoor.
— arbor, ivoorhoom.
— fosfile, delvbaar ivoor.
— ustum, gebzand ivoor.
Ecbolius, vruchtafzorbende/
nagehoozte afzorbende.
Eccatarcticus, zuiverende/zui-
vermaakende.
Eccetas, ziedaarheid.
Eccentricus, uftmiddelpuntig.
Echymoma, echymosis,
bløedrumfelf/ bloedrumfing.
Ecclesia, kerk/gemeente.
— visibilis, ziclicbare kerk.
— invisibilis, onziclicbare kerk.
— militans, strepdende kerk.
— triumphans, zegezalende
kerk.
— catholica, of universalis,
algemene kerk.

Ecclesia particularis, byzon-
dere kerk.
— orientalis, oosterfche kerk.
— occidentalis, westerfche
kerk.
Ecclesiastica plebs, het kerks-
lyk gemeenvolk.
Ecclesiasticus, kerkslyk.
Ecclypsis, verduistering/ta-
ning/lichtgebzek.
— solis, zonsverduistering.
— lunæ, maansverduiste-
ring.
Ecclyptica, tekenkring/zon-
neweg.
Eccoproticus, openlyfmaa-
kende.
Eccrisis, uitwoerping/loozing.
Echinata, wilde raket.
Echinites, delvbaare zeezegel.
Echium, flangenhoofd/flan-
genkruid/wilde ofsetong.
Echus, oorzuizing.
Ecligma, liksel/slikpotje/slik-
artfey.
Eclysis, flautote.
Ecnephas, een valkwind.
Ecliphesis, uitroeping.
Eclpracticus, afgeebende/
zweetgaathens ontsuiterde.
Eclptoma, eclptosis, uitschit-
tering/uitleiding.
Eclpyeticus, ettermakende.
Eclsarcoma, eclsarrosis, uit-
was van bleescl.
Eclstasis, verruiking.
Eclstasis, verlanging.
Eclthlypsis, uitbotzing/weg-
wozz.
Eclthyma, uitflag.
Eclthymata, hinderpotjes.
Ecltyloticum, exteroogzalf/
nynnagelzalf.
Ecltylosis, verzeiding/uit-
lee.

- leeding.
 Ectypus, afbeeldig/ meege-
 deeld/ nagebootst/ afge-
 drukt.
 Ectropyum, een blaaroog/
 omgefelpte oogscheel.
 Eczesma, blaartje/ puistje.
 Edeatra, hoerproeber/ hof-
 meester.
 Edentulus, tandeloos.
 E-diametro, regelrecht.
 Edictalis, openbaar afgekond-
 digd.
 Edictio, edictum, afkondi-
 ging/ bevel/ gebod.
 Edictum perpetuum, een als
 tydduurend gebod.
 — temporale, een gebod voor
 een tyd lang.
 Eductio, uitleiding/uitlokking.
 Effatum, geloofspreek.
 Effectio realis, zaaklyke uit-
 werking.
 Effectivus, werklyk.
 Effectus, effectum, gewoest.
 Effectum fortiri, standgeppen.
 Efficacia, kracht/ werking/
 uitwerking.
 Efficax, krachtig.
 Efficens, uitwerkende.
 Efficenter, uitwerkend.
 Efficentia, uitwerking.
 Estractarius, estractor, huis-
 bzecker.
 Estractura, huisbzaak/ huis-
 bzecking.
 Eicotum, schpnteken.
 Ejaculatorius, uitschietende.
 Elæemporia, oliekoop.
 Elæomeli, oliejonig.
 Elaphobosium, haazenoos.
 Elate, dadelboom.
 Elaterium, sap van wilde
 komkommers.
- Elatine, eerenpyss wyffe.
 Electicus, aantrekkende/ naar
 zich trekkende.
 Electio, verkiezing.
 Electivus, verkiezbaar.
 Electrum, geele amber.
 Electuarium, stikartseny/ stik-
 geneesmiddel.
 Electuarifatio, stikartseny-
 maaking.
 Elementaris, hoofdstoffig/ tot
 de beginselen behorende.
 Elementum, hoofdstoffe/ be-
 ginsel.
 Elementa musica, zangplaat-
 sen.
 — essendi, beginselen van zyn.
 — cognoscendi, beginselen
 van kennen.
 Elenchus, weerlegging.
 — sophisticus, weerlegging
 door drogredenen.
 Elencticus, weerleggende.
 Eleosacharum, zuikerolie/olie-
 suiker.
 Eleoselinum, watereppe.
 Elephas, elephantiasis, ma-
 laatsheid/ lazaruszer/ ak-
 kerziekte/ veldziekte.
 Elevatio, verheffing.
 — poli, verheffing des as-
 punts.
 Elicitive, uitlokkend.
 Elicitivus, uitlokkende.
 Elicitus, uitgelokt.
 Elichrysum, geele amarant.
 Elixatio, zieding/ kooking.
 Elixir, verwesel/ uittrekfel.
 Elixivare, uitloogen/ loog uit-
 trekken.
 Elleborine ferruginea, onzer-
 vrouwenhoeven/ paapen-
 hoeven.
 Elleboris, nieskruid.

El-

Ellipsis, (*Meekunde*) hooghegelsnee / lang-rond / langwerpig rond / eptrek.
Ellipsis (*Spraakkunst*) woorduitlating.
Elocutio, uitspraak / betooyding.
Eloquium, uitspraak.
Elytroïdes, 't vlootvlies.
Emanatio, uitbloeying.
Emanativus, uitbloeyende.
Emancipare, handligten / uit de magt laten / bystellen.
Emancipari, ontslaagen worden van de magt der ouders.
Emancipatio, bystelling / ontslag.
Embadometria, embadometrica, blakemeekunde.
Emblemata, beduidingspreuken / zinnebeelden.
Embroscha, dzuipstoobtag / dzoopstooffel.
Emendativus, verbeterende.
Emerus, wilde zenebladen.
Emeticus, braken doende.
Eminenter, uitsteekend.
Eminentialis, uitsteekende.
Emmenagogus, maandstond betoekkende.
Empedometria, platmeekunde / blakemeekunde.
Empedotheoria, platbeschouwing / blaktebeschouwing.
Emphasis, nadruk.
Emphaticus, nadruklyk.
Emphyteufis, erfpacht / erfpachtrecht.
Emphyteuta, emphyteutes, emphyteutarius, erfpachter.
Emphyteuticarius, emphyteuticus, tot de erfpacht betrekkeleklyk.

Emphyteuticarius contractus, erfpachtgunning.
Emphyteuticum jus, 't recht van de verbetering der erfpacht.
Emphracticus, verstoppende.
Emphraxis, verstopping.
Emphysema, windgezwel / oogscheelzwellung.
Empirici, ongeleerde artzen / kwakzalbers.
Emplasticus, toeplakkende / aanklebende / kleverig / toestoppende.
Empneumatoses, winden in den buik / opstygging van de long.
Emponema, verbetering.
Emprosthonius, boozovertrekking / boozkramp.
Empyema, hoestverzweering.
Empyreuma, aanblanding / verbanding.
Emtio, koop / kooping.
Emulsio, amandelmelk.
Emunctorium, uitsruiter / ontlaster.
Enæmus, bloedstillende.
Enæorema, 't opschotfel / 't ophangfel.
Enallage, vertoefseling.
Enantiosis, tegenstreebing.
Enargia, baarblyklykheid.
Enarthrosis, ingeleeding.
Eucanthis, ooghoeks uitwas.
Encaustum, smeltglas / bandleverf.
Enchiridium, handboekskten.
Encomium, eernaam / lofreden.
Encyclopædia, weetkring / leerkring.
Enema, spuitartfens.

Endemius, landeigen.
 Endivia, andibie.
 — sylvestris, wilde latouw.
 Energia, kracht/ krachtige
 werking.
 Engyopia, byziendheid.
 Enneagonalis, negenhoekig.
 Enormis, leelph/ ongeschikt/
 onmaatig/ wanstaartig.
 Ens, wezen.
 — rationis, harsfenbeeld.
 — reale, werklph wezen.
 Eniformis, zwaardboornig/
 zwaardgelpk/ zwaardachtig.
 Entelechia, volkomenhebbing/
 bedryf/ voorn.
 Enterepiplocele, net- en darm-
 hzeuk.
 Enteroccele, darmhzeuk/darm-
 scheursel.
 Entheca, schatkamer.
 Enthumema, denkredeu/ slecht
 besluit.
 Enthusiastes, geestdruver.
 Entitas, wezendheid.
 Entitativus, wezendlph.
 Enula, enula campana, ga-
 lantwortel/ alantwortel.
 Enunciatio, uitspraak/ uit-
 spreking.
 — de omni, uitspraak van
 alles.
 — de secundo adiacente,
 uitspraak van het tweede
 bpliggende.
 — de tertio adiacente, uit-
 spraak van het derde bplig-
 gende.
 — de simplici extremo, van
 't eenvoudig uiterste.
 — de conjuncto extremo,
 van 't samengevoegd uiterste.
 Enunciative, uitgesproken.

Enunciativus, uitgesproken.
 Enunciatum, uitspraak/ booz-
 sel.
 Enuresis, magteloosheid in
 't inhouden van 't water/
 waterontlooping.
 Eazada, Amerikaansche by-
 genboom.
 Epacmasticus, naar den top
 klimmende/ ophlimmende/
 toeneemende.
 Epacta, inboering/ indzin-
 ging/ jaarstuel.
 Epanalepsis, agternaverhaal/
 wederopneeming.
 Epanodos, weerkering.
 Epanorthosis, verbetering.
 Epar, de lever.
 Epaticus, leversterkende.
 Epeifodium, byverdichtsel/
 byvoegsel.
 Epenthesis, ingezet/ insetting/
 tuschenstelling.
 Ephedreumon, navolgende.
 Ephelis, zomerbzand/ zon-
 verbzanding.
 Ephemera, dagkoozts/ koozts
 van een' dag.
 Ephemeris, dagtafel/ dagboek.
 Ephemeron, haft/ oeberaas.
 Ephialtes, de nachtmerry.
 Ephodos, heksuiping.
 Ephracticus, zuiverende/ zuif-
 vermaakende.
 Epiala, maattigwarne koozts.
 Epibatae, scheepshyrgswolk.
 Epicinium, zegezang.
 Epicopi, scheepswolk.
 Epicrasis, matiging.
 Epicyclus, bykring/ intrond/
 opperkringsken.
 Epidemicus, algemeen.
 Epidemius, geslachteigen.
 Epidermis, de opperhuid/ op-
 per-

perbelleken.
 Epididymus, kloot-mutsje/
 deksel of kapje.
 Epidosis, byzetting/aangroei-
 jing/toeneeming.
 Epiëufis, vergrooting/ophoo-
 ping.
 Epigastricus, opperbuiksch.
 Epigastrica arteria, opper-
 buikfche slagader.
 — vena, opperbuikfche ader.
 Epigastrium, boozbuik.
 Epigenesis, ziektebyhoming/
 nateeling.
 Epiginomenus, overkomen-
 de/nageteeld.
 Epiglottis, ademtongfken/
 frotklapje/keelklapje.
 Epigoni, afkomelingen/nas-
 komelingen.
 Epigonus, nazoon/nakind.
 Epilepsia, vallende ziekte.
 Epilepticus, die de vallende
 ziekte heeft.
 Epilogus, fluitreden/befluit/
 nareden.
 Epinyctis, nachtpuisje/zwart-
 blaauw puisje.
 Epipedometria, vlaktemeet-
 kunde.
 Epiphænomenus, naberschy-
 nende.
 Epiphonema, toejuchting.
 Epiphora, (*Welſprekenheids-
 kunst*) naberhaal.
 Epiphora, (*Geneeskunst*) oog-
 zypping/lepoogigheid.
 Epiphylis, aanwas/bywas.
 Epiplocele, een netbyeuk/net-
 fcheurfel.
 Epiploicus, netachtig.
 Epiploica arteria, netflagader.
 — vena, netader.
 Epiploon, het net.

Episcopalis, biſſchoppelyk.
 Episcopus, opziener/biſſchop.
 Epifodium, byberdichtfel/by-
 voegfel/inentfel.
 Epispasticus, aantrekken-
 de/na zich trekken-
 de.
 Epistilium, ſtylband.
 Epistolographia, byzettebyf-
 kunde.
 Epitrophe, weérkeering.
 Epitasis, byzetfel/byſtel.
 Epithecica, huzwylphsgoed/byuid-
 ſchat.
 Epithema, oplegfel/byſtel.
 Epithesis, byſtelling/byſte-
 ning.
 Epitheton, bynaam.
 Epithymum, kleine wozange/
 thymwozange.
 Epitimia, goede naam.
 Epitrachasmos, heefvzaag.
 Epitrope, toelaating.
 Epitome, verkortfel/kozt be-
 grip.
 Epitonia, ſnaarſteutelen.
 Epizeuxis, ſamenboeging.
 Epocha, tydwoztel/of pleg-
 tig beginfel van een jaarre-
 kening.
 Eporexia, groote honger.
 Epulis, vuil tandbleefch/
 bleefſchtig uitwas aan de
 kiezen.
 Epuloticus, lidtekenfmaa-
 kende/lidtekenende.
 Equapium, roeseppe/paards-
 eppe/groote eppe.
 Equifalis, equifetum, paars-
 deſtaart/hatteſtaart.
 Equifetum minus, hatteſtaart.
 Eranthemum, bruinettefche/ra-
 nonkel met eene roode bloem.
 Ermodicum, bonnis by ach-
 terblyving/allenpleiting/
 al-

- boozstelling des geding's dooz
 éenen der gedaagden alleen.
 Erica, heide.
 Erigeron, kruiswoztel / kruis-
 zette / kruiskruid
 Eriocephalus, wolhoofdige.
 Erithronium, hondstand.
 Ermineus, hermelijn.
 Erotema, bzaging/bzaagstuf.
 Erotomania, minnedofheid /
 minnerazerp.
 Errhinus, snuitartfemp / snot-
 artfemp.
 Error, doling / misflag / dwa-
 ling.
 — calculi, misflag in de re-
 kening.
 — facti, onkunde of dwaaling
 omtrent de daad.
 — juris, dwaaling in de rechten.
 Eruangina, smeerkruid.
 Eruca, raket / rokkel.
 Ervilia, erwten.
 — silvestria, wilde erwten.
 Ervilium, oker.
 Eryngium, kruisdistel / ein-
 deloos / meerwoztel.
 Erysimum, edele raket / witte
 mostaard.
 Erysipelas, roos / galgezwel /
 St. Antfonsbruid.
 — phlegmonodes, bloedig
 galgezwel.
 — œdematodes, helroos / sp-
 mig galgezwel.
 Erythelatos, erythelatos-
 lus, galaefrig / roosachtig /
 galgezwelachtig.
 Eryfifceptum, Chinees roo-
 zenhout.
 Erythrodanum, krap / meede /
 meekrap.
 Erythroides, roodjoni / roeds-
 hond / roodvont.
- Escharoticus, b'cinmaakende /
 blaarmaakende.
 Esfare, wezigen.
 Esfatum, 't gewezigd.
 Esfe, wezen.
 Essentia, wezenheid.
 Essentialis, wezenlph.
 Esfentiare, in wezenheid stels-
 len / wezenheid geven.
 Esfentior, wezener / wezen-
 geber.
 Esfula rotunda, duifvelsmelk.
 Esfula, wolfsmelk.
 Estefia, jaarwinden.
 Eterofis, berandering.
 Ethica, zedekunde / zedebz-
 ming / zedekunst / welle-
 vendkunst.
 Ethicus, zedekundig.
 Ethmoides, zeeachtig / zee-
 bozmig.
 Ethopoia, zedennabootfing.
 Ethnicus, heiden.
 Etymologia, etymon, ooz-
 fpronglykheid / oozfprong-
 kennis / woordgronding
 Evangelium, blyde tydning /
 blyde hoodfchap.
 Eusulia, welberading.
 Eucharistia, dankmaal / dank-
 zegging / dankoffer
 Eucharisticum facrificium,
 dankoffer.
 Eucrafia, welgematiagdheid.
 Eulogia, zegening / lofredit.
 Eunomia, woettelykheid.
 Eunuchus, gefneedene.
 Eonymus, papenhout.
 Eupatorium, boelkenskruid /
 leberkruid / agrimonie.
 Euphonia, goede blank / keel-
 luidendfied.
 Euphorbia, neefkruid.
 Euphoria, ligtdaarlykheid /

- Ipdelyphheid.
 Euphrasia, oogentroost/klaar-
 ooge.
 Eurythmia, welgeschiktheid/
 rymwelgeschiktheid/wel-
 gerondtheid.
 Eurythmicus, welgeschikt/
 welgeregeld/welgerond.
 Eurythmus, goede rym.
 Eufemos, goedspellende/goed-
 betekeneude.
 Euthymetria, euthymetrica,
 lymneetkunde/lengtemeet-
 kunde.
 Eutrapelia, weljofhing.
 Eutuglyceia, zoethout.
 Evacuatio, lediging/outrui-
 ming.
 — rei occupatae, ontruiming
 van 't ingenomen goed.
 Evacuatorius, ledigende/le-
 digmakende/aftrekkende.
 Evaporatio, uirdamping.
 Eventualiter, naar de uit-
 komst/als de uitkomst het
 medebrengt
 Eventus, uitkomst/gebal.
 Evictio, uitwinning/verwaa-
 ring/schadelooshouding.
 Evictionem præstare, onthef-
 fen/voor benadering be-
 vopen.
 Evictionis præstatio, uitwin-
 nings bezwering/henade-
 rings bezwering/ontheffing/
 verzwaring/schadelooshou-
 ding.
 Evidentia, klaarblyklykheid.
 Evincere, uitwinnen/afwin-
 nen/schadelooshouden.
 Evonimus, paapenheit.
 Ex æquo, evenmatighlyk.
 — parte rei, van den kant
 der zaak: van den kant des

- schuldigen.
 Ex parte Dei, van Gods zede.
 — officio, ampts- of plichts-
 halve.
 Exabbas, gewozen abt/oud-
 abt.
 Exactio, schatting/onrecht-
 maatige schatting/geldaf-
 perssing/eisch/vereisch.
 Exactor, schattingontbanger/
 schattingmeester/schatting-
 eischer/onrechtmatig
 schattingeischer/geldaf-
 persser.
 Examen instituire, onderzoek
 doen.
 — testium, morbi causa fac-
 tum, onderzaaqing van
 getuigen ziektehalve gedaan.
 Exangelus, buitenhode.
 Exanthema, uitslaaning.
 Exarthrosis, uitleiding/utt
 het lid schieting.
 Ex bono & æquo, naar 't
 goede en billike.
 — causa turpi, om eene
 schandelyke of oneerlyke
 oorzaak.
 Exceptio, uitzondering/uit-
 blucht/berzet.
 — peremptoria, te niet doent-
 de uitblucht.
 — qualificata, bevoeglyke/
 rechtverwachtlyke uitblucht.
 — præfestinationis, uitblucht
 van verhaasting.
 — præposterationis, of præ-
 judicialis, uitblucht van
 verachtering.
 — compromissionis, berzet
 uit verblyf van gewillekeur-
 de rechtters
 — annalis, een jaarberzet/
 een jaar duurend berzet.

Ex-

Exceptio mixta, een gemengd berzet/ hetwelk niet binnen 't jaar verbalt / noch altpduurende is.

— **declinatoria**, berzet van ontgaaning zyns beboegden rechters.

— **dilatoria**, berzet van uitsfel.

— **de non numeratâ pecuniâ**, berzet van niet getelden gelde.

— **de non petendo ante aliquod tempus**, berzet van niet te eischen booz zekeren tpd.

— **jurisjurandi**, berzet uit gedaanen eed.

— **litis contestatâ**, berzet uit begonnen rechtspleeging/ uit volddinging.

— **litis finitâ**, berzet uit geëindigde rechtspleeging.

— **litis pendentis**, berzet uit hangende rechtspleeging.

— **non competentis judicis**, berzet van onbevoegdheid des rechters.

— **rei judicatâ**, berzet uit geloopte zake.

— **transactionis**, berzet van dading of willig verdrag.

— **præjudicii**, berzet van hinder of nadeel.

— **perpetua**, een eeuwigdurend berzet.

— **temporalis**, berzet booz een tpd lang.

Exceptionem proponere, berzet boozstellen.

Exceptivus, uitzondering makende.

Excesus, overmaat.

Excipiens, berzetter/ boozwender.

Excitativus, aanzettende.

Excludere, uitsluiten/ berwerpen/ beletten/ niet willen omfangen.

Exclusive, uitsluitelk.

Exclusivus, uitsluitende.

Exclusus, uitgestoten/ berwerpen.

Exconsul, eudburgemeester.

Excrementitius, uitwerpsel.

Excrementum, uitwerpsel/ vuiligheid/ onreinigheid/ uitslijt.

— **melancholicum**, zwaar-geestig uitwerpsel.

— **biliosum**, galachtig uitwerpsel.

— **sanguineum**, bloedig uitwerpsel.

Excholericum, geelgallig uitwerpsel.

— **phlegmaticum** of **pituitosum**, slijmig uitwerpsel.

Excrescentia, uitwas.

Excusio, afdwinging/ afpersing/ goederen afdwinging.

Execratio, verbloeking.

Executio, uitboering/ volboering/ uitrechting/ panding.

— **parata**, daadlike uitrechting.

— **sententiâ**, uitboering van het vonnis.

Executivus, uitboerende.

Executor, een pander/ deurwaarder/ uitboerder.

Executores, uitboerders.

— **testamentarii**, uitboerders/ uitwerkers of volkzengers van een uitersten wil.

Executorialis, executorius, uitboerende/ verrichtende.

Exegetica, uitleghunde/ verklarhunde.

Exempli gratiâ, by boozbeeld.

Exemplaris, **boorzbeeldtg.**
 Exemplum, **boorzbeeld/affchzift/**
naschzift.

— authenticum, **oorsprong-**
lyk affschzift/ geloofwaar-
dig affschzift.

— factae citationis, **affschzift**
van de gedaane dagvaarding.

— mandati, **affschzift van den**
daagbzyef.

— procuratorii, **affschzift van**
den last des volmagtigden
of gedingbezorger's.

Exemptio, **uitzondering/ byp-**
dom.

— e lite, **tusschenkomst van**
een' derden in 't geding/
wegneemende een' uit het
geding.

Exemptus, **bezyd/ byp/ uit-**
genomen.

Exercitor, **reeder/ mederee-**
der/ scheepsreeder.

Exercitorius, **tot scheepsree-**
der's betreklyklyk.

Exergasia, **uitwerking.**

Exhæredatio, **onterving/ ont-**
goeding/ ontmaaking.

Exhæredatus, **ontersd/ ont-**
goed.

Exhæres, **ontersfde.**

Exhalatio, **uitwaaseming.**

Exhibitorius, **verschaffende/**
te berde brengende

Exhortatio, **aansporing.**

Existendi consecutio, **gebolg**
van in wezen zyn.

Existentia, **wezenlykheid/aan-**
zyn.

Existentialis, **aantwezende.**

Exitura, **ettergezwoel.**

Ex maleficio, **door blofkyke**
misdadaad/ uit misdadaad.

— quasi maleficio, **uit mis-**

daads gelyk.

Ex testamento, **by uitersten**
wille.

— tutela, **uit boogdy.**

— negotiis gestis, **uit bestuur**
van zaaken.

— orthodoxis parentibus, **uit**
rechtgelobige ouders.

Exomphalus, **dien de navel**
uitgaat.

Exophthalmus, **puloog**

Exorbitantia, **uitspoorigheid.**

Exorcismus, **duivelban.**

Exorcizatio, **duivelbanning.**

Exordium, **inleiding.**

Exormesis, **bloeddyft.**

Exortus, **de maan in de na-**
gelen.

Exostosis, **heens overtollig-**
heid.

Exotericus, **flecht/ ruuto/**
ruig.

Exoticus, **uitlandsch.**

Expectorans, **hoestzuiverende.**

Expensæ, **onkosten des ge-**
dings.

Experientia, **onderbinding/**
erbarenis.

Experimentalis, **onderbinde-**
lyk/ proefonderbindelyk.

Expiatorius, **verzoenende.**

Expianate, **duidelyk.**

Expletivus, **verbullende.**

Explicatus, **holtrokken/ruim.**

Explicite, **uitgewykheid/ uit-**
druklyk/ openlyk.

Exponibilis, **uitlegbaar.**

Expositorius, **uitleggende/**
verklarende.

Expromissor, **heloftobernee-**
mer/ schuldborneemer/ be-
zybozg.

Expulsivus, **uitdruyende.**

Expressio, **uitpersing/ uit-**
druk-

Drukking.

Exsiccatio, drooging / uitdrooging.

Exsiccativus, uitdroogende.

Exspiratio, uitaaaseming.

Exsufflatio, snuiving.

Exsuperantia, overtolligheid.

Extasis, extasia, verruktheid / verrukking / verrukking van zinnen.

Extensio, uitstrekking / uitspanning.

Extensive, uitgebreid / in het brede.

Extensivus, uitgestrekt / uitgebreid.

Extenuatio, verkleining.

Extra, buiten.

— separativum, afscheidend buiten.

— privatum, beroovend buiten.

— distinctivum, onderscheidend buiten.

— negativum, onkennend buiten.

Extrajudicialis, extrajudicialiter, buiten rechten.

Extractio radice, worteltrekking.

Extractum, uittreksel / hoft begrip.

Extra prodiens, te voorszyn komende.

Extraneus hæres, bzeemd erfgenaam.

Extraordinarius, buitengewoon / buitengemeen / ongemeen.

Extuberantia, verhevenheid / uitpuilendheid.

Exturbatorius, exturbativus, uithonzende / uitstootende.

Exuvia, slangevel.

F.

Faba, boon.

— ægyptiaca, Egyptische boon.

— fuilla, jovis, lupina, symphoniaca, bilfenkruid / dolkruid.

Fabago, wilde kappers.

Fabaïtia, smeertwortel

Fabulum marinum, geele heul.

Fabricare, maaken / versteren / smeden / timmeren.

Facio, ut des, ik doe iets / op dat gy weder iets geeft.

— ut facias, ik doe iets / op dat gy weder iets doet.

Facta, daaden / die men be-
topzen moet.

Factivus, gemaakt / doende.

Facultas, vermogen / kracht /
macht.

— æstimativa, achtvermogen.

— nutrix, alrix, voedber-
mogen

— auëtrix, vermeerbermogen.

— generatrix, teelbermogen.

— attractrix, aantrekkend
vermogen.

— retentrix, behoudend ver-
mogen.

— alteratrix, veranderend ver-
mogen.

— concoëtrix, kookend ver-
mogen.

— formatrix, vormend ver-
mogen.

— expultrix, uitdruwend ver-
mogen.

— motrix, betoegend ver-
mogen.

Facultates, goederen / rijk-
dommen.

Fagopyrum, fagotriticum,
bock-

boekweit.
 Fa us, heukeboom / boeke-
 boom.
 — sepium, johboom / wtel-
 boom.
 Falcidia pars, vierde gedeelte
 der erffenis.
 Falacia bedriegszucht / be-
 driegbesluit
 — compositionis, bedrog der
 menging.
 — divisionis, bedrog der
 schifting.
 Fallonia, leenstraf / een schuld/
 leenboete.
 Fallarius, verbalscher / bedrie-
 ger.
 Falsa demonstratio, een valsch
 betoog.
 Fallitas, valscheit / bedrog /
 lozen.
 Falx, zwijsen.
 Familix erciscundæ, erffenis-
 deeling / erfdeeling / schif-
 ten / scheiden en deelen
 Famofus libellus, (chots)chrift/
 eerrobbend schrift / naam-
 fchendend gefchrift.
 Fanaticus, hezeren.
 Far, spelt / gozt.
 — helicastrum, trimestre,
 zomersvelt / spelt van drie
 maanden.
 Farfara, hoefbladen / paards-
 blaauw / bzandlattouw / St.
 Quirynshruid.
 Farrago, mistelluin / men-
 gelmoes.
 Farfarus, aheelboom / witte
 popelie.
 Farugium, watergoudsbloem.
 Farina, meel.
 — fossilis, delfhaar meel.
 Fascialis, windselig / windsel-

achtig.
 Fastigiatus, gefpitst / getopt,
 Fastus dies, rechtsdag / ge-
 dingsdag / zitdag.
 Fafelus, boon.
 Fatalia, laatste dagen / laatste
 rechtsdagen.
 Fatalia appellationis, laatste
 tyd van beroep.
 — introducendæ, laatste tyd
 om 't beroep aan te tekenen.
 — profecundæ, laatste tyd
 verbatgen.
 Fatum, noodlot.
 Fauces, strot.
 Favagelio, (peen)hruid.
 Favi, hezbruin / deukbouwem.
 Fabricula, koozige.
 Febris, koozts.
 — putrida, rotkoozts.
 — quotidiana, dagelysche
 koozts.
 — diaria, ephemera, dag-
 koozts.
 — maligna, kwaadaartige
 koozts.
 — pestilens, pestachtige
 koozts.
 — tertiana, anderendaagfche
 koozts.
 — quartana, derdendaagfche
 koozts.
 — hectica, taatje koozts.
 — ardens, bzandende koozts.
 — erratica, dwalende koozts.
 — symptomatica, toeballige
 koozts.
 — periodica, rondomloopen-
 de koozts.
 — fynocha, veidaagfche
 koozts.
 — caustica, bzandende koozts.
 — hemitritana, semitertiana,
 halfanderdaagfche koozts.

Fe.

Febris lipyria, bimentwaarme
en buitenkoude koozts.

— epiala, matelyk warme
koozts.

— anomala, onozdenlyke
koozts.

— acmastica, ophlimmende
koozts.

— paracmastica, afslimmen-
de koozts.

— phlegmonodes, ontstoken
koozts.

— typhodes, razende koozts.

— continua, geduurige koozts.

— intermittens, afgaande
koozts.

Feces, droessem der geperste
drinken/wynmeer/wynhef.

Feciales, oorlogaanzeggers/
krygsberkondigers/ krygs-
hoden.

Fel, gal.

Felonia, leenstraf/ leenschuld:
leenontrouw/ leensmaad/
welke aan een leenheer van
een leerman geschiedt.

Femur, femur, de dyc.

Fermentatio, ryzing/ gisting.

Fermentatus, gerezen/ gedeess-
send/ gezuurd.

Fermentum, hefdeeg/ zuur-
deessem/ zuurdeeg/ gist.

Ferrugo, roest.

Ferula, ferula/ roeden van
de ferula/ een plak.

— Africana galbanifera, gal-
ban.

— ammonifera, gom amo-
niak.

Ferulæ, spalken/ spanhouten.

Ferum equinum, paardspyer.

Festuca, dzabig/ gebaarde
ebene.

Festum, feest.

Festum paschatis, paasch-
feest.

— pentecostes, pinxterfeest.

— septimanarum, het feest
der weken.

— tabernaculorum, het feest
der loberhutten.

— clangoris, het feest des
geklanks.

— expiationis, het feest des
zoenoffers.

— nativitatis domini, het
feest van des Heeren ge-
boorte.

— passionis domini, het feest
van des Heeren lyden.

— resurrectionis domini, het
feest van des Heeren op-
standing.

— ascensionis domini, het
feest van des Heeren hemels-
vaart.

Feudalis, leenachtig/ leen-
goedachtig.

— substitutio, verbanding in
leengoed.

Feudatarius, leerman/ leen-
goedontbanger.

Feudista, leenrechtbeschypber/
leenrechtuitlegger.

Feudum, leengoed/ leen.

— non integrum, gespleeten
leen.

— non regale, onkoninglyk
leengoed.

— reale, koninglyk leengoed.
— conditionatum, woortwaar-
delyk leengoed.

— non rectum, degenerans,
hastard/ ontaartend leen-
goed.

— ecclesiasticum, kerkyklyk
leengoed.

— antiquum, oud leengoed.

Fœdum novum, nieuw leen-
goed.

— reale, obererfelijk leen-
goed.

— episcopale, geestlijk leen-
goed.

— personale, onobererfelijk
leengoed.

— masculinum, manlijk leen-
goed.

— foemininum, vrouwtlijk
leengoed.

— maternum, moederlijk leen-
goed.

— paternum, vaderlijk leen-
goed.

— inobile, onadelijk leen-
goed.

— emptum, gekocht leen-
goed.

— librum, byp leengoed.]

Fibra, vezel.

Fibula, knuitbeen/ de kleine
pyp.

Ficaria, speenkruid.

Ficoïdes occidentalis, Indi-
aensche doornappel.

Ficus Indica, Indiaansche
bapboom.

Fideicommissaria hæreditas,
erfating ober de hand/ erf-
fang ober de hand.

Fideicommissarius iudex,
rechter in gestitzaaken van
erfenis ober de hand.

Fideicommissarius hæres, erf-
genaam ober de hand.

Fideicommissum, iets aan de
goede trouw bevolen.

Fideicommissum, erfraa-
king ober de hand/ maa-
king ober de hand, erfenis
ober de de hand/ verhouden
erfenis.

Fidejubere, bozgzyn / bozgz
blyven.

Fidejussio, bozgzbljving/ bozgz-
tozt/ bozgzfchap.

Fidejussor, bozgz.

— conditionalis, bozgz onder
heding of woortwaarde.

— perpetuus, altpddurende
bozgz/ die aan geen tyd ver-
houden is.

Fides; geloof.

Fiduciaria possessio, bezitting
ter goeder trouwe/vertrouw-
de bezitting.

Fiduciarius, goedertrouwesch/
ter goeder trouwe.

Fiens, wordende.

Figura, (Meekunst) gestal-
te/ afbeeldsel.

Figura, (Redeneerkunst) ge-
falte.

Figura, (Welsprekenheids
kunst) spreekwoys/ gefalte.

Figurata, gebedde steenen.

Figuratum, 't verbeelde/ 't be-
tekende.

Figuratus, afgebeeld.

Filago, roerkruid/ roodme-
lifenkruid.

Filicitas, zoonschap.

Filia, yene dochter.

Filiastra, stiefzoon/ boorzoon.

Filicestrum, wildvaren/ wa-
tervaren.

Filicula, wederdood/ etkenba-
ren/ boomvaren/ kleine
varen.

Filii et filiarum, ne-
ben en nichten/ des vaders
zusters kinderen.

Filii et filiarum, ne-
ben en nichten/ moers zo-
nen en dochters.

Filii et filiarum, ne-
ben en nichten/ moers zo-
nen en dochters.

- neben en nichten/ooms zoons
nen en dochters.
- Filii et filiae consobrinorum,
neben en nichten/zoons en
dochters van twee gezusters.
- Filii et filiae fratrum, broe-
ders zoonen en dochters.
- Filii et filiae majorum ami-
tarum, oberoudmoeps zoons
nen en dochters.
- Filii et filiae majorum avun-
culorum, oberoudooms kin-
deren.
- Filii et filiae majorum mater-
terarum, oberoudmoeps kin-
deren.
- Filii et filiae majorum patruo-
rum, oberoudooms kinde-
ren.
- Filii et filiae majorum matru-
elium, neben en nichten/ach-
terzusterlingen.
- Filii et filiae majorum patru-
elium, neben en nichten/broe-
derlings kinderen/achter-
broederlingen.
- Filii et filiae majorum proa-
mitarum, oudmoeps kinde-
ren/grootvaders zusters kin-
deren.
- Filii et filiae majorum proa-
vunculorum oudooms kin-
deren/grootmoeders broeders
kinderen.
- Filii et filiae majorum proma-
terterarum, oudmoeps kin-
deren grootmoeders zusters
kinderen.
- Filii et filiae majorum propa-
truorum, oudooms kinde-
ren/grootvaders broeders
kinderen.
- Filii et filiae sororum, zusters
zoonen en dochters.
- Filipendula, roode steenbrief.
- Filius, zoon.
- abdicatus, ontferde/ber-
stooten zoon.
- adoptivus, aangenomen
zoon.
- legitimus, wettige zoon.
- naturalis, natuurpae
zoon.
- Filius ante patrem, hoefbla-
den/paardklaauw/brand-
lattouw/ St. Quirins-
kruid.
- Filix, baren.
- palustris, wild baren.
- aquatilis, waterbaren.
- latifolio, breedbladig ba-
ren.
- querna, eskenbaren.
- Filtratio, zuivering van enige
drank of lucht door door-
lekking.
- Filtrum, lekpapier/leksteen.
- Finachio, venkel.
- Finalis, eindigende.
- Finalizare, als een einde ber-
ooszaaken.
- Finis, einde.
- intentionis, einde der be-
doeling.
- fruitionis, einde der genie-
ting.
- executionis, einde der uit-
voering.
- ultimus, oppereinde/laat-
ste einde/ uiterste einde/ al-
einde.
- subordinatus, onderge-
schikt einde.
- cuius, het einde wiens.
- cui, het einde aan wien.
- Finitas, eindigheid/ bepaald-
heid.
- Finitivus, eindigende/ bepaal-
len

lende.
 Finitor, zichteinder / him.
 Finitus, eindig / bepaald.
 Fiscus, geldkist / 's lands
 schatkist / de gemeene zaak.
 Fisfura, kloof / spleting.
 Fisticus, pimpermoot.
 Fistula, naauwe lange etter-
 holte.
 Fistula pulmonum, longepyp.
 — sacra, heilige pyp.
 — lachrymalis, traanenpyp.
 Fistularia, roode ratelen.
 Fistulosus, etterpypig.
 Fitimus, gedaante / trek des
 aangezichts.
 Fixatio, vastmaaking.
 Flaccus, hangooz.
 Flamma jovis, passieboom.
 Flammula, heete klim / vane-
 kruid / blankkruid / blaas-
 metje.
 Fletus, gehuil.
 Flos, bloem.
 — Armenius, heffens / kraaije
 bloem / tuilkensbloem / hoe-
 pelbloem.
 — Constantinopolitanus, Hie-
 rosolymitanus, Creticus,
 bloem van Konstantinopel.
 — folis, heidensop / zonne-
 bloem.
 — regius, equestris, ridder-
 sporen.
 — ambarvalis, kruisbloem /
 kruisdagbloem.
 — Africanus, Tunischbloem.
 — cuculi, hoekhoeksbloem.
 — sanguineus, Indiaansche
 kers.
 — tinctorius, alikerbem.
 — Zachariae, hozebloem /
 roggebloem.
 Fluidum, fluida, vloeistof /

vloeistoffen.
 Fluor muliebris, moederbloed.
 Fluxio, zinking.
 Fluxus alvi, buikloop.
 — lientericus of coeliacus,
 afgang der onverteerde spys.
 — sanguineus, bloedloop /
 roode loop.
 — chylosus, gylloop / gyl-
 afgang.
 — colliquatitius, uitteerende
 buikloop.
 — hepaticus, leberloop / le-
 verbuikloop / leverbloed.
 — symptomaticus, byvallige
 buikloop.
 — criticus, beslissende buik-
 loop.
 — haemorrhoidalis, speen-
 bloed / ambtejenbloed.
 Focile minus, de kleine pyp.
 — majus, de groete pyp.
 Foeciales, zie Feciales.
 Foederare, verbond maaken.
 Foederati, bondgenooten.
 Foedus, verbond.
 Foemineus, vrouwelijk / wyflijk.
 Foemininum genus, vrouwelijk
 geslacht.
 Foeneratores usurarii, tafels-
 houders / leenbankhouders.
 Foeniculum, venkel.
 — Alpinum, beerwortel.
 — Sinenle, Chineseche of ster-
 angs.
 — porcinum, varkensvenkel
 beerwortel.
 Foenum Graecum, fenegriek.
 Foenus trapesiticum, tafels-
 houder / leenbankwinst /
 woeker.
 Foetus, vrucht.
 Folliculus fellis, galzakje /
 galblaasje.

Fo.

Folium, blad.
 — orientale, zenebladen.
Fomentare, stooven.
Fomentatio, stoojing.
Fomentum, stooffel.
Fontanella, fonticulus, dragt.
Fontinalis, fonteinkruid/bozn-
 send/ zwenikruid.
Forsicus, een buitenman/
 beembeling.
Forsythia, dingtaalg/ vier-
 kwartijk.
Fornax, die de huiskloop heeft.
Forma, vorm/ gedaante.
Formalis, vormaank.
Formalitas, vormelykheid.
Formaliter, vormelyk.
Formalizare, vormelykheid
 geeven.
Formula, ontwerp/ voorschift.
Fornax, een oven.
 — anemia, windoven.
 — rotunda, ronde oven.
 — quadrata, vierkante oven.
 — turrita, torenachtige oven.
 — testudinea, gewelfde oven.
 — strata, geplaveide oven.
 — probatoria, proefoven.
 — reverberatoria, weérkaats-
 sende oven.
 — distillatoria, aftrekoven.
Fornix cerebri, gewelf des
 hersens.
Forum, rechtsplaats/ 't hof/
 een markt.
Fossa navicularis, schipgelyk
 hol.
Fossilia, delstoffen.
Fractura, breuk.
Fragaria, aardbeienkruid.
Fragum, aardbezie.
Frangula, spozkelhout/ ppl-
 hout/ houtboom.
Frater, broeder.

Frater germanus, heele broe-
 der/ volle broeder/ broeder
 van vollen bedde.
 — consanguineus, broeder
 van vaders zyde.
 — uterinus, broeder van
 moeders zyde.
Fratia, snaar/broeders vrouw.
Fraus, bedrog.
Fraudator creditorum, ban-
 kerootter.
Fraudatorius, bedrieglyk/ be-
 dzigende.
Fraxinella, eschenkruid.
Fraxinus, eschenboom.
 — bibula, hoeressche.
Frenulum linguae, tongriem.
Frequentissimus conventus,
 zeer volkryke vergadering.
Fribusculum, huiskrakkeel/
 huisberschil.
Frigusculum, koelte/ huis-
 krakkeel/ huisberschil.
Fritillaria, liebits eieren/ lie-
 bits ilceni.
Frivolus, onnut/ slecht/ beu-
 zelachtig.
Frontale, voozhoofdlesel/
 voozhoofdartsenf.
Fronto, groot van voozhoofd.
Fructuarium, vruchttrekker/
 vruchtgebruiker.
Fructuosus, vruchtbaar.
Fruitio, genieting/ genot.
Frumen, de stroot/ heelknofdel.
Frumentatores, kooznmees-
 ters.
Fruementum, koozn.
 — Barbarum, spelt.
 — Saracenicum, heide-koozn.
 — divi Petri, monococcon,
 een-koozn.
 — amyleum, ante'-koozn.
 — Turcicum, Turkisch koozn.
 Fru-

Frustra, te vergeefs.
Frustrare, misleiden/ontwenden/te leur stellen.
Frustrario, teleurstelling/misleiding/ontwending.
Fruex, heester/plant.
 — **sensibilis**, kruidje roer-myniet.
Fucus, wter.
 — **marinus**, zeekroost.
Fucæ, **fucæ**, bluchtelingen/zestienendeelnoten
Foenivarius, bluchtelingban-ger.
Fugitivus, bluchtig.
Fuljea, schaarsteenroet
Fulonica, volderp/volders-kunst
Fumus terræ, **fumaria**, duibehervel/gryzekom/aard-rook.
Fumaria bulbosa, holwortel.
Fumatio, berkalking dooz-rook.
Fumigatio, doozhyting dooz-rook/rooking/doozrooking.
Functio, bediening/werking.
Fundamentaliter, grondig.
Fundare, beginnen/stellen/bevestigen/sichten/grond-leggen/grondbesten.
Fundus, grond/erf/stuk lands/hoebe/hoffede
 — **vectigalis**, erfpaachtgrond.
Fungus, duibelschzood/paddestoel/kampernoelje.
 — **præcox**, vroeg duibelschzood.
 — **suillus**, zwags-duibelschzood.
 — **serotinus**, spaad duibelschzood.
 — **autumnalis**, herfst-duibelschzood.

Fungus venenosus, vergiftig duibelschzood.
 — **femiorbicularis**, halfrond duibelschzood.
 — **marinus**, zeeduibelschzood/eunjerseieren.
 — **orbicularis**, bolachtig duibelschzood/wolfsbeest
 — **coralloïdes cancellatus**, koraalgetwys getraliede kampernoelje.
 — **arboresus**, boomkampernoelje.
 — **quercinus dipsacoïdes**, eike kampernoelje met bladeren/als volders kaarten.
Funis, de streng
 — **arborum**, winde/wzange.
 — **furfur**, semelen.
Furfuratio, schilfer op't hoofd.
Furnus chimicus, kookooven/scheidsooven/stoffscheidsooven.
Furor eterinus, manzietke/mandolheid.
Fur, een dief.
Furtum, dieverpe.
Furunculus, bloedbin/bloedzweer/knobbel/fpk/har-tebuil.
Fusio, smelting.
Fusoria, gietskunst/gietkunde.
Fustuarium, stoksag.
Futuritio, toekomstigheid.

G.

Gabella, tol.
Galactites, melksteen.
Galanga, welriekend liess.
Galedragon, kaardendicrel.
Galeus stellatus, hazelhaije.
Galiga silvestris, wilde bissen.
Galla, galnoot.
Gallinæ morfus, muur.

Gal-

- Galli centrum, gallitricum, **scharlep.**
 Gallium, **walstroo.**
 Galreda, **lil.**
 Gangaræon, **strottenhoofds**
llesken/ de huid.
 Ganglium, **hozstiklier/zenuto-**
linoop.
 Gangræna, **vuur/ kanker/**
vuil vleesch.
 Gargasmus, **stinkende melde.**
 Gargarismus, **gorgelwater/**
gorgelbrank.
 Garum, **pekkel.**
 Gastrepiploicus, **huiknettig.**
 Gastrepiploica arteria, **huikis**
en nets slagader.
 — vena, **huikis en nets ader.**
 Gastrepiplois, **huikner.**
 Gastricus, **huikachtig.**
 Gastrica arteria, **maagslag-**
ader.
 — vena, **huikader.**
 Gastrocnemicus, **kuittig.**
 Gaudere, **verhlyden/ zyn ge-**
ding winnen.
 Gazophylacium, **schatkist/**
schatbewaarplaats.
 Gelatina, **lil.**
 — marina, **zeenetel.**
 Gelida, **vozt.**
 Gelseminum, **kleine jassyn.**
 Gemma, **edelgesteente.**
 — alectoria, **haanesteen.**
 — rubina, **robynsteen.**
 Genealogia, **geslachtsrafel/ ge-**
slachtboom/geslachtekening.
 Gener, **schoonzoon.**
 Genera singulorum, **de ge-**
slachten der byzonderen.
 Generalis, **gemeen/ algemeen/**
onbepaald.
 Generalissimus, **algemeenst.**
 Generaliter, **algemeenlyk/ on-**
bepaaldelyk.
 Generatio, **teeling.**
 Genericus, **geslachtig.**
 Genesis, **geboorte/ teeling.**
 Generklicus, **geslachtgeboor-**
tig/ gelukzegger/ geboor-
tegelukzegger.
 Genethliologia, **gelukzegging**
uit iemands geboortuur.
 Geneticus, **teelende.**
 Genicularis, **speerkruid/ St.**
Zoriskruid.
 — spinosa, **gaspeldoorn.**
 — tinctoria, **alkerhzem.**
 Genioglossum, **kind's tonge-**
speer.
 Genista, **hem/ genst.**
 Genistella, **streckende hem.**
 Genitale marinum, **zeeroede.**
 Genitalia, **teelleden.**
 Genitivus, **teeler/ tweede naam-**
bal in de buiging der naam-
woorden.
 Gentiana, **gentiaan.**
 Gentilia, **volksnaamen.**
 Gentilitia insignia, **geslacht-**
wapenen/ stamwapenen.
 — nomina, **geslachtsnaamen/**
stammaamen.
 Genus, **geslacht.**
 — masculinum, **manlyk ge-**
slacht.
 — femininum, **broutolyk ge-**
slacht.
 — neutrum, **onzydig geslacht.**
 — dicendi, **wyze van spreken.**
 Genyophyoides musculus, **kind's**
tongbeenspreek.
 Geographia, **aardbeschryving/**
aardklootkunde/ landbeschr-
ving.
 Geographus, **aardryksbeschr-**
ver.
 Geodesia, **geodactica, land-**
mest.

meetskunde.
 Geodætes, meetkunstenaar/
 landmeeter.
 Geodæticus, landmeetkundig.
 Geonantia, aardkunst/stip-
 rekenkunst/stipwaarszeg-
 ger.
 Geomantis, stipwaarszegger.
 Geometra, landmeeter/meet-
 kundige.
 Geometria, meetkunst/meet-
 kunde.
 Geometrice, meetkundigst.
 Geometricus, meetkundig.
 Geostatica, aardweegting/aard-
 weegkunde.
 Geostaticus, aardweegkundig.
 Geranium, ojebaarsbek/kraa-
 nenbek.
 — columbinum, duivenboet.
 — Robertianum, Robberts-
 kruid.
 — supinum, liggende oje-
 baarsbek.
 — batrachioides, boterbloem-
 achtige ojebaarsbek.
 — gruinale, kraanenhal.
 — montanum, bergojebaars-
 bek/bloedwortel/bloed-
 kruid.
 Gerontocomium, oudeman-
 nenhuis.
 Gerontopogon, hokshaard.
 Geropia, oud gezicht/bijge-
 zicht.
 Gerusia, de raad.
 Gesminum, jasmijn.
 Gestatorium, draagstoel.
 Gestor, bewindvoerder/he-
 windhebbber.
 — negotiorum necesarius,
 noodzaaklike bewindvoer-
 der.
 — negotiorum quasi neces-

arius, noodzaaklike be-
 windvoerder/gelk.
 Gestor negotiorum volunta-
 rius, bywillige bewindvoer-
 der.
 Geum, nagelkruid.
 Gibbositas, bochelachtigheid/
 bultigheid
 Gibbosus, gibbus, bultenaar/
 gebult
 Gingiber, gewer
 — hortense, diptam/wilde
 polep.
 Gingiva, tandbleest.
 Ginglymus, nederluge ont-
 vanging of inschieting.
 Gith, narduszaad/nigelle/
 justertjes in 't groen.
 Githago, hoornroosjen/negel-
 bloemen.
 Glacies, ys.
 — Mariæ, Muskovisch glas.
 Gladiolus, zwaardkruid.
 Gladiolus aquatilis of palus-
 tris, waterlisch/handelaars.
 Glandula, klier/klierken.
 — prostates, boozstaande klier.
 — renalis, nierachtige klier.
 — pinealis, pijnappel-klier.
 — pituitaria, stumlek- of
 hersfenlek klier.
 — lachrymalis, traanklier.
 Glans, zetpil.
 Glastum, weede/pastel.
 Glaucoma, oogengroenheid/
 groenziendheid/graauwog.
 Glaux, witte klaver.
 — maritima, melkkruid.
 Globulus marinus, zeehairbal.
 Globus, vloot.
 Globus terrestris, aardvloot.
 — coelestis, hemelkloot.
 Gloriari, roemen/zich be-
 roemen/herblypen/bzallen.

Glo-

- Glorificatio, beschrijving / heerlijkmaaking.
- Glos, zwagerin / zwageresse.
- Glossema, verflaaring.
- Glutalis, touwachtig.
- Glutæus, hiltachtig.
- Gluten, kleeppap / zondeersel.
- Glycypicos, bitterzoet.
- Glycyrrhiza, zoethout.
- Gnaphalium, rood melizoenkruid.
- Gnome, zinspreuk.
- Gnomologia, spreukkunde.
- Gnomologicus, spreukkundig.
- Gnomonica, zonnelopzekerhede / zonnurlopzekerhede.
- Gnomonicus, winkelhoekig.
- Gnomon, winkelhaak.
- Gætia, toberkunde.
- Gomphæna, gelepp / papegaaiskruid.
- Gomphosis, spikerlopze inboeging of uitschieting.
- Gonogra, knieziecht.
- Gonorrhæa, zaadbloed.
- virulenta, bergiftige dzuipert.
- venerea, dzuipert.
- Gossipium, boomwol / katoen.
- Gradatio, trapspreek.
- Gradualitas, ophlimming by trappen.
- Gradus, (*Rechtsgeleerdheid*) achtig / waardigheid / staat / lid van maagschap.
- Gradus, (*Wysgeerte*) trap.
- comparationis, trappen van vergelyking.
- positivus, stellige trap
- comparativus, vergelykende trap.
- superlativus, obertreffende trap.
- vocis, stemtrap.
- Gramen, gras / lidgras / peen / hondgras.
- caninum of medicatum, hondgras.
- forgi effigie, pip of zoogzaadgras.
- phalaroides, lieffigh gras.
- tremulum, bliddergras.
- tiphynum, lisch boddegras.
- eriphoron, wolle of mottegras.
- junceum, viesgras.
- segetum, koozngras.
- striatum, gestreept gras.
- plumosum, pluim of berdergras.
- hordeaceum, gerstgras.
- alopecuroïdes, bossestaartengras.
- cyperoïdes, wilde gali-gaangras.
- aquaticum, blotgras.
- palustre, waterrietgras.
- panici effigie, panikhoorngras.
- nemorosum, hoeschgras.
- equinum, paardgras.
- spicatum, geard gras.
- montanum, berggras.
- nodosum, knoop of knopgras.
- Gramen aculeatum, steekelig gras.
- dystachyophoron, duhbelhaartig gras.
- meliaceum, hirs of zaadgras.
- mannæ, hemelsdauwgras.
- sanguinarium, bloedgras.
- leucanthemum, oogen-troostgras.
- polyanthemum, beelblommig gras.
- arundinaceum, rietgras.

- Gramen crucis, kruisgras.
 — pratense, heemdgras.
 Grammatophylacium, brief=
 bewaarderij / papierbewaar=
 derij.
 Granadilla, passiebloem.
 Grandebalæ, haar onder de
 okselen.
 Granitum, granietsteen.
 Granulatio, verkorsing.
 Graphiarius, hofschryver / hof=
 rechtschryver.
 Graphidus lapis, melksteen.
 Graphioïdes, priemgelyk /
 priemachtig / penachtig.
 Graphis, beschryving / beeping.
 Gratægus, Ictusboom.
 Gratia, genade / strafbergif=
 fenis.
 Gratia diplomati contradi=
 cere, brieven van strafber=
 giffenis wederpreken.
 Gratificatio, weldaadbewo=
 zing / dienstbewoizing.
 Gratis dans, om niet gee=
 vende.
 Gratis data, om niet gegee=
 vende genade.
 Gratum faciens, aangenaam=
 maakende.
 — dei, heidenwozop.
 Gratiola, godsgenade.
 Grosfularia, stekelbessen /
 kruisbessen
 Gravamina, bezwaarnissen.
 Gravare, bezwaaren / belaa=
 den / kwetzen.
 Gravativus, bezwaarende.
 Gravedinosus, hoofdweerig.
 Gravedo, hoofdbloed / zwaar=
 hoofdigheid / verkoudheid /
 snof.
 Gravititas, deftigheid.
 Grex, kudde.
 Groma, legermeeting.
 Gruinaria, ojebaarsbek / kraa=
 nenbek.
 Grypus, habiksneus.
 Guajacum, pokhout.
 Guajaraba, papierboom.
 Guardia, bewaarnis.
 Guardianus, bewaarder.
 Gubernatio, bestuuring / be=
 stiering.
 Gubernator, bestuurder / heer=
 scher / landvoogd / ruwaard.
 Gubernatores reipublicæ, be=
 stuurders of overheden des
 lands.
 Guidagium, geleitol of geleit=
 geld booz wegwoizing.
 Gula, de keel.
 Gummi, knobbel.
 Gumma, gom / knibber.
 Gurgulio, strottenhoofds iel=
 leken / de huid.
 Gurgulionis laxatio, neer=
 schieting van den huid.
 Gustatorius nervus, de smaak=
 zenuw.
 Gustus, smaak.
 Gutta serena, de zwarte star.
 Gutturium, heekilapje / keel=
 slot.
 Gutturosus, kropachtig.
 Gymnasiarcha, schoolheer /
 schoolvoogd.
 Gymnasium, latynsche of eni=
 ge hogere school
 Gymnasta, schermer / naakte
 woystelaar.
 Gymnastica, schermkunst.
 Gymnicus, oeffenaar / oeffe=
 ling.
 Gymnosophista, schoolwozje.
 Gynæocratia, wyvenheer=
 sching / vrouwenregeering.
 Gynæocratumenus, vrou=
 wen=

Gynæconitis, *brouwentimmer / vrouwenbertrek.*

Gypsum, *gips.*

Gyfeus, *pleisterig / pleisterachtig.*

Gyrativus, *krultrekking / slangtrekking.*

H.

Habitare, *woonen / bewoonen / op een plaats blijven.*

Habitatio, *bewooning van een huis.*

Habitualis, *hebbelpk.*

Habitualiter, *gewoonlyk.*

Habitatus, *hebbelpk / geschikt.*

Habitus, *bekwaamheid / gewoonte.*

Habitus, *daadvaardigheid / hebbelpkheid.*

Hæmoptoicus, *die bloedspuwt.*

Halicacabus, *krieken over zee / joodenkrieken / winterkersen.*

Halimus, *zeepozzelein.*

Halographia, *sterreplaatsbeschrijving.*

Haplicoria, *schielpke zachtheid.*

Harmonia, *samenstemming / eenstemmigheid / overeenstemming / welluiding.*

Harmonica, *samenstemkunde / welluidingskunst.*

Harmonice, *samenstemmigpk.*

Harmonicus, *samenstemmend / welluidende / zangkundig.*

Harundo, *riet.*

— *vallatoria, of phragmites, dek- of tuinriet.*

— *tibialis, ppp- of sluitriet.*

Harundo zeugitis, *jaagervriet.*

— *toxice, boogriet.*

— *sagittaria, pprriet.*

— *lithospermus, St. Jobs traanen.*

Hastula regia, *affodille.*

Hæccetas, *hæccitas, ditheid.*

Hæmatosis, *bloedmaking*

Hæmialops, *oogbloedigheid / oogvroedheid.*

Hæmocryphia, *bloedopschotting.*

Hæmodia, *tandendoofheid / tandeneggigheid.*

Hæmoptoë, *hemoptysis, bloedspuiting.*

Hæmorrhogia, *bloedloozing.*

Hæmorrhocryphia, *ambeienopschotting.*

Hæmorrhoidalis, *ambeijig / speenig.*

— *arteria, speenlagader.*

— *vena, speenader.*

Hæmorrhoides, *ambeien / speenen.*

Hæmorrhoidum herba, *speenkruid.*

Hæmosepsia, *hæmotexia, bloedsetterigheid.*

Hæmosiastia, *bloedstilstand.*

Hæredem instituere, *erfge-naam stellen.*

Hæredis institutio, *erfge-naamstelling.*

Hæreditarius, *erfpk.*

Hæreditas, *erffenis.*

— *directa, erffenis uit de hand / onmiddelpke erffenis.*

— *fideicommissaria, erffenis over de hand / middelpke erffenis.*

Hæreditatis acquisitio, *erffenisbeurving / erffenisbekoming.*

S

Ha:

Hæreditatis aditio, erfnis-
aanbaarding / erfnisaan-
tasting.

- petitio, erfniſſeiſching.
- repudiatio, erfniſſberwer-
ping / erfniſſberſtooting.
- relictio, erfniſſlaating.
- directa, erfniſſlaating uit
de hand.
- fideicommiſſaria, erfniſſ-
laating over de hand.

Hærediatem acquirere, erf-
niſſbekoming.

- aſſere, erfniſſen aanbaarden.
- petere, erfniſſen eifchen.
- relinquere, erfniſſen laten/
nalaaten.
- repulſare, erfniſſen ber-
werpen.

Hæres, erfgenaam.

- ſingulariter nominatus,
byzonderlyk genoemde erf-
genaam
- anomalus, buitengewone
erfgenaam.
- legitimus, wettige erfge-
naam.
- neceſſarius, noodzakelyke
erfgenaam.
- voluntarius, bypwillige
erfgenaam.
- feudalſ, leenerfgenaam.
- ex aſſe, enig erfgenaam.
- legatarius, gift'erfgenaam.
- extraneus, van buiten
aankomende erfgenaam.
- ſuus, eigen erfgenaam.
- fiduciarius, erfgenaam ter
goeder trouw.
- ex tranſverſo, zydelling-
ſche erfgenaam.
- lineæ deſcendentis, erfge-
naam in nederklim-mende
maagſchap.

Hæres lineæ aſcendentis, erf-
genaam in opgaande maag-
ſchap.

- ab inteſtato, erfgenaam
by berſterf.
  - ſcriptus of ex teſtamento,
erfgenaam by uiterſte wil.
  - fideicommiſſarius, erfge-
naam over de hand.
  - legatorum nomine, een
erfgenaam / die door de aan-
baarding verbonden is de
maakingen te voldoen.
- Hæreſiarcha, hoofdketter / op-
perketter / aartſketter.
- Hereſis, ketterp / ongelooſ /
wangelooſ.

Hæreticus, ketter : ketterſch.

Hagiolpermus, zeberzaad.

Halec, barengus, haring.

Hecateïs, wolfſwoztel / mon-
niſſchapſkens.

Hecatogonaliſ, honderdhoec-
ſig.

Hecticus, taaf / baſtzittende /
diepzittende / ingewozteld.

Hedera, veil / klimop / kle-
ber / kleberboom / klim-
meboom.

— terreſtris of pluviatica,
onderhabe / aardveil / lage-
veil / hondſdras.

— cilicia, cilicia of ſpinofa,
ſteekende winde.

— arborea, boomveil.

— muraliſ, muur- of wand-
veil.

Hedra, hedrum, grond / klim.

Hedypnoiſ, geele tichorei /
paapenkruid / paardebloes
men.

Hedylarum, biſſilkenskruid.

Hæreticus, aantrekken- / na
zieh trekkende.

He-

- Helenium, alantswortel / galantwortel.
 Heliacus, beerig.
 Helianthemum, heidenpyp.
 Heliotropium, zonnemende / zonnebloem / hantkerkruid.
 — majus, kreeskruid.
 Helix, slangomtrek / slangtrek.
 — auris, des oors slangtrek / des oors buitenste kromme omloop.
 Helleborastrum, zwart nieskruid.
 Helleborine, wild wit nieskruid.
 Helleborus, nieskruid / nieswortel.
 Hellenismus, Griekische spreekmanier.
 Helus, lekdoozn / erteroog.
 Helxine, hilsenkruid / glaskruid / klokbloem / klokkkruid.
 — cislampelos, winde.
 Hemeralopia, daggezig.
 Hemerobia, een dag leevende.
 Hemerocallis, lalie van eenen dag.
 Hemicrania, scheele hoofdynn.
 Hemiolia proportio, halfheele ebentedigheit.
 Hemionitis, maankruid.
 Hemiphonia, zagtstemmigheid / halfspreekking.
 Hemiplegia, halfberoerdheid / zydsberoerdheid.
 Hemisphæra, halfronnd / halfkloot.
 Hemitritæus, halfanderdaagsche koozts.
 Hemorrhoidum herba, speenkruid.
 Hendecagonalis, elfhoekig.
 Henophyllon, een blad.
 Hepanitis, leberontsteeking.
 Hepar, leber.
 — uterinum, lymmoeders leber.
 Hepatica, leberkruid / walmeester.
 Hepaticus, leverzuchtig.
 Hepatorium, boelkenskruid.
 — aquaticum, waterboelkenskruid.
 Heptadecagonalis, zeventienhoekig.
 Heptagonus, zevenhoekig.
 Heptakischiliogonalis, zeventuizendhoekig.
 Heptaphyllum, zevenblad.
 Herba, kruid.
 — Judaica, gildkruid.
 — comitissæ of stella, graasvinnelkruid / hartshoozn.
 — pulicaris, blooikruid.
 — Gerardi, Geraarts of sichtskruid.
 — benedicta, speer- of St. Joris-kruid.
 — Sancti-Christophori, St. Kristoffels kruid.
 — Jacobi, St. Jakobs of groot kruiskruid.
 — trinitatis, edel leberkruid.
 — paralyfis, steutelbloemen / hofbloemen.
 — Sancti-Petri, St. Peterskruid / steutelbloemen / helmsteutel / witte betonie.
 — trinitatis of clavellata, penseen.
 — scelerata of fardonia, haneboet.
 — paris, wolfsbessen / spinnekoppen.
 — sancta, tabak.
 — ulticana, slaapwekkende nachtschade.

Herba muralis, glaskruid
 — mimosa, kruidje roer-mp-
 niet.
 — leporina, hazepootjens.
 — salutaris, rozemarn.
 — stataria, berkensbenkel /
 solferwortel.
 — pedicularis, luiskruid.
 — lucernalis, wolleblad / wool-
 lekruid / totzsenkruid.
 — coxendicum, nabelkruid.
 — geniculata, of geniculati
 caulis, knoopgras / knop-
 gras / lidgras.
 — Simeonis, zigmaarskruid.
 — solaris, zonnebloem / zon-
 nelwende / hanterkruid.
 Herbaria, kruidkunde.
 Herbarista, kruidkennner.
 Herbarius, herbifer, kruid-
 boek / kruidschat: kruid-
 kennner.
 Hermaphroditus, manwvif/die
 beide de teel leden heeft.
 Hermeneuticus, uitleggende /
 verklaarende.
 Hermodactylus, tydeloos /
 herfstbloem.
 Hernia, scheurfel / bzeuk.
 — varicosa, adergezwel-
 scheurfel.
 — zirbalis of omentalis, net-
 scheurfel.
 — umbilicalis, nabelfcheurfel.
 — inguinalis, laschfcheurfel.
 — intestinalis, darmfcheurfel.
 — aquosa, waterfcheurfel.
 — ventosa of flatuosa, wind-
 fcheurfel
 — uterina, haarmoeders
 fcheurfel.
 — gurturis, fpetne / fpeene /
 keelfcheurfel.
 Herniaria of herniola, dut-

zendgretn / dutzendhoorn.
 Herpacantha, beerenklauw.
 Herpes, haartwozm / galge-
 zwel / fpreukbuur.
 — miliaris of pustulosus,
 fpringend buur.
 — exedens of esthiomenos,
 de wolf / inetende haartwozm.
 Hesperus, avond / avondfcer.
 — hortensis, damastbloem.
 Heteroclytus, anders gebo-
 gen.
 Heterodoxia, onrechtzinnig-
 heid.
 Heterodoxus, valschzinnig /
 valschgevoelende / valschlee-
 rende / onrechtzinnig.
 Heterodromus, buitenloop /
 byloop.
 Heterogeneous, anderfachtig /
 anderaartig.
 Heteronymia, andernaamig-
 heid.
 Heteronymus, andernaamig.
 Heteroplon, heenreisverzee-
 kerling.
 Heterofchii, evenzpfchadu-
 wige.
 Hexachordon, zesling.
 Hexacontogonalis, zestig-
 hoekig.
 Hexaëdrum, zesgrondig li-
 chaam.
 Hexagonus, zeskantig / zes-
 hoekig.
 Hexastichon, zeslingvaers.
 Hexilogia, heblikheidskunde.
 Hibiscus, witte heurnst.
 Hiera picra, heiligbitter / bit-
 terheilig.
 Hieracites, habiksteen.
 Hieracium, habikskruid.
 Hierarchia, herfhoogdy / herf-
 oberigheid.

Hie-

Hierodulia, **kerkendienst/kerk-**
dienstbaarheid
 Hierolyptica, **beeldstraak/**
zinnebeelden/ beeldschrift.
 Hieroglyphicus, **beeldspaa-**
lig.
 Hierophylax, **heilighedsbe-**
waarder.
 Hierofarcous, **kerkmeester/**
kerkvoogd.
 Hippagius, **wapendraager.**
 Hippagrostis, **paardegras.**
 Hipparchion, **stalmeester-**
schap.
 Hipparchus, **paardmeester/**
stalmeester
 Hippocomus, **paardevoeder/**
paardeberzooger.
 Hippodromus, **renperk/ren-**
plaats/renbaan/loopbaan.
 Hippoglossum of hippoglot-
 tion, **tongblad/keelkruid/**
tapkenkruid.
 Hippolapathum, **patg/surkel.**
 Hippolithus, **paerdesteen.**
 Hippofelinum, **labas**
 Hippuris, **paerdestaart/ haa-**
testaart.
 Hirci barba of poma, **bok-**
haard/ Jozefsbloemen/
mozenster.
 Hircocervus, **hertenbok.**
 Hirculus, **lavendel.**
 Hircus auris, **oorzok.**
 Hirquus, **oogtwinfel.**
 Hirundinaria major, **groote**
goutv/slinkende goutv/schel-
kruid.
 — minor, **speenkruid/kleene**
goutv.
 Hispidula, **hattenoot.**
 Histiadromia, **zeilkunst/baar-**
kunst.
 Historicus, **geschiedschryver:**

geschiedkundig.
 Historia, **geschiedenis/ ver-**
haal/ gedenkschrift/ ge-
schiedboek
 Historica, **geschiedkunde.**
 Historiographia, **geschiede-**
nisschryfkunde
 Histrio, **gachelspeeler.**
 Histronica, **gachelkunst.**
 Histronicus, **gachelspeeltg.**
 Holippæ, **artsenphoekjens.**
 Holocaustum, **brandoffer.**
 Holographum, **geheelschrift.**
 Holometra, **almeeter.**
 Holometria, **almeetkunde.**
 Holosteum, **raddegras.**
 Homagium of nominium, **ge-**
troutheid/ hulde/ onder-
daanigheid.
 — decretale, **besluitige ge-**
troutheid
 — edictale, **gebodige getrouw-**
heid.
 — ligium, **volstreckte getrouw-**
heid.
 — non ligium, **niet volstrek-**
te getroutheid.
 Homagra, **schouderzigt/schou-**
dereubel.
 Homogeneous, **gelykslachtig/**
gelykaartig/ eenlachtig.
 Homiodromus, **gelyke loop.**
 Homiologia, **gelykredening.**
 Homiologus, **gelykredentg.**
 Homiomeres, **gelykaartig.**
 Homioptoton, **gelykballig.**
 Homiosis, **gelykmaaking.**
 Homioleuton, **gelykren-**
ding.
 Homologia, **bekententg/ toe-**
stand.
 Homonymia, **gelyknaaming/**
dubbelwoord.
 Homonymus, **gelyknaamtg.**

- Homöplate**, schouderblads-
been.
Homotonus, eenpaarig/ ge-
lyktoonig.
Honorarium, vereering/ eer-
gift/ eerbelooning.
Horarium, uurwopzer.
Hordeum, gars.
Hordeolum, (*Geneeskunst*)
oogscheelpuistje/ storje.
Hordeolum, (*Kruidkunde*)
garstekoozn.
Horminum sativum, scharlep.
Horologiographia, uurwerk-
beschryving/ uurwerkunst.
Horologium, uurwerk/ zon-
nelopzer
— *mortis*, wandtikkertje.
Horometria, uurmeting/
uurmeetkunde/ uurwerkbe-
schryving.
Horoscopium, gebooztebegin/
gebooztepunt.
Horoscopus, gebooztester/
beschouwing van het ge-
boorteuur.
Horosticus, uitheeldende.
Horizon, gezichteinder/ ge-
zichtring/ him.
Horizontalis, gezichteindig/
zo ver 't gezicht strekt.
Horticultor, tuinman/ tuin-
houwer.
Horticultura, tuinbouwery.
Humerarius, humeralis, schou-
derachtig.
— *arteria*, schouderflagader.
— *vena*, schouderader.
Humeri mucro, schoudermits.
Humerus, schouder.
— *summus*, opperschouder.
**Humidum primigenium, radi-
cale, nativum, insitum**,
oospronglyk bocht/ ingebo-
ren bocht.
Humirubus, aardbzaam.
Humor, bochtigheid/ bocht.
— *insitus*, ingeboren bocht.
— *adventitius*, aankomstig
bocht.
— *naturalis*, natuurlyk bocht.
— *præternaturalis*, onnatuur-
lyk bocht.
— *crystalinus*, kristallynen
bocht.
— *aqueus*, waterachtig bocht.
— *vitreus*, glazig bocht.
— *biliosus*, galachtig bocht.
— *melancholicus*, zwartgal-
lig bocht.
— *excrementitius*, uitgebooz-
pen bocht.
— *alimentarius*, voedend bocht.
— *serofus*, wezig bocht.
— *falsus*, zoutachtig bocht.
— *nitrosus*, bergzoutachtig
bocht.
— *aluminosus*, aluinig bocht.
— *crudus*, raauw bocht.
Hyacinthus, hiasint/ blaau-
we meibloemheng.
Hybernaculum, overwinter-
plaats.
Hydatis, waterblaar/ water-
puist.
Hydragogon, waterlozende/
waterberdryvende.
Hydrargyrum, kwikzilver.
Hydraulica, waterozgel/ wa-
terspeeltuig.
Hydreuterocoele, waterdarm-
scheursel.
Hydrocele, waterbreuk/ wa-
terscheursel.
Hydrocephale, hydrocephalus,
hoofdwaterzucht.
Hydrocotile, waternabelkruid.
Hydrographia, waterkunde/
wa-

- waterbeschyping.
 Hydrolapathum, waterpatig.
 Hydrologica, waterkunde.
 Hydrologicus, waterkundig.
 Hydromeli, meede / honigwater.
 Hydromphalus, waternabel / waternabelfcheursel.
 Hydrophobia, dolheid / waterblijding / waterbrees.
 Hydrophobus, waterblijder / die van een dollen hond geheeten is.
 Hydrophyocela, waterwindfcheursel / water en windbeuk.
 Hydropiper, waterpeper / waterboeltjeskruid.
 Hydropicus, waterzuchtig.
 Hydropifis, hydropismus, hydrops, waterzucht.
 Hydrostatica, waterweegkunde / waterwigt.
 Hygiene, gezondheidsbe-
 waarkunst.
 Hyoïdes, tongbeene.
 Hymen, 't schotblijes / maagdeblies / het huldsplk.
 Hyoscyamus, hilsenkruid / malkruid.
 — Peruvianus, tabak.
 Hyofitis, geele wilde andpbe.
 Hyothyroides musculus, schildgelpke tongbeenspier.
 Hypallage, verdraaijing.
 Hyparcis, wezendspheid.
 Hyperaspistes, beschermmer / berdeediger.
 Hyperbatum, obertreeding.
 Hyperbole, (*Wefprekenheidskunst*) overdreven vergroting ener zaak.
 Hyperbole, (*Meetkunde*) wafsende sned / laaghegelsnee.
 Hyperbolæ afymptotæ, nooit samen komende laaghegelsneden.
 — conjugatæ, faaangejukte laaghegelsneden.
 Hyperbolicus, ongeloofpke buitenspoorig.
 Hypercatbarfis, obermaatige afdypping.
 Hyperdulia, oberdienst.
 Hyperemis, obermaatige bzaaking.
 Hyperidololatria, oberafgodeidienst.
 Hypericum, St. Janskruid.
 Hyperphyficus, obernatuurpke / hobennatuurpke.
 Hyperfarcolis, vleeschachtig uitwas.
 Hyphen, koppelteken.
 Hyphistamenon, onderffel / 't gefelde.
 Hypiasmus, agteroverlegging.
 Hypnobata, fleepwandelaar.
 Hypnoticus, fleepertoekehende / fleepergmaakende.
 Hypobole, onderwerping.
 Hypochondriaca, of morbus hypochondriacus, mildziekte / zwaarmoedigheid.
 Hypochondriacus, mildzuchtig / zwaarmoedig.
 Hypochondrium, hobenbuik / hobenste zyde des hulks.
 Hypochyma, hypochyfis, oogzinking.
 Hypocophelis, hardhorendheid.
 Hypocryfis, beinzing / hufchelary / fchynheiligheid.
 Hypocrita, huicheidar / geveinsde / beinsaat / fchynheilige.
 Hypocriticus, huichelachtig / fchyn-

schynheilig.
 Hypodiaconus, onderdiaken.
 Hypogastrica arteria, onder-
 buikslagader.
 — vena, onderbuisader.
 Hypogastricus, tot de onder-
 buik betrekkelijk.
 Hypogastrium, het onderste
 des buiks/ de onderbuis.
 Hypogeston, huijsloof/ groote
 onderhaard.
 Hypoglossum, hypoglottion,
 keelcuid/ tongeblad/ tap-
 kenschruid.
 Hypoglossis, ondertong.
 Hypomnema, verklaring.
 Hypomnematographia, ver-
 klaringschryfving.
 Hyponychon, nagelknipping/
 nagelblutsing.
 Hypophoria, uoortzenging.
 Hypophthalma, hypopia, een
 blaauw oog.
 Hypopion, onderoogheen.
 Hypopium, oogzweer/ oog-
 etterbloed.
 Hypoprophetae, onderhoozbo-
 den/ onderhoozzeggers.
 Hypofarca, waterzucht.
 Hypophthalmion hypo-
 sphagma, oogendodheid.
 Hypostasis, bestaanlijkheid/
 zelfstandigheid.
 Hypostaticus, bestaanlijk/zelf-
 standig.
 Hypotenusa, schuinse zijde.
 Hypotheca, onderpand/ vast
 onderpand/ grondbrief.
 — conventionalis besproken
 of bedongen onderpand.
 — legalis wettelijk of stil-
 zeggend onderpand.
 — conditionalis, hoowaar-
 belyk onderpand,

Hypotheca generalis, alge-
 meen onderpand.
 — specialis, byzonder onder-
 pand.
 Hypothecare, verpanden.
 Hypothecarius, onderpandsch/
 verpand.
 Hypothesis, hoozonderstelling/
 hoozuistelling.
 Hypotheticus, op eene hooz-
 onderstelling gebouwd.
 Hypotyposis, afbeelding.
 Hypometria, hoogtemee-
 ting/ hoogtemeethunde.
 Hysopus, yzop/ hisop.
 Hysterica affectio, opsteging
 van de moeder.
 Hystericus, yfmoederlijk/
 baarmoederlijk.
 Hysterocele, yfmoedercheur-
 sel/ baarmoederbreuk.
 Hysterologia, verkeerde re-
 dennering.
 Hysteromania, ritsigheid/ ra-
 zende yfslaaplust.

I.

I
 atrium, geneesloon.
 Iatraliptes, zalfarts/ smeer-
 arts.
 Iatraliptice, zalfartsensmeer-
 geneezing.
 Iberis, wilde hers.
 Ibiga, veldcypres.
 Ibisus, geele maluwt.
 Ichnographia, grondtekening/
 grondlegging/ grondtrek/
 schets.
 Ichor, etter.
 Ichorolus, etterig/ kwaad-
 wepig.
 Ichtyocolla, vischlym/ puig-
 blas.

Ict.

- Ichtyolithus, bersteende visch.
 Ichtyologia, vischkunde / vischbeschryving.
 Icon, gelykenis / heeldnis.
 Iconomachus, beeldstozmer.
 Icosaëdrum, twintiggrondig lichaam / twintigdziehoekgrondig lichaam / twintigdziehoek.
 Ictericus, geelzuchtig.
 Icterus, galzucht / geelzucht / geluto.
 Idea, ontwerp / sehets / denkbeeld.
 Idealis, denkbeeldig.
 Ideatum, 't boozgebeelde / 't ontwozvene.
 Idem, identicus, eenzelvig.
 Identificare, renzelvig maaken.
 Idiographum, eigen handschryft.
 Idioma, taaleigenschap.
 Idiomaticus, taalwozig.
 Idiopathia, eigenlyding / zelflyding.
 Idiopaticus, zelfspydende.
 Idiosyncrasia, eigen hoedanigheid / eigenschap van een byzondere natuur.
 Idiotismus, taaleigenschap.
 Idololatria, afgodery / beeldendienst.
 Idololatricus, afgodiesch / afgodendienstig.
 Idolothytum, afgodgetopde zaak.
 Idolon, afgod / beeld.
 Igniarium, vuurslag.
 Ignis, vuur.
 — focalis, haard-vuur.
 — circularis, omringend vuur.
 — reverberatorius, weerhaarsend vuur.
- Ignis fatuus, dwaallicht / stallicht / breëbuur.
 Ignominia, berfmaadheid / schande / oncere / eerschen- ding / naamschending.
 Ignorantia, onwetendheid.
 — puræ negationis, ontwe- tendheid der louteren benee- ning.
 — præve dispositionis, on- wetendheid der kwade ge- steldheid.
 — juris, onwetendheid des rechts.
 — facti, onwetendheid des daads.
 — privationis, onweetendheid der herooving.
 Ignorare, niet weten / niet kennen.
 Ignoratio, onkunde / onwee- tendheid.
 — elenchi, weerleggings on- kunde.
 Ileos, builigheidspuwing / darmbuik / sicht.
 Ileum intestinum, omgebogen darm.
 Ilex, scharlakendesfenboom / houtsnilleboom / harmozyn- boom.
 — major, steempalmen.
 Iliac, bydelphe deelen des on- dersten buiks / bydebenen / week des buiks.
 Iliacus, dundarmig / darm- beentig.
 — musculus, darmbeenspier.
 Iliaca arteria, darmslagader.
 Illative, inbyenglyk.
 Illativus, inbyenglyk / inbyen- gende.
 Illecebra, muurpeper.
 Illegitimi, onwettig geboren.

Illinctus, liksel / slikspotje /
 sliksartjen.
 Illiquida, onklare schulden.
 Illiteratus, ongeletterd / on-
 geleerd.
 Illocaliter, onplaatselyk.
 Imaginarius, ingebeeld.
 Imaginativa, imaginatrix, in-
 heeldend vermogen.
 Imaginativus, inbeeldig / in-
 heeldende.
 Imago, beeld / beeldnis / ge-
 lphenis.
 — æqualitatis, beeld der
 euegelykheid.
 — imitationis, beeld der na-
 volging.
 — representationis, beeld
 der vertooning.
 Imbibitio, indyinking / be-
 bochtiging.
 Imbrex narium, middelschat
 der neusgaten.
 Imitari, volgen / nabolgen /
 naden / nanaaken.
 Immanens, uublybende.
 Immaterialis, onstoffelyk / stof-
 loos.
 Immediate, onmiddelyk / eens-
 klaps.
 Immediatio, onmiddelykheid.
 — suppositi, onmiddelykheid
 des ondergestelden.
 — virtutis, onmiddelykheid
 der kracht.
 — causæ, onmiddelykheid der
 oorzaak.
 — effectus, onmiddelykheid
 des gewrachts.
 — perfectionis, onmiddelyk-
 heid der volmaaktheid.
 — transmutationis, onmid-
 delykheid der verwisseling.
 Immediatus, onmiddelyk.

Immensitas, onmeetlykheid.
 Immensus, onmeetlyk.
 Immisio in possessionem, in-
 zetting in het bezit.
 Immobilia, onroerende goe-
 deren / onbeweeglyke of on-
 tilbare goederen.
 Immutabilitas, onberander-
 lykheid.
 Impar, oneben / ongelyk / on-
 paarig.
 — citatus, oneben voortplende.
 Imparitas, onebenheid / onpaa-
 righeid.
 Impartibilis, ondeelyk.
 Impastatio, klompmaaking.
 Impensæ, onkosten / kosten.
 Imperativus, gebiedende.
 Imperator, oppergehieder /
 opperbeldheer / keizer.
 Imperatoria, meesterwozel.
 Imperatoria ars, ueldheer-
 kunst.
 Imperfectio, onvolmaaktheid.
 Imperium merum, opper-
 heerschappij / opperste ge-
 bied / opperbebel.
 Impersonalis, onpersoonlyk.
 Impetigo, vierige schorstheid /
 melantsheid / dyoog krusfel /
 haatwozm.
 Impetio, eisch.
 Impetrator mandati, verky-
 ger van een daagbzief.
 Impia, katoenplant.
 Implicare, inwikkeljen.
 — contradictionem, zich zelfs
 weerspreken.
 Implicite, ingewikkeld.
 Implicitus, ingewikkeld.
 Impenitentia, onboetvaardig-
 heid.
 Impolitio manuum, handop-
 legging.

Im-

Impossibilis, onmogelyk.
 Impossibilitas, onmogelykheid.
 Impotentia, onmachtigheid/ onmacht/ onvermogen.
 Imprægnatio, : (Scheikunst) bebochtiging/ indykening.
 Imprægnatio, (Natuurkunde) bezwangering.
 Improportio, onebenredigheid.
 Improportionalis, oneventedig.
 Improportionatus, geënebenredigd.
 Improprius, oneigenlyk.
 Impugnator, tegenstryder/ bestryder/ hebestjer.
 Impulsivus, boozdyvende/ hewegende/ aandzyvende.
 Impulsus, boozdyving/ heweging.
 Imputativus, toerekenende.
 Imputatus, toegerekend.
 In aliquo esse, in iets zyn.
 — toto esse, in 't geheel zyn.
 — parte esse, in 't deel zyn.
 — genere, in 't algemeen/ onbepaald.
 — genere naturæ, ten aanzien der natuur.
 — genere moris, ten aanzien der zeden.
 — specie, in 't byzonder/ byzonderlyk.
 — excessu, in het te veel/ in de overmaat.
 — defectu, in het te weinig.
 — fieri, in 't worden/ in 't beginnen.
 — abstracto, in 't afgetrokken.
 — concreto, in 't verband.
 — scriptis, by geschrift/ schriftelyk.
 — essendo, in 't zyn.

In caufando, in 't beroozaken.
 — conservando, in 't onderhouden.
 — supponendo, in 't boozonderstellen.
 Inadæquatus, onevermaatig.
 Inæqualis, onevelyk.
 Inæqualitas, onvelykheid/ onebengelykheid/ onebenheid.
 Inæqualiter, onvelyk.
 Inæquilaterus, onvelykzydig.
 Inalienabilis, onberbeemdbaar.
 Inappetentia, begeerloosheid.
 Inarticulatus, ongeleed.
 Incapaces, die volgens de wetten niet ontbangen kunnen.
 Incarnatio, (Godgeleerdheid) vleeschwozding/ menschwozding.
 Incarnatio, (Wiskunst) tydlyk schrift/ talschrift.
 Incæstus, bloedschande.
 In casu oppositionis, in gebal van tegenstelling.
 Incidenter, by toeval/ toevallig.
 Incidentia, tusfscheninbal.
 Incineratio, afschmaling.
 Incircumscriptus, onomschryven.
 Incisum, snede/ gesneden streep.
 Inclusio localis, plaatslyke insluiting.
 Inclusum, mede begrepen/ ingestoten.
 Incommensurabilis, onfamenmeetlyk.
 Incommensurabilitas, onfamenmeetbaarheid.
 Incommensuratus, onfamenmeten.

In.

In-commercio, wandelbaar / handelbaar.
 Incommunicabilis, onmededeelbaar.
 Incommunicabilitas, onmededeelbaarheid.
 Incommunicans, nietmededeelende.
 Incompetens, nietonderhoorig / onbevoegd.
 Incompetentia, nietonderhoorigheid / onbevoegdheid.
 Incompletus, onvolkomen / onvolmaakt.
 Incomplexus, enkel / onsaamgevoegd.
 Incompositus, onozdenlijk / onsaamgezet / ongeschikt / wanspreklijk.
 Incompossibilitas, 't samenonmogelijkheid.
 Inconvertibilis, onomkeerlijk.
 Incorporalis, onlichaamlijk.
 Incorporatio, inslipping.
 Incorporatus, ingeslipped.
 Incubatio, bezwoeding / gelyk de vogels hunne eieren bezwoeden.
 Incubus, nachtmerrie.
 Inculpabilis, onschuldig / onbeschuldigbaar / onstrafbaar.
 Indebitum, onschuld.
 Indefinitus, onbepaald.
 Indemnitas, schadeloosheid / schadelooshouding / schadeverhoeding.
 Indemnitas praestatio, bezweping van schade.
 Indemnitate praestare, bezwypen / schadelooshouden.
 Indemonstrabilis, onbetoonbaar.
 Independens, onverbonden / onafhankelijk / van niemand

of niets afhingende.
 Independentia, onafhankelijkheid.
 Indeterminatio, onbepaaldheid.
 Indeterminatus, onbepaald.
 Index, aantopzer.
 — articulorum & probationum, korte aantopzing van de stukken en bewyzen.
 — nauticus, graadboog.
 Indica radix, St. Karelswoortel.
 Indicum, Indiaansch blaauw.
 Indicatio, aantopzing.
 Indicativus, (Spraakkunst) aantoonende wyze.
 Indifferens, onverschillig.
 Indifferentia, onverschilligheid.
 Indigentia, gebrek.
 Indignatorius, verontwaardigende.
 Indirecte, kromstreegs / dooz ombiegen.
 Indirectus, schuinsch.
 Indisciplinatus, ongeoeffend / onbeschaafd.
 Indistans, onaffandig.
 Indistantia, onaffandigheid.
 Indistinctio, niet onderscheiding.
 Indistinctus, niet onderscheiden.
 Individua, ondeelbaarheden.
 Individualis, ondeellijk.
 Individuandus, te ondeeligen.
 Individuans, ondeeltigende.
 Individuare, ondeeligen.
 Individuatio, ondeeling.
 Individuatus, ongedeeligd.
 Individuum, ondeeltig / byzonder.
 — vagum, zwerwend ondeeltig.
 In-

Indivisibilis, ondeelbaar.
 Indivisio, ongedeeldheid.
 Inducere, inleiden / doen in-
 gaan / invoeren / aanlok-
 ken / iets tops maken.
 — in possessionem, inleiden
 in 't bezit.
 — scripturam, een streep
 door 't geschiedt haalen.
 — nomina, naamen doorhaa-
 len of uitwischen.
 Inductio, indzang / dzingre-
 den / bewegende betwopen-
 den / dzingend besluit / op-
 telling.
 Indulgentia, (*Gewoonlyk*) ge-
 dooging / toelating / betwil-
 liging.
 Indulgentia, (*Godgeleerdheid*)
 aflagt.
 Indulgentia, (*Rechtsgeleerd-
 heid*) strafvergiffenis / straf-
 byggebing.
 Inellicax, krachteloos.
 Inens, inwezen.
 Ineptus, onbekwaam / onnut /
 niet dienende.
 Inesse, inzyn.
 Inexistens, inzynde.
 Inexistentia, inwezenheid.
 — Inhabitoris, inwezenheid
 der inhangig.
 — per eodum partis, inwe-
 zenheid op de tops van een
 deel.
 — contenti, inwezenheid in
 't begrepen.
 In factum, na de zaak / tot
 de daad.
 Infebricitatio, onkooztsigheid /
 kooztseloosheid.
 Infirmans, onbepalende / on-
 eindigende.
 Infirmantur, zonder bepaling /

zonder einde.
 Infinitatus, ongeëindigd.
 Infinite, onbepaald / oneindig.
 Infinitivus, (*Spraakkunst*)
 onbepaalde topze.
 Infinitus, onbepaald / oneindig.
 Infinitum, 't oneindige.
 — categorematicum, 't be-
 duidend oneindige.
 — syncategorematicum, 't
 meebeduidend oneindige.
 — actu, 't in der daad on-
 eindige.
 — potentia, 't in vermogen
 oneindige.
 Inflammatio, ontsteeking /
 bloedgezwel.
 — erysipelatodes, galachtig
 bloedgezwel.
 — scirrhomodes, wenachtig
 bloedgezwel.
 — œdematodes, spmachtig
 bloedgezwel.
 — orrohodes, wefachtig bloed-
 gezwel.
 Inflatio, windgezwel / opbla-
 zing / windrigheid / gezwol-
 lenheid van winden.
 Influxus, inbloed.
 Informans, bozmende.
 Informatio, bozming.
 Informativus, bozmende.
 Informare, bozmen.
 Infortuna, ongeluk.
 Infractio, inbreuk / oobtree-
 ding.
 Infractor, oobtreeder.
 Infraspinatus, ondergratig.
 In fraudem creditorum, tot
 verkozting van de schuld-
 rischers.
 Infrigidatio, verkozding.
 Infructuosus, vyzuchteloos /
 onvzuchtbaar.

In-

Infundibulum, de trechter.
 Infusum, afstrekfel.
 Ingenitus, ingebooren: inboozing.
 Inguen, de liesen.
 Inguinalis, (*Kruidkunde*) sterrekruid.
 Inguinalis, (*Ontleedkunst*) liesachtig.
 — arteria, lieslagader.
 — vena, liesader.
 Inhærenter, inhangend/ inklebend.
 Inhærentia, inhangendheid/ inklebing.
 Inhæfio, inhangend.
 Inhæfivus, inhangende.
 Inhibitio, opschorsing.
 Initiâns, beginnende.
 Initium, begin.
 — cancri, kreeftbegin/noordfche of zomer zonnestand.
 — capricorni, steenbok's begin/ zuider of winter zonnestand.
 — arietis, lentefneê.
 — libræ, herfstfneê.
 Injustitia, onrechtvaerdigheid/ ongerechtigheid.
 Innitentia, steuning op iets.
 Innominatus, ongenoemd.
 Innotescencia, kenning.
 Inordinatus, ongeſchikt.
 In personâ, in eigen hoofde/ zelfs.
 Inquilinus, huisshuurder.
 Inquisitio, onderzoeking/ onderverzaaging.
 Inſchæmon, bloedgras.
 Inſcriptio, inſchryping/ afdeeling/ affcheidſel.
 Inſcriptio nervosa, zenutochtige afdeeling/ zenutochtig affcheidſel.

In ſcriptis, ſchryftlyk/ in geſchryfte.
 Inſectum, een gekozben diertje.
 Inſenſibilitas, ongevoeligheid.
 Inſeparabilis, onaffcheidelyk.
 Inſitio, inenting.
 Inſitus, ingegrift/ ingebooren.
 Inſolatio, weeking in de zon.
 Inſolubilis, onoplosbaar.
 In ſpecie, in 't byzonder.
 Inſpectio, bezichtiging/ beſchouwing.
 — ocularis, beſchouwing met eigen ogen.
 Inſpiratio, inaaſſeming.
 Inſtantaneus, oogeblikkelyk.
 Inſtantia, aanhouding/ vervolg.
 Inſtantia, (*Rechtsgeleerdheid*) vervolg van rechtspleeging.
 — prima, eerſte rechtskennis van een zaak.
 — ſecunda, tweede rechtskennis van een zaak.
 — ulterior, verdere rechtskennis van een zaak.
 — ut declaretur perempta, verzoek dat de hoozrechtbetrekking verklaard zal worden te zyn vernietigd.
 Inſtitor, koopmans betwinder/ koopmans handeldryver.
 Inſtitorius, koopbetwinderhebber.
 Inſtituendo, erffſtelling uit de hand.
 Inſtituere hæredem, erfge naam ſtellen.
 Inſtitutioniſta, onderwyzingsſchryver.
 Inſtrumenta, verhandzyen.
 — guarentigiata, gekende ſchuldzyen.
 Inſtrumentalis, werktuiglyk.

Instrumentum, (*Wysgeerte*)
 werktuig / gereedschap

— mathematicum, wiskun-
 dig werktuig.

— musicum, speeltuig.

— pulsatile, slagspeeltuig.

Instrumentum, (*Rechtsge-
 leerdeheid*) blok / blokhschift /
 bewijschrift / verhandbrief.

— evictionis, brief van scha-
 delooshouding.

— fundi, bouwtuig / boeren-
 tuig.

In subsidium, ter nood / ter
 onderstand.

Insubiliter, onscherpzinnig.

Insularius, stadhuishabenaar /
 hofhabenaar.

Insulae in fluvio, stroom-ei-
 landen.

Integralis, geheel.

Integrans, vernieuwende / her-
 stellende.

Integratus, vernieuwd / her-
 steld.

Intellectualis, verstandelyk.

Intellectio, begriping / ken-
 ning.

Intellectivus, verstaande / ver-
 standelyk.

Intellectus, verstand / begrip.

Intelligentia, kondschap / ver-
 stand / kennis.

Intelligentiæ, verstandelyke
 geesten / engelen.

Intelligibilis, verstaanlyk.

Intelligibilitas, verstaanlyk-
 heid.

Intemperies, ongematigheid.
 Intensio, (*Spraakkunst*) ver-
 grooting.

Intensive, ingespannen.

Intensivus, ingespannen / in-
 spannende.

Intentio, oogtolt / oogmerk /
 opzet / boozneemen / meening /
 begrip / verbeelding / eisch.

Intentionalis, verbeeldig.

Intercalario, tusschentelling /
 tusscheninvoeging / jaar-
 steutel.

Intercesor, tusschenkomer.

Interesse, 't gelegen zyn aan
 of 't belang hebben in een
 zaak.

Intercilium, de plaats tusschen
 de winkbzaauwen.

Intercostalis, tusschenribbig.

Interdictum, verbod / gebod /
 hebel.

— prohibitorium, verbiedend
 hebel.

— restitutorium, herstellend
 hebel.

— exhibitorium, hebel om
 iets te vertonen.

— annale, jaargehod.

— perpetuum, altyddurend
 gehod.

— privatum, hebel onder de
 hand.

— publicum, openbaar he-
 bel.

— singulare, hebel voor een
 byzonder gebal.

— universale, algemeen he-
 bel.

— fraudatorium, gebod te-
 gen bedriegery.

— decretale, hebel by besluit.

— edicte, openlyk afgekond-
 digd hebel.

— possessorium, bezit-ge-
 hod.

— adipiscendæ possessionis,
 hebel van bezitting te ver-
 krygen.

— retinendæ possessionis,
 he-

- bevel van bezitting te behouden.**
- Interdictum recuperandæ possessionis**, bevel van bezitting te herkennen.
- **uti possidetis**, verbod van een ander uit de bezitting te stoeten.
- **de liberis exhibendis**, bevel om kinderen te voorschyn te brengen/ die opgehouden worden.
- Interfinium**, middelschot der neusgaten.
- Interjectio**, interjectiones, (*Spraakkunst*) tusschenwerpsel/ tusschenwerpselen.
- Interjectio admirationis**, tusschenwerpsel van verwondering.
- **blanditiarum**, tusschenwerpsel van sneeking.
- **optandi**, tusschenwerpsel van wenschen.
- **comminandi**, tusschenwerpsel van bedreiging.
- **doloris**, tusschenwerpsel van droefheid.
- **gaudii**, tusschenwerpsel van blydschap.
- **irrisionis**, tusschenwerpsel van bespottig.
- **risus**, tusschenwerpsel van lachen.
- **indignandi**, tusschenwerpsel van versmaading.
- **fletus**, tusschenwerpsel van gemeen.
- **silentii**, tusschenwerpsel van stilzwigen.
- Interjectio**, (*Rechtsgeleerdheid*) inbrenging
- **appellationis**, inbrenging des beroeps.
- Interlocutio**, tusschenspraak.
- **decretoria**, tusschengebode/ tusschenbonnis/ besluttende tusschenspraak.
- Interlocutorius**, tusschensprekende.
- Interlocutoria sententia**, een bpoordeel/ onbestissend bonnis.
- Interlunium**, nieuwe maan.
- Intermedius**, tusschen in.
- Interosseus**, tusschenbeentig.
- Interpasfatio**, doozstikking.
- Interpres**, uitlegger/ tolk.
- Interpretatio**, uitlegging.
- Interpretative**, by wyze van uitlegging.
- Interregnum**, tusschenregering.
- Interrex**, tusschenkoning.
- Interrogationis nota**, vzaagteken.
- Interrogativus**, ondervzaagende/ vzaagende.
- Interrogatorium**, vzaagstuk/ ondervzaaging/ verhoor.
- Interrogatorius**, ondervzaagende.
- Interruptio**, afbreuk van een geding.
- Interruptum**, verlopen/ verzoeken/ afgezoeken/ afgesneden/ verjaard.
- Intervenire**, tusschenkomen/ tusscheninkomen/ tusschen beide komen.
- Intervenire**, (*Rechtsgeleerdheid*) temands geschilzaak aanbaarden als zyne eigene/ of hoer een ander in 't geding treden.
- Interventio**, tusschenkomst/ tusscheninkomst/ gedingsoverneeming.

- Interventor, tusschenkomer /
 tusschenin-komer / gedings-
 overneemer.
 Interfurium, tusschenwoe-
 ker.
 Intertrigo, smerting/blikaars.
 Interruptio, afbreeking.
 Instabilis, onnagtig om te
 getuigen/of om een uitersten
 wil te maaken.
 Instatus, zonder uitersten
 wil.
 — mortuus est, hy is gestoz-
 ken zonder uitersten wil na
 te laaten.
 Intestina, de darmen.
 — tenuia, de dunne darmen.
 — crassa, de dikke darmen.
 Intestinalis, darmachtig.
 — arteria, darmslagader.
 — vena, darmvader / inge-
 wandsader.
 Intestinum colum, de vrou-
 kelbarm.
 — duodenum, de maag of
 twaalvingerdarm.
 — jejunum, de pdele darm.
 — ileum, de omgebogen darm.
 — cæcum, de blinde darm
 of de slopdarm.
 — rectum, de eindel- / de
 rechte- of de aarsdarm.
 Intestinum terræ, vlieg gewa-
 pend met een boezschild.
 Intimare, verkondigen/ booz
 recht roepen/ rechttdag leg-
 gen.
 Intimatio, rechttdaglegging/
 roeping / te hemengeeving/
 aankondiging.
 Intimatus, een geroepene / ge-
 daagde.
 Intra, binnen.
 Intraneitas, binnenheid.
 Intransitivus, onobergaande.
 Intributio, opkzenging.
 Intuitive, inzienelyk / met een
 inzicht.
 Intuitivus, inzienelyk / inzicht-
 tig.
 Intures, kappers.
 Intus manens, inblyvende.
 Intussumtio, inneeming.
 Intybum, intybus. endovie.
 Intybus silvestris, geele ticho-
 rep.
 Inula, alantswortel / galant-
 wortel
 — rustica, waalwortel.
 Invalitudo, ongezonderheid.
 Invaliditas, krachteloosheid /
 ongeldigheid.
 Inventarium, boedelopschry-
 ving / goedopschrypping.
 — instrumentorum litis, be-
 schrypping of lyst van alle
 stukken eens gedings.
 Investitura, aanbaarding /
 leenaanbaarding / leengifte-
 bries.
 Involacrum majus, agrimo-
 nie / leverkruid.
 Involuntarius, onbyzwillig.
 Involvulus, klokbloem / klof-
 kruit.
 Ipecacuanha of ippecacuan-
 ha, roodeloopwortel.
 Ippus, oogschelbeebing.
 Ipso jure, met 'er daad.
 Ipseitas, zelsheid.
 Ipsida, psvogel.
 Irascibilis, booz toorn barbaar.
 Irenarcha, vzedemaker / vze-
 debozst.
 Iringus, eryngium, kruis-
 distel / eindeloos / meerwoz-
 tel.
 Irio, edele raket / witte mos-
 taard.

taard.
 Iris, (*Kruidkunde*) liſch.
 — tuberoſa, knobbelachtig liſch
 — lutea, geel liſch / bokſboonen.
 — agrestis, ſinkend liſch / wandluifkruid / weegluifkruid.
 Iris, (*Natuurkunde*) regenhoog.
 Iris, (*Ontleedkunde*) 't kroontje des oogappels.
 Ironia, ſchimprede / ſpotspreuk / ſcherſing.
 Irrationalis, (*Gewoonlyk*) reſdelooſ.
 Irrationalis, (*Wiſkunſt*) onredentig.
 Irregularis, onregelmatig.
 Irrisio, beſpottig.
 Isagoge, inleiding.
 Isatis, weede / paſtel.
 Isatodes, weedachtig.
 Ischas, eene ſoort van wolfsmelk.
 Ischiadicus morbus, of ischias, de heupjicht / heuppen / heupwee.
 Ischium, heupbeen.
 Ischonophonia, hatering.
 Ischuria, waterophouding / machteloosheid in 't wateren / verſtopping van 't water.
 Isgarum, krabbe kwaad / zeekrabbe.
 Isoëdrium, ebengrootgrond.
 Isonomia, gelphwettigheid / ebengerechtigheid.
 Isoperimetria, gelphke omloop of ombang.
 Isophyllum, haazenoort.
 Isotropica, weegkunſt / weeg-

kunde.
 Isoſceles, ebenbeenig.
 Iſoſtates, billphheids erkener.
 Iſthmus, landengte.
 Iter, een voetpad / een gangpad / 't recht om te voet te moogen gaan over eens anders land of grond.
 Iterare, herhaalen / herbatten / wederom beginnen / wederom zeggen.
 Iterative, meermaals / wederom op nieuw.
 Iva arthetica, veldcrijpes / hoe langer hoe liever.
 — muscata, muſkugachtige veldcrijpes.

J.

Jacobæa, groot kruifkruid / St. Jakobſkruid.
 Jactura, ſchade.
 — infamiæ, ſchade in eer.
 — ſubſtantiæ, ſchade in goed.
 Jaculator, harpoender.
 Janitricæ, twee broeders huisvrouwen.
 Jarus, halsboet.
 Jasme, jasmyn.
 Jasminum, brenkruid.
 — Americanum, roode jasmyn.
 — Arabicum, koffyboom / koffy.
 Jaspis, jaspie.
 Jecur, lever.
 Jecoraria, leberkruid / walmeester.
 Jecoris pars gibba, kuiltig deel van de lever.
 — pars ſina, plat deel van de lever.
 — pars convexa, bol deel van

ban de leber.
 Jecoris pars concava, hol deel
 * ban de leber.
 Jejunum intestinum, pdele
 darm.
 Juba, maanen.
 Judex, rechter/rechtsprecker.
 — ordinarius, gewoone recht-
 ter.
 — competens, beboegde recht-
 ter.
 — non competens of incom-
 petens, onbeboegde rechter.
 — limitaneus of limitatus,
 bepaald rechter.
 — pedaneus, laage rechter.
 — deputatus, gemagtigd/
 taegeschikt of afgebaardigd
 rechter.
 — delegatus, over zekere zaak
 gestelde rechter.
 Judicativus, judicatorius, oorz-
 deelende.
 Judicatum, 't gewysde.
 — solvi, 't gewysde boldoen.
 Judicia publica, rechtsaaken/
 openbaare oordeelvellingen.
 Judicialis, rechterlyk.
 Judicio fisci, in rechten ver-
 schynen.
 Judicium, oordeel/rechts-
 pleeging/rechts-handeling.
 — preparatorium, een boorz-
 lopig oordeel/hygetwysde.
 — constituere, rechtsplee-
 ging maaken.
 — extraordinarium, buiten-
 gewoone rechtspleeging.
 — ordinarium, gewoone
 rechtspleeging.
 — preparatorium, boorzhe-
 reidende rechtspleeging.
 — privatum, byzondere
 rechtspleeging.

Judicium publicum, open-
 baare rechtspleeging.
 — secundum legem, een
 oordeel naar de wet.
 Jugalis, jukachtig.
 Juglans, oekernoot.
 Jugularis, keelachtig.
 — arteria, keelslagader.
 — vena, kropader/strotader.
 Jugulum, krop/keelader/
 strot.
 Jujubæ, bozschessen/hane-
 pooten.
 Julep, julapium, meng-
 dzankje/zuiverdzankje/zui-
 verwateretje.
 Juncago, balsche biezen.
 Juncura, boeging/boegsel.
 — topacea, tuffsteenachtige
 boeging.
 — gypsea, pleisterachtige
 boeging.
 Juncus, hies.
 — quadratus, angulosus of
 triangularis, wilde gali-
 gaan.
 — bombycinus, zpedhies/
 blokkehies/kwispelbies/
 matteblas.
 — odoris aquatilis, welre-
 kende waterhies.
 — acutus, helm/duinhelm.
 — holoschœnus, mattenbies.
 — oxyshœnus, pzeren hies.
 — lævis, hobbert/hobel.
 Juniperi gummi, vernis.
 — bacca, jeneverhezie.
 Juniperus, jeneverboom.
 — Asiatica, Asiatische jere-
 verboom.
 — grandior, kleine cedre-
 boom.
 Jupicanga, Westindische pok-
 wortel.

Juramentum calumniæ, eed om valsche rechtspleezing te myden

Juratoria cautio, bozgtogt by eede.

Juratorius, by eede.

Juridicialis, rechtspreeklyk / rechtgeebende.

Juridicus, (Staatkunde) oberste landboogd.

Juriscoonsultus, rechtsgeleerde / rechtkundige

Jurisdicctio, rechterschapy / rechtsgebied / rechtsmagt / rechtsban / gerichtsdwang.

Jurisdictionis prorogatio, overdraging van 't rechtsgebied.

Jurispritus, rechtserbarene / rechtskundige / rechtsgeleerde.

Jurisprudens, rechtskundig / rechtswyze.

Jurisprudentia, rechtskunde / rechtswysheid / rechtsgeleerdheid.

— civilis, burgerlyke rechtsgeleerdheid.

— canonica, geestlyke rechtsgeleerdheid.

— ecclesiastica, kerklyke rechtsgeleerdheid.

Jus, recht.

— hæreditarium, erfrecht.

— talionis, het recht der wederbergelding.

— canonicum, geestlyk recht.

— pontificium, pauslyk recht.

— delegatum, opgedraagen recht.

— civile, burgerlyk recht.

— judiciale, rechterlyk recht.

— naturale, natuurlyk of aangeboren recht.

Jus reale, daadlyk recht.

— personale, persoonlyk recht.

— fluminis, waterloozingsrecht.

— immittendi, inbalkings of mankerings recht.

— l. belli, pleitschryfts recht.

— municipale, stads-recht.

— filicidii, dzyup-recht.

— succedendi ab intestato, versterf-recht.

— superficium, huisbouwrecht.

— divinum, godlyk recht.

— humanum, menschlyk recht.

— utendi & fruendi, gebruiken en genotrecht.

— compascuum, weide-recht.

— emphyteuticarium of emphyteuticum, erfpacht-recht.

— prætorium, schouts-recht.

— patronatus, boozpraak- of incester-recht.

— privatum, byzonder burger-recht.

— publicum, algemeen landsrecht.

— cloacæ, goot-recht.

— decimarum, tiende-recht.

— deliberandi, beraad-recht.

— executivum, uitwinningsrecht.

— feudi, leen-recht.

— hypothecæ, recht van onderpand.

— agendi, recht van eisschen.

— censuale, recht van grond-inkomst / oudtigen of uitgang.

— patriæ potestatis, de vaderlyke magt.

— rei vindicationis, recht van

- van eigening/ aanspraak.
 Jus rerum, rechtlyke gestal-
 tenis der zaaken.
 — naturæ, 't recht der na-
 tuur.
 — vitæ, recht ober leeben.
 — necis, recht ober dood.
 — gladii exercendi, recht
 van 't zwaard te gebruiken.
 — belli gerendi, recht van
 oorzlog te voeren
 — gentium, recht der vol-
 keren/ volkerrecht.
 — regis, koninglyk recht.
 — sacerdotum, priesteryk
 recht.
 — possessionis, bezitrecht.
 — praelationis, recht van
 boozkeur.
 — consuetudinis, recht der
 gewoonte.
 — primogenituræ, recht van
 eerstgeboorte.
 — protomiseos, recht van
 boozgang.
 — in rem, recht op de zaak.
 — in personam, recht op den
 persoon/ inschuld.
 — ususfructus, recht van
 vruchtgebruik.
 — decimarum, tiendrecht.
 — dominii, recht van eigen-
 dom/ heeërrecht.
 — quasi dominii, recht van
 eigendoms gelyk.
 — succedendi ab intestato,
 versterfrecht.
 — luminibus non officiendi
 & prospectus, recht van
 byz licht en byz uitzicht.
 — postliminii, op nieuws
 herboren recht/ wederbe-
 koming van zyn eerste recht.
 — non altius tollendi, belet

- van hooger 'immering.
 Jus percipiendi decimas, 't
 recht om de tiende te ont-
 bangen.
 — personarum, rechtlyke ge-
 staltenis der menschen.
 Jusjurandum, eed/ eedzwee-
 ring.
 — alicui deferre, iemand
 den eed opleggen.
 — deferenti deferre, aan den
 eedoplegger den eed weder
 overdragen.
 — judiciale, eed in rechten.
 — extrajudiciale, eed buiten
 rechten.
 Jusquiamus, hilsenruid.
 Juste, rechtlyk/ te recht.
 Justificans, justificus, recht-
 baardigmaakende.
 Justificatio, rechtvaardiging.
 Justificator, rechtvaardiger/
 rechtvaardigmaaker.
 Justificatorius, rechtvaardig-
 gende/ rechtvaardigmaa-
 kende.
 Justitia, gerechtigheid/ recht-
 baardigheid.
 — commutativa, vergelden-
 de rechtvaardigheid.
 — distributiva, verdeelende
 rechtvaardigheid
 — legalis, wettelyke recht-
 baardigheid.
 — universalis, algemeene
 rechtvaardigheid.
 — criminalis, bloedrecht.
 Juvenca, baars/ beerze.
 Juxtaposito, bystelling/ he-
 nevensstelling.

K.

Kali vulgare, kirabbe-
 kwaad.
 3

kwaad.

- Karabe electrum, geele amber.
 Kerva, wonderboom / mollekruidboom / kruisboom.
 Kerva Arabicus, purgeernooten.
 Kitta, ongerymde honger/lust om ongerymde spys te eeten.
 Kobaltum, kobolt.
 Kurubuth, zwerbende zwartegal.
 Kynanche, keelontsteking.
 Kynorrhodon, wilde roozeboom.

L.

- L**abdacismus, doobe neetel.
 Labeo, (Kruidkunde) doobe neetel.
 Labeo, (Onleedkunde) grootlip.
 Labiatae, lipstypze planten.
 Labrosus, grootlip.
 Labrum veneris, haarden / holders haarden / droog-scheerders haarden.
 Labrusca, wilde wyngaard.
 Laburnum, ebenhout der Alpen / of balsch ebenhout.
 Labyrinthus, doolhof.
 Lac lunæ, delfbaare maanmelk.
 Lacca gummi, gomlak.
 Lacerrosus, vleeschachtig / hol vleesch / poezelachtig.
 Lacertus, een spier / de benedenste arm.
 Lachrymæ Jobi, St. Jobs traanen.
 — vitis, wyntokstraanen.
 Lactatio, zogteeling / zog.

maaking.

- Lactes, hom.
 Lacteus circuitus, melkkring.
 Lactuca, lattudo / selaa / lattig.
 — marina of caprina, wolfsmelk.
 — silvatica, haringskruid.
 — crispa, krulslaa.
 — sessilis, laconica, betica of capitata, kropslaa / kroplattum.
 Lactucella, of lactula leporina, koonkruid / dauwdistel / ganzedistel / melkwoeyde / hazenkool.
 Lacuna, 't boortje in de hovenste lip.
 Lagus, meir.
 Ladanum, zie Laudanum.
 Lævigatio, gladmaaking / spuywing.
 Lagium, lombaardegeld / tafelhoudersgeld.
 Lagophthalmion, hazenoog.
 Lagopus, hazeboeties / hazepootjes.
 Laicus, leek.
 Lamdoïdes, winkelhaakig.
 Lamentatio, klachte.
 Lamium, doobe neetel.
 Lampada sepulchralis, graslamp.
 Lanaria, zeepkruid.
 Lancea Christi, speerkruid / aderstong / watermalrobe.
 Lanceola, of lanceola quinquenerva, hondsrif / smalle weeghze.
 Lanista, schermmeester.
 Lapathium, lapatum, of lapatum actum, patig / surkiel.
 Lapatiolum, wilde zuuring / kleine zuuring.
 Lapidés cancri, kreeftsoogen.

La-

Lapidificus, steenmaakende.
 Lappa, kleeftkruid.
 — major, groote klisfen.
 — minor, kleine klisfen.
 Lappago, klis.
 Lapsus, loop/verloop/lan-
 ge tyd.
 — fatalium; verloop der
 laatste dagen van een hooger
 beroep.
 Lardites, speksteen.
 Larix, lozheboom.
 — orientalis, de cedarboom
 des Libanons.
 Larva, masker.
 Laryngotomia, strotopening/
 strotboorzijding.
 Larynx, 't strottenhoofd.
 Later Carenaicum, hiensofn.
 — Syriacum of medicum,
 duitseldreht/ sierilofonfa.
 — Gallicum, of laserpitium
 Gallicum, meesterwortel.
 Laterani of laterones, trawan-
 ten/ lpsknechten/ lpswacht/
 lpschutters.
 Lathyrus, springkruid/ spo-
 rie/ spurgie.
 Lathyrus, platte erwteten.
 Latifolius, breedbladig.
 Latitudo, breedte/ wydte.
 Latomus, steensnyder.
 Latomia, latumio, steenmyn.
 Latreia, dienst.
 Latro, roover/ moordenaar.
 Laudanum, een geneesmiddel
 uit heulkruid gemaakt/
 heulsap.
 Laudanum opiatum, verdikt
 heulsap.
 Laudensæ, heergetwaaden.
 Laudemium, laudimium, erf-
 pachtgescenki/ erfspachtber-
 hoopgift/ heur/ erfspachtgift/

gewade.
 Laudominium, eerschat/ eers-
 schenking.
 Laudum arbitrale, goede
 mannen uitspraak.
 Laureola, hellerhals.
 Lauro cerasus, laurtorierkers.
 Laurus, laurtorier/ laurtorier-
 boom.
 — Alexandrina of Idæa, ton-
 geblad/ keelkruid/ taphens-
 kruid.
 Lauri baccæ, bakelaar/ laur-
 rierbezie.
 Laurustinus, wilde laurtorier.
 Lautia, gezantgiften/ gezant-
 geschenken/ gezantschap
 onkosten.
 Lava rum veneris, haarden/
 holders haarden.
 Lavandula, lavendula, labene-
 del.
 — major, labendel mannetje.
 — minor, labendel wafje.
 Laver, waterpeppe.
 Lædere, beledigen met woos-
 den of daden.
 Lætio, belediging/ beschadig-
 ing.
 Lætitia, vreugd.
 Leberis, slangebhel.
 Lectica, draagstoel.
 Lecticarius, stoeldraager.
 Lectularius, wandluis/ weeg-
 luis.
 Legalis, wettelyk/ wettig.
 Legare, maaken/ erfmaaken.
 Legatarius, dien ters gemaakt
 is by uttersten wil/ erfmaa-
 kingbeurder.
 Legatio, gezantschap.
 Legator, maaker/ maakings-
 bespreker.
 Legatus, gezant/ afgezant.

Legatum, maaking / 't ge-
maakte/gift by erfmaaking.
optionis, maaking van
keur.

— liberationis, maaking
van bezyding.

Legitima portio, wettig ge-
deelte / rechtlyk deel.

Legitimare, wettig maaken.

Legitimari, wettig gemaakt
worden.

Legitimatio, wettigmaaking /
wettiging.

— per rescriptum principis,
wettigmaaking by bevel van
's lands regering.

Legitimus, wettiggemaakte.

Legitimi, wettig geboorenen.

— tutores, wettige hoogden.

Legitimus, wettig / wettlyk.

Legius, volstrekt.

Legulejus, rechtoeffenaar /
wetoeffenaar.

Legumen of legumentum,
plukvucht / haubkruid.

Lema, traanenzeep / taal slym/
oogslym.

Lema, aanneeming / onder-
neemintg / randtekening.

Lens, een neet.

Lens, (*Kruidkunde*) linsen.

Lentago Italorum, kleine
lauwrier / wilde thym.

Lenticula, linsen.

— palustris, aquatilis of
acustris, waterlinsen / en-
degroen / kroost.

Lentiginosus, sproetig.

Lentigo, zomersproeten / zo-
merblekiken / sproeten.

Lentiscus, mastikboom.

Leonina herba, leontobola-
nos, groot smeerkruid.

Leontopetalum, leeuwblad.

Leontopodium, leeuwenvoet /
onzer vrouwen mantel.

Lepidium, peperkruid.

Leporina, kullekenskruid.

Lepra, melaatsheid / lazery /
lazaruszeer / afkerziekte /
velbziekte.

Lepromeria, deelenkleinheid /
deelenfynheid.

Leprynticus, dunmaakende.

Lepusculus, haasje.

Lethargus, slaapende hoorts /
hoortfige slaapzucht / verge-
tende slaapzucht.

Leucachates lapis, witte
agaat.

Leucacantha, eberwoxel.

Leucanthemus, madelliebet.

Leucoion, wotlier.

— bulbosum, witte wydelozen.

Leucoma, oogwitheid.

Leucophlegmatia, snotsucht /
snotgezwel / slymsucht.

Leucorrhœa, de witte bloed.

Levir, zwager.

Levisticum, labas.

Lex, wet.

— falcidia, wet / waar by
een erfgenaam / met legaa-
ten bezwaard zynde / een
vterde deel van de erfenis
trekt.

Lex naturalis, natuurlyke of
aangehooren wet.

— positiva, gegeeuen of ge-
stelde wet.

— Rhodia de jactu, de wet
van het werpen van goe-
den in zee / gemeene scha-
dedzaaging.

Lexiarchus, erfnyrechtter.

Lexiarchi, stads optekenaars
der mondigen.

Lexica, woordenkunde.

Lexi-

- Lexicographus, woordenboek-
schryver.
- Lexicon, woordenboek.
- Libanoris, heertoetel.
- coronaria, rosmarijn.
- Libellus, geloofsbrief/pleit-
schrift/verzoeksbrief/ver-
zoekschrift.
- interruptionis, verzoeks-
schrift van geding afzouk.
- petitionis, verzoekschrift
van raute of eerste eisch.
- simplex, ootmoedig ver-
zoekschrift.
- famosus, schimpfschrift/
lasterfschrift.
- memorialis, gedenkschrift.
- repudii, verftootfschrift
- ad impetrandum manda-
tum, verzoekschrift om ie-
mand te dagvaarden.
- scriptus, een verzoek in
rechtspleeging.
- Liber homo, bypman.
- Liberi, kinderen.
- naturales, natuurlike of
bastaard kinderen.
- incesti, kinderen uit ober-
spel geboren.
- spurii, hoerekinderen.
- nati ex prohibito concu-
bitu, kinderen uit een on-
geoorloofde byftaap geteeld.
- Libertas, bypheid.
- specificationis, bypheid van
de gedaante aan iets te geben.
- exercitii, bypheid van iets
uit te oeffenen.
- contrarietatis, bypheid
van tegenftredigheid
- contradictionis, bypheid
van tegenzegging.
- complacentiæ, bypheid
des welbehagens.
- Libertas dedititia, verleende
bypheid of genade aan af-
baftigen.
- Libertus, bypgelaatene/bygge-
maakte.
- dedititus, geftrafte byp-
gelaatene.
- Libidinato, lustmaaking.
- Libratio planetarum, wees-
ging der dwaalfterren.
- Libripens, waagmeester/pen-
ningmeester.
- Libri symbolici, geloofsboe-
ken.
- Lybisticum, labas.
- Lichen, (*Kruidkunde*) steen-
leberkruid/leberkruid.
- Lichen, (*Geneeskunde*) droog
kzufel/buurige fchurfsheid.
- Lien, de milt.
- Lienicus, lienofus, miltzuch-
tig.
- Lienteria, buikloop/afgang
van onberteerde fyps/loos-
lpbigheid.
- Lientericus, loslpbig/ge-
kweld met afgang van on-
berteerde fyps.
- Ligamentum, een hand/hindfel.
- Ligamentum ciliare, 't oog-
haarhindfel.
- Ligijs, volftrekt.
- Lignipendæ, motten.
- Lignum aloës, paradyshout.
- Ligusticum, fermonteine.
- Ligustrum, heelkruid/mond-
hout/rpnuilgen
- orientale, blaauwe firingen.
- Liliacæ, lelieskopze planten.
- Lilio hyacinthus, leliepaf-
cintf.
- Lilio-narcifus, lelienarcif.
- Lilium, lelie.
- rubens of perpureum, roo-

roode lèlie.
 Liliū inter spinas, geite-
 blad/ memmekenskruid.
 — convallium, meibloemkens/
 lèlie van den daale.
 — aphodelis, lèlie zonder
 klisterz.
 Lillach, slaauwe suiteboom.
 Limatio, vpling.
 Limatura, vpsfel.
 Limbus, 't voorburg.
 Limenarcha, habenmeester/
 habenopziener.
 Limenarchia, habenmeester-
 schap.
 Limenophylacia, habenwach-
 terschap
 Limenophylax, habenwachter.
 Limina imperij, de grenzen
 des riks.
 Liminarcha, grenswachter/
 opziener.
 Limitanei milites, kypg-
 knechten in bezetting.
 Limitatio, bepaling.
 Limitaneus, limitatus, be-
 paald.
 Limites, landpaalen/ land-
 scheidung.
 Limon vulgaris, limoenboom.
 Limonium, wintergroen.
 Limositas, swaachtigheid.
 Linamentum, plukfel.
 Linaria, wild vlas.
 Linea, lyn.
 — fiducialis, zichtry-lyn.
 — horaria, uur-lyn.
 — horizontalis, zichteinder-
 lyn.
 — æquinoctialis, ebennachte-
 lyn.
 — directionis, richt-lyn.
 — tangens, raak-lyn.
 — conchois, schulptryk-lyn.

Linea visualis, zicht-lyn.
 — gyrativa of spiralis, krul-
 lyn.
 — reflexa, heer-lyn.
 — cisfois, kromme lyn van
 het tweede geslacht.
 Lineatum, 't gelinde.
 Lineamentum, lyn/ trek.
 Lingua, tong/ taal.
 — cardinalis, hoofdtal.
 — vernacula, moedertaal.
 — cervina, herestong
 — serpentina, adderstong.
 Lingua magnetica, zellsteens-
 tongsten.
 Lingulæ, spreekkruid.
 Linimentum, smeersel/ stryk-
 sel.
 Linum, vlaskruid.
 Liposychia, lipothymia,
 slaauwte/ onmagt/ bezwa-
 ming/ slaauwigheid.
 Lippus, leepoog/ druipoo-
 g.
 Lippitudo, leepoogigheid/oog-
 ontsteeking/ loopend oog.
 Lippria, binnenwarmte en
 buitenhoude hoorts.
 Liquatio, smelting.
 Liquida, klare schulden.
 Liquide, zonder moeite/ effen.
 Liquiritia, zoerhout/ kaltsste-
 hout.
 Lis, twist/ twistzaak/ geding.
 — judicialis, gedingtwist.
 — criminalis, hals-geding.
 — finita, gefindigd geding.
 — pendens, hangend geding.
 Lissa, de groote strotader.
 Litera, letter
 — radicalis, wortletter.
 — characteristica, merkletter.
 — characteristica thematis,
 kenteken des wortelwoords.
 — characteristica pluralis

- numeri, merkteken des
 meerboudigen getals.
 Literæ accidentales, toeval-
 lige letters.
 — numerales, tal-letters.
 — majusculæ, hoofd-letters.
 — esfentiales, wezendlyke
 letters.
 — radicales, stam-letters.
 Literæ annexæ of affixæ, aant-
 hangbzief.
 — assecuratoria, verzekere-
 bzief.
 — clausæ, gesloten bzief.
 — clientelæ, beschermbzief.
 — compulsoriales, bzief van
 dwanglebering.
 — executoriales, uitboering-
 bzief.
 — salvi conductus, vryge-
 lep bzief.
 — obligatoria, verhandbzief/
 verbandschyft.
 — promotoriales, vooztzet-
 bzief.
 — requisitoria, verzoekbzief.
 — quinquennales, vyfjaarige
 uitstelbzief.
 Literator, letterkundige.
 Literatura, letterkunde.
 Lithanthrax, steenkoolen.
 Lithargyrium fofile, delf-
 haar goud of zilbergld.
 Lithiasis, oogfteensigheid.
 Lithodendron, koraal / ma-
 dyepora.
 Lithologia, steenkunde.
 Lithonripticus, steenbree-
 kende.
 Lithophylla, verfteende bla-
 deren.
 Lithophytor, steengewassen.
 Lithospermum, steenzaad /
 paarienkruid.
- Lithotomus, steensnyder.
 Litigans, litigator, twister /
 dinger / pleiter.
 Litigium, pleit / geding / twist.
 Litis contestatio, volbinding /
 gedingsbevestiging / ding-
 taal.
 — reliquia, gedings over-
 blyffelen.
 Liticula, gedingfken.
 Litigiosus, twistig / in geding
 fttaande.
 Litotes, vermindering.
 Liturchus, liturgus, heilige
 doms opziener.
 Lixivia, lixivium, loog.
 Lobus, kwabbe / sneede.
 — auris, 't oorleleken.
 Locales, plaatslyke.
 Localis, plaatslyk.
 Localitas, plaatslykheid.
 Localiter, plaatslyk.
 Locatio, plaatsing / verhuu-
 ring.
 Locator, verhuurder.
 Locatum, 't verhuurde.
 Loch, liksel / ftikartfemp.
 Loci completio, plaatsbul-
 ling.
 — communes, gewone betwys-
 plaatsen.
 Locomotiva, plaatsbeweeg-
 lykheid / plaatsbeweegend
 vermogen.
 Locomotivus, plaatsbewee-
 gend.
 Loculus, geldkist / geldzak.
 Locus, plaats.
 Loculus, plaatsken.
 Locutio, fpreekwys.
 Logarithmus, rekental.
 Logica, redeneerkunde.
 Logice, redeneerkundiglyk.
 Logicus, redeneerkundig : re-
 de

- deneerkundige.
 Logista, redenmeester.
 Logistica, rekenkunde.
 Logocanon, redenregel.
 Logodædalus, schoonspreker/
 woorddichter / schoonpraat.
 Logographus, boekhouder /
 redenopschryver.
 Logomachia, woordenstrijd/
 woordenstrijding.
 Lohoh, liifel / stikartfemp.
 Lolium, dolik / onkruid / ha-
 rik / dronkaart.
 — rubrum of murinum, roo-
 de dolik / muizekoud
 Lomentum, booneuceel
 Lonchitis, longina, gracht-
 baren.
 Longævus, langlevende.
 Longimetria, lymmeering /
 lengtemeering / lymmeekun-
 de / lengtemeetekunde.
 Longurio, lange slingel.
 Lora, nawn / speeltuun.
 Loripes, hrombeen / slimboet.
 Lotio, wasching.
 Lotium, pis.
 Lotum quadrifolium, vier-
 bladige klaber.
 Lotus fativa, zevengetyde
 hzuid.
 Lozongæ, vierkante hoekjes.
 Lucanus, bliegend hert.
 Lucernalis herba, lucumbra,
 wollekruid / wolleblad / toet-
 senkruid.
 Lucifer, morgenster.
 Lucinius, kleinoogig.
 Luciola, adderstong.
 Lucre, 't goed byen.
 Lucrum cesfans, wingster-
 ving.
 Ludolatra, lustdienaar.
 Lumachella, slakkesteen.
- Lumbago, 't spit / lendeppn /
 lendezicht.
 Lumbaris, lendenachtig.
 — arteria, lendenlagader.
 — musculus, lendenpier.
 — vena, lendenader.
 Lumbi, de lendenen.
 Lumbrici, wormen.
 — terreni, aardwormen.
 Lumbricalis, wormachtig.
 Lumen, licht.
 Lunaticus, maanziek / maanz-
 zuchtig.
 Lunaria, maankruid.
 — Græca, penningbloemen /
 paaschbloemen.
 Lupa canaria, hondskruid.
 Luparia, wolfswozel / wolfs-
 kruid.
 Lupha, halfsvoet.
 Lupi crepitus, bobist / wolfs-
 beest / duir.
 Lupinus, vygeboonen.
 Lupulus, lupulus salictarius,
 lupus salictarius, hoppe /
 hoppelkruid.
 Lusciofitas, byziendheid / stik-
 zierendheid.
 Lusciofus of luscitiofus, by-
 ziende / stikziende.
 Luscus, eenoogig / eenoog.
 Lusus naturæ, speelingen der
 natuur.
 Lutum, wout / geel verffel.
 Lutrum, losgeld voor gevan-
 genen.
 Lux, licht.
 — meridiana, middaglicht.
 — dubia, tweelicht / sche-
 merlicht.
 — septentrionalis, noorder-
 licht.
 Luxatio, uit het lid springing.
 Luxatus, verstuikt / verzet /
 uit

uit het lid gegaan.
 Lycanthropia, wolfsmenscheit / wolfsdelligheid.
 Lychnis, lychnis coronaria, Christus oog.
 Lychnis silvestris, jemettekens.
 Lycium, wilde pruimkens.
 Lycoctonium, akonijt.
 Lycopodium, wolfsklaaut.
 Lycopus, hartsgepan.
 Lydius lapis, toetssteen.
 Lygmus of lynx, de nok / de hik.
 Lymphaticus, die van een dollen hond gebeeten is.
 Lymphatus, dol / onzinnig.
 Lyncarius, linxsteen.
 Lyrostomus, anchobis.
 Lyfimachia, lyfimachium, wederik / partyke.
 Lyfimachium aquaticum, waterwederik.
 Lylis, ontlossing.
 Lyteria, zoenofferhanden / zoenoffers.
 Lytrum, losgeld / rantsoen.

M.

Macer, soelie.
 Macerare, weeken.
 Macis, muskaatbloem.
 Lacrocaulum junceum, ha-
 vikskruid.
 Macrocephalia, grootkoppig-
 heid.
 Macrochera, rok met mou-
 wen.
 Macrochir, langhand.
 Macrocosmus, groote we-
 relde.
 Macrologia, tatering.
 Macropiper, lange peper.

Macropus, langbeen / groot-
 boet.
 Macrypnia, langslaaperig-
 heid.
 Maculae, vlekken.
 — solares, zonnevlekken.
 — lunares, maanvlekken.
 — volaticae, vliegende vlek-
 ken.
 — hepaticae, levervlekken.
 — maternae, moedervlekken.
 Madarosis, winkbrauwenuit-
 balling.
 Magia, toverkunst / toverkun-
 de.
 — diabolica, duivelskunst.
 — naturalis, natuurlyke to-
 verkunde.
 Magicus, toverkunstig.
 Magister, meester.
 — artium liberalium, mees-
 ter in de vyfde kunsten.
 — navis, schipper.
 Magisterialiter, meesterlyk.
 Magisterium, meesterschap.
 Magistraliter, meesterlyk.
 Magistrantia, meesterwozel.
 Magistratus, overheid / obe-
 righeid.
 — major, de hoogere overheid.
 — municipalis, de stads-obe-
 righeid.
 — politicus, den algemeenen
 landstand raakende overheid.
 Magma, het dik van de zalf.
 Magnes, magneet / zeilsteen.
 Magnificatio, grootmaking.
 Magnificentia, grootdaadig-
 heid.
 Magus, wyze / tovenaer / to-
 verkunstenaar.
 Major, meerder.
 Majorana, majolein / krans-
 kruid / moederkruid.

Ma.

Malacia, breemde eetlust / wanhonger / mishonger.
 Malacticus, weekmaakende / verzachtende.
 Malagma, pap.
 Malagma, verzachtende pleister / weekmaakende pleister.
 Malaxatio, kneeding.
 Male æqualis, kwaalpk gespk.
 Malevolentia, kwaadwilligheid.
 Malleolus, (Ontleedkunde) de enkel / versfen.
 Maltum, mout.
 Malva, winterroos.
 — Oliriaca, haaskenschruid / pepermaluwe.
 — silvestris, haaskenschruid / pepermaluwe.
 Malvaviscus, witte maluwe / witte heumst.
 Malum, (Kruidkunde) een appel.
 — cotoneum of cydonium, kweeappel.
 — Persicum, een persik.
 — Armeniacum, aprikoos.
 — granatum of Punicum, granaat-appel.
 — Aurantium, oranje-appel.
 Malum aureum, goudpipping.
 — insanum, dolle appel.
 — Æthiopicum, Ethiopische appel.
 — spinosum, doornappel.
 — medicum of citrium, citroenappel.
 — limonium, limoenappel.
 — Asyrium, Adamsappel.
 Malum, (Godgeleerdheid) kwaad.
 — culpæ, kwaad der schuld.
 — pœnæ, kwaad der straf.

Mamma, een mam / moeder.
 Mammaria vena, mamader.
 — arteria, mamslagader.
 Mammarius of mammillaris, mammig.
 Manceps, hooper / huurder / tollenaar.
 Mancipare, verkoopen / toe-eigenen / verbreemen / bezetten / bereigenen / eigengen.
 Mancipatio, bereigening / eigengeving / verhooping.
 Mancipii res, ons toeheloozend goed.
 Mancipium, een eigendom.
 Mandans, mandatarius of mandator, lastgeever / bevelgeever / magtgeever.
 Mandatarius, geboduitvoerer / lastvolbringer / lastaanbaarder / gemagtigde.
 Mandatum, lastgeving / lastaanbaarding / hebel / daagbref / dagbaarding.
 — curiæ, daagbref van 't hof.
 — generale, algemeene lastgeving.
 — speciale, byzondere lastgeving.
 — pœnale, daagbref met boetdwang.
 — simplex, bloote daagbref.
 — anticipationis, daagbref van verbzoeging.
 — appellationis, daagbref van beroep.
 — cum clausulâ inhibitoriâ, daagbref met byvoeging van opschorsing van 't gewoosde.
 — recipiendæ, daagbref om ontvangen te worden als beroeper.
 — assecurationis, daagbref van

- van verzekering.
 Mandatum attentatorum ,
 daagbrieven van daadlykheden.
 — cessionis bonorum, daagbrieven van afstand van goederen.
 — compulsoriale, daagbrieven met dwangleering.
 — debitorium, daagbrieven voor de schuldenaars.
 — decreti voluntarii, daagbrieven van willig besluit.
 — desertionis, daagbrieven van verstek.
 — depurati iudicis, daagbrieven van een' gemagtigden rechter.
 — detentionis, daagbrieven van vasthouding.
 — apprehensionis, daagbrieven van aantasting.
 — evictionis, daagbrieven van bytwaaring.
 — evocationis, daagbrieven van afstrekking.
 — indemnitis, daagbrieven van schadeloosstelling.
 — inductionis, daagbrieven van aanraading.
 — interruptionis, daagbrieven van afbreuk des gedinges.
 — petitorium, daagbrieven van raube eisch.
 — purgationis, daagbrieven van zuivering.
 — reductionis, daagbrieven van herleiding.
 — reformationis, daagbrieven van klaaring.
 — rescissionis, daagbrieven van handelaftbrekking.
 — restitutionis in integrum, daagbrieven van herstelling in zyn geheel.

- Mandatum revisionis, daagbrieven van herziening.
 — subnastationis, daagbrieven van openbaare verkooping.
 — impetrare een daagbrieven van den hobe bekomen.
 — ad audiendos testes, daagbrieven om getuigen te hooren.
 — ad edendum, daagbrieven om een afschrift te doen geeven.
 — ad exhibendum, daagbrieven om iets te vertoonen.
 — ad exigenda ratiocinia, daagbrieven om te hebben rekening en betoys.
 — ad solvendas litis expensas, daagbrieven om de onkosten van 't geding betaald te hebben.
 Mandibula, kaakebeen / kinnebakken.
 Mandibularis, kaakebeenig.
 Mandragora, akwin / alcume.
 Manducatio, eeting.
 — oralis, mondelyk eeten.
 — spiritualis, geestlyk eeten.
 — metaphorica, overdragtlyk eeten
 Mania, razerny / dolheid / doofzinnigheid / krankzinnigheid.
 Maniacus, krankzinnig.
 Manifestativus, openbaarende.
 Manipulus, handbol.
 Manobi, aardpystassen.
 Manser, hoerenzoon.
 Manforius, kaautwende / knaautwende.
 Mafuerarius, wildtemmer.
 Mantica, waarzegkunst.
 Manticularis, heurfesnyder.
 Manu brevi, rechtsweegs / zonder omslag.
 — longa, door omweegen / met veel omslag.

Ma-

- Manumisio, bypmaaking / bypstelling / bypplating.
 Manumisfor, bypmaaker.
 Manumisfus, bypgemaakte / bygelaatene.
 Mappæ geographicae, aard-
 kloothaarten / wereldkaarten.
 Marasmus, uitteering / sloopende of taaije ziekte.
 Marasmodes, ineenlopende of uitteerende koorts.
 Marathron, benkiel.
 Marga, mergel.
 — porcellana, porcelein-aarde.
 Marinella, speerkruid / St. Joris-kruid.
 Marisca, aarspuist / blein aan den endeldarm.
 Mariscus, bobel / bobbert / waterbiezen.
 Maritus, een getrouwd man.
 Marmor, marmersteen.
 — conchites, slakkesteen.
 Marmoraria, heerenklaauw.
 Marmorella, agrimonie / leberkruid.
 Marrubium, malrobe / witte andoren / longekruid.
 — aquaticum, waterandoren / watermalrobe.
 — nigrum, cantherinum of marmorarium, zwarte andoren / zwarte malrobe.
 Marsupialis, tasgelyk / tasachtig.
 Martyrium, marteling.
 Masaria, haedelhoudster.
 Masculinus, mannelyk.
 Masfeter, haauwspier.
 Mastica de sôho, steen van het stekelbarken / pedzo-del-poço.
 Masticatoria, haauwtafsenr.
- Mistoides, tepelgelyk / tepelsbozig.
 Mater, moeder.
 — dura, 't harde moederblyes of breinblyes.
 — pia, 't zachte moederblyes of breinblyes.
 — perlarum, paarlemoer.
 Materia, stof / stoffe / inzicht.
 — in quâ, stof waar in.
 — ex quâ, stof waar uit.
 — circa quam, stof waar om'trent.
 Materialis, stoffelyk.
 Materialitas, stoffelykheid.
 Materialiter, stoffelyk.
 Materiatus, gestofd.
 Matertera, moederszuster / moeje.
 — magna, oudmoeje / grootmoederszuster.
 — major, oberoudmoeje / oudgrootmoederszuster.
 — maxima, betoveroudmoeje / oudovergrootmoederszuster.
 Mathema, mathematica, mathesis, wiskunde / wiskunst.
 Mathematicæ artes, wiskundige wetenschappen.
 Mathematicæ, wiskunstiglyk.
 Mathematicus, wiskundig : wiskundige / wiskunstenaar.
 Mathematophilus, liefhebber der wiskunde.
 Matrarium, ongedzaaide kolf.
 Matricaria, mater / moederkruid.
 Matrifalvia, scharley.
 Matris animula, kluwendel / wilde tym / onzerbouwenshedstroo.
 Matrifilva, gestekblad / memme

mekenskruid.
 Matrix, haarmoeder / lofmoeder: vorm waarin iets gegooten wordt.
 Maxilla, 't kaakebeen / kinnebakken.
 — inferior, de onderkaak / 't kinnebakken.
 — superior, de opperkaak.
 Meatus, doorgang.
 — felleus, galppp.
 — urinaris, de pisppp.
 — choledochus of biliaris, doorgang van de gal.
 Meatus cochlearis of tortuosus, draaifachtige doorgang.
 — cæcus, blinde doorgang.
 — capreolaris, op en neergaande doorgang.
 Mechanica operaria, tuigwerkliike werking.
 Mechanice, werkliik.
 Mechanicus, handwerker: werkdaadig.
 Mechanographia, mechanologia, handwerksheschrijving / handwerkskunde.
 Mecometria, lengtemeetkunde.
 Meconium, slaapsap / heulsap / maankopsap.
 Media proportionalis, middelbelevenreedige.
 Mediana, middel ader.
 Mediare, middelen.
 Mediastina vena, middelschotader.
 Mediastinum, middelschot.
 Mediator, middelant.
 Mediatus, middeling: gemiddeld.
 Medicamentarius, drankreerher / drankmaaker / artsensmenger / artsensberkooper.

Medicamentum, geneesmiddel.
 — calefaciens, verwarmend geneesmiddel.
 — frigefaciens, verkouwend geneesmiddel.
 — humectans, hebochtigend geneesmiddel.
 — siccans, droogend geneesmiddel.
 — emolliens of malacticum, weekmaakend of verzachtend geneesmiddel.
 — scleroticum of indurans, hardmaakend geneesmiddel.
 — chalasticum, verslappend geneesmiddel.
 — anodynum of paregoricum, pijnstillend of smertberderwend geneesmiddel.
 — narcoticum, bleeschterend geneesmiddel.
 — hypopogon, verzachtend geneesmiddel.
 — catharticum of purgans, afjaagend / zuiverend of afzettend geneesmiddel.
 — causticum, brandend geneesmiddel.
 — causticum, berrotting baarend geneesmiddel.
 — erodens, bptend geneesmiddel.
 — stupefaciens of narcoticum, verdoovend geneesmiddel.
 — diureticum, afzetterend of waterloozend geneesmiddel.
 — cholagogon, gallozend geneesmiddel.
 — phlegmagogon, slijmloozend geneesmiddel.
 — melanagogon of atrabiliarium, zwartgallozend genees-

- neesmiddel.
 Medicamentum ureticum,
 pisberwekkend geneesmid-
 del.
- errhinum of nasale, in de
 ueus gestoken geneesmiddel.
  - sternutatorium of ptarmi-
 cum, sniefend geneesmiddel.
  - illinens of emplasticum,
 toesluitend of aanteenhech-
 tend geneesmiddel.
  - aperiens of anastomotum,
 losmakend of openend
 geneesmiddel.
  - diaphoreticum of resolu-
 vens, oploosend of lucht-
 maakend geneesmiddel.
  - cardiacum, hartsterkend
 geneesmiddel.
  - ecboicum, bruchtafzop-
 bend geneesmiddel.
  - diapyiticum of ecpyiti-
 cum, ettermaakend genees-
 middel.
  - pycnoticum of conden-
 sans, dikmaakend genees-
 middel.
  - stegnoticum, constipans,
 constringens of occludens,
 stoppend of toesluitend ge-
 neesmiddel.
  - attrahens, helcticum of
 epispasticum, aantrekend/
 na zieh trekkend geneesmid-
 del.
  - apocrusticum of repellens,
 terug of wederom dypbend
 geneesmiddel.
  - adstringens, samentrek-
 kend geneesmiddel.
  - abstergens, detergens of
 rhypticum, afwischend/
 reinigend geneesmiddel.
  - expurgans, deoppitulans,

- eccatharicum of ephracti-
 cum, zuiverend / zuiver-
 maakend geneesmiddel.
- Medicamentum attenuans,
 extenuans of leptyticum,
 dunmaakend geneesmiddel.
- obstruens of emphracti-
 cum, verstoppend genees-
 middel.
  - incrasans of pachynti-
 cum, dikmaakend genees-
 middel.
  - rarefaciens, dunmaakend
 geneesmiddel.
  - somnificum, hypnoticum,
 slaapwekkend geneesmiddel.
  - rubefaciens, roodmaakend
 geneesmiddel.
  - elcharoticum, bleinma-
 kend / blaarmaakend genees-
 middel.
  - maturans of pepticum,
 rypmaakend geneesmiddel.
  - conglutinans, colleticum
 of symphyticum, samen-
 hechtend of heelend genees-
 middel.
  - traumaticum, epulaticum
 of cicatricem inducens, lid-
 tekens maakend genees-
 middel.
  - cathæreticum of detracto-
 rium, aftrekkend genees-
 middel.
  - callum gignens of poroti-
 cum, vereelend geneesmid-
 del.
  - lithontripticum, steenbree-
 kend geneesmiddel.
  - bechicum, hoeststillend
 geneesmiddel.
  - alexitorium, beschuttend
 geneesmiddel
- Medicophylics, geneesna-
 tuur-

tuurkundig.
 Medicus, arts/ geneesmeester: geneeskundig.
 Medicina, geneeskunde/ geneeskunst/ artsenphunst.
 — physiologica, natuurkundige geneeskunst.
 — pathologica, ziektekundige geneeskunst.
 — semeiotica, tekenkundige artsenphunst.
 — hygieine, gezondheid bewarende artsenphunst.
 — therapeutica, geneezende artsenphunst.
 — veterinaria, bee-geneeskunde.
 — herbaria, kruidartsenphunst.
 — prophylactica, beschermende geneeskunde
 — diätetica, eetregelige geneeskunst.
 — pharmaceutica, droogbeleidende geneeskunde.
 — nosologica, ziektekundige geneeskunst.
 — chirurgica, wondheilende geneeskunde.
 Mediæ, onverschillige.
 Medietas, helft/ midden.
 Mediterraneus, middellandsch.
 Meditullium, 't midden des bekkenzeels
 Medium, middel
 — participationis, middel van deelhebbing.
 — negationis, middel van ontkenning.
 — congruentiæ, middel van overeenkomst.
 — necessitatis, middel van noodzaakelijkheid
 — colligantiæ, middel van

samenbinding

Medium imaginationis, middel van inbeelding.
 — dispositionis, middel van schikking.
 — præsuppositionis, middel van boozonderstelling.
 — quod, middel welk.
 — quo, middel door welk.
 — in quod, middel in welk.
 — per quod, middel door welk.
 — sub quo, middel onder welk.
 Medogrammatei, schypscadslieden.
 Medographia, artsenbeschrijving.
 Medographus, artsenbeschrijver.
 Medulla, merg.
 — spinalis, ruggemerg.
 — oblongata, langachtig merg.
 Megethice, grootheidskunde.
 Mel, honig.
 — aërium, luchthonig/ heemelhonig.
 — roscidum, honigdauw.
 Melampodium, zwart nieskruid.
 Melampus, zwartvoet.
 Melanagogus, zwarte gal afdypende.
 Melancholicus, zwartgallig/ zwaarbloedig/ zwaargeestig/ zwaarmoedig.
 Melancholia, zwarte gal/ zwaarbloedigheid/ zwaargeestigheid/ zwaarmoedigheid.
 — hypochondriaca, de mildzucht.
 — errabunda of kutubuth, zwerbende zwartegal.
 Melanopiper, zwarte peper.

Melanthium, narduszaad / ni-
gelle.
Melax, wierrook.
Meleagris, kwets eieren.
Melianthus Africanus, honig-
bloem.
Melica, zozgzaad.
Meliceris, honigruis / honig-
gezwel.
Melicratum, honigwater /
meede.
Melilotus, steenklaver / wel-
ruikende klaver / malloot.
Melitites, honigwort.
Meligo, honigdaub.
Melimelum, moes van kwee-
en en honig.
Melioramentum, verbetering.
Melisfa, melisophyllum,
confilie-de-grein / lyenblad /
citroenkruid.
Melitena, melo, melopopon,
meloen.
Melosis, verkleining.
Melospinum, dooznappel.
Melopoëia, melopoëtica,
zangmaaking.
Melum, appelgroote uitschie-
ting van 't druif besfeulies.
Membrana, vlies.
— carnosa, vleeschachtig vlies.
— retina, netachtig vlies.
Membranificus, vliasmaa-
kende.
Membraneus, membrancus,
vlieszig / vliessachtig.
Memoria, geheugen.
Membrum, lid.
— genitale, teel-lid.
— homoiömeres, gelykkaar-
tig lid.
— anomoïömeres, ongelijk-
aartig lid.
Mendacii exprobratio, logene

beroopt.
Meninx, 't hzeinblies / hers-
senblies / herssenwindfel.
— crassa, het dikke herssen-
blies.
— dura, het harde herssen-
blies.
— tenuis, het dunne hers-
senblies.
Menochryphia, maandstond-
opstorting / stondenbertra-
ging.
Menorrhagia, maandstondens-
bloed / stondenbloed.
Mensa Pythagoræ, tafel van
bermenigvuldiging.
Menfarius, menfularius, wis-
selaar.
Menses, (Geneeskunst) maands-
stonden / stonden.
Mensis, (Tydrekenkunde) een
maand.
— periodicus, rondomloops
maand.
— peragrations, loop-maand.
Mensium profluvium, ston-
denbloed.
— suppressio, berstopping
der stonden.
Menstrua, (Geneeskunst)
maandstonden.
Menstruatio, maandstond-
maaking.
Menstruum, (Rechtsgeleerd-
heid) maandkost / maand-
loon.
Menstruum, (Scheikunst) uit-
trekfel / uittrekwater.
Mensurabilitas, meetbaarheid /
meetpikheid.
Mentalis, verstandelyk.
Mentha, munte / bzuinheiligs.
— crispa of cruciata, kruis-
munt.

Men-

- Mentha Saracenic**, Romana of angustifolia, smalle balssem-munt.
 — cardiaca, hartskruid / harts-munt.
 — silvestris, wilde munt.
 — alba, witte munt.
Menthastrum, wilde munt / roode watermunt.
Mentho, grootkin / langkin.
Mentula asata, zeebleugel.
 — marina, zeeoede.
Mercurialis, glaskruid / blygelkruid.
Meretrix, hoer.
Meretricium, hoererce.
Meretricari, hoerereen.
Meridianus, middaglyn / midde dagtood / middagkring.
Merismos, verdeeling.
Meristicus, schiftende / verdeelende.
Merum, wyjn.
Merx, hoopmans goed.
Mesaraëon, het dume darmscheel.
Mesaraïca arteria, dun darmscheelslagader.
 — vena, dun darmscheelader.
Mesaraïcus, dun darmscheelig.
Mesentericum, darmscheelig.
Mesenterica arteria, scheelslagader.
 — vena, darmscheelader.
Mesenterium, het darmscheel / darmscheelvel / middelbarmblies / middelingeward.
Mesocolon, het kronkeldarmscheel.
Mesodicus, middelrecht.
Mesographus, middelschypver.
Mesonauta, scheepsjongen.
Mesopleuria, tuschen de ribben.
- Mesopleurius**, tuschenribbig.
Mesoptica, halfsichtkunde.
Mesopticus, halfsientoph / halfsichtig.
Mispilus, mispelboom.
Metabasis, overtreed.
Metacarpium, metacarpus, de achterhand / de na hand / handberg.
Metachoresis, oberboering / oberhrenging.
Metadoticus, oberleberende.
Metæcus, verhuizer / inwooner zonder burger te zyn.
Metæcium, schatting die een bloot inwooner betaalt.
Metalepsis, overneeming.
Metallarius, metallicus, bergwerker / mynwerker.
Metallographia, metaalbeschryving / metaalkunde.
Metamorphosis, verandering / verhooring / gedaanteverwisseling / herschepping.
Metaphora, overdragtige wijze van spreken / leenspreuk.
Metaphoricus, overdragtig / leenspreukig.
Metaphysica, hobernatuurkunde.
Metaphysicus, hobernatuurkundig; hobernatuurkundige.
Metapedium, de achtervoet / nafoet.
Metaplasma, verftaltiging / verzetting.
Metaptosis, ziekteverwisseling.
 — apparens, ziekteverwisseling in schyn
Metastasis, verschuiving / verplaatsing.
Metastechiosis, verandering der hoofdstoffen.

- Metatarsus, de achtervoet /
 naboot.
 Metathesis, letterberzetting /
 omzetting
 Metaxarius, zpdhandelaar.
 Metempsychosis, zielverhu-
 zing.
 Meteora, hoogblijgende dam-
 pen / verhebelingen.
 Meteorologia, verhebeling-
 kunde.
 Meteorologicus, verhebeling-
 kundig: verhebelingkundige.
 Meteoroscopica, verhebeling-
 zichtkunde.
 Methodus, leertwys / leertweg /
 orde.
 Methodicus, ordenlyk.
 Metonymia, naamwisseling.
 Metoposcopia, boozhoofd-
 herp / boozhoofdwaarzeg-
 gerp.
 Metoposcopus, boozhoofd-
 her.
 Metousia, wezenheids ober-
 gang.
 Metrocomia, hoofdozyp / hoofd-
 blek.
 Metropolis, hoofdstad.
 Metus, bzeze / verbaardheid.
 Meum, heertwortel.
 — Alpinum, dolle waterker-
 bel.
 Miasma, besmetfel / besmet-
 heid / onzuiverheid.
 Microcosmus, kleine wereld.
 Microphonia, kleinstemmig-
 heid.
 Micrypnia, kleimheid van
 slaap / kleinslapendheid.
 Mctologia, mengelkunde.
 Milax arbor, taxushoorn.
 Mitium, geers / hirs.
 — folis, steenzaad / peereklruid.
- Millefolium, duizendblad /
 gertwe.
 — aquatile, waterduizend-
 blad / waterbloolen.
 Millefora, St. Janskruid.
 Millegrana, duizendgrein /
 duizendkoozn.
 Millemorbia, speenkruid.
 Milphosis, winkbzaauwenust-
 balling.
 Mimesis, nabootsing.
 Mimosa, kruidje roer-my-niet.
 Mineralogia, mynstofkunde /
 bergwerkkunde.
 Mineralogicus, mynstofkun-
 dig: mynstofkundige.
 Mineralogus, mynstofkundige.
 Miniculator, hoofdletterfchil-
 der / hoofdletterfchypber.
 Minor, minder.
 Minores, minderjaarigen.
 Mirio, wonderbaare fcheef-
 mond.
 Miserere mei, darmkink.
 Misocalus, een haater van
 alle fraaiheid.
 Mitigatorius, verzachtende.
 Mitra, kloshuiskien.
 Miurus, verminderende / al-
 lengs verminderende.
 Mixtio, vermenging van twee
 stoffen.
 Mnemonica, gedenkt un /
 geheugkunde.
 Mobilia, tilbaare goederen /
 roerende of betveeghaare
 goederen.
 Mochlostatica, hefboomkunde.
 Modalis, wyzig.
 Modaliter, wyziglyk.
 Modificans, wyzigende.
 Modificare, wyzigen.
 Modificatio, wyziging.
 Modificatus, gewyzigd.

Mo

Modulario, zangstemmal.
 Modus, wyze / middel / maate.
 — finitus, bepaalde wyze.
 — indicativus, aantoonende wyze.
 — imperativus, gebiedende wyze.
 — optativus, wenschende wyze.
 — subjunctivus, aanbaegende wyze.
 — infinitivus, infinitivus, onbepaalde wyze.
 — esfendi, wyze van zyn.
 — posfendi, wyze van kunnen.
 — inesfendi, wyze van inzyn.
 — sic se habendi, wyze van zyn te zyn.
 Mola, een ontbrucht / wanzucht / balsche bezuchting.
 Moleculæ organicæ, werktuiglyke deeltjes.
 Molitor musculus, kaakspier.
 Mollugo, zachtkruid.
 Mollusium, potlood.
 Moloche, winterroos.
 Momordica vulgaris, balsenappel.
 Monarcha, alleenheerscher.
 Monarchie, alleenheerschijp.
 Monarchia, alleenheersching / eenhoofdige regeering.
 Monas, eenheid.
 Monazonta, eenwooner / kluzenaar.
 Monetarius, munter.
 Monitoria juris, rechtsmiddelen.
 Monitus, waarschuwing.
 — primus, eerste waarschuwing.

Monitus secundus, tweede waarschuwing.
 Monochorda, zanglyn.
 Monococcon, eenkoozn.
 Monofolium, eenblad.
 Monogamus, eenwypig.
 Monolemma, eenaameeming / denkreede.
 Monomachia, eengevecht / gevecht van een tegen een.
 Monomachus, eenvechter / kampvechter.
 Monopolium, alleenkoop / opkoop / booskoop.
 Monosyllabus, eenlettergreppig.
 Monstera, wanschapfel / wanschapene geschoorte.
 Monstrosus, wanschapen / wangedzochtig.
 Monstrum, wangedzocht.
 Montapium, bergeppe / beelgoed.
 Monticulus veneris, venusbergje.
 Motobati, haamhesfen.
 Mora, uitstel / verzuim.
 Moræ purgatio, zuivering van verzuim.
 Moralis, zedelyk / zedig.
 Moratoria rescripta, brieven van tydgunning.
 Morbi tempus, ziekte tyd.
 Morbi tempus universale, algemeene ziekte tyd.
 Morbi tempus particulare, bijzondere ziekte tyd.
 Morbi initium, begin der ziekte.
 — incrementum, auxesis, epidosis of anabasis, aangroeiing of toeneeming der ziekte.
 — status, stand der ziekte.

Morbi declinatio, afneeming
der ziekte.

Morbificus, ziekmaakende.

Morbilli, hinderpokjes.

Morbus, ziekte / krankheid.

— simplex, enkele ziekte.

— compositus, saamgestelde
ziekte.

— comitatus, vergezelschap-
te ziekte.

— solitarius, op zich zelve
staande ziekte.

— separatus, afgescheiden
ziekte.

— implicitus, ingehijklde
ziekte.

— connexus, samengehechte
ziekte.

— consequens, volgende
ziekte.

— fiens, wordende ziekte.

— factus, gewordene ziekte.

— instrumentalis of organi-
cus, werktuiglijke ziekte.

— malignus, kwaadaartige
ziekte.

— frigidus, koude ziekte.

— calidus, warme ziekte.

— melancholicus, zwartgal-
lige ziekte.

— Gallicus, de Spaansche
pokken.

— regius, de geelzucht.

— intemperiei, ziekte uit on-
maatigheid.

— totius substantiæ, ziekte
der gantsche zelfstandigheid.

— occultarum qualitatum,
ziekte van verborgene hoe-
danigheden.

— formæ, ziekte der vorm.

— materiæ, ziekte der stof.

— numeri, ziekte des getals.

— magnitudinis, ziekte der

grootheid.

Morbus conformationis, ziekte
te der vorming.

— syntheseos of compositio-
nis, ziekte der samenstelling.

— figuræ, ziekte der gestalte.

— cavitatum, ziekte der hol-
ligheden.

— superficiei, ziekte der
blakte.

— secundarum qualitatum,
ziekte der tweede hoedanig-
heden.

— situs, ziekte des stands.

— connexionis, ziekte der
samenhechting.

— meatus, ziekte des door-
gangs.

— solutæ unitatis, ziekte der
onthonden eenheid.

— vasorum, ziekte der haten.

— universalis, algemeene
ziekte.

— particularis, bijzondere
ziekte.

— externus, uitwendige ziekte.

— internus, inwendige ziekte.

— congruus, gevoeglijke ziekte.

— non congruus, niet ge-
voeglijke ziekte.

— per essentiam, ziekte door
de wezenheid.

— per consensum, ziekte door
samenstemming.

— legitimus, wettige ziekte.

— nothus of spurius, bast-
aardziekte.

— hæreditarius, erf-ziekte.

— non hæreditarius, niet
erflijke ziekte.

— congenitus, aangeboren
ziekte.

— contagiosus, besmettelijke
ziekte.

Mor-

Morbus non contagiosus, onbesmettelijke ziekte.
 — sparilus of sparadicus, verspreide ziekte.
 — communis of pandemius, gemeene ziekte.
 — vernaculus of endemius, land-ziekte.
 — epidemius, geslacht-ziekte.
 — aestivus, zomer-ziekte.
 — autumnalis, herfst-ziekte.
 — hibernus, winter-ziekte.
 — diurnus, dag-ziekte.
 — matutinus, ochtend-ziekte.
 — vespertinus, avond-ziekte.
 — nocturnus, nacht-ziekte.
 — benignus, goedaartige ziekte.
 — malignus, kwaadaartige ziekte.
 — brevis, korte ziekte.
 — longus, lange ziekte.
 — acutus, scherpe/ binnige/ haastige ziekte.
 — peracutus, zeer scherpe ziekte.
 — acutus simpliciter, eenvoudig scherpe ziekte.
 — ex decidentia, door verval scherpe ziekte.
 — diurnus of chronicus, langduurige ziekte.
 — salutaris, heilzame ziekte.
 — lethalis, doodlijke ziekte.
 — continuus, aanhoudende ziekte.
 — intermittens, tusssenbeide ophoudende of afgaande ziekte.
 — ordinatus, oordenlijke ziekte.
 — inordinatus, onoordenlijke ziekte.
 — adscititius of adventitius, van buiten aankomstige

ziekte.
 Morbus pestilens, pestachtige ziekte.
 — constans, standvastige ziekte.
 — inconstans, onstandvastige ziekte.
 — manifestus, openbare ziekte.
 — occultus, verborgene ziekte.
 — comitalis of caducus, de ballende ziekte.
 — fonticus, zwaare ziekte.
 — lunaticus, maan-ziekte.
 — spiritualis, geestelijke ziekte.
 — humoralis, vochten-ziekte.
 — topicus of localis, plaatselijke ziekte.
 — homotonus, eenpaarige ziekte.
 — acmasticus, stilstaande ziekte.
 — epacmasticus, toeneemende ziekte.
 — peracmasticus, afgaande ziekte.
 — periodicus, streekhoudende ziekte.
 — erraticus, dwaalende ziekte.
 — uniformis, gelijkvormige ziekte.
 — difformis, ongelijkvormige ziekte.
 — stabilis, bestendige ziekte.
 — mobilis, bewegelijke ziekte.
 — regularis, geregelde ziekte.
 — irregularis, ongeregelde ziekte.
 — primarius, voornaame ziekte.
 — secundarius, min voornaame ziekte.
 — contractus, verkorte ziekte.
 — productus, verlengde ziekte.
 — scticus, ligt te ver-

Dypbene ziekte.
 Morbus hefticus, diepzittende/ taaije ziekte.
 — principalis, hooznaame ziekte.
 — accesforius, bykomende ziekte.
 — consuetus, gewoone ziekte.
 — inconsuetus, ongewoone ziekte.
 — natus, aangeboren ziekte.
 — connatus, meegeboren ziekte.
 — innatus, ingeboren ziekte.
 — posterus, aangekomen ziekte.
 — repentinus, seijchtige ziekte.
 — paulatinus, allengs overkomende ziekte.
 — recens, versche ziekte.
 — inveteratus, verouderde / ingewoxtelde ziekte.
 — divinus, godlyke ziekte.
 — naturalis, natuurlyke ziekte.
 — venenatus, bergiftige ziekte.
 — non venenatus, niet bergiftige ziekte.
 — putridus, rot-ziekte.
 — palabundus, zwerrende ziekte.
 — patrius of vernaculus, land-ziekte.
 — pestilens, pest-ziekte.
 — fonticus, aanhangende / byblyvende ziekte.
 — regius of arcuatus, de geluw / geelzucht.
 — sideratus, de popelsp.
 Morella, nachtschade.
 Morerus, hebruychdzank / bezwangeringsdzank.
 Morinellus Anglorum, moznel.

Morion lapis, bloedroode of Sprysche granietsteen.
 Morochtus lapis, melksteen.
 Morose, eigensinniglyk.
 Morosophus, wpszot / boerts gek.
 Morphæa, kwaadzeer.
 Morfelli, morfuli, vierkante koekjes.
 Morfus diaboli, duibelsbeet.
 — gallinæ, guichelheil/muur.
 Mortificatio dooding.
 Mortuus ab intestato, zonder uiterste-wil gestorven.
 Morus, moerbezieboom.
 Moschata, moschocarydium, muskaamoot.
 Moschus, muskeljaar.
 Motio, beweging.
 — metaphorica, overdragtyke beweging.
 Motivus, bewegende.
 Motor, beweeger.
 Motorius nervus, bewegzenutw.
 Motus, beweging.
 — distantia, maanhuinst / beweging des afftands.
 — peristalticus, samentrekkende of samendringende beweging.
 — tonicus, een rechte uitstrekking.
 — clonicus, een trillende uitstrekking.
 — trepidationis, beweging der waggeling.
 — accessus, beweging der aannadering.
 — recessus, beweging der afwpyking.
 — librationis, beweging der weeging.
 — ad quantitatem, beweging tot

tot hoegrootheid.
 Motus ad qualitatem, beweging tot hoedanigheid
 — ubi, beweging tot waar.
 Moufon, bestendige wind.
 Moxa, Chineesch haaien.
 Mucus, snot.
 Mulcta, boets/ verkeurte/ bezuik
 Mulcta frivolæ appellationis, boete van 't kwalijk beroep.
 Mulier, een vrouwe/ wif.
 Mulomedicina, muilezels geneeskunst.
 Mulfum, honigtorn.
 Multangularis, veelhoekig.
 Multaticium, hoetgeld.
 Multiformis, veelvormig.
 Multilaterus, veelzijdig.
 Multiloquax, snapachtig.
 Multiplicans, vermenigvuldigende/ vermeerderende.
 Multiplicatio, vermenigvuldiging/ veelhoudiging.
 Multiplicitas, menigvuldigheid.
 Mumia, eene mummie/ een Egyptisch gebalsemd lichaam.
 Municeps, burger van een stad.
 Municipalis, stedtsch/ stads/ burgerfch.
 — lex, een stads of burgerwet.
 Munimenta, beweeringen/ bewapftukken.
 Muralium, glaskruid.
 Musa, banaanboom.
 Musæum, oeffenkamer.
 Muschus, muskelfaat.
 Muscula arteria, fpierslagader.
 — vena, fpiersader.

Musculus, fpiet: fpietachtig,
 — abdominis, buik-fpiet,
 — pectoralis, borst-fpiet,
 — serratus, zaag-fpiet.
 — rectus, rechte fpiet,
 — pyramidalis, fpietswipze fpiet.
 — oblique descendens, fchuingsnederdalende fpiet.
 — oblique ascendens, fchuingsopklimmende fpiet.
 — membranæus of membranofus, vliezige fpiet.
 — latus, breede fpiet.
 — transversus of transversalis, dwarsche fpiet.
 — mesopleuricus of intercostalis, tusfchenribbige fpiet.
 — sacrolumbus, heiligtlendenspiet.
 — levator, opftigende fpiet,
 — cremaster, opfchortende fpiet.
 — cephalopharyngæus, hoofdekeel-fpiet.
 — sphenopharyngæus, wiggebeenkeel-fpiet.
 — stylopharyngæus, priemkeel-fpiet.
 — sternothyroïdes, fchildgelyke kraakbeenige borstheens-fpiet.
 — hyothyroïdes, fchildgelyke kraakbeenige tongeheens-fpiet.
 — cucullaris, monnikfchapswipze fpiet.
 — arythanoïdes, trechterwipze fpiet/ trechterfpiet.
 — cricoarythenoïdes, ringen trechtergelyke kraakheens-fpiet.
 — thyroarythenoïdes, fchilden trechtergelyke kraakheens.

- keens-spier.
 Musculus cricothyroïdes ,
 ring- en schildgelpke kraak-
 beens- spier.
 — thyrocricoïdes , schild- en
 ringgelpke kraakbeens- spier.
 — glottalis , tong- spier.
 — epiglottidis , keelklap-
 spier.
 — œsophagæus , maagppp-
 spier.
 — temporalis of crotaphites ,
 hoofdslaap- spier.
 — trochlearis , katrol- spier.
 — attollens , opbeurende spier.
 — superbus , hobaardige spier.
 — depressens , nederdzukken-
 de spier.
 — humilis , nederige spier.
 — adducens , afvoerende spier.
 — bibitorius , dzink- spier.
 — indignatorius , beront-
 waardigende spier.
 — orbicularis of circularis ,
 ronde spier.
 — triangularis of deltoïdes ,
 driehoekige spier.
 — buccinator , kinnebak- spier.
 — masseter , manforius , mo-
 litor , mandibularis , kaak-
 spier.
 — pterygoïdes , vleugelwyzige
 spier.
 — graphyoides , penne- spier.
 — digastricus , tweebuihtige
 spier.
 — sternophyoïes , des bozst-
 beens tongebeen- spier.
 — genyophyoïdes , des king
 tongebeen- spier.
 — stylocerathyoides , des
 tongebeens pziemgelpke
 hoozn- spier.
 — corachyoides , rabeng-

- bekgelpke tongebeen- spier.
 Musculus humeralis , schou-
 der- spier.
 — supraspinatus , oppergraat-
 spier.
 — infraspinatus , ondergraat-
 spier.
 — aniscalptor , aarstrabber/
 aarstrahspier.
 — rotundus major , groote
 ronde spier.
 — minor , kleine ronde spier.
 — subscapularis , onderchou-
 derbladige spier.
 — suprascapularis , boven-
 schouderbladige spier.
 — biceps , tweehooftige spier.
 — immerfus , ingezinken spier.
 — perforatus , doozhoozde
 spier.
 — scalenus , ongelpkzpdige /
 ongelpk driehoekige spier.
 — mastoïdes , tepelwyzige spier.
 — brachiaëus , arm / armppp-
 spier.
 — pronator , boozomüccerende
 spier.
 — supinator , achteromkeez-
 rende / achteromliggende
 spier.
 — flexor , buig- spier.
 — palmaris , palm- spier.
 — vermicularis of lumbrica-
 lis , wozn- spier.
 — lumbaris of pfoas , leuden-
 spier.
 — iliacus , darmbeen- spier.
 — obturator , stop- spier.
 — triceps , driehoofdtige spier.
 — lividus , loodberwtige spier.
 — crureus , dphoen- spier.
 — sartorius , wyders- spier.
 — fascialis , bindel- spier.
 — gracilis , smalle spier.

Mus-

Musculus tibiæus, scheen-
spier.
— **peroneus**, kuitbeen-spier.
— **furalis of gastrocnemicus**,
kuit-spier.
— **trapezius**, tafel-spier.
— **rhomboïdes**, tarbotgelp-
ke spier.
— **spinatus**, doornachtige /
graat-spier.
— **complexus**, samengebloch-
te spier.
— **splenius**, spalktopze spier.
— **quadratus**, vierkante spier.
— **facers**, heilige spier.
— **bicornis**, tweehoornige
spier.
— **extensor**, uitsprekkende
spier.
— **glutæus**, bil-spier.
— **pyriformis**, peertopze spier.
— **marfupialis**, taspelpke
spier.
— **semimembranosus**, half-
bliesachtige spier.
— **feminervofus**, halfzenutw-
achtige spier.
— **popliteus**, kniebuig-spier.
— **soleus**, plaatgelpke spier.
— **plantaris**, vderzool-spier.
— **semispinatus**, halfdoorn-
achtige spier.
— **obliquus**, schuinsche spier.
— **perforans**, doornboorende
spier.
— **rotator**, omdraaijende spier.
Muscus, mosch.
— **arboreus**, boommosch.
— **palustris**, watermosch.
— **terrestris**, aardmosch.
— **marinus**, zee-mosch.
— **capillaris**, gulde weberdood.
Museum naturæ, een kabinet
of verzameling der natuur-

spke historie / natuurkabinet.
Musica, zangkunst / zang-
kunde.
Muficus, zangkunffenaar /
zangkundige / muziekken-
ner: zangkunstig / zangkun-
dig / muziekkundig.
Mustella armellina, hermelyn.
Mustellina, beerwortel.
Mustum, most / sap van
druiven onlangs gegerst.
Mufurda, muizedrek.
Mufurgia, zangdichtkunde.
Mufurgus, zangmaaker / zang-
dichter / zangdichtkundige.
Mutabilitas, veranderlijkheid /
wisfelvalligheid.
Muratio, betwiffeling / bet-
andering.
Mutui datio, leening tot ge-
bruik.
Mutuum, tot gebruik geleend /
leening tot gebruik.
Mycterismus, beguichin r.
Mydriasis, oogappeltovinn.
Myloglossum, des kevels
tongespier.
Myocephalum, bliegenhoofds
grootte uitschieting van 't
druifbeezieblies.
Myopia, bziendheid.
Myops, bziende.
Myosis, oogappelnauwing.
Myofotis, muizenooz.
Myofuros, muizenfaart.
Myrias, tienduizend.
Myrica, tamariskboom.
Myriogonum, tienduizend-
hoek.
Myriophyllon, duizendblad.
— **aquatile**, waterduizend-
blad / waterbiolieren.
Myrobrecharius, zalfmeerer.
Myrobalanus, welruikende
cekel

eekel.
 Myropola, zalfverkooper.
 Myrtha, mirthe.
 Myrrhus, wilde kerbel.
 Myrtacantha, muisdoorn.
 Myrtiformis, mirtgelfh/mirt-
 vormig.
 Myrtillus, kraakhessenboom.
 Myrtomelis, mispelboom.
 Myrtus, mirteboom
 — Brabantica, gagal.
 Myscellus, kortbeen/drukker.
 Mystax, de knebel.
 Mysterium, verhoogenheid /
 geheimnis.
 Mythologia, verdichtselkunde/
 versierfelkunde/ fabelkunde.
 Mytilus, bersteende mossel.
 Mytilus, mossel.
 Myva Cydoniorum, kwee-
 boom.
 Myxa, sebestboom.

N.

Nadir, laagste punt / ne-
 deraspunt.
 Nasse, oranjebloesemwater.
 Nana Brasiliiana, ananas.
 Napellus, monnikskappen.
 Naphta, peter-olie.
 Napus, steek-raap.
 Naringion, oranjeappel.
 Narcissus, narcis / Spaansche
 jenetete.
 — juncifolius, jonquille.
 — luteus of sylvestris, spoz-
 kelbloemen/geele tpeeloozen.
 Narcosis, zenuwdoofheid
 Narcoticus, doofmaakende /
 verdoovende.
 Nardi spica, nardus, spjk.
 Nardus rustica, mansooz /
 hazelwozel / sneekkruid / St.

Jortiskruid.

Narratio, verhaal / vertelling.
 Narrativus, verhaalende.
 Nasale, snuitartsenf / snuitart-
 senf.
 Nasatus, naso, nasutus, groot-
 neus / langneus.
 Nascale, vrouwenzertpil.
 Nasturtium, kers / tuinkers.
 — hortense, gemeene kers.
 — Indicum, Indiaansche
 kers.
 — palustre, winterkers.
 — pratense, wilde kers.
 — aquaticum, nasturciaria,
 waterkers.
 Nata, een dochter.
 Nates, de billen.
 Nativus, ingebooreti / inge-
 boorne.
 Natrix, prangwozel.
 Natura, natuur / aart / ge-
 boozteart.
 — naturans, natuurende na-
 tuur.
 — naturata, genatuurde na-
 tuur.
 Naturalis, natuurlyk.
 Naturalitas, natuurlykheid.
 Naturans, natuurende.
 Naturare, natuuren.
 Naturatus, genatuurd.
 Natus, een zoon.
 Nauta, een bootsgezel.
 Nautebata, brachtschipsmeegt.
 Nautobata, mastklimmer /
 schtoppklimmer.
 Nausea, Nausta, of nautifis,
 walging / walg / kwalpheid.
 Nautica, scheepbaarthunde /
 zeebaarthunde.
 Nauticum foenus, bodemerp.
 Navarchus, scheepshoofd /
 scheepskapitein.

Na-

Naviphylax, schipbewaarder.
 Necesarius, noodzaaklyk.
 Necesitare, noodzaaken.
 Necesitas, noodzaaklykheid.
 — ex hypothesi, noodzaaklykheid uit eene onderstelling.
 — efficientiæ, noodzaaklykheid der werklykheid.
 — causalitatis, noodzaaklykheid der oorzaklykheid.
 — presentia, noodzaaklykheid der tegenwoordigheid.
 — existentia, noodzaaklykheid der wezendlykheid.
 — consequentiæ, noodzaaklykheid des gebolgs.
 — consequentis, noodzaaklykheid van 't volgende.
 — præcepti, noodzaaklykheid des gebodts.
 — medii, noodzaaklykheid des middels.
 — disjunctionis, noodzaaklykheid der schifting/ der onderscheiding.
 — disjunctorum, noodzaaklykheid der geschiften/ der onderscheidenen.
 Necromantia, toverp door duibels kunstenaar.
 Nefastus dies, rechtzopgdag/ als er geen recht gesproken wordt.
 Neganter, ontkennend.
 Negatio, ontkenning/ loochening.
 — neganter accepta, ontkennend genomene ontkenning.
 — instantanter accepta, ontkennend genomene ontkenning.
 — extra genus, loochening buiten 't geslacht.
 — in genere, loochening in 't

geslacht.
 Negatio per modum privationis, ontkenning op de wyse van een berooving.
 Negative, ontkennender wyse.
 Negativus, negatorius, ontkennende/ loochenende.
 Negatoria actio, ontkennende opspraak.
 Neglectus, verzuim.
 — precatationis, verzuim van bidden.
 Negotia gesta, beheer zonder last.
 Negotiorum gestor, die zonder last iets bestuurde.
 Nenuphar, plompen/ waterroos/ zeebloem/ mierbladeren.
 Neophytus, nieuwtling.
 Neopia, jong gezicht.
 Neottia, vogelnest.
 Nepeta, nippe/ hattenkruid.
 — montana, calament.
 Nephriticus, nierzuchtig/ niersterkende/ tegen het grabeel.
 Nephritis, nierzucht/ niereenwee/ pijn in de lenden.
 Nepos, neef.
 Neptis, nicht.
 Nepotes, neptes, kindskinderen/nakomelingen/naneben.
 Nepotes & neptes fratrum & sororum, broeders en susters kindskinderen/ 't vierde gelid.
 Nepotes & neptes proamitarum, oudmoets kindskinderen van 's vaders 3de/ 't zesde gelid.
 Nepotes & neptes proavunculorum, ondooms kindskinderen van 's moeders 3de/ 't zesde gelid.

No-

Nepotes & neptes promater-
 terarum, oudmoets kinds-
 kinderen van 's moeders 3p-
 de / 't zesde gelid.
 Nepotes & neptes propatru-
 orum, oudooms kindskin-
 deren van 's vaders 3pde / 't
 zesde gelid.
 Neptis, een kindsdochter.
 Nerium, oleanderhoom
 Nervinus, zenuwsterkende.
 Nervosus, zenuwachtig / ze-
 nuwtoig.
 Nervus, zenuw.
 — opticus of visorius, ge-
 zichtzenuw.
 — motorius, bewegzenuw.
 — auditorius, gehoorzenuw.
 — gustatorius, smaakzenuw.
 — sensorius, gevoelzenuw.
 — stomachicus, maagzenuw.
 — recurrens, wederkerende
 zenuw.
 — olfactorius, de reukzenuw.
 — vagus, de dwaalende zenuw.
 — renis, de nierenzenuw.
 — lienis, de miltzenuw.
 — hepatis, de leberzenuw.
 — manus, de handzenuw.
 — cruris of cruralis, de been-
 zenuw.
 — sine pari, de gadelooze ze-
 nuw.
 Nescientia, onwetendheid.
 Neuroticus, zenuwsterkende.
 Neuter, geenerlei.
 Neutralitas, onzijdigheid.
 — decidentia, onbestidigheid
 der ziektoezing.
 — convalescentia, onbestids-
 heid der gezondtoezing.
 Neutraliter, onzijdiglyk.
 Nicereria, zeegepzps / zeegof-
 fer / zeegemaal.

Nicotiana, tafiak.
 Nigella, narduszaad / nigelle.
 Nigellastrum, hoornroozen /
 nagelbloemen / hoornmagelen.
 Nidus avis, vogelnest.
 Nitrum, salpeter.
 Nix, sneeuw.
 Noctambulo, nachtwandelaar.
 Noctiluca, glinsterworm.
 Nodus ascendens caput dra-
 conis, noord-sneede.
 — descendens caudam dra-
 conis, zuid-sneede.
 Nolens volens, willens on-
 willens.
 Noli-me-tangere, kruidje roer-
 mp-niet.
 Nomen, naam / naamwoord /
 henaaming.
 — substantivum, zelfstandig
 naamwoord.
 — primigenium, primitivum,
 oorspronglyk naamwoord.
 — derivativum, afgeleid
 naamwoord.
 — proprium, eigen naam-
 woord.
 — commune, gemeen naam-
 woord.
 — adjectivum, byvoeglyk
 naamwoord.
 — adjectivum comparabile,
 vergrootbaar byvoeglyk
 naamwoord.
 — adjectivum incomparabile,
 onvergrootbaar byvoeglyk
 naamwoord.
 — rectum, 't beheerschte
 naamwoord.
 Nomenclator, naamnoemer /
 woordenlyst.
 Nomenclatura, woordennoeming.
 Nomici, wetgeleerden.
 Nomina, naamwoorden.

No-

- Nomina primitiva, grondnaamwoorden.
- composita, verduidelde of samengefelde naamwoorden
  - substantiva, zelfstandige naamwoorden.
  - simplicia, eenhoudige naamwoorden
  - primitiva, stamnaamwoorden.
  - derivativa, afgeleide of afkomftige naamwoorden.
  - gentilia, volksnaamen.
  - diminutiva, verkleinnaamwoorden.
  - denominativa, afgenoemde naamwoorden.
  - verbalia, werknaamwoorden.
  - participialia, deelwoordige naamwoorden.
  - adverbialia, bywoordige naamwoorden.
  - prepositiva, boozwoordige naamwoorden.
- Nominalis, naamwoordig/ met naame.
- Nominativus, noemer/ eerste naambal in de buiging der naamwoorden.
- Nominator, noemer/ benoemer.
- Nomodidascalus, wetleeraar.
- Nomophylacia, werhandhaving/ zedenopzienschap.
- Nomophylax, wetbewaarder/ zedenopziener.
- Nomotheta, wetinsteller/ wetgeever/ wetverhondiger.
- Nonangularis, negenhoekig.
- Noncurantia, zorgloosheid.
- Non-ens, nietwezend/ een onding.
- Nonrepugnancia, niettegenftrijdigheid
- Nofologia, ziektenkunde.
- Nofologie, ziektenkundig-lyk.
- Nofologicus, ziektenkundig.
- Nofologus, ziektenkenner.
- Nofocomium, ziekenhuis.
- Nofocomus, ziekenhuisvader.
- Nota, merk/ teken/ zaigmerk.
- interrogationis, het vraagteken ? .
  - parentheseos, het teken van tusfchenftelling ( ).
  - admirationis, het teken van verwondering ! .
  - exclamationis, het uitroepteken ! .
  - accentus, trapmerk/ toezangsteken.
  - accentus acuti, fcherp woordtrapmerk/ fcherp toezangsteken.
  - accentus gravis, zwaar woordtrapmerk/ zwaar toezangsteken.
  - accentus circumflexi, omgebogen toezangsteken.
- Nothia, haftaards erffenis.
- Nothus, haftaard.
- Notio, kennis.
- Notionalis, kenbaar/ kenlyk.
- Notitia, kennis/ bericht.
- Novalia, aangekomen lander.
- Novatio, fchuldberntuwing.
- Noverca, ftiefmoeder.
- Novercalis, ftiefmoederlyk.
- Novilunium, nieuwenmaan.
- Noxa, misdoener/ befchaadiger/ fchuldige: misdaad/ fchade/ fchuld.
- Noxia, misdaad/ fchade/ fchuld/

- schuld/ straffe.
 Nubecula major, groot wolken.
 — minor, klein wolken.
 Nubes, wolken.
 Nuces pineæ, nooten van den pijnboom/ pijnboomappelen.
 Nucha, de nek.
 Nucista moschata, muskaatsnoetenboom.
 Nuclei, kernert.
 Nucleus pineus, een pingel/ een kern van een pijnappel.
 Nulliter, nietiglyk/ t'onrecht.
 Numeralis, numericus, getalfig.
 Numeratio, telling.
 Numerator, teller.
 Numeri inter se primi, onder zich eerste getallen.
 — compositi, onder zich samengezette getallen.
 — radicales, wortelgetallen.
 — cardinales, hoofdgetallen.
 — ordinales, schikgetallen.
 — distributivi, verdeelgetallen.
 — trigoni, driehoekgetallen.
 — multiplicantes, vermenigvuldigende getallen.
 — rationales, redelijke getallen.
 — proportionales, evenredige getallen.
 — nominales, naamwoordige getallen.
 — adverbiales, bywoordige getallen.
 — symmetri of commensurabiles, samenmeetbare getallen.
 — asymmetri of incommensurabiles, niet samenmeet-

- bare getallen.
 Numeri irrationales of surdi, onsedertige getallen.
 — communicantes, mededeelende getallen.
 — incommunicantes, niet mededeelende getallen.
 — cosici, stelregelige getallen.
 — compositi, samengestelde getallen.
 — diminuti, verminderde getallen.
 Numerus, getal.
 — singularis, enkelvoudig getal.
 — pluralis, meervoudig getal.
 — numerans, tellend.
 — numeratus, geteld getal.
 — figuratus, verbeeld getal.
 — planus, plat getal.
 — æquilaterus, evengelijkydig plat getal.
 — inæquilaterus, onevengelijkydig plat getal.
 — musicus, zanggetal/ zangkundig getal.
 — fractus, breukgetal/ gebroken getal.
 — integer, geheel getal.
 — solidus, lichaamslyk getal.
 — singularis, enkelvoudig getal.
 — dualis, tweevoudig getal.
 — pluralis, meervoudig getal.
 Nummesmalia, pennigstceen.
 Nummularia, penningkruid.
 Nummularius, wijselaar.
 Nuptiæ, bruiloft.
 Nutritio, voeding.
 Nurus, schoondochter/ zoonsvrouw/

- Uzout / behuwd dochter.
 Nux, een noot.
 — juglans, oekernoot.
 — avellana, hazelnoot.
 — pinea, pynappel.
 — castanea, fardinia of heracleotica, kastanje.
 — vomica, kernnoot / kraangvoggen.
 — myristica, moschata, odorata, unguentaria of aromatica, noote-muskaat
 Nyctalopia, nachtsblindheid / nachtgezicht.
 Nycticorax, nachtrave.
 Nyctiplanus, nachtdwaaler / nachtwandelaar.
 Nyctobata, nachtwandelaar.
 Nyctostrategi, ronde / rondnacht.
 Nympha, (*Dichtkunst*) godin / halfgodin.
 Nympha, (*Ontleedkunde*) vleugel.
 Nymphaea, plompen / waterroos / zeebloem / meerbladen.

N.

- O**bauditio, duisterhooring.
 Obedientialis, gehoorzaamend.
 Objectum, voorwerp
 Objective, voorwerpigloek.
 Objectivus, voorwerpigloek.
 Objurgatio, beïspijning
 Oblatio, offer / offerhande / aanbieding / aanbod / opdragt.
 — conditionis, aanbieding van eenige voorwaarde.
 Obligatio, verbindtenis / schuldbekenenis.
 — ex contractu, verbindte-

- nis uit verdrag.
 Obligatio ex delicto, verbindtenis uit misdadaad.
 — ex factis, verbindtenis uit werken.
 — quasi contractu, uit overeenkomings gelof / als uit verdrag.
 — ad dandum, verbindtenis om te geeven.
 — ad faciendum, verbindtenis om te doen.
 — verborum, mondelijke verbindtenis.
 — litterarum, schriftelijke verbindtenis.
 — ex rei traditione, verbindtenis uit zaak overgaving.
 — ex consensu, verbindtenis door toestemming
 — ex maleficio, verbindtenis uit misdadaad.
 — mutua, onderlinge verbindtenis
 Obligatorius, verbindende.
 Obliquangulus, schief of kromhoekig.
 Obliquilineus, kromlijnig.
 Obliviositas, vergeetlijkheid.
 Oblongus, langwerpig.
 Obreptio insluiting.
 Obreptive, ter sluis.
 Obrogare, tegenzeggen / tegen spreken / weder spreken.
 — legem, een wet ten deele veranderet
 Obfus, gezelaar / vandsman.
 Obstipus, kromhals / slinshals.
 Obstructio, verstopping
 Obtemperatio, nalkoming / gehoorzaaming / opvolging.
 Obtestatio, betuiging.
 Obtusangulus, plomphoekig.

Obtusus, stomp/ bot.
 Obventio, inkomst.
 Occasus, ondergang.
 — cosmicus, moztgenondergang.
 — chronicus, abondondergang.
 Ocella, kleinoogtig.
 Occipitium, occiput, 't achterhoofd.
 Ochra, herggeel/ otter.
 Ochrus, kleine erwteten.
 Ocimoides album, wilde Christussoogen.
 Ocimum, basilikom.
 Octoëdram, achtgrondig lichaam/ achtzijdighoekgrond.
 Octava, achting.
 Octagonus, achthoekig.
 Octichon, achtingbaers.
 Ocularia, oogentroost/ klaar-ooge.
 Ocularis vena, oogader.
 Oculi cancri, kreeftsoogen.
 Oculus leporis, nagelkruid.
 — solis, moederkruid/mater.
 — bovis, hoedille/ hoedooge.
 Ocymum, heidekoozn.
 Ode, eerdicht/ lofzang.
 Odium, zangkamer.
 Odontagra, odontalgia, tandppri/ tandentoe/ tandzweer.
 Odontalgicus, tandppriustilende.
 Odoratus, de reuk.
 Oeconomia, huishouding/ huishoukunde.
 Oeconomica, huishoukunde.
 Oeconomicus, huishoukundig/ huishoudelph.
 Oeconomus, huisverzorger.
 Oecumenicus, algemeen.
 Oedastaticus, gewichtkemer/ gewichtkundige/ weegkun-

dige.
 Oedema, slymgezweel.
 Oedematodes, slymachtig/ slymgezwellig.
 Oedematofus, slymug/ slymgezwellig.
 Oenomania, wynrazerij.
 Oenomeli, honigwyn.
 Oenophorus, wyndrager.
 Oenopolium, wynberkooperij.
 Oesophagæus, maagpppig/ heeldarmig.
 Oesophagus, de maagppp/ de heeldarm/ de slokdarm/ de magenhals/ de krop der maag/ de spysdarm.
 Offensive aut defensiva, aanvallender of verdedigender wyze.
 Officium, ampt/ pligt.
 — ministeriale, dienstbaare ampt.
 — magisteriale, meesterlyk ampt.
 — mediatorium, middelaars-ampt.
 — iudicis, goedkering des rechters.
 — iudicis implorare, verzoeken de pligt of de bescheidenheid des rechters.
 Olea, olyfboom.
 Oleago, oleastellum, laage olyfboom.
 Oleander, oleanderboom.
 Oleaster, wilde olyfboom.
 Olecranon, de elleboogstip/ 't elleboogspuntje.
 Oleum, olie.
 — Petræ, peter-olie.
 Olfactorius nervus, reukzenuw.
 Olfactus, reuk.
 Olibanum, wierook.

Oli-

- Oligarchia, regeering van weinigen.
 Oligarchici, weinigen die het algemeen bestuur by uitsluiting in handen hebben.
 Olisthema, baling / bal.
 Olisthemia, heerschloosheid / byzheid van gemene bedieningen.
 Oliva, olyfboom.
 Olufatrum, lavas.
 Olyra, Duitfche ryst / amelkboom / Roomfche tarw / rogge.
 Ombria terra, omberaard.
 Ombrias, dondersteen.
 Omentalis, nettig / netachtig.
 Omentum, het net.
 Ominatio, voorbeduiding.
 Omnipotentia, almogendheid / almagtigheid.
 Omnipræsentia, oeralomtegenwoordigheid.
 Omnifcientia, alwetendheid.
 Omnifufficientia, algenoegzaamheid.
 Omnivocus, alnaamig.
 Omphacium, herjuis.
 Omphalocèle, nabelbzeuk / nabelfcheurfel.
 Onagra, ezelskruid.
 Onirogonos, zaadfchieting in den flap.
 Onisci, pissebed.
 Onocrychis, haanekamnetjes.
 Onomatopœia, naamdichting.
 Ononis, prangwoztel / stalkruid.
 Ontologia, ontolofphia, wezenkunde.
 Opalus, opaalfteen.
 Operarii, werkheiligen.
 Operativus, werkende.
 Ophiasis, fangwozje hairloosheid / hairruitballing.
 Ophioglossum, adderftong / fpeerkruid.
 Ophthalmia, oogontfteking / oogziekte / oogzeer.
 Ophthalmica, oogkruid.
 Ophthalmicus, oogarts / oogmeester: oogberfterkende.
 Ophthalmographia, oogbefchryving.
 Opiatum, heulfapartfenp.
 Opiceni, gegoedfchatte.
 Opinator, ipftogtfchaffer / ipftogtberzojger / ipftogtmeester.
 Opisthographum, aan wederziden befchryeven gefchift.
 Opisthotonus, achterobertrekking / achterkramp.
 Opium, flapfap / heulfap / maankopfap / witte maankop.
 Oporotheca, herfstozuchtbezwaarplaats.
 Oppignorare, verpanden.
 Oppignoratio, verpanding.
 Oppignorator, verpander.
 Oppobalsamum, halfem van Juda.
 Opponens, tegendinger.
 Opponere, tegenstellen / tegen dingen.
 Oppositio, (Wysgeerte) tegenftelling.
 Oppositio, (Rechtsgleerdheid) rekeningfwoederlegging / rekeningstegenfprekking.
 — contraria, rekeningfstaande behouding.
 Opposita, tegenftellige / tegengeftelde.

- Opposita relative, betrekkelijk tegenstellige.**
 — privative, berobelijk tegenstellige.
 — contrarie, strepelijk tegenstellige.
Opfago, slaapmaakende nachtschade.
Opficoria, te late hongerigheid.
Opratio, wensching.
Optativus, wenshende.
Optica, schouwkunst / zichtenkunde.
Opticus, zichtkundig.
 — nervus, gezichtzenew / oogzenew.
Opulus, waterblier.
Opuntia, Indiaansche byg.
Opus, werk.
 — operatum, gewoicht werk.
 — operantis, werk des werkenden.
 — manufactum, handwerk.
Oraliter, mondelyk.
Oratio, reede.
 — affirmativa, krebestigende reede
 — interrogativa, vragende reede.
 — negativa, loofhenende reede.
 — subjunctiva, aangevoegde reede.
Orator, redenaar / redenboerer / woordboerer.
Oratoria, de kunst van den redenaar.
Oratorius, tot de kunst van den redenaar betrekkelijk.
Orbicularis (Kruidkunde) berkenshooft.
Orbicularis, (Gewoonlyk) rond / kringrond
Orbis, loophcing / kring.
Orbicularis, kringsten.
Orbus mixti, gemengde loopkringen.
 — apogæi, afaardige loopkringen.
 — perigæi, byaardige loopkringen.
Orbus, een vader- en moederloos kind.
Orchestromania, dansdolleghed.
Orchis, standelkruid / kullenskruud.
 — ferapias, bosfenkullekens.
Ordinalis, schikkend.
 — numerus, schikgetal.
Ordinatio, schik / stel / stelling / beleid.
Ordinativus, schikkelyk.
Ordinatus, geschikt.
Ordines, stenden / standen / staaten.
 — confœderatarum provinciarum, de Hoog-Mogende Heeren Staaten der vereenigde Nederlanden.
 — Hollandiæ & Westfrisiæ, de Groot-Mogende Heeren Staaten van Holland en West-Bytsland.
Ordo, orde / schik / beleid.
Oreofelinum, bergpepp / beelgoed / kroonkenskruud / bergpeterselle.
Organicus, werktuiglyk.
Organisatio, bewerktuiging.
Organum, werktuig / gereedschap.
Orgasmus, swelling / woeling.
Orgomania, toornazernp / toondolleghed.
Orichalcum, bergkoper.
Orificium, mond.
Organum, orego.
 — heracleoticum of Hispanicum,

cum, grobe marjolein.
 Origo, oorsprong.
 Oris tortura of distortio, mondkramp / mondcheefheid / monduerdraaijing.
 Oriza, ryst.
 Ornamenta pretiosa, kleindien / kostbaarheden / juweelen.
 Ornithogalum, veldajuin.
 — purpureum, aardakers.
 Ornithographia, vogelbeschrijving.
 Ornithologia, vogelkunde.
 Ornithopodium, vogelvoet.
 Ornus, haberesche / qualster.
 Orobanche, smeerkruid / zomerwoestel.
 Orobus, erweten / kleine wikke.
 Orphanotrophium, weeshuis.
 Orphanotrophius, weeshuisvader.
 Orphanus, wees.
 Orraca, kokosboom.
 Orrhodes, wetschtig / weigszwellig.
 Orrhopygum, de suite.
 Orthodoxia, rechtzinnigheid / rechtzinnige leer / rechtgehoovigheid.
 Orthodoxus, rechtgeloovig / rechtzinnig / rechtleerende.
 Orthoëpia, letteruitspraak.
 Orthographia. (*Spraakkunst*) spelling / letterfchryving / rechtfchryving.
 Orthographia, (*Wiskunst*) standtekening / platte lpfafbeelding.
 Orthopncea, rechte aasfeming.
 Orthopnoicus, rechtaasfemer.
 Ortus, opgang / oorsprong.

Ortus cosmicus, morgenopgang.
 — chronicus, abondopgang.
 Orvala, fcharlei.
 Oryctorolygia, uitgraaffskunde.
 Oryza, ryst.
 Os, been.
 — pubis, gemachtbeen.
 — coxendicis, coxarum of ischion, heupenbeen.
 — hyoïdes, tongbeen.
 — illium, 3de of darmbeen.
 — sternum of pectoris, borstbeen.
 — sacrum, heilig been / suibeen.
 — coccygis, staartbeen.
 — cuneiforme of sphænoïdes, heitelsgetops been / wiggebeen.
 — jugale of zygomaticis, jukaalbeen.
 — upfiloïdes, keelbeen.
 — cribrosum, cribriforme of ethmoides, zeebeen.
 — sesami of sesamoides, zaadbeen.
 — auditorium, gehoorbeen.
 — spongoïdes of spongiosum, hoos of sponsachtig been.
 — frontis, boozhoofsbeen.
 — sincipitis of bregmatis, opperhoofsbeen.
 — occipitis of occipitii, achterhoofs- of keepeerbeen.
 — verticis, kruinbeen.
 — parietale, wandgelyk been.
 — temporum, hoofsflaapbeen.
 — basilare, grondbeen.
 — proræ, stevenbeen.
 — memoriæ, geheugenbeen.

- Os lapidosum, petrosom of saxum, steenachtig been/steenbeen.
- polymorphon, veelstaltig been.
  - multiforme, veelvormig been.
  - pterygoïdes of aliforme, vleugelsgewoos been
  - innominatum, naamloos been.
  - furcale, borsbeen.
  - scapulae, schouderblads been.
  - brachii, armbeen.
  - humeri, schouderbeen.
  - femoris, dijbeen.
  - fibulae, kuitbeen.
  - cubiforme, cuboïdes of ierserae, teerlingsgewoos of vierkant been.
  - scutiforme, schildgelijk been.
  - saphoides of naviculare, schipsgewoos been / schuitbeen.
  - balistae of arcubale, boogachtig of boogsgewoos been.
  - radii, kleine armpyp.
  - ensiforme, 't hartedeksel.
  - cubiti, groote armpyp / elleboogspyp.
- Oscedo, geentwzucht / scheurhulk / blaauwshuit.
- Oschiocele, een zakhreuk.
- Oscitatio, geentwing / gaping.
- Osmunda, wilbaren / grootbaren / waterbaren.
- Ostracismus, ban by de Grieken.
- Osifragus, beenbreekende.
- Ostenifvus, betoonende.
- Osteocolla, heenlym.
- Osteocollon, waalkwozel.
- Osteolithes, versteende beenaderen.
- Osteologia, beenbeschyping / beenkunde.
- Osteritiem, meesterwozel.
- Ostearius, deurwaarder / poortier.
- Ostrea, oester.
- Ostruthium, meesterwozel.
- Otalgia, ooreukwee / oorpyen.
- Oticus, oorversterkende / gehoosversterkende.
- Ouranographia, hemelbeschypkunde.
- Ouranometria, hemelmeetkunde.
- Ouranoscopia, hemelshooskunde.
- Ovalis, eirond.
- Oxalis, zuuring.
- minuta, schaapsurket / schaapszuuring.
- Oxyacantha, zuu boom / saagseshoom.
- Oxycanthus, haagdoorn.
- Oxycephalia, spitsheppigheid.
- Oxycoccon, veenhessen.
- Oxycoria, te broege hongerigheid.
- Oxycratum, eekwater / azynwater.
- Oxygonius, scherphoekig.
- Oxymel, azynhonig / honigaazyn / eekhonig.
- Oxymoron, scherppgekking.
- Oxymyrhine, hulst / stekende palm.
- Oxypalathum, patig / peerdik.
- Oxyphonia, spustemmigheid.
- Oxyregmia, zuure oprisping / scherpe oprisping / oprisping.
- Oxyrrhodynum, stilpyen.
- Oxys, hoekhoekbrood / allelupa /

tera / zuure klaber.
Ozæna, neuszwering / neus-
gezweer / stinkende neus-
puist.

P.

Pachymeria, deelendigheid.
Pachynticus, grofmaakende /
verdikkende / dikmaakende.
Pacisci, een verbond of ver-
drag maaken.
Pacta antenuptialia of dotalia,
huwelijksche voozwaarden.
Pactum, verdrag / toezegging /
verbond / beding / overeen-
komst.
— personale, persoonlijk ver-
drag.
— de non petendo, verdrag
van de schuld niet te eischen.
— commissorium, verdrag
van pandverkoopning.
Pædagogus, tuchtmeester /
kinderopziener.
Pæonia, pioene.
Pærus, gluurachtig / gluur-
oog / lonkaard.
Pagina, 3de van een blad /
bladzijde.
Palæsa, verkensbrood.
Palæstrita, kampvechter.
Palatum, mondverhemelte.
Palimpsestus, parkement/lei.
Palinodia, wederroeping / af-
tegt.
Paliarus, joodendoorn.
Palma, dadelboom
— Chritti, wonderboom /
molekruud / kruisboom.
Paluaris, palmachtig.
Palmipedale, maat van de
breedte van een voet en een
hand.
Palmites, laage dadelboom.

Palmula, dadel.
Palonaria, groene balsam.
Palpebra, 't oogscheef / oogtop /
oogteel.
Palpitatio cordis, hartklop-
ping / hartebeeving.
Paludapium, juffrouwmerk /
broekeppe / watereppe.
Pampiniformis, wopngaard-
rankboezmig / wopngaard-
rankgelijk.
Panacea, algeneesmiddel.
Panarium, broodhas / brood-
gaarde.
Panaritium, het spet / de wurm.
Panarkeia, algenoeegzaamheid.
Panax chironium, heiden yzop.
— coloni, netelen.
Pancascolus, aardnooten.
Panchestrum, pandaleum, ala
goed / almut.
Pancrates, alverwinner.
Pancreas, buikklierbedde / klier-
bedde / albleesch / schoon-
bleesch.
Pandecta, albegrip.
Pandemius, algemeen.
Paniculatio, rekking.
Pandocheum, herberg.
Panicula, rietpluime.
Panicum, hoekweit / panik-
hoorn.
Panis, brood.
— fermentatus of zymites,
gezuurd / gedeessemd of ge-
rezen brood.
— non fermentatus of azy-
mus, ongezuurd / ongedes-
emd of ongerezen brood.
— filigineus, wittebrood.
— similigineus of semidali-
tes, gebuild brood.
— confusaneus of trititius,
tartwenbrood.

Panis esecali, **roggenbrood**.
 — cibarius, gregarius of
 fordidus, **spysbrood/ grof
 brood**.
 — hordeaeus, **garstebrood**.
 — furfuraceus, **zembelbrood**.
 — cuculi, **keekoeksbrood**.
 — porcinus, **berkensbrood**.
 — biscoctus, **tweebakbrood**.
 — duciarius, **zoetekoekbrood**.
 — martius, **marcsepetn**.
 Panniculus, (*Ontleedkunde*)
 een **blies**.
 — carnosus, **bleeschachtig
 vlies**.
 — nervosus, **zenutwachtig
 vlies**.
 — apidosus, **smeerachtig
 vlies**.
 Panniculus, (*Geneeskunst*)
 vlies op 't oog.
 Pannychis, **nachtwaaking**.
 Pansa, **platvoet/ breedvoet**.
 Pantheræ lapis, **panthersteen/
 soot van geele jaspis**.
 Pantometria, **almecakunde /
 almeeting**.
 Pantomimus, **alnabootser / al-
 naâper**.
 Panum, **klierontsteking dooz
 gallig bloed**.
 Panus, **zweer**.
 Panus inguineus, **klieront-
 steking/ lieschbult**.
 Papaver, **maankop/ slaap-
 kruid/ heul/ heulzaadkruid**.
 — fluidum, erraticum, rhæ-
 as of rubrum, **wilde heul/
 klapperrozen/ hollebloemen**.
 — corniculatum, paralium,
 matinum of luteum, **hoorn-
 heul/ gehoornde of geele
 heul**.
 Papilla, **de tepel/ de speen**.

Pappus, **stuisken/ mannik-
 hoosken**.
 Papula, **hondsblein/ blaar/
 hondmeede**.
 Papulae, papulae rubentes,
**roodbonk/ roodjonk/ ma-
 zelen/ puikelen**.
 Papyracea arbor, **papierboom**.
 Par & impar, **paar en onpaar/
 eben en oneben**.
 Parabola, (*Meetkunst*) **brand-
 snee/ middelkegelsnee**.
 Parabola, (*Welsprekenheids-
 kunst*) **vergelijking**.
 Paracathesis, **waterafstap-
 ping**.
 Paracasticus, **afslimmende/
 afgaande/ nederdaalende**.
 Paradeigma, **byspel/ voorbeeld**.
 Paradiastole, **onderscheiding/
 verschiil**.
 Paradoxologia, **wonderspreuk-
 kunde**.
 Paradoxus, **wonderspreukig**.
 Paræmia, **spreekwoord**.
 Paraferna, **buitenhulwplis-
 goed**.
 Paragoge, **byzet/ achteraan-
 stelling/ nazetting**.
 Paragraphe, **byfschuiving/ uit-
 zondering/ uitblucht/ kant-
 tekening/ kantverklaring**.
 Paragraphus, **afbeeldsel/ deeltje**.
 Paralepsis, **voorzbygang**.
 Parallaxis, **verscheellicht/ af-
 wijk/ afswaaling/ gezicht-
 verschiil/ plaatsverschiil**.
 Parallelia, **eenstemmigheid /
 eenluidigheid / oboereenho-
 ming/ vergelijking**.
 Parallelipedum, **ebentopd-
 grond/ ebentopdgrondig li-
 chaam**.
 Parallelismus, **ebentopdigheid**.
 Pa.

Parallelogrammum, euentop-
dige vierhoek.
Parallelus, euentopdig.
Paralogismus, wanſchiklyk
beſluit/ drogeden/ beſluit.
Paralyſis. lammigheid/ ge-
raaktheid/ beroerdheid/ bed-
beroerdheid
Parangariæ, noodampnen /
dwangampnen.
Paranympus, ſpeelgenoot.
Parapherna, paraphernalia,
buitenſtulpluſgoed/ buiten-
ſtuudſchatsgoed.
Paraphoria. ontzindheid/ zin-
neloosheid/ ylhoofdigheid.
Paraphraſis, uitbreiding/ om-
ſchryving.
Paraphraſtice, by omſchry-
ving.
Paraphrenitis, krankhoofdig-
heid.
Paraphroſyne, zinneloosheid.
Paraphyſis, bygroeying/ by-
was.
Parapiegia, paraplexia, romps-
beroerdheid.
Parathreſis, uitleiding.
Paraſtates, het kronkelachtig
lichaam/ de byſtaaner/ zaad-
ſchietter.
— variciformis, gebozſten/
adergelyke byſtaander.
Paraſitus, buikdenaar/ tafel-
bzind / tafelbozdzliker /
pluimſtrijker.
Parafynanche, uitwendige
keelontſteeking.
Paratitla, byopſchriſten/ by-
tpeelſ.
Parebaſis, ypdgang.
Parecheſis, naklank.
Paregmenon, ſpruitredening.
Paragorius, pennſtillend/ ſmect-

uerdreybende.

Parelius, byzon.
Parenchyma, toefſtozing/ bloeds-
ſtoſſel/ bloedruſſel/ inſtozing.
Parentheſis, tuſſchenreden /
tuſſchenſtelling / ook de te-
kens daarvan
Parephippius, huitenpaarde-
boeder.
Pares curiæ, welgehoren man-
nen.
Parergum, bywerk / buiten-
werk.
Parhelio, naaſte zonnepunt.
Parhelius, byzon
Parietis, wand / muur.
— lateritius, tichelſteenen-
muur.
— testaceus, gebakkenſtee-
nen-muur.
— cementarius, kalk-muur.
— craticus, contraticus, roos-
ter-muur.
— communis, gemeene muur.
— directus, muur tegen muur.
— solidus, ongetwelfde muur.
— fornicatus, getwelfde muur.
Parietalis, wandgelyk / wand-
achtig.
Parietaria, glaſkruid.
Parilis, ebengelyk.
Parithmia, keelamandelen /
kropklieren.
Paritas, evenheid.
Parnastia, gramen parnaſſi,
gras van den parnaſſus-
berg.
Parœcia, karſpel.
Parœcus, inwooner,
Parœmia, ſpreekwoord.
Parœmiographia, ſpreekwoord-
beſchryving / ſpreekwoord-
ſchryfkunde.
Parolomogia, het ſpek / de
woorn /

- woem/ de hpt/ een nypna-
gel/ nypnagel.
- Paronymicus, afnoemige/ af-
genoemd.
- Paronymum, afgenoemd/ spzui-
teling afgeleid woord.
- Panormalis, aanrading/ aan-
buuring.
- Paroulis, tandbleeschontste-
king.
- Paroulia, hptwezenheid.
- Parotides, oorzakkeren/ pest-
kroelen achter 't ooz/ ooz-
klierontstekingen/ gezwel
achter 't ooz.
- Paroxysmus, verscherping/
berhitting/ ziekteaanlo-
sing.
- Parrhesia, byspzpraak.
- Parricida, vader-/ moeder-/
broeder-/ zuster- of kinder-
moeder.
- Partes orationis, spzpraakdeelen.
- Parthenium, mater/ moeder-
kruid.
- leptophyllon, stinkende
hamomillen.
- nobile, kroonsche hamo-
millen.
- mas, reinbaren/ woem-
kruid.
- Partialis, deelyk/ deelyg.
- Participatio, deelachtigheid.
- Participialis, deelwoordig.
- Participium, deelwoord.
- regens, beheerschend deel-
woord.
- Particularis, byzonder/ zon-
derling.
- Particularitas, byzonderheid/
zonderlingheid.
- Particularim, stukstofs/ stuk
woord stuk.
- Partilis, effendeelyg.
- Partitio, verdeeling/ deeling.
- Parulis, tandbleeschgezweer.
- Pastagium, wegtol.
- Pastus musici, zanggangen.
- Pastio, lydning/ hartstogt.
- iliaca, dunne darmppp.
- felliflua of cholericæ, 't
hozt/ hufktoew.
- colica, kolyk/ kronkel-
darmppp.
- hysterica, opsping van
de moeder.
- hypochondriaca, milte
zucht.
- Pastiones animæ, hartstoch-
ten/ genegenheden.
- Pastiva, lydende.
- Pastive, lydenlyk.
- Pastivus, lydende/ lydig.
- Pastulæ, eene soort van roq
zonen.
- Pasta regia, marssepein.
- Pastilli, ronde kroekjes/ ronde
klootjes/ reukhalletjes.
- Pastinaca, peen/ wortel/ ka-
roote/ pinksternahel/ tam-
me mooren.
- erratica, vogelneest/ kroon-
tjeskruid.
- Pastoria burfa, kasjes/ he-
nesjeskruid/herderstas.
- Pata leonis, leeuwenvlad.
- Patella, de knieschep.
- Pater, vader.
- Pathæ, hartstogten.
- Pathognomicus, ziektebe-
tekenende.
- Pathologia, hartstogtkunde:
ziektekunde.
- Pathologicæ, hartstogtkundig-
lyk: ziektekundiglyk.
- Pathologicus, hartstogtkun-
dig/ ziektekundig: harts-
togtkundige/ ziektekundige.
- Pa-

Pathopöia, ontroering/harts-
togtberwekking.

Pati, liden.

Patibilis qualitas, lpdlyke hoe-
danigheid.

Patronatus, boozsprakfchap/
meesterfchap.

Patruelis, oomgkind/ volle
neef of nicht.

Patruus, oom/ baders broe-
der.

— magnus, oudoom/ groot-
baders broeder.

— major, overoudoom/ ober-
grootbaders broeder.

— maximus, betoveroudoom/
oudobergrootbaders broeder.

Paulatinus, allengfkomende.

Peccator, zondaar.

Peccatum, zonde.

— originale, erfzonde/ ooz-
fpronglyke zonde.

— actuale, daadlyke zonde.

— prævalens, obermogende
daadlyke zonde

— prædominans, oberheer-
fchende daadlyke zonde.

Pechyagra, elleboogficht.

Pechys, de fpil/ de groote
armppp.

Pecten, een ham.

Pecten veneris, naaldkerbel.

Pectoralis, bozftig.

Pectorofus, hoogbozftig/breed-
bozftig.

Peculator, landdief.

Peculatus, landdieverp.

Peculiaris, bzzonder.

Peculiariter, bzzonderlyk.

Peculium, flabenoberwinst/
huiszoonts oberwinst/ ei-
gengoed.

— adventitium, aangekomen
goed.

Peculium castrenfe, in den
kryg gewonnen goed.

— quasi castrenfe, dooz kunft
gewonnen goed.

Pedagium, boettof.

Pedaneus iudex, boetrechtter/
lage rechtter/ onderrechtter.

— magister, kindermeeftter.

Pedicularis morbus, luigzichte.

Pedicularis, peduncularia,
luigkruid.

Pediculus pulsatorius, wand-
tikkerfje.

Pedium, de boozboet.

Pedo, langheen.

Pedunculus, boetfceltje.

Peganion, wilde kleine ruft.

Pelecoïdum, pelecoïf, helle-
haardtrefk.

Pelicanatio, rondoindzyping.

Penetratio dimensionum, dooz-
dringing der afmeetingen.

Penetrativus, doozdringende.

Penis, de mannellyke roede.

— caput of glans, 't hoofd
der roede.

Pensio, betaaling/ landhuurs
betaaling.

Pensionarius, leontrekker/
ftads of lands raadsman/
beloond raadsheer.

Pentaëdratum, gebzpfgrondigd-
lichaam.

Pentaëdrum, bzpfgrondig lig-
chaam.

Pentagonus, bzpfhoekig.

Pentaphyllum, bzpfvinger-
kruid/ bloofkruid.

Pentaprotias, bzpfmarmen-
ampt.

Pentateuchus, de bzpf hoeken
van Mozes.

Pepasmus, hooking/ rppbooz-
ding.

Pe-

Peplion, wilde rozselein / zee-
duibelsmelk / liggende duibelsmelk.
Peplus, duibelsmelk.
Pepon, groote pepoen.
Pepticus, rypmaakende / et-
termaakende.
Per, door.
— se, door zieh.
— accidens, door toeval.
— quot, door hoe veel.
— contrapositionem, door
tegenzetting.
— essentian, door wezen-
heid.
— exemptionem e lite, door
tusshenkomst van een der-
de in 't geding.
— consensum, door samen-
stemming.
— modum privationis, by
wys van berooving.
— capita, hoofd door hoofd.
— consequentiam rei, by ge-
volg der zaak.
— indirectum, door omwe-
gen.
— stirpes, by stammen.
— stipulationem, door vraag
en antwoord.
— verbum credit vel non,
by ja of neen
Perenatores, inboorderaars
der hoofdschattingen.
Perangariae, noodampfen /
dwangampfen.
Pera pastoris, tasješkruid /
beursjesškruid.
Perceptio fructuum, byzicht-
trekking.
Perdicum, glaskruid.
Perduellio, vbandschap / land-
vbandschap / landverraderij.
Perduellis, vband / landvband

and / landberaad.
Peremptio, vernietiging / te-
nietdoening.
Peremptorie, uitwoertlyk / uit-
eindig / vernietiglyk.
Peremptum, vernietigd / te
niet gedaan.
Perennifervus, geduurige staaf.
Perfectissimatus, volmaakt-
heid.
Perfectivus, volmaakende.
Perfoliata, perfoliatum, deut-
was / deurblad
Perforata, St. Janskruid.
Perfrictio, hutbering.
Periamma, periapton, aan den
hals hangend geneesmiddel.
Pericardium, harteblies / har-
tezakje.
Periclymenum, memmekens-
kruid / geiteblad / kamper-
soelte.
Pericranium, hoofdbeenblies /
't panneblies
Periculum in mora, gevaar
in mistel / reben tot aller-
grootsten haast.
Perigæum, naaste punt / by-
aardig.
Perihelium, naaste zonnepunt.
Perihydrofi, zweeting.
Perimeter, omloop / omtrek.
Perinæum, de vpaars / aars-
naad.
Periodicus, omloopty / rond-
omloopende.
Periochus, omloop / rondom-
loop: volzin / zinslot / uit-
gang.
Periceci, zpdontwooners.
Perioctios, rondomwesig.
Periosteum, 't beenblies.
Peripharia, omtrek.
Periphrasis, omschryving.
Pe-

Peripneumonia, longezucht / longontsteking / longziekte.
 Periscii, rondomschaduwige.
 Perisseuma, overbloedsgeaaf / toegaaf.
 Perislochoregia, jaarkostberzorging / jaarkostopzinderschap.
 Perisologia, obertollige uitwopding.
 Peristalticus, samendringende / samentrekkende / omhelzende.
 Peristeron, peristerotrophium, duivenhok / duivenhuis.
 Perisyctole, stilstand.
 Peritoneum, 't buikvlies.
 Peritrochium, windagrad.
 Perlae, paalen.
 Permanens, blijvende.
 Permanentia, blijvendheid.
 Permissivus, toelaatende.
 Permutatio, ruiling.
 Pernio, de kouw / een half / kalfstel.
 Perone, het kuitbeen.
 Peroneus, kuitbeenig.
 Peroratio, besluitreden.
 Perpendicularis, rechtstandig / loodrecht / loodlijnig / waterpas.
 Perpendicularum, hangnaar / schietlood.
 Perpenfa, mangsooz / hazelwozel.
 Perpetuari, heftendigd woorden.
 Perseitas, doozichtigheid.
 Perficaria, persikkruid.
 Persicus, persikboom.
 Persona, persoon / een mensch.
 Personalitas, persoonlijkheid.
 Personari, als een persoon ingeboerd worden.

Personata, personatia, groot klisfenkruid.
 Perspectiva, doozichtkunde.
 Pervinca, maagdepalm / maagdekruid / vinkhoozde.
 Pes lupi, wolfsklaauto.
 — anserinus, ganzenboet.
 — cati, hattenpoot.
 — leporis, hazepootjes.
 — leonis, spinauto / onzerzbroutwen mantel / leucosklaauto.
 — leopardi, luipaardsklaauto.
 Pesfarium, pesfus, vrouwenzerpil.
 Pestilentia, pestachtigheid / besmettelijkheid.
 Petalum, bloemblad.
 Petasites, dokkebladen / pestilentiekruid.
 Petchiae, pestpuijsjes / peperkoozn.
 Petitio, eisch / vereisching.
 — principii, eisch van 't begin: gebrek in de rebeneering / wanneer men de stelling / die men moest bezwopen / stilzwogend als waar aanneemt.
 — actoris, eisch van den eischcher.
 — fiduciariae possessionis, eisch van de goedertrouwische bezitting.
 — haereditatis, erfnisbordering.
 — cum mediis ac probationibus, een eisch met midelen en bezwopen.
 — judicialis, eisch in rechten.
 Petitor, eischcher / verzoeker.
 Petitorium, raauwe eisch / rechtsching.
 Petitorius, eischschende.

- Petræfindula, steenbreek / be-
 vernaart / hebernelle.
 Petrapium, steeneppe.
 Petrificata, versteening.
 Petrificatio, steenmaaking.
 Petroleum, peterolie.
 Petrofelinum, hofeppe / pie-
 terselle / steeneppe.
 Peuce, pythoom.
 Peucedanum, peucedanus,
 verkenwortel / solferwortel.
 Pezica, wolfsheest / halach-
 tig / duivelsbrood.
 Phænigmus, vleesch rood-
 maakend geneesmiddel.
 Phagedæna, hondshonger / in-
 eetende zweer / de wolf.
 Phalaris, phaleris, kanarie-
 zaad.
 Phallus, eunjes eieren / zec-
 kampernoeljen.
 Phantasia, inbeelding.
 Phantasiabilis, inbeeldbaar /
 inbeeldeljk.
 Phantasticus, ingebeeld.
 Pharmaceutice, droogberei-
 kunst.
 Pharmacopoëtica, artseny-
 maakkunst.
 Pharmaceuticus, droog berei-
 dende / artsenymaakende.
 Pharmacologia, geneesmid-
 delkunde / geneesmiddelbe-
 schryving.
 Pharmacologicus, geneesmid-
 delkundig.
 Pharmacologus, geneesmid-
 delkundige.
 Pharmacopœia, artsenyberei-
 kunst.
 Pharmacoœus, droogberei-
 der / artsenybereider.
 Pharmacopola, artsenyberko-
 per.
 Pharmacum, geneesmiddel.
 Pharyngotomia, strotopening/
 strotopsnyding.
 Pharynx, keelklapje / keelstot/
 de rachen.
 Phaseoloides, heesterachtige
 klimboonen.
 Phaseolus, een kroonische boon.
 Phausinx, brandulek / scheen-
 brandblek.
 Phellandryum, dolle water-
 kerbel.
 Phellodrys, koxheike / half-
 eike / halfkoxboom.
 Phellos, koxk.
 Philautia, zelfsliefde.
 Phyllitis, hertstong.
 Phyllyraea, keelkruid / monds-
 hout / rypwilge.
 Philocalus, minnaar van
 fraaiheden.
 Philodicus, pleitwinner / pleit-
 tcher.
 Philologia, redenkunde.
 Philologicus, redenkrandig.
 Philologus, redenliever /
 kunstlieber.
 Philomathus, geleerdheids-
 lieber / beminnaar van ge-
 leerdheid.
 Philomela, nachtegaal.
 Philomufas, zanglieber / zang-
 beminnaar.
 Philoneikia, twistziekte / twist-
 gierigheid.
 Philonium, wittermaankop.
 Philosophaster, wysgeertje.
 Philosophema, redencering /
 wysgeertig onderzoek.
 Philosophus, wysgeertige /
 wysgeer.
 Philofophia, wysheidszucht /
 wysbegeerte.
 Philosophicus, wysgeertig.
 Phil-

Philtrum, liefskruid / minne-
 drank / liefdrankje / minne-
 kruid.
 Philyra, lindeboom
 Phlebotomia, aderlaating.
 Phlegma, sijn.
 Phlegmagogus, sijnloozende.
 Phlegmaticus, sijnig / sijn-
 merig.
 Phlegmone, ontsteeking/bloed-
 gezwel / zwijpuitst.
 — pura, zuivere ontsteeking.
 — erysipelatodes, roosacht-
 tige ontsteeking.
 — oedematodes, sijnmachtige
 ontsteeking.
 — schirrhodes, wenachtige
 ontsteeking.
 — orrhodes, weiachtige ont-
 steeking.
 Phlegmonodes, phlegmono-
 sus, ontsteekingachtig.
 Phlogosis, opblamming.
 Phlyctænæ, blaartjes / buu-
 rine roode blaartjes / wild-
 buur.
 Phœnicitis, joodenstein.
 Phœnicobalani, badels.
 Phœnigmus, blaarmaakende
 zelf.
 Phœnix, roode bolik / miu-
 zekoorn.
 Phœnomenon, verschynsel.
 — cœleste, hemelsch ver-
 schynsel.
 — aerium, luchtverschynsel.
 Phonascia, stemboezkunde/
 stemkunde.
 Phonascus, stemboezmer/stem-
 meester/kapelmeester/zang-
 meester.
 Phosphorus, morgenster.
 Phrasis, spreekwys.
 Phrenesis, phrenitis, krank-

zinnigheid / dolheid / zinne-
 loosheid.
 Phrenica vena, middelrifse
 ader.
 Phrenicus, middelrifstig.
 Phreniticus, krankezinnig.
 Phthirialis, oogluizen / luizig-
 heid / luiziekte
 Phthisiacus, die de teering
 heeft.
 Phthisis, teering.
 Phygethlon, klierontsteeking
 door gallig bloed.
 Phyllitis, hartstong.
 Phyma, klierontsteeking door
 sijnig bloed.
 Physica, natuurwet / natuur-
 kunde: natuurkemer.
 Physice, natuurlyk / natuur-
 kundiglyk.
 Physicus, natuurlyk / natuur-
 kundig.
 Physiognomicus, gelaatkun-
 dig.
 Physiognomus, gelaatkemer.
 Physiologia, natuurkunde:
 kennis van het menschlike
 lichaam.
 Physiologie, natuurkundig-
 lyk: naar den aert van
 's menschen lichaam.
 Physiologicus, natuurkundig:
 's menschen lichaam kundig.
 Physiologus, natuurkundige:
 kerner van het menschlyk
 lichaam.
 Physocœle, windboez / wind-
 scheurzel.
 Phytolœca Americana, spi-
 nagie.
 Phytolithi, bersteende planten.
 Phytologia, plantkunde / plant-
 beschryving.
 Phytologicus, plantkundig.

Phytologus, plantkundige.
 Phu, speerkruid / St. Joris
 kruid.
 Pica, ongerpnde honger / trek
 om ongerpnde dingen te
 eeten / breemde eetlust /
 wanfhonger.
 Picea, roode denneboom / pek-
 boom.
 Pictoria, schilderkunst.
 Piganum, waterruit.
 Pignoli, pynappelkernen.
 Pignorare, te pand geeven / te
 pand zetten.
 Pignoratio, pandgeving / ver-
 panding.
 Pignorationis oppositio, pand-
 heering.
 Pignoratitius, te pand gegee-
 ven of gezet.
 Pignorator, pandaanneemer.
 Pignoris datio, zie Pignoratio.
 Pignus, pand.
 — judiciale, eigen pand.
 — prætorium, schoutspand /
 rechterspand.
 — generale, algemeen pand.
 — speciale, byzonder pand.
 Pili, de hairen.
 — congeniti, medegeboortige
 hairen.
 — postgeniti, nageboortige
 hairen.
 Pilosella, nagelkruid.
 — officinarum, muizenooz.
 — montana, kattenvoot.
 Pimpinella, pimpernel.
 Pinacotheca, zierbetas / schil-
 derphas / zilbergaarde / zier-
 betas.
 Pinastellum, herkensbenkel /
 solferwozel
 Pinaster, wilde pynboom /
 buurenhout.

Pinealis, pineatum, pineola-
 tum, pynappelachtig.
 Pinei, appelkernen.
 Pinguedo, vet.
 Pinus, pynboom / pynappel-
 boom.
 Pinaster, wilde peereboom.
 Piper, peper.
 — album, witte peper.
 — longum, lange peper.
 — nigrum, zwarte peper.
 Piperitis, peperkruid.
 Pirola, wintergroen.
 Piscatoria, vischvangkunst.
 Pissalphaltum, mummie.
 Pistacia, pistassenboom.
 Pistacium, wilde pimpernoot /
 St. Ceunig noot.
 Pistillus, stamper.
 Pisum, erweten.
 — majus, groote erweten /
 peulen.
 — Romanum, Roomsche stok-
 erweten / peulen.
 — minus, kleine erweten.
 Pituita, slym.
 Pituitaria, luis-kruid.
 Pituitarius, slymig / slymerig /
 slymachtig.
 Pituitositas, slymigheid / sly-
 merigheid / slymachtigheid.
 Pituitosus, slymig / slymerig /
 slymachtig.
 Pityocampa, pynryp / pyn-
 rusp.
 Pityriasis, schilfer op 't hoofd /
 hoofdschilfer.
 Pityusa, wolfsmelk.
 Placenta, de hoek / geboorte-
 hoek / moederhoek.
 Placitis, kalamentssteen.
 Plaga cæli, hemelsteek.
 Plancus, plathoet.
 Planeta, zweef-ster / dwaal-ster.
 Pla-

- Planimeter, **platmeeter**.
 Planimetria, **platmeeting/platmeetekunde**.
 Planisphæria, **plafklooten**.
 Plantago, **weegbree/ weegerig/ weegblad**.
 — aquatica, **waterweegbree**.
 — minor, **hondscrib**.
 Plantaris, **voetsoelig**.
 Planum, **plat**.
 Plastica, **bootseerkunst/voetseerkunst**.
 Plasticus, **vozmende/ bootseerende**.
 Plastique, **bootseergewys**.
 Platanaria, **rietgras**.
 Platanus, **platanushoom**.
 Platometria, **breedmeeting/ breedtmeetekunde**.
 Plautus, **platvoet**.
 Plebiscitum, **volkswet/ volksgehoed**.
 Plechas, **de plaats tusfchen de beenen en 't zalie**.
 Plemmyra, **bloedsobervoed**.
 Plenarius, **volkomen**.
 Plenilunium, **volle maan**.
 Pleonasmus, **overtolligheid van woorden/ onnoedig gezeg**.
 Pleonexia, **bezitzycht/ goedgterigheid/ rphdoms begeerte**.
 Plethora, **menigte van bloed/ overbloed van bloed/ bloedrykheid**.
 Pleura, **'t rshieblies**.
 Pleuresis, pleuritis, **zpdypn/ zpdwee/ zpdontsteeking/ zpdteek**.
 Pleuriticus, **met zpdwee gekweld**.
 Plexus choroides, **'t hersensgroefs netteken**.
 Plexus retiformis, **networze samenbleehing**.
 Plica Polonica, **Poolsche meersblech**.
 Plinthides, **teegel**.
 Ploce, **zinwaling**.
 Plotus, **platvoet**.
 Plumbago, **potlood**.
 — dentellaria, **tandekenskruid**.
 Pluralis, **meerboudig**.
 Pluralitas, **meerboudigheid/ meerderheid/ veelboudigheid/ veelheid**.
 Plures interrogationes, **veelboudige vzaagen**.
 Plurinomius, **meernaamig**.
 Pneuma, **geest/ geflaas**.
 Pneumatologia, **geestkunde**.
 Pneumatica, **(Wysgeerte)geestkunde**.
 Pneumatica, **(Verktuigkunde) blaaspeeltuigkunde**.
 Pneumaticus, **geestlyk/ geestkundig**.
 Pneumatocele, **windhzeuke/ windscheursel**.
 Pneumonia, **longontsteeking**.
 Pnigitis, **bolus aarde der ouden**.
 Podagra, **boeteubel/ boetjicht**.
 — lini, **wzange/ schozfte**.
 Podagraria, **kleine witte angelika**.
 Podismus, **boetmeetekunde**.
 Poëtica, **dichtkunde/ dichtkunst**.
 Poëticus, **dichtkunstig/ dichtkundig**.
 Poëderos, **opaalsteen**.
 Pœna, **straf/ boete**.
 — arbitraria, **straf naar 't goeddunken des rechters/ willekeurige straf**.

Poena capitalis, halsstraf / doodstraf.
 — corporalis, lyfstraf / straf aan den lybe.
 — extraordinaria, buitengewoone straf.
 — ordinaria, gewoone straf.
 Polares circuli, aspunkturingen.
 Polemica, krygskunst / oorlogskunst.
 Polemicus, krygskundig.
 Polemonium, wit been.
 Polenta, meel van gerooste garst.
 Politica, regeerkunde / staatkunde.
 Politicus, regeerkundig / staatkundig.
 Polium, gryskruid.
 Pollen, stuifmeel.
 Pollicitatio, helofte.
 Polus, aspunt.
 — arcticus, noorder aspunt.
 — antarcticus, zuider aspunt.
 Polyacantha, sterredistel.
 Polyaimia, bloedrykheid.
 Polyaimus, bloedryk.
 Polyanthea, bloemgaarde.
 Polyanthemum, boterbloem.
 Polyanthemus, veelbloemig.
 Polycholia, galrykheid / overloop van gal.
 Polychordus, heelsnaarig.
 Polychymia, spmrykheid / galrykheid.
 Polydipsia, groordoofstigheid / veeldoofstigheid.
 Polydrum, veelgrondig lichaam.
 Polygalon, vogelboet / haanekammerjes.
 Polygamia, veelershuylph.
 Polygonium, Salomons ze-

gel.
 Polygonum, (*Wiskunst*) veelhoek.
 — regulare, regelmatige veelhoek.
 Polygonum, (*Kruidkunde*) barkensgras / duizendknoop / kreupelgras / weggras.
 Polygraphia, veelbeschrywing.
 Polymathia, hooggeleerdheid / veel der dingen wetenschap.
 Polymechanostatica, grote handwerkshunde.
 Polymelancholia, zwartgaligheid.
 Polymorphon, veelstaltig / veelgedaantig.
 Polyœnia, wylust.
 Polyonyma, veelnaamige.
 Polypodium, boomvaren.
 — quercinum, eikevaren.
 Polyoretica, draaiboomkunde.
 Polypragmosyne, albeschikking / albedoeijing.
 Polypoton, valwending.
 Polypus, vleeschachtig utwas in de neus / neusgezwel.
 Polysomos, veelbetekening.
 Polysitia, gultigheid / overhonger.
 Polysyndeton, veelkoppeling / verkoppeling.
 Polytopia, veelplaatsigheid.
 Polytrichon, vrouwenhair / wederdood / roodsteenbeek.
 Pomaceum, appelbrank.
 Pomelea, vierkruid / wazengekruid.
 Pomum aurantium, oranjeappel.
 — citrum, citroen.
 Ponderaria, weegkunst.

- Pontifex œcumenicus**, algemeen bisschop.
Pontivegium, huzigtol.
Poples, kniehoog/ kniehol/ knieschep in de knieën van de menschen en de voozste beenen der beesten.
Poplitæus, knieschepbig.
Poplitæa vena, kniebuigsader.
Populago, hoefbladeren/ paardsklaauw/ brandlat-touw/ **St Quirpns** kruid/ water-goudsbloemen/populierboom.
Populus, populier/ popelaar/ popelboom/ populierboom.
 — nigra, zwarte populier.
 — alba, witte populier/ abeelboom.
Poroticus, eeltmaakende.
Porrum, poerlook/ stoklook/ prei.
 — junceum, hieslook.
 — aricinum of capitatum, look.
Porrigo, schijfer op 't hoofd/ schurste.
Portorium, baargeld/ brygeleigeld.
Portulaca, porselein.
 — marina, zeeporselein.
 — silvestris, muurpeper.
Porocela, laschkliescheursel.
Porus, zweetgaathen.
 — biliaris, galppp/ 't galgaatje.
Pofca, azpnwater/ eekwater.
Positive, stelliglyk.
Positivus, stellig/ stellende: de stellige trap van de byvoeglyke naamwoozden (v. v. groot/ nuttig.)
Positio, stelling.
 — facti, stelling van een daad.

- Positionalis**, stellig/ stellende.
Posonica, Hoegroothedkunde.
Posfessiva, bezitnaamen/ erflyke naamen/ bezitnaamwoozden.
Posfessio, bezit/ bezitting.
 — fiduciaria, goedertrouw-sche bezitting.
 — momentanea, middelerylyke bezitting.
Posfessivus, bezittende.
Posfessor, bezitter.
 — bonæ fidei, goedertrouw-sche bezitter.
 — malæ fidei, kwadertrouw-sche bezitter.
Posfessorius, bezitlyk.
Posfibilis, mooglyk.
Posfibilitas, mooglykheid.
Postbrachiale, de achterhand/ de nashand.
Posterioristicus, achteraan-komende.
Posterioritas, achteraan-koming.
Postgenitus, nageboren/ nagehooztig.
Posthumus, na baders dood geboren/ nahoozling.
Postpositio, nazersel.
Postpositivus, achterstellig.
Postulatum, eisch/ver-eifching/ verzoek/ brede
Potamogeron, fonteinkruid/ zwemkruid
Potentia, vermogen/ magt/ kracht.
Potentialis, mogendlyk.
Potentialiter, mogendlyk.
Potentilla, ganzerik/ zilberkruid/ lilia
Potestativus, vermogende.
Practicus, oeffenende/ beoef-senende/ werkende.

Præbenda, geestlyke inkomst.
 Præceptio, boozuitneeming /
 boozafneeming.
 Præcipere, boozuitneemen /
 boozafneemen.
 Præcsio, boozgang.
 — æquinoctiorum, boozgang
 der ekenmachten.
 Præcipitatio, nederslag / ne-
 derdzybing.
 Præcise, even / juist / stipt-
 lyk / afzonderlyk.
 Præcisio, boozafzendering.
 Præcisivus, boozafzenderende.
 Præco, verkondiger / uitroeper.
 Præcognitio, præcognitum,
 boozkennis.
 Præconceptus, boozbevatting /
 boozbegrip / boozgevoel.
 Præconium, verkondiging /
 uitroeping / bekendmaaking.
 Præcordia, de deelen rondom
 't hart gelegen.
 Prædestinatio, boozbestem-
 ming / boozbeschikking.
 Prædicabile, zeglyk woord /
 gemeen woord.
 Prædicabilis, uitspreeklyk /
 zeglykwoordig.
 Prædicabilitas, uitspreeklyk-
 heid.
 Prædicale, erfaanhangig.
 Prædicamentalis, zegwoordig.
 Prædicamentum, zegwoord /
 bzaagwoord.
 Prædicare, (Godgeleerdheid)
 verkondigen.
 Prædicare, (Redeneerkunde)
 uitspreken.
 Prædicatio, (Godgeleerdheid)
 verkondiging.
 Prædicatio, (Redeneerkunde)
 uitspreking.
 Prædicativus, uitspreekig.

Prædicatum, gezeg.
 Prædium, erve / liggend goed /
 stuk lands / hoeve.
 — dominans, heerschend erf.
 Prædominans, oberheerschende.
 Præexistens, boozuitzynde /
 boozbestaende.
 Præexistentia, boozbestaan-
 lobyheid.
 Præexistere, boozbestaan.
 Præfinitio, boozbepaling.
 Præfectus, oberste / amptman.
 — provinciæ, landboogd.
 — saltuum, houtbeester.
 Præfestinatio, verhaasting /
 boozverhaasting.
 Præincipiens, boozbeginnende.
 Præmium ex assecuratione,
 't beloofde geld uit de ver-
 zekering.
 Præjudicium, nadeel / hinder.
 Præjudicialis, nadeelig.
 Prælatio, booztrekking / booz-
 rechtgeving.
 Prælegare, boozuitmaaken.
 Prælegati modo, by boozuit-
 maaking.
 Prænotio, boozkennis.
 Præparatio, boozbereiding.
 Præparatorius, boozbereidende.
 Præpositio, boozzetfel.
 — regens, beheerschend booz-
 zetfel.
 Præpositiones temporales,
 tydlyke boozzetfels.
 Præpositivus, boozstellig.
 Præpositionibus orta, booz-
 zetlyke.
 Præpositus, pzoost / oberste.
 Præposteratio, verachtering.
 Præputium, boozhuid.
 Prærogativa, prærogatio,
 boozrecht / boozdeel / booz-
 treffelykheid.

Præs,

Præs, bozge in gemeene geld-
twistzaken.
Præscriptio, verjaaring/klopt-
schelding dooz de wet om
tpdberloop.
Præsepia, de tandbeenen.
Præsidialis curia, 't hof daar
de Stadhouder zyn zitplaats
heeft.
Præstare culpam, de schuld
op zich nemen.
— damnum, de schade boeten.
Præstare, geven/ tonen/ ma-
ken/ te weeg brengen/ vol-
boeren/ volhzengen/ betop-
zen/ betonen.
Præsumtio, vermoeden/ gis-
sing/ waan.
— iuris & de jure, vermoe-
den uit de wet vloeiende.
— legis & de lege, vermoe-
den booz de wet.
Præsuppositive, boozonder-
stelliglyk.
Præsuppositivus, boozonder-
stellig.
Præsuppositum, boozonder-
stelling.
Præteritum, boozleeden.
Præternaturalis, huitenma-
tuurllyk/ ommatuurllyk.
Prætor, opper-rechter.
Prævalens, overmogende.
Prævaricatio, slimme gang/
als iemand aan twee zyden
dient.
Prævaricator, tweezydige bes-
drager.
Pragmatici, pleitbermaanners/
rechtsbozderaaers/ rechtsoef-
fenaars/ boozspraken.
Prasium, malrode/ witte an-
dooren.
Prateliu, steenklaver/ mal-

loot.

Praxiologia, oeffenkunde/daad-
kunde.Praxis, oeffening/ daad/ doe-
ning/ uitwerking.— juris, rechtsbozdering/
rechtsoeffening/ rechtsge-
leerdheidsoeffening.Precario, by vergumming/ ter
heede.Pretium emtionis, koopyschat/
pys des koops.

Priapeia, tabak.

Priapiscus, standelkruid/ kul-
lekenkruid.Prima investitura, uitgiftozte-
ven aan den leenman.

Primalitas, eerstelykheid.

Primarius, booznaam.

Primatus, opperhoofdigheid.

Primicerius, boozstlyk bond-
schypper/opperbondschypper.

Primigenius, boozspronklyk.

Primitas, eerstheid

Primitiva, eerstelingwoozden/
zelfspsuitelingen.

Primitivus, boozspronklyk.

Primochirius, zie Primicerius.

Primogenitura, eerstgeboozte/
eerstgeboozterecht.Primula veris, steutelbloemen/
witte betanse/ hofbloemen.Primum mobile, 't eerste be-
weeglyke.

— unum, 't eerste een.

Principalis, booznaamst.

Principalis, (Rechtsgeleerd-
heid) zaakweldige.— debitor, zelfschuldige/ de
eigenlyke schuldenaar

Principalitas, booznaamheid.

Principaliter, booznaamlyk/
eigenlyk.Principialis, de beginselen be-
treff.

treffende
 Principiatus, tot de beginselen gebragt.
 Principium, beginsel.
 Prioristicus, eerdigheid hebbende.
 Prioritas, eerdigheid.
 Prima, kantzuil/kantige pyllaar
 Privantia, onnemende.
 Privatum, afzonderlijk/onder de hand/heimeljk.
 Privatio, berooving.
 Privative, herooviglijk/hy afzondering/hy uitzondering.
 Privativus, heroovig/beroovende.
 Privatus, amptloos man/ge woon man.
 Priviana, stiefdochter/voorzdochter.
 Privignus, stiefzoon/voorzoon.
 Privilegiarius, boozrechtgenteter/beboozrechte.
 Privilegium, boozrecht/handvegt.
 Privilegium fori, gerechtsdwang/'t boozrecht der gerechtsplaats.
 Proairesis, verkiezing.
 Proamita, oudtmoerie/grootvaders zuster.
 Proavia, overgrootmoeder.
 Proavus, overgrootvader.
 Proavunculus, oudoom/grootmoeders broeder
 Probabilis, helpwyslijk/waarschynlijk.
 Probabilitas, helpwysljkheid/waarschynljkheid.
 Probatio notoria, klaarlijkkende betweering of betwys.
 Probationes, helpwysstukken/

betweringen.
 Probativus, helpwyzende.
 Problema, (*Aleekunst*) weckstuk/weekend boozste.
 Problema, (*Redeneerkunde*) verscheil/gescheil.
 Proboscis, olifantsnuit.
 Procatarticus, verdienstig/hegtimende.
 Processus, (*Wysgeerte*) boozgang/uitgang.
 Processus, (*Onleedkunst*) scheut/uitsteeksel/uitpuitling.
 — mamillaris, tepelachtig uitsteeksel.
 — vermiformis, woormscheut/wozingelyk uitsteeksel.
 — peritonæi, de uitgangen van 't buikholtes.
 — caracoides, het rabenbekkige uitsteeksel.
 — styloïdes, priemstwyze uitsteeksel.
 — ancoriformis, ankerboozmig uitsteeksel.
 — anchyroïdes, ankergeelyk uitsteeksel.
 — lateralis, zydelingsch uitsteeksel.
 — pterygoïdes, vlerkescheuten/bleugelachtig uitsteeksel.
 — dentatus, getand uitsteeksel.
 Processus, (*Rechtsgeleerdheid*) rechtsgeeding.
 — ordinarius, rechtsgeeding na de gewoone wyze.
 — summarius, hoort rechtsgeeding tegen de gewoone wyze.
 Prochitus, vaardig schryver.
 Procidencia, uitschieting.
 Proclamata, afkondigingen/uitroepingen.

Pro.

- Proclamatio, afkondiging.
 Procuratio, boozzorg / vol-
 magt / last.
 — generalis, algemeene last.
 — specialis, bijzondere last.
 Procurator, gemagtigde / ver-
 zorger / bezorger.
 — ad lites, pleittbezorger /
 gebingbezorger.
 — negotiorum, koopmans
 gemagtigde.
 Producta, betwopen en tegen-
 betwopen.
 Prodigii, verkloofsters / booz-
 brengers.
 — quibus bonis interdictum
 est, stads of hofs kinderen /
 die 't bewind hunner goede-
 ren herboden is.
 Producere, geschiften des
 geding's overleggen.
 Productio, booztbrenging /
 uitsteekfel / verlenging.
 — probationum, overlegging
 van bewysstukken.
 Productivus, booztbrengende.
 Productum, uitkomst / uit-
 gebrachte.
 Proegumenus, boozgaande.
 Professio, helpdenis / beken-
 tenis.
 Profesor, hoogleeraar.
 Profilia, steevedochter.
 Profilius, steevezoon.
 Proflatorius, booztblaazende.
 Profundimetria, diepmeetting /
 diepmeetkunde.
 Prognosis, booztkennis / booz-
 spelling.
 Prognosticus, boozspellende.
 Progonus, boozkind / boozzoon /
 boozdochter.
 Programma, plati-brief of
 schrift.

- Progressio, booztgang.
 Progressivus, booztgaande.
 Prohedrus, boozzitter.
 Prohibitorius, verbiedende.
 Prolabrum, boozlip.
 Prolegomena, boozreden.
 Prolepsis, boozkoming / booz-
 aanmeeming.
 Proleptice, booz boozkoming.
 Prologus, boozreden / inlei-
 ding: ook boozredenaar.
 Promater, stede moeder.
 Promatertera, oudmoede / groot-
 vaders zuster.
 Promissio, toezegging / belofte.
 Promissor, toezegger / helober.
 Promotorialis, promotorius,
 boozzettende.
 Pronator, boozomkeerer.
 Pronepotes, proneptes, ach-
 terkinds kinderen.
 Pronepos, naneeff / achter-
 kinds zoon.
 Pronepotis, nanicht / achter-
 kinds dochter.
 Pronomen, booznaamwoozd.
 — finitum, bepaald booz-
 naamwoozd.
 — infinitum, onbepaald booz-
 naamwoozd.
 — demonstrativum, aantop-
 zend booznaamwoozd
 — relativum, betrekkefelk
 booznaamwoozd.
 — interrogativum, vzaagend
 booznaamwoozd.
 — possessivum, bezitfelk
 booznaamwoozd.
 — reciprocum, weerkeerig
 booznaamwoozd.
 — primitivum, oozspronke-
 felk booznaamwoozd.
 — derivativum, afgeleid booz-
 naamwoozd.

Pronunciatio, uitspraak.
 Pronunciative, uitspraaklyk.
 Propago, voortteefel / scheut / uitspruitfel.
 Propater, stede vader.
 Propatruus, oudoom / grootvaders broeder.
 Prophasis, voortbereidsel / gelegenheid.
 Prophylactice, voortbehoedend / voortbewaarend.
 Prophylacticus, voortbehoedende / voortbewaarende.
 Propinquitas, nabysheid.
 Propiores sobrini, kindskinderen van zusterlingen of broederlingen.
 Propitiatorius, verzoenende.
 Proplasma, voortvozmfel.
 Proplassice, voortvozmiglyk.
 Propola, voortkoper.
 Proportio, evenredigheit / gelijkmatigheit / welschikking.
 — arithmetica, telkunsfige evenredigheit.
 — geometrica, meetkunsfige evenredigheit.
 — ordinata, geschikte evenredigheit.
 — perturbata, verwarde evenredigheit.
 — alterna, oberheurtige evenredigheit.
 — inversa, omgekeerde evenredigheit.
 — superparticularis, bovendeeltige evenredigheit.
 — superpartiensi, bovendeellende evenredigheit.
 — assimilationis, evenredigheit der gelyking.
 — æqualitatis, evenredigheit der eengrootheit.
 — perfectionis, evenredigheit

der volmaaktheit.
 Proportio commensurationis, evenredigheit der samenmeeting.
 — attingentiæ, evenredigheit der aanraaking.
 — habitudinis, evenredigheit der hebbing.
 — inæqualitatis, evenredigheit der onebengrootheit.
 Proportionalis, evenredig.
 Proportionalitas, evenredigheit.
 Proportionaliter, evenrediglyk.
 Proportionatus, geëvenredigd.
 Propositio, voortfel / voortstelling.
 Propositio erroris, voortfel van een misflag in een gewysde.
 Propotisma, voortdrank.
 Proprie, eigenlyk.
 — dictus, eigenlyk genoemd.
 Proprietarius, eigenaar.
 Proprietas, (*Wysgeerte en Spraakkunst*) eigenschap.
 Proprietas, (*Rechtsgeleerdheid*) eigendom.
 Proprium, eigen / eigenschap.
 Prorogatio, verlenging / uitzetting / achterbolging.
 — jurisdictionis, oberdaging van gerechtswang; wanneer iemand zich onderwerpe aan een rechter / aan wien hy anders niet onderworpen was.
 Proserpinaca, wegras / kreupelgras / verkenigras / duizendknoop.
 Profocer, schoonvaders vader / grootvaders vader.
 Profodia, maathlant / klankmaat /

- maat/ uitspraak.
 Profopographia, **persoonbe-**
schrijving.
 Profopoleptes, **aanziener van**
personen.
 Profopoleptia, **aanziening**
van personen.
 Profopopeia, **personeering/**
spraakverbeelding.
 Prospheon, **voozdragende.**
 Prospheysis, **aantwas/ bywas/**
aanhangsel.
 Prostaphæresis, **voorztafdoe-**
ning/ voorztafneeming.
 Prostates, **de klier aan den**
voztel der roede/ de vooz-
staander/ de voozstaande
klier.
 Prosthesis, **tæzet/ voozaan-**
stelling/ voozsetting.
 Profyllogismus, **voozluitre-**
den/ oberbesluit/ oberquits-
reden.
 Protasis, **voorzstel.**
 Protensis, **voozgang.**
 Prothyron, **de stoep.**
 Prothysteros, **verachtering.**
 Protocollum, **schersfol/ schryf-**
boek/ gedenkrol.
 Protopathia, **eerstijping/ zelf-**
ijding.
 Prototypus, **eerste voozbeeld:**
opperheeldig.
 Proventus annui, **jaarlyksche**
inkomsten.
 Proverbium, **spreekwoord.**
 Proventia, **voozzienigheid.**
 Provisionalis, **mijbeletenwagel/**
ondertussehen.
 Proxenetæ, **makelaar.**
 Proxeticum, **makelaardij.**
 Proxenetria, **huyshuymaak-**
ster/ huyshuysmaaker.
 Præna autumnalis, **rpp.**
- Præna hybernalis, **psel.**
 Prunella, **prunelle.**
 Prunum, **pruim.**
 — nanum of autumnale,
herfstpruim.
 Prunus, **pruimboom.**
 — silvestris, **wilde pruim-**
boom.
 Psidium, **leuwenthoet.**
 Psalmus, **zanglied/ harpzang.**
 Pseudoacacia, **valsche akacia.**
 Psellotes, **stameling/ hakke-**
ling.
 Psodoacorus, **geldisch/ hok-**
hoopen.
 Pseudochimicus, **valsche stof-**
scheider.
 Pseudographema, **valsche oyt-**
werp.
 Pseudographia, **valsche be-**
schrijving.
 Pseudoiris, **geellisch/ bast-**
aardisch.
 Pseudoligustrum, **bogelkars-**
sen.
 Pseudolysimachium, **bast-**
aardwederik.
 Pseudomedicus, **valsche arts/**
onhedreben geneesmeester.
 Pseudomelanthium, **hoorn-**
rozen/ regelbloemen.
 Pseudonarcisus, **tpdelooze/**
geele tpdelooze.
 Pseudoorchis, **bastaardstam-**
delkruid/ tweeflad.
 Pseudostachys, **heldandooren/**
bastaardandooren.
 Pseudothyrum, **overchte deur/**
achterdeur.
 Psilothrus, **'t hait uitballen**
doende/ haal maakende.
 Psos, **de groote lendenpiet.**
 Psora, **schurfsheid/ booze**
schurfs.

- Pforophthalmia, jeukertige oog-
ontsteeking / oogenschurft-
heid.
 Psychologia, zielkunde / ziel-
beschrijving.
 Psychorafia, koude gemaa-
tigtheid.
 Pfydracia, blaartjes / puistjes.
 Pfygropolia, koude ziekte.
 Pfyllium, blootkruid.
 Pfyxis, verkouding.
 Ptarmica, wilde bertram /
wild tandkruid.
 — Austriaca, geele amarant.
 Ptarmicus, sniezende / sniezing
berkwelkende.
 Pterophorus, post / postbode /
loopbode / bederdrager.
 Pterugia, de vleugelen.
 Pterugoides, vleugelsgewijs /
vleugelachtig.
 Pterygium, een paerel op 't
oog / scheidings van de nagel
en 't vleesch.
 Ptillosis, winkvrautwenkaal-
heid.
 Ptisana, garstendrank.
 Ptochodochium, armengast-
huis / bedelaarsgasthuis /
baaiert.
 Ptoësis, vrouwengeilheid.
 Ptyalismus, spogsoberbloed.
 Ptyelimus, kwopling.
 Puber, huuwbaar.
 Publicare, (*Rechtsgelerdheid*)
berbeurdmaken.
 Publicatio, berbeurdmaking.
 Publicatio, (*Gewoonlyk*) af-
kondiging.
 Pudendagra, klapoos.
 Pulegium, polep.
 — montanum, kweidel / on-
zer vrouwenbedstroos.
 — Martis, wilde polep / dip-
tam.
 Publicaria, blootkruid.
 Pulmo, de long.
 Pulmonalis, pulmonaris, long-
achtig.
 Pulmonaria, longenkruid / on-
zer vrouwenmelkkruid / vier-
kruid / wozangekruid.
 Pulmonia, longzucht / long-
ziekte / longontsteeking.
 Pulmonicus, longsterkende.
 Pulpa, vleesch der vruchten.
 Puls, pap / byp.
 Pulsatilla, heuenschille.
 Pulsatorius, kloppig / klopp-
pende.
 Pulsus, klopping / slaaning /
aderslag,
 — undulosus, golfachtige ader-
slag.
 — formicans, intergelpke a-
derslag.
 — vermicularis, wozingelpke
aderslag.
 — inæqualis, ongelpke ader-
slag.
 — male æqualis, kwalpke
gelpke aderslag.
 — dicrotus, tweemaal slaan-
de aderslag.
 — miurus, allengsbermin-
derende aderslag.
 — intermittens, tuschenbei-
deophoudende aderslag.
 — inæqualis æqualiter, ge-
lyklyk ongelpke aderslag.
 — inæqualis inæqualiter,
ongelyklyk ongelpke ader-
slag.
 — decurtatus, afgaande a-
derslag.
 — decurtatus reciprocus of
recurrens, weerkeertige af-
gaande aderslag.

Pul-

Pulsus intercurrens, tusschen-
lopende aderflag.
— deficiens, berdoynende
aderflag.
— reciprocus, weerkeerige /
berdoynende aderflag.
— caprizans, spzjngende ader-
flag.
— impar citatus, onebent-
boozgaande aderflag
— prominens, in 't midden
uitsteekende aderflag.
— circumnutans, rondom-
knikkende aderflag
— ferratus, zaagachtige a-
derflag.
— hecticus, taatzieke ader-
flag.
— palpitan, trillende ader-
flag.
— eurythmus, geregelde a-
derflag.
— arhythmus, ongeregelde a-
derflag.
Pulveratio, pulverisatio, stof-
making.
Pulvis coriarius, run.
Pumex, puinsteen.
Pumila, adik / adikboom.
Punctorius, stekende.
Punctum, stip.
— lachrymale, de traanstip.
— pedale, nederaspunt.
— verticale, toppunt.
— oppositum, tegenoverstaant
de punt / buitenpunt.
— horizontale, zichteinders
punt.
Punica, granaatappelboom.
Pupilla, de oogappel / 't oog-
zwart.
Pupillaris, onmondig.
— substitutio, erffstelling /
die de Romeinen pleegen te

doen van hunne jonge kinde-
ren.
Pupillariter substituere, by
uiterste wil zyne jonge kin-
deren overvangen.
Pupilli, wezen / meitsjes onder
de twaalf / en knechtjes onder
de veertien jaaren.
Pure, reinlyk / zuiberlyk.
Purpura, de bluts
Purgatorium, bagebuur.
Purgatio, zuivering / afzop-
ping.
Purus, zuiber / rein.
Pus, etter.
Pustula, een puist / blaas /
blip.
Putare rationem, rekening es-
sen maaken / effenen / afre-
kenen.
Putativus, gemeend.
Putorius, buntzing.
Putredinalis, rottig / rotach-
tig.
Putredo, putrefactio, verrot-
ting.
Putrefactio, (Scheikunst)
weiking.
Pycnoticus, dikmaakende /
toestoppende.
Pyctacium, korte verflaaring.
Pylorus, pyloricus, de rech-
termond der maag / de on-
dermaagmond / de uitgang
der maag.
Pyracanta, dooznachtige mis-
pelboom.
Pyraceum, peeredzank.
Pyramis, (Scheikunst) trech-
ter.
Pyramis, (Gewoonlyk) naald /
kantige naald / grasnaald.
— optica, zightkundige ke-
gel of naalde.

Py:

Pyramidalis, pyramidatus, naaldstompe.
 Pyraſter, wilde peerehoorn.
 Pyrethrum, bertram/ tandkruid.
 — ſilveſtre, wilde bertram/ wild tandkruid.
 Pyriformis, peerboezmig/peerachtig.
 Pyrites, vuurſteen.
 Pyrola, wintergroen.
 Pyrotechnica, vuurwerk= maakkunde.
 Pyroticus, brandende.
 Pyropus, robynſteen.
 Pyrriſcha, wapensprong/ wapendans.
 Pyrriſcharius, wapenspringer/ gewapend ſpringer/ gewapend danſer.
 Pytho, pythoiſſa, waarzegſter/ duivelbanſter.

Q.

Quabebes, ſtaartpeper.
 Quadrangulum, vierhoek.
 — rectangulum, rechthoekige vierhoek.
 Quadrans, vierendeel.
 — altitudinis, hoogtehoog.
 Quadrare, vierkanten/ vierkantmaakt.
 Quadraticubus, vierkantsteering.
 Quadratio of quadratura circuli, vierkanting des ronds.
 Quadratiquadrum, vierkantsvierkant.
 Quadratura, vierkanting.
 Quadratum, vierkant/ vierhoek.
 — nauticum, graadhoog.
 — circuli, 't vierkant des

ronds.

Quadratus, (Meetkunst) vierkantig.
 Quadratus, (Ontleedkunst) vierſchooten.
 Quadrupes, vierboetig vier.
 Quadruplator, aanbrettiger/ verkiſſter.
 Quadruplicatio, naweers bevestiging/ tweede naweer.
 Quadruplum, viervoud/ vierduubheld.
 Quæſtio, (Wyſgeerte) vraag/ geſchil/ boozſtel.
 Quæſtio, (Rechtsgeleerdheid) pyniging/ onderzoek boozpynigen.
 Quæſtor, penningmeester/ ſchatmeester.
 Qualificans, hoedanigmaakende.
 Qualitas, hoedanigheid.
 Qualitativus, hoedantigende.
 Quando, wanneer.
 Quantitas, hoegroothede.
 Quantitativus, hoegroothedig.
 Quartana, derdendaagſche koorts.
 Quasi dominium, onvolkomen eigendom.
 Quasi dominus, onvolkomen eigenaar.
 Quasi poſthumus, naborelingsgeſt.
 Quasi uſufructus, iſtogsgeſt.
 Quatrio, biſſikel.
 Quatuorviratus, viermanſchap.
 Quatuorviri, viermannen.
 Quercula, duifkruid/ piment/ gamanderſp.
 Quercula calixandrina, mander=

bekruid.
 Quercus, eikenboom.
 Querela, klage / beklag.
 — de inofficio parentum
 testamento, klage over een
 onpligtige uiterste wil der
 ouders.
 — de inofficio liberorum
 testamento, klage over de
 onpligtige uiterste wil der
 kinderen.
 Queri, klagen / beklagen.
 Quidditas, welkheid.
 Quidditative, welkheidiglyk.
 Quidditativus, welkheidig.
 Quimatus, de tyd van vyf da-
 gen.
 Quincunx, de wyde van vyf
 voeten.
 Quinsecimviri, vyftienman-
 nen.
 Quinquevolum, vyfvinger-
 kruid / blootkruid.
 Quinquennalis, vyfjaartig.
 Quinquaviri, vyfnamen.
 Quinquina, kina-kina.
 Quinta, vyfving.
 Quinta essentia, hoogste
 kracht / zuiverste kracht /
 de geest van iers.
 Quotum, 't hoeveelde.
 Quotiens, hoe dikwyls.

R.

Rabies, dolheid
 — canina, hondsdolheid.
 — lupina, wolfsdolheid.
 — felina, kattendolheid.
 Rachisfraga, de ruggraatsticht.
 Radiatio, straling.
 Radicalis, wortelig / oorspronk-
 lyk.
 Radicalis numerus, talwortel /

worteltal.
 Radicaliter, als in den wortel / oorspronklyk.
 Radicula, radys.
 — magna, rammenas.
 Radius, (Meetkunst) de hal-
 ve middellyn van een kring.
 — geometricus, maatstok /
 meetkundige maatstok.
 Radius, (Zichtkunde) een
 straal.
 — convergens, samenstellen
 de straal.
 — divergens, uiteenstellen
 de straal.
 Radius, (Ontleedkunst) de
 kleine armpypp / de mindere
 ellepypp.
 Radix, (Kruidkunde) wortel.
 — squamata, aanblad.
 — cava, holwortel.
 — cara, pinxternaken / tam-
 me mooren.
 — Rhodia, roozewortel.
 Radix, (Wiskunst) wortel /
 wortelzyde.
 — quadrata, vierkants wortel.
 — cubica, teerlings wortel.
 Ramex, gescheurdheid / gebro-
 kenheid / scheursel.
 Ramicosus, gescheurd / gebro-
 ken.
 Ramificatio, takmaaking.
 Ramus, tak / afsteyt.
 Ranæ morsus, wortelsteyt /
 kleine plompen.
 Ranina vena, kistwortelsteyt.
 Ranula linguæ, tonggezwel.
 Ranunculus, hanevoet.
 — hortensis, hoterbloem /
 tamme hanevoet / hofhane-
 voet.
 — cæruleus, blaauwe hote-
 bloem

- bloemen.
 Ranunculus ruber, **roode to-
 terbloemen.**
 — silvestris primus, aquati-
 lis of palustris, **waterha-
 neboet.**
 — silvestris secundus of au-
 ricomus, **lutpaardsklaau-
 wen.**
 — silvestris tertius, echina-
 tus of arvensis, **akkerha-
 neboet.**
 — Illyricus, **Slavoonsche
 haneboet.**
 — gramineus, **grasachtige
 haneboet.**
 — Lusitanicus, **Portugeesche
 haneboet.**
 — hyemalis, **winterfche ha-
 neboet.**
 — montanus of Pannonicus,
berghaneboet.
 — tuberosus, **St. Teunis
 raaphen/knobbelachtige ha-
 neboet.**
 — flammula, **'egelholen/buuc-
 kruid/blymkruid.**
 Rapæcaulis, **raaphool.**
 Raphanus, **radys.**
 — major of silvestris, **mie-
 rikwoztel/mierredik.**
 — magnus of rusticanus,
**meerradys / peperwoztel/
 boerenradys.**
 Rapistrum, rapistrum arvo-
 rum, **heezik / heerik.**
 Raptor, **rover.**
 Raptor, (*Rechtsgeleerdheid*)
schaaker.
 Raptum, **roof.**
 Raptus, **ontfchaking / vryg-
 terschaking.**
 Rapum, **raap.**
 Rapum porcinum of terræ,
- berkensbrood / aardappel.**
 Rapum divi Antonii, **St.
 Teunis raapje.**
 — rubrum, **roode beetwoztel.**
 — silvestre, rapunculus, **ra-
 ponse.**
 Rarefactio, **verdunning.**
 Ratio, **rasping.**
 Ratificatio, **bekrachtiging.**
 Ratihabitio, **bekrachtiging/
 hebestiging / van waarde
 houding / goedkeuring.**
 Ratio, **reden / wys / gelegene-
 heid.**
 Ratiocinans, **redeneerende.**
 Ratiocinatio, **redeneering.**
 Ratiocinativus, **redeneerende.**
 Ratiocinator, **redeneerer.**
 Ratiocinatus, **geredeneerd.**
 Rationalis, (*Gewoonlyk*) **re-
 delyk.**
 Rationalis, (*Wiskunst*) **rede-
 nig.**
 Rationarius codex, **blaffert /
 fkladwyzzer.**
 Ratum habere, **van waarde
 houden.**
 Raucedo, raucitas, **heesch-
 heid / haarschheid.**
 Reaccusatio, **tegenhefchuldi-
 ging / wederklagte.**
 Reactio, **tegendoening / tegen-
 aanwerking.**
 Realis, **zaaklyk.**
 Realissimus, **allerzaaklykft.**
 Realitas, **zaaklykheid / daad-
 lykheid.**
 Realiter, **daadlyk / zaaklyk.**
 Reatus, **straffchuld / strafver-
 dienst.**
 Reauditio, **herhooring / her-
 handeling.**
 Recalvaster, recalvus, **kaal
 aan 't voozhoof.**

Re-

- Recapitulatio, optelling / her-
telling / herhaaling der hoof-
punten.
- Recepise, onbangbekente-
nis.
- Receptaculum, (Scheikunst)
hooplaag / hooplegger / ont-
banger.
- Receptator, diefophouder.
- Receptivitas, ontbanklykheid.
- Receptivus, ontbanklyk.
- Receptor redituum, inkomst-
ontbanger / inkomstheffer.
- Recessio a contractu, afstand
van een verdrag.
- Recipiens, 3te Receptaculum.
- Recidiva, wederinfotzing.
- Reciproca, wederkeerende.
- Reciprocabilis, weerkeerbaar/
weerkeerlyk.
- Reciprocabilitas, weerkeer-
baarchheid / weerkeerigheid.
- Reciprocari, weerkeurig zyn.
- Reciprocatio, weerkeering.
- Reciprocus, onderling weer-
keurig / heen en weer / we-
derzydsch.
- Reconventio, wederziesch / te-
genziesch.
- Rectangulus, rechthoekig.
- Rectificare, rechtmaaken.
- Rectificatio, rechtmaaking.
- Rectilineus, rechtlyniq.
- Rectio, (Sprakkunst) be-
heersching.
- Rectiterminus, rechtwaaling.
- Rector, bestuurder / schoolbe-
stuurder.
- magnificus, hoogeschool-
bestuurder.
- Rectum intestinum, endel-
darm / aarsdarm.
- Recurtus, besneedene.
- Redhibitio, wederbeschaffing /
koopvernietiging.
- Redhibitorius, wederbeschaffen-
de.
- Reditus, inkomst.
- annuus, jaarlyksche in-
komst.
- Reductio, herbrenging / her-
leiding; van gewillekeurde
rechtens.
- Reductio fractionum, herlei-
ding der gebrokenen.
- ad minimos terminos,
herleiding tot de kleinste
merktekens.
- ad cognomines terminos,
herleiding tot gelphnaamige
merktekens.
- Reductive, herleidiglyk.
- Reductivus, herleidende.
- Reduplicativus, verdubbe-
lende.
- Reduplicatio, verdubbeling /
herhaaling.
- Reduvia, nypnagel / nypna-
gel / nypbleesich / het spik /
de hpt.
- Refinatio, zuivering / verfin-
ning.
- Reflexio, weerhuiging / weer-
slag / weerstuiting / weer-
haatting.
- Reflexus, weergebogen.
- Reformatio, (Godgeleerdheid)
herboezming.
- Reformatio, (Rechtsgeleerd-
heid) klaaring / beroep van
klaaring van een gewysde
tot een hooger rechter.
- Refractarius, overtreder.
- Refractio, verbyzeeking.
- Refrigeratorius, verkoelende.
- Regenerare, wederhaaten.
- Regenerari, wedergeboorten
worden.

Regeneratio, wederbaaring / wedergeboorte.
 Regestum, blaffert / bladtopzer / rol / tafel.
 Regimentum, heerschapp / heersching / regeering.
 Regina prati, geitenbaard.
 Regio montana, bergland.
 — campana, vlak land.
 Regressus, een verhaal op een ander.
 Regula, regel.
 — de omni, de regel van allen.
 — de nullo, de regel van geene.
 — proportionis, de regel van evenredigheid.
 — trium, de regel van drieën.
 — societatis, de regel van gezelschap.
 — alligationis, de regel van verbinding.
 — falsi, de regel van 't valsche.
 — positionis of hypothesi, de regel van stelling.
 — aurea, gulden regel.
 — univcrsa, algemeene regel.
 — conversa, verkeerde regel.
 — reciproca, weerkceerige regel.
 — dupli, dubbclde regel.
 Regula conscribendi litem, een rechtsgebod van den hobe op wat wyze de zaak beschreven zal worden.
 Regularc, regelen / bestieren.
 Regularis, geregeld / geschikt.
 Regulariter, geregeldlyk / volgens den regel.
 Rei vindicatio, aanspraak op een zaak als eigen.
 Relata, relativa, betrekkinge / opzichtslyke / opziclit hebben- de / onderling opzichtslyke / betreklyke.

Relate, met opziclit of betrekking ergens op.
 Relatio, onderling opziclit / betrekking.
 Relatio, (*Geschiedkunde*) verhaal.
 — juramenti, (*Rechtsgeleerdheid*) wederoplegging des eeds.
 Relative, betreklyk.
 Relativus, betreklyk.
 Relatus, betrokken / betreklyk.
 Relegatio, verzending / ban- ning.
 — appellationis, afwijzing van 't beroep.
 Relevare, verheffen / opheffen.
 — appellationem, het beroep opheffen.
 Religio reformata, gezutber- de of herboznde godsdienst.
 Reliqua, overschot / overblyf- sel van een rekening.
 Reliquari, in schuld blyven / schuldig blyven.
 Reliquatio, schuldighblyving.
 Reliquator, schuldighblyber.
 Remedium, hulpmiddel.
 — tropicum, uiterlyk hulp- middel.
 Rememorativus, erinnerende / indachtigmakende.
 Remissio, (*Wysgeerte*) ver- slapping.
 Remissio, (*Godgeleerdheid*) vergebing.
 Remissio (*Rechtsgeleerdheid*) kwetschelding / doodslags- vergiftis / zending tot den onderhoorigen rechter.
 Remissio, (*Spraakkunst*) ver- mindering.
 Remissive, by overtopping.
 Remora aratri, stalkruid / prang.

prangwozel.
 Remotio, afzweering.
 Remorus, herschooven.
 Remunerativus, bergeldende.
 Ren, de nier.
 — secenturiatus, ander-nier/
 stede-nier.
 — verus, rechte nier.
 Renalis, nierachtig.
 Renascentia, wedergehoorte.
 Renatus, wedergebooren.
 Reparatio, (*Rechtsgeleerd-*
heid) wederrechting van
 alle nieuwigheden.
 — damni illati, vergoeding
 van de aangebragte schade.
 — attentatorum, herstelling
 van alle daadpkkheden.
 Repentinus, schichtig / schie-
 lphovertkomende.
 Repertorium, boedelopschep-
 ping.
 Repetundæ pecuniæ, weder-
 eischfing van ten onrechte
 genaten geld.
 Repignoratio, pandlossing.
 Repletive, tot herbulling.
 Replicative, by herhaling.
 Replicatio, tegenweer.
 — cum medijs seu probatio-
 nibus, tegenweer met mid-
 delen en betopzen.
 Repræsentatio, (*Rechtsge-*
leerdheid) vertooning / ver-
 tooging / rasfche volbren-
 ging / volbrenging tooz den
 tyd / plaatsbulling.
 Repræsentative, betooniglyk.
 Represaliæ, schadeverhaal.
 Reprobans of reprobator, we-
 derlegger / wraaker.
 Reprobare, wederleggen /
 wraaken / herwerpen / afkeu-
 ren.

Reprobatio, herwerping /
 wraaking / wederlegging.
 — testium, herwerping van
 getuigen.
 — instrumentorum, herwer-
 ping van de stukken des ge-
 dings.
 Reprobatorius, herwoopen.
 Reprobus, herwoopene.
 Reproductio, wederbooztbren-
 ging.
 — testium, wederbooztbren-
 ging van getuigen.
 Repromissio, tegenbelooving/
 wedertoezegging.
 Reptilia, kruipend gedferte.
 Repudiare hæreditatem, de
 erfnis herwerpen of niet aan-
 baarden.
 Repugnantia, tegen- of weer-
 strebigheid.
 Requisite, begeerder of ver-
 zoeker.
 Requisite, verzoekende.
 Res, (*Wysgeerte*) zaak / ding /
 goed.
 Res, (*Rechtsgeleerdheid*) goed /
 zaak.
 — mancipii, ons toebehoorend
 goed.
 — nullius, een zaak die nie-
 mand toebehoort.
 — omnium, een zaak die al-
 le menschen toebehoort.
 — alienabilis, verbreedbaar
 goed.
 — inalienabilis, onverbreed-
 baar goed.
 — corporales, lichaampke
 dingen.
 — incorporales, onlichaamp-
 ke zaaken.
 — pro derelicto habitæ, her-
 woopene / verlaatene goederen.

- Res bonæ fidei, **goedertrouwſche zaaken.**
 — malæ fidei, **ſkwaadertrouwſche zaaken.**
 — divini juris, **Gode toebehoorende zaaken.**
 — humani juris, **den menſch toebehoorende zaaken.**
 — criminales, **ſtrafbaare zaaken.**
 — litigioſæ, **twiſt-zaaken.**
 — ſacræ, **geboorde zaaken.**
 — publicæ of univerſitatis, **land-zaaken.**
 — ſingularis, **enkele zaaken.**
 — univerſales, **veel begrypende zaaken.**
 — ſingularum, **aan byzonderen toebehoorende zaaken.**
 — laicæ, **ſtads beſten of poozten.**
 — religioſæ, **de graben der dooden.**
 Reſciſſio, (*Rechtsgeleerdheid*) **handelbzaak.**
 Reſcribere, **antwoorzen / wederſchryben.**
 Reſcriptio, **wederſchrybing / antwoorzd.**
 Reſcriptum, **rechts-verzoek / antwoorzd.**
 — curiæ, **antwoorzd van 't Hof.**
 Reſeda, **Italiaanſche rakette.**
 Reſina, **harſt.**
 Reſiſtentia, **wederſtand.**
 Reſolutivus, **ontknoopende / ontbindende.**
 Reſpective, **opzichtelyk.**
 Reſpectivus, **opzichtlyk.**
 Reſpectus, **opzicht.**
 — in, **opzicht in.**
 — ad, **opzicht tot.**
 Reſpiratio, **ademing / vera-**
- deming.**
 Reſponſio, **antwoorzd.**
 — cum mediis aut probationibus, **antwoorzd met mid- delen en bewyzen.**
 — rei, **antwoorzd van den gedaagden.**
 Reſponſum, **rechtſpraak.**
 Reſta bovis, **prangwoortel.**
 Reſtitutio, **wedergeeving.**
 — in integrum, **herſtelling in zyn geheel.**
 — ex læſione ultra dimidium, **wedergeeving uit zaake van verkozting over de helft.**
 Reſtitutorius, **herſtellende.**
 Reſultantia, **ontſtaaning / ontſpynging.**
 Rete mirabile, **'t wonderlyk net / 't herſenadernet / 't nettewebbe.**
 Retentio, **aan- of inhouding van goed / daar men koſten aan gedaan heeft.**
 Reticularis, **retiformis, retinus, netachtig.**
 Reticulum, **net / of tweede maag der herkaauwende dieren.**
 Retorta, **omgedraaide kolf.**
 Retractus, **nakoop / naaſting / benadering / wederdypbing / uitsdypbing.**
 Retractatio, **beroep van een getogde van raadsheeren op de rolle aan den vollen raad.**
 Retroacta, **hoorzien gepleegde dingtalen.**
 Retrogradus, **weerdeerig.**
 Reus, **ſtrafſchuldig / ſtrafwaardig : miſdaadiger / ſchuldige / verweerder / antwoorzder / tegendinger.**

Reus,

- Reus facti, daad-schuldige.
 — criminis, misdaad-schuldige.
 — farsidandi, bozgstelling-schuldige.
 — fesus accipiendi, bozgaan-neeming-schuldige.
 — stipulandi, bzaag-of etsch-schuldige.
 — promittendi, belofte-schuldige.
 — extraordinarius, straf-schuldige naar 't goeddunken des rechters.
 — ordinarius, straffschuldige naar de wet.
 Revisio, wederoverziening / herziening.
 Revocatorius, herroepende / wederroepende.
 Reverberatio, wederstaaning / verhanding door een rond omgaande blam / terughaatsing van licht.
 Reverberatorius, wederstaande.
 Revulsio, terugtrekking.
 Revulsorius, terugtrekkende.
 Rha, woortel.
 — Barbarum, Ponticum, of Turcicum, Barbarysche / Pontische of Turksche woortel / rabarber.
 Rhabdologia, strotrekkenkunde.
 Rhabducus, opziener ober de woortelaars.
 Rhachita, boosdoener / kwaad-doener.
 Rhacoma, rabarber.
 Rhagades, rhagadia, kloven in handen of voeten.
 Rhamnus solutivus of catharticus, rymbesfen.
 Rhapsodia, baarzensamen-

stelling.

Rhapsodus, baarzensamensteller / baarsopzegger / baarzenmaker.

Rheas auctorum, roode maankop.

Rhecoma, rabarber.

Rhetor, redenryker / redenaar.

Rhetorica, redenrypkunst / welsprekenheidskunst.

Rhetorice, redenrypkunstlyk.

Rheticus, redenrypkunstig.

Rheum, rabarber.

Rheuma, rheumatismus, bloed / bloeiing / zinking / hoofbloed.

Rheumaticus, zinkingachtig / hoofbloedig.

Rhodia radix, smeerwoortel die een roozen reuk heeft.

Rhododaphne, rhododendron, oleanderboom.

Rhomboides, schebe of langwerpige ruit / tarbotgelpke raam.

Rhombus, ebenzpdige ruit / schebe ruit / scheef vierkant.

Rhus coriariorum, smak.

Rhuselinum, waterhaneboet.

Rhyas, oogtraaning.

Rhygma, stukentrekking.

Rhypticus, afvagende.

Rhytharmonicus, rymwelsluidig.

Rhythmida, rymkunst / rymzangkunst.

Rhythmopœia, rymmaaking / rymmaakkunde.

Ribesium, aalbesfen.

Ricinus, wonderboom / mollekruidboom / kruisboom.

Rictus, onderhaak.

Rifagaltum, rood rottenkruid.

Rifus, lach.

Rite, wel/ hehoorzlyk.
 Rizolithi, versteende wortelen.
 Rob, rohob, hontggelyk zap.
 Robur, haageikenboom.
 Robus, wintertarto
 Rorella, rorida of solfiroda,
 lopighkruid/ zonnedaauto.
 Ros, dauw.
 — cæli, hemelsdauto gras.
 Ros Syriacus, hemelhonig /
 luchthonig.
 — solis, zonnedauto.
 Rosa, roozenboom.
 Rosa Junonia, lisse.
 Rosuarinum coronarium,
 rosmaryn.
 Rotulatio, maaking van ron-
 de koekjes.
 Rotulæ, ronde koekjes.
 Rubia, rubia tinctorum, mee/
 rotte/ krap.
 — marina, zeerotte/ zeesche
 mee.
 Rubifaciens, roodmaakende.
 Ruberta, rohbverskruid.
 Rubigo, roest.
 Rubini di rocca, granaat-
 steen.
 Rubinus, robyn.
 Rubrica, rood opschryft/ af-
 rekening/ opschryft.
 — fabrilis, rood krypt.
 Rubrus, braam.
 — Idæus, hemebraam/ hen-
 nehesfen.
 — caninus, hondsbraam/
 hagedoozn.
 Ructatio, ructus, rusping/
 rissing.
 Rufus, roodhoofd/ roodhac.
 Rumex, zuuring/ patig.
 — favius, patig/ surkel.
 — acutus, peerdik.
 Ruminare, herkaauten.

Rupertiana, ojebaarshet.
 Rupicapra, steenbok.
 Ruptio, scheuring/ rping.
 Ruscus, steekpalm/ steekpalm-
 boom/ muisdoozn.
 Ruscus silvestris, hulst.
 Ruta, wypruit/ ruite.
 — muralis of muraria, steen-
 ruit.
 — canina, helmruit.
 Rutula, kleine wilde wypruit.

S.

Sabbatharius, rustdagdry-
 ver.
 Sabbathum, rustdag.
 Sabina, sabelboom/ zevenboom,
 Sabulum, zand.
 Saccharum, suiker.
 Saccularius, goothelaar/ oheg-
 hokes.
 Sacerdos, priester.
 Sacopodium, sagapeengom.
 Sacerdotalis, priesterlyk.
 Sacramentum, heilteken/ ceda-
 hond/ verhandsteken.
 — militare, kypgseed.
 Sacramenti significatio, bete-
 kening des sakraments.
 — obsignatio, verzegeling
 des sakraments.
 — præbitio, uitreiking des
 sakraments.
 Sacramenta semantica, bete-
 kenende sakramenten.
 — metadotica, overleberende
 sakramenten.
 — prosperonta, woodræ-
 gende sakramenten.
 Sacrarium, sakramentshuig-
 ken/ heiligdomsbewaars-
 plaats.
 Sacrificium, offer/ offerhande.
 Sa-

- Sacrificium expiatorium of propitiatorium, **zoenoffer**.
 — eucharisticum, **dankoffer**.
 — misfaticum, **misoffer**.
 Sacrolumbus, **heiliglenden-
spier**.
 Sagapenum, **sagapeengom**.
 Sagarius, **filecrhooper**.
 Sagitta, sagittalis, **serpents-
tongen**.
 Sagittarius, **schutter**.
 Sagmen, **pyzerhard / pyzerkruid**.
 Sagri, **sagrpneer**.
 Sal, **zout**.
 — alkali, **alkalynzout**.
 — ammoniacum, **ammoni-
akzout**.
 — cibarium of culinare, **ge-
meen zout**.
 — fossile of gemmeum, **steen-
zout**.
 — Indum of pyramidale, **py-
ramidaalzout**.
 — marinum of cubicum, **zeezout**.
 — petrae, **salpeter**.
 — solare nativum, **natuur-
lyk ammoniakzout**.
 — neutrum, **geenslachtig na-
tuurlyk zout**.
 — lixiviosum, **loogachtig zout**.
 Salarium, **loon / werkloon /
wedde**.
 Salicaria, **wederik**.
 Salucastrum, **bitterzoet**.
 Salificatio, **zoutmaaking**.
 Saliunca, **labendel**.
 Saliva fiderum, **honingdaauw**.
 Salivaris, **hertram**.
 Salivatio, **spogmaaking**.
 Salsifiora, **loopighkruid**.
 Salsifiora amerina, **kwiech-
boom / Abrahams boom /
zeewitge / kuitschlam**.

- Salix, **wilgeboom**.
 Salix equina, **paardestaart /
kattestaart**.
 Saltatoria, **danskunst**.
 Saltatricula, **spronghaan**.
 Saltus vocis, **stemspzang**.
 Salucandria, **narduszaad / ni-
gelle**.
 Salvatella, **de miltader**.
 Salvia, **salute / salte**.
 — Romana, **seharlef**.
 — agrestis of ambrosiana, **wilde salte**.
 — vitæ, **steenruite**.
 — vitri, **glaszout**.
 Salvificans of salvificus, **za-
ligmaakende / zaligende**.
 Salvo errore calculi, **onder
beding van eene kwaade
optelling te mogen berbeta-
ren**.
 Salvus conductus, **byz ge-
leide**.
 Sambucus, **blier / holder-
boom**.
 — aquatica, **waterblier / zwel-
ken / zwelkenhout**.
 — humilis, **hadig**.
 Samsucus, **marjolein**.
 Sanabilis, **geneeslyk**.
 Sanabilitas, **geneesbaarheid**.
 Sanamunda, **nagelkruid**.
 Sancire, **inzetten / instellen /
willekeuren / bevestigen /
hevelen op zekere hoete of
straffe**.
 Sanctior, **inzetter / insteller /
bevestiger**.
 Sanctimonia, **sanctitas, heil-
ligheid**.
 Sanctificatio, **heiligmaaking /
heiliging**.
 Sanctificator, **heiligmaaker**.
 Sanctificans, **heiligmaakende**.

Sanctio, **inzetting / instelling / willekeur.**
 Sandal, **zandelhout.**
 Sandaracha Arabum, **jenez-berboom.**
 Sanguificatio, **bloedmaakting.**
 Sanguinalis, **peen / ledgras / hondsgras.**
 Sanguinatio, **bloeding / bloedloozing.**
 Sanguiforbia, **pimpernel.**
 Sanicula, **fanikel.**
 Sanies, **etter / vuil bloed.**
 Santalum, **zandelhout.**
 Santolina, **sipzskruid.**
 Saphena, **de moederader.**
 Saphyrus, **saphiersteen.**
 Saponaria, **zeepkruid.**
 — Americana, **zeepboom.**
 Saponea, **amandelkruid.**
 Saporegma, **spysverrotting.**
 Saracenicæ, **Sarazmskruid.**
 Saracenicum frumentum, **bockweit.**
 Sarcasmus, **spotting.**
 Sarcocolla, **bleseschlym.**
 Sarcole, **bleseschcheurfel.**
 Sarcoticus, **bleseschteelende.**
 Sarta testæ, **in goeden stand / behouden.**
 Satelles, (*Sterrekunde*) **wachters.**
 Satellites Saturni, **de wachters van de planeet Saturnus.**
 Sati-acceptio, **hozgaanneeming.**
 Satisfactio, **hozgstelling.**
 — necesaria, **noodzaaklyke hozgstelling.**
 — voluntaria, **willige hozgstelling.**
 Satisfactio, **genoegdoening / voldoening.**

Satisfactorius, **voldoende.**
 Satrapes, **drost / landdorst.**
 Satureia, **keule / satireie / hof-kun / lochtchoel.**
 Saturium, **standelkruid / kulekenskruid.**
 Satyra, **schimpdicht / steekdicht / schimpfchryft / schotschryft.**
 Satyrium basilicum, **hondekenskruid.**
 Satyrus, **geitman / geitman-netje.**
 Saxifraga, **saxifragia, steenbreeke / hebernaart / hebernel.**
 Scabies, **schuzftheid.**
 Scabinus, **schepen / rechter van een laage bank.**
 Scabiola, **schuzftheid.**
 Scævola, **scævus, slinksch / slinkerpoot.**
 Scala altimetra, **hoogtemeetingolcer.**
 — milliarium, **mplmaat.**
 — musica, **zangmaattrap.**
 Scalata, **wenteltrap.**
 Scalenus, **ongelphzpdig / oneve ibeenig.**
 Scandix, **naalbekervel.**
 Scandulaca, **smeerkruid.**
 Scaphoïdes, **schuitachtig / schuitsgewoze.**
 Scapula, **'t schouderblad.**
 Scapularis, **schouderbladig.**
 — arteria, **schouderbladsflagader.**
 — vena, **schouderbladsader.**
 Scarabæus, **een tor.**
 Scarificatio, **hopping / schzabing.**
 Scaurus, **botstiel / plomphiel / groot van enkelen.**
 Sceleton, **een geraamte.**
 Scelotyrbe, **scheurhui k / blaauwz**

- blaauwſchijnt.
 Scena, toneel / uitkomst.
 Schedula, dziefken / rolleken.
 Schenographia, ſchaduwkonde / ſchaduwbeſchryving.
 Sceptrum morionis, liſchdodden / dullen / polſen.
 Schema, (*Meetkunde*) afbeeldſel / boozbeeldſel / ontwerp / tekening.
 Schema, (*Wiſprekenheidskunde*) woordgeſtalte / ſierſpraak.
 Schematologia, woordgeſtalte-kunde.
 Schefis, ſtand.
 Scheticus, ligt verdoepſbaar.
 Schisma, ſcheuring / tweeſpalt.
 Schismaticus, ſcheurziek.
 Schœnanthum, kemelshoof.
 Scholasticæ, ſchoolgeleerdſch.
 Scholasticus, ſchoolſch / tot de ſchool behoorende.
 Scholium, lipudegſel / korte verklaaring.
 Sciaterica, zonnepzerkunde / uurpzerkunde: zonnepzerpzer.
 Schiatericum, zonnepzerp / zonnepzerpzer.
 Sciatica, heupjichte.
 — vena, de heupader.
 Scientificus, geleerd.
 Scientia, wetenſchap.
 Sciographia, zie Schenographia.
 Scilla, zeeajuin / zeenarſis.
 Scirpus, waterbiezen.
 Scirrodes, wenachtig.
 Scirrhoma, ſcirrhus, wen / hardigheid / hard gezwel.
 Sclerophthalmia, harde oogontſteeking / hard ooggezwel.
 Scleroticus, hardmaakende /
- verhardende.
 Sclerotis, hardigheid.
 Scolioma, verdraaiſing.
 Scolopendria, hartſtong.
 Scolopendrium, ſteenbaaren / mildkruid.
 Scolymus chryſanthemos, gulde diſtel.
 Scopra regia, of carpentorum herba, H. Barbaraskruid.
 Scorbutus, ſcheurbuik / blaauwſchijnt.
 Scordium, waterlook.
 Scorodoprafum, lookparel.
 Scorpioïdes, ſchorpioenkruid.
 Scorpius, ſteekende brem.
 Scorzonera, adderkruid / ſlangenkruid.
 Scotinus, verbloos.
 Scotodinus, ſcotoma, oogzwindeling / zwindeling / verblindung.
 Scretio, rofheling.
 Scribæ, ſchriſtgeleerden.
 Scriptoria, ſchriſtſtaunst.
 Scriptura, geſchriſt.
 — privata, bijzonder geſchriſt.
 — publica, openbaar geſchriſt.
 — originalis, oorzpronkſch geſchriſt.
 — authentica, geloofwaardig geſchriſt.
 — probatoria, daads bewyſſchriſt.
 Scrobulus cordis, het harteputje.
 Scrofula, ſcrophula, 't koningsgeer / kropgeer / kliergezwel.
 Scrophularia, ſpeenkruid / klierkruid.
 — major, groot ſpeenkruid.
 — minor, klein ſpeenkruid.
 Scrotum, de klootzak / boz

zelen.
 Sculptoria, *snijwerk*.
 Sculptoria, *snijkunst*.
 Scutiformis, *schildboortig / schildachtig*.
 Scytica radix, *zoethout*.
 Sebel, *bles op 't oog*.
 Secale, *rogge*.
 Secans, *snijden*.
 Secretarium, *geheimschryver*.
 Secretarius, *geheimschryver / gerechtschryver / sekretaris*.
 — curiæ, *hofschryver*.
 Sectio, *snijding*.
 — vernalis, *lentsnede*.
 — autumnalis, *herfstsnede*.
 — conica, *kegelsnede*.
 Secularis sacerdos, *wereldlyk priester*.
 Seculum, *honderdjaar / eeuw*.
 Secunda, *de tweede*.
 Secundarius, *tweede / volgende*.
 Secundina, *nageboorte / geboortelies*.
 Secundum quid, *naar tet*.
 — dici, *naar gezegd wordt*.
 — esse, *naar zijn*.
 — existendi consecutionem, *naar gevolg van in wezen zijn*.
 Securidaca, *hplkenskruid*.
 Sedigitus, *die zes vingeren aan een hand heeft / zesvingerig*.
 Sedum, sedum majus, *huislook / donderbaard*.
 Sedum minus, *kleine donderbaard*.
 — tertium, *muurpeper*.
 Segmentum, *verbulling / buis / snijfel / deel*.
 Selago, *hamferkruid*.
 Selenitis, *maankruid*.

Selenographia, *maanbeschrijving*.
 Selinon, *peterselie*.
 Semanticus, *betekennende*.
 Semeiotica, *tekenskunde*.
 Semeiotice, *tekenskundiglyk*.
 Semeioticus, *tekenskundig*.
 Sementatio, *zaadteeling*.
 Semenzina, *zeberzaad*.
 Semiarcus, *halfhoog*.
 Semibrevis, *halfhoort*.
 Semichorda, *halfpeeze*.
 Semicolon, (*Spraakkunst*) *halftid / ook het teken daarvan of de stippen (;)*.
 Semidialis, *snij tarwenmeel*.
 Semiditonus, *halfthoetoon*.
 Semilunaris, *halfmaanig / halfmaanstopze*.
 Semimenbranosus, *halfvlies / halfvliesachtig*.
 Semiminima, *halfkleinste*.
 Seminalis, *berkensgras / wreggras / duizendknoop / kuupeelgras*.
 Seminarium, *planthof / zaaihof / kweekthof : ook kweekschool / voornamelyk Lankekerdienaars*.
 Seminatio, *zaaijng / zaaduitwerping*.
 Seminervosus, *halfzenutwig / halfzenutwachtig*.
 Semiorbicularis, *halfronde / halfbolachtig*.
 Simiplenus, *halfbol*.
 Semispinatus, *halfdoornachtig*.
 Semislarius, *halbe*.
 Semitertiana, *halfanderdaagsche koozts*.
 Semonium, *halftoon*.
 Semivocalis, *halfalinker*.
 Sempervivum, *donderbaard / huislook*.

Sena,

Sena, zeneboom.
 Senagrueel, Virginiaansche
 slangenwortel.
 Senator, een raadsheer in
 staats of landszaaken.
 Senatus, de raad/ raadsver-
 gadering.
 — curiæ præsidialis, de raad
 van 't hof van Holland.
 — supremæ curiæ, de hoo-
 ge raad.
 Senatusconsulta, raadshe-
 sluten.
 Senatusconsultum Libonia-
 num, een raadsbesluit tegen
 de misdaad van valscheheid.
 — Macedonianum, een raads-
 besluit verbiedende geld te
 leenen aan minderjarigen.
 — Ophitianum, een raads-
 besluit volgens welk moe-
 ders haar kinderen moeten
 laten erven.
 — Sillanianum, een raadsbe-
 sluit tegen 't openen van een
 testament eener omgebrag-
 te/ voor dat de schuldige
 gehonden en gestraft was.
 — Tertullianum, een raads-
 besluit waarbij de moeders
 tot de erfentis haarer kinde-
 ren zonder testament toege-
 laten werden.
 — Trebellianum, een raads-
 besluit by welk een erfge-
 naam over de hand een vier-
 de der erfentis voor zich be-
 hield.
 — Vellejanum, een raadsbe-
 sluit waarbij besloten is op
 de bozgtachte der vrouwen
 geen recht te doen.
 Senecio, gruidkruid/ kruis-
 kruid/ kruiswortel.

Senecta, slangenvel.
 Sennæfolia, zenebladen.
 Sensibilis, gevoelbaar.
 Sensorium, sensorium, ge-
 voeltuig.
 Sensorius nervus, gevoelzer-
 nuw.
 Sensitivus, gevoelig.
 Sensualis, gevoelph.
 Sensualitas, gevoelphheid.
 Sensus, zinn/ gevoelen.
 — affirmativus, toestemmende
 de zin.
 — negativus, ontkennende
 zin.
 Sententia, gedenkspreuk /
 spreuk/ gewysde/ oordeel/
 bonnis.
 — definitiva, eindoordeel/ eind-
 bonnis.
 — interlocutoria, byoordeel/
 tusschenbonnis.
 — provisionalis, middeler-
 wysch bonnis.
 Sentis, hzaam.
 Separabilis, afscheidelyk / af-
 scheidbaar.
 Separabilitas, scheidbaarheid/
 afscheidbaarheid.
 Separatio, (*Spraakkunst*) af-
 zondring.
 Separatio bonorum, goedel-
 scheidung.
 Separativus, afscheidelyk.
 Separatorium, scheidrecht-
 plaats.
 Seplastarius, zelfverkooper.
 Septemviri, zevenmannen.
 Septenarius, zeventalig.
 Septicus, verrottende/ ver-
 rotten doende/ rottigmaa-
 kende.
 Septifolium, zevenblad / toz-
 mentille.

Sep-

Septinervia, weegbree met breede bladeren.
 Septum, afscheidfel / schot.
 — cordis, het tusschenscheidfel des harten
 — lucidum, het heldere scheidfel.
 — narium, het neuzeschot.
 Sequester, bewaarder hand / scheidzman / krakkeelgoedbewaarder.
 Sequestrare, in bewaarder hand stellen.
 Sequestratio, in-bewaarderhand-stelling.
 Serapium, sagapengom.
 Seriphium, zeealssem.
 Sériola, andybie.
 Seris, witte andybie.
 Serofitas, wepachtigheid / wepig / wepigheid.
 Serofus, wepig / wepachtig.
 Serpentaria major, slangekruid / speerwoxtel / adderkruid.
 — minor, papenkullekens / kalfsboet
 Serpigo, spzngend buur.
 Serpillum, serpyllum, wilde rym / kwindel / onzer vrouwen bedstroo.
 Serratula, zaagachtig kruid / gamanderlyn.
 Serratus, zaagachtig / zaagwyzig.
 Sériola, wilde lattouto.
 Sertula campana, malloot / steenklaver.
 Serum, wep.
 Serva, een slabin.
 Servilla, fervillum, suikerwoxtel.
 Servire, slaaben of slooben / allerlei harde dienstbaarheid

doen.
 Servitus, dienstbaarheid / slaverny.
 — prædiorum, landdienstbaarheid
 — urbanorum, huisdienstbaarheid.
 — rusticorum, velddienstbaarheid.
 Servitutes, dienstbaarheden / slavernyen.
 — prædiorum, landdienstbaarheden.
 — rusticorum, velddienstbaarheden.
 — urbanorum, huisdienstbaarheden.
 Servus, slaaf / knecht / lpfelgene.
 — atrarius of atriensis, boorzhof-slaaf.
 — focarius, haard-slaaf.
 — mediastinus, huis-slaaf.
 — arcarius, koffer- of geld-slaaf.
 — hercita, akker-slaaf.
 — capfarius, hasdraagende slaaf.
 — sacularius, beursdraagende slaaf.
 — apolis, ban-slaaf.
 — orcinus, na 's heeren dood byze slaaf.
 — originarius, oozspronklyke slaaf.
 — adscriptitius, ingeschreben slaaf.
 — vicarius, onder-slaaf.
 — fornacarius, oven-slaaf.
 — receptitius, weder aangenomen slaaf.
 — pileatus, gemuchte slaaf.
 — fructuarius, vrucht-slaaf.
 — hæreditarius, erf-slaaf.
 Ser-

Servus deditus, overgebe-
ling slaaf.

Sesamoïdes, zaadachtig.

Seseli, fermonteine.

— masfilienfe, gekzonkelde
benkel.

Seta, barkensborstel.

Setaceum, hairenzeef.

Setanium, zomertarw.

Sexa, zestig.

Sexagenarius, zestigtallig/
zestigjaarig.

Sextilis, zeskantig.

Sideratio, geraaktheid/ be-
roerdheid.

Sideratus morbus, de beroerte.

Sideritis, glidkruid.

Sigillum Salomonis, Salo-
mons zegel.

Sigmoïdes, kopswozig.

Signatum, 't getekende.

Signatus, getekend.

Signifer, (*Krygskunde*) fran-
daarddraager.

Signifer, (*Starrekunde*) taan-
rond/ tekenkring/ dieren-
riem.

Significatio, betekening.

Significative, betekenenend.

Significativus, betekeneude.

Signum, teken.

— exclamationis / uitroep-
teken (!).

— interrogationis / vraag-
teken (?).

Silentium, stilzwigen.

Silicia, silicula, fenigriek.

Siler, geil.

Siler montanum, fermonteine.

Siligo, wintertarw/ tarwen-
bloem/ donst.

Siliqua, Turkische of Kroon-
sche boontjes.

Siliqua dulcis, St. Jans

hzoed.

Siliquastrum, kost.

Silo, hamuisneus/ bromneus.

Silvæ mater, geiteblad/ mem-
mekenskruid.

Simila, similago, spn tarwen-
meel/ bloem.

Similaris, gelykhaartig/ een-
slachtig/ gelykslachtig/ ge-
lykdeelig.

Similis, gelyk.

Similiter, gelyklyk.

Similitudo, gelykenis.

Simitas, boggelneuzigheid.

Simo, boggelneus/ platneus.

Simplex, enkel/ eenvoudig.

Simplicitas, eenvoudigheid.

Simpliciter, eenvoudiglyk /
rechtuit.

Simul, te gelyk.

— tempore, te gelyk in tyd.

— natura, te gelyk in natuur.

— dispositione, te gelyk in
schikking.

— dignitate, te gelyk in
waardigheid.

— cognitione, te gelyk in
kennis.

Simultaneitas, tegelykzynheid.

Simultaneus, tegelykzynde.

Simultas, tegelykheid.

Simus, 3de Simo.

Sinapi, magstaardzaad.

Sinapismus, blaarmaakende
zalf/ roodmaakende artseny.

Sinciput, het opperhoofd.

Singadi, droevige boom.

Singula generum, de byzon-
dere der geslachten.

Singularis, byzonder.

Singularis succesor, (*Rechts-
geleerdheid*) enkele nazaat.

Singularitas, byzonderheid.

Singulariter, byzonderlyk.

Sin-

Singulariter nominatus, byzonderlyk genaemd.
 Singultio, hikhing.
 Singultus, hik/ nâk.
 Sinuofus, (*Geneeskunst*) etterhol.
 Sinus, (*Wiskunst*) hoekmaat.
 — totus, heele hoekmaat.
 — rectus, rechte hoekmaat.
 — versus, verkeerde hoekmaat.
 Sinus, (*Geneeskunst*) holte/ etterholte.
 Sirtialis, hreintontsteeking.
 Sirius, hondsgestarte/ de groote hond.
 Siro, zweetpulst/ zweetblaartje.
 Sifarum, suikerwortel/karoot.
 Sifer, suikerwortel.
 Sifymbrium, waterkers/roode wilde munte/ gekruide balsen.
 Silyrinchium, zeegenrpf.
 Siranium, zomertarto.
 Sitostafius, hoornverkooper.
 Situâlis, standelfp.
 Situs, stand.
 Situs, (*Spraakkunst*) gestalrenis.
 Sium, watereppe.
 Sladi, hamfer.
 Smegma, zutversel/reinigsel/zeep.
 Smilax laevis, winde/wange/ klokjes winde/ ibenboom/ tevenboom
 — aspera, stekende winde.
 — hortensis, kroonsche boonen.
 Smyrniûm, labas/ pietersele van Macedonie.
 Societas, maatschapp.
 — clasfis navalis, scheepsg

maatschapp.
 Socer, schoonvader/ behutvader.
 — magnus, behutvdgrootvader/ schoonvadersvader.
 Socius, makker/ deelgenoot.
 Socrus, schoonmoeder/ behutvdmoeber.
 — magna, behutvdgrootmoeder/ schoonmoedersmoeder.
 Soda, de zode.
 Solanum of solatrum, nachtschade.
 — tetraphyllum, wolfsbezie/ spimekoppes.
 — vesicarium, kriecken over zee.
 — somniferum, slaapendmakende nachtschade.
 — maniacum of furiosum, dolmaakende nachtschade.
 — lethale of mortale, dolle hessen/ dolkruid.
 Solaria, zonnedaauw.
 Solarium, zonnepfizer.
 Soldana, soldanella, zeewinde.
 Solemniter, plechtiglyk/ volgens herkomen.
 Soleus, plaatgelyk.
 Solidago, waaltwortel.
 — Saracenicâ, of virga aurea, Heidensch wonderkruid.
 Solidimetria, lichaamsmeting/ lichaamsmeetkunde.
 Soliquadratûm, lichaams vierkant.
 Solidus, (*Wiskunst*) lichaamslyk.
 Solis flos Peruvianus, zonnebloem.
 Sollicitator, aanzoeker by de rechters om getoysde.
 Solœcisnius, taalwoestheid/ wanpraak/ wantaal/ brabbel.

- beltaal.**
 Solœcista, **waanſpreker / kromtong.**
 Solœcophanes, **ſchynwaanſpraak.**
 Soliflora, **zornedaauto.**
 Solstitialis, **zonneſtandig.**
 Solstitium, **zonneſtand.**
 — æſtivum, **zomerzonneſtand.**
 — hybernium, **winterzonneſtand.**
 Solutio, (*Wysgeerte*) **ontloſſing / ontbinding / oploſſing.**
 Solutio, (*Rechtsgeleerdheid*) **betaaling / holdoening / holdoeningſchijft.**
 — per partes, **betaaling by deelen.**
 — ſolutionis, **holdoeningſchijfts wederlegging.**
 Somatologia, **lichaamkunde / lichaambeschrijving.**
 Somnambulus, **ſomnambulo, een ſlaap- of droomwanbelaar.**
 Somniferus, ſomnificus, **ſlaapbertwekkende.**
 Sonchus, **ganzediſtel / hazediſtel / donkediſtel / honpkruid / melkweide / hazekool.**
 — ſilveſtris, **haberesſche.**
 Sonus, **klank.**
 Sophia chirurgorum, **ſiekruid.**
 Sophisma, **drogrede / bedrieglyke ſluitrede / neustopſheid.**
 — figuræ dictionis, **drogrede der geſtalte des woords.**
 — a dicto ſimpliciter, **drogrede van eenvoudig gezag.**
 — ignorationis elenchi, **drogrede van weerleggings onkunde.**
 — petitionis principii, **drogrede van den eiſch des he-**

ging.

Sophisma non causa pro causa, **drogrede van geen oorzaak als oorzaak.**

— plurium interrogationum, **drogrede van veele vraagen.**

Sophista, **neustopze.**

Sophisticus, **neustopzig / bedrieglyk.**

Soporialis, **ſlaaperig.**

Sorbus, **ſorbenboom / ſpreukbeſen.**

Sordes, **voile etter.**

Sorgum, **zorgzaad.**

Sorigmus, **oorsuizing.**

Sorites, **ſtapelrede / opſtapeling / klimrede / klimmend beſluit.**

Soror, **zuster.**

— germana, **volle zuster.**

— confanguinea, **halve zuster van vaders wegen.**

— uterina, **halve zuster van moeders wege.**

Sororius, **zustersman.**

Sors, **hoofdeſchuld / hoofpenningen.**

Spagyrica, **ſtoffſcheikunde.**

Sparadrapus, **doozpleiſterd linnen.**

Sparganium, **waterliſch / handelaarſ.**

Spartostatica, **toutweegkunde.**

Spartum, **Spaanſche hren.**

Spasma, **zenuttrek / zenuttrekking.**

Spasmus, **kramp / zenuttrekking / ſamentrekking.**

— cynicus, **mondkramp.**

— flatulentus, **windkramp.**

Spatha, **zwaardkruid.**

Spatula, **ſchouderbladsbeen.**

Spa-

Spatula foetida, stinkend lisch/
wandluiskruid.
Specialis, bijzonder.
Specialissimus, bijzonderst.
Species, gedaante / gemeene
gedaante / bijzondere ge-
daante.
Specificatio, gedaantemaak-
king / gedaantegeefing.
Specificativus, gedaantemaak-
kende.
Specificus, gedaantemaaken-
de / gedaantestellende.
Specimen, staaltje.
Speculatio, zinnelwerking / be-
zinning / opmerking / be-
speuring / bespiegeling.
Speculativus, beschouwende /
bespiegelende.
Speculum ustorium, brand-
spiegel.
 — **veneris**, vrouwenpiegel.
Spelta, spelt.
Spergula, spurie.
Sperma, zaad.
Spermatica vena, de zaad-
ader.
Spermaticus, zaadachtig.
Sphacelus, (*Geneeskunst*) bzein-
ontsteeking / bzeinzweering /
't houd vuur.
Sphacelus, (*Kruidkunde*) wolle
de salte
Sphaera, kloot / bol / hemel-
kring.
 — **mundi**, wereldkloot.
 — **cælestis**, hemelkloot.
 — **terrestris**, aardkloot.
 — **armillaris**, hoepelkloot.
 — **marina**, zeeappel.
Sphærica, volkunde / kloot-
kunde.
Sphærocephalus, bolhoofdijg /
kloothoofdijg.

Sphærocephalus carduus,
breemde distel.
Sphæroidales, langwerptige
bollen of klooten.
Sphæroides, eivond / kloots-
of bolgetoep.
Sphæropœia, hemelkringmaa-
king.
Sphæropœitica, hemelkring-
maakkunde.
Sphalmata graphica, schryf-
gebreken.
Sphenoides, wigachtig.
Sphænothatingæus, wigge-
beenkeelig.
Sphenopogon, die een gekloof-
den haard heeft.
Sphenostatica, kloofwigkunde /
kloofkunde.
Sphondylus lapis, steen in
den kop van den harderbisch.
Sphygmologia, polskunde /
aderslagkunde.
Sphyncter, de ringspier / sluit-
spier.
Spica, een afe.
Spica nardi, spijk.
Spina, (*Ontleedkunde*) de
kant / graat.
 — **osis ilium**, de kant van
't zijdebeen.
 — **dorsi**, 't ruggebeen / de
ruggraat.
Spina, (*Kruidkunde*) doorn.
 — **alba** of **regia**, onzer vrou-
wendistel.
 — **foliitalis**, zomerdistel.
 — **acida**, sauseboom / zuur-
boom.
 — **spina acuta**, hagedoorn.
 — **infectoria**, rhyphessen.
 — **cervi** of **burgi**, rhyphessen.
Spinachia, spinachium, spi-
nasse.

Spi-

- Spinatus , (*Kruidkunde*)
doornachtig.
- Spinatus , (*Ontleedkunst*)
graatig.
- Spinus albus, hagedoorn.
- Spiralis, slangetrek: slangs-
gelops.
- Spiratio, uitblaazing.
- Spirituales, geesdyppers.
- Spiritus, (*Spraakkunst*) ge-
blaas.
- asper, hard geblaas.
- lenis, zacht geblaas.
- Spiritus, (*Wysgeerte*) geest.
- vini, wyngceest/ hzand-
wyn.
- Splen, de milt.
- Splenica arteria, de miltslag-
ader.
- Spleneticus, splenicus, milt-
achtig / miltversterkende /
miltzuchtige.
- Splenium, (*Heelkunde*) lang-
werpige pleister.
- Splenium , (*Kruidkunde*)
steenbaren / miltkruid.
- Splenitis, de miltzucht.
- Spoliare, iemand stooren of
hinderen in zyne bezitting/
berooften / afzetten.
- Spoliatio, stooting uit 't bezit-
ting / beroofing.
- Spoliator, stoorder / roover.
- Spoliatus, gestoorde / beroof-
de.
- Spolium, roof / geroofd goed.
- Spongiosus, spongoides, spon-
sif / sponsachtig.
- Spongites, sponssteen.
- Sponfa, hzuid.
- Sponsalia, sponsalitia, trouw-
beloften.
- Sponsor, gebader / hoeg / be-
loover.
- Sponfus, hzuidegont.
- Spontaneus, zelfwillig / van
zelfs komende.
- Spondium, gehzand elpenbeen.
- Spondylium, Duitse bee-
renhlaute.
- Sporadicus, verspreid.
- Sportula, teenen mandeken /
gelddoosken / 's rechter-
wedde / mozzengroetgaabe /
dagelphische leefstogtgifte.
- Spuria, een hoerendochter.
- Spurius, een hoerenzoon.
- Squamiformis, schubachtig /
schubsgelops.
- Squilla, seaajuin / aardajuin /
mufzenajuin.
- Stabularis, stalhouder / stal-
meester.
- Stachys, welriekende ande-
ren / veldandoren.
- Stagnum, een vyber.
- Staphyloma, rozynhoortels-
groote uitschieting van 't
druifbessevlies.
- Staphisagria, luiskruid.
- Statera, ongsel / unster.
- Statica, weegkunde / weeg-
kunst.
- Statica, (*Kruidkunde*) groot
gras.
- Statio, wachthuis / wacht-
plaats / heurs / zeehaven
- fiscalis, een plaats / al-
waar 's lands gemeene zaak
bediend wordt.
- Stationarii, schidwachten.
- Statuaria, beeldhouwkunst.
- Status, staat / hoofzaak.
- Statutum, inzetting / landwet /
stede wet / verordening.
- Steacoccele, nerscheursel.
- Steatoma, smeerschuil / smeer-
gezwel / spekgeszwel.

Na

Ste-

Steganographia, verborgen-
 schryfing.
 Stegnoticus, stoppende / sluf-
 tende.
 Stelechiæca, pooztader.
 Stelechites, beenlym.
 Stellaria, leverkruid / walmees-
 ter.
 Stellionatus crimen, misdad
 zonder eigen naam.
 Stenochoria, benaauwing /
 toegroeiing.
 Stercus diaboli, duivelsdrek.
 Stereometria, lichaamsmee-
 ting / lichaamsmeetkunde.
 Sterile nigrum, potloot.
 Sternophyoïdes musculus,
 bozstbeen / tongbeenspier.
 Sternothyroïdes musculus,
 schildgelyke bozstbeenspier.
 Sternum, bozstbeen.
 Sternumentaria, wild tand-
 kruid.
 Sternutatio, niefing / snie-
 zing.
 Sternutatorius, sniezende / snie-
 zing vertekkende.
 Stæchas, of stichas citrina,
 rhyndloem / mottekruud / sti-
 chaskruud.
 Stilus cariae, rechtsgebruik /
 rechtsloop / wyze van rechts-
 pleeging.
 Stipulari, toezeggen / beloof-
 ven / eifchen / hedingen.
 Stipulatio, verbintenis of toezeg-
 ging dooz bzaagen en ant-
 woorden.
 — pura, zuivere toezegging.
 — ad diem, toezegging op
 dag.
 — sub conditione, toezeg-
 ging onder voorwaarde.
 Stipulator, eifcher en he-

geerder van belofte / bzaa-
 ger / toezegger / beloober.
 Stæchiologia, hoofdstofkum-
 de / hoofdstofbeschryving.
 Stomacace, stomacaxia,
 fcheurbuik / blaauwfehuit.
 Stomachicus, maagsterkende.
 Stomachicus nervus, de maag-
 zenew.
 Stomaticus, mondsterkende.
 Strabismus, fcheelheid / oog-
 kramp.
 Strabo, strabus, fcheertaart.
 Stramonia, dooznappel.
 Stranguria, de koude pis /
 droppelpis / waterloozing
 by droppels.
 Strata telluris, laagen of bed-
 dingen der aarde.
 Stratagematographia, krygs-
 listbeschryving / krygslist-
 kunde.
 Stratificatio, dehfelmaaking.
 Stratiotes, ruiterskruid / ger-
 we.
 — aquatilis, waterruiters-
 kruid / krabbenkilaawt.
 Stricte, op 't naauwste geno-
 men / eng genomen.
 Stricti juris, volgens 't recht
 op 't engst of naauwste ge-
 nomen.
 Strigosus, magerheim.
 Strobilus, pingel / pennappel-
 kern.
 Strumaria, kleine klijfen.
 Strumea, haneboet.
 Strumum, strumus, nachts-
 fhade.
 Struthia, kweehoon.
 Struthium, zeepkruud.
 Strychius, nachtsfhade.
 Stuba of stupha, stoof.
 — sicca, drooge stoof.

Stu-

Stuprari, een **vrouw ontferen/**
schenden of verkrachten.
 Stuprator, een **vrouwenschen-**
der.
 Stuprum, **vrouwenschemmis.**
 Stylobata, **stijlgrond.**
 Stylocherathyoides muscu-
 lus, **tongbeentsprietgelyke**
hooznspier.
 Styloglossum, **prietgelyke**
tongespier.
 Styloides, **priemachtig/priem-**
gelyk / priemstopje.
 Stylopharyngæus, **priemke-**
lig.
 Strymma, **diksel / grof ober-**
bleffel.
 Stypticus, **samentrekkende /**
toestoppende.
 Subalternari, **onderbeurtigd**
wozden.
 Subalternatus, **onderbeurtigd.**
 Subalternus, **onderbeurtig.**
 Subauditio, **byverstaaning.**
 Subaustralis, **zuidelyk.**
 Subborealis, **noordelyk.**
 Subclavius, **ondersteutelhee-**
nig / onderkropbeenig.
 Sub conditione, **met een in-**
dien / onder hoopwaarde.
 — conditione impossibili,
onder een indien dat onmoog-
lyk is.
 — modò, **mits gestelde maate.**
 — pœnâ confessi & convicti,
op straf van schuldig en
overtuigd te zyn.
 Subcontrarietas, **onderstrp-**
digheid.
 Subcutaneus, **ondershuidig.**
 Subdiaconus, **onderdiaken.**
 Subdifferentia, **onderverschil.**
 Subdivisio, **onderverdeeling.**
 Subductio, **aftrekking.**

Suber, **kozakboom / bloethout.**
 — montanum, **deftbare kozk.**
 Subeta, **slaapzucht.**
 Subfeudatio, **achterleen/leens-**
leen: achterleenstelling/leens-
leenstelling.
 Subhastatio, **openbare ver-**
koopning / opveiling.
 — juridica, **verkoopning door**
de deurwaarders begonnen
en ten hove voltrokken.
 Subintransia, **verbanging.**
 Subjectivus, **onderwerpelyk.**
 Subinvestitus, **leermans leet-**
mân.
 Subjective, **onderwerpelyk.**
 Subjectivus, **onderwerpelyk.**
 Subjectum, **onderwerp / on-**
derwerpelyk.
 Subjicibilis, **onderwerpelyk.**
 Subinferre, **medeinzengen.**
 Subjunctivus, **aangevoegd /**
byvoegelyk.
 Sublimare, **verheffen / ont-**
hoogdyphen
 Sublimatio, **omhoogdyphing.**
 Sublimatorium, **omhoogdyf-**
tuyt.
 Subluxatio, **verstuiking / ver-**
stuiktheid.
 Subnotio, **onderkennis.**
 Subordinatus, **ondergeschikt.**
 Subornatio, **eene heimlyke**
besteking.
 Subreptio & obreptio, **waar-**
heids verzwopning en on-
waarheids voorstelling.
 Subreptive, **steelsgetoys / ter**
sluip.
 Subscriptio, **ondertekening /**
onderschrypning.
 Subsequens, **navolgende.**
 Subsidiarius, **ondersteunende /**
helpende.

Subsistentia, **bestaanplijkheid.**
 Substantia, **zelfstandigheid.**
 Substantialis, **zelfstandig.**
 Substantialitas, **zelfstandigheid.**
 Substantivus, **zelfstandig.**
 Substillum, **houde pis / droop-
pelpis.**
 Substitutio, **tweede erfge-
naamstelling / verbanging.**
 Substrative, **ondergespreid /
onderwerpplk.**
 Substrativus, **onderspreidig /
onderwerpig.**
 Substratum, **'t onderspreide
onderwerp.**
 Subtensio, **onderspanning.**
 Subterraneus, **onderaardsch.**
 Subtiliatio, subtilisatio, **fen-
making.**
 Subungium, **nagelantipping.**
 Subvasallus, **achterleenman /
onderleenman.**
 Succenturiatus, **steedehouden-
de.**
 Successio, **achtervolging / na-
volging / opvolging / erfenis.**
 — ab intestato, **erfenis by
versterf.**
 — ex testamento, **erfenis by
uiterste wille.**
 Successivus, **achtervolgende /
navolgende / na elkander
volgende / boozbygaande.**
 Succesor, **een nazaat / nako-
meling / nakomer.**
 — singularis, **een enkele na-
zaat / een eenige nakomeling.**
 Succinum, **barnsteen / emmer /
amber.**
 Succisa, **dusvelsheete.**
 Succolaia, **chokoloot.**
 Sudamen, **zweetpuistje / zweet-
blaartje.**
 Sufficientia, **genoegezaamheid.**

Suffimentum, **rooking.**
 Suffitus, **damping.**
 Suffocatio uterina, **opstopping
van de lpfmoeder.**
 Suffragium, **keurstemming.**
 Suffrago, **knieschyp in de ach-
terste heenen der heesten.**
 Suffumigium, **rookfel.**
 Suffusio, **toebloed / samen-
bloed / oogzinking / oog-
schemering.**
 Sugillatio, (*Geneeskunst*) **oo-
genroodheid / roodgezicht /
blaauroog.**
 Suitas, **zynheid.**
 Samach, **smak.**
 Summarium, **kozte optelling /
kozt begrip.**
 Supellex, **huisraad.**
 Supercilium, **wenkbraauw.**
 — veneris, **vrouwenhaar.**
 — terræ, **gerwe / duizendblad.**
 Supererogatio, **overtaligheid.**
 Superficiarius, **opperblakkig.**
 Superfœtatio, **superimpræ-
gnatio, overbevruchting /
overvrucht / hbrucht.**
 Superincarnatio, **overbeblee-
sching.**
 Superius, **hobenrang.**
 Superlativus, **overtreffende:
de overtreffende trap van de
byvoeglyke naamwoorden
(b. v. grootst / nuttigste.)**
 Supernaturale, **hobenmatuur-
plk.**
 Superparticularis, **hobendee-
lende.**
 Superpartiens, **hobendeelende.**
 Superpurgatio, **overmaatige
afdypping / te groote zuive-
ring.**
 Superstitio, **obergeloof / by-
geloof / wangeloof.**

- Supertranscendens, hoven^r
 overklimmende.
- Supinator, achteromkeerer.
- Supplicator, verzoeker.
- Suppofitalis, onderstellig.
- Suppofitalitas, onderstellig-
 heid.
- Suppositans, onderstellende.
- Suppositare, onderstellen.
- Suppositio, onderstelling / be-
 tekening.
- Suppositivus, onderstellig.
- Suppositorium, een zetpil.
- Suppositum, onderstel.
- Suppuratorius, ettermaakende.
- Suralis, kuitig.
 — vena, kuitader.
- Suprascapularis, bovenschou-
 derbladig.
- Supraspinatus, hovengratig.
- Surdefolidum, vierhoeksteer-
 ling.
- Susceptores, doopheffers.
- Suspectus de fuga, verdacht
 van blucht.
- Suspensivus, opschorsende.
- Suspiriosus, enghozztig.
- Surdus, (*Gewoonlyk*) doof.
- Surdus, (*Rekenkunst*) onre-
 denig.
- Sutura, een naat.
 — sagittalis, pplnaat.
 — coronalis, de kransnaat.
 — lamboïdes, de winkelhaak-
 naat.
- Sutura squamosa, de schub-
 wyze naat.
 — temporalis, de hoofdsla-
 pen-naat.
- Syagonagra, kaakzicht.
- Sycomorus, *Egyptische* vy-
 gebodn.
- Syderatio, hzeinontsteeking /
 hzeinzweering.
- Syllabe, woordgreep / letter-
 greep / bebatfel.
 — pepultima, boozlaatste let-
 tergreep.
- Syllepsis, verzameling / sa-
 menbatting.
- Syllogismus, sluitrede.
- Syllogisticus, sluitredening.
- Symbiotica, leefkunst / ver-
 keerkunst.
- Symbioticus, samenleebende /
 samenberkeerende.
- Symbola, verwante dingen.
- Symbole, bypassing.
- Symbolum, teken / waarte-
 ken / leuze / heldteken / ge-
 loofsbegrip / geloofshelp-
 denis.
 — apostolorum of fidei, de
 twaalf geloofs-artikelen / het
 geloof.
- Symmeter, ebenmeetbaar / sa-
 menmeetlyk / samenmeets-
 baar.
- Symmetria, (*Meetkunst*) eben-
 meetbaarheid / ebenmeeting /
 overcenkomst.
- Symmetria, (*Geneeskunde*)
 welgemengdheid.
- Sympathia, (*Wysgeerte*) trek /
 onderlinge trek / genegen-
 heid.
- Sympathia, (*Geneeskunde*)
 medelyding / samenlyding.
- Sympatheticus, sympathicus,
 meelydende / samenlyden.
- Symphytum, waaltooztel /
 smeertwoztel.
- Symphonia, (*Zangkunst*) sa-
 menklank / samengeluid.
- Symphonia, (*Kruidkunde*) ge-
 les / pappegaaiskruid.
- Symphyticus, heelende / sa-
 menhechtere.

Symploce, ontmoet.
 Symptoma, toebal/ bybal.
 — cardiacum, toebal des harten.
 Symptomaticus, toeballig/ byballig.
 Synæresis, synæsiosis, letterfamentrekking.
 Synagoga, bergadering/ bergaderplaats.
 Synalcepha, hersmelting.
 Synanche, keelontsteking.
 Synarthrosis, samenleeding/ aangeleeding.
 Syncategorema, medebeduidsel/ medegezeg.
 Syncategorematicus, medebeduidende.
 Synchysis, (*Spraakkunst*) woordenwandel.
 Synchysis, (*Geneeskunde*) vochtigheids raauwheid.
 Synchondrosis, kraakbeenige samengroeiing of samenboeging.
 Synchrisma, dunne zalf/ snierzalf.
 Syncope, (*Spraakkunst*) letterwegwerping.
 Syncope, (*Geneeskunde*) zwelmeling/ hartbang.
 — cardiacum, hartbang/ hartzwelmeling.
 — stomachica, maagzwelmeling.
 — uterina, ipfmoederzwelmeling.
 Synderesis, synduasis, samenkoppeling.
 Syndicus, s lands boozsprak/ stads boozsprak.
 — civitatis, een raadsmant die 't woord boert wegens den raad.

Syndrome, samenloop/ samenkomst.
 Synecdoche, verbanging.
 Synecdochicus, verbangende.
 Synecphonesis, gelphuutsprekking.
 Synecticus, meegaande.
 Synedrium, gerechtbank/ bergadering.
 Synergia, medebewerking/ samenbewerking.
 Synesis, verstand/ verstandigheid.
 Syneuresis, handachtige samenboeging/ zenuwachtige samengroeiing.
 Syngrapha, samenonderteekening/ samenhandschrift.
 Synizelis, samennederdaaling/ nederzakking/ nederzging.
 Synochus, aanhoudende koorts/ beeldaagse koorts.
 Synodalis, synodicus, kerkerbergaderlyk.
 Synodus, kerkerbergadering.
 — provincialis, gewestelyke kerkerbergadering.
 — nationalis, landelyke kerkerbergadering.
 — œcumenica, algemeene kerkerbergadering.
 Synoloticus, lidtekenende/ lidtekens maakende.
 Synonymia, (*Spraakkunst*) meernaamigheid.
 Synonymia, (*Redeneerkunst*) eennaaming.
 Synonymicus, synonymus, eennaamig/ meernaamig.
 Synopsis, koort begrip.
 Synopticus, beknopt.
 Synpeplegmenon, het samenboegde of samenbegreepene.

Syn-

Synpeplegmenoos, samenge-
nomen.

Synphyfis, samengroeiing.

Synsarcosis, vleeschachtige
samenboeiing.

Syntacticus, samenboeiglyk.

Syntagma, samenschikking.

Syntaxis, samenboeiing /
woordboeiing / woordschik-
king.

Syntaxis irregularis, onre-
gelmaatige woordboeiing.

Syntecticus, die in een staat
van slyting is.

Syntexis, berdtopning / ber-
sinckling.

Synthesis, samenstelling / sa-
menboeiing.

Syntheticus, samengesteld /
saamgeboeigd / saamberbon-
den

Syntrimma, bezeling.

Synusia, samenwezendheid.

Syringa, syrinx, sluitboom /
pypphoom.

Sysfitos, makker / medegenoot.

Systema, (*Wysgeerte*) samen-
siel / kozt begrip.

Systema, (*Zangkunst*) zang-
leider.

Systematicus, in een bepaal-
de orde saamgesteld.

Systole, samentrekking / ber-
naauwing / toefluiting.

T.

Tabacum, tabak.

Tabellio, bondschypper / be-
amptschypper / openbaar
schypper.

Tabes, teering.

— dorfalis, ruggeteering.

Tabidus, die de teering heeft.

Tabula mobilis, beweegbaar
tafel.

— testamentaria, uiterste wil-
bief.

— sinuum, hoogtafel

Tabulæ, (*Kruidmengkunst*)
vierkante hoekjes

Tabulæ geographicæ, land-
kaarten.

Tabulans, tafelachtig.

Tabulatio, maaking van vier-
kante hoekjes.

Tactica, kypgsozdening.

Tactus, maatslag.

Tæda, heenboom.

Tænia, lindworm.

Tages, *Cunis* bloem.

Talcum, talk.

Talio, wederbergelding / ge-
lyke strafbergelding.

Talus, hoot.

Tamariscus, tamarix, tama-
rischboom.

Tamus, wilde wyngaard.

Tanacetum, reinbaar / woym-
kruid.

Tangens, raaklyn.

Tapeinosis, verkleining.

Tapus barbatus, wolkruid /
wollebladeren / toosjekruid.

Taraxicum, paardebladen /
pissehede / pisbloem / pape-
kruid / hankerbloem.

Taraxis, kleine oogontsteking /
lichte oogppn / oogontstelte-
nis.

Tarchon, dragon.

Tarkaia, turkoissteen.

Tarsus, de voetzool / de wyf
van den voet / oogteelboogs-
ken.

Tartarus, wyfsteen.

Tata, vader.

Tautologia, hapering in het

spreken.
 Automato-poëtica, zelfbe-
 weegselmaakkunde / zelf-
 roerfelmaakkunde.
 Taxare, schatten / waarde-
 ren / op pyns stellen.
 Taxatio, schatting / waar-
 deering.
 Taxator, schatter / waardeerder.
 Taxatus, geschat / gewaar-
 deerd.
 Taxus, iebenboom / ieben-
 boom.
 Tædiose, verdrietelyk.
 Tecalithus, joodensteen.
 Technicus, kunstig / kun-
 stiglyk.
 Technologia, kunstkunde.
 Telephium, (*Kruidkunde*)
 smeertwozel / muurpeper.
 Telephius, (*Geneeskunst*)
 kwaadgeneeslyk.
 Tellus, de aarde.
 Telluris strata, aardbeddingen.
 Telonarius, pachter / tollenaar.
 Pelones, tolontvanger.
 Telonium, tolhuis.
 Telyticia, dochterteeling /
 dochterbaaring.
 Temperamentum, matiging /
 gematigdheid.
 — ad pondus, matiging
 naar gewigt.
 — ad justitiam, matiging
 naar rechtvaardigheid.
 Tempora, de slapen des hoofds.
 Temporalis, (*Gewoonlyk*) tyd-
 lyk.
 Temporalis, (*Ontleedkunde*)
 hoofdslapig.
 Temporalitas, tydelykheid.
 Tempus, tyd.
 — præsens, tegenwoordige
 tyd.

Tempus imperfectum, onvol-
 maakte of onboozleden tyd.
 — perfectum, volmaakte /
 boozleden tyd.
 — plusquamperfectum, meer
 dan volmaakte of boozleden
 tyd.
 — futurum, toekomstige tyd.
 — quadrimestre, viermaand-
 sche verheid-tyd.
 — deliberandi, tyd van be-
 raad / dag van braad.
 Tendinosus, peesachtig.
 Tendo, pees / geel haar.
 Tenasmus, tenesmus, groote
 neiging tot stoelgang.
 Tenor, laagstem / neurie.
 Tensivus, rekkende / span-
 nende.
 Tentatio, verzoeking / aan-
 bechting.
 — probationis, verzoeking
 der beproeving.
 — seductionis, verzoeking
 der verleiding.
 — sui ipsius, verzoeking van
 zich zelfs.
 Tentigo, (*Ontleedkunde*) de
 hiftelaar.
 Tentigo, (*Geneeskunde*) on-
 willige teellust.
 Tenuifolius, dunbladig.
 Terebinthus, terpentynboom.
 Teredo, opeeting door de myt.
 Terminabilitas, bepaalbaar-
 heid.
 Terminalium, alant / alants-
 wortel.
 Terminans, eindigende / be-
 palende.
 Terminativus, bepalende :
 (*Spraakkunst*) eindigende.
 Terminatio, bepaaling :
 (*Spraakkunst*) uitgang.

Ter-

Terminthus, *terpentynhuisje* / *hondsblaartje*.
 Terminus, (*Wysgeerte*) *merk-*
teken / *paalteken* / *merk-*
steen / *talwoortel*.
 — a quo, 't *paalteken* *waar*
van.
 — ad quem, 't *paalteken*
waar na toe.
 — artis, *kunstwoord*.
 Terminus, (*Rechtsgeleerdheid*)
gezette tyd / *heftemde tyd*.
 — peremptorius, *vervaltyd* /
verfctytd.
 Terræ malum of rapum, *ber-*
kensbrood.
 — glans, *aardaker* / *aard-*
noot.
 — tintinnabulum, *winter-*
groen / *pirola*.
 Terrestritas, *aardgchheid*.
 Territorium, *ban* / *landpaal* /
rechtsgebied / *landfchap*.
 Tertia, *de derde*.
 Tertiana, *anderdaagsche koozts*.
 Terzola, *boelkenskruid*.
 Tesfera, *teerling*.
 Tesfera militaris, *veldteken*.
 Testamentum, *uiterfte wil* /
nalatenschap / *erffstelling*.
 — inofficium, *ongediensft-*
ge / *ontwettige* of *onrecht-*
matige uiterfte-wil.
 — internecinum, *doodlyke*
uiterfte-wil.
 — nuncupativum of nuncu-
 patorium, *mondellinge uif-*
terfte-wil onder zeven getui-
gen.
 — procinctum, *hypgs uiter-*
fte-wil.
 — scriptum, *zelsgefchreven*
uiterfte-wil.
 Testamentarius, *erfgenaam*

hy uiterfte-wil.
 Testator, *uiterfte-wilmaaker*.
 Testatrix, *uiterfte-wilmaak-*
ster.
 Testatum, *getuigens*.
 Testiculorum involucrum,
kloothuisken.
 Testiculus, (*Ontleedk^uist*)
kloot / *bal* / *klog*.
 Testiculus, (*Kruidekunde*)
standelkruid / *kullckens-*
kruid.
 — morionis, *zotfchap* / *zots-*
kullekens.
 — leporis, *hazekullekens*.
 — hirci, *hokskullekens*.
 — serapias, *boftekullekens*.
 — odoratus, *welriekend stan-*
delkruid.
 — pumilio, *standelkruid* /
naautje.
 Testimonium, *verklaring* /
getuigenis / *betuiging*.
 — dicere, *getuigenis der*
waarheid geeven.
 Testis, (*Ontleedkunst*) *zwee-*
zer / *kloot* / *bal*.
 Testis, (*Rechtsgeleerdheid*)
getuige.
 — corruptus, *omgekochte*
getuige.
 — domesticus, *huisgetuige*.
 — juratus, *befedigde getuige*.
 — locuples, *geloofwaardige*
getuige.
 — mercenarius, *gehuurde ge-*
tuige.
 — reprobatorius, *bertwoopen*
getuige.
 Tetanus, *rechtuitftekking* /
ftybe hals / *halsfpyte* / *hals-*
ftrobigheid.
 Tetrachordium, *biermaartig*.
 — excellentium, *biermaartig*

- der uitsteekenden.
Tetranchordium superiorum, vier snaarig der hogeren.
 — finalium, vier snaarig der eindigenden.
 — gravium, vier snaarig der zwaaren.
Tetraëdram, viergrondig lichaam.
Tetragonus, vierhoekig.
Tetrapogon, vosschaart/ Jozefsbloemen/ morgensterre.
Tetrarcha, vierboorst.
Tetraſtichon, vierlingbaers.
Teucrium, wilde salte.
Teutlomalache, spinasie.
Textus, (Gewoonlyk) weefsel/ geweeft.
Textus, (Godgeleerdheid) inhoud.
Thalassomeli, zeehoning.
Thaliëtrum, spekruid/ meli-
 zoenkruid.
Thaumatopoëtica, thaumaturgica, wonderwerkfunde.
Thaumaturgicus, wonderwerkende.
Thea, thee.
Theanthropus, Godmensch.
Theca fabarum, peul of scheede van Roomſche boonen en andere peulvruchten.
Thema, geftel/ ſtelling.
Thema, (Spraakkuſt) ſtamwoord.
Thematicus, gefteld.
Thenor, de muis van de hand.
Theologia, godgeleerdheid/ ſchriſtgeleerdheid/ godsdienskunde.
Theologie, godgeleerdelyk.
Theologicus, godgeleerd.
Theologus, godgeleerde/ ſchriſtgeleerde.
Theoprepoos, godebetaamlyk.
Theorema, beſchouwing/ boozſtel/ beſpiegelend boozſtel.
Theoreticus, beſchouwende/ beſpiegelende.
Theoria, theoretica, beſchouwende of beſpiegelende kennis.
 — juris, rechtsbeſchouwing/ rechtſkennis.
Theoſophia, godskunde/gods-
 wyſheid.
Theourgia, godswerking.
Theozoiä, godelceving.
Théræpeia, geneezing/ artſeny.
Therapeutica, geneeskunſt/ geneeskunde.
Therapeutice, geneeskundig-
 lyk.
Therapeuticus, geneeskundig.
Thereniabin, bloeiſbare manna.
Theriaca, teriakel.
Theriacaria, ſpeerkruid/ St.
 Joriskruid.
Therma, badſtoobe.
Thermocraſia, heete gema-
 tigdheid.
Thermometra, weerglas.
Therologia, gebiedtekunde/
 gebiedtebeſchryping.
Theſaurarius, ſchatmeester/
 ſchatopziener.
Thēſis, ſtelling/ loſ geſchil-
 punt.
Thesmophylax, wetbewaar-
 der.
Theticus, ſtellig.
Thinnus, zekere wilde lauw-
 rier.
Thlaſis, thlaſma, blutzing/
 afknipping.
Thlaſpi, wilde hoers/ boeren-
 hoers/

hoest / schildkruid.
 Thlaspi alterum, mfredik.
 Thlipsis, samendrukking /
 toedrukking.
 Thoracica vena, de hoestader.
 Thorax, de hoest.
 Thoremata, beeldwerk.
 Thraumaticus, wondheelende.
 Thryps, blaazenpoot.
 Thunnus, tonijn.
 Thus, wierook / wierook-
 boom.
 Thya, wilde cipresseboom.
 Thymba, heule / hofkumme.
 Thymela, smal mezeren.
 Thymelicus, tooneelspeeler.
 Thymus, (Ontleedkunst) de
 groote klier / een bleefsig
 uitwas / de kroplier / klier-
 achtig lichaam / zwaezerik /
 hoestklier.
 Thymus, thymum, (Kruid-
 kunde) tym.
 Thymus, thymion, (Genees-
 kunde) harde wat.
 Thyroarythenoides, schild- en
 trechterachtig.
 Thyrocricoïdes, schild- en
 ringachtig.
 Thyroïdes, schildachtig / schild-
 boezmig.
 Tibia, 't scheenbeen.
 Tibiæus, scheenbeenig.
 Tigrinus pulex, de wandluig
 der peerenboomen.
 Tilia, lindeboom.
 Tilma, zenuwafheuring / ze-
 nutwreuk.
 Tinctoria arbor, berfboom.
 Tinctorius flos primus, ster-
 rekruid.
 Tinctura, vertofel / afstrefsel.
 Tinea, dauwtworm.
 — capillorum, haatrompte.

Tinnus, tinus, wilde laub-
 rier.
 Tiphra cerealis, rogge.
 Tiro, eerste leerling / nieu-
 ling.
 Tithymalus, wolfsmelk.
 Titulus, opschift / naam /
 eernaam / hoofdenaaming /
 recht / aankomst.
 — lucrativus, aankomst zon-
 der geldbetaling.
 — onerosus, een lastige of
 kostbare aankomst.
 Tmesis, woordspitting.
 Tonillæ, (Ontleedkunst) de
 keelamandelen.
 Tonillæ, (Geneeskunde) ge-
 zwollen amandelen.
 Tonicus, (Geneeskunde) stpf /
 stpfstaande.
 Tonitru, donder.
 Tonus, (Zangkunst) toon.
 Tonus, (Geneeskunde) leden-
 stftheid.
 Topazius, topaassteen.
 Tophomania, krankzinnige
 slaapzucht.
 Tophus, knoppel / bult.
 Tophus, tufsteen.
 Topaceus, tufsteenig / tuf-
 steenachtig.
 Topica, plaatskunde.
 Topicus, plaatsstf.
 Topiaria, heerenklaauto /
 balsch / basterd of wild
 kliefskruid.
 Topistæ, plaatswypzen.
 Topographia, plaatsbeschry-
 ving / plaatskunde.
 Topothesia, plaatsstelling.
 Torcular, persbak.
 Tordylium, heertwortel.
 Tormentilla, zevenblad.
 Tornabona, tabak.

Tor:

- Tornatoria**, draaifkunst.
Torofus, bleeschachtig / bol van bleesch / poezelachtig.
Torrens, strotbeek.
Tortura, pijnbank.
Tortura oris, mondkramp / mondverdraaijing / mondscheefheid.
Torus, spier.
Tostio, rooſting.
Tota bona, algoede / lamme-kenskruid / goede Hendzif.
 — lana, mansbloed.
Totalitas, geheelheid / ganschheid.
Totaliter, ganschlyk / geheellyk.
Totum, geheel.
Totus, geheel / gansch.
Trachea, de longepyp / de ſrot / de luchtader / de ſrot-pyp / ademkeel / ademgat.
Trachelagra, nekjigt / halsjigt.
Trachelium, halskruid.
Trachinus, makreel.
Traditio, overlevering.
Traditiones pontificiæ, pauslyke overleveringen.
 — ecclesiasticæ, kerkylyke overleveringen.
 — apostolicæ, apostolyſche overleveringen.
Traductio, (*Spraakkunst*) berzetting.
Tragacantha, gembdragant / hoksdoozn / gom van hoksdoozn.
Tragea, tragema, gefuiterd kruidſtof.
Tragicomœdia, treurblyſpel / blyeindend treurſpel.
Tragœdia, treurſpel.
Tragœdiographus, treurſpel-ſchryber / treurſpeldichter.
Tragoedus, treurſpeeler.
Tragonus, tragos, zeedruifbe.
Tragopogum, kloſbaard / Jofefſkloemen / mozenſtar.
Tragopyrum, boekweit.
Tragorchis, hokskullekens.
Tragoriganum, bokorega.
Tragofelinum, gemeene pimpernel.
Tragus, doornachtig krabbenkwaad.
Tragus auris, de oorbof.
Transactio, willig verdrag / vriendelike ſcheiding.
Transanimatio, verzieling / zielberhuizing.
Transcendens, overklimmend.
Transcendentalia, overklimmelingen.
Transcendentalis, overklimmendlyk.
Transcorporatio, verlyping.
Transelementatio, verhoofdstoffing.
Transferre, overdzaagen / overborren / overzetten / overbrengen.
 — dominium, opdzaagen / den eigendom van eenig goed overgeeven.
Transfiguratio, verſtaltiging.
Transformatio, verbozming.
Transfusio, overgieting.
Transitivus, overgaande / boozhygaande.
Translatio, overbzenging.
Translator, overbzenger / verstaaler / overzetter.
Transmutatio, verwiffeling.
Transmutativus, verwiffelende.
Transnaturalis, overnatuurlyk.

Trans-

Transfuoosa, schuinsche 3pde.
 Transubstantiatio, verzelf-
 standiging.
 Transubstantiatus, verzelf-
 standigd.
 Transumptio, overneeming.
 Transversalis, transversus,
 3pdelingsch/ van ter 3pde/
 dwarsch.
 Trapezita, wisselaar/ tafel-
 holder.
 Trapezium, oneventop3pdig/
 ongeschikt/ sijnhoekig/ ta-
 felachtig.
 Traumaticus, heelende/ sa-
 menhechtende.
 Traulotes, lipping.
 Triangularis, driehoekig.
 Triangulum, driehoek.
 Triangulatus, gedriehoekt.
 Tribunal, rechterstoel/ vier-
 schaer/ hooge rechtsplaats.
 Tribulus, minskpzer/ boe-
 angel.
 — terrestris, aardminskpzer/
 boetangel/ angel.
 — aquaticus, lucastris of
 marinus, waterminskpzer/
 boetangel/ angel.
 Tribunus, volksvoorzander.
 — militaris, bevelhebber van
 een hende.
 — plebis, gemeensman/wyfs-
 meester/ huurtmeester.
 Tributum, schatting.
 — annuum, berponding van
 landen.
 — salvi conductus, bygeleit-
 degeld.
 — transmigrationis, verhuig-
 of verplaatsgeld.
 Tributarius, uitdelsig.
 Tricæ, meerblecht.
 Tricausalis, driecoorzaakljk.

Triceps, driehoofdig.
 Trichiasis, winkbzaanwen-
 omkrulling.
 Trichomanes, wederdood/
 roodsteenbreek.
 Tricuspis, driepuntig/ drie-
 spittig.
 Triërarchus, scheepshoofd/
 scheepshoofdman.
 Trifolium, klaver.
 — odoratum, zeventgetpden-
 kruid.
 — palustre, castoris of fibri-
 num, waterklaveren/ kots-
 hoonen.
 — cochleatum, slakkenkla-
 ver.
 — acetosum, hoekhoekshoofd/
 zuure klaver/ a'elupa.
 — aureum, edel leberkruid.
 — humile of felium, haaze-
 pootjes.
 Trigonometria, driehoekmeet-
 ting/ driehoekmeetkunde.
 Trigonum, driehoek.
 Trigonus, driehoekig.
 Triumphalites, berkenshoofd.
 Trinepos, meêrhetachterna-
 neef.
 Trineptis, meêrhetachterna-
 nicht.
 Trinepotes, trineptes, meêr-
 hernaächterkindskinderen.
 Trinitas, drieënhed.
 Trinus, drietling/ drieëneg.
 Triphthongi, drieklanken.
 Triphthongus, drieklank.
 Triphyllon, klaver.
 Triplicatio, natweerstwee-
 legging/ tweede tegenweer.
 Triplicitas, driehoudigheit.
 Tripolium, zeeferrekruid.
 Triquadratus, vierkants vier-
 kant.

Tri-

Triquetrus, driehoekig.
Trismus, haakenkramp/tandenknerssing.
Trisfago, opstaande hethangel / gamanderfpu.
Tritavus, meêrbetoveroudgrootvader.
Tritavia, meêrbetoveroudsgrootmoeder.
Triticarius, landbruchtig.
Triticum, tarw.
 — **vaccinum** of **bovinum**, paardsbloem.
 — **setaneum**, **martium** of **trimestre**, zomertarw / Maartsche tarw / tarw van drie maanden.
 — **typhinum**, gebaarde tarw.
 — **siligineum**, wintertarw.
Tritonus, drietonig.
Tritura, stooting / kleintwysing.
Triturare, kleintwysben / kleinstooten.
Triumvir, drieman.
Triumviratus, driemanschap.
Trisfago of **trixago**, opstaande hethangel.
 — **palustris**, waterloof.
Trochanter, een uitsteekfel / knobbel / looper / omme-draaier.
Trochiscatio, maaking van ronde hollekens.
Trochisci, ronde bollekens / ronde hoekjes.
Trochlearis, hatrolachtig.
Trochleastica, hatrolfyskonde.
Trophima, minneloon / boedsterloon.
Tropicus, (*Sterrekunde*) zonnekeerkring.
 — **cancri**, kreeftg zonnekeer-

kring.
Tropicus septentrionalis, noozder zonnekeerkring.
 — **aestivus**, zomer-zonnekeerkring.
 — **capricorni**, steenbokszonnekeerkring.
 — **meridionalis**, zuider zonnekeerkring.
 — **hybernus**, winter-zonnekeerkring.
Tropicus, (*Welsprekenheidskunst*) waalspreukig.
Tropologia, waalspreukkunde.
Tropologicus, waalspreukig.
Tropus, waalspreuk / wooydwisseling.
Truncus, romp.
Trungibin bloeisbare manna.
Truphator, bedzeger.
Tuber, hult / buil.
Tuber terræ, berkensbrood / aardappel.
Tubera, tubera terrestria, aardbuilen / aardknobbelen / zwammen.
Tubera cervina hertszwammen.
Tuberculum, een buil / knobbel / verhebenheid.
Tuberosus, knobbelachtig.
Tubularia mollis, huis die de zelfstandigheid van hoozn heeft en buitzaam is.
Tubuli marini, zeepppen.
Tubus, ruggeppep.
Tulipa, tulp.
Tulipifera arbor, tulpenboom.
Tumor, gezwel / buil / zwelling.
 — **flatusosus**, wind-gezwel.
 — **serosus**, wei-gezwel.
Tunica, vlies / rof / bekledfel.

Tu.

- Tunica retina, retiformis, reticularis of amphiblestroïdes, nettblies/netteboezmig blies.
 — uvea, dzuifbesis-blies.
 — cornea, 't hoornachtig blies/hoornblad-blies.
 — adnata, 't aangeboren blies.
 — innominata, 't naamloos blies.
 — tendinosa of tendinea, peesachtig blies.
 — alba, 't witte blies.
 — conjunctiva, 't bindtblies.
 — dura of sclerotis, 't harde blies.
 — choroides, 't netgelyke blies.
 — aranea of archnoïdes, 't spinnelweb-blies.
 — cristalloïdes, 't kristallyn-blies.
 — vitrea, 't glasachtig blies.
 Tunix, hertstong.
 Turchesia, turcola, turkois.
 Turfa, turf.
 Tus, wierook/wierookboom.
 Tusilago, hoefbladeren/paardshlaauw/brandlatouw/St. Katerpskruid/St. Quirpskruid.
 Tusis, hoest.
 — sicca of anhela, hikhoest/hinkhoest.
 Tutela, hoede/bewaaring/beschutting/hoogdp/hoogdpschap/momboozschap.
 — legitima, wettige hoogdpschap.
 — dativa, van de overheid gegeven hoogdpschap.
 — testamentaria, hoogdp volgens uitersten wil.
 Tutor, beschermer/hoogdp/mombooz.

- Tutor dativus, van de overheid gestelde hoogdp.
 — testamentarius, by uiterste wil gestelde hoogdp.
 — legitimus, wettige hoogdp.
 — analogistus, geen rekening schuldige hoogdp.
 Tympanites, windzucht/windzwellling.
 Tympaniticus, windzuchtige.
 Tympanum, zammeltblies/noztbliesken.
 Typha, lischdodde/donsen/sroomsche tarw/dullen/polsen.
 Typho, hoos.
 Typhodes, razende/raasachtig.
 Typhomania, razende slaapzucht.
 Typographia, boekdrukkunst.
 Typus, boozheeld.
 Tyrannicida, dwinglandmoeder.
 Tyrannis, dwingelandp.
 Tyrannus, dwingeland/weldenaar.
 Tyrannoctonus, dwinglandpsutter/dwinglandpschaker.

U.

- Ubi, waar.
 — definitivum, bepaald waar.
 — circumscriptum, omgeschreeben waar.
 — repletivum, verbullend waar.
 Ubicatio, waaring.
 Ubietas, waarte.
 Ubiquitas, overalhefd/alomhefd.
 Ubiquisticus, alomheidsdps.

dypber.
 Ulceraria, zwarte andoren/
 zwarte malcoven.
 Ulcerosus, zweerachtig.
 Ulcus, zweer/ gezweer.
 — verminofum, wormge-
 zweer.
 — varicosum, aderbastge-
 zweer.
 Ulmaria, remette/ geitenbaard.
 Ulmus, olmboom/ ipenboom.
 — Italica, herseleer/ heeren-
 teer.
 — Gallica, wilde ipenboom.
 Ulna, de groote ellepp.
 Ultimatus, op 't laatste be-
 paald.
 Ulva, wter.
 Umbellatae plantae, zonne-
 schermshyze planten.
 Umbilicalis, nabelachtig.
 — arteria, nabelslagader.
 — vena, nabelader.
 Umbilicus, de nabel.
 — veneris, nabelkruid.
 Umbra, schaduw.
 — refracta, verbzoken scha-
 duw.
 Unctio extrema, 't laatste oly-
 fel.
 Unctuarium, zalsgaarde/ zals-
 kas.
 Unguentum sympatheticum,
 wapenzalf.
 — fusinum, olie van lelfen.
 Ungula caballina, hoefblade-
 ren/ paardshlaauw/ brand-
 laccouw/ St. Kattrys-
 kruid/ St. Quirynskruid.
 Unice, eniglyk.
 Unificus, eenmaakende.
 Unifolium, eenblad/ adders-
 tong.
 Uniformis, eenbozmig/ gelyk-

bozmig.
 Uniformiter, eenbozmiglyk/
 gelykbozmiglyk.
 — difformis, eenbozmig on-
 gelykbozmig.
 Unigenitus, eentggeboren.
 Uninominis, eennaamig.
 Unio, vereeniging/ vereening/
 ook paarel.
 Uniola, ledgras/ peen/ hond-
 gras.
 Unisonantia, eenluidendheid.
 Unisonum, eenklank.
 Unitas, eenheid.
 Unitivus, vereenfende.
 Univalvia, eenschelpige schel-
 pen.
 Univerfalis, algemeen.
 Univerfalitas, algemeenheid.
 Univerfaliter, algemeenlyk.
 Univerfitas, (*Wysgeerte*) al-
 gemeenheid.
 Univerfitas, (*Rechtsgelerd-
 heid*) algemeene behercing.
 Univoca, eennaamtge.
 Univocantia, eennaamige/
 eennoemende.
 Univocati, eengenoemde.
 Univocatio, eennaamigheid/
 eennaamtge.
 Univoce, eennaamtglyk.
 Univocus, eennaamtge.
 Upsilon oides os, keelbeen.
 Urachus, de waterdzaager/
 't waterbat.
 Uranologia, hemelkunde/ he-
 melbeschryving/ hemelbe-
 fchryfkunde.
 Uranometria, hemelmeeting/
 hemelmeetskunde.
 Uranoscopia, hemelzichkun-
 de/ hemelkphkunde/ hemel-
 fchouwkunde.
 Uranoscopius, sterrekphker.

Ur-

Urceolaris, glaskruid.
 Ureteres, de waterpezen/wa-
 terpppen.
 Urethra, 't waterbat / water-
 doozloop.
 Ureticus, pisbertwekkende.
 Urina, pis.
 — glauca, watergroene pis.
 — charopa, hemelsblaauwe
 pis.
 — subspecta, koozngelacht-
 ge pis.
 — spica, koozngeele pis.
 — citrina, citroenberwige of
 geele pis.
 — subaurea, goudachtige
 pis.
 — subcrocea, saffraangeel-
 achtige pis.
 — crocea, saffraangeele pis.
 — subrubea, roodachtige
 pis.
 — vinea, wonggaardgraauwe
 pis.
 — veneta, blaauwe pis.
 — oleacea, olyberwige pis.
 — livida, loodberwige pis.
 — prasina, looggroene pis.
 — æruginosa, roestberwige
 pis.
 Urinaculum, de waterdraa-
 ger.
 Urinæ sedimentum, het
 grondzop der pis / het pis-
 zetfel.
 Urinæ nubecula, piswolkje.
 Urinæ suspensum, 't opschot-
 sel / 't ophangsel der pis.
 Urinæ corona, de kroon der
 pis.
 Urinæ bullæ, de bellen der
 pis.
 Urinæ incontinentia, water-
 ontlooping / gebrek van wa-

terhouding.
 — stillicidium, de koude pis /
 droppelpis.
 Urinaria, pisbloem / pisbed-
 de / papenkruid / kanker-
 bloemen / paardshloemen.
 Urtica, netel / hjoeinetel / brand-
 netel.
 Urtica mortua of iners, doo-
 he netel.
 Usia, zelfstandigheid.
 Usnea, mosch.
 Ustilago, brand / kooznbrand.
 Ustio, branding.
 Usucapio, gebruikneeming /
 bezitneeming / eigening dooz
 bezit of gebruik / verjaa-
 ring.
 Usufructuarius, vruchtge-
 huiker / vruchttrekker / lpf-
 togtenaar.
 Usura, geldgewin / geldwinst /
 winpenningen / woeker.
 — nautica of maritima, zee-
 winst / bodemerpe / zeewoe-
 ker.
 Usus, gebruik.
 Usufructuarius, lpfstogtenaar.
 Usus-fructus, vruchtgebruik /
 vruchttrekking / lpfstogt.
 Utile dominium, boozdelig be-
 heer / togt.
 Uteri tuba, de trompet der
 haarmoeder.
 — fundus, de bodem der baar-
 moeder.
 — cervix, de nek der baar-
 moeder.
 — collum, de hals der baar-
 moeder.
 — vagina, de koker der baar-
 moeder.
 — cornua, de hoozen der
 baarmoeder.

Uteri strangulatus, suffocatio
of præfocatio, opstygting
der baarmoeder.

Uterina vena, baarmoeders
ader.

Uterinus, baarmoederlyk.

Uterus, de baarmoeder.

Uti, gebuften / beztgen.

Utriculus, grobe bloem van 't
meel.

Uva, (*Ontleedkunst*) de hutg.

Uva, (*Kruiddkunde*) druifve.

— crispata, spina, crispina
of spinella, stekelbessen/
kruisbessen.

— marina, zeedruifve.

— silvestris, luiskruid.

— versa, lupina of vulpis,
wolfsbezie / spinnekoppen/
nachtshade.

Uvula, de hutg.

Uvularia, halskruid / tonge-
blad / keelkruid / taphens-
kruid.

Uxoratus, als vrouwe erkend.

V.

Vaccaria, roode deurbas.

Vaccinium, kraakbessen.

— rubrum, roode kraakbes-
sen.

— palustre, beenbessen.

Vacuum, pdel.

Vadatus, gegyzelde.

Vadimonium, verschynbozz-
togt / gyzeling.

— alterum, tweede gyzel-
ling.

Vadimonii relaxatio, ontslag
van de gyzeling.

Vagus, zwerfende / onbepaald.

Valentiana, valeriana, speer-
kruid / St. Joriskruid.

Valetudinarius, zielelyk
mensch.

Valgus, krombeen / wotens
benen uitwaards krom
staan.

Validitas, krachtigheid.

Valva, sluitschelp.

Vanilla, banille.

Valvasinus, onderleenmans
leenman / achterleenman.

Valvasor, onderleenman / leens-
leenman / achterleenman.

Valvula, schoordeurtje / klap-
bliesje / klapje.

Vari, steenpuistjes in 't aan-
gezicht / dronkaards puisten/
kleine pokjes / kinderpokjes.

Variciformis, herstaderachtig.

Variolæ, de kinderpokjes.

— aquosæ, water-pokjes.

— lapidosæ, steen-pokjes.

Variolarum lapis, poksteen.

Varicosus, varicus, die ge-
zwollen of gebozsten aderen
heeft / krampaderachtig.

Varix, gebozste ader / ader-
bozst / aderbozstgezwel /
krampader.

Varus, scheefbeen / simbeen /
die inwaards gebogen been-
nen heeft.

Vas, (*Rechtsgeleerdheid*) bozz/
verschynbozz / in lyfstrafpke
zaaken.

Vas, (*Ontleedkunde*) bat.

— pampiniforme, wyngaard-
rankigelpke bat.

— piramidale, spitsgetops
bat.

Vasa spermatica, zaadbaten.

— umbilicalia, nabelbaten.

— epigastrica, bovenbuik-
baten.

— mammaria, mam- of bozz-
ba-

baten.

Vasa pulmonaria, longbaten.

— gastrepiploica, buiknetbaten.

— epiploica, netbaten.

— mesenterica, darmfcheelbaten.

— gastrica, buikbaten.

— mesaraica, dunne darmfcheelbaten.

— lactea, melkbaten.

— coronaria, kroonbaten.

— splenica, miltbaten.

Vasalgium, getrouwheid / hulde.

Vasallus, getrouwe / leenman / smalfceer / leengoedontban-ger.

Vatia, vatius, scheefbeen / die inwaards gebogen beenen heeft.

Vectigal, tol / baargeld / bezegeld / tiende / tiende-recht / erf-pacht / grondin-komst.

Vectigalia publica, gemeene middelen / 's lands inkom-ften.

Vegetabilis, levende.

Vegetativus, groeiende.

Vehiculum, overhoeder.

Vehinastrum, ojebaarshek / kraanenhek.

Velleitas, willigheid.

Vena, ader / bloedader.

— arteriosa slagaderlyke ader.

— cava, holle ader / lever-ader.

— lactea, melkader.

— frontis, boorhoofs-ader.

— temporum, hoofdslaag-ader.

— jugularis, krop-ader / strot-ader.

Vena cephalica, hoofd-ader.

— basilica, leverader.

— mediana, middelader.

— saphena, moederader.

— sciatica, heupader.

— portæ, poortader.

— cutanea, huidader.

— axillaris, okselader.

— mammillaris, mam- of hooftader.

— epigastrica, bovenbuik-ader.

— cruralis, beenader.

— coronalis, kroon / kran-ader.

— gastrica, buik- of maag-ader.

— umbilicalis, nabelader.

— mesaraica, zuig- of darmfcheelader.

— hæmorrhoidalis, speen-ader.

— splenica, milstader.

— capillaris, eindeldarm.

— emulgens, uitmelkende ader / zuigader.

— cystica, galleblaasader.

— præparans, bereidende ader.

— spermatica, zaadader.

— azygos, ongepaarde of gadeloze ader.

— hypogastrica, onderbuik-ader.

— uterina, der ipfmoeder ader.

— phrenica, middelrifstader.

— ranina, kibbozfenader.

— epiploica, netader.

— gastrepiploica, maag- en netader.

— poplitæa, kniehuigader.

— mediastina, middelfchots-ader.

B b a

Vena

Vena cervicalis, nek- of hals-
ader.
— **vertebralis**, werbelader.
— **intercostalis**, tusschenrib-
bige ader.
— **salvatella**, miltader.
— **scapularis**, schouderblad-
ader.
— **humeraria**, schouderader.
— **intestinalis**, darmader.
— **thoracica**, borstader.
— **lumbaris**, lendenader.
— **muscula**, spierader.
— **facra**, heilige ader / stuit-
ader.
— **cruralis**, been- of schein-
kelader.
— **ischias**, heupader.
— **furialis**, huidaer.
— **apoplectica**, beroerdheids-
ader.
— **ocularis**, oogader.
— **adiposa**, vette ader / nier-
bedader.
— **mesenterica**, darmscheel-
ader.
— **inguinalis**, lasch- of et-
thentisader.
Venæ sectio, aderlaating.
Venæ sectio evacuatoria, af-
trekkende aderlaating.
Venæ sectio revulsoria, te-
rugtrekkende aderlaating.
Venæ sectio averforia, afwen-
dende aderlaating.
Venæ sectio derivatoria, af-
leidende aderlaating.
Venæ sectio refrigeratoria,
verkoelende aderlaating.
Venæ sectio ventilatoria, lucht-
geebende aderlaating.
Venæ sectio circulatoria, om-
boerende aderlaating.
Venæ sectio præservatoria,

betwarende aderlaating.
Venæ sectio curatoria, gene-
zende aderlaating.
Venæ metallicæ, metaalade-
ren.
Venatoria, jaaghunst.
Venditio, verkoopning.
Venia curiæ, oorzof van den
habe.
Venter, de buik.
Ventilatorius, luchtgeebende.
Ventricofus, ventriofus, ven-
trofus, dikbuik / grofbuik /
smeerbuik
Ventriculus, de maag.
— **cordis**, de holligheid des
harten.
— **cerebri**, de holligheid des
breins / de hersengroef.
Venula, adertje
Veracitas, waarwozdigheid /
waarachtigheid / oprechtheid.
Veratrum, nieskruid.
— **album**, wit nieskruid.
— **nigrum**, kerstkruid / kerst-
wozel / of zwart nieskruid.
— **adulterinum**, vierkruid /
wrankekruid.
Verba, werkwoorden.
— **radicalia**, wozelwerkwoo-
den.
— **primitiva**, grondwerk-
woorden.
— **personalia**, persoonlyke
werkwoorden.
— **impersonalia**, onpersoon-
lyke werkwoorden.
— **auxiliaria**, hulptwoorden.
— **activa**, hebzpbende werk-
woorden.
— **passiva**, lpbelyke werk-
woorden.
— **neutra**, onzpbige werk-
woorden.

Ver-

Verba reciproca, wederkeerige werkwoorden.
 — irregularia, onregelmatige werkwoorden.
 Verbalia, werkwoordige/werkzachtige woorden.
 Verbalis, werkwoordig: ook woordbók.
 Verbasculum, of primula veris, hofbloem/steutelbloem.
 Verbascum, wollekruid/wollebladeren/toerskruid.
 — silvestris, wit wollekruid.
 Verbena, verbenaca, strooikruid/pzerkruid/pzerhart/kerkruid.
 Verbum, (Godgeleerdheid) woord.
 Verbum, (Spraakkunst) werkwoord.
 Verbum regens, beheerschend werkwoord.
 — infinitivum, onbepaald werkwoord.
 Verde antico, oud groen marmer.
 Vermes lapidum, steenwormen.
 — terrestres, aardwormen.
 — tubulati, zeevormen.
 Vermicularis, klein huisloek.
 Vermicularis, vermiformis, wormachtig/wormgelijk/wormvormig/wormswaize.
 Verminaria, buikopp.
 Verminosus, wormig/wormzuchtig.
 Vermis ferificus, zworm.
 Vernaculus, landteigen
 Vernis, sandrak.
 Veronica, eerenprys-manneken.
 — serpens, kruipende eerenprys-manneken.

Veronica asurgens, staande eerenprys-manneken.
 — pratensis, beldeerenprys-manneken.
 — scemina, eerenprys-wopfen.
 Verpus, besneden.
 Verruca, een wrat.
 — sesilis, zitwrat.
 — penilis, hangwrat.
 Verrucaria, goudsbloem.
 Verrucosus, bol wrat.
 Versio, overzetting.
 — vulgata, gemeene overzetting.
 — vernacula, overzetting in de moedertaal.
 Vertebra, een werbelbeen/werwel.
 — colli, het halswerbelbeen.
 — dorsi, het ruggewerbelbeen.
 — lumborum, het lendenwerbelbeen.
 — cervicis, nekwerbelbeen.
 Vertebralis, werbelbeentig.
 — arteria, werbelslagader.
 — vena, werbelader.
 Vertex, de kruin/hoofdtop.
 Verticalis, topachtig.
 Vertigo, zwindeling/zwindelzucht/suizeling/zwommeling/blindhoofdzwier.
 Vesica, (Ontleedkunst) de blaas/waterblaas.
 — bitoria, de galblaas.
 — feminaria, zaadblaas.
 — urinaria, de pisblaas.
 Vesica, (Scheikunst) afzypketel.
 Vescicatorius, blaarmaakende.
 Vesicaria, kriebelen over zee/blaaaskruid.
 Vesicula fellis, 't galblaasje.
 Vc-

- Vesicula cordis**, 't harte-
blaasje.
 — **feminalis**, 't zaadblaasje.
 — **hydatis** **waterblaasje**.
Vesper, avondsond/ avond-
gezag/ avonddienst/ avond-
gep.
Vespertinus, avondsondig.
Vesperugo, avondrood.
Vestis, kleed/ klederen/ lps-
toehoorren.
Veternaria heestartsenkunst/
heestgeneeskunst.
Veternus kooztige slaapzucht/
bergetele slaperigheid.
Vetonica, betonte.
Via, een weg.
 — **publica**, de gemeene weg.
 — **vicinalis**, huurweg.
Vibrissi, neusharen.
Viburnum, meelhoorn/ lpen.
Vicarius, stedehouder/ stad-
houder.
Vicæquator, heurtebenaar.
Vicedominus, onderheer.
Vicemeridianus, beurtmid-
dagkring.
Vicia, bitfen/ wikken.
Victalicia, lpsogt.
Victima, slagtoffer.
Victor, oberwintnaar/ die 't
getopsde tot 3jn boozdeef
krygt.
Victoralis, bergloot.
Victus, kost/ lpsonderhoud.
Vicunas, camelus niger, bi-
gogne.
Vidua, weduwe.
Viduitas, weduwolpke staat.
Viduus, weduwnaar.
Vigiliæ nocturnæ, nachtwake.
Vilipendium, geringachting/
kleinachtig.
Vigintiviratus, vierentwintig-
manschap.
Vinago avis, byesdraagende
duif.
Vinca pervinca, maagdepalm/
maagdekruyd/ vinkoozde/
ingroen.
Vincetoxicum, zwalutwooz-
tel.
Vinicultura, wynehoutwep.
Vinum, wy.
 — **melites**, honigwyn.
 — **rhodites**, rozewyn.
 — **myrtites**, mirtbesewyn.
 — **myrtinites**, mirtetakken-
wyn.
 — **schinium**, mastikbesse-
wyn.
 — **lentiscinum**, mastikbesse-
wyn.
 — **therebinthinum**, terpen-
tenbesewyn.
 — **palmeum of phænicites**,
dabelwyn.
 — **catorchites of fycites**,
lygwyn.
 — **scilliticum**, zeeajutwyn.
 — **marinum**, zeewyn.
 — **melites of cydonites**, kwe-
wyn.
 — **apiites**, peerwyn.
 — **mispillites**, mispelwyn.
 — **resinatum, retinites**, herst-
wyn.
 — **strobilites**, pynappelwyn.
 — **arceuthodites**, jeneberbes-
sewyn.
 — **cedrinum**, cedergomwyn.
 — **cedrites**, cederwyn.
 — **absinthites**, alssem- of
alsfeywyn.
 — **hyfopites**, hysofwyn.
 — **chamædryites**, garman-
doewyn.
 — **stachadites**, stichaswyn.
 Vi.

Vinum elleborites, niestwoortelwyn.
 — bunites, steekraptwyn.
 — prasites, andorenwyn.
 — thymites, tymwyn.
 — tymbrites, heultwyn.
 — glechonites, polepewyn.
 — organites, oregotwyn.
 — abrotanites, aberoonetwyn.
 — aromatites, gekruide wyn.
 — nectarites, alandstwyn.
 — asarites, haselwyn.
 — elefipacites, sabietwyn.
 — daucites, kroontjeskruidwyn.
 — acorites, weertekende lischwyn.
 — felinites, juffrouwmerkwyn.
 — anethinum, dillewyn.
 — morathrites, venkelwyn.
 — alofanthinum, zouthloementwyn.
 — omphacites, berjuistwyn.
Viola, violette.
 — flammea, pensfeer.
 — tricolor, penfeen.
 — alba, violier / stokviolier / damastbloem.
 — mariana, mariette.
 — dentaria, koraalviolieren.
 — peregrina of latifolia, penningbloemen / paaschbloemen.
 — matronalis, damastbloemen.
 — calathiana of autumnalis, duizendfchoonen / blaauwlelfekens.
 — lutea, geele violetten / steenviolieren.
 — nigra of purpurea, Maartsche violetten.
Viornavulgi, bed slaaskruid.

Viperaria, adderskruid.
Viperina, wilde ossetong / slangenhoofd / slangenkruid.
Virginiana, Virginiaansche slangenwortel.
Vir, man.
Virago, mannf / heldin.
Virga Aaron, wigchelroede.
Virga aurea, gulde roede.
Virginitas, maagdelijkheid / maagdom.
Virgula, sneede / streep / streek / snipsel.
Viride æris, spaansch groen.
 — montanum, berggroen
Viripotens, hubbaar / manbaar.
Virtualis, krachtijk / krachtig.
Virtualiter, krachtijk.
Virtus, deugd.
 — intellectualis, verstandigke deugd.
 — moralis, zedelyke deugd.
 — cardinalis, hoofddeugd.
 — heroïca, heldhaftige deugd.
 — exemplaris, voorbeeldige deugd.
 — plastica of formatrix, de boymkracht.
Virulentia, vuurigheid / vernigtheid.
Virus, vergiftige etter.
Viscera, 't ingewand.
Viscum, marentakken.
Vitabilis, zichtbaar / zienlijk.
Vitio, ziening.
Viforius nervus, gezichtsnerf.
Vifus, gezicht.
Vitalis, (Kruidkunde) huiflook / groote donderbaard.
Vitalis, (Gewoonlyk) levendig.
Vitalba, lynen.
Vitellum ovi, de dooier van een
 B b 4 een

- een ef.
Vitex, kuischhoom / Abrahams-hoom / zeevilge / kuischlam / schaapsmuil.
Viticella, balsmappel.
Vitiligo, kwaadzeer.
Vitriaria, glaskruid.
Vitricus, stiefbader.
Vitrificatio, glasmaakting.
Vitriola, vitriolum, koperrood.
Vitrum Ruthenicum, Moskowitzsch glas.
Vivarium, een warande daer men wilde beesten houdt.
Vivendarius, ijsvogtmeester / ijsvogtverzoger.
Vocabula artium, kunstwoorden / kunstnaamen.
Vocales longæ, lange klinders.
 — breves, korte klinders.
 — characteristicæ, merkklinderletters.
Vocalis, klinder / klinderletter.
Vocalis, woordlyk.
Vocatio, roeping / heroeep.
Voces primitivæ of **radicales**, oorspronglyke of wortelwoorden.
Vocativus, roeper / bysde naamval in de buiging der naamwoorden.
Vola manus, 't vlak of de palm van de hand.
 — pedis, 't hol van den voet.
Volatilifatio, bluchtigmaakting.
Volcanum, brandende berg.
Volubilis, wilbaar.
Volitio, willing / verwilling.
Volubilis, winde / wange / klokjeswinde.
 — nigra, zwartewinde.
 — media, middelwinde.

- Volubilis acuta** of **pungens**, steekende winde.
Volucrum majus, geitelod / memmekenskruid / hampsoelle.
Volvola, klokbloem / klokkruid.
Volvulus, darmwyf / darmkink / ophlissing der buigheid / darmijckst.
Vomica, ettergezwel / gezwere / verholen gezwere.
Vomitorium, spuwtank / hzaakdzank.
Vomitus, hzaiking.
Vortex, hzaaiking.
Votum, gelofte / Godelofte / hebdelofte.
Vox, (*Spaakkunst*) woord.
 — primitiva, eerselingwoord.
 — patronymica, spruitelingwoord.
 — radicalis, stamwoord.
 — composita, koppelwoord.
 — variabilis, veranderlyk woord.
 — invariabilis, on veranderlyk woord.
Vox, (*Wysgeerte*) stem.
 — articulata, gelydelyke stem.
 — inarticulata, ongelydelyke stem.
Vulgago, mansoort / huiswozel.
Vulneraria, wondkruid.
Vulnerarius, wondheelende.
Vulnus, wond.
Vulvaria, stinkende milde.

W.

- W**allinghuru, zerumbetfwozel
Walros of **rosmarus**, walrus.
 Wis-

Wismuthum, wismuth.

X.

Xanthium, kleine vissfen.

Xantolina, zeberzaad.

Xenechton of amuletum, ge-
neesmiddel dat men aan den
hals hangt.

Xenodochium, gasthuis /
breembdelingen herberg.

Xenoparochus, bzeembdeling-
schenker.

Xerophthalmia, drooge oogont-
steeking.

Xylagium, pokhout.

Xyloaloe, paradys hout.

Xylocavacta, St Jansbrood.

Xylon, katoen / boomwool.

Xylosteum, hondskarsfen.

Xyphoides, zwaardachtig /
zwaardgelyk / zwaardbo-
mig.

Xyris, wandluiskruid / sin-
kend lijsch.

Y.

Yciotlesia, kinderaannee-
ming / aanneeming tot kin-
deren.

Yerba de Camini & de Palos,
thee of kasfine der Zuidzee.

Yga, iboorhaom.

Ynci, aardpistassen.

Yocaltus arbor, jecolt.

Ypsiloglossum, de grondton-
gespier

Yuca, maniof.

Yuvera, iboorboom.

Z.

Zadufa, zeberzaad:

Zalza parilla, steekende win-
de.

Zea, spelte.

— deglubita, gdyte.

Zedoaria, zeebaarzaad / zee-
berzaad.

Zelotypia, naieber.

Zenith, topboog / opperaspunt /
kruinstip / toppunt.

Zenficubus, vierhoeks of vier-
kants teerling.

Zenfizensus, vierhoeks vier-
hoek.

Zensurdefolium, lichaams
vierhoek of vierkant.

Zensus, vierhoek / vierkant.

Zeopyron, keerensaad.

Zerna, wilde galigaan.

Zeterice, uitbindinghunde.

Zeugma, verzameling.

Zinchum, zink.

Zingiber, gember.

Zirbalis, nettig / netachtig.

Zirbus, het net.

Zizania, dolik.

Zizyphus, jujubenboom /
hoestbessenboom.

Zodiacus, taancond / teken-
kring / zonneweg / dieren-
riem.

Zona, luchtstreek / wereld-
streek / gozdel.

— temperata, gematigde lucht-
streek.

— intemperata, ongematig-
de luchtstreek.

— torrida, verzengde lucht-
streek.

Zoögraphia, schildering / schil-
derkunst naar 't leeven.

Zoölogia, dierenkunde / die-
renbeschrybing.

Zoölogicus of zoölogus, die-
renkenner.

Zoöphyta, **plantdieren.**

Zuccha longa & rotunda,
of cucurbita, **hautwoerde.**

Zuccha flore luteo, **pom-
poen.**

Zygocephala, **juhhoofden /
jukkoppen.**

Zygoma, 't **juhbeen / paar-
been.**

Zygotatae, **waagmeesters.**

Zygotatica, **juhkunde / juh-
wikunde.**

Zymites, **gezuurd / geree-
zen / gebedesfemd.**

EINDE VAN HET TWEEDE DEEL.

D E R D E D E E L

D E S

WOORDENSCHATS,

WAARIN MEEST ALLE DE

VEROUDERDE EN ONGEWOONE
WOORDEN,

ZO IN DE OUDE NEDERDUITSCH
SCHRIFTEN,

A L S B Y

MELIS STOKÉ, C. KILIAAN, H. L. SPIEGEL, R. VISSCHER,
D. V. KOORNHERT, P. C. HOOFT, S. KOSTER, J. KATS, C.
HUIGENS, J. V. VONDEL, J. DE DEKKER, EN AN-
DERE TAALKUNDIGE SCHRYVERS, GEBRUIKLYK.

BY EEN VERGADERD ZYN, EN MET BEKENDER
WOORDEN, OOK SOMTYDS MET KORTE
UITLEGGINGEN, VERKLAARD WORDEN.

A.

A was eertyds een lidwoord (articulus) voor de zelfstandige naamwoorden (nomina substantiva) gebruikelyk, in welks plaats gekomen is een. Zo plag men van ouds te zeggen a man, voor een man; a paerd, voor een paerd, enz.; 't welk by de Engelsen nog in vollen gebruik is overgebleeven.

A betekende in de samenstelling (in compositione) een be-

rooving (privationem,) gelyk by de Grieken; heden is on daarvoor by ons in gebruik; zo zeggen wy onmagtig, voor amagtig; onwys, voor awys; onwaard, voor awaerd, enz. Doch a wordt in deeze woorden, zo het schynt, gesteld voor au; alzo men in oude tyden, zo wel auwys, als awys; auwaerd, als awaerd, plag te zeggen, en dat wel om de gemaklykheid der uitspraak. Au werd om kortheids wille genomen voor

voor ave, gelyk ou voor ove gedaan werd; allen te samen dezelve kracht in de samen-zetting h bende, die tegenwoordig on heeft. Zie voor- ders au, en ave, ook ou en ove.

Aa. Aade, of Ee, betekent in de oude Duitſche taal water; gelyk a en e by ons geduurig door-een gebruikt worden, als in Wating, Wetering, enz. Hiervan- daan zyn alle de wateren aa of ee genaamd, als Wyd-aa, Noord-aa, tiddens-ee, Zie-riks-ee, Bommen-ee. Duu-ven-ee, eeland, en nu ei-land, als of men zeide een waterlant.

Aaft, van ouds, Aagt, Agt, nu egt (matrimonium) ver- andert de f, in g, als in kraft, kragt, graft, gragt.

Aaft-zwaard, (gladius mat-rimonialis) egt-zwaard.

Agting, eenige order of uit- spraak, maar geen vonnis der mannen of rechteren. Geagte taal ſpreken, was in de vierſcharen behoortyk en ad rem ſpreken.

Aafga, At, Azing, een ordi- naris rechter in civile zaa- ken by de Friezen, was een welboren, doch onedele, en geene edelen in een zyner kwartieren hebbende. Hy zat te recht by de buuren, en van derzelve wegen.

Aafge, vorderde het recht in civile zaaken, als gemag- tigd door de buuren; de

ſchout wegens, en als ge- magtigd door den koning, of den graaf.

Aaſſch, verkeerd/ ſlinkſch. Dit woord is afkomſtig van het oude aaf, ave, nu af. In dezelve betekenis gebrui- ken wy thans nog het woord avrechts, 't welk ſamenge- zet is uit aver, dat is, over en rechtsch; als of men zei- de overrechtsch. Zie ver- der Averecht.

Aaſſchelyk, verkeerdlyk.

Aaſſchs handt, met een ver- keerde hand.

Aakſe, timmerbyl.

Aakſteen, barnſteen.

Aal, laaſt/ uiterſt/ gantsch.

Dit woord is, alleen ſtaande, zelden gebruiklyk; maar wordt in veel ſamenzettelin- gen (composita) gevonden, als aaleinde, aalduitsch, aaloud, enz.

Aalduitsch, gantschlyk Duiſch.

Aaleinde, uiteinde / uiterſte einde.

Aallyk, gantschlyk / t'rene- maal.

Aaloudt, zeer oud / gantsch oud / oberoud.

Aaloudtheid, de uiterſte oud- heid.

Aalfene, elg.

Aalwarren, 't war zoeken / moette maaken.

Aalweete, Aalwitte, zottime.

Aalweetigh, Aalwittigh, dwaas / zot.

Aa-naghtigh, onmagtig; zie Amagtig.

Aamechtigh, hoftademig.

Aan

- Aan end aan, geduurig.**
Aanbaaren, aanaaaren / aan den wal leggen
Aanbeeldt, afbeeldsel/beeldnis.
Aanbergb, heubel.
Aanblik, aanschouwing / aanziening.
Aanblikken, aanschouwen / aanzien.
Aanboordt, naderschap / benadering.
Aanboordt trekken, benaderen / bernaderen.
Aane, grootvader.
Aangereren, bezwaaren / toeneemen.
Aangaan, aanspreken.
Aanhangeling, zie Aankleever.
Te onrecht heeft men dit woord onder de verouderde woorden gesteld. Dergelyke zelfstandige naamwoorden, van werkwoorden afgeleid, (verbalia substantiva) zyn in onze taal zeer menigvuldig en fraai; gelyk leerling, opvoedeling, enz.
Aanheete, overgrootvader.
Aanheven, opmaaken / aansloeken / in 't werk stellen.
Aanklaauw, enkel.
Aanhorn, zie Ahorn.
Aankleever, een die 't met een ander houdt. Zie de aantekening by Aanhangeling.
Aanlaaghe, onkosten.
Aaulaat, oorzaak
Aanmaal, blek aan 't lichaam.
By de Hollanders is maal in dezelfde betekenis nog in gebruik.
Aanmeten, aanmatigen.
Aanmoeijen, aanzoek doen.
Aanneemst, aanneeming.
- Aanranzen, aanranden.**
Aanreeden, aanspreken.
Aanreizen, aanballen.
Aanritsen, aanzetten / opbitten. *Van hier aanritsgeld, d. i. geld, 't welk gegeven wordt, om de lieden tot dez krygsdienst te bewegen.*
Aanrichenden, aandraben.
Aanstryden, bestozmen.
Aantaal, aanspraak.
Aantaalen, aanspreken.
Aantroosten, aanmoedigen.
Aanvrouwe, overgrootmoeder.
Aarden, begraven.
Aardisfe, hegdig / hagedig.
Aare, vloer
Aaren, hoer.
Aarenwerk, hoortoerk.
Aaren pot, hoeren pot.
Aarene, bouwland
Aaenen, landbouwen / ploegen
Aarkel, uitstek / juk; by de Franschen, balcon.
Aartzoen, natuur / aart.
Aarzelnaand, wpmnaand / braafmaand / October. *Een oud Vlaamsch woord. Deze maand schynt zo genoemd geweest te zyn, omdat het jaar in dezelve merklyk aarzelt.*
Aate, vader.
Aaterling, bastaard / onecht.
Aaterlingsch, bastaartig / onecht.
Aatmaal, etmaal.
Aatschaare, eetwaaren.
Abel, hupsch / scaai / schoon / geestig.
Abel-art, hupsch / geestig / einjerman.
Abolghē, gramschap / toorn / be-

- berftoordheid / berholgen-**
heid.
 Abolghigh, aubolghigh, gram/
 toornig / gramftorig.
Achte, ketzerlyk konnis/over-
wogen gewoede/optekening
van een fchuldigen/om hem
te boozfchyn te doen komen.
Hiervandaan komt ook het
woord Goedachte.
Achteren, verminderen.
Achternartje, onthyt na den
noen.
Achterspraak, Achtertaal,
achterklap.
Achterwaren, bezorgen / op-
passen / byzonderlyk eene
kraambrouw.
Achtfaam, oplettende. Het
tegendeel is onachtfaam.
Adebaar, ojebaar.
Adebe, pekel.
Adelbroeder, broeder van
moeders zyde.
Afdeedighen, den twiſt by-
leggen.
Afdienen, de tafel opneemen.
Afdragtig, afdragtelyk, on-
gunftig / afkeertig / lafter-
lyk.
Afghylen, afpragchen / af-
smeeken.
Affolteren, afppnigen.
Affoolen, afmatten.
Afgaan, bezaken / b. v. 't
geloof afgaan.
Afgefoltert, afgeppnigd.
Afgefoolt, afgemat
Aflaat, kwoytschelding.
Afluiken, afluften.
Afluikzel, fchutfel.
Afmompen, dooz liſt of be-
drog verkrngen.
Afpitlen, afplukken.
- Afreenen, beſluit van een**
reede / nareede / een flotreede.
Afreenenen, de reedenen be-
ſuften / nareede / flotreede
doen.
Afgryzen, afballen.
Affpyzen, afwpyzen.
Affpreken, afraden.
Afftompen, knotten.
Aftaalen, niet welſprekendheid
overtwinnen.
Aftrennen, aſtozen.
Aftronk, haſtaard.
Aftronken, knotten.
Afwendig, afkeertig.
Afwerpen, onderſcheypen.
Aggher, booz.
Aghetucht, riool / buſtnis-
goot.
Ahorn, of Aanhorn, een ze-
here boom / by de Latynen
platanus
Akelen, Akkelen, ſchroomen.
Akeligh, Akkeligh, afgrys-
lyk / afſchutlyk / naar.
Akeligheid, Akkeligheid, af-
gelykheid / afſchutlyk-
heid / naarheid.
Akkerziek, melaatsch / Iza-
zarus.
Akkerziekte, melaatschheid /
Iazarus zeer. Deeze ziekte
ſchynſt zo genoemd te zyn,
omdat de geenen, die daar-
mede gekweld waren, buiten
de ſteden, op de akkers, van
de andere menſchen afge-
ſcheiden, moeſten woenen.
Alaem, Alem, werktuig / al
wat om iets uit te werken
gebruikt word.
Alf, ſpook / nachtmerrie; zie
Alve, Alven, enz.
Alleganks, van tree tot tree.
Al-

Allodiaal, zyn goed afgoederen, die vry eigen zyn zonder lasten of dienstbaarheden, waarvan niemand opperheer is boven den eigenaar dan God alleen, en de hooge overheid, die in dat land regeert, waaronder dezelve liggen.

Allermalk, pder / pder een / al te maal; een samengezet woord van alle en malk, pder; zie Malk.

Almeyer, Almeyboom, sluitboom.

Almutse, Almuis, koozhoed / koozkap. Een mantelken van vellen gemaakt, daar de offerpriester het hoofd en de schouders met bedekt.

Alruine, Alrune, een kruid, welk gewoonlyk by ons met een Griekschen naam, mandragora genoemd wordt.

Alfena, schoenmakers els.

Alve, spook / nachtmerrie. Alven, worden ook witte vrouwen genoemd, als zynde spooken, hebbende de gedaante van vrouwen, met witte klederen behangen.

Alven, spooken / spotten / boerten.

Alvery, spookery / spotterny / boertery.

Alving, boerting.

Alvinne, spookster / tobenaarster / duivelsjaagster

Am, boedsterheer / een heer die bestiert en boedt. Van dit woord schynen te komen ambacht, amman, en dergelyke, als ook ambasfaadt, ammiraal, enz.

Amaght, onmagt. Dit woord is samengezet van a en maght.

A betekent hier een berooving, even als by de Grieken, en wordt gesteld voor ave, dat by de oude Duitschen zo veel beteekende, als van, zonder. Zo zeidenze ook awaerdt, awys, awegh, enz. Zie Ave.

Amaghtig, onmagtig.

Amaghtigheid, onmagtigheid.

Ambacht, gild. Dit woord betekent by de ouden plicht / ampt / ook rechtsgebied / rechtshan; by de Onduitschen jurisdictie. En hiervandaan schynt te komen, dat op sommige plaatsen een groote hoop ingezeetenen, die te samen een ligchaam maaken, en over hen een hoofd gekozen hebben, een ambacht, en het hoofd de ambachtsheer genoemd wordt. Zo zyn er in Vlaanderen sommige dorpen, of vlekken, in vier, of meer wyken afgedeeeld, van welken yder een ambacht geheeten wordt. In Holland daarentegen worden twee, of meer dorpen, onder hetzelfde rechtsgebied gelegen, met de naam van ambachtsheerlykheid genoemd. En hierop staat te letten, opdat men niet waane, dat onder dit woord een handwerkskunst verstaan worde; gelyk sommigen, in hunne moedertaal al te onbedreven, meenen. Omdat nu het woord ambacht voornaamlyk aan de vergaderingen der handwerks-

werkskunstenars in de steden toegeeschreeven is, hebben door den tyd alle de kunsten, door welke men den lichamen van zulke vergaderingen ingelyfd wordt, door een misbruik uit eerzucht zynen oorsprong trekkende, begonnen, met een oneigentlyken naam, ambachten genoemd te worden.

Ambachter, hoofd des ambachts.

Amechtig, hetzelfde als Amaghtigh.

Ameer, Ameerstadt, oever / strand / boord van een zee of meer. Deze woorden zyn, zo het schynt, samengezet uit a, meer, en stad. A voor ave betekent een beroving (zie hier boven in A,) en stad, een steede, een plaats, zo dat ameer, en ameerstad, een plaats is, daar een meer of een zee ophoudt, dat is, de oever.

Ameide, sluitboom.

Amelen, toestemmen; zo veel als amen ergens op zeggen.

Amer, bonk / sprenkel.

Amery, oogenblik / korte stond; zoo veel / gelyk men meent / als Amary / getrokken uit de twee woorden Ave Maria; betekeniende dus zo veel tyds als men van doen heeft om een Ave Maria te leezen. Hiervan komt mischien ook by verval het volgende:

Amering. Hiervandaan schynt te komen, dat men nog heden zegt, een amering tyds;

en, door woorduitlating (per ellipsin,) het woord tyds verzwygende, een amering voor een oogenblik / of zeer luttel tyds.

Amman, schout / rechter / oberste. Dit woord schynt samengezet te zyn uit am en man; als een man betekeniende; die het volk regeert en bestiert; zie Am. Sommigen meenen het te komen van alt, dat by de Hoogduitschen oud betekent, en man, als of men zeide alman, en om de zoetluidenheid (euphoniae causa) amman. Doch gevoeglyker dunkt ons het gevoelen van anderen, die amman meenen zynen oorsprong te hebben van amptman, of amtman, dat is een beampman, de letters p en t achterlaatende; 't welk ook met de betekenis zeer wel overeenkomt.

Ammanfchap, schoutfchap / rechterfchap.

Ammare, Ammaris, fchaprade. Dit woord meenen eenigen te spruiten van Am, dat een voedsterheer betekent, als zynde een kas of lade / daar het voedsel en eeten in bewaard en geborgen wordt; zo 't maar van het Latynsch armarium niet komt, nademaal men ook armaris zegt.

Amme, boedster / min.

Ammen, boeden Een woord by de Friezen en Gelderschen gebruiklyk. Hiervandaan heeft zynen oorsprong het woord amelaken, dat by de Brabanders zeer in zwang

is. De Hollanders zeggen
 1 daarvoor tafellaken.

Amper, zuur / (scherp) / oncrpp.

Ampt, betekent gewoonlyk
 een hediëning: doch by som-
 migen beduidt het eenige dor-
 pen, die onder hetzelfde rechts-
 gebied behooren, gelyk by
 ons ambacht. Die daar de
 rechter is, wordt amman ge-
 noemd.

Amfel, meerle.

Amutse, kooznhsed / koozkap;
 zie Almutse

An end an, geduurig / tel-
 lens.

Ande, spyt / leed / droefheid.

Anden, bedroeven / leed doen.

Anderde, tweede / byzonder 't
 geen men in Onduitsch noemt
 seconde d. i. bystander in
 een gevecht.

Anderen, veranderen.

Anderling, Anderzweer, een
 bloedkund in het tweede
 lid. Vlaamsche woorden;
 zoo ook anderzweeren broe-
 ders en zusters kindskinde-
 ren. Dit woord is samenge-
 zet uit ander, en zweer,
 dat by de oude Hollanders
 een zwager betekende.

Angen, henaauwen.

Angier, henaautodheid / ge-
 baar. Hiervandaan schynt
 het Fransche woord danger,
 welk by de Franschen het-
 zelfde beduidt, te koomen.
 En angier heeft waarschy-
 lyk zynen oorsprong getrok-
 ken van ang, benaautwd.

Anken, hechten

Appelhak, Appelmanger. ap-
 pelman / appelverkooper;

van manger. in de beteke-
 nis van handelaar eertyds zeer
 gebruiklyk.

Arkel, Arkener, uitstek / juh;
 by de Franschen, balcon.

Arnboogh, elleboog.

Armhorst, oozlogskoog.

Armgesmyde, armsieraad /
 armbanden; zie Gesmyde.

Armzalig, elendig / rampza-
 lig.

Arne, oogst.

Arnen, oogsten.

Arnmaandt, oogstmaand /
 Augustus. Dit woord is te
 samengefeld van maand, en
 arne, welk by Duitschers,
 Saxen en Friezen oogst be-
 tekenende.

Arre, gramschap / eubelheid /
 gram / eubel.

Arre moedt, eubele moed /
 gramme moed. Deze twee
 woorden moeten wel onder-
 scheiden worden van arremoe-
 de, of armoede, een woord,
 welk behoefstigheid betekent.
 Door dusdanig een misver-
 stand en onkunde, zoude
 een naauwkeurig schryver
 zeer kwalyk verstaan worden.

Arts, Arst, geneezet / genees-
 meester / by de Onduitschen,
 medicyn.

Artsenen, geneezen.

Artzeny, geneesmiddel.

Ascheraaye, asch daar de
 loog niet uitgetrokken is /
 loog nog met de asch ver-
 mengd / ongeklensde loog.

Ast, knoest / fitvast aan een
 boom. Ast betekent ook
 by de Vlamingen een groot
 stuk vleesch, welk in Holland
 C c hars:

- harst genoemd wordt.
- Ast**, is ook een plaats, bekwaam om koorn of iets dergelyks te droogen; sommigen noemenze est of eest.
- Asterling**, huishbrood / huishbakkenbrood / brood, welk in of op den ast gebakken is.
- Aterlink**, zie Aterlink.
- Au**, wordt in de samenstelling (in compositie) gesteld voor ave, gelyk ou voor ove, betekenende af, zonder, van: woorden zeer overeenkomende met ons hedendaagsch on, als auwaerdt en ouwaerdt, dat is, onwaard / auwys, en ouwys, dat is onwys / enz.
- Aubolligh**, ongerpmd / kwalpsluitende / onbekwaam. Men moet onderscheid maaken tusfschen aubolligh en aubolghigh, of abolghigh; dewyl deze laatste woorden een heel andere betekenis hebben, gelyk hier voor te zien is.
- Aubolligheid**, ongerpmdheid / kwalpsluitendheid / onbekwaamheid.
- Auwaerdt**, onwaard; zie Au.
- Auwaerdigh**, gramstorig / belgzuchtig / kwalps nemende. Voor dit woord wordt nu gebruikt, doch mogelyk kwalyk, aalwerigh of aalwaerdig. Het is samengezet uit au, en waerdig; zie Au.
- Auwaerdigheid**, gramstorigheid / belgzucht / kwalpsnemendheid / aalweerdigheid. Een affspruiteling (derivati-
vum) van auwaerdigh.
- Auwaerdighlyk**, gramstoriglyk / aalweerdighlyk enz
- Auwe**, ouwe, weide / veld / akker; zie Ouwe.
- Auweit**, uchtendzang / morgengespeel / uchtendeergezang / eergespeel / wedgezang; by de Onduitschen, aubade, matinade.
- Auwys**, onwys / zet / dwaas; zie Au. Auwys betekent ook kwaade wys / kwaadluitendheid / als of men zeide, zonder wys / afwys.
- Auwysheid**, onwysheid / dwaasheid.
- Auwyzigh**, kwalpsluitende / buitenwysig / geen wys houdende. Zo zeide men auwyzige stemmen, voor een kwaade en onbekwaam stem.
- Ave**, af / van. Een oud Vlaamsch woord, waarvoor in de samenstelling (in compositie) ook gebruikelyk was au. Veele ouden hebben ave en au voor af gezegd en geschreeven. Wy gebruiken heden on of van daarvoor. Van ave schynt ons af te komen, door achterlating van de e, av ofte af.
- Aven**, weggaan. Hiervandaan komt mogelyk avond, omdat de zon of dag op dien tyd avond, dat is, weggaat. Indien dit waar is, zoude men avond, en niet avond moeten schrijven.
- Aventuur**, wisselballigheid.
- Aver**, over. Een Friesch woord. Van aver t'aver, van

- van boozouders tot boozouders** / waarvoor by het gemeene volk in gebruik is van haver tot garst. Sommigen schynt toe, als of van t'aver zo veel is, als van ovet t'over: maar ons dunkt gevoeglyker, dat men zegge, dat het zo veel is, als van ouder t'ouder, wordende de Vlaamsche uitspraak hierin gevolgd, welke voor oud zegt aud, en voor ouder, auider, voor ouwer, auwer; en also van auwer t'auwer, en eindelyk van aver t'aver.
- Aver**, is by sommigen zo veel als tegen / weder.
- Avergheloof, obergeloof**; by de Ouditschen superstitie.
- Avergheloovigh, overgeloovig**; by de Ouditschen superstitieux.
- Averhandts, overhandts** / met een berkeerde hand.
- Averoudt, overoud** / aaloud.
- Averrecht, onrecht** / berkeerd / stinkisch. Sommigen meenen, dat averrecht, samengezet is uit aver, dat is, ober / en recht; en dat derhalven averrecht zo veel is als oberrecht / 't geen tegen ober het recht is. Doch waar schynlyker is 't, dat het samengesteld is uit aver, dat is, tegen / of liever ave, dat is, on, wan, af, (zie hier boven aver, en ave,) en recht, en also onrecht of wanrecht betekent.
- Averwys, onwys** / zot / dwaas. Uit aver, en wys, als of men door scherts (per ironiam) zeide overwys: of liever avewys; **ontwps / wan twps** / uit wys en ave, dat is, on, wan, (zie boven in ave) of ook uit aver tegen / en wps.
- Averwittigh, zinneloos** / dwaas. Een samengesteld woord uit wittigh, of witzigh, dat by de Hoogduitschen twps betekent, en aver, dat is tegen / of ave, dat is, on, wan.
- Avespraak, ongerymde reden / opspraak**. Een samengezet woord uit ave, en spraak.
- Avetronk, aterling** / bastaard. Een oud Vlaamsch woord, uit ave en tronk.
- Avezaaghe, wanboeglyke reede / ongerymde bertelling / oude twps sprookje**.
- Avezaaghen, ongerymde en zotte grollen vertellen**. Een samengesteld woord uit ave, dat is wan, on (zie boven Ave) en zaaghen, of saghen, welk by de Hoogduitschen zeggen betekent.
- Avontuur, zie Aventura**.
- Awaerdt, onwaard / onwaardig**. Een woord samengelascht van a, dat is, on, (zie boven A) en waerdt; overeenkomende met auwaerdt en onwaerdt.
- Awaerdigh, gramstorig** / beigzuchtig / saltweurig. Een woord uit a en waerdigh samengesteld, en overeenkomende met auwaerdigh, en ouwaerdigh. Zie boven A en Au.
- Auwaerdigheid, gramstorig** / heid /

heid / aaltmeerigheid / belg-
zucht. Een *afspruiteling*
(derivativum) van *auwaer-*
digh.

Awegh, afweg / ontweg / een
plaats buiten den rechten
weg. Een *samengelascht*
woord uit a, dat is, on, of
af, en wegh; zie boven A.

Aweegigh, afweegig / buiten-
weegig / buitenbaansch.
Een *afspruiteling* (derivati-
vum) van *awegh.*

Aweet, Aweit, nachtwacht /
oorlogszetting / gevecht /
scher nutteling / laage. Een
oud Vlaamsch woord. *Aweit*
wordt ook gezegd voor au-
weit, lauweit, uchtend-
gezag / morgen spel / uch-
tend-eergezag / eergespeel /
weggezag: by de Onduit-
schen aubade, marinade.

Awys, ontwys / zot / dwaas.
Een *samengezet woord uit a,*
on (zie boven A) en wys.
Sommigen meenen, dat dit
woord samengetrokken is uit
averwys. Awys beteekent
ook kwaadbluidendheid / als
of men zeide, zonder wys /
afwys. Dit woord komt
overeën met auwys en ou-
wys.

Awysheid, ontwysheid /
dwaasheid.

Awyzigh, kwaalpluidende /
buitenwyzig / geen wys hou-
dende. Zo *zegt men een af-*
wyzige stem, dat is, een
kwaade en onbekwame
stem. Dit woord komt over
een met auwyzig, en ou-
wyzigh.

Awyzigh, betekent ook by de
Gelderschen hoertig. Een
afspruiteling (derivativum)
van awyze, welke by hen
jok of boert betekent.

B.

Baaye, bepe / heezte.

Baayezout, zeezout. Van
baaye, welk een inham der
zee betekent, en zout.

Baaynoot, laurrier / baakelaar.
Baaytaere, laurrier. Een
samengezet woord van baaye,
en taere, dat by de ouden
een boom betekende; zoek
Taere.

Baake, barken. Van *dit*
woord is nog in Vlaanderen
gebruiklyk, baakevleesch,
baakespek, baakesmeer, voor
barkensbleesch / barkens-
spek / barkensmeer. By
de Gelderschen betekent ba-
ke, een hozl / pit / kern.

Baakelen, biggen boogtbrengen.
Baal, opziener / boogd. Een
oud Vlaamsch woord.

Baalmonden, een boogdschap
kwaalpl bedienen: een boog-
dschap iemand ontnemen.
Dit woord is hetzelfde als
balmonden, 't welk te zy-
ner plaats is opgetekend,
met dit onderscheid, dat de
korte a van bal hier tot baal
verlengd is.

Baalnoot, eikel / akel.

Baare, en

Baarenspeel, woestelspeel / woest-
steling.

Baare, boom / sluitboom Van
ouds betekende het een ledig
graf /

graf/ hetwelk iemand ter eere opgerecht wierd/ by de Latynen cenotaphium. By de Gelderschen betekent het een herrie/ hurrie.

Baaren, gebzulten/ oozboren.

Baaren, hertoonen.

Baarlyk, openbaarlyk.

Baardt, airen/ kooznair.

Baarm, golf/ baar/ ophoopsel/ hoop. Hierom zeggen de Gelderschen een baarm hooi, dat is, een hoop hooi/ hooi-opper.

Baat, heter/ bet.

Baauwen, galmen. Hiervan komt nabauwen.

Baazel, overmoutw/ mozzmoutw/ een lang of breed mes

Babbaardt, pop.

Babbaardeken, popperje.

Babbelen, de holtten der kaahebben/ daar de tanden en kiezen in geplant zyn: tand holtten

Babel, klapachtigheid/ snaarachtigheid.

Babelen, snateren/ verwardlyk spzeeken/ dalkhelen.

Baduit, upcrken.

Baffusen, zeker oud soopt van wapenen.

Bagghel, big/ klein barken.

Bagghelen, biggen dooztbrenge.

Baiert, mengelklomp. By de Latynen chaos.

Bak, Baake, barken. By de Gelderschen en Hoogduitschen betekent het een beek.

Bal, kwaad/ onnut. Hiervandaan komt baloorig, of baalhoorig, baldaadig.

Bald, haastig/ in der pl/ in 't hozt/ met der haast Een Hoogduitsch woord. By de oude Nederduitschen betekende het stout/ hout.

Baldaadigh, of

Balddaadigh, misdaadig/ kwaadadaadig/ stoutdaadig/ roekeloos. Welke laatste betekenis sommigen voor de eerste stellen, willende, dat balddaadigh komen zal van bald, en daadigh, en niet van bal en daadigh. Men moet dus onderscheid maaken tusfchen balddaadig en baldddaadig. Volgens de betekenisfen der woorden bal en bald, by Kiliaan voorkomende, beduidt het eerste boosdaadig, en het andere stoutmoedig.

Baldaadt, ondaad/ misdaad/ eubeldaad.

Balghen, belgen/ bechten.

Balink, trefster.

Baliow, Drosfaard, Ruwaard, Ballif, by de kwaade Latynen bajulus gezegd, is een en dezelfde; naamlyk een gesubstitueerde of ondergraaf, om over onedelen rawelyk in crimineele zaaken, of by appel in civile zaaken, de vierschaar te spannen, eisch te doen, en 't gericht te beffieren. Deeze moest in zyne handen hebben een roode staf, of roode roede, of wel een getogen zwaerd, om daarmede te kennen te geeven, dat hy eene criminele vierschaar gespannen had. Hiermogten verschynen om te doe-

- men alle welborene mannen.
 Baliouter, klood/ kloodje.
 Balmonden, een boogdyschap
 kwaalpk bedienen/ van een
 boogdyschap afzetten.
 Ballurigh, kwaalpk beraden.
 Ban, betekende by de ouden
 het geen 't nu weder betekent,
 rechtsgebied/ gerichtsban/
 rechtspaalen/ dat de Onduit-
 schen jurisdictie noemen:
 waarvandaan men plag te
 zeggen banmoolen, en ban-
 oven, dat is een moolen,
 of oven, die tot een rechts-
 gebied behoort.
 Ban, betekende by de Ouden
 ook de gekammen vier-
 schaer; en zo zeide men,
 de vierfchaar bannen/ of
 handen/ waaryoor men nu
 zegt, de vierfchaar spannen.
 Ban, betekende daarenbo-
 ven nog een openbaare af-
 kondiging van eenig gebod/
 en bannen, een gebod af-
 kondigen of afleezen.
 Bandelen, binden.
 Bande, bende/ hoop.
 Banden, samenrotten.
 Banderolle, bendel/ veldteken.
 Banderotze, banderheer.
 Banedoek, zekere pleister, by
 de geneesmeesters ceroon
 of ceratum genoemd.
 Bangen, beangstigd maaken.
 Gelyk of men zeide beangen,
 beëngen.
 Bankarborst, een gesthut/
 dat men op een bank plag
 te stellen.
 Banklaaken, Bankwerk, tappit.
 Bannen, verkondigen, edicere,
 publice denunciare. Een
 vierfchaar bannen, verkon-
 digen, waar en wanneer een
 rechte dag wezen zal. Dit
 was het werk der haljouwven,
 drosfaarden, ruwaarden,
 schouten, azingen, wanneer
 zy zelfs de aanklagt of een
 eisch tot iemands last doen
 wilden, of wanneer party een
 rechte dag begeerd had.
 Banner, de banner/ de uit-
 roeper/ nuncijs publicus.
 Bannich, verluocht/ verdoemd/
 verwaaten/ zie Ban.
 Banrotte, Banrotsheer, ban-
 derheer.
 Barbelen, de holten der kaas-
 kebeenen daar de tanden in
 geplaatst zyn/ tandholten.
 Barde, hpl.
 Bardakse, tweesnydende hpl/
 hellebarde.
 Barenteren, schizik aanjaagen.
 Barer, hoed/ hoofddekfel.
 Barm, hoop/ ophoopfel; zie
 Baarm.
 Barmen, erbarmen/ medelp-
 den hebben/ gelyk of men
 zeide, bearmen.
 Barteeren, in de boete beslaan/
 de boete afvoerden.
 Bat, het.
 Bats, koppig/ afzinnig/ ook
 listig.
 Bearden, hegraven.
 Beaanghenaamen, aangenaam
 houden.
 Beamelen, toestemmen/ zo
 veel als amen op iets zeggen.
 Bebrieven, met vrieven ver-
 wittigen.
 Bedderik, bedgenoot.
 Bede, daarom.
 Bedeemen, Bedeemsteren, ver-
 dan-

donkeren/ verduisteren.
 Bederve, behoef.
 Bederven, derven.
 Bediedt, beduidenis.
 Bedoolen, al doolende bewan-
 delen.
 Bedorf, gebrek/ behoef.
 Bedorven, gebrek hebben/ be-
 hoeben.
 Bedraagen, beschuldigen/ aau-
 klagen.
 Bedrappen, betrappen.
 Bedremmeldtheid, beteuterd-
 heid.
 Bedachte, eerbiedigheid.
 Bedelplugge, ongeziene bede-
 laar.
 Bedraayboomen, met een
 draaiboom sluiten.
 Bedryf, rechtsgebied.
 Bedruilen, spottlk bedriegen.
 Bedullen, dul/ zot maken.
 Beenberge, Beenscheene,
 Beenblink, hous.
 Beente, gebente.
 Beeren, gebuiken/ nutten.
Hiervandaan komt orberen,
in dezelfde betekenis, en ont-
beeren.
 Beghaaden, versieren/ oppzon-
 ken/ opsmukken/ de wonde
 verbinden.
 Beghaat, getwand/ met gaten
 doozhoofd.
 Beghenadighen, genade doen/
 genade betwopen.
 Begheven, begaafd/gemanierd.
 Beglanst, met glans berzien.
 Begomen, Lemerken/ ook
 beschermen.
 Beghardt, bezucht/ zwanger.
 Begrypen, betrappen/ by den
 kop grijpen/ ook berispen.
 Begruiſt, bemozst/ besmet/

besmeuld.
 Begruiſzen, bemozzen/ be-
 smetten.
 Behaaren, met een houden
 wind aanblaazen.
 Behanden, behandigen.
 Behandsen, verzellen/ by el-
 kander komen
 Beharmen, beschermen.
 Behavenen, habenen.
 Beheering, dus noemen de
 rechtsgeleerden het recht van
 toebehooren/ beskaande tus-
 schen den mensch en de zaa-
 ke/ zonder noodig opzigt op
 een ander mensch.
 Beheet, gebied.
 Beheinen, betuinen.
 Behenden, behandigen.
 Behendsen, verzellen/ by el-
 kander komen.
 Behermen, beschermen.
 Behipt, schuldig.
 Behoozen, bewateren/ begte-
 ten.
 Behoud, bewaring.
 Beyaardt, mengelklomp. *By*
de Latynen chaos.
 Beyden, vertoeven/ 1 Sam.
 X: 8. *Hiervan verbeiden,*
verwachten.
 Bekant, bekend.
 Bekaamen, beschimmelen/ber-
 miffen.
 Bekaamdt, beschimmeld.
 Bekaamdtheid, vernustheid.
 Bekeuzelen, bemozzen.
 Beklaauwen, enteren/ met
 klaauwen naar zich haalen.
 Bekliemen, bestryken.
 Bekomen, behagen.
 Bekomte, overeenkomst.
 Bekozelen, bemozzen/ be-
 smeeulen.

Bekrygen, beoosloogen.
 Bekrochten, Bekrozelen, be-
 moezen/ besmeulen.
 Bekroozen, bemozgt/ besmeu-
 zeld.
 Bekruizen, zwart maaken.
 Bekwaam, aangenaam.
 Belabberen, Belammeren, be-
 immeren/ verhinderen.
 Belakken, vertokken/ bedzie-
 gen/ inluften.
 Belang, naaste/ verwant/ ge-
 buur.
 Belangheid, verwantschap/
 buurschap/ vriendschap.
 Beleedt, heftiging/ heleid.
 Beledighen, beschadigen.
 Belieden, beleiden.
 Belyden, heleid.
 Belyven, blyven. *Van hely-
 ven schynt blyven gekoomen
 te zyn.*
 Belippen, versmaaden.
 Belomberen, verduisteren/
 verdonkeren/ beschaduwen.
 Beloken Paaschen. Beloken
*wordt in deeze betekenis nog
 dikwerf gebruikt. Doch wat
 zegt het woord beloken? K7-
 liaan vertaalt het door clau-
 sus, conclusus, gesloten,
 besloten. Dus zou het kun-
 nen beduiden den zondag
 na het gehouden, gesloten
 of besloten Paaschfeest. By
 de Engelschen betekent to
 lock, sluiten; waarmede ons
 woord luik, luiken, ver-
 maagschapt is.*
 Beoopen, overtuigen.
 Bemaanen, vermaanen.
 Bemantelen, betwimpelen.
 Bemafchelen, Bemafcheren,

bekladden/ bemozssten.
 Bemerck, opmerking/ aanmer-
 king.
 Bemoedt, vermoeding.
 Bemoeden, vermaceden/ onder-
 binden.
 Bemozelen, Bemozen, he-
 meuzelen.
 Bemullen, met stof beftrootjen.
 Benaghelen, tusfchen de na-
 gelen beklemmen.
 Benarren, beklemmen/ bezet-
 ten/ benaautwen.
 Bendhoofden, hoofden der
 maatschappyn.
 Beneenen, ontkemen.
 Benerst, bezogt/ naerftig.
 Benoodighen, noodzaaken.
 Benoodten, beschadigen.
 Benoodsten, benaautwen/ he-
 noodighen.
 Benoodst, benaautod/beangst.
 Beoosten, ten oogten.
 Bequamen, hekwaam ma-
 ken.
 Beraden, berokkenen.
 Beraapen, versamelen.
 Beraast, razende.
 Beradt, snel. *Men zegt de
 wagen is berad, wanneer hy
 zo lang is gereden, dat de
 fchorheid van de asfen en na-
 ven gehoord wordt.*
 Berechten, heheerfchen.
 Bergh, betekent by de ouden,
 een haben.
 Beryden, inryden/ achterhaa-
 len/ verbolgen/ inhaaLEN.
 Beringen, omtingelen/ bezet-
 ten.
 Bermel, barheel.
 Bern, Berne, front. *Hier-
 vandaan spruit bernsteeken,
 en bernfteker, waarvoor
 men*

men nu, doch kwaalyk, zegt; beernsteeken, en beernsteeker.
 Bernen, branden.
 Bernooghen, met brandende ooggen aanzien.
 Beroepen, berispen/ bestrafen.
 Bers, heer.
 Bersch, haast/ speed/ berhaasting/ samenbloeiing van vuilnis.
 Berschen haasten/ spoeien/ samenbloeien.
 Berst, gebrek.
 Berte, tulle.
 Berve of Berf, herri.
 Beschampen, beschimpen.
 Bescheet, bescheid.
 Bescheeren, toeschikken. *By de Latynen destinare.*
 Beschertsen, begoochelen.
 Beschimmen, verschadulven.
 Beschooren, toegeschikt.
 Beschoft, geschikt/ bescheiden/ betaanlyph. *Hiervandaan komt onbeschoft, ongeschikt/ onbehoudven.*
 Beschudden, beschutten.
 Bese, bezie/ bes.
 Besibbe, verwantschap/ maagschap.
 Besnarren, berispen/ bekypven.
 Bespiegelen, hedenken/ overweegen/ beschouwen. *By de Latynen contemplari, meditari.*
 Bespiegeling, hedenking/ overweeging/ beschouwing. *In 't Latyn, contemplatio, meditatio.*
 Besporen, nagaan/ nasporen.
 Bespreedt, bespreid.

Bespreken, (zich) overleggen.
 Bestieven, verroesten.
 Bestompem, een onbedachten bedriegen.
 Bestrangen, benaauwen.
 Best, meerder.
 Beteeghenen, bejegenen/ gemoeten/ tegengaan.
 Beteegenheid, gemoeting.
 Beten, afstypen/ van een paard afsteden. *Beten of beeten is een Vlaamsch woord, en in die betekenis by hen in gebruik. Zy bedienen zich ook nog van het zelfstandig naamwoord beet, in de betekenis van den stok, daar de hoenders des nachts opzitten; in Gelderland, Overysel, enz. ook een rek, een wiel geheeten.*
 Beterden, betreden.
 Beteuerd, heereest.
 Betoogh, bewys.
 Betraanen, met traanen nateten.
 Betreepelen, betrippelen.
 Betrompen, bedriegen.
 Betuieren, intrikken/ inbinden.
 Beulye, hoete/ straf.
 Beu, zie Bo.
 Beuren, onbangen/ ten zpen boozdeele kypgen.
 Beveeden, met een vpanyk gemoed beschadigen. *Dit woord komt van vede, vpanydschap.*
 Beveinzen, met beinzerp bedekken.
 Bevlerken, met vleugelen bespreiden/ beschadulven.
 Bevliest, met bliezen bedekt.
 Et 5

- Bewaan, vermoeden.
 Bewaendt, vermoed/ gemgend.
 Bewaanan, vermoeden/ mees-
 nen.
 Bewaardighen, verwaardigen.
 Bewaarighen, verzekeren/ be-
 waarheden.
 Bewacht, met wacht bezet.
 Beweeren, weerbaar maken.
 Bewellen, gelijk een wiel op-
 hozeelen; *liever in een wiel*
of welle inzakken/ in lossen
welachtigen grond inzinken.
 Bewichtighen, wegen.
 Bewieren, beschyben.
 Bewinden, onderwinden.
 Bewist, waarvoor men nu ge-
 meenlyk zegt, bewust.
 Bewroegen, aanklaagen.
 Bewustenis, gelwisse/ gelwe-
 ten. *By de Onduitschen,*
conscientie.
 Bezeeuwen, nat maaken met
 zeewater.
 Bezeeuwst, nat van zeewa-
 ter.
 Bezeeven, en Bezessen, be-
 gypen/ hebatten/ bebroe-
 den.
 Bezeffing, hebzoding/ bebat-
 ting.
 Bezeghen, hezegelen.
 Bezeuluwen, bekladden.
 Bezibbe, verwantschap/maag-
 schap.
 Bezoluwen, bekladden.
 Bezongen, die dikwyls ge-
 zongen heeft.
 Bezouding, bezolding.
 Bezwalken, met vullen damp
 bewaasfmen/ benebelen.
 Bezwalkt, met vullen damp
 bewaasfemd.
 Bezwyken, begeben/ verlaten.
 Biebank, Biebok, Biebuik,
 byenkozf/ biekozf.
 Biesbouten, heen en weder
 met haart en gerucht loopen.
 Biest, groote plaats/ wyde
 straat/ markt.
 Biezen, blaazen gelijk de slan-
 gen.
 Byfchien, mooglyk/misfchien.
 Bybrengen, verleiden/ op-
 maaken/ ophitsen.
 Byftandig, hylptroep.
 Byze, noozdelwind/ storm/
 ontweer *By de Gelderschen*
betekent het ook de pest.
 Byzen, biezen, van hette
 zieden/ niet een geweldige
 dylst gedreeben woorden.
 Blaaven, krom buigen/ krom
 maaken/ een zwaard flinge-
 ren en zwaaien.
 Blaare, een zwarte hooft met
 een wit boozhoofd.
 Blaauwen, blaauw maaken.
By de ouden betekende het
kwellen/ tergen. Altemets
wordt het voor blouwen ge-
steld, en dan betekent het
klappen/ slaan.
 Blaf, blak/ plat/breed. Blaf
 van boozhoofd/ plat van
 boozhoofd. *Zo wordt een,*
die plat van aanzigt is, blaf-
aard genoemd.
 Blak, blak/ glad/ zonder ruig-
 te. *By de Gelderschen en*
Saxen, gelyk ook by de En-
gelschen, betekent het
zwart/ ook inkt.
 Bleeken, blaffen.
 Bleeven, gebleben.
 Blekhoudt, geschild hout.
 Bleken, blikken/ den bas
 affstroopen.

Blek-

- Blekke, *ziek / doop.*
- Bles, LEV. XIII: 41. 't
Woord betekent een die kaal
is, die een blesie heeft; dat
is, die van de kruin des hoofds
tot het voorhoofd, en den slaap
of slag des hoofds, kaal is.
- Blesie, 't *voorzte deel van 't*
hoofd / by de Latynen, sincipit. Ook kaalheid aan 't
voorzhoofd. Zie LEV. XIII:
42, 43.
- Blyde, *schaal / waag.*
- Blyde, *krngswig / daar men*
steenen niede plag te werpen.
- Blye, *waage.*
- Blywaaghe, *schietloot / richt-*
loot.
- Blywit, *lootwit.*
- Blik, *blank.*
- Bliksemdrigh, *blisksemdraa-*
ger.
- Bliktant, *tuitmuil / die uit-*
steekende tanden heeft.
- Blindselen, *blind zjn.*
- Bloedtrasten, *blaautwe plek-*
ken slaan.
- Bloedtrasting, *het slaan van*
blaautwe plekken.
- Bloedtreizen, *Bloedtryzen,*
bloedstozten.
- Bloedts, *badzig / buidig / ont-*
aard.
- Bloote, *afgeschoren schaaps-*
vacht.
- Blouwe, *kinnebakslag.*
- Blouwen, *kinnebakslagen gee-*
ben / de armen ober elkan-
der slaan om warm te wo-
den.
- Blouwen, *het blasch kloppen /*
dat eigenlijk zwingen genoemd
wordt.
- Blutten, *bot / dom mensch.*
- Bo, *berzaad / overladen met*
spyz en drank.
- Bockie, *broek. Hiervandaan*
onderhockfen voor onder-
broeken gebruikt, LEV. VI:
10.
- Bod, *gebod. Ook wordt het*
hedendaags nog gebruikt voor
bieiding, in eene openbaare
of byzondere verkooping.
Hooft bezigt het somtyds voor
aanbieiding, aanbod.
- Bodde, *mand.*
- Bodemery, *geldleening, waar-*
van de uitleener 't gevaar
van de zee loopt.
- Boedelscheiding, *scheiding van*
goederen.
- Boeijen, *hoef. Men zal be-*
zwaarlyk een voorbeeld vin-
den, om te bewyzen, dat
het woord boeijen deeze bete-
kenis heeft. By Kiliaan vindt
men het in dien zin niet.
Wil men het afleiden van het
Engelsch boy, dan zegt het
in 't gemeen een jonge, een
jongetje.
- Boekel, *haak / gesp / plaatje.*
- Boekmanger, *boekberkooper.*
- Boekstaaf, *letter.*
- Boekstaaven, *met letteren spel-*
den.
- Boezemen, *intoomen / inbin-*
den.
- Boezen, *kussen / zoenen.*
- Bof, *kinnebakken / opblaa-*
zing der wangen.
- Bossen, *stuiten / verduuren.*
- Boekeleer, *schild. Waarvoor*
men nu zegt heukelaar.
Het schynt te komen van bo-
kel / dat by de oude Vlamin-
gen betekende een gespe / den
bult

hult van een schild.
 Boerte, boorte / geboorte.
 Bokene. spook.
 Boiler, donderbusse / een zehier slag van groot geschut.
By de ouden ook narre genoemd.
 Bolgenfchap, fchuld / aanfchoot.
 Bommeler, en Bommelneker, zeeftoek.
 Bond, verbond / band.
 Bondeloos, krachtloos.
 Bondig, verbindend / krachtigtig.
 Boog, roem / roeming.
 Borde, Bordene, laft / paffzwaarte.
 Bordenen, belaften / beladen.
 Boren, gebruiken. *Hiervandaan is in 't gebruik, ophoren / opheren / in dezelve betekenis.*
 Borghemeesters, Poortmeesters, Raads mannen, Beraders, zyn alle dezelfden, en waren die geenen, welken de dagelyksche zorge en bewaring van den burg, poort of stad aanbevolen was door de gemeene burgeren; die dezelve daartoe byzonderlyk jaarlyks kozen. Zy werden in kwaade Latynfche taal altyd genaamd burgi magistri, en nooit burgi domini, of burgentium magistri, alzo ze waarlyk geene heeren des burgs, noch meesters der burgers, waren; en hieruit blykt de taalonde, of vleijery der geenen, die dit ampt een burgermeesterfchap noemen. In 't kort de burgers

moesten den graave en der ftede houw ende trouw, niet den graave en den burgermeesteren, onderdanigheid zweeren.

Borgers, wyd genomen, waren alle de inwoonders van een burg; maar, eigenlyk, alle die het burgerrecht door geboorte of anderzins verkreegen hadden.

Burgerrecht, recht dat de burgers hebben. Dit gaf allen burgeren de magt van poortersneeringen te doen, en burgemeesteren en raaden, als ook vele andere amptlieden, te kiezen in hunne wyken en morgenspraaken. En in het fchot geldende mogten zy over alle belastingen der ftede of ingezetenen van die hunne stemmen geeven. Dit recht behielden zy, tot dat zy het verwoonden, over fchulden ontpoortert, of over misdaden en anderzins eerloos verklaard wierden. Hieruit is klaar, wat de burgerftem was, naamlyk het resultaat der morgenspraaken of de ftem der meeste wyken eener stad.

Borgh, Borg, Burgh, is eene stad of byeenwooning van menfchen, die omtuind, of met wallen, muuren, en graft gefterkt is. Locus editus & munitus. Een fchans, of befchanfing, mogt zyn van aarde, en op een vlakke, ook van hout.

Botsen, ftaan / klappen.

Botting, werd betaald aan den graa-

graave alle twee, drie of vier jaaren eenmaal en niet meer, en zo hoog als hy bedongen had, naar geraden des rykdoms aller onkerklyke en onedele inwoonderen of landzaten der steeden of platte landen; en moest ook door dezelyven betaald worden, als de graafsten hove des keizers trok; of tot rantsoen als hy gevangen was; als hy, zyn zoon, of broeder, ridder geslagen wierd; als hy, zyn zoon, dochter, broeder of zuster, huwelykten. Hier vandaan komt ons spreekwoord botjen by botjen leggen; want gelyk men zeide een schot, zo zeide men ook, een bot betaalen of aantellen.

Bouthed, stoutheid/boosheid.

Borkel, geere/ slippe.

Born, bron. *Hiervandaan bornput, betekenende een put, die eene altydduurende welle of ader tot zyn oorsprong heeft.*

Bors, heer. *By de Saxen en Gelderschen betekent het een rot, bende; waarvandaan komt borsgezel, borsmeester, dat is, rotgezel/ rotmeester.*

Borstbooghe, borstrieem der paarden.

Borststrook, stoole.

Bosfe, schild/ beukelaar.

Bote, en

Boteschoen, een hoerschoen van ruw en ongetouwd leer gemaakt.

Botte, mand/ vat/ kuip.

Boutelyk, stoutlyk.

Bouw, de oogst.

Bouwen, een vrouwenrok.
Kiliaan legt het uit door cyclas, vestis longa, spatiosa, een vrouwenrok / of ruime en sleepende tabbaard. Niet alleen hebben Von del en Hooft, maar ook J. Cats, J. de Dekker en C. Huigens, het woord in dien zin gebezigd.

Boxen, in den boech steeken.

Braadeling, tets gebjaders.

Braake, gebrek *By de Vlamingen betekent het een roud gebit. Behalve meer andere betekenissen, beduidt dit woord ook een houten werktuig, waarmede de drooge bast van het vlas wordt gebroken, en daarvan afscheiden; een vlasbraak; wordende de bezigheid zelve daarvan ook braaken genoemd.*

Braaken, breeken.

Braakemaar, een krom zwaard.

Braaven, grooten/ edelen.

Braauwe, zoom/ rand/ bonte rand/ een tuinbedde/ winkbraauw. *By de oude Gelderschen betekende het de kuit.*

Braauwen, halfateren/ versieren/ oppronken.

Brand, zwaard.

Brandtschappen, brandstichten.

Brandtschapper, brandstichter.

Breeke, gebrek.

Breeken, gebreken.

Breemel, en

Breemen, boerd/ rand/ zoom.

Breemstigh, in lust brandende.

Bree-

Breete, *en*
 Brette, *stuk turf* / *kluit*.
 Breyd, *of bereyd, eene bruid;*
die onder de geboden is met
een vryer, of weduwnaar; en
bereyd is 't huwlyk te vol-
trekken.
 Breydman, *of bereydman,*
bruidgom; die bereyd is
't huwelyk te voltrekken.
 Brieden, *houtwen.*
 Briksteen, *maetselsteen.*
 Brinsfen, *brieszchen.*
 Brodde, *vuil / leelyk.*
 Broek, *moeras*
 Broem, *broemfel, schuim.*
 Broemen, *schuimen. Het be-*
tekent ook tafelhozdliliken /
pluimftrypken om de fineer.
By de Latynen parasitari.
 Broemer, *tafelhozdliliker / ta-*
felbyzind / buikdienaar. By
de Latynen parasitus.
 Broke, *gebruik / gewoome.*
Zo plag men te zeggen ko-
ren en broken, dat is,
keuren en gebruiken.
 Brokel, *Brokkig, byzphelig /*
byzphbaar.
 Broodling, *huisgenoot / tafel-*
genoot.
 Brooken, *butgen / hrom maa-*
ken.
 Bronken, *bronken.*
 Brootfe, *houtweel / spade /*
fchoppe.
 Bruik, *gebruik.*
 Bruisk, *wuft / wild / woest.*
 Brun, *bron.*
 Buiken, *in loog wasfchen.*
 Buikfel, *waschloog.*
 Buikfter, *waschfter.*
 Buis, *bronken / vol.*
 Buisfchen, *flaan / ftoeten.*

Buitenkans, *onberwacht booz-*
deel.
 Buize, *een dzinkvat / met twee*
handbatfels.
 Buizen, *lustig dzinken / zui-*
pen. Hiervandaan is nog
in gebruik, verbuist.
 Bulke, *bozst / bozstharnas.*
Hiervandaan komt bulkvan-
ger, een ppe of rok / die
de bozst ombangt.
 Bulge, *golf / waterbaar.*
 Bunder, *akker / stuk land.*
Men vindt dit woord ook 1
SAM. XV: 14.
 Bunge, *trommel.*
 Bunte, *verbondgenootfchap.*
 Burgerwet, *burgerlyk recht.*
 Busfelen, *fchoben / bondels.*
Men vindt dit woord in die
betekenis MATTH. XIII: 30.
 Buurtaligh, *eene en dezelfde*
taal gebruikende / als luiden,
die buurfchap zoeken te bly-
ven houden. Hierom bete-
kent het ook byzndlyk /
fpraakzaam.
 Buurwegen, *zyn, in rechten,*
wegen, die verfcheiden buur-
ren famen toekomen.
 Buuren, *waren landzaten, ten*
platten lande woonende, niet
eerloos. Zy hadden het recht
om met fchout en azing te
rechte te zitten, en ook op de
gemeene werf hunne buur-
ftemmen te geeven, mids dat
zy ook het fchot en bottingen
betaalden, en dienvolgende
noch riddersen, noch fchild-
knaapen waren. Hieruit is
klaar wat de buurfteam was.

C.

Cenderen, gemsteren van 't pzer / hamerslag.
 Ceteren, heeben / hinderen.
 Chinnelofara, waarschynlyk het water Kinnem of Chinnems-are, betekeneude Aa en Are water.
 Cyns, de last die den lyfeigenen opgelegd werd, wanneer hun eenig land te beschouwen gegeeuen wierd. Dit deed de heer naar zyn goedvinden, zonder met den lyfeigen eenig contract te maaken. Cynsbaar land is zodanigen laste onderworpen gebleeuen grond, ook nadat de lyfeigenschap in deze landen opgehouden is.
 Cinkken, pinkster.
 Cirken, piepen als de muschelen.
 Citteren, heeben / hufberen / waarvoor nu in gebruik is, sidderen.
 Cume, naautolphis.

D.

Daaden, doen.
 Daaden, twisten / pleiten / ook parlementeeren.
 Daading, obergift.
 Daadingsman, verdragmaaken.
 Daadingsman, scheidsmann.
 Daagedel, openbaar geschrift, om zyne inschuldere te mogen dagen.
 Daan, daanen, van daar of van waar.
 Daar, als / wannecr.
 Daas, dwaas / zot.
 Daafaardt, dwaaze / zottebol.

Daaze, spook / gedzagt / verschynsel.
 Daazen, dol zpn / dwaas zpn / raazen.
 Daazer, raazer / zottebol.
 Daazerye, dwaasheid.
 Daghdoemelyk, geduurig / gestadig.
 Daghedingen, booz recht betrekken.
 Daghmoes, onthyt / noermaal.
 Daghvaerde, betekende eer-tyds / en betekent ook nog / 30 wel een dag reizens, als de vaststelling van een dag om ergens te verschynen.
 Daghwenne, heiligabend / taafel.
 Dakschaer, booz recht betrekken.
 Darren, durben.
 Darustre, kachhel / stobe.
 Deedinge, twist / kperp / verbeeding.
 Deedingen, of Deedighen, twisten / pleiten / verbeedingen.
 Deedingslieden, pleitlieden / twisters.
 Deedingsman, scheidsmann.
 Deel, oordeel / domnis.
 Deelen, oordeelen / domnissen.
 Deeluw, lootberwig.
 Deeluwbleek, lootberwig / bleek.
 Deeluwen, lootberwig wuzden.
 Deeme, mamme.
 Deemster, duister / donker.
 Deemstig, slaauw / betrokken.
 Degel, een klein koperen pannetje. Dit woord is nog in Gelderland, Overysse, enz. gebruiklyk.

De-

Degen, held.
Deimster, zie Deemster.
Deft, deftig.
Dein, gierigaart / bzek.
Del, dal.
Deel, Del, Dal, de plaats
daar vierschaar gehouden
werd; anders de dingstal,
viridis vallis; ook de ex-
tensie der jurisdictie; & ju-
dicium iplum, oordeel.
Denombrent, is een begeeren
des leenheers, op verbeurte
der verzwegene, alle zyne
leenen met behoorlyke be-
scheiden op te geeven aan
den leenheer.
Demp, damp *Het betekende*
ook gulzigheid / verkwis-
ting.
Dempen, uitdampen / opstok-
ken / gulzig zyn / verkwis-
ten.
Demper, gulzigaart / opstok-
ker.
Dempigh, dampig. *Het be-*
tekent ook hoortborstig.
Dempigheid, hoortborstigheid /
ambozstigheid / engbozstig-
heid.
Derdeling, bloedbytend in
het derde lid / neefskinderen.
Deuzigh, doer / grof van
beruust.
Dichtigen, dichtmaaken.
Dick, dicken, dikwoyls.
Dieden, gelukken / dyen / be-
dieden.
Diefhals, dief.
Dieling, hzoek.
Dienst, manschap ten oorlog.
Dienstdagh, dingsdag.
Dienstman, slaaf.
Dienstmanschap, slaafschap /

slabernpe / ook dienstbaar-
heid.
Dierenriem, tekenkring / by
de Onduitschen, zodiak. Dit
woord wordt insgelyks te on-
rechte onder de verouderae
woorden geplaatst.
Diet, volk.
Dyeling, broek.
Dyg, dye.
Dyk, dik.
Dynk, kink.
Dynken, denken.
Dilhen, uitwisfchen / uit-
roetjen.
Dille, of Dilleken, klapelje /
deerne.
Dillen, klappen.
Ding, verhaal.
Dingen, ergens naar staan.
Dingen, zeggen.
Dingluiden, luiden die een
rechtsgebied tegen elkander
voeren.
Dingstade, oordeelpaal.
Dischbord, tafelbord.
Dizendagh, dingsdag.
Dobbe, tobbe.
Dobbeltronie, dat twee tro-
nen heeft. Een bynaam
van Janus.
Doder, doper.
Doemen, was eigentlyk, in de
vierschaare in het gerichte,
zyne stem geeven, om ie-
mand vry te kennen, of
schuldig te verklaaren van
het geen dat ten iemands
laste geëischt was. Hier-
vandaan komt een hertogh-
doem, bischop-doem, sche-
pen-doem, azing-doem; en
in het gemeen drukt het uit
eene achtung van die zaak
daar

- baar het bygevoegd was, maag-doem, heilig-doem, dat voor maag, voor heilig te achten, te houden is.*
- Doeme, oordeel.
- Doemer, rechter / oordeelaar.
- Doemesdagh, Doemsdagh, oordeeldag.
- Doen, dons.
- Dogerflachtigheid, deugdelijkheid.
- Doggher, zakje / slinger / netjen.
- Doggheren, steelstups in den zak steeken / ter sluis ontnemen.
- Dokingen, Dokium.
- Dokke, haben / ree.
- Dolkes, dol / los / roekeloos.
- Dolmetscher, Dolmetsch, talk / hertaaler. *Gebruikelijker is tolmetseh en tolmetsher, of vertolmetsher, gemaakt van tole, by de ouden gebruikelijk voor taale. Dit laatste woord, te wæten tolmetsher, is nog hedendaags by de Hoogduitschers in volkomen gang en gebruik.*
- Dolven, delven.
- Dom meenen sommigen zo veel als heerschappij te betekenen, als pausdom de heerschappij des paus / hertogdom, de heerschappij des hertogs / enz. *Doch zie 't geen hiervoren op het woord doemen, of doem, hierover aangetekend is.*
- Dom betekende by de ouden ook damp / waarvan domen, dampen De Vlamingen zeggen ook nog doom, en doomen.
- Domelykedagh, geduurig / steeds / dagelyks / alle dagen.
- Domp, damp.
- Dampen, dompelen.
- Domploorn, dompeltje.
- Done, deun / klank / geluid / boert / jok.
- Donen, deunen / klinken / boerten / jokken.
- Donst, damp / nebel.
- Doodtdagh, sterfdag.
- Doodtlaage, Doodtlaak, stekpoel / moerasfige kolk / broekland.
- Doogen, lyden.
- Doopheffer, iemand die een kind ten doop heft of houdt.
- Doorghaaren, doorhooren.
- Doorheit, dwaasheid
- Doormaaken, volmaaken.
- Doormaakt, volmaakt.
- Doornachtigh, den nacht doozduurende / geduurende den nacht.
- Doorraaydt, doozstraald.
- Doorscheedigh, dooz de scheede heen steekende.
- Doorscheepen, doozbaaren.
- Doorschichten, met een schicht doozschieten.
- Doorwaaden, een stroom doozgaan.
- Doorweeghen, doozgangen.
- Doorweeghig, doozgangloek.
- Doorweetendt, met wetenschap doozdrongen
- Dooten, duiten / zat zpn.
- Dooven, raazen / dol zpn.
- Dorven, gebrek hebben.
- Dorft, gebrekkig : zie Durft.
- Dorftigh, gebrekkig.
- Dork, de plaats onder in de schepen / daar alle de vuilte-
 Dd heid

- heid in loopt; ook het wa-
ter / dat daarom dorkwater
genoemd wordt.
- Dornse, Dornste, **stoobe/ kacs-
chel**. *Hiervandaan gebruikt
men ook het woord doorn,
doorne of dooren, voor een
eest.*
- Dornsten, in de **stoben of
kacchel droogen**.
- Dorper, **hoersch/ onheus-
sch/ schandelyk**.
- Dorperheit, **hoersheid/ on-
heusheid/ schandelykheid**.
- Dorven, van needen hebben.
- Dosten, in den dos steeken.
- Draage, **zoge/ klensdoeft**.
- Draalgast, **schaduwgast; een
gast, welke onder de scha-
duw van een genooden gast,
zelfs ongenood, ter maalyd
komt. Zulk eenen noemen
de Latynen umbra.**
- Draayboomen, met een draaf-
boom sluiten.
- Draapen, **passen**.
- Drabben, **drabbelen/ heen en
weer loopen**.
- Dragbaar, **vruchtbaar**.
- Draut, **trouw/ getrouw**. *Zie
Druit.*
- Dravant, **trouwant**.
- Drazelen, **omzwerben/ om-
dwaalen**.
- Drazeler, **omzwerber/ om-
dwaaler**.
- Drecht, een **stad/ plek of
markt/ vermaard in koop-
handel**. *En hiervandaan
komt Dordrecht, Moeren-
drecht, Papendrecht, enz.*
- Dreef is by de rechtsgeleer-
den het recht om de beesten
over iemands land te dryven
- Dreef betekende ook eertyds
een dryfpad, waardoor de
arbeidende osfentrokken, na
alvoorens 'er in geholpen te
zyn, nu de voorre genaamd.
- Dreevel, **slaaf/ schommel-
knaap**.
- Dreevelen, **dikwyls hegaan**.
- Dreezel, **schaaf**.
- Dreigsch, **dreigachtig/ in 't
Latyn minax**.
- Drenten, **zwellen**.
- Dreuwen, **dreigen**.
- Dries, *zie Driest*.
- Driefchen, **beroeren/ opjaa-
gen/ ook dreigen**
- Driefchwoord, **bedreiging**.
- Driest, Driescht, Dries,
Driesland, ook Dras of
Dres, land dat braakt ligt.
- Driest, Driestigh, **stout/ on-
beschroomd/ onbertsaagd**.
- Driestigheid, **stouthed/ onbe-
schroomdheid/ onbertsaagd-
heid**.
- Driesten, **dreigen**.
- Drigh, *betekent in de samen-
zetting (in compositione,)
zo veel als draager; zo zegt
menj vaandrig, dat is vaan-
draager/ blikfemdrig, dat
is blikfemdraager/ scepter-
drig, dat is scepterdraager/
enz.*
- Dryboortigh, **driemaal ge-
horen**.
- Dryde, **verde**.
- Drypikkel, **drefoet/ pot met
drie voeten**.
- Dryaanzicht, dat drie aan-
zichten heeft. *Een bynaam
van Hekate.*
- Drytien, **dertien**.
- Dryven, **bedryphen**.

Dril-

Drille, gat.
 Drinten, zwellen.
 Drintigh, gezwollen.
 Droelen, om den tuyn lelden.
 Droeven, bedroeft zyn.
 Drogge, droogeryen / droegis-
 termyn.
 Drogh, bedrog.
 Droslicht, dwaallicht / stal-
 licht.
 Drooghenaar, bedrieger.
 Drol, dop.
 Drooten, bedriegen.
 Drop is by de rechtsgeleerden
 het recht, om zyn ontvangen
 hemelwater te laten vallen
 op eens anders grond.
 Droppelspeet, dropelsluit.
 Dropvang betekent by de
 rechtsgeleerden het recht om
 te vangen het hemelwater,
 komende van eens anders erf.
 Drouwen, dzeigen.
 Druilen, bedektlyk gaan.
 Druisch, gebruis / getier.
 Druit, trouw / getrouw.
 Drukzaligh, droevig / elendig /
 rampzalig.
 Drut, trouw / getrouw. Van
 ouds plag men te zeggen:
 drut en vriendt, trouw en
 vriend.
 Drutin, god / als of men zeide
 getrouwe. Hiervandaan
 achten sommigen te komen
 den naam van Druiden,
 godlyke mannen / of gods-
 dienaars. Deze waren by
 de oude Duitschers mannen,
 die hunne oeffening maakten
 van de wysheid, en welke by
 de Grieken philosophen ge-
 noemd werden. Anderen
 meenen, dat zy den naam van

Druiden droegen van trouw,
 omdat zy trouwe en geloof-
 waerdige mannen waren.
 Dubbelzijdigh, tweezins te
 duiden / dubbelzinnig.
 Dubbeltronsch die nu dus /
 dan weer zo zweekt
 Dubben, twoffelen
 Duchte, breec / eerbiedigheid.
 Duchtigh, eerbiedig / waardig.
 Duftheid, doddigheid.
 Duimen, sluimerig of badzig
 zyn.
 Duining des hoofds, de slaap.
 Duid, diep.
 Duist, duizend.
 Duisteren, verduisteren / ver-
 donkeren.
 Duize, byslaap / boel.
 Dunge, meest / builigheid.
 Dungen, mesten.
 Dunk, meening / waan.
 Dwaallicht, stallicht / dwaas-
 licht.
 Dwaalstar, by de Onduitschen
 planeet.
 Dwaan, droogen / beegen / af-
 spoelen.
 Dwaazebadigh, mpmerachtig.
 Dwaazen, dwaas zyn.
 Dwaaden, of ook
 Dwaagen, spoelen / beegen.
 Dweepen, zot zyn.
 Dweepery, zettigheid.
 Dweersnacht, ober andernacht.
 Dweersch, dwars.
 Dweersch, dwars overgaan
 Dwengen, dwars overgaan.
 Dwengen, dwingen.

E.

Echelaare, hiciaarde.
 Echenis, of Egghenis, bet-
 ker.

kende de lies. Anderen vatten het met Kiliaan voor de schaamte op.

Echte betekende by de ouden **wet**; nu betekent het 't **hutozlpk**.

Echter, andermaal / daarna.
Echteren, lasteren.

Edelen waren van ouds alle ingezetenen, die in deze gewesten onczynsbare landen als eigen bezaten, en ampten bedienden, en dienvolgende ter beschermenisfe hunnes *Vaderlands* de wapenen hantieren moesten. *Daarna* heeft men edelen genoemd alle die van zodanige afkomstig waren, schoon zy noch landen, noch ampten in deze gewesten bezaten. *Eindelyk* heeft men ook begonnen edelen te noemen alle die van een overheer, keizer of koning tot een edelman gemaakt waren. *Maar* men heeft dezelve daarvoor, eertyds, in deze gewesten niet willen erkennen; en ook nog zyn zy onder eenhoofdige regering en 't meest geacht.

Ederikken, herhaalden.

Ee, wet. *Waarvandaan* k van eezetter, wetgever / by de ouden gebruiklyk; als ook eeloos, **wetteloos**.

Ee, hutozlpk; waarvan deze samenstellingen (composita) in gebruik zyn, eebreeken, eegade, eegemaal, enz.

Eeloos, ongehutoz / echte loos / wetteloos.

Eeman, getrouwd man.

Kenzins, cenzinnig / koppig.

Eewyf, getrouwd wyf.

Eefcheidt, echtscheiding.

Eefstandt, echte staat.

Eeltui, trouwenpenning.

Eenighertier, eenigerhande.

Eermerk, tptel.

Eerbiedt, eerbieding.

Eerentfest, zie Erntfest.

Eevel, kwaad / schadelpk / ramp / tegenspoed / ziekte.

Zo zegt men in deeze laatste betekenis, St. Jans eevel / lankeevel.

Eevelen, schadelpk zyn / beschadigen.

Evenaaren, eebenmaaken / vercebenen

Egdise, hagedis.

Ei, Eile, eiland.

Eilandin, bewoonster van een eiland.

Eisen, of

Eizen, eyzen, betekende by de ouden schrikken, in onderscheidinge van yzen, dat koud worden, beviezen beduidde.

Ek, hoek.

Ekteen, hoeksteen.

Ekachtigh, hoekachtig.

El, aal. *Hiervandaan is nog gebruiklyk elger, een tuig, daar men den aal mede vangt.*

El, ander. *Waarvan by de ouden ook in gebruike was iemand el, iemand anders / en niemand el, niemand anders. Heden gebruiken wy een spruiteling (derivatum) daarvan, ellers, of elders, op een andere plaats.*

Elkerlye, elk hunner.

Ellendighen, bannen. *Van ouds was dit woord gebruiklyk,*

lyk, komende van ellend, waarvoor ook geschreeven werd elland, zynde alzo een samengezet woord, uit el, ander/ en land, en daarom by de ouden ook ballingschap betekenende. Ellendighen is dan, naar deze oorspronghlykheid (etymologia,) naar een ander land zenden/ dat is, bannen.

Ember, barnstern.

Emmer, of

Emmers, voozal; ook steeds/ immermeer/ geduurig/ altyd.

Emfich, naarstig.

Emficheit, naarstigheit.

Emse, mier.

Enden, eindigen.

Engenis, ingenis, echenis, en eeghenis, het onderste holachtig deel des buiks/ aan wederzyden dicht by de scharmelheid gelegen. De Latynen noemen het inguen.

Erbieden, aanbieden.

Erdom, dooling/ dwaaling.

Erduchten, vreeszen.

Eren, ploegen.

Erfbesprek, uiterste wyl.

Erfating is by de rechtsgeleerden een betekening des wils, wie men begeert dat erfgenaam zyn zal.

Erfnaamer, erfgenaam.

Erfpacht verschilt van cyns.

Het eerste is oorspronghlyk uit eene vrywillige overeenkomst.

Cyns is een last, dien de heer zynen lyfeigen, wegens eenig land, oplegt naar zyn believen.

Eriennen, in geheugen brengen

gen/ herdenken.

Erlangen, verkruppen/ bekomen.

Erlegghen, oberleggen.

Ernsten, poogen/ ernstig iets doen.

Erntfest, eerzaam/ daar de eer gevest is. Een samengezet woord van eer, en vesten, en alzoou zou men eerenvest moeten schryven.

Erredom, Erdom, dooling/ dwaaling.

Erren, doolen/ dwaalen.

Erren, dat is arre, gram/ gramschap.

Erichap, gramschap.

Ervaaren, onderbinden. Hier vandaan is nog in gebruike erbarenheit.

Erveling, erfgenaam.

Ervoelen, gevoelen.

Erweelen, verkiezen.

Es, is.

Espargne, Rentmeester van de Espargne, de ontvanger van alle het geen ten behoeve des graaven verbeurd werd, of aan den fiscus verviel.

Ettick, edik/ azyn.

Etwat, iets/ ietwat.

Eunjer, nikker/ spook/ schim/ geest.

Eunjer, gaauto/ geestig/ lewendig.

Eunjerheit, aardigheit.

Euvel, kwaad/ schadelijk/ brandlijk. Zo zegt men euvele moed, kwade moed/ brandlijke moed.

Euvel, ramp/ ongelust/ tegenspoed.

Euvel, ziekte/ krankheit/ kwaad.

Kwaad. *Zo zegt men St. Jans eudel / lan eudel.*
Euvelen, schadelijk zyn / beschadigen.
Ewat, iers / ietwat.
Ewe, eewig.
Excuse, akcyns.
Exter-eer-gisteren, achter-eer-gisteren / of boozergisteren.
Exter-over-morgen, achter-obermorgen / na obermorgen.

F.

Fakken, grijpen / neemen / verschuilen / aangrijpen.
Farce, boertery / hoddigheid / maakerp.
Fateren, heuzelen.
Fatering, heuzeling.
Favel, fabel / beredtsfel.
Feelen, faien / gebreken.
Feest, veel feest van een zaak maaken, liefshebber ergens van zyn.
Festceeren, siere aandoen / wel onthaalen.
Fiertre, doodbusse.
Flaggeren, berfensen / verflappen.
Flarde, lomp / luur / geseheurd stuk.
Fleuwen, bleien.
Flerecyn, voet- of handeubel / gicht / jicht.
Flinken, blechten.
Fnujken, de slagpennen uit de bleugels trekken / en maaken dat zy niet weder uit kunnen wasfen.
Fokke, de bobenste rok / opperrok.

Fokken, 't zeil maaken / te zeil of onder zeil gaan.
Foteren, pynigen.
Foolen, matten / foilen / voortkwellen, plagen / drukken.
Het frequentativum hier van is foolteren, folteren.
Footrappe, ligt in Zuid-Beveland, nu des Graavenpolder genaamd.
Forst, of foreest, woud / bosch / woestyn.
Frame, bezlogspies / geweer / by de oude Batavieren gebrantijk.

G.

Ghaarw, bobenscheil / de grond / eigenlyk van leer.
Hervan komt ontghaarwen, dat is, ontkleden. Zo zegt men ook, het leer gaartwen / of toutwen.
Ghaapspel, schoutospel.
Ghadelyk, ghalyk, gemaklyk.
Ghanfer, of Ghanferick, het manneje van een gans.
Ghareel, Gharreel, de toutwen daar de paarden in gespannen zyn.
Ghart, gharwe, gharwe, een hondel hoornairen / een garf.
Ghasse, of wel
Ghatte, de straat.
Ghaslebodt, gastmaal / gastterp.
Ghebeurt, heurt.
Gheboornisse, geboorte.
Ghediede, volk.
Ghedopt, met doppen versierd.
Ghedost, gekleed.

Ghe-

Gheducht, Gheduchtigh, ontzaglyk / grootachtbaar / eerwaardig.
 Gheduchte, ontzaglykheid / eerwaardigheid.
 Ghedwaadt, gewischt.
 Gheenstyds, nimmermeer / nooit.
 Gheestader, luchttypp / strot / strotader.
 Gheeze, hoer.
 Gheffen, grieven / doorsteeken.
 Gheheimdt, omheimingd / omheind.
 Gheheimte, heining.
 Ghehooren, behooren.
 Gheluchtigh, vol geluchten.
 Gheluije, echtgenoot.
 Gheil, vruchtbaar.
 Gheil uitsnyden, lubben.
 Gheilen, dartelen.
 Gheiligh, dartel / wulpsch.
 Gheintler, bonk.
 Gheinzen, geneezen.
 Ghekarekert, gebangen.
 Gheklikker, gedruisch / getter.
 Gheknoot, gehort / verminkt.
 Ghekuilt, begraven.
 Ghelaagdt, gelegd.
 Ghelaagde laaghen, geleide laaghen.
 Gheknipt, gebroken / aan twee gestooten.
 Ghelande, Ghelang, maat / reik. *By de Onduitschen proportie.*
 Ghelanne, hoedille.
 Ghelden, koopen.
 Gheldeman, schuldenaar.
 Gheléggen, in de kraam komen.
 Gheleiften, gebreken. *Het betekent ook volbréngen / doen.*

Gheleizigh, getwénd / gewoon.
 Gheletert, met letteren geprent.
 Gheliefte, beliefte / welbehagen.
 Ghelooover, in onduitsch creditour, schuldeisscher.
 Ghelten, lubben.
 Gheluchten, luchten / wel mogen liden.
 Gheluiten, geluiden.
 Ghemaaghtaalde, verwant / maage.
 Ghemak, heimlyke plaats tot den afgang.
 Ghemandt, met mannen voorzien / bemand.
 Ghemar, vertoef / verberiding.
 Ghemamarchi, *waarschynlyk Denemarken, omtrent Gooyland, by Vinkeveen.*
 Ghemoed, hegeerte / geneztheid / gunst.
 Ghenan, van eenen zelfden naam.
 Ghenans, luiden van eenen zelfden naam.
 Ghenant, genoemd.
 Ghemet, maate / wyze.
 Ghems, das / berggeit.
 Ghenaam, of Ghenaamigh, aangenaam.
 Ghenachte, ghenachtogh, ghenechte, rechtsdag / gezette rechtsdag / geseilde dag van rechtspreken. *Deeze woorden zyn in zodanig eene betekenis ingevoerd, omdat de oude Duijschen en Franken den tyd by de nachten rekenden, en den tyd der nachten, en niet der dagen telden en noemden, gelyk dat getuigen J. Casar, en Tacitus. By de Britten is*
 Dd 4 het

hetzelfde ook nog gebruiklyk, naar 't schryven van G. Cambden.
 Gheneigheid, genegenheid.
 Ghenenden, zich verstuouten.
 Ghenet, Spaansch paard.
 Gheniet, genot.
 Ghopens, gepeins/ bedenking.
 Gheprach, beedelary.
 Ghere, begeerte/ drif/ en van hier geeren, begeeren.
 Gereede, gereedschap.
 Ghereeten, gerukt.
 Gherek, gerak/ gemak.
 Ghermen, beweegen.
 Gherfelen, sidderen/ trillen.
 Gherfeling, trilling.
 Gheruit, uitgerooid/ verwoest.
 Ghescheemel, gescheemer.
 Gheschicht, geschiedenis/ by de Onduifchen historie.
 Gheschieren, vaten/ gereedschap.
 Gheschoolt, vergaderd.
 Ghesibbe, vrucht/ verwantschap/ maagschap/ verwant/ bloedbyend.
 Ghesibben, vermaagschapt woorden.
 Ghesibschap, verwantschap.
 Gheslonken, gesienat.
 Ghesmydigh, of
 Ghesmydt, zacht/ verzacht.
 Ghesmyde, versterfelen/ oppronkselen/ halssteraden/ baggen/ juweelen.
 Ghespraak, famenspraak/ gesprek.
 Ghesphreedt, gespreid.
 Ghestadighen, vastmaaken/ bevestigen.
 Ghestaafdt, gespeld/ met een staf voorzien.
 Ghestaafde eedt, een boozge-

zelve eed/ een eed/ gedaan met woorden/ die een ander den eeddoener boozegt: zie Staaven.
 Ghester, geinster/ wonke.
 Ghestert, gesterite.
 Ghestyf, pber/ kragt in tet uittespreeken.
 Ghetons, anders.
 Ghetonst, verdrag.
 Ghetrouwen, bekroutwen.
 Ghevaaren, geschieden/ gebeuren.
 Ghevarenisse, geschiedenisfe.
 Ghevaardt, groot gebouw/ of gesticht. By de Latynen moles.
 Ghevoegh, boozdeel; ook gestalte/ bebinding/ gemak/ enz.
 Ghewaardschap, gastraal.
 Gheweide, weide, ingelwand.
 Gheweir, geweer.
 Gheweldige, betekent den provoost generaal in dienst der admiraliteit.
 Ghewieldt, gebzaaid.
 Ghewinnen, verkrzygen.
 Ghewoent, gewoon.
 Ghewoogen, genegen.
 Ghewoudt, geweld/ magt.
 Ghezeeldt, gebonden.
 Ghezeelen, de een tegen den ander slaan.
 Ghezelnede, bedgenoot.
 Ghezende, ampt.
 Ghezeet, gewaad/ kleeding.
 Ghezeete, stoel.
 Ghezet, wet/ instelling.
 Ghezichtsverbodt is by de rechtsgeleerden het recht, waardoor iemand wordt verboden uit zyn erf te zien op eens anders erf.

Ghe-

- Ghezwadder, *buismischoop / samenbloeiing van builigheid.*
- Ghifte, *gifte / gaaf / geschenk.*
- Ghiften, *begiftrigen / beschenken.*
- Ghifter, *schenker.*
- Ghyn, *een blok met drie schyben / op de schepen gebruikt.*
- Ghilde, *hoer.*
- Ghilde, *mild / berkwistende.*
Hiervandaan zegt men nog de: ghilde spelen, dat is zyn goed toeggeeven en berkwisten.
- Ghinnen, *een aanbang nemen.* *Hiervandaan spruiten, beginnen / ontginnen.*
- Ghlas, *uurglas / zandlooper.*
Dus wordt het by de zeeluiden gebruikt. Hiervan zeggen zy, in zo vele glazen, dat is zo beele halve uren / is dit of dat geschied.
- Ghlenster, *glinster.*
- Gbles, *harnsteen.*
- Ghlimpen, *glimmen.*
- Ghlisten, *glipden / slijberen.*
- Ghliptrou, *glijberende trouw.*
- Ghloedt, *gloeiende kool.*
- Ghlop, *opening / gaping / gat.*
- Ghodes, *godin.*
- Ghodmoeder, *peet / hefmoe-der.*
- Ghodse, *afgod.*
- Ghodsendienaar, *afgodendie-naar / afgodist.*
- Ghodvader, *peet.*
- Ghodschalk, *schalk in godly-ke dingen.*
- Ghodtspraak, *godspreek / is nog in goed gebruik. By de Onduitschen orakel.*
- Ghodtwoudts, *God zo wil-lende.*
- Ghoeddaadt, *weladaad.*
- Ghoede luiden, *Burgers, of Buuren, die gequalificeerd en gerechtigd waren, het zy in morgenpraaken, het zy op de gemeene werven, over lands- of steede- en dorpsaaken hunne stemmen te geeven. Het tegendeel was, regte-loos, eereeloos, of wel een vreemdeling te zyn.*
- Ghoedel, *peete.*
- Ghoedeloos, *behoefstig / arm.*
- Ghoeden, *begiftrigen.*
- Ghoedenis, *erfnis.*
- Ghoederhande, *goedertieren.*
- Ghoeding, *goederen.*
- Ghoedmoeder, *peete.*
- Ghoedvader, *preter.*
- Ghoelyck, *is zo veel als ghae-lyck, en betekent welvoeg-lyk / aangenaam / aantreklyk.*
- Ghoem, *hoede / achtting.*
- Ghoensdagh, *woensdag / als of men zeide ghodensdagh, of wodensdag, dat is ghods-dag. De Latynen noemen dezen dag den dag van Mercurius; welken de oude Duitschen boven allen dien-den, en in hunne tale Gho-de, Wode, Woode, en Vode, genoemd hebben.*
- Gholpe, *draaistroom / draaifkuff.*
- Ghome, *menstj.*
- Ghoman, *ook*
- Ghomman, *getrouwd man / huisvader.*
- Ghone, *geene.*
- Ghonstwedde, *gunstloos.*
- Ghoghraaf, *voetrecht / wel-ke*

he / zonder in een rechtbank te zitten / oordeelt. In 't Latyn word hy *judex pedaneus* genoemd. Dusdanige rechters werden by de oude Saxen gekoren, om op staande voet het aangedaan geweld te oordeelen. En omdat hy zo vaardig vonnisde, meenen sommigen dit woord te samen gesteld te zyn van *goch*, dat is *snel* / en *graaf*, welk by de ouden een *rechter* betekende.

Ghondel, een zoogenoemd Venetiaansch roeituij / of schip.

Ghoom, hetroving / zoog / achte.

Ghoom neemen, in acht neemen. Hiervandaan schynt men te zeggen *bruidghoom*, als die de bruid in acht te neemen heeft.

Ghoomen, waarneemen / bezwaren / bezorgen.

Ghootrecht, is 't recht om een goot te hebben, liggende of uitkomende op eens anders grond.

Ghoreel, de touwen / daar de paarden in gespannen worden voor den wagen. Men zegt nog beter *Ghareel*.

Ghosfelen, stozen / gieten.

Ghouw, land / landsdouw / landschap. Hiervan spruiten veele naamen van landen en steden, heden ten dage nog gebruiklyk, als *Boonegouw*, *Henegouw*, *Haspengouw*, *Oostergoe*, of *Oostergouw*, en *Westergoe*, of *Westergouw*. Sommigen meenen, dat *Ter Gouwe*

hier ook zynen naam van draagt; doch te onrecht.

Ghunstjagt, staatzuchtige kuitperp.

Ghraaf, betekende by de ouden een rechter / oberste; als of men zeide graauw, een oud man, wiens hairen uit den graauwen beginnen te worden: omdat er mogelyk niet dan zodanige ten rechteramt verheven wierden. En in deze betekenis wordt ook *graaffchap* voor *rechtsban* of *rechtsgebied* gebruikt. *Wat hedendaagsch graaf en graaffchap beteken* is ieder bekend.

Ghraaf, die van wegens 't publiek de vierschaar spant, aldaar de aanklagt doet, en het recht vervolgt en executeert, of uitvoert.

Burgh-ghraaf, graaf over een burg.

Dyk-ghraaf, over de dyken.

Goo-ghraaf, over een kleine streek lands.

Landt-ghraaf, over een grote streek lands.

Mark-ghraaf, over des lands marken of grenzen.

Palts-ghraaf, over het paleis, (comes palatii of palatinus.)

Pluim-graaf, over de vogelen.

Water-graaf, over de wateren.

Alle die graaven werden in de Latynsche taal genaamd comites, of judices, en hun ampt werd uitgedrukt met judiciaria potestas.

Ghraaffschap betekent de *be-kwaamheid om graaf te zyn,* of

of de uitgestrektheid der graaflyke jurisdictie, en het ampt zelfs.

Ghraven-gbeding, dit was een gerecht, daar de graaf zelfs ten rechte zat, houdende in zyne handen een bloot zwaard; en dit is de reden, waarom onze graaven van ouds met een bloot zwaard in de hand geschilderd zyn.

Ghremel, geplekt / met plekken getkend / gedruppeld.

Ghremelen, bedleken / bezoe- delen / door verscheiden kieu- ren onderscheiden.

Ghremelingen, plekken / blak- ken / builigheden / mozig- heden.

Ghreppel, gracht / kuil.

Ghrief, kwaad / ongemak / schade / moeite / pijn.

Ghriel, grabbeling. In den ghriel werpen, te grabbel werpen.

Ghrielen, grab belen.

Ghrieldeldt, te grabbel gewo- zen geld.

Ghrienen, huilen.

Ghrieteny, een dozp of eenige dozpen / die onder eenen rechter behooren / welke grietman genoemd wordt.

Deze naamen zyn in Fries- land gebruikelijk, en schynen byna van dezelfde kracht te zyn als in Holland, ambacht, en ambachtsheer; zie boven.

Ghrieven, beschadigen / kwet- sen / beleedigen.

Ghrim, grimigheid / boos- heid.

Ghroei, jonge visch / die zynen

vollen groei nog niet heeft. Ghroense, ghroese, grazige kluit.

Ghroep, groebe.

Ghrot, aardkuil / bergbol.

Ghrom, jongen.

Ghroon of Ghrommen, het ingelwand van eenen visch.

Ghrommelen wordt in som- mige streeken van Gelder- land, Overyssel, enz. veel voor donderen gebezigd.

Ghrommen wordt eigenlyk van het knozren der beeren gebruikt.

Ghuigh, zot / nar. Hiervan- daan komt den ghuigh na- steeken.

Ghuize, uitlagching / bespot- ting. Hiervandaan komt verghuizen, uitlagchen / bespotten / beschimpen.

Ghulde, tol / pacht / maaltijd in 't gemeen.

Ghuldig, verguld.

Ghulle, dzaaikuil / dzaaistroom.

Ghullen, opstokken / dooz- zwelgen. Hiervandaan komt gulzig, met zyne affspruite- lingen (derivata,) welke nog in gebruik zyn.

Ghunstjagt, bejaaging van gunst.

Ghunstwedde, gunstloon.

Ghurden, ghozden.

Ghuwen, geutwen / ergens naar gaapen met gretig- heid.

H.

Haagh, huis.

Haak, hootopper.

Haakbusse, en Haakbuize, buut-

buurroer / *by de Onduitschen*
 arquebuse.
Haakel, heekel.
Haal, oven.
Haar en taar, hier en daar.
**Habberghuil, halsberg / ring-
 kraag.**
Hach, gebaar. *Men vindt ook*
 haert, abontuur.
Hachlyk, gebaarlyk.
Hader, twist / gekyf.
**Haderachtig, twistachtig /
 kpfziek.**
Haderen, twisten / kpfen.
Haderer, twister / kpfver.
Haderigh, twistigh.
**Haderinan, twister / kpfver /
 twistzieke / twistzuchtige.**
Haderschap, brandschap.
Haarstoot, hulwbaarheid. *By*
de Latynen genoemd puber-
tas.
Haarstootigh, hulwbaar. *In*
't Latyn gezegd pubescens.
Haarstootigh worden, hulw-
baar worden. *In 't Latyn*
pubescere.
Haaswimpel ophessen, het
hazepad kiezen / de vlucht
neemen.
Hak, handelaar in slechte
koopmanschap.
Haghemunt, valsch geld /
kwaad geld.
Haghe-fette-rechters, byzon-
dere rechters / welke om
zekere zaak af te doen by
den opperrechter gekoren
worden; gelyk nu kom-
miffarisfen van de zeeza-
ken, asfurantiekamer, de-
folate boedelkamer &c.
Hakke, laatste / uiterste. *Hier-*
vandaan komt hakdarm,

achterdarm. *En mooglyk*
ook hakke / hiele.
Halden, stil houden / stil staan.
Een krygswoord.
Halle, zoutkeet. *Het bete-*
kent ook een rutme plaats /
als een doozhof / of zaal.
Eenige samenzettelingen
(composita) van dit woord
zyn nog in gebruik, als
vleeschhalle, lakenhalle,
saaihalle, enz. By de En-
gelschen is het woord hall
in deezen zin nog gangbaar.
Halsberg, ringkraag.
Halsghesmyde, halssteraad.
Halsheer, die ober iemands
leven gebiedt.
Halskappe, keubel / koben.
Halsterk, halstertig.
Halten, zie Helten.
Ham, Heim, woonstede / huis.
Het betekent ook een afge-
sueden stuk eetens; waarvan
daan men zegt een boter-
ham / een verkensham.
Hameye, of Hameyde, en
Hameyboom, een sluitboom /
draaiboom. *Hameye be-*
tekent ook een hek van spar-
ren / een doozpoorte; als
mede een gehucht; by de
Franfchen hameau.
Hands, te Hands, terfsond /
daadlyk / hozt hierna / of
hierbooz.
Handtachtig, handdaadig.
Handtbacht, ambacht.
Handtgheldt, woeker.
Handtghemerk, zegel / merk.
Handtgheslag, misbaar / droef-
heid / rouwgheslag.
Handtlichter, in 't bezit her-
stellen.

Handt-

Handtstelling, beflag/bekommering. *By de Onduitschen arrest.*

Handtichtig, terstond heetschbaar. *Men zeide een handt-richtighe daad, dat is, een terstond begaane daad / den rechter flukis aangebragt / en van hem aanstonds te oordelen.*

Handtveste, handtteken / handschrift. *Tegenwoordig betekent het een voorrecht / willekeur / of toegestaane vrphheid.*

Handtvest, Handtbetoon, *was een schriftlyk bewys of betoon van iets, dat geschied was.*

Handtse, handbatfel.

Handtwyle, oogenblik.

Handtwyligh, of Handtwylsch, oogenbliklyk

Handtzitter, kleermaker.

Handtzwelken, de handen drukken.

Hangdief, of Hangman, beul / henker.

Hans, betekent in de Ghot-sche taal iemand / welke andere in goederen en geluk te roben gaat / en 't naast komt aan den staat der helden en halve goden. *Hiervandaan zegt men 'nog grote hanzen / dat is grote heeren.*

Hans, gezel / makker / amptgenoot. *Waarvandaan komt hanze, maatschapp. Zo zegt men Duitse hanze, dat is, Duitse maatschapp: en hanzeesteden, dat zyn vrpe en samenber-*

bondene steden.

Hanzen, hanze winnen, in vrpe maatschapp aangnoomen worden / of aannemen.

Hapermarkt, een markt daer 't hapert.

Harde, zeer. *Van daar nog hard loopen schreeuwen, enz.*

Hardtmaand, loutwmaand / by de Onduitschen Januarius. *Deze maand schynt also genoemd geweest te zyn, omdat in dezelve de koude nog volhardt, of harder is.*

Harnasch, reistuig. *In onduitsch noemt men het bagagie.*

Harren, blyben / duuren.

Hartfier, schutter; *verdorventlyk voor archer gebruikt.*

Have, goederen / middelen.

Havenen, opbouwen / opheelen / optoeten; ook opteeteren.

Havery, de schade / die de schepen op de reis lyden.

Hebbelyk, bekwzaam.

Hebbelykheid, bekwzaamheid / eigenschap

Hechte, hechtenis, gevangenig.

Heefzoon, stiefzoon / voorzoon.

Heefdochter, stiefdochter / voorzdochter.

Heelal, wereld / al 't geschapene. *By de Latynen univervalum.*

Heemraaden, Kroos-heemraaden, van ouds Heimraaden, luiden die ten rechte zitten met den schout, om ter laager vierfchar in civile
zaa-

zaaken tusſchen partyen te
 vonniſſen.
 Heemſch, zie Heimſch.
 Heerenweegen, wegen gemeen
 voor al het volk, die by
 yder een gebruikt mogen
 worden.
 Heeren, heerſchappen / he-
 heerſchen.
 Heerghewade, zoek herghewa-
 de.
 Heerghewaden. te leen heffen.
 Heerlykye, heerlykheid / heer-
 ſchapppe.
 Heerſchappen. beheeren / heer-
 ſchapp voeren.
 Heerveld, legerplaats.
 Heerendoen, ſlaaf / die alles
 doet / wat hem geheeten /
 of bevolen wordt.
 Heſamme, en Heſmoeder,
 braedbroute.
 Heffe, 't grondſop / geſt / doeg-
 ſem.
 Heffel, geſt.
 Heffelen, doen ryzen.
 Heiſſel, zie Heiſſel. |
 Heilgheer, heilzoeker.
 Heilgheerte, heilbegeerte.
 Heiligmaand, wintermaand /
 by de Onduiſſchen Decem-
 ber. Deze maand is zo ge-
 noemd geweest van Christus
 geboortefeest, welk in dezel-
 ve gevierd wordt.
 Heiſoof, klimop / veil / kle-
 verboom.
 Heim, huis / woonſtede.
 Te heim, te huis.
 Heim, tuin / heining / ſchut-
 ting.
 Heim, geheim / verhoegen.
 Heimelen, verbergen / bedek-
 ken / bezchullen.

Heimen, omtuinen / omhe-
 nen.
 Heimſch, inbooreling. Hier-
 vandaan komt inheimſch of
 inheemſch, en uitheimſch
 of uitheemſch, breeſtd.
 Hein, uitlandige.
 Heind, nabp.
 Heit, vader / in de Frieſche
 taal.
 Heit, heet.
 Heitle, toorts / ſakkel.
 Heiſſel, talkebos / een bondel
 drooge takken, bekwaam om
 raſch te branden.
 Hekfel, wapenrok / pantrok.
 Hel, helder / dun / doorzichtg.
 Heldhaftigh, heldelph / dapp-
 per gelyk een held.
 Hellebarde, waarvoor men zeg-
 gen moet helmbarde, een
 kragtſtuig / hebbende de ge-
 lphenis van een byl met een
 zeer langen ſteel. Dit woord
 is ſamengezet uit helm, en
 barde, welk een byl by de
 ouden betekende. By de oude
 Duiſſchen werd het ook een
 helmakke genoemd, van
 helm, en akke, dat is byl.
 Dit oorlogsgereedſchap voer-
 de dien naam, omdat men
 daarmede, gelyk met een byl,
 de helmen konde doorkloven.
 Helling, ſcheepthoerf.
 Helpgheldt, beede / beedegeld.
 Beedegheldt werden van
 ouds de ſchattingen en gel-
 den genoemd, welke tot on-
 derſtand der gemeene land-
 zaaken van 't volk opgebracht
 werden; alzo zy ingewillig
 wierden op 't vraagen der
 overheid, en de toeftemming
 des

des volks.
 Helpkeur, **heursteen**.
 Helten, **helden**; 't *meervoudig*
getal (plurale) van held.
 Hem, **hemd**.
 Hendtghicht, **handgifte**.
 Hengen, **gehengen**.
 Hensichte, **hendsgichte, hand-**
gifte.
 Hensichten, **handgift geben**.
 Her *betekende by de ouden*
 Herde, **huddle**.
 Her, **gemeen / openbaar**.
Waarvandaan sommigen mee-
nen af te komen, herbaane,
hernamen, hertog, enz.
 Her, *is by anderen zo veel als*
 Heir.
 Her, *wordt heden somtyds ge-*
bruikt voor af, als in her-
komst, afkomst / herko-
men, afkomen / van alle
oudheid her, dat is af;
somtyds voor hier, als in her-
waard, enz. In de samen-
zetting (compositione) be-
tekent het meestendeels we-
der, wederom.
 Herde, **huddle / hoop beesten**.
 Herdeman, **herder**.
 Herden, **de heesten weiden**.
hiervandaan komt herden, he-
den ten dage nog gebruikelijk.
 Heraut, herout, **landshode /**
hrpghshode / bredeshode. Som-
 migen achten dit woord sa-
 mengezet te zyn van her,
 dat is **gemeen / en aut, alt,**
 oudt, oldt, dat is **bejaard**.
 Anderen meenen heroldt, of
 heroudt, zo veel te zyn als
 ernhoudt, of ernhoudt, dat
 is deugd en eer zoekende
 en bewaarende. Iemand zegt

heroudt, *als oud in 't heir*.
 Herbaane, **herbaane / de ge-**
meene of groote weg. Van
 her, of heir, dat is, **ge-**
meene of hrpghsheit: of van
 her, of heer, *gelyk men ook*
zegt, heerenweg, heeren-
straate.

Herbaaren, **wederbaaren**. In
 't *Latyn* regenerare.

Here, **heerschapppe**.

Hergeweede, **herghewade,**
 hergheweide, **erfpachtge-**
schenk / erfpachtgifte. Een
 gifte, welke een nieuw leen-
 man zynen leenheere geeft,
 als ter erkenenise zynere
 weldaad, zynde de inkomste
 van een jaar. Dit woord
 wordt geacht samengesteld te
 zyn van her, dat is **heir /**
en gewade; betekende al-
 zo de toerusting eens heirs,
 omdat in de oude tyden de-
 ze erfpachtgifte in zodanige
 toerusting bestond. Heden
 ten dage wordt in de plaats
 daarvan geld gegeeven.

Herghe, **Herien, plonderen**.

Herken, **nastaan / begeeren /**
puerig trachten te hebben.

Herman, **man des heirs**.

Hermen, **schadelijk zyn**.

Herne, **hirne, hersenen**.
Hiervandaan is nog by de
ontleeders in gebruike hern-
vliezen, in 't Latyn menin-
ges genaamd.

Herre, **Herren, de duimen /**
waarop een deur draait.

Dit woord vindt men, behal-
ve by Kiliaan, ook I KON.
 VII: 50.

Herrine, **hinde**

Her-

Hertogh, *by de Latynen dux, een die op de togten het heir aanvoert, en leidt, of gebiedt als veld-overste.*

Hervoor, *voorz den dag/ te voorschyn.*

Heude, *brachtschip.*

Heughe, *Hoghe, zin/verstand/ troost/ hoop/ vermaakt/ wellust/ blydschap. Met heughe en meughe, met lust en begeerte; tegen heughe en meughe, tegen lust en begeerte: want meughe, of moghe, betekent begeerte. Van dit heughe komt heughelyk, verheugen, waarvan men oudtyds plag te zeggen heughen, als ook heugtydt, of hogherydt, hooghtydt, een tyd tot verheuging bestemd; hetwelk niet komt van hoogh, dat is berheben.*

Heuze, *handbatfel.*

Hevelen, *gisten/ opgisten/ zuurdeegmaaken. Ongeheveld vindt men in MATTH. XXVI: 17. ongehevelde brooden, dat is ongezuurde brooden.*

Hie, *gehucht.*

Hielte, *Hilte, gebest.*

Hielte, *Hilte, Holteken, biskel/ koot. Waarvan komt hielten, biskelen/ met biskels of kooten spelen.*

Heiken, *Hyken vader. Hiervandaan gebruikt men te Leuven pithyken, of pitheiken, dat is grootvader.*

Hil, *Hille, heubel/ bergskien/ berhebene plaats. Hiervandaan komt hillebillen; een*

spel der kinderen/ waarin zy/ op het hoofd staande/ de billen in de lucht verheffen.

Hilde, *plaats/ daar boeder booz het vee en andere zaaken woerden gebozen. In sommige strecken van Gelderland, in Overysel en in het landschap Drenthe wordt de zoldering boven de plaats, daar de koeien staan, en die gemeenlyk in de kubbing is, zo genoemd.*

Hinden, *of Hinder, te rugge/ achter/ na. Hiervan zyn noch veele samenzettingen (composita) in gebruik, als hinderhoede, hindertogt, enz. Als mede hinderste, dat is achterste Hinder, beletsel/ heeft hier mooglyk zyn oorsprong van, omdat door beletsel de zaaken hinder, dat is te rugge/ gezet worden.*

Hinghen, *geheugen.*

Hirne, *hergsenen/ zie Herne.*

Ho, *Hoo, hoog. Hiervandaan trekken hinnen oorsprong hovel, hovaardig, homoedt, enz.*

Hoedtmensch, *Hoemensch, een mensch/ die zich hoedt en wacht.*

Hoeker, *Oeker, woeker.*

Hoelduif, *ringelduif/ wilde duif.*

Hoerenmanger, *hoerejaager.*

Hoever, *buit.*

Hoflanden, *by de kwaade Latynen agri fiscalini genaamd, waren landen, die den staat, of onze graaven in de hooftigheid als graaven, dat is*

- is den graaffschappe toekwamen.
- Hofmanger, hovenier / tuinman.**
- Hofmeyer, hofmeester.**
- Hold, bziend / gunstig / genegen.**
- Holm, heubel / bergskan.**
Het plag ook te betekenen een eiland, in eene rivier gelegen; welke betekenis in Zweeden nog plaats heeft.
- Holte, of holte des zwaards, gevest.**
- Hou, helm / huys / woonstede.**
- Honderdtoogigh, 't geen honderd oogen heeft. Een bynaam van Argus.**
- Hoo, hoog. Zie Ho.**
- Hoofdschat, en Hoofdstoel, hoofdpenningen / hoofdsam.**
By de Onduitschen capitaal.
- Hoofdstof, by de Onduitschen element.**
- Hooghe Heemraden, of Heemraden, zyn luiden, zittende ten rechte om van des heeren wege te vonnissen over alle schennis van hunne keuren, de dykaadjen en waterloozingen aangaande.**
- Hooghemoedt, hooymoed / hoogheid van moede.**
- Hoon, bedrog / bedriegerij; waarran hoonen, bedriegen / verschalken.**
- Hoon, schande / smaad / oneer. De hedendaagfche betekenis schynt hierna te trekken: doch eigenlyk is het, dat men in 't Fransch noemt affront.**
- Hoon betekende ook, by de ouden, gunst / genade / keur / fien; en hoonen gunstig zyn / toestemmen. Kiliaan vertaalt daarom deeze woorden, in deezen zin genomen, het eerste door favor, gratia, suffragium, en het ander door favere, suffragari.**
- Hoonen, heledigen / smaad aandoen / bedriegen / ontzeeren.**
- Hoonspraake, lastering / naam / schending / ontceering.**
- Hoonspraake, manschap / hulde.**
- Hoonspreken, zie Hoonen.**
- Hoor, Hoir, Oir, erfgenaam.**
- Hoorzamen, gehoorzaamen.**
- Hoot, hoofd.**
- Hooven, Hooveeren, hof houden / gastindalen / open hof houden.**
- Horen, en Hornick, hoek.**
- Hovelsch, hupsch. Zo ziede men hovelsch en schoon.**
- Horensteen, en Hornicksteen, hochsteen.**
- Hornink, sprokkelmaand. By de Onduitschen Februarius. Deze maand schynt dezen naam gekreegen te hebben van de hoornen der herten, die te deezer tyd afvallen. Anderen meenen het te zyn van horen, hooren, ophooren, dat is ophouden / omdat de koude in deeze maand begint op te houden; om welke reden zy oock nog meer sprokkelmaand genaamd wordt.**
- Hornse, of Hornté, en Horsel; een wesp / groote vlieg / die zeer scherp steekt. Somtijgen meenen 't woord horsel, te komen van hors, of horse.**

dat is een rosg/ of paard/
omdat de hofselen van de
paarden voortkomen; doch
dit is buiten allen twyfel een
verdichtfel. Gevoeglyker mag
men denken, dat hornte zo
veel is als horener, of ho-
renbye van horen, in de
betekenis van hoorn, omdat
dit bloedloos diertje met hoo-
nen voorzien is. Daarvan-
daan komen dan gemaklyk
hornfel, en hofselen. En wil
men dit laatste van hors, in
de betekenis van paard, aflei-
den, men kan dan zeggen,
dat dit infekt zo genoemd
wordt, omdat het de paar-
den grootlyks kwelt.

Hors, Horsse, rosg/ paard.
By de Engelschen is dit woord
in horsse, horsfemen, hors-
seback, enz. nog in volko-
men gebruik.

Horsbreecker, paardberpder.

Horsfelen, raazen/ twisten/
rammelen. Dit woord komt
van hofselen, omdat de hofs-
felen, of paardevliegen, of wes-
pen, niet alleen in 't vliegen
veel geraas maaken, maar
ook, getergd zynde, zeer
raazen, en gevaarlyk zyn.

Horsfeling, razernp/ twist/
rammeling.

Hotwegh, ombweg/ kwade
weg.

Houd, Hold, Huld, gunstig/
genegen/ vriend. Vriend-
houd, zynen vriend gunstig.
Sommigen schryven hou en
houw; waarvandaan komt
houw en trouw, dat is,
gunstig en getrouw. Hier-

vanlaan komt ook houwen,
houwlyken, omdat het houw-
lyk een gunstig en vast en
getrouw verbond is.

Houde, gunst/ genegenheid.

Houde, Haude, rok/ schil/
pelle. Aldus wordt eigenlyk
genoemd de schil van peulen,
boonen, enz., omdat zy de er-
weten en boonen samenhoudt.
Waarom ook dusdanige vruch-
ten houwvruchten, of houw-
vruchten, genoemd worden.

Houde, hantvaatsel/ ooz.

Houde, terstond/ op staande
voet.

Houder, oberste.

Hout, hou en getrouw.

Hout, besch/ woud. Dus
zegt men het Haarlemmce
hout.

Houve, een hoobe/ een woon-
ning/ by de kwade Latynen
hoba, houva, mansus, was
een stuk lands groot twaalf
bunderen Brabands, of acht-
tien morgen, honderd-vier-
en-veertig roeden Rhylands,
met eene woonplaats daarop.
Of 't was een woonstede met
zoo veel lands, als een juk
osfen op eenen jare ploegen
kon.

Houtlaaghe, en

Houtmyte, een hoop houts/
stapel houts.

Houtten, ginken.

Houw, zie Houd, en Houde.

Hugghen, aanmerken/ waar-
nemen.

Huggher, aanmerker/ waar-
nemer.

Huiben, nachtmuil.

Huiden, hoeden/ bewaaren.

Hui:

Huis, hofgastmaal.
 Huifalame, huifraad.
 Huisgeriek, huisgeraad.
 Huislade, *ſchatting op de
 huifluiden gelegd.*
 Huismeyer, hofmeester.
 Huisfier, deurwaarder/ inlaa-
 ter. *Een woord van de Fran-
 ſchen ontleend.*
 Huiszaet, ook
 Huiszeete, een huisgenoot.
 Huizen, Hoven. gastmaalen.
 Huizen, een huis houten.
 Huld, Hold. gunstig/genegen.
 Hulde, gunst/ genegenheid/
 keurstem.
 Hulde, *betekent hedendaags
 manschap. Zie Manschap.*
 Hulle, Hulsche, rok/ schil/
 pelle. *Zie Houde, of Haude.*
 Hulfenvrucht, hawvbucht/
 plukbucht/ peulbucht.
 Huppelink, hifboezel.
 Hure, een hoer; *die haat
 teellid verhuurt/ of verhoert.*
 Hutte, goede/ bewaaring.

I.

Icht, iet.
 Ichtwat, ietwas/ ietwat.
 Ie, iemand/ immer. *Hier-
 vandaan zyn ook in gebruik
 iegelyk, iemand, enz.*
 Iedertyds, altyd.
 Ieghelwelk, iegelph.
 Iemer, immer/ ooit/ ja/ ten
 minsten.
 Iergend, iewers/ iewaards/
 't eentger plaatje/ ergens.
 Iewerings, *zie Iergend.*
 Ijdelhoofdigh, los.
 Ijdelhoofdighheid, losheid.
 Ijl, ydel/ lichtvaardig.

Ijsdakke, ysdag/ yskool.
 Ijverziek, *by de Onduitschen
 jaloers.*
 Ikheid, eigenzinnigheid/ on-
 matige zelfsliefde.
 Ikker, spook/ booze geest.
 Im, in.
 In wordt meermalen gebruikt
 in zamenstelling met byvoe-
 gelyke naamwoorden, om den
 zin te versterken, als Inbit-
 ter/ ingoed/ enz., dat is
 zeer bitter, zeer goed, enz.
 Inaderen, ingewand
 Inbalking is in rechten het
 recht, om een balk te heb-
 ben in eens anders gebouw.
 Inbinden, zich tegen iets ver-
 zetten.
 Inhyten, onthypen.
 Inboezemen, in den boezem
 pynen.
 Inborgher, inwoonende burger.
 Inborst, aard/ gesteltenis *By
 de Latynen indoles*
 Inboorlingersse, een ingebooz-
 ne.
 Indoen, tegensprecken/ we-
 derleggen.
 Indragh, inslag.
 Indroef, zeer droef.
 Inerven, in 't erven voortgaan.
 Inghedom, ingewand
 Ingeest, ingeebing/inblaazing.
 Inghenis, *zie Enghenis, of
 Echenis.*
 Inghenoot, ingezeeten.
 Inghезin, huisgezin.
 Ingheweide, ingewand.
 Inger, Enger, ſchatting/ oeld-
 afpersing/ onrechtmatige
 ſchatting.
 Inghloedt, inwendige bloed.
 Inghoeden, in 't bezit van
 2 2

goederen stellen.
 Inbeemfch, Inheimfch, in-
 landsch. *Een famengezet
 woord uit in en heim, huis.
 Het tegendeel is uitheemfch,
 uitheemfche, uitlandsch.*
 In inne worden, merken /
 gewaarworden.
 Inke, wonde / liddiken.
 Inkryt, de deelen des lichaams/
 daar 't leeben in befaat
 Inlaater, huisfier / deurwaar-
 der. *In 't Latyn admistio-
 nalis, apparitor.*
 Inlaffchen, indoege.
 Inleiden, verleiden / bedotten.
 Inluiden, dooz fchoone wooz-
 den bedriegen.
 Innerfte, binnenfte.
 Innezitter, ingezeten.
 Innigh, inwendig / aandach-
 tig. *By de Onduitschen
 devoot.*
 Innigheit, aandachtigheid /
 godsdienftigheid; devotie.
 Infchelling, razende.
 Infchult. *Dus noemen de rechts-
 geleerden het recht van toe-
 behoren; dat de eene mensch
 heeft op den anderen, om
 van hem eenige zaak of daad
 te genieten.*
 Infnakken, inzwelgen.
 Infpanniger, flecht foldaat.
 Intuïen, inhoegen / inwikke-
 len / verknogten.
 Inwateren, dooz water hedoz-
 ven wozen / doozwateren.
 Irbaar, doolbaar.
 Irdum, en Irredom, dooling /
 dwaaling.
 Iriken, herhaaltwen.
 Iren, dwaalen / doolen.

J.

Jaardraadt, houtdraad / de
 draad van 't hout.
 Jadder, wyer.
 Jagerande, waarande / dier-
 gaarde.
 Jeesten, gesteren / bedröpen /
 daaden.
 Jegen betekent fomtyds met.
 Jevers, ergens.
 Jeughden, jong worden
 Jeughdom, jeugd / jongheid.
 Jewers, zie Jevers.
 Joye, vreugd / vrolijkheid /
 geneugte / blydfchap. *Het
 is een Fransch woord.*
 Jolyen, boerten / verheugd
 zyn / vreugd bedröpen.
 Jolyd, vrolijk / blyd / gees-
 tig. *By sommigen betekent
 jolyd, een vermaaklike dooz-
 hzenging van den tyd in
 vreugde en vrolijkheid.*
 Jonkferre, maagd.
 Jonkfchap, jeugd / jongheid.
 Joreft, gunft.
 Joonen, hoonen.
 Jost, dzyft / barft / zet.
 Jouw, een woord van befchm-
 ping.
 Jufteren, en Juften, ebe-
 nen / verebenen.
 Juiftheid, welvoeglijkheid /
 eevenheid.

K.

Kaar, vriend / of vriend
 din.
 Kakappel, wang.
 Kake, ton / vat.
 Kaaren, uithiezen / uithip-
 pen.

Ka-

Kabasfen, by een pakken om heimlyk weg te draagen.

Kaboel, gerucht/ gedeuisch.

Kal, schoon; kalle, een schoone.

Hiervandaan meenen sommigen te komen kalafaten. kal-

lafateren, *dat is de sche-*

pen braauwen/ als of men

zeide kalvaren, dat is een

bat/ of fchip dicht maaken/

en voltooten: met een famen-

gefeld woord van kal en vat.

Kailen, by de Gelderschen, spreekken/ praaten/ of hou-

ten.

Kalwaal, klappaart/ flap-

paart.

Kam, kamme/ houtwerp.

Kamant, of Kamantigh, schurft.

Kamaterij, en Kamantigheidt,

schurftigheid

Kammen, broutoen.

Kammer, broutwer.

Kamperwonde, doodlyke/ of

gebaarlyke wonde.

Kamperlyk aanspreken,

schamperlyk aanspreken/

met scheldwoorden bejegenen.

Kamperlyk staan, in 't uiter-

ste gebaarzyn.

Kamperlyk groeten, van dood-

schuld betichien.

Kant, klaar/ gereed.

Kaphaan, of Kaphoen, kap-

puin/ haphoen.

Kardeel, toutwerk/ waar-

mede de zeilen worden op-

gehyst.

Karmieren, hermen.

Karre, vischkozf/ byekozf.

Karyne, hiar/ wagen.

Karrynpaarden, wagenpaar-

den

Karteel, holtwerk.

Karspel, kerhlyk gerechtsge-

bied; by de Onduitschen

parochie genaamd. Zie ook

Kerspel.

Kasement, tralie/ hojde/ ker-

ker.

Kasnefel, een hozt priesterlyk

kleed zonder moutwen.

Kasfel, haasteel/ slot

Kater, hofmeester/ spysver-

zorger.

Katyf, slaaf/ gebangen/ el-

lendeling

Katyvig, ellendig/ rampza-

zig. Van hier katyvig-

heid.

Katte, stozmkatte/ hoog bol-

werk.

Kavelen, loten/ door 't lot

deelen/ naauwkeurig bere-

kenen.

Kebise, Kebse, of Kebswyf,

een hoere/ hoelin/ byzit.

Kebsdom, Keevisdom, hoer-

dom.

Kebfen, Keeffen, Keezen,

hoereeren.

Kebskindt, Kefskindt, hoere-

kind/ basterd/ onechteling.

Keeffen, hoereeren/ hoerery

bedryben.

Keefdom, hoerendom.

Keefsdochter, hoeredochter.

Keefszoon, hoerezoon.

Keeft, pit/ merg of middel-

ste eens booms.

Keepel, grasnaald/ kegeltoren.

By de Onduitschen pyra-

mide.

Keepen, houden/ bewaaren/

bekhouden.

Keern, kern. Men vindt dit

woord in onze Bybeloverzet-

ting, NUM. VI: 4.

Ke 3 Keest,

Keest, pit/ merg/ het booz-
 naamste van iets.
Kemene, schoofsteen / haard-
 steede. *By de Franschen*
cheminee.
Kempé, hoer.
Kempekindt, en
Kempskindt, hoerekind.
Kenteren, omdraaien / om-
 wenden.
Keppel, naald / grafnaald / ke-
 geltoren. *By de Onduit-*
schen pyamide.
Keren, beegen.
Kerkhoer, opperpriester. *By*
de Onduitschen parochiaan.
Kerkplechtig, kerkgewoon-
 rig. *By de Onduitschen ce-*
remonteel.
Kerkgebaar, kerkelijke zede.
By de Onduitschen ceremo-
nie.
Kernmelk, smeer / vet.
Kersme, kerstme, 't heilig
 olfsel.
Kerspel, dat is kerstspel,
 doopbat / doopbekken / bonte.
Het betekent somtyds de pa-
rochie, als tot een en 't
zelve behoorende. Zie voorts
op het woord Karffel.
Kerspelbaar, gekruid hair.
Kerspen, krullen.
Kersten, Christen.
Kerstenen, doopen.
Kerte, kerf.
Kerten, kerven.
Kertelen, insnyden.
Kerteling, insnyding.
Kerteren, kropschen.
Kesen, hoereeren.
Ketsen, loopen / heen en weer
 draaven / ook haatsen.
Keurebendingen, krops-

knechten van de keurbende.
Keurebende, uitgekijpte bende.
Kevisse, hoere.
Kidsen, bzaaken.
Kidling, bzaaking.
Kiem, uitspuitfel.
Kiemen, uitspuiten.
Kieren, kiezen.
Kierslieden, goedemannen /
 zegsmannen.
Kiet, hait.
Kieve, en
Kieze, hoere / byzit / boel /
 boelin / boelcerster.
Kil, dicpte.
Kim, woord / rand / gezicht-
 zinder. *By de Onduitschen*
horisont.
Kimp, kampf.
Kimpen, kampf.
Kinderzucht, liefde der ou-
 deren tot de kinderen. *By*
de Grieken σοφία.
Kink, draai / huzel / of slag.
Kinnem, Kennemerland, be-
 ginnende met de Kennemer-
 beek ten westen, omtrent
 Hillegom, en eindigende ten
 oosten boven Alkmaar, met
 een woord de Kinheim ge-
 naamd, in het Latyn va-
 dum, omtrent de Syp in
 zee vallende, scheidende al-
 daer, omtrent den jare 1200,
 Holland van Westfriesland.
Kit, hond / bekend.
Kitsen, uitspouwen / uitbzaa-
 ken / uitwerpen.
Kitteldoof, ongevoelig in 't
 kittelen.
Kittighmaaken, bekend of
 kundig maaken.
Klaar, ydel / leeg.
Klaaren, zuiveren / reinigen.
 Klak-

Klakkeloos, *slag* / zonder aans
wending der noodige krach-
ten.

Klebbet, Klubber, Klibber,
gom / lym.

Kleeve, lym.

Kleidt, kleed.

Klein broodt. *By de Onduit-
schen* marsfepein.

Kleine, heimelykheid / plaats
daar men zyn geboeg doet.

Klemmen, klinken.

Kleps, klappert / snappert /
kakhelaar.

Klerk, geestlyk / ook geletterd
persoon.

Kleumdt, verkleumd.

Klibber, gom / lym.

Klibberigh, kleberig.

Klieve, bloobe.

Klif, heubel / bergskan.

Klyf, kilmop / kleeber / klee-
verboom / klemmerboom.

Kling, een doz dum.

Klingen, klinken.

Klink, slag.

Kloot, lakten.

Kloppen, lubben.

Klubber, gom / lym.

Kluchte, en Klufte, menig-
te / hoop / stam. *Hiervan
zegt men kluftwys deilen,
dat is de erfenis in staa-
ken deelen.*

Klughmaandt, Iouwmaand.
By de Onduitschen Janua-
rius.

Kluister, hoeter.

Kluwe, klaautwe.

Knaapelyn, of Knaapeling,
knaap.

Knaspen, Knorspen, op de
tanden knarsfen.

Kneewel, leereniem / knoop.

Kneevelen, binden / de handen
met boeten binden.

Knien, Evenknie, *van dezelf-
de waardigheid en staat, ten
opzigte van de geboorte,
als edel en edel, welgebo-
ren en welgeboren, vryge-
booren en vrygebooren,
vrygemaakte en vrygemaak-
te, waren in rechten even-
knie met elkanderen.*

Knijf, mes. *Dit woord is in
't Engelsch nog in volko-
men gebruik.*

Knipbusse, handroer / hand-
busse.

Knipmes, scheermes.

Knocht, knoop.

Knochten, knoopen. *Hier-
van komt gheknocht, ver-
knocht, enz.*

Knodde, knobbel / knoop /
knookel.

Knodden, knoopen.

Knol, bronken van bter.

Knorspen, en Knospen, op
de tanden knarsfen

Knospbeen, Knurpelbeen en
Knorspelbeen, knarsbeen /
kraakbeen.

Knotten, verminken.

Kodde, ook Kodse, knodg.

Koer, keur / verkiezing.

Koeste, bruiloft / huilofts-
maal. *Hiervandaan schynt
koesteren te komen.*

Koete, een waterbogel; *by de
Latynen* fulica genaamd.

Koetsen, liggen.

Koever, overbloedig. *Hier-
van komt koeveren, koe-
vereeren.*

Kogge, een zeker slag van een
schip; sommigen noemen 't
E e 4 jaag-

jaagſchin.
Koiffe, **hekkeneel**. *Hiervan ſchyni by de Franſchen koiffe, hoofdekfel / kap / zynen oorſprong te hebben.*
Koiffen, **hoereeren / boeleeren**.
Koifling, **baſtaart / hoerckind**.
Koizen, **koozen**.
Kokerillen, **feest houden**.
Kokke, **haan**.
Kolken, **gelukt een holk draaien**. *By ſommigen betekent het inzwelgen*
Kolp, **inham der zee**.
Kommerkans, **tegenſpoed / bekommerlyke ſtaat**.
Kompaan, **makker / metgezel**.
Konckel, **en Konckelſtroom**, **draaiftoom / draaikruut**
Konkelen, **draaien / omdraaien**.
Konde, *zie Kunde*.
Konigh, *in de Duiſche, baſileus in de Griekſche, en rex in de Latynſche taale, betekende by ons een voorzitter in de opperſte politieke vergaderinge, daartoe door de gemene vergaderinge gekooren, om aldaar zyne voorſtellingen te mogen doen, anderen te hooren, en met de meeste ſtemmen te moeten beſluiten; als ook om op ongezette tyden en onverwachte voorvallen de vergaderinge des gemeenen volks, of der raaden, by een te roepen. By de Grieken en Latynen werd 'er door verſtaan iemand, dien in den raad het voorzitten en beſluiten toekwam; zoq nogthans, dat*

hy, nevens de minſten, die beſluiten en wetten gehoorzaamen moet; en, wanneer hy dat niet deed, maar zich boven de reſolutien en wetten ſelde, werd hy genaamd een Tyran. Zie over de benaming van dit woord de geſlachtlyſt der zelfſtandige naamwoorden van den heere D. v. Hoogſtraten.

Koningdom, **koningryck**.
Koningschap, **konings ampt**.
Konne, *zie Kunne*.
Koning, **ervaren / beelweeter**.
Konſighier, **kunſtbegeerig**.
Kooman, **koopman**.
Koorheer, *by de Onduiſchen Kanunnik*.
Koozen, **bleijen / troetelen / ſmeeken**. *Hieraf ſpruiten liefkozen, minnekozen, enz.*
Koozer, **bleijer / ſmeeker / troetelaar**.
Kordewanier, **of Cordewanier, een ſchoenmaaker**. *Schoon het Franſche woord cordonnier veel overeenkomst hiermede heeft, leidt men het echter waarſchynlyker van Cordua, eene ſtad in Spanje, vermaard wegens haar leer, af. Hierom zegt men ook Kordewaan, of Kordewaansch leer, voor Spaansch.*
Korne, **karonje**.
Kortvlerken, *en*
Kortvloghelen, *of*
Kortwieken, **de vleugels korten**.
Koſem, **onderkin / het vel dat de ossen en koeijen tuſſchen**

Kunne, *gestlacht*; by de *Latynen* *sexus*.

Kureit, *opperpriester*; by de *Onduitschen* *parochiaan*; by de *Franschen* *curé*.

L.

Lake, *lakh* / *gebrek* / *ondeugd*.

Laaije, *blam* / *licht* der *blam*.

Lichte laaije, *in* *lichte* *blamme* / *waarvoor* van *veelen*; *doch* *kwaalyk*, *geschreeven* *wordt* *lichter* *laage*.

Laaijen, *blammen*.

Laar, *ledige* / *onbchouwbde* *plaats* / *brepe* *weide*.

Laat, *hoer* / *hujsman*. *Dit* *woord* *komt* *van* *laaten*, *omdat*, *gelyk* *sommigen* *meenen*, *als* *de* *oude* *Saxen* *eenig* *gewest* *ingenomen* *hadden*, *boeren* *daar* *gelaaten* *wierden*, *die* 't *land* *zouden* *bouwen*: *anderen* *meenen*, *omdat* *die* *een* *stuk* *lands* *heeft*, *hem* *toegelaaten* *wordt* *dat* *te* *bouwen*.

Laat *betekent* *ook* *een* *voets* *rechter* / *een* *boetenrechter* / *die* *eenige* *kleine* *bomissen* *wypt*. *Hiervan* *wordt* *ook* *zodanig* *een* *vierschaar* *laatbank* *genoemd*.

Labbaije, *groot* *gastmaal*.

Labben, *likken*. *Het* *betekent* *ook* *klappen* / *klikken* / *kwaadspreken* *van* *anderen* *in* 't *verbozen* / *enz.*

Lachter, *laster* / *schande*.

Lachteren, *lasteren*.

Lachtering, *lastering*.

Lammer, Lemmer, *beletsel* / *hindernis*: *Hiervan* *schynt*

ze *komen* *belemmeren*.

Langworpt, *langwerpig*.

Lanke, *de* *dunne* *darmen*.

Landtdwinger, *straatschender*.

Landtwinning *is* *vry* *geleide*, *sûreté* *de* *corps*, *om* *tot* *zoeninge* *te* *komen*, *en*, *als* *men* *gezoend* *was*, *ook* *vry* *van* *den* *graave* *te* *zyn*.

Welk *geleide* *sedert* *de* *heeren* *van* *de* *rekenkamer*, *als* *van* *des* *graavenwege*, *verleenden*.

Landtontheistery, *landberwoesting*.

Landtpol, *hoer* / *boerin*.

Landtweer, *befcherming* *des* *lands*.

Landtzaam, *langzaam*.

Landtzaat, *inwooner* *des* *lands* / *een* *ingezeeten*.

Landtzaatinne, *inwoonster* *des* *lands*.

Langen, *verlangen*.

Langenis, *begeerte*.

Lasfchen, *aaneenboegen* *of* *naaijen*.

Lasfchelwoordt, *gchoppeld* *woord* / *by* *de* *Latynen* *vox* *composita*.

Lastaadje, *scheepswerf*.

Lauweit, *uchtendzang* / *morgentenzang* / *uchtendgespel*; *by* *de* *Onduitschen* *aubade*, *matinade*, *genoemd*.

Lauwmaandt, *loutomaand* / *by* *de* *Onduitschen* *Januarius*.

Zo *wordt* *deze* *maand* *genaamd*, *naar* 't *oordeel* *van* *sommigen*, *van* *de* *wetten* *des* *huwlyks*, *dat* *men* *te* *dier* *tyde* *meest* *plag* *aan* *te* *gaan*.

Lauwer, *pleiter*.

Lauwerzak, *pleitzak*.

Led, lid. *Hiervandaan* *komt* *het*

- het meervoudige (plurale) leden.*
- Leebraken, radbraken.
- Leede, trap / tred / voortgang.
Van liever leede, met een langzaam tred / of voortgang.
- Leeden, leiden.
- Leedighe vrouwe, weduwe.
- Leedtghehal, bertwoopen / besmaad; *het tegengestelde van liefgetal.*
- Leek, ongeletterde / onkerklyk mensch / ongeleerd persoon.
- Leen, geleen / geleeden.
- Leen, zeissen.
- Leen verheergewaden, *het aanbieden der leengifte / van den leenman aan zynen leenheer. Zie Hergewaden.*
- Leen. *Na den jaare duizend begon men hiermede te verstaan eenig goed, welk men uit kragte van zeker contract tusfchen den leenheer en den leenman erflyk bezat, op voorwaarden- aldaar uitgedrukt.*
- Leen was van ouds een gunst tot wederzeggens toe, by de Latynen precarium, en daarna een beneficium genaamd, welk de opperheer, of die zig aanmatigde dat te zyn, of eenige der eigenaaren, aan iemand deed met hem den lyftogt van eenige landen, bosfchen of wateren te gunnen, en werd dat fomtyds door nader gunst een eigen, proprium by de Latynen gezegd.
- Leenheer is die, aan wien een man of vrouw volgens de in-
- vestituur of leenbrief eed van manschap doen moet, en waarvoor de heer hem fchut en fcherm fchuldig is.*
- Leer, Liora, een water, waarfchynlyk daar nu Leerdam ligt.
- Leeraren, ondertopzen.
- Leesten, voldoen / nakomen.
- Leesting, voldoening / nakoming.
- Leevenwekker, een bynaam (epithethon) van den westewind.
- Lei, weeg / wuys / gedaante / flag: *Hiervandaan komt menigerlei, veelerlei, eenerlei, allerlei, enz.*
- Leidt, leed / smart / pijn.
- Leide, pynlyk / droebig / fmertlyk. *Zo zegt men een leide maare, dat is eene droebige / fmertelyke tydng.*
- Leider, helaas / och armen, *Een inwepfel van droefheid (interjectio dolentis.)*
- Leizeel, leiband.
- Lem, faam / gerucht.
- Lemmen, bleijend praten.
- Lemte, Lammer, beletfel / hindernis. *Hiervandaan komt waarfchynlyk belemmeren.*
- Lemte, leemte, lamte, gebrekk.
- Lemtigh, gebrekkig.
- Lene, leuning.
- Lenslen, of
- Lentfen, ontlossen / ontsluiten. *Hiervandaan meenen fommingen de lente haaren naam te hebben, omdat zy den winter ontlast, en den zomer ontsluit. Horatius zingt: Solvitur acris hyems gratà vice voris; dat is: de fcherp*

scherpe winter wordt door de aangenaame lente ontlast; en Ovidius zegt: Ver aperit tunc omnia, enz.; de lieve lente ontsluit dan alles.
 Lents, lyus loom / traag.
 Lerk leentorik.
 Lerp, zweep / geesfelriem.
 Lérpen, scharp blaazen.
 Let, led / lid.
 Letsoen, Litsoen, uitschot / herwoopen en verdooven waar.
 Lette, beletsel / verlet.
 Letterlascb; letterboeging / boeging der letteren tot woopen.
 Letterlyk, met letteren.
 Leur, ved / pruul / beuzeling.
 Leus, woord / kuygwoord.
 Leuteren, lunteren / zich lang ergens over bedenken.
 Lijbe, lebbe.
 Liberti, of geheel vrygemaakten, waren er in Duitschland zeer weinig, gelyk daar weinig slaaven gevonden werden.
 Lichtstak, handelaar.
 Lichtvaardye, lichtvaardigheid.
 Lidzaardt, schalk / losaart.
 Lieflokken, troetelen.
 Lijffschap, liefde / minne.
 Liegen, versthillen / als het liegt veel / het versthilt veel: ook aan iemand staan / haperen / als het liegt aan u, Van den onvolmaakt verlede- nen tyd loog komt loge, 't welk by ons overig is in oorlog.
 Liesken, verliezen.
 Lievery, liefdeteken. Sedert betekent het zeker kenteken

aan de kleederen der geenen, die in iemands dienst zyn. Dus schryft men kwaalyk lievery voor lievery, dewyl het een Duitsch grondwoord is. Zie Hooft in den laatsten druk der Mengelwerken op de 725 bladzyde; die echter in den rymklank somwylen zich vergist, gelyk ook allen, die in en na zynen tyd geschreven hebben.
 Liever leede, langzaame / traage boozgang. Zie leede.
 Lijbert, luipaard.
 Lijden, gaan / boozhygaan. Van daar verleden of voorleden.
 Lijf-eigen, Dienstluiden, Huysluiden, in 't Latyn, liti, lati, lasfi, waren alle dezelfde menschen, welken zeker land te bebouwen aanbevolen was, om daaruit jaarlyks aan den heere of eigenaar des lauds een cyns op te brengen, en hof- of vroondiensten te doen. Stervende deelde de heer met de weduwe of kinderen het beste katheil, of de helft aller losse nagelaaten goederen. En voorts waren deze menschen vry voor hun persoo, huisgezin en goederen, blyvende nogthans verbonden die wooningen en landen te bewoonen en te bebouwen.
 Lijksene, witeken / lidteken.
 Lijn, blas. Hiervandaan nog in gebruike, lpinzaad / lpinmaat.
 Lijns, Lins, zacht / loom / langzaam / stil.

Lijn-

- Lijnzelyk, Lijzelyk, loom-
lyk / langzaamlyk / zachte-
lyk / stillyk.
- Lik, effen / gelyk / plat.
- Linderen, verzachten.
- Litzert, schalk / losaart / loo-
ze vog.
- Lobbe, handlubbe.
- Loch, zie Logh.
- Lodder, rabaudo / bootsma-
ker / geilaart.
- Loddeghe, of Loddeke, hoer /
hoerachtig wyf / snol.
- Loeren, nozzen / nozsch zien /
stuursch kyken / donker
uitzien.
- Loftenis, belofte.
- Logh, Lok, gat / hol.
- Logh en drogh, liegen en be-
driegen.
- Loghje, gaatje / halletje.
- Loghryk, holryk.
- Lommer, schaduw.
- Lommerkoel, schaduwkoel.
- Longer, longe.
- Loo, laag / by de aarde.
Loo houden sommigen ook
te betekenen een hooge plaats,
gelegen by staande wateren,
vlieten of moerasen, en hier-
vandaan meenen zy te sprui-
zen, Borkelo, Beverlo,
Callo, Oosterlo, Venlo,
enz.
- Loog, blam / brand.
- Looghje, een verkleinnaam
(diminutivum) van lugh,
of loogh.
- Looken, zien.
- Loosse, zwyn.
- Looze, longe.
- Loozen, verliezen.
- Lorenhandeling, sluiphande-
ling / spyhandeling.
- Lorsfen, sluiken / ter sluit
handelen. *Van hier lorsban-
del, en lorshandeling, bei-
de by Hooft in gebruik.*
- Lot, tol.
- Love, verlof / oozlof.
- Louw, zeelt.
- Louwe, wet / insetting.
- Louwe, en Louwmaandt, by
de Onduitschen Januarius.
Zie Lauwmaandt.
- Luisternaauw, naauw in 't
luisteren.
- Lunderen, sammelen / bedden /
uitstellen.
- Lundelaar, sammelaar / uit-
steller.
- Lundering, sammeling / uit-
stelling.
- Lung, gierig / gulzig.

M.

- Maaghdtooghe, tucht-
meester / leermeester / huts-
lyk leermeester; by de On-
duitschen, pedagoog.
- Maaghdtooght, tuchtmeester-
schap.
- Maaghelink, miaag / bloedver-
want.
- Maaghlibbe, of Maaghtaale,
maagschap / bloedverwant-
schap.
- Maaking is by de rechtsgeleer-
den een betekening des wils,
waardoor iemand iet wordt
vergund by uitersten wille,
niet als erfgenaam.
- Maal, maat / ruimte. *Hier-
van zyn by de ouden vele sa-
menzettingen (composita)
in gebruik geweest, als duim-
maal, naghelmaal, stroo-
maal,*

maal, vingermaal, enz.
Maal, Ghemaal, **makker/maat/ gezel**. *Hiervandaan komt eeghemaal. dat is bedgenoot, waaryoor nu gemaal ook in gebruik is.*

Maal, reis/beurt. *Hiervan zyn by ons nog heden gebruikelijk eenmaal, andermaal, tweemaal, t'eenemaal, enz.*

Maal betekende ook by de oude Saxen paal/ bestek/ eind; ook wet/ recht/ oordeel/ en een samenkomst om recht te spreken. *Hiervandaan zeide men burgermaal, boermaal, enz.*

Maal, een byeenkomst van menschen om over landzaaken te beraadslagen, by de kwaade Latynen *mallus of mallum genaamd.*

Maalboom, paalboom/ een boom die tot een paaltchen strekt.

Maaleeren, buurschilderen/ brandschilderen/ by de Onduitschen emailleeren. *Dit woord spruit af van maalen, schilderen.*

Maaleerer, buurschilder/ brandschilder.

Maalen, mellen, trouwen/ hutschen/ een hulvolk ingaan.

Maalerije, buurschilderij/ brandschilderij; *by de Onduitschen, email, en emailjeersel.*

Maalstadt, of Maalsteede, een buurt/ die dezelve moollen gebruikt/ banmoollen/ moollen/ moollenban/ karspel/ ban/ rechtbank.

Maalgeldt, ook

Maaltote, schatting/ tol/ ryng.

Maalschat, melschat, hutw-lphsgoed/ bruidschat

Maan betekende by de oude Saxen, heul/ slaaphrud. *Hiervandaan komt maankop, en tegenwoordig maankop.*

Maanzaad, heulzaad.

Maar, paard/ merrie *Hiervandaan komt:*

Maarschalk, paardegeneesmeester. *Het betekent ook kryssoberste/ velsoberste.*

Maarschalk, zeggen eenigen, is een opziener der paarden en van wat daartoe behoort.

Een woord, samengezet uit maar, paard/ en schalk knecht/ dienaar. Zie schalk.

Anderen meenen, dat Maarschalk is een die ervaren is in de paarden te geneezen, en kennis van zaaken, die de paarden betreffen, heeft; koomende van maar, paard/ en schalk, erbaaren/ doorsleepen/ loos in zyne kunst.

Sommigen houden dit woord voort te komen van maar, en schalk machtig/ als of men zeide een meester der paarden. En met deze laatste betekenis stemmen overeen de Fransche van marechal, en de Italiaansche van mareschalco.

Omdat toen de geneezing der paarden in grooter eere was, is het wyders bygekomen, dat alle die heiligen by de Roomsgezinden maarschalken genoemd zyn, wien de geneezing eeniger Zekte voornamelyk toegeschreeven werd.

Zo

Zo

Zo

Zo

Zo

Zo

Zo wordt St. Antonis maarschalk van een ziekte, die 't kwaad vuur, by de Latynen ignis sacer, en by de Grieken erysipelas geheten wordt, S. Rochus maarschalk van de pest; en insgelyks andere heiligen maarschalken van andere ziekten genoemd.

Maartaller, stalknecht.

Maaren, of

Maarren, marren/ beiden/ toeben/ wachten.

Maaten, meeten.

Magschien, en by verkorting maschien, zoo veel als 't mag of kan geschieden/ even als peut-être by de Franschen; waarvan men nu zegt mischien.

Makel, smet/ van 't Latynsch woord macula.

Makelen, maaken/ dat eenige koop of onderhandeling doorgaat; waarvan komt Maakelaar, waarboor wyshoofden schypven Maakklaar.

Malk, tegelyk/ ieder een. Altermalk, alle/ altermaal. Waarschynlyk samengesmolten uit man, en elk.

Malkander, onder zich/ onderling/ de een den ander: een samengezet woord (compositum) van malk, en ander, of van man, elk, en ander.

Mammery, afgodery.

Manboete, boete over een manslag.

Mange, of Mangheneel, soot van oorlogsgereedschap.

Manger, ruiter van koop-

manschappen/ koopman/ handwerker. Hiervandaan spruiten deze zeer oude woorden, appelmanger, boekmanger, hofmanger, moesmanger, kolemanger, vischmanger, vleeschmanger, zoutmanger, enz.

Mangeren, mangelen/ verwisfelen/ ruilen.

Mangering, mangeling/ verwisfeling/ ruiling.

Manghoedt, manschap.

Manhaftigh, dapper.

Manhaftigheidt, dapperheidt.

Manheidt, manlykheidt.

Mankop, maankop/ slaapskruid.

Manlik, elk man/ een pder.

Mannen, met mannen bezeten/ bemannen.

Mannin, heldin.

Mansbeelt, man.

Manschap is een eed, waardoor de leenbezitter zich verbindt den heer getrouw te zyn en zyn voordeel te zoeken.

Manflacht, doodslag van een man.

Mark, landpaal/ landscheideken/ ryls uiteinden/ ban/ rechtsban/ groot landschap.

Mark, of merk/ betekent eerstlyk, een teken; en hiervandaan is het daarna voor een standaart/ vaandel/ of banier/ gebruikt. Van deze betekenissen is het daarna overgebracht, om de landpaalen te beduiden; want van ouds her pleegen de uiteinden der velden, steden en landschappen bepaald te worden door scheidekenen, 't zy

doer

- door steenen, 't zy door
 slaaken, 't zy door eenige
 andere gedenkenmerken. Hier-
 vandaan is het eindelyk voor
 de velden, en landschappen
 zelve gebruikt: zodat onder
 den naam van marken, niet
 alleen heele velden met ze-
 kere landpaalen onderschei-
 den; maar zelfs zeer groote
 strecken van gewesten bete-
 kend wierden. En aldus
 schynen Deenemark, Fin-
 mark, enz. hunnen naam
 gekregen te hebben.
- Markboom, paalboomt.
- Markghraaf, oberste der land-
 paalen / of des landschaps.
 Van mark en gbraaf, oberste.
- Markghraaf meenen sommig-
 en een obersten der paar-
 den te betekenen, also mark
 by hen een paard te zeggen
 is.
- Markstaller, paardestaller /
 stalmeester / paardemeester:
 Van mark, dat by sommig-
 en een paard betekent.
- Markt betekende by de Ouden
 een groot doyp / een mark.
 Zie boven Mark.
- Markt, of merkt, beduidt in
 de samenstelling (compositione)
 doening / vpenkomst /
 menigte / als beuzelmarkt,
 een hoop beuzelen / loop-
 markt, een groote samen-
 komst / drinkmarkt, een
 groot gelag / trouwmarkt,
 bruiloft / als ook brabbel-
 markt, ruchelmarkt, kyf-
 markt, enz.
- Marellen, dammen / op het
 dambord speien / negen-
 stikken.
- Marelspeel, dammenspel.
- Maren, en
- Marren, toeben / beiden /
 wachten. Zie Maaren
- Marsse, landschap / gewest.
- Mafaland, het graaffchap
- Maasland, Hiermede werd
 waarschyntlyk, in de acte van
 Otto den derden, verstaan
 al het land tusfschen den
 Leidschen Rhynde ende het
 water Kinhem, vermits al-
 daar van Rhynde Delf- of
 Schieland niet gewaagd
 wordt, het welk anderszins
 had moeten geschieden.
- Mate, arm / gering / ellendig.
- Matelieden, arme lieden.
- Mateman, arm man.
- Medegave, hutwylphgift. Zie
 Morgengave.
- Medeling, huurling.
- Medeweter, derzelfde zaake
 bewust.
- Meelight, bealligt / misfschien.
- Meene, menig
- Meenie, menigte.
- Meenighertier, menigerlef.
- Meenighertierlyk, meniger-
 leiflyk
- Meestek, het meeste deel.
- Meester is in zyne eigenlyke
 betekenis een naam van
 een man, die de meeste zorge
 en opzigt, of kennisfe, van
 eenige zaak heeft; maar
 drukt niet uit eenige heer-
 schappye, of eigendom.
- Meete, kerf.
- Meetkunst, landmeetkunst.
- Meewarig, vriendelph / ge-
 meenzaam.
- Meezel, melaatsch.

Mec-

Meezelrye, *en*
 Meezelucht, *melaarschheid.*
 Meewustig, *medelwetende.*
 Mekel, *zie by michel.*
 Mein, *stufmeel.*
 Mey, *bladerryke tak.*
 Meinkel, *heel / menig.*
 Meinte, *meente / gemeente.*
 Meinsfene, *mayfneede, may-*
fnide, huisgezin.
 Mengelings, *onder een gemeen-*
geld.
 Menizoen, *melizoen, roode*
loop / bloedgang.
 Mennen, *bestieren / voorzdy-*
ven.
 Menschelken, *menschje.*
 Mer, Manger, *mangeler / cut-*
ler / verwisselaar.
 Merkers, *karakters / letters.*
 Merkwaardigh, *aanmerkens-*
waardig.
 Merren, *toeben / beiden. Zie*
Marren.
 Mersch, *moeras / moer.*
 Met *betekent dikwyls tegen.*
 Metgezindt, *gezind als een*
ander.
 Meuge, *magt / begeerte.*
 Teghen heugh en meugh,
tegen lust en begeerte.
 Meughen eenige spys,
zegt men, als men die gaarne
eet; niet meughen, als men
daar een afkeer van heeft.
So zegt men ook hy eet zo
meughelyk, dat is smaaklyk.
 Michel, Michelyk, *groot.*
 Mid *betekent in de samenzet-*
ting (compositione) half /
midden / of middel / als in
middag, midnacht, mid-
lente, midmaand, midvas-
ten, midzomer, enz.

Middelmeester, *meester / die*
onder een ander meester
staat.
 Miede, *tyding / mare.*
 Mies, *mog.*
 Miest, *mist.*
 Miete, Miente, Miede, *gift /*
gabe / geschenk / loon / huur-
loon / godspenning.
 Mieten, Mieden, *huuren.*
 Mietloon, *huurloon.*
 Miezelen, *misten / uitdam-*
pen.
 Miezeling, *misting / uitdam-*
ping.
 Myte, *stapel / hoop.*
 Myten, *stapelen / ophooften.*
 Mikke, *staak / stok.*
 Minnekyn, *minnegoodje.*
 Minnenalver, *minneget.*
 Minnewalnte, *minnebaas-*
sem / minnedamp / minne-
buur.
 Minyver, *by de Onduitschen*
jalouzy.
 Misbaren, *misbaar maken.*
 Misdaadt, *ongeooploofdebaad.*
 Mishappe, *ramp / ongeluk.*
 Mishappen, *hwaalyk uitval-*
len.
 Mislemtig, *berleemd / ber-*
minkt.
 Mislieven, *mishagen.*
 Misluk, *mislukking.*
 Mismooghen, *hwaalyk nes-*
men / niet verdraagen.
 Misquaam, *ongemak / on-*
heil.
 Misraadt, *hwaade raad.*
 Mischieden, *dit woord wordt*
met den derden naamval ge-
bruikt: my mischiedt, d. i.
my wederbaard leed of on-
geluk.
 ff Mis-

- Misfe, **hoogtyd / jaarmarkt / brpe markt.** *Hiervandaan komt, Kerstmisfe, Jansmisfe, Baafsmisfe, Kerkmisfe, enz.*
- Mistischeppen, **mismaaken.**
- Mistaamen, **niet betaamen.**
- Misval, **rampspoed / ongeluk.**
- Misverwen, **kwaaipit verwen.**
- Miswende, **tegenspoed.**
- Miswenden, **kwaaipit uitballen / tegenloopen.**
- Miszaken, **onthemmen / loochenen.**
- Moeden, **moed geeben / hart byzetten.**
- Moeden, **denken / peinzen;** *hiervandaan is in gebruike vermoeden.*
- Moederslaght, **moederdoodsflag.**
- Moederslaghtigh, **die zyn moeder vermoedz heeft / moedermoozder.**
- Moedtghaaf, **moedgeving.**
- Moesmanger, **moesverkoper / groenman.**
- Moet-her, **moeder;** *daar men van her of van af moet komen. Doch dit is slechts als eene speeling aantezien.*
- Moetfe, **berminkt / geknot / berleemd.**
- Moetsen, **berminken / knotten / berleemen.**
- Moghe, **magt / begeerte.** *Zie Meughe.*
- Mondelyn, **onmondige.**
- Monden, **spreken.** *Hiervan is een samenzetteling (compositum,) namelyk vermonden, nog in gebruik.*
- Monden **betekent hedendaags wel smaaken.**
- Mondtghemeenschap, **onderling gesprek.**
- Monster, **kerk.**
- Moon, **spook / geest.**
- Moor, **zog.**
- Moordtbrand **was eene brandlichting om de geenen die in de huizen waren met een te verbranden.** *Want, omdat van ouds onze huizen van hout, en met riet of stroo gedekt waren, en maar een lok hadden, zoo konden die alomme schieelyk in den brand gesteecken, en, de deur toegebolwerkt zynde, geheel met alles wat daarin was verbrand worden, zynde de huizen verre van een gebouwd.*
- Moordtghewaert, **moordgebouwt.**
- Morghenmaal, **midagmaal.**
- Morghenspraak **houden, over land, dorp of stadzaaken by een zyn, en beraadslagen.** *Dit deden de burgers der steden van Holland in hunne wyken. Morghen-spraken werden dus genaamd, omdat men volgens de wyze der oude Duitschen niet dan des morgens en nugteren de landzaaken besloot.*
- Morghengave, **gifte/die vrouwt of man elkander schenken na den eersten nacht byslaa-pens.**
- Morre, **mond.**
- Morre, **mond met uitspeeken-de lippen.**
- Mosfe, **dienstmaagd.**
- Motkas, **hoerhuis.**
- Moudt, **stof / aarde.** *Van daar ter moude brengen voor*

voor begraven / ter monde moeten voor sterben moeten.

Moude, moutwe / een doodkist / of uitgehouden vat; waarvan de naam nog in wezen is in het woord Melk-moude: Ook is het woord *Moude* of liever *Mout*, in de betekenis van een' langwerpige ronden uitgehouden bak nog zeer bekend en gebruyklyk. In *Overyssel*, *Groningen*, enz. zegt men daarvoor *molde*, volgens de gewoonte, om ou te veranderen in ol.

Moze, moeras / broekland. Muilprang, by de *Onduitschen* *capuchon*.

Muinighen, gemeen maaken / deelachtig maaken.

Muishont, wezel.

Muisteren, onderzoeken / nabozschen.

Muiten, ruilen / veranderen / wisselen.

Muitwilligh, genegen tot muniterp.

Muizen, diep denken / peinzzen. Van daar muizenissen in 't hoofd hebben, waarvoor men thans verkeerdelijk zegt muizenesten.

Murtaardt, takkebos / brandstapel.

Mutse, blinde liefde / razende min. De mutse hebben, razende verliefd zyn.

N.

Naak, aak / een soort van *Rhyn- en Waal-schepen*.

Naaktarmdt, met naakte armen.

Naamhaftig, vermaard / beroemd / herucht.

Naarren, naderen.

Naasten, benaderen / vernaderen.

Nacht betekende by de *Ouden* *avond* / in welke betekenis 'er *samenzettingen* (*composita*) in gebruik zyn, *nacht-eeten*, *nachtmaal*, *nacht-tabbaard*, *vastnacht*, enz. De *Engelschen* gebruiken hun *nigt* nog veel in deezen zin.

Nachteeten, avondmaal

Nachtmoeder, nachtzoutwe / nachtmerrie / nachtspoekster.

Nagelwaaghe, Nagelvriend, bloedvriend in het zevende lid: want, als men den arm in leeden deelt, wordt 'er op de zevende plaats geen lid, maar de middel gevonden; en daarom neemt het verwantschap daar zyn einde, naar sommiger meening.

Nayver, pber in 't nabolgen.

Nayver, by de Onduitschen jalouzy.

Nayveren, pberig nabolgen.

Nayverigh, pberig in 't nabolgen.

Nayverigh, by de Onduitschen jaloersch.

Nakuischen, nabcegen / nazuiberen.

Nakuischen, nabootsen / napan.

Naliegen, nabootsen.

Nampt, Namt, Nant, geteld geld / te bozde gebracht geld.

Hiervan *spruiten* *nampuisfeeren*,

ren, namtiferen, *ou* nan-
teeren.
Naneeve, nakomeling.
Nap *betekende by de ouden een*
diepe schotel.
Naphoeder, schenker.
Narre, boller / een zeker soot
van groot geschut / donder-
busse.
Nasfelen, nestelen / met nes-
telen samenhechten.
Nater, *of*
Naterslang, waterslang.
Natte, matte / matras.
Natuurenteghen, tegen de na-
tuur.
Nave, het middelste van het
rad / daar de spreken in
steeken.
Navorschen, nasporen / na-
zoeken.
Nazaatinne, nabolgger.
Ne, neen / niet. *De Vlamin-*
gen zeggen nog: Ik ne wil,
ik ne zal 't niet doen. In
Holland. gebruikt men daar-
voor en, met omstelling der
letteren; Ik en wil, ik en
zal, enz. Uit dit ne, en
iemand, ergens, iets, oyt,
een, enz. zyn samengesteld,
niemand, nergens, niets,
nooyt, neen, enz.
Nechtigh, naarstig / pberig.
Nechtigheit, naarstigheid.
Nederdaaligheidt, nederge-
daaldheid.
Neederen, vernederen / onder-
drukken.
Neederghewaade, *of*
Neederkleedt, broek.
Neen *betekende by de ouden*
geen; samengesteld zynde,
uit ne (niet) en een.

Neenen, beneenen / ontkennen.
Neeren, geneeren. *Hiervan-*
daan komt, neering, neer-
stig, enz.
Neerachtigh, *ook*
Neerigh, neeringachtig.
Neernst, Neerst, naarstigheid/
pber.
Neevinne, nichte.
Negheen, geen / of neen geen.
Nekker, nikker, watergeest /
waterspook / waterschim.
Nemaar, maar.
Nemmer, nimmer.
Nerghen, nergens.
Nes, Nesch, nat / bochtig.
Nes, waterleegte / zyp
Nesch, Nesk, zot / dwaas.
Nesheid, Neschigheidt, nat-
heid / bochtigheid.
Nesk, zot / dwaas.
Netten, nat maaken.
Neuslogh, *of*
Neusloke, neusgat.
Nichtigh, naarstig / pberig.
Nie, nooit.
Niemensch, niemand.
Nieten, vernietigen.
Nieten, Neeten, aan de vrou-
wen en juffers geschenken
zenden: *gelyk op St. Agnie-*
tendag de mannen en vryers
plegen te doen; zo dat dit
werk nieten genoemd is van
Agriet.
Nievers, nergens; zynde sa-
mengesteld uit ne en ievers.
Nievers toe, nergens toe.
Nijver, pberig.
Nis, hol / bak in een muur.
No, niet / nachte / neen.
Nochten, nochtans.
Node, *of by verkorting. Nô,*
niet ligt / bezwaartph. Ode

- is een oud Nederduitsch woord, dat ligt / gemaklyk betekent.
- Noegh, **genoeg**.
- Noeghen, **genoegen**.
- Noeyen, Nooyen, Vernoeyen, **schaden / schadelyk 3pn.**
- Noeyelyk, Nooyelyk, **schadelyk.**
- Noen, een Brabandsch woord, betekent middagmaaltyd; zo werd gezegd: na den noene.
- Noesch, Neusch, **schuin / scheef.**
- Noest, **zorgvuldig / naarstig.**
- Noize, **schade.**
- Noodelyk, **noodzaaklyk.**
- Noodelykheid, **noodzaaklykheid / noodwendigheid.**
- Noodbederf, **noodbwang / dringende noodzaaklykheid.**
- Noodkost, **voedsel.**
- Noodtlyk, **noodzaaklyk.**
- Noodtlottigh, **by de Onduitschen faraal.**
- Noodtweg is by de rechtsgeleerden een weg, alleen te gebruiken uit nood. *Mischien is hiervan oorspronklyk het woord Nodweg, thans in Holland algemeen gebruiklyk voor een weg, 't zy een voetpad, of een ryweg, die door eens anders land loopt, als of men zeide een Noodweg, niet anders, dan by nood of uit nood, omdat men niet anders kan, te gebruiken.*
- Nooslyelyk, **schrikkeelyk / afschuwelyk.**
- Nootelaar, **ook**
- Nooteltaere, **nootehoorn.**
- Nootmanger, **nootverkoopet.**
- Nooze, **schade.**
- Noozel, **of**
- Noozelyk, **schadelyk.** *Hier-vandaan is nog in gebruik onnoozel, onnoozelyk, enz.*
- Noozen, **schaden.**
- Not, **genot.**
- Nutschap, **boozdeel / nuttigheid.**
- Nutten, **genieten / nut of boozdeel van iets trekken.**
- Nuveren, **eisfchen / begeeren.**

O.

- O** bolligh, **ongerymd.** *Zie oubolligh.*
- Ochtendmaal, **ontbryt / middagmaal.**
- Ode, **ligt / gemaklyk.**
- Oedt, Oodt, **pdel / leeg.**
- Oeker, **woeker.**
- Oekeren, **vermeerderen.** *Hier-van schynt woeker te komen.*
- Oestal, **hoestst / noodstal.**
- Oevel, Euvel. *Zie Euvel.*
- Oeveren, **begeeren / eisfchen.**
- Of, **diktlyk.**
- Offerman, **prester / offeraar.**
- Oir, Oor, Hoor, **erfgenaam / afkomeling.**
- Oirkonde, **getuignis**
- Oirkonden, **getuignis geeven.**
- Oker, **aker / eekel.** *Hiervan is okernoot nog in gebruik, als of men akernoot zeide.*
- Okeler, **nootboom.**
- Okfuine, **gelegenheid.**
- Older, **ouderdom**
- Ombeiden, **verbeiden.**
- Ombeuken, **omwerpen.**
- Omdat, **opdat.**
- Omhanden, **ombatten met de hand**

Handen
 Omhalzen, veranderlyk zyn.
 Ommekeer, ommering/ om-
 trek
 Omranden, omringingen.
 Omfchemen, omfchaduwen.
 Omzaaten, omwooners
 On, Oon, zonder. *Dit eer-
 ste woord wordt by de Hoog-
 duitfchen zeer dikwyls, by
 ons nimmermeer, buiten fa-
 merftelling (compositio)
 gevonden, hebbende de kracht
 van een beroovend (priva-
 tivum) en beneenend (ne-
 gativum) woardeken, wor-
 dende meest by byvoeglyke
 naamwoorden, fchoon ook by
 zelfftandige naamwoorden en
 werkwoorden, gebruikt. De
 Eingelfchen zeggen 'er voor
 un.*
 On betekende by de oude Vla-
 minghen in. Zo zeiden zy
 onbyt, voor inbyt, on twee
 breeken, voor in twee bree-
 ken/ on flukken, voor in
 flukken/ enz. On betekent
 ook en.
 Onaardy, icelykheid.
 Onabel, onbekwaam.
 Onbaate, fchade/ nadeel.
 Onbaardigh, zonder haard/
 baardeloos
 Onbelopen, ruult/ onge-
 fchikt/ onbefchaafd/ plomp.
 Onbemandt, onghewyd met
 een man/ onboozien van
 mannen
 Onbenoodight, ongenoodzaakt.
 Onbefcheeden, onbefcheiden.
 Onbefcheedt, onbefcheid.
 Onbetamen, niet betaamen.
Hiervan zegt men nog zeer

god onbetaamlyk.
 Onbewaandt, niet gemeend/
 onfchadacht.
 Onbezwaakt, onhemozst/ on-
 brenuzeit.
 Onhewust, niet hewust/ niet
 weetende.
*De twee laatsgenoemde
 woorden kunnen niet gevoeg-
 lyk onder de verouderde woor-
 den worden geplaatst,*
 Onbieder, onbroom.
 Onblyde, hzoebig/ hebdoefd.
 Ondaadt, kwaade daad/
 fchelmftuk.
 Ondaadigh, fchelmfch.
 Onderlyk, onfchuldig/ on-
 fchaadelyk.
 Onderachte, banning/ eerste
 achte.
 Onderbraght, ondergebracht.
 Onderdaan betekende by de ou-
 den berfcheiden/ en gemengd/
 als of men zeide ondergedaan.
 Onderhaavigh, of
 Onderheevigh, onderwoopen.
 Onderheevigh, onderwoop-
 penheid. *Hier geld dezelve
 aanmerking, als by onbe-
 wust.*
 Onderlaat, tuffchenpoozing.
 Onderlaaten, tuffchenpoozen.
 Ondermerk, paal/ landpaal.
 Ondermerken, afpaalen.
 Ondermieten, onderhuuren/
 onderhoopen.
 Ondernaken, ondervangen.
 Onderscheedt, en
 Onderscheil, onderscheid.
 Onderscheiden, Onderscheen,
 onderscheiden.
 Onderslaafd, in flaabery ge-
 bragt.
 Onderwaarigh, onderwoopen.
 On-

- Onderwindalgeest, een geest/
die zich alles onderwindt.
- Ondoodt, onsterfelijkheid.
- Onduchtigh, zonder breeze
of zoeg.
- Onee, onecht.
- Oneelyk, ongehuwd.
- Onghansch, niet heel/ongaaf.
- Ongebluisterdt, onberzand.
- Ongeboren, laag geboren/
onedel.
- Onghedooghe, ongeduld.
- Onghehavent, onbebouwd /
ongetoofd / moersig / sloedig.
- Onghehuldigh, ongezout.
- Ongheldt, tol / schatting / enz.
*Dit woord is samengefeld
uit on en gheldt, omdat
dergelyke schattingen de
beurs zonder geld doen zyn.*
- Ongheluidt, kwaad geluid.
- Onghelukzaam, ongelukkig.
- Onghenaam, onaangenaam.
- Ongherucht, kwaad gerucht.
- Onghestalte, kwaade gestalte.
- Onghetel, ontebaar.
- Onghetuist, of
- Onghetuistigh, ongeregeld / on-
gematigd.
- Onghevaar, bykans / byna /
omtent.
- Ongheve, ziek / ziekelyk / kwaad-
lyk gesteld / ongezond.
- Onghevoeg, schade / ongemak /
leed.
- Onghewin, schade / nadeel.
- Onghezaat, wild / woest / straf.
- Onghezonde, ziekte / krank-
heid.
- Onghodist, godloochenaar.
- Onghodt, helse god / valse
sche god.
- Onghodtsdienst, helse gods-
dienst / godsdiensteloosheid.
- Onhaaffelyke goederen, on-
roerlyke / onbeweeglyke
goederen
- Onheughe, walge / tegensitt /
onlust. *Zie Heughe.*
- Onhoud ongunstig *Zie Houd.*
- Onkond, onbekend.
- Onkout, ongerymde praat.
- Onkunde, onkennis / onwe-
tendheid.
- Onleede, bezigheid.
- Onleedigh, bezig.
- Onleeghaar, *zie Onleedigh.*
- Onliefde, onmin / geen liefde.
- Onlof, schande / oneer.
- Onman, gelubde / lufbeling.
- Onmeenigte, niet veele / wete-
nige.
- Onmin, onliefde / geen liefde.
- Onna, ver / niet dicht by.
- Onnen, gunnen / gunstig zyn /
loonen.
- Onontworfelbaar, niet te
ontwozstelen.
- Onraad, gevaar / schaade /
berderf; ook huiligheid /
mozigheid.
- Onroeuwe, onrust.
- Onroeuwich, onrustig
- Onschamel, ruto / onbeschaamd
- Onschindelen, ondefiken. *Dit
woord schynt gemaakt te zyn
van schindel, welk een ver-
deken / latre / of schalle / daar
men de huizen mede dekt /
betekent.*
- Onschoon, niet schoon.
- Onschulden, berontschuldigen.
- Onspys, kwaade spys.
- Onvrede, tweespalt / oorlog.
- Onzegen, wederspoed / ramp /
ongeluk / onspoed.
- Onsta, en
- Onstade, ongemak / schade /

nadeel.
 Onttade komen, niet te
 stade komen / niet te pas
 komen.
 Onstandhaftigh, ongestadig.
 Onsterffelyken, onsterffyk
 maaken.
 Onstonde, ongelegenheid.
 Ontfoudigh, ongelegen.
 Ont, een onscheidbaar voor-
 zetfel, veelal met on over-
 eenkomende, en een berooving
 te kennen geevende; doch
 het wordt meest voor werk-
 woorden geplaatst, zelden
 voor naamwoorden, uitge-
 noomen die, welke van de
 werkwoorden gemaakt wor-
 den.
 Ontaanboorden, benaderen /
 bernaderen.
 Ontbeiden, verbeiden / af-
 wachten.
 Ontbieden, kennis geeven /
 laten weten.
 Ontdaan, gescheurd / gebroken.
 Ontdeelen, aftopzen. *Als of*
men zeide ontoordeelen.
 Ontghaerwen, ontkleeden.
 Ontghelden, kwaad lyden /
 hezuuren / boete hoor lyden.
 Ontgheltenis, ontgelding.
 Onthaleweit, ongehabend /
 gescheurd.
 Ontharrenassen, ontwapenen.
 Ontheisteren, verwoesten /
 mogelyk ontheisteren, of
 ontheesteren, de warmte
 of hitte beneemen / houd
 maaken.
 Ontheiten, belooben.
 Onthier, tot hier toe.
 Onthiet, gebod.
 Onthoopen, wanhoopen.

Ontijdelink, misgehoorte.
 Ontjeughden, oud worden /
 zyn jeugd verliezen.
 Ontkeetenen, van ketens los
 maaken.
 Ontkinnen, ontkennen.
 Ontkleeven, scheiden.
 Ontknieren, los maaken / iets
 uit de hengfels heffen.
 Ontkommeren, van kommer
 verlossen.
 Ontlasken, ontlasten / ont-
 binden / baneenscheiden.
 Ontleeven, sterben.
 Ontlieven, de liefde afleggen.
 Ontlyden, van 't lyden ber-
 lossen.
 Ontlossen, ontknopen / ont-
 warren.
 Ontluisteren, van luister be-
 rooben.
 Ontmaagden, den maagdom
 beneemen / maagdescheiden.
 Ontmaeren, of
 Ontmeeren het schip, het
 schip los maaken / van land
 steeken.
 Ontmannen, vermoorden /
 lukken.
 Ontmantelen eene stadt, van
 bestingwerken ontblooten.
 Ontmonden, uitspreken.
 Ontnastelen, ontvestelen / de
 nestelen los maaken.
 Ontplaasteren, de plaaster
 afstrekken.
 Ontpleegghen, afwemen / ont-
 wemen.
 Ontproeven, verwerpen.
 Ontscheedt, uit de scheede
 getoogen.
 Ontschinkelen, ontzaaken.
 Ontslaaven, van slaaverny
 verlossen.

Ont-

- Onslaghten, niet slagten / niet
geslpen.
- Ontsmeecken, affsmeecken.
- Ontfoldigen, van krysman-
schap ontslaan / afsdanken.
- Ontkrammen, blug worden /
de stramheid afleggen.
- Onttaalen, met welspreken-
heid obeitwinnen.
- Ontternen, Ontterren, Ont-
rennen, onttozen / los toz-
nen.
- Onttimmeren, afbreeken.
- Onttuyen, ontbinden / ont-
schakelen.
- Onttweede broeders, hzoec-
ders haren en 't zelfde bed.
- Ontveinzen, anders veinzen
als 't is.
- Ontvolkeren, van volk ont-
haoten.
- Ontwaaren, opzeggen.
- Ontzeggen, den oozlog ver-
klaren, Van daar Ontzeg-
brief, hief van oozlogs-
verklaring.
- Ontzienlyk, ontzaglyk.
- Ontzindelen, van schuim zuis-
beren.
- Ontzindelt, van schuim ge-
zuisverd. *Dit woord is af-
komstig van zindel, schuim
van metaal.*
- Ontzwachtelen, van zwach-
tels ontwinden.
- Ontwee, in twee. *Zie On.*
- Ontworden, vergaan / tot
niet worden.
- Ontzondigen, zoenen / van
zonden zuiveren.
- Onverbolghen, niet verhol-
gen / ongesjozd.
- Onverdragh, ongeduld.
- Onverdriet, welgezindheid /
genoegen.
- Onverknocht, niet vereenigd.
- Onverknochtheid, overree-
nigdheid.
- Onverleemdt, onberminkt.
- Onverre, niet verre / naby.
- Onverwinnig, onwinbaar.
- Onverzellig, onboegbaar.
- Onvlaat, onberlaat / guit / boef.
- Onvlaat, mishaaigen / builig-
heid / slozdigheid.
- Onvlaatigh, onberlaatigh / guit-
achtig / boefachtig / slozdig.
- Onvlyt, traagheid / achteloos-
heid / verzuim.
- Onvoere, onbetaamlyk ge-
baar / ongevoeglyke zeden.
- Onvrome, schade / nadeel. *Een
saamenzetting (compoli-
tum) van on en vrome, dat
is, hucht / boozdeel : Tot
uwer onvrome, t' uwer
schade. Dit woord is wel
te onderscheiden van on-
vroom, welks betekenis niet
twyfelbaar is.*
- Onweg, afweg / dooltweg /
kwaade weg.
- Onweegbaar, onbetweegbaar /
onbetweeglyk.
- Onweeghigh, of
- Onweegzaam, dooltweegig.
- Onwet, en
- Onwette, onwertige zaak.
- Onwustigh, onwetende.
- Onzege, verlies / nadeel.
- Onzienlyk, ontzaglyk.
- Ood, iedel / ledig. *Hiervan
schynt af te spruiten Ood-
moedt, ledigheid van moed /
gebrek van moed.*
- Ooddwongel, zachzinnig /
breedzaam.
- Oode, Oede, onbevoond /
ff 5 on

- oudbewoud / woest.
- Ooden, Oeden, berwoesten / tot eene woestijne maaken.
- Oodelyk, Oyelyk, of
- Oolyk, fedelyk / leeg / slecht / gering / arg / snood / dooztrapt / zwak / zielelyk / onsterk.
- Oogheler, dogendienaar.
- Ooghen, Ooghenten, enten / inenten. *By de Onduitschen* Oculeeren.
- Ooghenspiegel, byl.
- Ooghingh, Ooghentingh, enting / inenting. *By de Onduitschen* Oculatie.
- Ooit, Ooint, altyd / 't aller tyd.
- Ooken, vermeerderen.
- Oom betekende by de ouden bloedbyzind.
- Oon, niet / zonder. *Zie On.*
- Oor, Oore, myn / zilbermy.
- Oor, Or, groot / uitsteekende / oud / voornaam / bovenste. *Dit woord schynt samengetrokken te wezen van over, en is niet gebruikelijk dan in de samenstelling (compositione,) als ooraa-te, oorbaar, oordeel, oorzaak, enz.*
- Oor, Oir, afkomst / erfgenaam.
- Ooraane, en
- Ooraanheere, overaane / oud-obergrootvader.
- Ooraate, of
- Ooreete, overschot van spys / walging van te overtollige spys.
- Ooraatigheid, zachtheid / walging uit het geduurig gebruik van eenige zaak.
- Oorband, slag aan het ooz.
- Oorbodigh, gewillig om iemand te hooren / gehoozzaam. *Dit woord is samengezet uit oor en bieden.*
- Oorbooren, gebzuiken / ozhieren.
- Oorkenner, *des konings openbaar notaris, tabellio regis.*
- Oorkonde dezès, (ut publice notum sit,) opdat hiervan kennisse zy.
- Oormondigh, grootspreekende.
- Oorreep, kabeltoel.
- Oorschalk, dooztrapt / doozloos.
- Oorsteker, oozblaazer.
- Oorveede, Oorvee, *was eene openbaare verrichting, of verklaring, dat men van den veede afstand deed, en verzoend was, en werd eigenlyk genaamd overveede, van het oude woord veede, of veë, dat haat, vyandschap betekende. Zie oo Veede.*
- Oose, gieter.
- Oosen, scheppen / gieten / besgieten.
- Ooster, Oosteren, Oosterdagh, Paasch / Paaschfeest / het feest van des Heeren opstanding. *De oude Saxen hebben een godinne gevierd, die zy Eoster noemden, en in grasmaand, April, offerden, waarom zy deze maand Eostermoonath, dat is Oostermanand, geheten hebben. Karel de Groote heeft deeze maand eertyds also genaamd, omdat het paaschfeest ten meesten deele in dezelve gevierd wordt,*

- en deeze benaaming behouden nog heden ten dage de Saxifche volkeren.*
 Got, Oormoedig, zie Ood, Oodmoedig, enz.
 Oover, by verkorting Oor.
 Opboeyen, optimmeren.
 Openbaren, in 't licht geben.
 Opghebandt, met handen omhangen.
 Opgheeve, vzaagstuk / voorzstel.
 Opghefmukt, opgetooid.
 Opghefnoeidt, opgesneeden.
 Opghetoomdt, opgebonden.
 Opghetrost, samen opgebonden.
 Opghyen, met een ghy ophefen / of optwinden.
 Ophaavigh, of
 Opheevigh, haastig / heebig / heftig.
 Opheffen, ontgraven.
 Ophemelen, reinigen / versieren / in orde brengen.
 Ophouden, uitstellen
 Opluiken, openen / opendoen.
 Opperkreits, hoogste kring.
 Opraaden, en
 Opreden, aanhttsen / aanstooten / aandruppen / opruiden.
 Opstukken, optooiden / vertieren.
 Opshaftigh, volmaakt / volbragt / volkomen.
 Opstuten, ophttsen / aanpozen.
 Optygen, aantgen.
 Opverstanden, verropzen / wedereropstaan.
 Opverstandenis, herropzenis / wederopstanding.
 Opwallen, opsteden / opboezelen.
 Opzeggen, te laste leggen.
 Opzet betekende by de ouden laage.
 Opzwalpen, optoerpen / opwellen.
 Oraate, en
 Oreete, zie Ooraate.
 Orken, of Horken, luisteren.
 Ors, Hors, ros / paard.
 Osdrup, Oosdrup, Hoosdrup, van oosen of hoosen / dat is gieten; betekende hutsdrup / een overheemsteeckend gedeelte van het dakh.
 Ou hebben sommige ouden geschreeven en gesproken voor ove, gelyk au voor ave, alle te samen al betekenende, of liever on. Hiervandaan komen, oubolligh, ouwaerdigh, ouwys, enz. Zie au, en deszelfs samenzettingen (composita.)
 Oubolge, Abolge, gramschap / toorn / verstoordheid. Dit woord schynt zynen oorsprong van belghen, en gebolghen, te trekken.
 Oubolligh, Aubolligh, ongepmd / wanluidig / onbekwaam / zot / dwaas. Men moet dit woord met het voorgaande niet vermengen, alzo zy in spelling en betekenis verschillen; noch ook daarvoor schryven holbolligh, gelyk van sommigen, doch te onrecht, gedaan wordt.
 Oubolligheid, ongepmdheid.
 Oude, en
 Ouder, of
 Oudschap, ouderdom.
 Oudervader, grootvader.
 Oudwaarier, die oude waaren ver-

- verkoopt.**
Oudtbekendt, van ouds be-
kend.
Oudzaaten, oud.
Ouwaerdigh, Auwaerdigh,
gramstoortig / belgzuchtig /
gemelph / moetsph / verdrie-
tig. Een samenzetting
(compositum) uit ou, en
waerdig. Zie ou.
Ouwaerdigheid, gemelphheid.
Ouwaerdiglyk, gemelph /
belgzuchtiglyk / berdrtetig-
lyk.
Ouwbezit, boozheen bezet /
van ouds bezet
Ouwe, Auwe. weide / held /
akker / eiland / weiland /
gelyk tusſchen de bergen,
dalen en vlieten, gezien
wordt. Hiervandaan hebben
veele ſteden en dorpen hunnen
naam. Ook wordt hiervan
afgeleid het woord landouwe.
Ouwzye, Auwzye, wanlui-
ding. Als of men zeide,
zonder wyze.
Ouwling, oud man / oude
broutwe.
Ouwlings, boozheen / in booz-
tyden / van ouds.
Ove, Ave, af / van. Zie
Ou, Au en Ave
Ovel, oebel / eubel / eebel.
Oveldaadt, eubeldaad.
Ovenkruk, obengaffel.
Over betekent menigmaal booz.
Over, een / meer dan een.
Overaardsch, bodenaardsch.
Overaate, of
Overaatheit, obertollige zat-
heid / heuheid.
Overachte, banning Zie Achte.
Overbloemdt, verbloemd.
Overboghtigh, oberhellende.
Overbolghen, verbolghen / ver-
ſtoofd.
Overdaadt betekent by de ou-
den obeldaad / eubeldaad /
misdaad.
Overdragh, verbond / verdrag /
obereenkoming.
Overdwaalsch, uitſpoorig /
zeer verdrwaald.
Overdwaalschheid, buiten-
ſpoorigheid.
Overgheloof, bygeloof.
Overghuldt, berguld.
Overhandigh, de overhand
hebbende.
Overhandighen, de overhand
hebben.
Overhoere, byzit / hoel.
Overhoorig, ongehoorzaam.
Overhoorigheid, ongehoor-
zaamheid
Over-kant, oberkants / ſchuins.
Overkyker, booznaamſte / op-
perſte.
Overlyd, obergang / dood.
Overlyden, boozbygaan.
Overmaght, magt die anderen
berwint.
Overmandt, oberwinnen.
Overmannen, oberwinnen.
Overmoedt, laadunkendheid /
berwaandheid / ongelph /
trots.
Overmoedig, berwaand / laate
dykende.
Overmoedighen, berwaand
zyn / hobaardig zyn.
Overmoudt, vermomd / be-
dekt.
Overmondigh, grootspreken-
de.
Overouderen, boozouderen.
Overoudt, zeer oud.
Over-

Over-

Overlaagher, verkwistster / stampamper.
 Overslobr, overvuld/bemoest.
 Overnaaren, ober de snaaren strepen.
 Overnaaren, overzien.
 Overstadt, opperstad.
 Overtalligh, overtellig/ over- tollig / ober het getal.
 Overtast, opgehoopr.
 Overwaan, heroeming/ her- waandheid.
 Overwaandt, verwaand.
 Overwaar, boowaar.
 Overzeggen, aanklagen/ bes- schuldiggen.
 Overen, ober zyn/ veroveren.
 Overlyk, overuloedighyk.

P.

Paaschmaandt, grasmaandt/ by de Onduitschen April. Deze maand had deezen naam, omdat het paaschfeest ten meesten deele daarin voorvalt.
 Paerdekreevel, by de Latynen Hippomanes.
 Payen, boldoen/ overtuigen/ te brede stellen.
 Pal, bast / onbeweegbaar. Zie den oorsprong van dit woord in Winfchotens Zee- man.
 Pand, leed. Zie Huydecoper op Melis Stoke, I. D. bl. 460 en 461.
 Panden, iemands goed execu- teeren, om zyn achterwezen daaruit te bekomen.
 Pander, executeur der vonnis- sen wegens schulden of geld- boeten.

Panhuis, Paanhuis, hout- huis / houtoerp.
 Parlepoorte, poorte van par- len / of paacelen / gemaakt.
 Parmant, of
 Parmantigh, staatig/ ernst- hastig / deestig.
 Paste, deeg. *Hiervan is af- komstig* Pастеуе
 Patte, 't plat van een voet.
 Peekelvar, zeeftier
 Pedmelen, schaars geeben.
 Peene, straffe.
 Peerelaar, peereboom.
 Peisteren, pleisteren/ vertoe- ven / rusten. Vondel, Hooft en andere geachte schryvers gebruiken het woord in dien zin; ook onze By- beloverzeters in hunne kant- tekening op GEN. XXV: 16.
 Pel, schil / schoos / bast / doog ook mantel.
 Pellen, schillen / de schoos af- stroopen.
 Penningen, booz geld ver- hoopen.
 Penzen, peinzen.
 Perslem, woeker.
 Perslemen, woekeren.
 Persfemer, woekeraar.
 Peuk, bufligheid.
 Pietmaandt, Herfstmaandt / by de Onduitschen September.
 Pijlaaren, vastigen/bastzetteren.
 Pijlik, Pijnlyk, dattel / brood- bronken / lastig door dat- telheid.
 Pijn, moete/ arbeid. *Hier- van zegt men nog, het is der pijne niet waard.*
 Pijnen, zich ppenen / pberen.
 Pijnlijkheit, moewijkheit.
 Pijptouwen, oegelen.

Pims,

Pims, puimsteen.
 Pimsen, met een puimsteen
 schaaven.
 Pinke *betekende by de ouden,*
 licht / glans. *Hiervandaan*
komt Pinkoogen.
 Pinken, schitteren / tintelen.
 Pinne, doelpinne / doelwit /
 oogwit / wit.
 Pitse, list / bedrog.
 Plaisdank, vleiersdank.
 Plasdank, *zie* Plaisdank.
 Plantzoen, plant / plantzaad.
 Plantnooten, onozdenteljk be-
 handelen / onder een coffe-
 len / rouwvljk onder een
 mengen; ook een zaak on-
 der den prijs geeven / om
 anderen te benadeelen.
 Pleeghelyk, gewoonljk.
 Plegh, Pleeghe, schuld / pligt.
 Pleght, pligt. *Een affprui-*
teling (derivativum) van
pleeghen.
 Pleghte, gewoonte.
 Pleghtigh, gewoonljk / ge-
 woontig. *By de Onduitschen*
solemneel.
 Pleghtigheid, *by de Onduit-*
schen solemniteit.
 Pleite, een breede schuit.
 Pleitghier, pleitzuchtige / pleit-
 ztehe.
 Plenken, zwerben / doolen.
 Plenker, zwerber / dooler.
 Plenschen, *of*
 Pletsen, plasschen / het wa-
 ter roeren.
 Plets, deel / stuk.
 Plightigh, verpligt.
 Plightman, verpligteling. *Zie*
Aanhangeling.
 Plien, doen / bepligten / be-
 naarstigen.

Pliet, achte / zoeg / naarstig-
 heid / vlyt.
 Ploeghman, landbouwter.
 Plotte, bal. *Het betekende*
by de ouden een zehar soort
van degens / die hzeed / kozt
en dun waren.
 Plugghe, een geringe / en luf-
 tel waardige zaak: een ber-
 achte / en onnutte duif / *of*
 andere vogel: een ongeha-
 beud / rouw / en onbeschafte
 mensch *Hiervandaan komt*
 bedelplugghe, *by sommigen*
gebruiklyk.
 Plunder, plonder / huisraad.
 Plunje, kleeding by de schip-
 pers.
 Poes, zoen / kus.
 Poest, ossenstal.
 Poester, *zie* Puester.
 Poeren, poeieren / met poeier
 bestrooien.
 Poezen, zocnen / kussen.
 Polhamer, heichamer / legerbpl.
 Pondel, Pundel, Ponder,
 Punder, waage / waagschaal /
 schaal / weegschaal.
 Pondelen, *of*
 Ponderen, weegen.
 Ponte, schouw / beerschutt.
Men vindt dit woord ook
2 SAM. XIX: 18.
 Pontsen, Pontfennen, Pont-
 zenden, in louwmaand den
 mannen en vipers geschen-
 ken zenden *Voor dezen plag-*
ten de vrouwen en vrysters
in Holland de mannen en
vryers op S. Pontiaans dag,
welke midden in louwmaand
komt; geschenken te zenden:
zodat van Pontiaan dit werk
den naam van pontsen ge-
 kre-

- kregen heeft, gelyk om dezelfde reden van S. Agniet nieten gekomen is. Zie Nieten.*
 Poort betekende by de ouden stad. *Hiervandaan gebruikt men nog poorter voor burger, en poorterschap voor burgerschap.*
 Poorteren, tot poorter aanneemen.
 Poortghraaf, stadboogd.
 Poortmeester, burgemeester.
 Poortschap, Poorterschap, burgerschap.
 Poortrecht, Poorterye, poortrecht / burgerrecht.
 Poot, hoofd / kop.
 Pooten, hollen / kuisfen.
 Pootigh, hoofdig / koppig / waargeestig.
 Porfe, perssing.
 Pougys, proeffstuk / heldensluk.
 Praame, dzukking / dzukfel / onderdzukking.
 Praamen, dzukken / onderdzukken.
 Praazen, mompelen / mozen.
 Prachen, bedelen.
 Pracher, bedelaar.
 Prange, benaautoing.
 Prangen, benaautwen / samen dzukken
 Prat, hobaardig / trots / bats / verwaand
 Pratte, trotsheid / hatsheid.
 Pratten, trots zpn / bats zpn.
 Prattoel, tratsfe stoel.
 Preeuwen, ter slufp ontfteelen.
 Prenden, (in 't Latynprehendere) grppen / batten.
 Prenten, dzukken / hoekdzukken.
 Preutsch, hoogmoedig / trots
- bats.
 Preutsheid, hoogmoedigheid / trotsigheid.
 Priemen, met een priem steeken.
 Priemelnaakt, 't eenemaal naakt.
 Prijg, pber / dzift / nod.
 Pril, aartig / geestig / lustig / moot.
 Proeven, gelooben; ook bezwpen.
 Prootsch, Preutsch, hoogmoedig / trots / bats / hobaardig.
 Provenhuis, probeniershuis.
 Pruitsch, pzootsch / puitsch.
 Puester, blaaspp. *Men ziede en schreef dit woord ook*
 Poester en Puyster.
 Puffen, verachten / niet ontgeeven.
 Puier, stadsbode.
 Puik, 't uitfteekendste / het trefpifte. *Hiervandaan vindt men de samenzettingen (composita) puik-idee, de booznaamste idee / puikstaal, de uitfteekendste staal / enz.*
 Puit, bufk.
 Puitierigh, bufkig.
 Pundel, of
 Punder, zie Pondel.
 Putten en Palen, water putten en brood bakken voor iemand.
 Puttenzoon, hoerenzoon.
 Putier, hoereerder / hoerend boogd. *By de Spanjaards betekent putta, by de Italianen putana, en by de Franschen putaine, een hoere.*
 Putierigh, hoerachtig.

- Q. **Q**uadertieren, **kw**aa**baa**r-
tig.
Quak, een heuzeling / een heu-
zelaar / zdt.
Quant, ruiler / ruilebutter /
mangeler. *Hiervandaan komt*
quantselen.
Quareel, schicht / die met
een ooglogshoog geschooten
wordt.
Queedelen, klappen / neuren.
Queelen, klopnen / slaauw en
aamechtig worden. Zo wordt
dit woord Hos. IV: 3. ge-
bruikt, en door de kantsre-
kenars op den rand ver-
klaard. Tegenwoordig be-
zigt men dit woord queelen
of liever keueelen voor vro-
lyk zingen, doch zeer ver-
keerdlyk.
Queent, klopnen.
Queksen, steenen / zielelyk zyn /
klopnen.
Queue, vrouwt; byzonderlyk
eene oude vrouwt.
Querdel, krop / knobbel.
Quets, kwaad; ook kwetsure.
Quetsch, kwaad / schadelijk /
kwaadwilliglyk.
Quetscheidt, kwaadwilligheid /
kwaadheid.
Quetschelyk, kwaadelyk /
kwaadwillig.
Quets, wond / kwetsure.
Querten, en quaden, beteken-
de by de oude Duitschen
spreekten. *Hiervandaan komt:*
Quetteren, klappen / flap-
pen / slateren.
Quijten; klopnen / beverden.
In Onduitsch zegt men quit-

- teeren.
Quijting, klopning / beverding.
By de Onduitschen quittan-
rie.
Quik, bier / leevendig bier /
bee / beesten.
Quik, leevende / leevendig /
vlug / gaauw / rap. *In*
den overtreffenden trap (su-
perlativus gradus) quikste.
Dit woord is heden nog ge-
bruiklyk in veele samenzer-
telingen (composita,) als
quiksilver, quikstaart, enz.
liever kwiksilver, kwik-
staart. In de Engelsche
taal is het woord quick, in
de betekenis van vlug, lee-
vendig, schielyk, nog in
volkomen gebruik.
Quikhaaghe, eene heimsig van
steekende heesteren.
Quikzand, welzand / bever-
lyk zand.
Quikken, leeven / bevergen.
Hiervan is heden nog in ge-
bruik verkwikken.
Quinken, trillen / stoberen /
wemelen.
Quint, winst / woeker / booz-
deel.
Quistgoedt, opmachter / ver-
doener.

R.

- R**aabreuk, radereuzyuk.
Raadig, beradzaam / zinnig.
Raadigheid, beradzaamheid /
zinnigheid.
Raadt, betekent by de ouden
schak / weggelegde ruyboom.
Raadt werd by de Hollanders
voor boezem gebruikt. *Hier*
van

- van is nog overgebleeven te raade houden.*
 Raadtstem, stem in den raad/
 het zeggen van iemands ge-
 boelen in den raad.
 Raaië, ref
 Raaye, straal.
 Raayeren, uitroeten/ uit-
 krabben.
 Raayen, straalën.
 Raanwys, wps in 't raamen.
 Raate, houigraate. *Zie Raate.*
 Rabaud, Rabauw, hoef /
 schelm.
 Rabelster, vuile bedelaarster.
 Radtnave, het middelste van
 een rad/ daar alle speeken
 in samenkomen
 Radtvelghe, het uiterste rond
 van een rad/ rand van 't
 rad.
 Radus, Redus, tooneel/ stel-
 laadje.
 Rameyen, of
 Rammeyen, met een storm-
 raan bestormen; in 't Latyn
 arietare: met boomen toe-
 stuten.
 Rammen, met een ram be-
 stormen/ springen op de
 kopze der rammen.
 Rampen, en
 Rampeneeren, alles kwaads
 toebloeken.
 Rampvalligh, ook
 Rampzaligh, ongelukkig/ elen-
 dig.
 Rampvalligheidt, of
 Rampzaligheidt, tegenspoed /
 elende.
 Ranke betekende by de ouden
 rpe/ rpg/ rechs/ orde.
 Randen, 't werk staken.
 Randuinen, met geweld loo-

pen/ met een groote drijf-
 loopen.

Rangen, roeren/ beweegen.

Rap, of

Rapsch, blug/ gaauto/ snel.

Ras in zee, dzaastroom /
 dzaasthuil/ wel.

Raste, ruste.

Rasten, rusten.

Rate, honigraate.

Rate betekent by de ouden taak.

Rave, houtbast.

Redde, Rede, Ridde, kroots.

Redde, verlossing/ behouding.

Hiervan spruit redden.

Redfellig, welspreekende.

Redfelligheidt, welspreekend-
 heid.

Reduis, Raduis, tooneel /
 stellaadje.

Reedehaven, huisraad.

Reeden, herciden/ gered
 maaken.

Reedendom, rebelykheid.

Reegheling, ordening/ geschikt-
 heid.

Reeke, baars/ regel/ rpg/
 orde.

Reeks, rpg/ keeten.

Reel, dun/ schraal.

Reen, paal/ eindpaal/ schei-
 paal.

Reënbeleden, reden befferen.

Reenboom, scheiboom/ paal-
 boom.

Reëndom, redelykheid.

Reenen, bygelegē zyn/ schei-
 paal stellen.

Reenghenoot, hypaalgē/ ge-
 huur/ bygelegene.

Reensteen, paalsteen/ schei-
 steen.

Reënvergheetel, dat alle re-
 den vergeeten heeft.

Gg

Reep,

Reep, *touto* / *koorjd* / *koorjd*
van biezen / een band van
geftrengeld leer / hoepel.

Reepdans, *koorjdedans*.

Reepdanser, *koorjdedanser*.

Reepen, met den hoepel spee-
len.

Reeroof, Raaroorf, is een graf
of een dooden berooven. Want
de oude Duitschen en ook
onze voorzaten plagten hunne
dooden met een kostelyk kleed
te begraven. Dat dood-
kleed werd genaamd een vee,
of een raa, en die de dooden
bekteedde werd genaamd een
reewer, raawer, of een
reewster, raawster.

Reeren, loeien / *schreeuwen*
als de herten.

Reesem, *tros* / *dzuitventros* /
ajuitrist.

Reesemen, in een tros boegen.

Reeuw, of

Reeuwfel, *doodschim*.

Reeuwen, de lyken *reintgen*
en balsemen.

Reeuwplek, *doodneep*.

Reeuwsch, *geil* / *heet*.

Reeuwzweet, *doodzweet*.

Reezigh, Ryzigh, *hoog* / *rust-*
tig van leden.

Refereyn, *zekere soort* van
gedichten, waarin dezelfde
regel telkens herhaald wordt.

Reghter is de gemeene naam
van allen, die ene vierschaar
met oordeel berechten, als
graaf, baljuw, drosfaart,
ruwaard, schout, gemeen-
lyk *judex* gezegd in 't La-
zyn; ook alle de geenen die
doemen als schepenen, en
die 't vonnis uitvoeren, als

de scherprechter.

Ghewaarde Reghter is
des ambagtsheeren schout.
Met dien naam van reghter
worden somtyds ook verstaan-
allen die op een aanklagt of
eisch het oordeel vellen, dat
is achten of doemen. Hier-
van is

Rykdoem, de vergadering
des ryksdoems, die bestond
uit alle manlyke inwoonde-
ren, die in de steden of ook
ten platten lande in de belas-
tingen schot en bottinge be-
taalen moesten, en derhal-
ven ter inwilliging van dien
ook hunne stemmen geeven
mogten.

Ruwaard is in oud Bra-
bantsch rustbewaarder:

Als ruwaard van Put-
ten in Holland.

Reyen, ter reis gaan.

Reyk, *eggeken* / *kleine egge*.

Rein betekende by de ouden
scheipaal / *landpaal*.

Reis, *gelyk* / *effen* / *effen*
grond. Hiervan zeiden de
ouden reisgestift, tot den
grond gestend.

Reizigh krygsvolk, *paarde-*
volk / *ruidery*.

Reizigh paerdt, *oorlogspaar*.

Reizigheid, *hoogte* / *lang-*
te / *rustigheid*.

Reizigher betekende by de ou-
den een ruitier.

Rek, een stolk / daar de hoen-
ders des nachts op zitten.

Zie beten.

Reksenen, *spuwen*.

Reksening, *spog* / *spreeksel*.

Remeien, *revelen*.

Re-

- Renieren, regeren.
 Renten, met renten begif-
 gen.
 Reppen *betekende by de ou-
 den rooben.*
 Ridde, Ryde, Ridsfe, Red-
 de, Riete, de koozts.
 Riek, *bozk / drietandige bozk.*
 Ries, roekeloos / toorneloos.
 Rieheidt, roekeloosheid.
 Riezen, roekeloos ict doen.
 Riff, oberbloedig / beelbou-
 dig.
 Rijpadt is by de rechtsges-
 leerden het recht om te paard
 ober iemands land te ry-
 den.
 Rijpgezigt, streng gezigt.
 Rijmoedigh, streng / straf-
 moedig
 Rijen, scheuren / breeken /
 afstukken.
 Ryzigh, lang opgeschoten /
waarvoor men doorgaans
t'onrecht spelt reizigh.
 Ring, gering.
 Ringduive, of
 Ringelduive, hoelduive / wil-
 de duive.
 Ritfen, wipken / zwichten.
 Roef, Roeve, Rof, raap.
 Roef, kanter / bertrek / af-
 schutsel. *Hiervan is nog ge-
 bruiklyk roef van een schip.*
 Roeffel, schup / schop.
 Roeghen, wroegen.
 Roek, zoeg / acht / opmer-
 king.
 Roekneemen, acht neemen.
*Hiervandaan komt Roeke-
 loos, zoegeloos / waarvoor*
sommigen schryven, doch
verkeerdelyk, Reukeloos.
 Roervallig, *batbaar booz be-*
- roerte.
 Roeve, raap.
 Roeuwe, Rouwe, Ruwe,
 rust. *Hiervandaan schynt*
af te spruiten Roeuwaardt,
Rouwaardt, en Ruwaardt,
als of men zeide bewaarer
van de rust.
 Roewen, Rouwen, Ruwen,
 rusten.
 Roewigh, gerust.
 Roijen, oyschommelen. booz
 den dag haien / ten boozschyn
 brengen
 Rok *betekent by de ouden*
stapel / hoop :
Hiervan is nog in gebruik
rok hoois, dat is een sta-
pel hooi.
 Rol *betekent by de ouden een*
 rad.
 Rommels, tol / draairad.
 Rommen, draaien
 Rompe, bast / schil / rim-
 pel.
 Rooden, loopen / rennen.
Hiervandaan is rinkelroo-
den, of rinkelrooyen.
 Rooden, uitroeten.
 Roop, Reep, rouw / koozde.
 Roopen, Ruppen, trekken /
 rukken / scheuren / ook
 raazen.
 Roos, reus
 Roozemaandt, zomermaand;
by de Onduitschen Junius.
De ouden noemden deeze
maand aldus, omdat in de-
zelve de roozen voor den dag
komen en zich ontsluiten.
 Rot, berrot.
 Rotte, orde / rpe / rpg / ver-
 gadering / gezelschap.
 Rozel, reuzel.

Rozelmaandt, *topnmaand* /
by de *Onduitschen* October.

Rudder, *ruiter*.

Ruy, oproer / oploop. Op
ruy helpen, op de loop hel-
pen / op de been helpen.

Ruije, bliet / stroom / gracht /
watergracht.

Ruijen, rennen / werpen / boozt-
druben.

Ruiffel, rimpel.

Ruime, ruimte.

Ruinen, Oorruinen, in 't
ooz lufsteren.

Ruiten, uittrekken / uitruk-
ken / verwoesten. *Hiervan*
is nog in gebruik ruiten
en rooven

Ruitink, houtwer.

Ruiven, kaal worden.

Runfe, Runtfe, Runtfele,
rmpel / rompel.

Runfen, Runtfen, Runtfelen,
rmpelen / rompelen / rim-
pelen zetten.

Rusch, kluit / klont aarde.

Rusch, hairachtig / ruigha-
rtig.

Ruschdoek, ruigdoek.

S.

Saagh, 't Zaagh, verbaard /
beschroomd.

Saaghe, 't Zaaghe, schroom /
verbaardheid / kleinnuoedig-
heid.

Saaghen. 't Zaaghen, schro-
men / verbaard zyn:

Hier af spruiten vertfaagd,
vertfaagheid, onver-
tfaagd, enz.

Saal, de plaats, daar men over
landzaaken by een kwam;

hiervandaan komt de naam
van leges Salicæ, *Saalsche*
wetten.

Saluw, morsfig / tuil. Som-
migen schynen dit woord voor
Valuw te gebruiken.

Samt, met / mitsgaders / te
gelyk / als ook / mede.

Schaare, versameling / hoop /
stapel.

Schaaren, vergaeren / versa-
len.

Schabbe, Schobbe, deksel.

Schabbe, motte.

Schabbe, schurft / schurft-
heid.

Schabbe, laster / schemp /
smaad.

Schabbeuwen, lasteren / eer-
rooven / smaad aandoen /
schenden.

Schadde, kluit / klont aar-
de.

Schade, schaduwte.

Schaarsfen, schaarsmaaken /
te klein maaken.

Schaeper, schaapherder.

Schaere, kilt / rots.

Schaffenaar, schaffer / hof-
meester.

Schaft *betekende* by de ouden
een naalde / spise; by de
Onduitschen pyramide.

Schafteling, aal.

Schakeert, geschakeerd.

Schal, geschal / geklink.

Schalk, slaaf / dienaar. *Dit*
woord, schoon 't nu een an-
dere betekenis heeft, is noch-
tans eertyds, in deeze, zoo
wel by Hoog-, als by Neder-
duitschen, en Gothen, zeer
gebruiklyk geweest. Waar-
van affspruiten maarschalk,
die

- dienaar van de paarden** (zie Maarſchalk;) ghodtſchalk, **dienaar van God**; zeeneſchalk, **dienaar des huſzgezins** / enz.
- Schallen, **klinken**.
- Schallende, **klinkende** / **luideruchtig**.
- Schalmen, **ſchillen**.
- Schampeling, **ſtompeling** / **ſruikeling**.
- Schampelen, **ſtompelen** / **ſruikelen**.
- Schandtſtraf, **ſchandige ſtraf**.
- Schandaal, **ſchandblek**.
- Schap, *betekent de bekwaamheid tot het geen, waarby dat woord gevoegd wordt; by voorbeeld: baljuwſchap, ſchoutſchap, manſchap, ſchepenſchap: of het betekent het ampt zelf.*
- Schap, **doening** / **daad** / **plicht**. *Dit woord was by de ouden, alleen ſtaande, in gebruike. Nu vindt men 't niet, dan in de ſamenſetting (compoſitione,) als Vriendſchap, Burgerſchap, enz.*
- Schap, Schappe, Schape, *betekende ook by de ouden bozm / geſtalte. Hieraf ſpruit Schapping, Schappelyk, welgemaakt / geſchikt / betaamph.*
- Schap, **ſpinde** / **ſpſkamer**. *Hiervan is afkomſtig ſchappaarde, ſchappaarde.*
- Schappen, **doen** / **bedrôven**. *Hiervandaan meenen ſommigen te komen koopmanſchappen, brandſchappen, enz.*
- Schappaarde, **ſpinde**.
- Schappaai, **pottebank** / **aanrechtbank** of **tafel**.
- Schatzucht, **zucht tot ſchatten**.
- Scheeding, **ſcheiding**.
- Scheeden, **ſcheiden**.
- Scheel, **verſchil** / **onderscheid** / **ſheidsel**.
- Scheel *betekent ook deſel / als of men zeide ſchaale. Hiervandaan komen hoofdscheel, oogſcheel, enz.*
- Scheelen, **ſcheidig** / **onderscheiden**.
- Scheelhaar, **oogſcheelhaar**.
- Scheem, **Scheemel**, of
- Scheemer, **ſchaduw** / **ſchimme** / **ſpook**. *Hiervandaan komt ſcheemelen, of ſcheemeren.*
- Scheemervalligh, **ſcheemerig** / **ſcheemerende** / **ſcheemerachtig**.
- Scheên, **ſcheiden**.
- Scheepen en ſtryken, *iemand vervoeren op eenigerlei wyze.*
- Scheepenbaar, *bekwaam om tot ſcheepen gekooren te worden.*
- Scheepenen, **Gezworene** (ſcabini, iudices jurati,) *waren ſcheepenbaare mannen, dat is welgeboorene mannen, die amptshalven, zod over crimineele als over civile zaaken, doemen moeten. Zy werden oorspronglyk daartoe gekoozen door de buuren ten platten lande, en hadden billyk in onze ſtedden door de burgeren ook gekooren behooren te worden; maar by uſurpatie der graaven*

ven kwam de keus van dezelve geheel of uit een dubbel getal, onder het geweld onzer opgemelde graaven, aan deze regeerders.

Scheeren betekende by de ouden achten/ schatten. Hiervandaan spruit Befeheeren.

Scheisfen, steengraven/steenwerken/ de steenen van de rotsen afhouben.

Scheisfer, steengraaver/steenwerker.

Scheitpoel, of Scheitput, plaats daar de steenen afgehouben worden.

Schelden betekende oudtyds in 't algemeen vermanen/ bestraffen

Schelf, Schelve, hoop/ stapel/ hooftopper.

Schelfte, hies.

Schelfhilde, hooftschuur/hooznschuur/ hooiberg.

Schenddaadt, euveldaadt/ ondaadt.

Schenk, gift/ gabe/ geschenk.

Schenkel, schinke/ been.

Schenstraat, straatschender.

Schep, *schip*. Hiervandaan komt het meervoud (plurale) schepen. Zoo zeide men ook in oude tyden schepper voor schipper.

Scheppe, Schape, *scheppling/ maaking*. Van Schap schynt het werkwoordig byroeglyk naamwoord (adjectivum verbale) geschapen af te komen.

Schepfeling, *schepfel*.

Scherde, *schreede*.

Scherdelings, *schrypelings*.

Scherden, *schryden*.

Schermin, *bescherming*.

Schermin, *beschermin*.

Scherschrift, by de Onluitschen apologie.

Schets, ontwerp/ aftekening/ afteekening.

Scherteren, *schateren*.

Schieden, *scheiden*. Hiervan komt schied voor scheid.

Schier, *schielyk/ terstond*; ook byna/ bykans.

Schieren, *sieren/ pronken/ toereeden*

Schierlyk, *gereed/ bereid*. Hiervan komt Schielyk, *gezwind*.

Schierloos, Schieloos, ongeareed/ onvoorzien/ gezwind/ haastig.

Schiften, *deelen/ scheiden*.

Schifting, *deeling/ scheiding*.

Schik, *orde/ schikking*.

Schikken, *zenden*.

Schildtbortigh, Schildtbeurtigh, Schildtbeure, Schildbore, *schildeknecht/ schildknaap/ schilddraager/ wapendraager*. Een *samengezet woord*, (vox composita,) uit schild en beuren, dat is *opligten*.

Schildtknaapin, *schilddraager*.

Schildtstip, *schildpen*; in 't Latyn, *umbo*.

Schildtvergaaring, *heirvergaaring*.

Schiltaal, *schatting van iemands goederen/ na welkelyk betaalen moest*.

Schimmer, *schittering/ glans*.

Schimmerigh, *schaduwryk/ geprieeld/ somnerachtig*.

Schinde, *blies/ bel/ schil*.

Schindel, *schalie/ berdeken/ daat*

baar men de huizen mede dekt.
 Schindelen, schitteren.
 Schinden, billen.
 Schiplandt, of
 Schipstadt, haven/ reede.
 Schipreep, en
 Schikzeel, *scheepstouw*.
 Schoester, *schoenmaaker*.
 Schok, hoop/ stapel/ tas.
 Schokken, *tassen/ stapelen/ ophoopen*.
 Schoepe, *schuppe/ schoppe*.
 Schoepen, *scheppen*.
 Schof, *bondel*.
 Scholle, *kluit/ aardklont*.
 Schom, *schuim*.
 Schom der boomen, *mofsch*.
 Schommen, *het mosch afneemen*.
 Schonfieren, *schenden*.
 Schongelen, Schonkelen, *schommel- / heen en weder bewegen*.
 Schongelvlootigh, *schommel- / vlootigh/ schommelig / want- / kelende*.
 Schoof, *bondel/ hoopgarde/*
 Schooien, *snellyk loopen*.
 Schoolen, *vergaderen/ by- / eenkomen*.
 Schoontaalig, *tweespreekende*.
 Schoor, *steun*.
 Schooven, *in bondelen het / kooren versamelen / in gar- / ven binden*
 Schop *betekende by de ouden / detfel*.
 Schoppen *betekende by de au- / den verbullen*.
 Schore, *steete*.
 Schorheit, *brushtheid*
 Schorre, *scheure*.
 Schorpen, *snijden/ klieben/*

scheuren.
 Schofse, *schillenban loomen / of peulen*.
 Schot *betekende by de ouden / geld*. *Hiervan zegt men / schot en lot, dat is schat- / ting/ die ieder betaalen moet*.
 Schotfchrift, *schimpfchrift; / by de Onduitschen pasquil*.
 Schouden, Schouwen, *met / heet water begieten/ en warm / maaken*. *Dit woord spruit / van schoude, schouwe, of / schouw, dat is schoorsteen*.
 Schoudig, *schuldig*.
 Schoudt, *schuld*.
 Schoudt, Scholt, Schelte, *At, Aesga, by de kwade / Latynen Vilicus, was een / en dezelfde zaak. Nament- / lyk een die in civile zaaken / de vierschaar bande, en het / gericht bestierde. Hier moes- / ten verschynen alle buureh / om te doemen. Zy werden / weleer door de gemeene buu- / ren gekooren, en daarna by / usurpatie door onze gra- / ven. Zulks zy alsdan ook / het recht vorderden, van we- / gen de koningen of onzen / graave, in civile zaaken. / Een schout ten rechte zit- / tende moest in de hand heb- / ben een stok, staf, of roede, / om daarmede te kennen te / geeven, dat hy in qualiteit / als schout een civile vier- / schaar gebannen had, en / vermits hy ook gemeenelyk de / eeden afnam, werden die / genaamd gestaafde eeden. / Hiervan komt een eed staa- / ven.*

Schoudtheet, Schoudtheid,
Schoudtheescher, Schoudtheis, was by de ouden, dien men nu schout noemt. Het woord schynt samengezet van schout en heischen, of eischen, als zynde een eischer van de misdadaad en schuld, die de straffen moet toevoegen, en de boeten af-eischen van de geenen, die zich misgaan hebben.

Schouw, bezichtig / bekyking; ook schoorsteen, in welke laatste betekenis dit woord in Noord-Holland veel wordt gebruikt. Het betekent mede een pont.

Schouwen betekende by de ouden toonen / te kennen geeven / aanmaanen. Heden betekent het zien / beschouwen / bezigtigen.

Schouwt, opziener / toekijker.

Schrand, scherpzinnig / dooztrap / kloek. Nu zegt men schzander.

Schranken, slobberen / van een splten / barsten.

Schranste, breeking / kleinmaaking / scheuring.

Schransten, breeken / scheuren / rypen.

Schreepel, mager / schzaal.

Schryn, list / koffer.

Schrikkelen, voorbygaan / overslaan / overstappen.

Schrikkeling, overstapping / voorbygaaning / verschuiving.

Schrikkelmaand, sprokkelmaand / by de Onduitschen Februarius. Deeze maand wordt zo genoemd, omdat

de schrikkelag in deeze maand komt, als 't een schrikkeljaar is. Dit jaar heeft deezen naam van schrikken, omdat in het zelve de ry der vaste feestdagen verandert, en dezelve alzo eenen dag verschrikken en verschuiven, door 't invoegen van den schrikkelag; welke een dag is, die alle vier jaaren tuschen den acht-en-twintigsten van sprokkel- en den eersten van lentemaand ingevoegd wordt: omdat de zon, by wier loop het jaar afgemeeten wordt, boven driehonderd-nyf-en zestig dagen nog omtrent zes uren van nooden heeft, om haaren kring te volloopen; welke zes uren van drie jaaren, by de zes van het vierde gevoegd zynde, te samen vier-en-twintig uren, dat is een dag uitmaaken.

Schrollen, grillen.

Schrinde, Schrunde, spleet / schzeef / scheur / of reet.

Schringen, splten / scheuren.

Schroopen, van een scheuren / in stukken rypen / splten.

Schrusfen, gastmaal houden.

Schudde, gaffel / vork.

Schudde, een ondeugend mensch / schurk / schof.

Schuiffelen, husfen / spselen / blaazen / gelyk de slangen.

Schuldtheis, zie Schoudtheer.

Schuldkennis, verbandschyft.

Schutter, beschutter.

Sein, teken / leuze.

Sel, eer men uit deeze landen naar Frankryk of Portugal

voert

- voor om zout te haalen, werden de ziltige moeren of veenen verbrand tot asch, en die asch met water begoten om het zout in te drinken, en daarna in zoutkeeten, met zeewater opziedende, te zuiveren. Dit werd genaamd fel bernen, en in den jaare 1477 verboden.
- Selſe, ſalie / ſalvie.
- Sen, ſein / ſeiſen.
- Sibbe; of
- Sibſchap, maagſchap / bloedverwantſchap. Zie Gheſibbe, enz.
- Siertaal, ſterkheid der taale.
- Slaaken, loslaaten / losmaaken / bebynden van banden.
- Slaan betekende by de ouden doodſlaan.
- Slaghel, Sleeghel, houten haamer / ſep.
- Slaaloos, achteloos.
- Slaaloosheit, achteloosheid.
- Slaaven, dienſtbare menſchen. Deze hadden geene eigen woning of landen, maar eenen eigen heer, wien zy alle dienſten ſchuldig waren. Zy werden in het Latyn genaamd ſervi of ministeriales; er waren van de zoodanigen in Duitschland weinige te vinden.
- Slavernye, dienſtbaarheid, gemeene ſlaaverny, in de Latynſche tale ſervitus publica genaamd, is daar de gemeene ingezetenen moeten leeven naar den zin en de lusten of ook wetten van eenen menſche, of zeer weinige menſchen, die de wetten naar hun eigen voordeel maaken, en aan dezelve echter niet, gelyk andere gemeene ingezetenen, onderworpen zyn, maar ſtraffeloos daartegen kunnen zondigen.
- Slavoen, ſlaaf.
- Slecke, ſlak
- Sleeuw, dun / ſpits / verbund.
- Sleeuwen, afneemen / dun worden.
- Slegghe, nebel / dunne regen / bochtigheid.
- Slegggheren, nebelen.
- Slegggherigh, nebelig / bochtig.
- Slegggheringh, nebeling / motregen.
- Sleght, vlak / eſſen / plat. Van daar nog ſleght en recht.
- Sleik, plat / eſſen / gekk.
- Sleiken, kruipen / langs de aarde kruipen.
- Sleiker, bos.
- Sleter, een ſtuk of lap van iets, dat met geweld geſcheurd en van een gereten is. Voorts wordt het, even als ſlet, gebruikt voor eene verachtelyke benaming van een vrouwsperfoon.
- Slib, ſlim / ſlik / modder.
- Slijp, Slijpfel, Slip, pzerroest / het greene van 't pzer afgeſlepen wordt.
- Slijteveeſch, die het vleeſch ſpt.
- Slinder, dun / ſpichtig / ſpits.
- Slingerſtaert, ſtaart / beſtwaam om 'er mede te ſtingeren.
- Slommeren, vermengen / verwarren / beletten / beſlommeren.
- Slommering, verwarring /

beletsfel.
 Slomp, klomp / groote hok.
 Sloopen, van elkaander hou-
 wen / of in stukken hakken.
 Sloove, dekfel.
 Slooven, bedekken.
 Slorpe, kuil / die al verflint /
 wat daar in komt; welle
 in 't water die 't al oplokt.
 Slotgezin, inwoonders van
 't slot.
 Sluikerkroon, tulleband.
 Sluimen, pellen / schillen.
 Sluimen, stuipen.
 Sluimen, luimen / lonken.
 Sluimen, sluimeren.
 Sluimerlogh, log als een die
 sluimert.
 Sluimervalligh, slapperig.
 Smalheeren, heeren / die on-
 der een hooger magt staan.
 Smalt, of
 Smeldt, byandbertw / dooz-
 blamsel; by de Onduitschen
 emailjeerfel.
 Smedt, smid. *Hiervandaan
 spruit het meervoudige (plu-
 rale) sneedden.*
 Smeedigh, Smijdigh, Gesmij-
 digh, zacht / dat ligt ge-
 sneed kan worden / week /
 buigzaam / weekmaakende.
 Smeeken, vlesjen.
 Smeeker, vlesjer.
 Smeekschrift, by de Onduit-
 schen request.
 Smeeksmakende, dat naar
 gesmeek smaakt / lieflijk
 vlesende.
 Smeermaand, slagumaand (by
 de Onduitschen November;) *omdat men in deze maand
 lustig plag te sneeren en
 te teeren; of hierom, omdat*

*het slagten, hedendaags nog
 in deze maand gebruiklyk,
 veel gesmeer veroorzaakt.*
 Smelt, smelt / iet gesmoltens.
 Smets, Smetsch, zeer zoet /
 laf zoet.
 Smets, stemping / brasserp.
 Smetsen, stempen / brassen /
 banketteeren.
 Smijdigh, zie Smeedigh.
 Smijdighen, zachtmaken /
 kneeden.
 Smoel, Smul, zwoel / warm.
 Smouten, smelten.
 Smuirigh, boddig.
 Smukken, stieren / toosen.
 Snaak, kluchtbedruffer. *Het
 betekent ook een slang; ge-
 lyk in 't Engelsch woord
 Snake nog overgebleeven is.*
 Snabbe, snebbe.
 Snabben, met de snebbe byten.
 Snarre, Snurre, snare / broe-
 ders of zoons wyf.
 Sneewel, ongeluk / tegenspoed.
 Sneewelval, ongebal / onge-
 lukkig gebal.
 Sneeven, in gebzeken blyben/
 weg blyben / te looz gesteld
 worden / doolen / ballen /
 waggelen / strompelen / schub-
 ben / tegenspoed lyden / om
 hals raaken / sterben / ver-
 gaan.
 Sneken, verbaazen.
 Snerpen, prikkelen / kwellen /
 pynigen.
 Sneuvelen, Snovelen, strom-
 pelen / ballen / om hals
 raaken.
 Snit, bylken / aakken.
 Snodder, snot.
 Snorre, of Snurre, snaar /
 broeders of zoons wyf.
 Snor-

Snorre, ook
 Snurre, hoel/ hÿzit
 Sok, de streek/ welke een
 boezgaand schip in 't wa-
 ter nalaat.
 Sol, zool.
 Sol over bol, Sollebol, So-
 lebol, hol ober hol ballen/
als of men zeide de zoolen
ober 't hoofd ballen.
 Solleballen, ober hals ober
 hoofd neberwerpen/ of ne-
 derkomen.
 Sold, Soldaat, zie Zoud,
 Zoudaat.
 Som, last/ bzaecht/ pak. *Hier-*
vandaan komen de oude woor-
den sombeest, somdekfel,
somezel, sompaerd, enz.
 Sommier, lastpaard.
 Sonnemare, nu nog heden-
 daags een Dorp in Schozwen.
 Soos, bloed/ arme bloed/
 ook makker.
 Sop, top/ opperste/ 't hoogste.
 Soppen, de toppen wegne-
 men/ of afschaffen.
 Souw, haastigheid. Met een
 souw, met der haast. *Hier-*
van komt ansouwen.
 Spaaken, van dzoogte splpen/
 hersten/ van een scheuren.
 Spaakerigh, Spaakigh, doz/
 dzoog/ uitgedroogd van hit-
 te. Spaakigh, of Spaakerigh
 weder, heet weder/ naar
 weder/ hette daar het land
 van dzoogt en splpt. Spaa-
 kigh landt, gedzoogd en ge-
 scheurd land.
 Spaan, lepel. *Hiervandaan*
komt Vischspaan, Schuim-
spaan. Dis heeft groote
overeenkomst met het Engel-

sche Spoon.
 Spaanen, spenen.
 Spaaren, ufstellen.
 Spaarbek, gierigaard.
 Spaarbekken, gierigigh leven.
 Spade, deegen/ zwaard. *By*
de Italiaanen Spada ge-
noemd.
 Spalte, spleete/ reete/ scheur.
Hiervandaan spruit twee-
spalt, twigt/ oneerigheid.
 Spalten, splpen/ scheuren.
 Spalting, splpting/ scheuring/
 oneerigheid.
 Spange, Spengel, plaate/
 bzed spkerhoofd/ haak/
 gespe/ belegsels.
 Spange betekende by de Vla-
 mingen een wintdel/zwachtel.
 Spannen, een vierschaar, als
 de leden derzelve behoorlyk
 en in genoegzaamen getale
 byeengekomen zyn; van ouds:
 een vierschaar bannen of
 banen.
 Spärke, bonk/ geinster/ glin-
 ster.
 Sparken, of
 Sparkelen, glinsteren/ bonken
 van zich werpen.
 Speelkindt, onwettig gehoo-
 ren kind/ buiten hulplijk
 geteeld kind.
 Speeten, spitten.
 Specht, een zekere vogel/ by
 de Latynen Merops gehee-
 ten.
 Speltemaandt, herfstmaand/
 by de Onduifschē September.
 Deeze maand heeft
 deezen naam, omdat in de-
 zelve de spelte gemaaid wordt.
 Spengel, zie Spange.
 Spenne, bank/ zirplaats.
 Spen.

Spennekoets, slaapbank.
 Sperke, Sperken, zie Sparke,
 Sparken.
 Speur, spoor / boetstap. *Hier-*
vandaan komt speuren,
merken.
 Spiegeldaat, boozbeeld ten
 spiegel van anderen strek-
 kende.
 Spiegelgevecht, Spiegelstrijdt,
 verbeelding van een gevecht;
 nabootsing van een stryd;
 geveinsd gevecht / daar een
 waar dooz afgebeeld wordt.
 Spiegheing, bespiegeling / bes-
 chouwing; *by de Onduit-*
schen speculatie.
 Spijker, schuure / booznaam-
 lph om graanen daarin te
 bergeu.
 Spilden, spillen / verspillen /
 verkwisten.
 Spillenhalven, van moeders
 wegen / van moeders kant /
als of men zeide ter oorzaa-
ke van de spil: een werk-
tuig, 't welk de vrouwen in
't spinnen gebruiken.
 Spillemaaghe, mage van moe-
 ders yde / verwant daar
 men van moeders wegen
 aan vermaagschapt is; ge-
 lyk daarentegen een verwant,
 daar men van vaders we-
 gen aan vermaagschapt is,
 zwaardtmaaghe genoemd
 wordt: omdat, gelyk het den
 mannen past de zwaarden,
 zo voegt het den vrouwen de
 spillen te handelen.
 Spillezijde, de vrouwlipke ver-
 wanten / moederlyke maag-
 schap.
 Spinde, ook "

Spindbroodt, brood / 't welk
 den armen uitgedeeld wordt.
 Spinden, hoofd booz hoofd
 aan behoefstigen brood / haas
 en andere nooddzucht uitdee-
 len.
 Spinding, uitdeeling van al-
 lerlei nooddzucht aen de ar-
 men.
 Spindse, bondel van kleyn ge-
 kloofd hout.
 Splinteren, aan splinters stuf-
 ven.
 Splitten, spljten.
 Splitter, splinter.
 Splitternaaft, splinternaaft /
 moedernaaft.
 Spon, spaan.
 Sponne, Spunne, speene /
 hoest / mam.
 Sporkelle, Sprankel, Spre-
 kel, bonk. *Van spzingen /*
spzong en spzang
 Spreekbaarigh, spraakzaam /
 minzaam.
 Spreukwadel, kwispel.
 Spreukwater, wipwater.
 Sprietelooghen, of
 Sprietooghen, dusterlyk zien.
 Sprink, spzngbloed.
 Springborne, spzngader /
 spzngbron.
 Sprinkhaal, spznghaan.
 Sprinkhaal, Springaal, Sprink-
 haal, Springel, zeker kypgs-
 tuig / daar men steenen mede
 plag te werpen; *by de ou-*
den ook blyde geheten.
 Sprinktydt, lente.
 Sprokkele, sprokkelmaand.
 Zie Sporkelle.
 Sprong, of Spronk, beteken-
 de *by de ouden een bron /*
spzngader. Hiervandaan is
 sprong-

sprongryk, *dat is rpk van
 springaderen.*
 Sproten, spzuiten / botten.
 Spuije, Spije, sluije / verlaat /
 waterverlaat.
 Spulks, speelsch / dartzel / geil.
 Spunne, speene / borste / mamme.
 Staaden, grondbesten / bast-
 stellen: in staat stellen: toe-
 staan / toelaaten
 Stadighen, bevestigen / be-
 krachtigen.
 Staads, steeds / gestaag / ge-
 duurigh.
 Staaken betekende oudtyds en
 ook hedendaags stoppen.
 Staande dinge, gespannen
 bierschaar.
 Staatzaligh, 't geen den staat
 zalig is.
 Staatzoechte, staatzucht / staat-
 gierigheid.
 Staatzoechtigh, staatzuchtig /
 staatgierig.
 Staave, boekstabe / letter.
 Staaven, basthechten / besten /
 stellen.
 Staaven of Voorstaaven den
 eedt, iemand den eed voor-
 zeggen / dien hy daarna met
 dezelfde woorden doet. Men
 zegt staaven en voorstaaven,
 als of men zeide spellen en
 voorspellen; want de eed-
 eischer spelt den geenen,
 dien de eed te doen staat,
 de woorden des eeds te voren,
 even als een schoolmeester aan
 zyne leerkinderen de op te
 zeggen letteren, welke by de
 Hoogduitschen staaven en
 boekstaaven genaamd wor-
 den. Hier van zegt men
 gestaafde eede, dat is voor-

gezeide eede.
 Stade wierd in den vroegsten
 tyd gebruikt voor eene ree /
 haben der schepen. Sedert
 betekende het een steun /
 schraag; gelyk ook gelegen-
 heid / bekwaamheid / plaats /
 leegen tyd / als de stade heb-
 ben, dat is leegen tyd heb-
 ben. Het wordt gemeenlyk
 gebruikt voor nuttigheid /
 hulp / baat / bystand: Zg
 zegt men te stade komen,
 dat is te nutte komen; stade
 doen, baat doen. De ouden
 zeiden in stade staan, ont-
 zet doen.
 Stadt, steebe / plaats. Hier-
 van spruit Stadhouder, voor
 stedehouder.
 Stadtighenoot, burger / pooster.
 Stadtghrypen, plaats gippen.
 Staerten, bluchten / de blucht
 kiezen.
 Staffier, stafzjaager / trouwant;
 by de Franschen estaffier.
 Staggheren, waggelen / strom-
 pelen
 Stal betekende van ouds stoel /
 zitplaats / gestoelte.
 Stalle betekende oudtyds pis.
 Stallen, pissen Zoo spreekt
 men byzonder van de paar-
 den.
 Stallicht, Stalkaerse, dwaas-
 licht / dwaallicht. De Bra-
 banders noemen dusdanig
 licht stallicht, en de Vla-
 mingen stalkaerse, van stal;
 omdat het voornaamlyk by en
 in de stallen zich vertoont,
 hoewel het ook by galgen,
 kerkhoven, keuken en der-
 gelyke plaatsen, met dikke

- en smerige dampen bezet; gezien wordt.
- Staloosheit, achtteloosheid.
- Standen; staan.
- Stang, tak / rang / spiers / lange stok.
- Stang, meer / poel.
- Stangel, steel.
- Stap betekende by de ouden staf / als ook een sprong in een ladder.
- Staphandts, terstond / dadelyk.
- Stapel betekent by sommigen, en van ouds, een krekkel / als ook een steel / stangel. By de ouden werd het ook gebruikt voor 't geen de Onduitschen pyramide noemen.
- Steedeling, burger / steeman.
- Steeden of Steedighen, grondbesten / baststellen / bevestigen.
- Steedigh, vast / bestendig / standvastig / geduurig. *Hiervandaan spruit steegh, welk gebruikelijk plag te zyn voor hardnekkig / halfsterrig / styfzinnig. Hiervan is ook steeds, geduuriglofs / altpd.*
- Steeghel, steun. *Hiervandaan komt steegelreep; waarvoor men thans beter zegt stygbeugel.*
- Steeghen, stygen / opklimmen / klimmen.
- Steegher, styger / trap.
- Steekpille, zerpille: *By de Latynen balanus, glans, suppositorium.*
- Steekwerk, graveersel.
- Steeve, staf / stok. *Het betekent ook het handvatfel des ploegs.*
- Steen; Stein, steenen huis / slot / tooren. *Hiervan komen vele eigen naamen (nomina propria) van sloten; dorpen; en steden; als Loelveitein, Zuilestein, Yfelstein, Ravestein, enz.*
- Steen, gevangenis / boeijen. *Hiervan spruit Steenwaarder, Steenwachter; by de Onduitschen cipier.*
- Steenbikkeler, steenhoutwer.
- Steenoudt, stokoud / zeer oud. *Men zegt Steenoudt, om dezelfde reden als by de Latynen silicernium, namelijk quod prono in terram capite silices cernat, omdat hy, naar de aarde geboogen, de steenen aanziet.*
- Steenpoeler, steenhoutwer / steengraaber.
- Steezaet, stedeling.
- Steigh, Steegh, stil.
- Steighs, steege / straate.
- Steighen, steigen / stygen / klimmen.
- Steighen betekende by de ouden ook staand water maaken / 't welk de Latynen noemen stagnare.
- Steighreep, steegelreep.
- Steilen, opheuren / oplechten.
- Steiligh, steil.
- Stel, oud. *Hiervandaan zeide men stelbier, oud hier / enz. By de Engelschen is het nog overgebleeven in hun itale, dat zy uitspreken staal, als itale brood, oud brood. Stel betekende ook stil.*
- Stelle, gesteltenis / gelegenheid.
- Stelle, Stalle, een graft met heel fromme draaijngen; *by de Zeelanders een kreeke*

- genoemd.
- Stemmen, schikken/voegen.
- Sterhalzigh, stp/halzig/hardnekkig; van sterre, stp.
- Sterling, met staarende oogen.
- Sterne, Stirne, 't boozhoofd.
- Sternloos, onbescjaamd.
- Sternghefmyde, boozhoofdsieraad.
- Sternriem, boozhoofdsriem.
- Sterre, Starre, onbuigtgh/onbuigzaam.
- Sterren, Starren, staaren/staaroen.
- Sterrich, Starrig, stp/hard/onbuigzaam/hardnekkig/stp/stinnig. *Hiervandaan komt halssterich, daar sommigen, doch kwatjk, halssterk voor schryven.*
- Sterrijck, Starriglijk, stp/belpk/onbuigzaamlyk/hardnekkiglyk.
- Steur, Stuir, tol/schatting.
- Steurmage, huisblas/bischlym.
- Stichel, hek.
- Sticht, Stift, gesticht/gebouw/klooster/bisdom/bischops rechtsban.
- Stief, stp/hard. *Hiervandaan komt Stiefmoeder, Stiefvader, omdat zy de voorkinderen doorgaans hard vallen.*
- Stiefbroeder, halbe broeder.
- Stier, Stuir, tol/schatting.
- Stieren, schatting geben.
- Stiete, ambbeeld.
- Stift, zie Sticht.
- Stijgh, Steigh, steil.
- Stijghboghel, segelecep.
- Stikkel, pykkel.
- Stillezaat, rust/silte/ophouding.
- Stilpijn, pynstillende artsam.
- Stimmen, grondbesten/baetmaaken.
- Stirn, zie Stern.
- Stivelen, doodsteeken/onstuzengen.
- Stoeldoek, tapyt.
- Stoelghanktapken, Stoeltapken, zetpille: *By de Larynen balanus, glans, suppositorium. Zie Steekpille.*
- Stoet, geboelg/sleep.
- Stoffen, stoppen/propfen/bullen.
- Stok, boeijen/gebangeris. *Hiervan komt Stokbewaarder; by de Onduitschen cypier. Zie hier voren Steen.*
- Stok der bijen, ~~benkozf~~.
- Stokdraager, ook Stokknecht, gerichtsdienaar.
- Stokdagge, dagge/pook.
- Stokken betekende ook by de ouden stollen/stremmen.
- Stolken, Stolkeren, Stelkeren, stollen/stremmen.
- Stolken, Stelpen, dekken/bedekken/bestelpen.
- Stommelinx, onozdentlyk/zonder oordeel.
- Stondt, heurt.
- Stondigh, gelegen/bekwaam.
- Stooren, in de vierschaar, is ontkennen en weder spreken het geen party zegt en met eede bevestigen wil.
- Stormbok, zeker stormgeereedschap.
- Stormghevaert, stormgereedschap.
- Storten, nederwerpen/en nederballen.
- Stortingmensch, misgeborenen

- ren mensch / misdagen
mensch; by de Onduitschen
abortif.
- Stortmooze, by de Onduitschen
Secret.
- Stouwen, boortdypben / boort-
stooten. *Het betekende ook
streeken / hemmen.*
- Straam, Streeme, het lidte-
ken van een geesfel.
- Strafvruchtigh, strafureezende.
- Strange, arm der zee of van
een stroom / het strand / de
oever.
- Strangen, stranden / aan strand
komen / aan strand dypben.
- Strangen, benaauwen / styf
worden.
- Streeme, lyn / streep / straal.
Zie Straam.
- Streemen, lynen / streepen /
trekken.
- Striemen, strompelen / struis-
helen.
- Strompelvoeten, strompelen.
- Struikelzucht, vallende ziekte.
- Struilen, pissen.
- Stubbe, stof.
- Studer, Stuiden, slecht / ge-
ring burger.
- Stueren, steuren / stooren.
- Sturende, noodweer.
- Struze, heftig / geweldig.
- Stugh, styf
- Stuipen, krommen / buigen.
*Hiervan zegt men stuipen
en neigen.*
- Stuit, stoot / ramp.
- Stuive, stof / pulver.
- Stumper, arme bloed / elendig
mensch.
- Subbelen, Sobbelen, struis-
helen.
- Suid-Herders Hage, of Suit-

Heerders Hage, is van ouds
die landstreek in Holland,
die haar begin neemt van
het huis te Suiwijk (by de
boeren daar omtrent genaamt
het huis te Suik.) zynde
een oud adelyk stamhuis, lig-
gende omtrent een half uur
gaans ten zuidwesten af van
den Leidschen Rhy in de
Heerlykheid Wasfenaar, niet
verre van het dorp Wasfe-
naar, welk dorp zelve gele-
gen is in de Heerlykheid
Suiwyk, strekkende voorts
zuidwestwaard op tot aan
’s Gravenhage of den Hage,
met het tegenwoordige Haag-
sche bosch daaronder begre-
pen.

Sundval, Sindval, daar het
water in de zee valt. Sund
betekende van ouds de zee;
hiervandaan de zundvloed,
of fondvloed, de orifond,
of, om beter te zeggen, de
osterfund, en die vele plaat-
sen in Denemarke en Noor-
wegen, met sand eindigen-
de. En werd by de Friezen
door Sundval, en het Vlie,
verstaan de mond der Maze,
en het Vlie. Zie ondertus-
schen ook Zund, daar ge-
zegd wordt, dat zund of
zoud een zeeëngte, engte
der zee betekent. Dit komt
ook beter overeen met de he-
dendaagsche betekenis. De
Zond, eene zeer vermaarde
zeeëngte tuschen de Oost- en
Noordzee, is bekend. En,
wat aangaat het woord zund-
vloed, zondvloed, waarom

zou men niet liefst by de eenvoudigste samenstelling en betekenis blyven, en daardoor verstaan een' vloed, om der zonden wil over het aardryk gebragt?

T.

Taije, grootmoeder.
 Verrompelde taije, een he-
 rimpeld oud wof
Taal, verhaal/ bertelsel. In
 dien zin gebruiken de En-
 gelschen nog het woord tale.
Taal, Geachte-taal, Ding-
 taal spreeken. Spreeken van
 de twistzaake in het gerich-
 te, naar de formulieren daar-
 van zynde.
Taalman, de voorspraak, die
 voor eenen anderen het woord
 doet; de procureur.
Taalen, spreeken/ zeggen.
Taalen betekende ook tellen.
Taalbaar, wijsprekende
Taallieden, tolken/ uitleg-
 gers/ voorspraaken.
Taalman, redenaar; by de
 Oudtschen orateur.
Taalman, of Taalspraake,
 voorspraak.
Taalvloedt, wijsprekenheid/
 kunst van wel zeggen.
Taalwaardigh, gedenkbaar-
 dig/ verhaalens waardig;
 aanzienlyk/ eerwaardig.
Taamen, voegen/ betaamen
Taamigh, betaamlyk.
Taan, rosgeel/ verwesel/ looije/
 meel van basten van eike-
 boomen.
Taanen, Teinen, Tannen,
 het leeder bereiden/ rosgeel

bertwen/ leeder touwen.
Taart, Saart, T'zaart, ten-
 ger/ zacht/ teeder.
Taartigh, zerp/ zuurachtig/
 ronsch.
Taateren, frameren
Taafse, Tafse, hoofdnagel/
 spiker met een koperen
 hoofd
Taere, boom. Hiervan sprui-
 ten appeltaere, mispel-
 taere, noteltaere, eglen-
 taere, enz.
Tafelbedde, hedde/ daar men
 in oude tyden by de Ooster-
 lingen mede ter tafel lag;
 by de Latynen thorus
Tafelouder, houder eenre
 bank van leening.
Tafellast, nagerecht.
Tagghen, twisten/ kibbelen.
Taggher, twister/ kibbelaar.
Tak, dak.
Tak, tasting/ geboel.
Take, sloop/ gelte.
Takkelingen, sprokkelingen
 van takken.
Takken, aanraaken/ batten/
 kweetsen.
Takken, aan de takken op-
 hangen/ takken voortbre-
 ngen/ takken afhouwen.
Taillagie, schatting.
Talmafche, gryns/ momaan-
 zigt.
Talmafchen, gryns aandoen/
 berronnen.
Tandtkooter, tantsfooker.
Tanger, hetzelfde als tenger.
Oudtyds betekende dit woord
 kloek/ sterk/ alsmede scherp/
 bytende.
Tankaardt, hitte/ drinkvat.
Tane, Tannen, Teinen, het
 2 h 100

- leeder bereiden / rosgreel ver-
men
- Tapeeren, spartelen.
- Tas, hoop / stapel. Tas mee-
nen sommigen eigenlyk te be-
tekenen een hoop hoozn / als
of men zeide t'as, ofte t'aas,
dat is tot boedsel / tot eeten
dienende.
- Tasfen, opspoopen / opstapelen.
- Te hiem, of Te heim, te
huis / t'huis.
- Te maal, te gelyk / te gader /
te samen. Altemaal, alle
te samen.
- Tegenvoetelingen, Tegen-
voeters, by de Onduitschen
antipoden, die, wegens de
rondte des aardbolz, met de
voeten tegen elkanderen ge-
keerd zyn.
- Teebman, landbouwer / bouw-
man
- Teelte, vrucht / gewin / teeling.
- Teelte is ook teesyd / bekwaam-
me tyd tot teelen. Hieraf
spruiten aanteele, vlin-
derteelte, enz.
- Teems, noghans / echter /
eventwel.
- Teerhuis, herberg.
- Teeren, rukken / kuppen /
trekken.
- Teeuwe, slecht en slaafsch
mensch.
- Teezen, plukken / trekken /
knibelen / knippen.
- Teile, schotel / aarden vat.
I SAM II: 14, wordt dit
woord gevonden.
- Teins schatting; by de On-
duitschen cijns.
- Teisteren, leed doen / kwet-
sen / kwetsuur geeven.
- Telde, tent.
- Telkunst, telkunde / tyffer-
kunde.
- Tellen, vertellen.
- Tent, tot dat / zo lang als.
- Teppen, zie Teezen.
- Terd, treede / stap / gang.
- Terden, treden.
- Terp, Torp, Dorp, eene
gemaakte hoogte, boven de
vlooden der zee en der stroom-
men. Zoodanige zyn 'er
eenige in Friesland, West-
Voorne of Goede-Reede, Schou-
wen en Walcheren.
- Terras, Tiras, Tras, nseutwe
plaastring / nseutwe puin-
stof om bloeren te maken;
by de Onduitschen ciment.
Ook betekent Terras het dak
der huizen in 't oosten, die
plat zyn.
- Terraslen, met plaastring
stippen.
- Terren, van een trekken.
- Tesjen, verachtelyke benaming
van eene vrouw.
- Tets, Tette, Tats, Tatse,
slag / slag met de palm van
de hand.
- Tette, Tatse, 't blak van
den poot van een wild dier.
- Tessen, raaken / slaan / tik-
ken met de palm van de
hand.
- Teulen, Tuilen, landbouwen.
- Teuteren, sidderen.
- Thendt, tot dat / zoo lang als.
- Thins, Thiens, Tins, schat-
ting; by de Onduitschen
cijns.
- Tichte, misdaad / beschuld-
ging. Hiervandaan komt
betichten.

Tien-

Tienden is het recht om het elfde gedeelte der vruchten te trekken wegens landen, die nieuwlings ter bebouwing worden gebragt en op die voorwaarde uitgegeven zyn; en by usurpatie of misbruik worden de Tienden ook van andere landen gevorderd.

Tijdlijd, *tydherdof / tydhooring.* Tijdlijd betekent ook een die den tyd luijelyk doozbrengt.

Tijdehaven; Tijehaven, een haven daar 't ebt en bloeft.

Tiden, Tijen, Tijghen, *trekken / hellen / trekken / begeeven.*

Tijden, Tijen, Tijghen, in rechten betrekken / beschuldigen. Hiervan spruiten betijen en betijghen.

Tijdsgheleiken, of Tijdghe-nooten, die in den zelfden tyd leeben.

Tijghezet, zetting van tyd.

Tijne, Watertijne, waterton.

Tijran, koning / heer / in oude tyden; waarvan komt tyroon; of troon. Als men dit als eene speeling aanmerkt, behoeft men geene zwaarigheid te maaken, zulks met meer soortgelyke speelingen te laaten doorgaan. Maar als men 't voor eene wezenlyke afleiding wil aangemerkt hebben, is 't grootlyks mis: want ons aangenomen woord troon, of gelyk sommigen, doch zonder noodzaake, schryven, thron, stamt buiten twyfel van het Grieksche *Thronos*, of het Latynsche

thronus, af.

Tijran betekent dikwyls een regeerder, die zyne beveelen doet gehoorzaamen, zonder eenige wetten vooraf te maaken. Of wel een Tijran is die wetten maakt, naar zyn eigen lust, dat is tot eigen voordeel en tot verdriet der gemeene ingezetenen. Zulke worden in de Duitfche taale dwingelanden; en hunne regering dwingelandije genaamd.

Tijrannin, tirannige vrouw.

Tilbare goederen, roerende / helweegbare goederen.

Tille, brug.

Tilbrugh; valbrug.

Timber, 't bovenste op een helm / top / spits.

Timmer, gebouw / gesticht / timmeragie.

Timmer, Timber, top / spits.

Tinne, trans / kantcel / ommeegang van een muur. Zo wordt 'er in 't Euangelium gesproken van de Tinne des tempels.

Tins, zie Thins.

Tinte, Tente, wick / die de heelmeeesters gebruiken.

Tinten, Tenten, een wonde peilen / de diepte eener wonde opspooren.

Tiras, zie Terras.

Tits, zwier / trant / gewoonte.

Toeboel, bywoef / boel.

Toeboete, toemaat.

Toeprangen, toekuijpen / toewringen.

Toert, taart.

Toesforten, met geweld af-rukken.

D h a

Tee

Toestaan, *hijstaan* / helpen ;
ook *hijstaan* / betamen.
 Toestandt, *hijstand* ; *ook* *toe-*
stemming.
 Toestandigh, *hijstapzaam*.
 Toevelijk, Toefzaam, ont-
 haalbaar.
 Toeven, staande houden ; *ook*
 onthalen.
 Toewaare, toemaat / toegift /
 toewoort.
 Toewijf, *hijwif* / boel.
 Toezootelen, *zachtlyk* met
 toebuer onderhouden / toe-
 voeren.
 Toegen, *hijgezen*. *Hiervan*
is betoog, hewijs / afkom-
stig.
 Toegt, *hegeerte* / *sterke* *dzift*.
Van daar hartstogt.
 Toeght, *hijleeben* / *hijchtge-*
bruik / *genot van eenig goed*
by iemands leeben.
 Toeghtboek, *hijchtboek*.
 Toeghten, *hegeeren* / *verlangen*.
 Toeghtenaar, *hijchtgebruiker*.
 Toeghtenersse, *hijchtgebruik-*
ster.
 Toeghtghoedt, *hijchtgebruik-*
lyke goederen.
 Toeghtig, *dziftig* / *met sterk*
verlangen naar iets inge-
men.
 Tolken, *bertolken* / *uitleggen*.
 Tolmetsch, *tolk* / *bertaaler*.
Dit woord achten sommigen
te komen van tole of tale.
 Tolmetschen, *bertolken* / *bertaalen*.
 Tonsten, Tonsen, *berdzaa-*
gen / *berdzag maaken*.
 Toogh, *toonbank*.
 Toogen *betekende by de ouden*
trekken ; *als ook toeien / op-*

snuikken : *maar nu betekend*
het toonen / vertoogen.
 Tooken, *stooten* / *rammelen* /
met een stozme arm bestooken.
 Toomspange, *toomplaat* /
toomdop.
 Toon *betekend by de Braban-*
ders getuige.
 Toone *betekende by de ouden*
spel / schouwspel. *Hiervan-*
daan komt tooneel, dat is
de plaats / daar de speelen
op vertoond worden. *On-*
dertusfchen komt een en an-
der woord zekerlyk van too-
nen, vertoonen.
 Tooneelruigh, *gereedschap*
des tooneels.
 Top, *tol*.
 Toppen, *tollen*
 Toppaapinne, *opperpriester-*
resse.
 Toppunt, *het punt aan den*
hemel / welk loodrecht ho-
ven ons hoofd is ; *by de*
sterrekunstenaars met een
Arabischen naam zenith ge-
heten.
 Tork, *toztse* / *gedzaaid pik-*
touw om te vanden.
 Torkeel, *halsband* / *hals-*
kring / *halsketen*.
 Torneel, *tol* / *top van een*
muur / muurspits.
 Tors, *tros* / *bos* / *hondel*.
 Torfelen, *binden* / *in een bon-*
del binden / *met touwen*
digt by een binden.
 Touteren, *schommelen* / *schop-*
pen.
 Touwe ; *geweef* / *weeffel*.
Hiervandaan spruit getou-
we, weefgetouwe, het
werktuig daar men op weeft.
 Tou-

Tukken, vertoeben.
 Tukreier, bedrieglyke aangangning
 Tulpe, tulband.
 Turbel, troep/ oproer.
 Turbot, tarbot.
 Turk. Zie Tork.
 Tuschenfcheedt, tuschenruimte/ tuschenopdte.
 Twantelen, twpfelen
 Tweehoorelingen, tweelingen.
 Tweeboortigh, tweemaal gehooren. Een bynaam van Bacchus.
 Tweefelen, vlesen.
 Tween, oneinig zyn/ tweedragtig zyn.
 Tweespalt, oneuwigheid/ tweedragt.
 Tweespattigh, oneinig/ tweedragtig.
 Tweetbroeder, Tweitbroeder, halve broeder.
 Twei, twee.
 Twein, Twijn, Tweern, dubbelde draad/ gedraaide draad. Dit woord komt van tweij, twij, of twee. Hieraf spruiten voorts tweinen of twijnen, tweindraad, tweinmoolen, enz.
 Twengriem, spanader
 Twent, Twint, niets/ niet met al.
 Twi, Twij, betekende oudtyds waarom.
 Twij, twee. Hiervan als ook van twee, komt twijfel, ofte twiefel, twijfelen, of twiefelen, enz.; gelyk als by de Latynen dubius en ambiguus van duo, twee/ en ambo, beide/ komen.
 Twijfeldagh, scheemering.

Twijgh, tak/ telg/ roede.
 Twijghen, planten/ enten/ oogen.
 Twijgher, spzuit/ poot/ heester/ stulk
 Twint, Twijnt, Twent, niets/ niet met al. Zie Twent.
 Twint achten, niet met al achten.
 Twisfchen, tusfchen.

U,

Uder, nder/ knyder/ uyer.
 Uevel, eubel/ kwaad/ boos: ook kwaal.
 Uit en uit, alles en alles.
 Uitbieden betekende by de ouden uitdaagen/ ten stryde heroeppen.
 Uitboezemen, uit den boezem haalen, voor den dag haalen.
 Uitbollen, uitfkozen.
 Uiddelghen, verdelgen/ uitrooien.
 Uitgaan, ophouden/ eindigen.
 Uitghelot, uitgeloat
 Uitgheraadt, by de Latynen emancipatus
 Uitgespeert, uitgespreid.
 Uitgheeye, uitgift/ onkoste.
 Uithalen, onderzoeken/ uitzoefchen.
 Uitkant, sameneinding/ samenpaaling; by de Onduitschen frontiere.
 Uitlaaghe, ban/ ballingschap/ verbanning. Het betekent ook een balling/ gebannenen.
 Uitlaaghen, van alle voorzaak van wetten uitsluiten.
 Uitlaat, uitstek/ uitsteeksel/ juk/

juik / aanhang van 't huis ;
by de Franschen balcon.
**Uitmaken, opmaken / heime-
 melijk tot iets aanzetten.**
**Uitmondig, langtongig / die
 al wat hem booz den mond
 komt uitlapt.**
Uitmuiten, uitmunten.
**Uitmuntig, uitsteekende / booz-
 treffelyk.**
**Uitrechten, doozstrphen / te
 leur stellen.**
**Uitschot betekende by de ouden
 uitkiezing / of uitgekoren
 waar. Hedendaags betekent
 het integendeel verkoozen
 waar / by sommigen lettoen
 genoemd.**
**Uitstek, 't geen de Franschen
 balcon, en de oude Duit-
 schen uitlaat noemen.**
**Uitschuldenaar, schuldbetscher ;
 in Onduitsch crediteur.**
**Uitspanning, stalling / rust-
 plaats.**
**Uitstrijken, versieren / optooi-
 jen ; ook misleiden**
**Uittreffen, uitsteken / uit-
 munten.**
**Uitvaart betekende by de ouden
 uitgang. Nu betekent het
 lphstaatsie / begraaffenis ;
 affspruitende van uitbaaren :
 also by de ouden de lyken
 buiten de steden begraaven
 wierden, op eenen vergelegen
 akker, die by hen dieswegen
 ghodts-akker genoemd werd.
 Het begraaven der lyken bui-
 ten de steden is nog in vele
 plaatsen van Duitschland
 gebruikelijk. Het komt ook,
 in onze dagen, in vele steden
 en lenden van Europa, weder**

*sterk in zwang. Een kerk-
 hof heet hedendaags nog in
 Duitschland een Godsakker.*
Uitvloedt, uitvloeijing.
Uitvoert, uitboering
**Uitzeggen, bannen / in bal-
 lingschap zenden**
**Uitzettigh, lazarus / gelyk of
 men zeide uit der stad gezet,
 omdat die, welke met zodan-
 nig zeer gekweld waren, op
 eene afgezonderde plaats bui-
 ten de stad verzonden en be-
 steld plagten te worden.**
Uitzinnigheid. lazaruszeer.
**Uitzinnen, dol zyn / buiten
 zinnen zyn. Hiervan komt
 uitzinnig, onzinnig / krank-
 zinnig**
Ulek, ajuin.
**Ummer, immer / steeds. Zie
 Emmer.**
Unghel, smeer / ongel.
Unjer, spook / schimme / geest.
Unjeren, toberen.
**Unjerhoere, tobenaarster / to-
 beresse.**
**Unjerfche, toberig / tober-
 achtig.**
**Unken, Unkeren, zuchten /
 steenen.**
Unschlit, roet.
Unte, zo ver / tot dat.
Uppigh, wellustig.
Us, ons.
Uswaerd, en.
**Uzaardt, onstwaard / tot on-
 zent.**
**Uur betekende by de ouden
 groot / zeer.**
Uuraldt, zeer oud.
**Uure betekende by de ouden
 gelegenheid / beerte / veran-
 dering van 't een in 't ander.**
 H 4 Hier-

Hervan sprooten:
 Uurigh, Uurmaaligh, Uerans-
 derijp / onstlandbastig; ook
 een uur lang.
 Uvel, eubel / kwaad.
 Uven, Uvenen, oeffenen.
 Uveren, begeeren / eischen.

V.

Vaagh, kracht / vermogen /
 begrip / bloei.
 Vaakeren, smiteren.
 Vaaluw, vaal.
 Vaan, banyen.
 Vaandeling, haandel / vaane.
 Vaar, veeg / schrijf; als ook
 gebaar.
 Vaaren, schrijken / vreezen
*Hierwandaar komen verva-
 ren, vervaard enz.*
 Vaaren, trekken / reizen. *In
 een gedeelte van Gelderland,
 Overysfel, Groningen, enz.
 gebruikt men dit woord on-
 bepaald, of men met een wa-
 gen, of met een schuit reist;
 doch in Holland alleen, als
 men te water reist.*
 Vaagen, geschieden / weder-
 vaaren.
 Vaarende have, roerende goe-
 deren / betveegbaar goed /
 tilbaar goed.
 Vaarende vrouwe, of vaarend
 wyf, had by de ouden vele
 betekenisfen. *Eerstlyk bete-
 kende het een hoeschgodin /
 hoeschimph; daarna, een
 toberesse / bezweerster; en
 beide deze betekenisfen schynt
 het te hebben van vaaren,
 dat is vreezen / omdat deze
 vrouwen vervaard maaken:*

*Ten derden betekende het een
 breenide byzult; ten vierden
 een hoere komende van vaa-
 ren, dat is reizen.*
 Vaarghewandt, schipgereed-
 schap.
 Vaarweder, noodweder / on-
 weder.
 Vaarent, Verent, Verjaarent,
 boozleeden jaar.
 Vaafche, of ^Vaaeze, inbeelding.
 Vacht, vel / huid.
 Vadde, Vadze een baddig
 wyf / een buuzige maagd.
 Vadden, badzig woorden.
 Vaderin, moeder.
 Vaderslagh, vadermoed.
 Vadersle, gebedersse / peete.
 Vadze. Zie Vadde.
 Vake, dikwyls
 Valveken, Klapveken, deur
 van een held of akker / die
 van zelfs toehalt.
 Valligh, bouwballig / geneigd
 om te vallen
 Valligh worden, onderleggen.
 Vanden, een zieken bezoeken.
 Vamink, of ^Var, stier / bul.
 Vafal, die een leengoed be-
 zat, en, op verbeurte van
 zyn leengoed, den heere
 houw, trouw en dienst
 schuldig was, en dien dienst
 ook door anderen doen mogt.
 Vafallus liber was den leen-
 heere nietwes schuldig dan
 reverentie en trouw, naam-
 lyk hem te eeren, waarschou-
 wen en raaden in alle zaa-
 ken, den heere belangende,
 en dat op verbeurte van zyn
 leengoed.
 Vafallus ligius was die we-
 gens zyn persoon trouw en
 dienst

- dienst *schuldig was, zoodanig dat hy zulks in eigen persoon doen moest, en daar niet van ontslagen wierd, schoon hy zyn leengoed verbeuren wilde.*
- Vast, beel/ zeer/ met weik laatste het dikwyls verbonden word.**
- Vatmanger, kuisper/ vatverhooper.** *Zie hiervoren onder Manger.*
- Vaudooze, bullebak.**
- Vechthuis, bozstweering/ schans.**
- Vedder, neef.**
- Veederspel, vogelbangst/ vogeljagt.**
- Veede, Veete, haat/ vband-schap.**
- Veete, Vee, of Veede, by de kwaade Latynen fäida gezegd, was eene aanzegging van vyandschap, diffidatio, tusfchen geslacht en geslacht, over hoon, moord, of doodslag.**
- Veeg, bee.**
- Veel, van ouds somtyds genomen voor wel.**
- Veelgaatsch, dat beel gaten heeft.**
- Veem, Veim, betekende by de ouden een verhozgen bonnis/ als de misdaadiger/ zonder de reden hekend te maaken/ aan den halze ge-straft werd. Die nu, welke dusdanige vonnissen streeken, worden veemscheepen genoemd, ook wissender.**
- Veem betekent hedendaags een gezelschap of maatschapp/ hoop.**
- Veeten, Veede, Veide, Vied, haat/ vband-schap/ wrok.**
- Veeten, Veeden, haaten/ vband zyn.**
- Veetschap, haat/ vband-schap.**
- Veetse, haauwoerde.**
- Veinnoot. Zie Veinout.**
- Veim. Zie Veem.**
- Veinout, Veinnoot, Vennoot, Vengnoot, Veingnoot, maaker/ amptgenoot/ maat/ metgezel/ die op gemeene winst en schade met een ander tets aanvangt. Het schynt, dat dit woord saamgesmolten is uit deze twee woorden, naamlyk vente, d. i. verhooying/ en genoot, dat is medestander/ en dat men eerst gezegd heeft ventghenoot. hooygenoot/ en daarna door misbruik vengnoot, vennoot, enz.**
- Veintken. jongskén.**
- Veizen, beizen.**
- Veizer, beinzer.**
- Veken, hek/ hozt/ tralte/ onderbeur. Hiervan komt valveken, balhek/ balbeur.**
- Veldtmeeter, landmeeter.**
- Veldtsiek, lazarus/ melaatsch/ die afgezonderd buiten op 't veld wonen moet. Zie Akkerziek.**
- Veldtsiekte, lazaruszeer/ melaatschheid.**
- Veldtvoerder, veldoberste/ leidsman ener hende.**
- Veldtweivel, Veldtweevel, leidsman der soldaaten.**
- Velghe, het uiterste rond van een rad.**
- Velghen, draaien/ wonden.**
- Velligh, bouwballyg/ geneigd**

tot hallen/ die zyn zaak
berliest.
Ven, moeras/ moerasfig
land/ moerland.
Vennoot. *Zie* Veinout.
Vensterrecht is 't recht om een
venster te hebben, hangende
of opgaande over eens anders
grond, en begrypt in zich
't recht van vry licht.
Ventbaar, herkoopbaar.
Vente, verkoop.
Veraarden, ontaarden.
Veraardigh, ontaart.
Veraarding, ontaarding.
Veraangenaamen, aangenaam
houden/ lief en aangenaam
doen zyn; by de *Onduitschen*
aggreëeren.
Veraat, gulzigaart. *Hiervan*
komt vraat.
Veraadheidt, gulzigheid.
Verargwanten, verdacht hou-
den.
Verbaalmonden, berkwisten/
doozbrenge/ een boogbr-
schap kwaalpk waarne-
men. *Zie* Baal.
Verbaalmonder, berkwister/
slampamper/ opsnapper.
Verbakzakken, met een groot
gekrpt berfchrikt maaken.
Verbeest, beestig.
Verbeesten, beestachtig wo-
den.
Verbelghen, iemand berf-
tooren/ kwaad maaken.
Verbijsterde munnik, afbal-
lige/ kloosterverlaater.
Verblenden, berblinden
Verbolghen, berfstoofd/ ber-
gramd/ kwaad gemaakt.
Dit woord is afkomstig van
verbelghen.

Verbolghenheid, berfstoofde
heid.
Verbolghendlijk, berfstoofde-
lyk.
Verbouden, berftrouten.
Verbraamen, ook Verbreemen,
de kleederen zoomen/ de
kanten der kleederen bezet-
ten en berfieren.
Verbreeuwdt, berfied/ ont-
zet in 't gemoed.
Verbreuken, berbeuren.
Verbroederen en verzusteren,
broeders en zusters overlee-
den zynde/ de erfuis aan de
andere maagen opzagen.
Verdartelen, dartel maaken,
Verdeeluwen, bleek worden/
deeltwo worden.
Verdeemsteren, Verdemste-
ren, verduisteren/ donker
maaken.
Verdiente, berdienst.
Verdieren, dier of duur wo-
den/ ook duurder maaken/
opbeden.
Verding, berdrag.
Verdingen, een berdrag ma-
ken.
Verdochtering, aanneeming
tot dochter.
Verdollen, dol maaken.
Verdonderen, gelyk met een
donder oberrompelen.
Verdooren, zot maaken.
Verdraagen, ontslaan.
Verdrag, uitstel.
Verdriet betekende by de ouden
ongelyk.
Verdrotigh, berdzietig.
Verduizelen, duizelig maaken.
Verduizemdt, berflagen.
Verduizemen, berflagen ma-
ken.

Ver-

- Verdullen, onzinnig maaken/
onzinnig woorden/ onzinnig
zyn.
- Verdult, onzinnig.
- Verdut, dwaas/ mal/ ber=
dwaasd.
- Verdutton, Verdooten, dwaas
zyn/ mal zyn.
- Verdwazen, dwaas zyn/ zot
woorden.
- Verdwaast, berzot/ dwaas
gewoorden.
- Verechten, trouwen/ hutz=
lyken.
- Vereeghelen, afgaan/ de tee=
ring hebben.
- Vereeuwighen, eeuwig maak=
ken.
- Verent, Varent, Vernen,
van boozleeden jaar. *Zie*
Varent.
- Verent wijn, *zie* Vernenwijn.
- Vererren, Verarren, bergram=
men/ gram maaken. *Dit*
woord spruit van erre, of
arre, gram/ gramschap.
- Vererren. Verirren, berdwaas=
len/ berdoolen. *Een af=
spruiteling (derivativum)*
*van erren, of irren, doo=
len/ dwaalen.*
- Verfellen, maagdeschenden.
- Verfieren, fier maaken/ fier
zyn.
- Verfletsen, met bleijerp ber=
strikken.
- Verfagt, henebeld.
- Verfortsen, dmingen/ ber=
welbigen/ geweld aandoen.
- Verfraaijen, ook Verfrezen,
berstieren/ fraai maaken/
berfrtschen/ vermaaken.
- Verfreschen, berfrtschen.
- Verfroijen, berbzolphen. *Dit*
- woord spruit van vrolijk. Zie*
Vro.
- Verganten, by den opslag ber=
hooren.
- Vergelijken, hpleggen/ be=
slechten.
- Vergeifelen, zeer hzezen/
zeer schrikken.
- Vergif, vergiffenisfe/ ber=
gebinge.
- Verganghbaar, berganglyk.
- Vergorden, Vergoorden,
maagdeschenden.
- Vergrint, bergamd.
- Verghuizen, uitlagchen/ber=
smaaden. *Dit woord spruit*
van ghuize, schimp/ smaad.
- Verghutsen, bergelden/ be=
taalen.
- Verhabzakken, Verbabzak=
ken, met groot gekrys ber=
baard maaken en verjaagen.
- Verhoekstukken, berstelen.
- Verhaerden, of Verhaeren,
weggaan/ berhuizen/ ber=
doppen. *Een affspruiteling*
*van haard; als of men zei=
de, van haard veranderen.*
- Verhaeren, van hitte of koude
gezengd worden.
- Verhanzen, het recht der
maatschappyy boldoen/ der
maatschappyy ingelofd wo=
den. *Zie* Hanze, hanzen,
enz.
- Verheeghen, berbeeteren/ber=
meerderen.
- Verheelen, bereenigen/ tot
een geheel worden.
- Verheetstieren, Verheitstieren,
gloeijen/ heet worden. *Een*
affspruiteling (derivativum)
van heet, of heit.
- Verherghewaaden, het leen
ber=

berheffen / *erfpachtgifte geven.* *Zie Hergewade.*
Verherghen, **berwoesten**.
Verhoedigh, **sozgvuldig**.
Verijldt, **berhaast** / **haastig**.
Verjenten, **berstieren**.
Verjicht, **beroerd**.
Verketelboeten, **bermaaken** / **berstellen** / **oude ketels lappen**.
Verkeijen, **bersteenen** / **tot keien maaken**.
Verkillen, **van koude berstijfd worden**.
Verkleijen, **klei worden**.
Verklomen, **van koude beeben** / **berkleumen**.
Verknaapen . **dienen** / **bedienen** / **als een knecht ten dienste zyn**.
Verknocht, **bereenigd**.
Verknochtelingen, **vereenigde**.
Verkombeenen, **bertellen** / **berhaaten** / **uitleggen**.
Verkoningen, **ander eenen koning of onder koninglyke regering brengen**.
Verkonkelen . **berdzaaten** / **berstoppen**. *Een affpruiteling van konkelen, dzaaten.*
Verkonkeltd, **berdzaad**.
Verkooldt, **tot koolen gemaakt** / **hout tot koolen berbrand**.
Verkorzeldt, **kozzel**.
Verkostelijken, **kosteliker worden**.
Verkusten, **met kussen berformseijen**.
Verlaat, **fluis**.
Verlaaden, **overlaaden**.
Verlakken, **Verlokken**, **doozaatlofselen bedzegen** / **ber-**

rasfen.
Verlang, **uttstel** / **ook belang**.
Verlasten, **overlaaden** / **onderdzukken**.
Verlasteren, **belasteren**.
Verleeden, **berbeelen** / **een walgvan hebben of beroozaken**.
Verleesten, **tegen de onkosten op mogen**. *Het betekent ook volhzengen / volendigen ; ook berkuzgen.*
Verlemden, **eersoden**.
Verlemmen, **Verleemen**, **Verlennen**, **berlammen** / **berminken**.
Verlemdt, **Verleemdt**, **Verleempt**, **berminkt** / **berland**.
Verlieren, **berliezen**.
Verligghen *betekent by de ouden berhozgen zyn ; ook slaauw zyn / slap zyn.*
Verley, *en Verlyd*, **berlydenis** / **berkentenis**.
Verlyd, **Overlyd**, **doozgang** / **dood** / **berlyden** / **bersterding**.
Verlijden, **berlyden** / **berkennen**.
Verlijden, **Overlijden**, **doozgaan** / **doozbggaan** / **sterken**.
Hiervandaan komt verleeden, boozbe zynde.
Verlijden, **berleenen** / **gezen**.
Verlijken, **bergelyphen** / **beressen**.
Verlooven *betekende by de ouden berbeden* / **berigeren**.
Vermaan, **melding** / **gewag**.
Vermaal, **geschilder**.
Vermaaldt, **berghilderd** / **bermaald**.
Vermaaren, **bermaard worden** / **en bermaard maaken**.
Vermaarten, **als een dienstmaagd bedienen**.
Vermaazen, **berblekken** / **bermet-**

smetten.
 Vermakken, **mak** maaken.
 Vermaandt, **berwouwen**.
 Vermangelen, **bertwisselen**.
 Vermannen, **aan een man trouwen**.
 Vermannen, **overtwinnen**.
 Vermarmeren, **marmer woorden**.
 Vermarren, Vermerren, **toeben / heiden / wachten / verstraagen / ophouden**. *Een affspruiteling van marren, toeben*.
 Vermasfen, **oberladen**.
 Vermast, **oberladen**.
 Vermeijen, **in bloeimaand zich bermaaken / met groente versieren**.
 Vermeijinghe, **bloeimaand vermaakt / verlustiging in den mai**.
 Vermieden, Vermieten, **huuren / verhuuren**.
 Verminnen, **bezweedigen / bezdzaagen / vereenigen**.
 Verminning, Vermint, **bezweediging / berdzag**.
 Vermisten, **berkwoisten**.
 Vermonden, **spreeken / zeggen / uitspreken / gewag maaken**.
 Vermosen, **berschimmelen / garstig worden**.
 Vermullen, **stoffig maaken**. *Een affspruiteling (derivativum) van mul, stoffig*.
 Vermutsen, **van een blinde liefde geraakt worden**. *Een affspruiteling van mutle, blinde liefde*. *Zie Mutle*.
 Vermutst, **van blinde liefde geraakt / getzoffen / verliefd**.
 Vernaderen, **benaderen**.
 Vernaamen, **ppzen / bekend**

maaken.

Vernaamt, **bermaard / beroemd**.
 Verneemeste, **voornaamste**.
 Vernen wijn, **Viernen wijn**.
 Verent wijn, **wyn van boozleden jaar**.
 Verneuteldt, **zwaak / slap / nietig / klein / geraakt**.
 Vernigher, Vernen, Verent, **oud / jarig / van boozleden jaar**. *Zie Varent*.
 Vernoeij, Vernooij, **berdziet / moeilpheid / ppn / hartseer / gebaar**.
 Vernoeijen, Vernooijen, **berdzieten / moeilpheid aandoen / beschadigen / misjaagen**.
 Vernooidt, **berdzietende / walgig**.
 Vernooijlijk, **lastig / moeilpk / berdzietig**.
 Vernufteling, **eigenlyk iemand die vernuft heeft / een man van vernuft en gaauwe uitbinding**. *Hooft gebruikt het booz legermeter / of besatingbouwmeester; in Onduitsch ingenieur*.
 Verooreeten, **de walg steeken van te heel of te dikwyls genutte spyz**.
 Verouwlijken, **berouderen**.
 Verpast, **berwysd / veraart / ook badzig geworden**.
 Verpeenen, **op straf berbidden / straf opleggen**.
 Verpeysen, **wederberzoenen**.
 Verpleegen, **berplichten**.
 Verplicht, **berdzag / verband / overeenkomst**.
 Verprillen, **berblyden / berbzolphen / vermaaken / verbeugen / dartelen**. *Een affsprui-*

- Spruiteling* (derivativum)
van pril. *Zie het laatste
woord hiervooren.*
- Verquaaden, *berergeren.*
Verquacken, *berkluisten.*
Verre, Varre, *fier.*
Verrekenen, *optellen/verhalen.*
Verren, *berhoeden.*
Verruiffelen, *berimpelen/ber-
fronsfen.*
Verrukken, *berboeren/buften
het regte spooz rukken.*
Verfaanen, *den room van de
melk neemen/ ontroomen.*
Verfaande melck, *ontroomde
melk.*
Verscheden, *berfcheiden.*
Verschouden, *Verfchouden,
met warm water begieten.*
Verschoudtheit, *berzengd-
heid/ berfpyfheid.*
Verschulden, *bergelden/betaa-
len. Hedendaags betekent
het fchuldig maaken.*
Verflag, *berhaal/ berant-
woozding/ rekenshap van
een zaak.*
Verslechten, *flechter maaken.*
Versleuuen, *berdund wo-
den/ dunner worden.*
Verslimmen, *flim maaken/
flim worden.*
Verfouden, *Verfoudijen, een
soldaat hooz solty berbinden.*
Verfpaaden, *of Verfpaaijen,
spade woorden/ bertraagen/
uitstellen/ opfchozten tot een
anderen tyd.*
Verfpeeten, *bol fpyt.*
Verfperren, *fluiten/ opfluiten.*
Verfpreeken, *fchelden/berfpyen.*
Verfpen, *Versfene, hiel.*
Verftandel, *berftandig.*
Verftandeling, *of Verftandel-*
- heit, berftandigheit/ een
erigel; by de Latynen intel-
ligentia.*
- Verftarren, *berhaazen.*
Verftrengen, *bergadren/ fa-
mendzingen/ famenbinden.*
Vertieren, *beranderen/ ber-
twisfelen.*
Vertijdbaaren, *berfchaaben/
oppofsen/ aan het oude ge-
fph als een nieuwe gedaante
geeben/ de dingen van den
nieuwen tyd maaken.*
Vertyden, *Vertyten, bergee-
ben/ kwoptfchelden.*
Vertyden, *Vertyzen, ber-
loochenen/ afstaan van zyn
recht.*
Vertiften, *berwarren.*
Vertolmetfchen, *bertolken/
bertaalen. Zie Tolmetfch,
en Tolmetfchen,*
Vertonfen, *Vertonften, ber-
huuren met een godspen-
ning/ met giften of ontban-
gen loon berbinden.*
Vertonst, *door fchuld ber-
honden.*
Vertreiffelen, *Vertreefelen,
berlokken/ aanlokken.*
Vertrek, *berhaal/ ook uitstel.*
Vertrekken, *berhaalen/ ook
uitstellen.*
Vertuien, *ophouden/ berhin-
den. Men zegt ook een
fchip vertuien, dat is agter
en voor een anker uitwerpen,
om het vast te leggen.*
Vertuit, *als een tuite opge-
honden/ geftrikt.*
Vertutten, *Verdutten, zo
zyn/ zo maaken/ berdwaaz-
zen.*
Vertwijffelen, *wanfchopen/
den*

- den moed gantschlyk laaten zakken.
- Ververren, berre afscheiden/ berre wegdrppen/ berwerpen.
- Vervochten, bebochtigen/ nat maaken.
- Vervoordeelen, ongelyk aandoen/ berongelyken. *Kiliaan gebruikt dit woord in deezen zin, vertaalende het door injuriam facere, circumvenire. Het is dan zo veel als ontvoordeelen.*
- Vervoordesten, uitsstellen.
- Vervrienschappen, bzienschap aangaan.
- Vervrooijen, berbeugen/ berbzolphen. *Een affspruiteling (derivativum) van vro, bzolph.*
- Vervroomen, in bracht/ deugd en moed tooneemen.
- Vervrouwen, aan eene vrouwt onderwoopen/ berwopfd woorden.
- Verwaanen, meenen/ waanen.
- Verwaanen, snoeben/ roemen/ stoffen/ pocchen. *Hiervandaan komt verwaandt, die meer van zich denkt en zegt/ als waar is: als of men zeide overwaandt.*
- Verwaaren, bewaaren/ beschermen.
- Verwaat, berlaating.
- Verwaat, ban/ banning uit de gemeente.
- Verwaaten, berlaaten.
- Verwaaten, berhannen/ uit de gemeente uithannen/ de gemeene oefening des godsdiensts herbieden.
- Verwaaten, uit de gemeente
- gebannen. *Van dusdanig eenen gebannenen moesten alle anderen zich wachten, en zyn gezelschap vlieden; en alzo was hy van ieder verlaaten, en onder het getal der goddelozen en selten gerekend. En hiervandaan is gekomen, dat het woord verwaaten voor een eer- en godtvergeetenen en die in onmenschykheid uitsteekt gebruikt is geworden.*
- Verwaatenis, banning/ kerkenban.
- Verwandelen, beranderen.
- Verwaalden, weelderig woorden.
- Verweendt, berwaand/ laatsdunkende/ grootzsch/ tzoz/ pzeutsch.
- Verweeren, dooz lange bezitting iets booz eigen houden.
- Verweeren, tegenstaan/ tegenstand bieden.
- Verweezen, tot weezen maaken.
- Verweest, tot weezen gemaakt/ ban ouderen herooft.
- Verwellen, Verwallen, beranderen/ berwisfelen.
- Verwellen, Verweelen, berkiezen/ uithiezen.
- Verwerken, dooz zyn werk aanstoot geeben.
- Verwerken, de stoffe/ die men aan een werk legt/ berbezigen.
- Verwerken, berbeuren/ straf berbeuren.
- Verwijlen, uitsstellen.
- Verwisen, berzekeren.
- Verworden, berdoorden.
- Verwreeden, wreed maaken.

Ver-

Verzagen, verbaard maaken.
 Verzanden, met zand verbuld
 worden; gelyk een gracht
 of vaart, die door het ver-
 sooven en verwaaide zand
 vol geraakt is.
 Verzandt, met zand gemengd.
 Verzeer, *ppn*/ smect. Hier-
 van komt verzeeren, *ppn*
 hebben/ *ppn* aandoen/ be-
 zeren.
 Verzeekeren, ondertrouben.
 Verzoeken, beproeben.
 Verzochtheid, beproeftheid.
 Verzondt, gelyk een zon glin-
 sterig gemaakt.
 Verzuimel, verzuimig/ zuim-
 achtig/ vergeetelachtig. Zie
 Zuimen.
 Verzusteren. Zie Verbroede-
 ren.
 Verzweenen, berdweneen.
 Verzwenden, verstrooien/ ver-
 delgen.
 Verzwijmen, dwaalen/ falen.
 Verzwijming, faling/ doling.
 Vesfemen een naaldt, een
 naald draaden. Ook zegt
 men by verkorting een naald
 veemen.
 Vesten, hevestigen.
 Veughen, woegen.
 Vied, Veed, haat. Zie Veede.
 Vieder, emmer.
 Vierdonk, vierling,
 Vierek, vierhoek.
 Vierekkigh, vierhoekig.
 Vieren, ontzien/ sparen/ eer
 behoupen.
 Vierlijk, plechtig/ staatlyk;
 by de *Onduitschen* solemneel.
 Vierte, plechtigheid; by de
Onduitschen solemniteit.

Viern, Viernen, Vernen,
 oud/ van boozleden jaar.
 Zie Verent.
 Vierfchaar. Zie over dit woord
 de *Geslagtlyst* van den heer
 D. v. Hoogstraaten. Van dit
 woord zegt men in rechten een
 vierfchaar vorsten, *d. i.* op
 reces scheiden, zekeren vol-
 genden recht dagh bepalen.
 Vijnen, binden.
 Vijfjarigheid. Zo noemt Hooft
 den tyd van vyf jaaren.
 Villicht, veellicht/ misfchieten.
 Vilt, Viltachtigh, vilt/ gie-
 rig/ haarig.
 Vingering, wyzing met den
 binger/ aanraaking met den
 binger.
 Vingerling, bingerlyk/ zegel-
 ring; als of men zeide vilt-
 gerring
 Vinnen, binden.
 Vits, dikwylig/ blug/ rap/
 snel/ gaauw.
 Vlaaden, vleden.
 Vlaarboom, vlierboom.
 Vlaasch, bosch.
 Vlaat, aanhangfel des fuis.
 Vlaschaardt, ruig laken.
 Vlechte, realie/ hoze.
 Vlechte, buurige fchooftheid/
 droog kruffel/ kraauwfel/
 hairworm. By de *Latynen*
 impetigo, lichen.
 Vledder, vlier.
 Vleeschhouwer betekende by
 de ouden een heult/ dood-
 flager.
 Vleeschmanger, vleeschver-
 koper.
 Vleggheren, Vledderen, Vler-
 ken, vliegen.
 Vlierboom, vlierboom.
 Vlerk,

Vlark, bleugel.
Vlerken, vliegen.
Vlerren, bloeijen/ blooten.
Vleughe, Vloghe, blugt/
 vliegting.
Vleughs, terfond/ in der pl/
 boozt/ dadelph.
Vlicchelen vliegen/ de vleu-
 gels roeren.
Vlicchellaerten, Vlichstaer-
 ten, kwispelstaerten.
Vlieder, vlier
Vliegh, windhond/ hazewind.
Vlieme, Vlyme, sluim/ spm/
 smot.
Vliende, vliegende.
Vlies, huid/ vel/ schaaps-
 vel/ een schaapsvel met
 de wolle daaraan.
Vliet, vlipt.
Vlietkil, diepte der liffet.
Vliezen, scheeren *Hiervan*
zegt men de schaapen vlie-
zen. Dit woord is afkom-
stig van Vlies.
Vlijme *Zie Vlieme.*
Vlimme, vlym.
Vlo, vluchtig.
Vloedigheid, oberbloed.
Vloes, Vleus, Vlus, tegen-
 woordigheid/ aanstaand oos-
 genblik.
Vlokaardt, logaard/ logaard.
Vlokasche, heete asch.
Vlook, holachtig
Vlotte, baare/ golbe.
Vleughelen, met de vleugelen
 weemelen; *eigenlyk de vleu-*
gels binden; by overbren-
ging, iemand de handen op
den rug binden.
Vocht, gevecht.
Voecht, of Voechtigh, bocht-
 tig/ nat.

Voechten, bebochtigen/ nat
 maaken.
Voel, veel.
Voere, daad/ gebaar/ zeede.
 De voeren drijven, den
 meester speelen.
Voerloos, onzeedig/ dartzel.
Voerloosheid, onzeedigheid/
 dartzelheid.
Voeren, Vuuren, Vooren,
 luhben.
Vöerzeling, gelubd barken
Voesteren, boeden. *Hiervan*
heeft men doesterbader
Voetenaar, voetknecht
Voetpadt is by de rechtsge-
 leerden het recht, om te mo-
 gen gaan over eens anders
 land.
Voetzandt, strand/ oever.
Voghten, Voghten, bestie-
 ren/ beheerschen/ bezorgen/
 opboeden/ kweeken
Voghtenis, Voghtnis
Voghtnis, bonnis/ uitspraak
 in rechten.
Voghtenisfen, Voghtnisfen,
 bonnisfen/ 't recht uitspree-
 ken/ oordeelen.
Voghtnisser, rechter/ oorde-
 declare.
Voghtgenachte, Voghtghe-
 ding, Voghtdagh, een
 rechte dag / rechtsplegting
 des graafs/ rechtsgetyde
Volghspraake, volghwoort/
 toestemming/ goedkeuring.
Volghvonnisse, jaabonnis.
Volkerwet, recht der volkeren
Volkwigh, Volwigh, ooylog/
 kroyg.
Volleesten, voleindigen, vol-
 brengen/ voldoen.
Volua, vna.

- Volschaardt, ten eenemaal
in slagorde gesteld / ge-
schard.
- Volscheiden, volbragt woop-
den.
- Volwijgh, oorlog / krig.
- Velwoordt, Volghwoordt,
bevestiging / goedkeuring /
toestemming.
- Volwoorden, hebestigen /
toestemmen.
- Vondnisse, uitspraak / ge-
topede / bonnis. *Dit woord
schynt te komen van vinden.
Van ouds zeide men het von-
nis vinden, dat is, betde
peripen gehoord / de blyken
mederzypdich oberwogen en
doorzien hebbende / daaruit
het bonnis vinden. In som-
mige oude boeken vindt men
v. hni. en vogtnis, schyn-
nende afte komen van voght,
vought, onziener / rechter.*
- Vondel, of Vonder, kleine
brug.
- Voote, Vunte, doophekken.
*Het wordt ook doopvonkel
genoemd.*
- Voorbaer, Voorbaarigh, uit-
stekende / uitmuntende.
- Voorbewijs, hoopzeeld; by
de Onduitschen exempel.
- Voorbandt, haarsnoer.
- Voorbochtigh, hoopbaarig /
genetgd.
- Voordanser, bleier / die naar
het wenken van zyn meerder
hoopdanst.
- Voorre, baart / hille; waad-
baare plaats eener riviere.
- Voorders, hoopzouders.
- Voordsten, uitsteller.
- Voorghenandt, een hoopgatt-
ger van denzelfden naam.
- Voorghangen, hoopgegaan,
- Voormanager, hoophooper.
- Voormonder, vereeniger /
hoogd.
- Voormondig, of Voormond-
schap, hoopdyschap / mond-
hoopschap.
- Voorfchelligh, uitsteevende /
uitmuntende / hoopzeefsch.
- Voorspan, gespe.
- Voorstaven, hoopspellen. *Zie
Staaven.*
- Voortje, sleufje.
- Voortreffen, overtreffen.
- Voorwitte, Voorwittigheid,
niculosgierigheid; by de On-
duitschen curieuliteit.
- Voorwittigh, niculosgierig.
- Voorzaaghe, hoopzegging.
- Vurcht, Vrucht, breeze.
- Vorchten, Vruchten, bree-
zen.
- Vorchtzaam, breezachtig.
- Vorders, hoopzouders
- Vorle, kant des velds.
- Vorttrappe, nu des Graaven-
Polder, ligt in Zuid-Be-
veland.
- Vorst, by de Latynen princeps
gezegd, die in eenige verga-
deringe de voorite, of de
aanzienlykste, wegens ken-
nis, wysheid, deugd, dap-
perheid, rykdom of geboorte
was.
- Vorsten, uitstellen.
- Vorzen, brieszen.
- Voute, gewelf / steenen hoog.
- Vraay, waarachtig. *Dit is
niets anders dan het Fransche
woord vray of vray, en is
dus eerder als een basterd-
woord, dan als een verouderd
woord,*

woord, aantemerkten.
 Vraag, nuttigheid / boozdeel.
 Vreedebraake, breechbreuk.
 Vreededaghen, bestand
 Vreedden, den breede maken /
 hebreedigen.
 Vrienzen, houd zyn.
 Vrienden, brven / heminnen.
 Vrienddagh, vrbdag:
 Vrijdag schynt deeze dag
 genoemd te zyn, naar sommigen
 meenen, van Frea, of
 Vrea. met welken naam de
 oude Saxen Venus benoemden,
 van wie deze dag by de Latynen
 haaren naam heeft.
 Vrielsche Graaven . of Frielsche
 Graaven, betekenen niet die
 over Oost-Friesland graaven
 waren, maar onze eerste ge-
 waande erfgraaven, Jan van
 Avesnes, en de volgende
 buitengesloten; also in die
 oude tyden de landen, tus-
 schen het Vlie en het Sundt-
 val gelegn, onder geenn
 anderen naam dan Friesland
 bekend waren, en die graa-
 ven ook dezelve landen be-
 rechttten.
 Vrielsche Graaven, of Fri-
 elsche Graaven. Also Fries-
 land, ten tyde onzer eerste
 gewaande erfgraaven, zich
 uitstreckte van de Weezer ten
 bosten, tot de Schelde ten
 westen, en de naam van
 Holland nog onbekend was,
 zyn die Graaven, uit den
 eersten huize, Frielsche Graa-
 ven genaamd, en meenen
 wy, dat hiervandaan Rob-
 bert, van geboorte een Vla-
 ming, wegens zyne voogdye

over onzen Graave, in den
 jare 1003. de Vries byge-
 naamd werd.

Vrijen, byn maaken.
 Vrijheid, gemeene byheid /
 burgerlyke byheid / libertas
 publica by de Latynen ge-
 naamd. Deze vryheid heeft
 plaats in eene republyk of
 staat, alwaar, benevens de ge-
 meene ingezeetenen, ook die
 geenen, welke de wetten al-
 daar zelfs maaken, even eens
 gehouden zyn naar dezelve
 te levep. of de straffe, die
 op de overtreding staat, te
 lyden. Eene vrye republi-
 keinsche regeering is derhal-
 ven zulk eene, waaronder
 een ieder der ingezeetenen,
 hoe groot hy ook wezen mo-
 ge, naar de wetten des lands
 leven moet.

Vrijgemaakten, by de Laty-
 nen liberti genaamd, zyn
 gewezen slaven of lyseigenen,
 door hunne heren zelfs vry
 gemaakt.

Vro, vrolyk. Hieraf spruit
 vervrooijen en vertrooijen,
 verbrolphen

Vro, vroeg / s morgens vroeg.
 Vrocht, Vrucht, vreeze.

Vroed, wps.

Vroeden, wps zyn. Het be-
 tekent ook nozdeelen.

Vroedschap, of Vroedsche,
 wpsheid.

Vroedschap betekent ook den
 raad.

Vroom, sterk / dapper.

Vroome, vrucht / nuttigheid.

Hiervan zegt Hooft, i' zij-
 ner vroome, dat is; tot
 2

- zyn** hoorddeel.
- Vroomen**, versterken / versterkt **hoorden** / trenemen in krachten / moed geben.
- Vroone**, Froone, tol / pagt.
- Vroon**, Frone, Frana. is vryheid van alle lasten, schattingen. loon, &c.; en, vermits onze Graaven van alle landlasten vry waren, werden hunne landen en waten ook vroonen genaamd.
- Vroondiensten**, dienften, daar geen loon voor betaald werd, somtyds hofdiensten, in de Fransche tale corvées genaamd.
- Vroonlanden**, landen die van lasten en schattingen vry zyn.
- Vroonenakker**, nu Vrouwen-Akker, is de naam van een plaats aan de rivier den Amstel, omtrent den Uithoorn.
- Vroonvischeryen**, vrye onbelaste vischeryen.
- Vrost** Vorst. Deze letterverzetting is ingekropen om de gemaklykheid van uitspraak. Men behoorde te zeggen vrost, afgekomen van vriezen; daar vorst eigenlyk is een naam van waardigheid. In born en bron heeft eene tegengestelde letterverzetting plaats; want men heeft zo wel bornput, als bronwel.
- Vrouwde**, breugd / blydschap.
- Vrohouw**, Vreugdhouw, huis, vrouw
- Vrouwen**, blyde zyn.
- Vrouwentimmer**, brouwent-hof / brouwenthuis. Een samengezet woord van vrouw

- en timmer, welk laatste een huis of gesicht betekent. Het wordt genoegzaam niet anders gebruikt, dan van de vrouwenhuizen, of barems, der voorname lieden in 't oosten.
- Vrouweeren**, hy brouwen loopen / onkuisch leven.
- Vruucht**, Vurcht, Vorcht, Vrocht, vrees. Dit woord is in het samengestelde woord godvruchtig, godbrezend / nog overgebleeven.
- Vruchten**, Vurchten, Vorchten, vreezen
- Vruæg**, vreegd / lust.
- Vrunte**, genene weide.
- Vuidigh**, of Vuijg, lui / bade zig / slapmoedig / slohartig.
- Vuidiglyk**, slapmoediglyk / slohartiglyk.
- Vuile**, klijp / rots.
- Vult**, Vulte, Volte, volheid / zatheld.
- Vunstig**, Vuntfig, muf.
- Vunte**, Vonte, doopbat / doopbekken.
- Vurcht**, Vorcht, Vrocht. Zie Vruucht.
- Vurchten**, vreezen.
- Vurm**, wurm.

W.

- W**aade, ondiepte / eene plaats in 't water / daar men te voet kan doorgaan. Zie Voord.
- Waade**, Waar, betekent ook gewaade / gewaad, kleeid.
- Waadén**, Wadden, te voet dooz eene waadbaare plaats of ondiepte eener rivier gaan.
- Waa-

Waaghe, haare / golf / bloed.

Hiervandaan komt waagheschot, betekeneude dunne eikenhouten planken / wegens haare dunte, gelyk een zeegolf, ligt beweegbaar.

Waaghen, Ghewaaghen, beweegen / weegen / zeggen / spreken.

Waaie, huite.

Waaghenleeze, wagenflag / wagenspooz.

Waaghenloopigh paerdt, hollend paard.

Waagschotel, waagfchaale.

Waale, verkiezing / keuce / keurstemming.

Waaen, verkiezen / veranderen / verwisselen.

Waalbaar, verkiefsbaar / wisselbaar / veranderlyk.

Waalbaarheid, verkiefsbaarheid / wisselbaarheid / veranderlykheid.

Waaen, veranderen / verwisselen / verkiezen

Waaing, verandering / wisseling.

Waalvrij, by van verandering / by van verkiezing.

Waan, Waanen, waaruit / waarbandaan. *In deze betekenis is dit woord zeer oud.*

Waaing, echentse; by de Latynen inguen.

Waaansch, met waan begrepen.

Waaanschijn, gedaante / gezicht / teken.

Warande, bozg / waarbozg / hewaaring / bescherming / bozgtogt / bozgschap

Warandeeren, waarbozgen / bewaaren / beschermen.

Warandschap, bozgtogt / bozgschap

Waarde Warde, waarenis / hewaaring / hoede.

Waardein, hewaarer / opziener.

Waarden, of Waaren, hewaaren / hoeden / beschermen / behouden / bezekeren.

Waarder, brachttooren boek.

Waardt, woord. *Hiervan meenen sommigen, dat waardwaarde zynen oorsprong heeft.*

Waardtgheders, soldaaten / die handgeld ontbangen hebben.

Waardtgheldt, handgeld / godspeming.

Waaing, oberloop van 't schip / galderp / wandelplaats.

Waarison, bezetting eener stad by de Onduitschen vernisfen.

Waarloozen, verzuimen / verwaarloozen

Waaenen, waarschoutwen.

Waarfchap, genoeggeebing / bozgtogt.

Waaert, inboozling.

Waaezeggherin, waaezegster.

Waaestijne, woestijne / wildernis; *als of men zeide vasta solitudo dat is, groote wyduitgestrekte eenzame plaats. De Engelschen gebruiken hun waste nog in den zin van woest of verwoesten.*

Waat, gewaad / kleed. *Hiervandaan komen lijnwaat, en dergelyke woorden.*

Waat, Waate, seperute / spits.

Waaerlating is by de rechtsgeleerden 't recht om water te haalen uit eens anders put

of regenbak.
 Waaterleiding, 't recht om water uit eens anders water af te leiden.
 Waterlooizing, 't recht om zyn water te loozen over eens anders grond.
 Waatigh. scherp.
 Wachs, was Dit woord meenen sommigen af te spruiten van wak, bochtig/ week/ zacht/ taaf/ buigzaam; omdat het was zoodanige eigenschap heeft.
 Wachten, betuaken.
 Wasmanager, wasverkoopster. Zie Manger.
 Wad, of Wadde, waade/ ondiepte/ plaats in 't water daar men te voet doozgaan kan. Zie Waade.
 Wadden, Waaden, een wad doozgaan/ doozwaaden
 Wadging, dyk/ afsluiting van een strand of oever.
 Waerder. Waerd, eiland/ blifereiland/ schans. Hiervandaan spruiten Keizerswaerd, Bommelswaerd, enz.
 Waerdschap, gastmaal.
 Waerdschappen, gastmaalen.
 Wagge, kroek/ kousse.
 Wak, nat/ bochtig/ los/ slap/ week/ zacht/ taaf/ buigzaam.
 Wak weeder, nat weeder/ bochtig weeder.
 Wak van ligchaam, rad en gaauw van ligchaam.
 Wakheidt, weekheid/ zachtheid/ taafheid/ buigzaamheid.
 Wakel, gezweer/ zwoering.
 Wal *betekent* allestjande groot

te zeevisch. Hiervandaan komt walvisch. De Engelschen gebruiken hun whale nog in deezen zin voor walvisch.
 Waldvester, houtvester/ boschewachter; by de kwaade Latynen en in de leenrechten valvasfor genaamd. Hy had te bezorgen boschen en wildernissen.
 Walle, afgrond/ diepte.
 Wallen, Wellen, looken/ zieden.
 Wallen, Waalen, buiten 's lands reizen/ wandelen/ beranderen/ beruwisselen.
 Walm, bondel stroo.
 Walmt, waasem/ damp.
 Walsch, Welsch, breeud/ uttheemsch/ uitlandsch.
 Walscher, breeudeling.
 Walschot walvischzaad. Sommigen noemen het walrat, waldrat, en walram.
 Walvaart, buitenlandsche reis. Een samengezet woord uit wal en vaart.
 Wal, Wale, betekent by de Hoogduitschen, en Saxen, uttheemsch, buitenlandsch, vreemdeling, die een onduitsche taal spreekt. Hiervandaan komen waal, walsman, wallachier; als ook waalnoot, walsche noot, dat is uttheemsche noot.
 Wanban, of Wanbon, de hulk. Hiervandaan meenen sommigen, dat wambus zynen oorsprong heeft, welk woord het kleed, dat de borst omvangt, betekent.
 Wan, pael/ ledig.

Wan,

Wan, Wen, als / wanneer.
Wan, gebrek / behoefte / ge-
bzehhghheid. *In zeer veele*
saamgestelde woorden is het
nog gebruikelijk, als wange-
bruik, wangeloof, wan-
gunst, wanhoop, wan-
trouw, enz. In de samen-
zetting heeft het dezelfde be-
tekenis als on.
Wanaart, ontaarding / vad-
zigheid.
Wandanken, niet bedanken.
Wandeel, schade / straf / boe-
te / boorzogdeel.
Wandeelen, straffe ipden /
boeten.
Wandelbaar, dat verbreed
kan worden / verbreedbaar.
Wandelen, van afgaan / ver-
andering maaken.
Wanderbaar, veranderbaar.
Wanderen, veranderen / ook
wandelen.
Wand, zeil.
Wandtschot, wagenschot.
Wanen, van waar.
Wanhavenigh, ongehabend /
morsig / afzigtig / slozdig.
Wanheughen, wanhoopen /
mismoedig zyn.
Wanker, wankel.
Wanklaaghen, achterklappen /
valschlyk klaagen.
Wanklager, achterklapper.
Wankost, argwaan / kwaad
bermoeden / naapber.
Wannigh, pdel / ledig.
Wannigheid, ledigheid.
Wanontzigh, ontzagloosheid.
Wansaak, gebal.
Wanschepfel, gedzocht.
Wanfeede, kwaade zeede.
Wanfeedelyk, onzedeelyk.

Wanfinnich, onzinnig / krank-
zinnig
Want, beschermer. *Hiervan-*
daan achten sommigen vrou-
want te komen, als of men
zeide trouwe beschermer.
Want *betekent somtyds als /*
omdat.
Wantalingh, kwaalyk be-
spraak
Wantsch, wakker / gaauw /
geestig / aartig.
Wanweete, onweetenheid /
twyfel / uitsporigheid
Wanweeten, niet weten / twy-
felen / 't spoor byster zyn.
Wapeldrenken is iemand in
vuil water werpen, of daarmet
begieten.
Wapeling, is in oude taal vuil
water
Wapen werd oudtyds gebruikt
voor een' uitroep van spijt,
droefheid of toorn.
Wapen-rust, getogen zwaard.
Als een baljuuw in de vier-
schare te rechte zat, en, uit
eigen hooft, het leven van
eenen misdadiger eischte, zo
moest hy aldaar zitten met
eenen blooten zwaarde: En,
als de klaager den baljuuw
of schout aanzeide, dat hy
het recht te vorderen had
zonder wapenrust, zo ver-
scheen die aldaar met een
stok, staf of roede, en vor-
derde recht met klagelijke
woorden.
Wasda, het forest. *Het is*
niet onwaarschynlyk het Land
van Waas, daar de graaven
van Holland langen tyd tegen
die van Vlaanderen om ge-
st. 4

oorloogd hebben.

Wasfenaar, halve maan.

Wasnaar in oude tyden een foreest en bosch, genaamd *Wasna* daarna *Wesna*, is nu een dorp en heerlijkheid, gelegen tusschen de stad Leiden en 's Gravenhage, dicht aan de zeeduinen, om trent anderhalf uur gaans van Leiden. Zie voorts op Zuid-Heders-*Wage*.

Wateralf, ook Waternekker, watergod / waterspooh

Waterboogh, regenboog.

Waterloop is by de rechtsgeleerden het recht, om zyn water te laten loopen over eens anders grond.

Wapen, zekere grove en slechte dragt van arme menschen.

Watte, *Wade* ondiepte in 't water / daer men te voet kan doorgaan.

Waze, *Wijk*.

Waze, betekende eertyds een fakkel / maats.

Wedde, loon / prijs / pand / belofte / rentegaaf / jaargeld.

Wedde, Weddegheldt, beerbeurte / boere.

Weedemaandt, Weedmaandt, Weidmaandt, zomernaandt; by de *Onduitschen* Junius

Weeder, Weeders, welk van beiden.

Weederbieden, verbieden.

Weederbodt, herbod / tegengebod.

Weederen, tegenstaan / tegenstreeben.

Weedergheldingh, vergelding.

Weederhoorigh, weerspannig.

Weederigh, tegenparty / tegenstreeber.

Weederigh, tegenstreebing / tegenstrydigheid / tegenkantsing.

Wede'laatigh, onachtzaam / berzuimig / naalaatig.

Weedemaandt, Weddemaandt, hooimaand; Julius genaamd.

Weederreede, antwoord / tegenafpraak.

Weederschal, wederghalm / meerklink; by de *Onduitschen* echo.

Weederschap, tegenstrydigheid.

Weeuerspalt, wederspannigheid.

Weederspannelingen, muitelingen; by de *Onduitschen* rebellen.

Weedersloot, tegenstand / tegenspoed.

Weederspale, antwoord / tegenafpraak.

Weederval, tegenspoed.

Weederwaan, tegenwaan.

Weederwaardigheid, onwaardigheid

Weederwas, klein / on groot.

Weederzaak, of Weederzaker, party / tegenparty / tegenstreeber.

Weegh, want / muur. *Hervandaan* komt weeghluis, wandluis.

Weeghen, den weg wyzen.

Weekbeen, kraakbeen.

Weeme, priesterhuis.

Weer, geweer / krysgeredschap.

Weepel, zwerbende / onstandvastig / pbel / leeg.

Wee-

Weepel, Weepeler, ampte-
looze / amptorp.

Weepelen, zwerben.

Weeps, bedooven / verlast /
bertopfd.

Weepsheit, lastheid / ver-
topftheid.

Weerachtigh, duurzaam.

Weerdtschap, tafelgenoot-
schap / tafelgezelschap / gaste-
genootschap. Kiliaan ver-
taalt weerdtschap door de
Latynsche woorden convi-
vium, erulum populare
convivium. In deezen zin
wordt het woord ook gebruikt,
MARK. VI: 29.

Weeren, duuren.

Weerigh, duurzaam.

Weershooft, dzaalwind

Weert, sterke / bertweering.

Weertichap. Zie Weerdts-
chap.

Weete, of Weetenis, weetens-
schap / kennis.

Weeve, webbe.

Weevel, Weveldraadt, Wee-
velgharen, het inslag.

Weezenskroost, weezens-
beeld.

Wegh is by de rechtsgeleerden
het recht, om met paarden
of waagens over iemands land
te ryden.

Wegghelen, rollen.

Wegghen, beweegen.

Weghlaaghen, belaaen.

Weidboom, wilgeboom.

Weide, Gheweide, ingewand
der dieren. *Hiervandaan
komt weiman, weidmes,
weidzak, weidwerk, enz.*

Weidelijk, groot / sterk / mag-
tig / goed / vroom / bekwaam /

uitsiekende.

Weiden, Uitweiden, het in-
gewand uitneemen / ontwee-
den.

Weidner, jager.

Weidmaandt zomermaand /
by de Onduitschen Junius.
*Een maand, in welke de
beesten ter weide gedreven
worden.*

Weidsch, jagersch.

Weidschman, jager / bogelaar.

Weifel, Weivel, gerechts-
dienaar / deurwaarder / van
weiffelen, hier en daar loo-
pen.

Weiffeloogsch, 't geen de
oogen doet weiffelen.

Wein, ppn / smert.

Weinen, weenen.

Weirlijk, wereldlyk.

Weisteren, booz de oogen
weemelen.

Weivel, gerechtsdienaar.

Welbereent, welbespzaakt.

Welk, slap / badzig / verstenst /
bertwelkt.

Welke, slapheid / badzigheid /
berstenstheid

Welken, bertwelken.

Welkerhande, of Welkerleij,
hoedaanig.

Welkerwijze, hoedaaniglyk.

Weldt, geweld

Weldigh, geweldig.

Welde, weelde / wellust / ver-
maak / dartelheid.

Weldigh, ook Welderigh,
weelig / weeldrig / dartel /
wellustig.

Welborene waren alle die met
vier quartieren van vrye lui-
den geboren waren. Dus
werden zy ten platten lande

genaamd; maar in de steden werden dezelve scheepenbaare luiden geheeten. In het korte gezegd, het waren, in deezen eigenlyken zin genomen, noch ridders, noch schildknaapen, noch huisluiden, noch slaven, maar wierden daartegen over gesteld.

Welle, Walle, hzon/ springhzon.

Welle betekent ook zinkzand/ driftzand/ zand welk zonder vastigheid alles opsluip. Hiervandaan komen welzand, welgrond, enz.

Wen, als/ wanneer.

Wendigh, afheerig

Wenk, maagdepalm.

Wennen, speenen.

Wenst, wennis/ gewoonte

Werkalaem. werktuig/ werksgerceedschap. Zie Alaem.

Werd, Werder. Waerdt, eiland/ vlieteland/ schans. Zie Waerdt.

Werdel, Wordel, werbel.

Werb betekende ook by de ouden winkel/ hoef/ plaats.

Werb, een ledige plaats omtrent huizen. Gemeene werf is een plaats, daar de buizen by een kwamen, om over de zaaken hunnes landschaps, hunner stad of hunnes dorps te handelen en te besluiten.

Werb, zegt iemand, is in de stroomen of in zee dat, 't welk buiten 't natuurlyke strand dieper in 't water opgeworpen is, opdat de schepen door ondiepte niet belet zouden

worden te landen. Heden daags noemt men het een hoofd

Werb, Werve, daad/ doenting. Hiervandaan meenen sommigen te komen eenwerf, anderwerf, tweewerf, meeningwerf, eerstwerf, laatstwerf, enz.

Werpel, dobfhelsteen/ teerling.

Werpte, de scherping/ de scheerdraad. Kibaan verstaalt het woord door stammen. Men vindt dit woord gebruikt in onze Bybeloverzetting, Lev. XIII: 52.

Werre, twist.

Werren, oorloogen/ krygen.

Wersch, Wirsch, kibaad/ slim/ schelmsch.

Werzaam, tegenstredig.

Werzelen, tegenstreeven/ tegenkanten.

Worzeler, of Werzelhoofdt, dwarsdyber/ warrevoegel/ tegenstreeber.

Worzeling, tegenstreebing.

Wes, wat/ waarom; ook wiens.

Wet, wat.

Wettigh, Waetigh, gewet/ scherp.

Weve, webbe.

Wewe, of Weene, weduwe; die in den we of ween blyft zitten over haaren man.

Wewenaar, of Weener, weduwnaar; die weener is over zyne overledene vrouw.

Wichte, waage.

Wichten, weegen/ wikkien.

Widdauw, teenen/ tienen.

Wiedaanigh, hoedanigh.

Wiegeling, een die in de wieg

wieg ligt.
Wieghroot, Isegroot.
Wielen, draaien / omloopen.
Wielstoel, wagenstoel; Sella curulis, *by de Romeinen.*
Wieme, of Wiemel, rook-
plaats / rookstak; plaats, *daar het gezouten vleesch wordt opgehangen om in den rook te droogen, of daar men het gerookte vleesch be- waart.* Ook betekent het de plaats, *daar de hoenders des nachts zitten, he- dendaags de stok genaamd.*
Wieren, zien / kphen / be-
zigtigen / rondom zien.
Wieren betekende ook omdraaf-
en / omloopen: *Waarvoor men nu zwieren zegt.*
Wieren, veld / weide / heemd.
Wift, ligt / wuift. *Zo zeide men wift en ligt.*
Wigge, betel.
Wigghele, waggelen.
Wighe, veldslag
Wighvuur, oud en verrot
hout / dat des nachts licht /
ligtbrandend hout.
Widzienigheid, 't vermo-
gen van verre te zien.
Wie, Wiigh, Wijn, Weigh,
heilig. *Hiervan spruit wij- en, heiligen / enz.*
Weigh, strep / gevecht.
Wijnge, Wijhinge, heiliging.
Wijnacht, Wienacht, Wijn-
nacht, Christus geboorte-
nacht. *Als of men zeide, heilighe, of gheheilighe nacht. Een samengezet woord van wij, wie, wijn, en nacht. Sommigen meen, dat men wijnacht*

moet zeggen, van wijn en nacht; omdat deeze dag en nacht van de ouden met gas- ten en brasfen plag door ge- bragt te worden.
Wijghwiegh, strep / veldslag.
Wijghant, Wieghant reus /
strepbaar held
Wijghlijk manhaftig / strep-
baar.
Wijghuis, legerplaats / schans.
Wih, Wiie heilig
Wihen, Wijen, heiligen.
Wijk dph.
Wijk betekende ook rechts-
ban; *by de Onduitschen ju- risdictie.*
Wijkbeeld, rechtsgebied.
Wijkbeeldt betekende ook een
stad / blek / burg. *Hiervan komt wijkbeeldrecht, stads- recht.*
Wijkhuis, Wijghuis, schans.
Wijlen, Wijlent, Wilents,
reerps *Heden betekent het overleeden.*
Wijlen betekent ook somtps.
Wijleneer, reerps.
Wijling, heurtwisseling; *by de Latynen vicissitudo ge- zegd.*
Wijp, Wijpe, Wip, toots /
fakkel.
Wijsdom, topsheid / bonnis /
uitspraak / gekopsde.
Wijte, boete.
Wijven, een wijs neemen.
Willer, maaker van uitersten
wil.
Windel, windsel.
Winden, waaten.
Windelmaand, windmaand /
wintermaand; *by de Onduit- schen December; zo gehce- ten,*

ten, omdat men in deeze maand veel stormen heeft.

Winnelstang, Wildestangel, windboom.

Windezeel, touw om te winden.

Windtbrauw, winkdrauw.

Windtgraagh, graag tot den wind.

Windtvang, schutsel dat den wind vangt

Wingewest, overwommen landschap. De Latynen noemen het provincia. De Oudtschen zeggen thans conquest.

Winne, Wen, landwiner / landbouwer.

Winne betekende ook by de ouden hoebe.

Winnende leeden, teelleden; by de Latynen membra genitalia.

Winner, vader / teeler.

Winsch, wensch.

Winschen, wenschen.

Winster, moeder / teelster / baarster.

Winterkil, winterkoud.

Wip, Wip, toots / falkel / licht / schitterend licht / tintellicht / knikking der oogen.

Hiervan komt schéele wip, scheelgezig / scheeloog / scheel-aart.

Wippe, zwoep.

Wippen, met zwoepen slaan.

Wis, teen / tien / rpsje.

Wisch, of Wische, een stuk weiland.

Wispel, zekere maat hooz.

Wispelen, waggelen / wansielen / zwerben.

Wispelduurigh, ongestaadig /

onstandbastig; waarvoor men wispelduurig schryft.

Wispelduurigheid, ongestaadigheid / onstandbastigheid; waarvoor wispelduurigheid.

Wisfender, beemschepenen.

Zie Veem.

Wit, wet.

Wite, Witte. Weete, kennis / kondschap. Hiervandaan zyn aalwitte, aalwit-tigh, samengesteld. Zie Aal.

Witigh, Witigh, wetende / kundig. Hiervandaan spruit verwittigen.

Witelijk, Wittelijk, wettelikh.

Witheer, grootvader. Mis-schien naar zyne grysheid zo genoemd.

Wittevrouwe, Witikewijf, Witevrouwe, Witvrouwe, maatzegster / tobenaarster / toberester / olbe / albinne.

Dit soort van vrouwen heeft deezen naam gekreegen, omdat zy voorgeven veel te weten; gelyk zy by de Latynen om dezelve reden lagæ en nagæ genoemd werden. Zie hier vooren Aive, en Alvinne; alwaar een andere reden van deeze benaaming gegeven wordt.

Witvrouwe betekende ook een weduwe; omdat de vrouwen, over haare mannen rouw draagende, oudtyds, zo wel by onze voorouderen als by de Romeinen, witte kleederen droegen.

Wittighen, waarzeggen / booz-spellen / wigchelen.

Wittigher, waarzegger / wig-chelaar.

Wit-

Witting, Witing, wéeter /
topze / schandere / vernus-
tige.

Woak, doodkleeft.

Wodensdag, woensdag. *Dee-
ze dag heeft zyne benaaming
gekreegen van Woden, af-
god der aloude Saxen.*

Woed, Woede, razernp /
dolheid.

Woeden, bloeden / bloeien.

Woeder, dwingeland / geweld-
denaar; *by de Onduitschen
tiiran genaamd. Men zie
hier voren onder Tiiran.*

Woederij, dwingelandp.

Woedernis razernp / dolheid.

Woedig, woedende / razende.

Woer, wier

Woesten, herwoesten.

Wolfsmaand, wintermaand;
*by de Onduitschen December.
Deeze maand werd zo ge-
noemd, omdat in dezelve de
wolven verwoedelyker op roof
uitgaan.*

Wonderen, verwonderen.

Wonderzaam, wonderbaar /
wonderlyk.

Wonne, blydschap / vzeugd /
geneugte.

Wonnemaand, bloeiimaand;
*by de Onduitschen Majus.
Deeze maand is zoo genoemd
door Karel den Grooten van
wegen haare aangenaamheid
en vreugd.*

Wonfaam, aangenaam / ge-
hoeglyk / blyde / vrolyk.

Woon, gewoon.

Woonlijk, gewoonlyk.

Woonte, gewoonte.

Woordenvlichter, woorden-
blechter.

Woordtprachtigh, grootspree-
kende.

Woozen, in verhoekend wa-
ter nieuw water ingteten.

Worte, waztel.

Worvel, werbel / grendel /
draai. *Hiervan spruit wer-
velziek.*

Woutherman, Woudther-
manneken, woudschijn /
woudspook / boschgod; *by
de Latynen faunus. Het
betekent by sommigen een
huisgodcken / hoedanigen de
Latynen lares, penates,
noemden. Heden wordt daar
kaboutermanneken vaor ge-
zegd.*

Woudtvorster, opziener van
't woud; *daar men nu
houtvester voor zegt.*

Wouteren, rollen / woenden /
wentelen / gerold worden.

Wraake, weigering / herwer-
ping / afskeuring. *Hiervan
is nog wraaken in gebruik.*

Wraakel, wzaakgierig.

Wraakghoedt, wzak goed /
herwoopen waar.

Wraddel, onderkin / het bel
dat de ossen en koeien tus-
schen de borst en keel af-
hangt.

Wrange, schurft.

Wrastelen, Wartselen, woz-
stelen.

Wreedt, dapper / krygszuch-
tig. *Zoo ook saevus in 't
Latyn: Saevus Hector by
Virgilius, dat is, de dappe-
re, kloekmoedige Hector.*

Wreidt, wreed.

Wrieken uit de handen, uit
de handen wzingen.

Wrem-

Wrempe, *scheeffheid des monds.*

Wrempen, of Wrimpen, den mond *schreef trekken.*

Wrijten, draaien / winden.

Wrinkel, rimpel.

Wrinkelen, rimpelen.

Wroegen, *beschuldigen.*

Wroeger, *beschuldiger.*

Wronkroon, tulleband; *in 't Latyn tiara.*

Wronk, draai / *berdzaaijing.*

Wronk, Wroug, ongeluk / *bedekte haat / oude haat / heete.*

Wronkel, *berdzaaijing / rimpel.*

Wufligh, *betouft.*

Wuw, woutw / *een bekende roofvogel.*

Z.

Zaaden, *berzadigen / berkomst geehen.*

Zaak weldig, handdaadig / *schuldig aan een begaane misdad.*

Zaadtmaandt, wpmmaand; *by de Onduitschen October. Een maand, in welke het zaad in de aarde geworpen wordt.*

Zaadtfoen, Zaaijfoen, zaaitpd / *getpde. Het woord zaaijfoen is zekerlyk afkomstig van het Fransche sailon, 't welk van het Latynsche satio is afgeleid. Wil men dit woord behouden, gelyk het reeds het burgerrecht ontvangen heeft, men moet dan ook niet zaaijfoen, of zaijoen, maar sailon schryven.*

Zaadzaamheid, *berzaamheid.*

Zaaghe, zegging / *vertelling / spreekng. Dit woord is afkomstig van 't Hoogduitsche zaaghen, zeggen.*

Zaaghmaare, zegmaare / *spreekje / praatie.*

Zaaijfoen. *Zie Zaadtfoen.*

Zaameningh, *bpeenkomst / verzameling*

Zaan, *terstond / voort / met der haast / zekerlyk.*

Zaate, Zeete, zitting / *stoel / zitplaats / reede / scheepshaben.*

Zaaten, zitten / *nederzitten.*

Zaatigh, *zeedig / broed.*

Zaatigheid, *zeedigheid / broedheid.*

Zaartiglyk, *zeediglyk.*

Zakkel, beurs / *maal / tas / aaszak.*

Zalffen, zalven.

Zalighen, *zalg maaken.*

Zalighvruchtigh, *heilzaam.*

Zaluw, *mozsig / vuil / onrein. Sommigen schynen dit woord voor vaaluw te gebruiken.*

Zaphijn, *barststeen.*

Zas, *rede / scheepshaben.*

Zassem, Zasmaam, Zatzaam, *dartel / vertel / brooddzonken.*

Zassemheid, Zatzaamheid, *dartelheid / brooddzonkenheid.*

Zassemlyk, *dartelph / brooddzonkenlyk.*

Zassem, of Zassenheim, *is een dorp tuschen Haarlem en Leiden.*

Zazelingen, *bezelingen.*

Zeede, *gewoonte.*

Zeedel, of Zeedele, *zeetel / zitstoel.*

Zee-

Zeedevooght, leermeester in zeeden.

Zeeghastigh, de overwinning hebbende/ oetwinnende.

Zeeghbaar Zie Zeeghastigh.

Zeeze, overwinning

Zeege betekende eigenlyk zeit/ en zulk een die overwinningsthalbe geofferd werd. *Hiervandaan is dit woord daarna voor de overwinning zelve gebruikt.*

Zeeghel, zell.

Zeeghen, overwinnen.

Zeegher, overwinmer.

Zeel, touts/ hoorde.

Zeeldanser, en Zeelghanger, hoorbedanser.

Zeelen, met een hoorde binden.

Zeem, honig. *Hiervandaan zegt men zeemschleeder, zeemenleeder, omdat het leeder is, welk zacht en honigverwig is.*

Zeemen, met honig bestryken.

Zeemstrijken, bpen/ pluimstrijken.

Zeemstrijker, pluimstrijker.

Zeeren, zeer doen/ bezeeren.

Zeesch, zeenwisch.

Zeete, zitting. 't Zeet, te zeete/ tot zitten.

Zeetel, zitplaats/ zitstoel/ stoel.

Zeever, speeksel/ klopt *Men vindt dit woord gebruikt 1 SAM. XXI: 13.*

Zeevermonden, zeeberen/ klopten. *Sommigen neemen het voor overmatig lagchen/ dat men zebert en klopt*

Zeeuwe, zee. *Hiervandaan komt zeeuwisch, dat is zeesch.*

Zeffen, te samen grijpen/ begrijpen/ bevatten. *Hiervan spruit bezeffen.*

Zegghe, uitspraak.

Zegghelen, dikwils zeggen.

Zegghene, zeggmanschap.

Zeinde, Zenne, Zend, Zeent,

Zeinte, Zeine, bergadering/ kerckbergadering; *by de Ouduitschen Synode. Dit woord schynt zynen oorsprong te hebben van zeinden, of zenden, omdat de leden van zulke vergaderingen van alle kanten daar heen gezonden worden.*

Zeissenwaaghenburgh, een schans van aaneengesichte waagens gemaakt/ naar de gestalte van een zeissen.

Zekeren, berzekeren

Zel, zoutigheid/ ziltigheid.

Zelf, Zulf, uiterste/ boord/ rand. *Hieraf spruiten de samengeselde woorden zeltende, zelfkant, zelfegghe, de boord of rand van lakken of linnen.*

Zelfstand, zelfstandigheid.

Zelfvuldigh, toomeloos/ geweldig/ weerbarstigh.

Zelfswosten, van zelfs gewassen.

Zelle, gezelle/ makker.

Zelle, Zellemaandt, Zulle, sprokkelmaand; *by de Ouduitschen Februarius.*

Zellen, verkoopen.

Zend, Zie Zeinde.

Zendeling, gezondene.

Zenneschalk, Zinneschalk, huismeester/ opziener van 't huus/ huisknecht/ huusdienaar. *Dit woord is sam-*

mel.

- mengesfeld uit zin of gezin, dat is huisgezin/ en schalk, dat is dienaar/ knecht.*
 Zengen, *bonken die van 't gesneede pzer spzngen / gloeiend hamerslag.*
 Zerpen, *hutschen/ schoonmaaken.*
 Zester, Zeister, zestiggetal.
 Zeuren. *Zie Zooren.*
 Zichel, Zicht, of Zinkel, zeissen.
 Zichten, *met den zeissen maaten.*
 Zichten, *of Zichtigen, bezien/ bezigtigen.*
 Zider, sedert/ naderhand.
 Ziek *betekent in samenstelling hegeerig / als manziek, vrouwziek speelziek. enz.*
 Ziekdag, ziekte/ krankheid.
 Ziekertieren, ziekhft/ ziekschrig.
 Ziekmilt, *mild met zyn ziel.*
 Zijle. *ook Zil, en Zille, waarterleiding/ gracht of goot/ daar men het water dooz leidt.*
 Zilt, *of Ziltigh. brak/ zout.*
 Zinkzandt, Zinkelzand, wel.
 Zind, gezin/ huisgezin.
 Zinde. *Zie Zeinde.*
 Zindeschalk. *Zie Zenneschalk.*
 Zindel, *schuim van metaal.*
 Zinnen, bezinnen/ bedenken/ gevoelen.
 Zister. *Zie Zester.*
 Zoel, zwoel/ warm.
 Zoending, zoening/ herzoening; *dat is verdrag van vereeniging/ bezbediging.*
 Zoeteboom, zoethout.
 Zoetelen, *hemorssen/ begruizen/ vuil maaken. Hiervan*
- daan komt bezoetelen, waarvoor kwaalyk bezoedelen geschreeven wordt.*
 Zoetelen *betekende ook een slecht en gering ampt bedienen/ een mozig handwerk oeffenen. Zoetelen betekent in den kryg lystogt verkoopen.*
 Zoeteler, gering koopman/ kinnensman. *In den kryg betekent het een leestogtverkooper.*
 Zoetelerije, *of Zoetelwerk, gering werk/ noodig amtsacht mozserpe.*
 Zoetelapier, *vuil papier/ onbekwaam papier.*
 Zogt. *zagt/ zagtmoedig.*
 Zok, zog
 Zolik, Zolk. zulk. *Een samengezet woord van zo en lyk of gelyk*
 Zom, iemand/ eenig/ sommitge. *Waarvoor nu in gebruik is sommig. Hiervan spruiten af somtyds, somwylen, enz. voor te somtyds, te somwylen.*
 Zomer, een lastpaard. *Zie ook hiervooren op het woord Som*
 Zompe, *mank/ kreupel.*
 Zompen, *mank gaan/ waggelboeten/ strompelen.*
 Zonder werd *oudtyds ook veel gebruikt voor behalven*
 Zonder *betekende oudtyds byzonder.*
 Zonderbaar, *byzonder/ zonderling.*
 Zonderbaarlijk, *byzonderlyk.*
 Zonderen, *scheiden/ schiften. Hiervan komt afzonderen.*

Zonderheid, *scheiding / ber-*
schil / onderscheid. Hiervan
is nog in gebruik inzonder-
heid, booznamentljk.

Zonnen, *in de zon leggen.*

Zonnering, *by de Onduitschen*
Zodiak.

Zonnewijm, *by de Onduit-*
schen Ecclipsis.

Zonst, Zunst, *anders / an-*
derszins. Om zonst, te ber-
geefs / om niet.

Zoore, zeer / gezwoer / pijn /
smerte.

Zooren, Zeuren, Zuuren,
zwoeren / ppen / kwoellen /
spnen.

Zooren, Zeuren, *betekende*
ook by de ouden ter sluyt
ontsteelen.

Zoorigh, Zeurigh, *al te*
nleutwsgierig / moeiljk door
nleutwsgierigheid.

Zorghvaerdigh, zorghuldigh.

Zoutmanger, zoutverkooper.

Zucht, partypdigheid.

Zuchtvrij, onpartypdig.

Zudde, maeras / poel.

Zuighamme, minnemoeder.

Zuighghenoot, *die met een*
ander dezelve hoosten ge-
zoogen heeft.

Zuighmoeder, boedster.

Zuiken, zuigen.

Zuil, pylaar / stpl.

Zuimelingh, berzuiming.

Zuimen, wachten / toeben /
beiden. Hiervan spruit ver-
zuimen.

Zuimen, beletten / verhinde-
ren / ophouden.

Zuiverbrein, hzeinzuiverende.

Zukken, rukken / rpien / nee-
men.

Zulkdaan, of Zulkdaanigh,
zobanig.

Zulmaandt, Zulle, Zulle-
maandt, sprokkelmaand ;
by de Onduitschen Februa-
rius. Zie Zelle, Zelle-
maandt.

Zulten, zouten / *in de pek*
leggen.

Zund, Zond, zee-engte. *Zie*
ook hiervooren Zand.

Zunde, zonde / berggryp.

Zunst, Zonst, Züst, Zus,
ander / anderszins. Om
zunst. om niet / te looz /
berggeefs.

Zuppier, eipier.

Zusterlagh, zustermoord.

Zustigh, zobanig.

Zuuren. *Zie Zooren.*

Zwaar *betekent by de ouden*
den nek.

Zwadderen, ruischen.

Zwadderen, uitgieten / zwal-
pen / het water roeren.

Zwadderigh, golfsachtig / zwalp-
achtig.

Zwade, zeissen.

Zwade, streep hoois / gelyk
het op 't veld gemaaid ligt.

Men zegt tegenwoordig in
Holland daarvoor het Zwad.

Zwadel, zwachtel.

Zwaerdeler, moordenaar.

Zwaerdtsmaaghe, *mage van*
baders zjde. Zie Spille-
maaghe.

Zwaerdtszijde, *de manlyke*
verwantlyn / maagschap van
baders zjde

Zwalp, golf / haar / golbing.

Zwalpen, golven / bloeien.

Zwamme, spongie / spons.

Zwamme, knobbel aan de
h h **hoo**

hoomen.
Zwark, Zwerk, de wolken.
Een woord nog in goed gebruik.
Zwazeling, zwager.
Zwazeneede, zwagerinne.
Zweeghel, zwager.
Zweelen het hooij, het hooi met bozken omkeeren/wenden.
Zweemen, gelvken.
Zweemken, trokje/kleine gelphens.
Zweemfel, gelphenis.
Zweer, Zweher, zwager.
Zweerinne, zwagerinne.
Zweiffarre, zweeffterre / dwaalfter; by de Onduitschen planeet.
Zweiven, zweeben / doolen / dwaalen / zwerben
Zweiver, zweeber / zwerber / dwaaler / doeler
Zwelken, drukken / persen.
Zwent, jongeling.
Zwente, jong maagdeken / deernz.
Zwentfen, Zwentfelen, zwerben / zweeben / doolen.
Zwerk, de wolken.
Zwerm, vlugt van hpen / verzameling / meentige.
Zwermen, in een trop bliengen / samenkomen / overbloeren.
Zwermen, zwerben / doolen / dwaalen. Hiervan spruit zwermgeest, dwaalgeest /

EINDE VAN HET DERDE EN LAATSTE DEEL.

geestdwyber / byrgeest.
Zwermer, zweeber / dooler / dwaalgeest / byrgeest / ketter / gezindheidswyber.
Zwermerije, dooling / dweeperp.
Zwet, nat dat zich gezet heeft / plas / waterplas.
Zwevel, zwavel
Zwijd, zwedig / talryk.
Zwijk, bezwyking. Hiervan daan komt by de Vlamingen zwijk slaan bezwyken.
Zwijken, bezwyken / zakken / wegzakken / naar beneden buigen.
Zwijnen, zwinden, afneemen / verminderen.
Zwijnen, Verzwijnen, afgaait doorz moeilijkheid / berdwippen doorz kwelling
Zwijnsbije, barkenshot.
Zwillen, zwellen
Zwinde, gezwind / geweldig / snel.
Zwindelen, ombdraaien / gelvkt als van een hoofdruizeling gedreeven worden.
Zwindigh, veel en groot. Hiervan zegt men zwindigh volk, dat is overbloed van holk
Zwingen, werpen. Ook betekent het de graanen, nog met eenig kaf vermengd, zuiveren of wannen.
Zwinkfel, zweemfel / gelphenis / zwier / zwaai.

Bij de Drukkers dezès Werks word mede uitgegeven ;
 LEEUWEN (S. v.) Roomsch Hollandsch Recht. Twaalfde aanmerkelijk
 vermeerderde en verbeterde Druk, door Mr. C. W. DECKER. Twee
 Deelen, 4to.

ditto op groot papier.

f 5: 10: -
f 7: - - -

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 01412 4070

1.50^{fr}

A 728,147

